E Yu Spitsyn Rus' ANTIC SI MEDIEVAL IN SECOLELE IX-XVII Curs complet de istorie a Rusiei pentru profesori, lectori și studenți CARTEA Moscova UDC ( ) LBC ( )i C Spitsyn, E Yu C Rusă antică și medievală din secolele IX-XVII: un curs complet de istorie pentru profesori, profesori și studenți Cartea / E Yu Spitsyn - M : Conceptual, - p ISBN - - - - Lucrarea propusă în patru volume despre istoria Rusiei a fost creată pe parcursul a ani și este destinată în primul rând profesorilor de istorie și profesorilor facultăților de istorie De asemenea, prezintă un interes indubitabil pentru profesorii, studenții și absolvenții universităților umanitare, liceenii și solicitanții, precum și pentru toți cei interesați de trecutul Patriei noastre, dezorientați de literatura de conținut și calitate dubioasă care a existat de un sfert de secol pe piața cărții și pe internet, cu aprecieri extrem de subiective și interpretare vulgară a evenimentelor istorice care nu are nicio legătură cu interpretarea științifică a faptelor UDC ( ) BBK ( )ya ISBN - - - - (c) Editura Conceptual, (c) Spitsyn E Yu , Reproducerea (reproducția) acestei publicații în orice mod fără acord cu autorul este interzisă CUPRINS În loc de prefață CAPITOLUL ÎNTÂI Rus' antic în Evul Mediu timpuriu (secolele IX-XIII) Etnogeneza slavilor Formarea vechiului stat rus Normanismul modern ca diagnostic Structura socio-economică și politică a vechiului stat rus în secolele IX-XII treizeci Istoria politică a Rusiei antice sub primii prinți la mijloc IX - ultimul sfert al secolului al X-lea Rusiei antice sub Sf Vladimir și Iaroslav cel Înțelept la sfârșitul secolului al X-lea - prima jumătate a secolului al XI-lea Rus' antic pe drumul fragmentării feudale (mijlocul secolelor XI - mijlocul secolelor XII) Pământurile rusești în secolul XII - prima treime a secolului XIII Cultura Rusiei Kievene în secolele al IX-lea - al XII-lea Cultura ținuturilor rusești în a doua jumătate a secolului al XII-lea - prima treime a secolului al XIII-lea Lupta Rusiei cu invadatorii străini Literatură CAPITOLUL DOI Rus' în Evul Mediu târziu (secolele XIII-XVII) Rus și Hoarda în a doua jumătate a secolului al XIII-lea - începutul secolului al XIV-lea Lupta dintre Tver și Moscova pentru hegemonie în Rusia de Nord-Est (etapa I a unificării ținuturilor rusești -) Rus' şi Lituania în a doua jumătate a secolului XIII - prima jumătate a secolului XV Rus' la sfârşitul secolului XIV - mijlocul secolului XV (a doua etapă a unificării țărilor rusești -) Cultura rusă a secolului al XIV-lea - prima jumătate a secolului al XV-lea Finalizarea unificării politice a Rus' (-) Reformele de stat ale lui Ivan al III-lea Rusia sub Ivan cel Groaznic (-) Cultura rusă la sfârșitul secolelor XV-XVII Rusia la sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea Necazuri în statul rus Dezvoltarea socio-economică și politică a Rusiei în secolul al XVII-lea Biserica Ortodoxă Rusă în secolul al XVII-lea schismă bisericească Mișcările sociale din Rusia în secolul al XVII-lea Politica externă a Rusiei în secolul al XVII-lea Cultura rusă a secolului al XVII-lea Literatură Cuprins ÎN LOC DE PREFAȚĂ Această carte s-a născut din prelegerile mele, care de-a lungul anilor și începutul anilor Am scris pentru lecții de istorie pentru elevii de liceu la două școli din Moscova unde am lucrat ca profesor de istorie și apoi director la una dintre aceste școli Apoi, în prima jumătate a anilor , o serie de prelegeri au fost publicate în trei cărți separate Dar o parte semnificativă a materialului a rămas neprocesată din diverse motive În primăvara anului trecut, când s-a anunțat concurs pentru realizarea unui nou manual de istorie bazat pe un nou standard istoric și cultural, creat în numele președintelui V V Putin, m-am așezat strâns să scriu un curs complet despre istoria Rusiei, dar nu mi

sa permis niciodată să particip la această competiție Nu voi mai scrie nimic și voi da cuvântul colegilor, dar voi reține doar că:) să nu se teamă cititorul respectat de abundența de fapte, evenimente, nume etc , din moment ce am vrut să dau cantitate maximă de informații pentru a nu fi nevoit să "urcați" în căutarea informațiilor necesare despre alte surse și resurse;) această carte, ca și cele anterioare, este scrisă destul de deliberat prin prisma istoriografiei, întrucât în lumea informațională modernă se poate studia istoria doar istoriografic, ceea ce va înlătura imediat multe probleme, inclusiv notoria întrebare a "un singur manual de istorie" ", care a căpătat în ultimul an caracterul de adevărată isterie și tot felul de speculații E Yu Spitsyn Această lucrare a lui Evgeny Yuryevich Spitsyn, absolvent al celebrului departament de istorie al Institutului de Stat de Geologie din Moscova IN SI Lenin este foarte relevant și foarte necesar nu numai pentru profesorii de istorie, ci și pentru profesorii din instituțiile de învățământ superior, deoarece, în fața unei cantități din ce în ce mai mari de informații despre istoria Rusiei, în care există o mulțime de informații pseudoștiințifice și speculativ politic, de fapt, în întregime și la un înalt nivel științific istoriografie - prerevoluționară, sovietică, modernă - asupra tuturor problemelor istoriei naționale, începând cu etnogeneza slavilor și terminând cu secolul al XVII-lea Astfel, este un excelent ghid istoriografic care va permite cititorului - și mai ales profesorului, care în curând va trebui să predea din așa-numitul manual de istorie unificată - să fie conștient de principalele puncte de vedere asupra tuturor aspectelor secolelor noastre- istorie veche În consecință, într-o oarecare măsură, va permite corectarea și neutralizarea multor greșeli și calcule greșite ale unor astfel de manuale Nu am avut niciodată manuale atât de detaliate pentru profesori, deși profesorii au acordat întotdeauna o atenție deosebită deficitului acut de informații precis istoriografice Autorul, care a lucrat mulți ani ca profesor de istorie și director al uneia dintre școlile din Moscova, este conștient de aceste probleme, ceea ce, aparent, a fost unul dintre motivele pentru care a apelat la rezolvarea acestei sarcini foarte dificile, care necesită cunoștințe temeinice şi capacitatea de a înţelege pe cont propriu toate aspectele opiniilor o gamă largă de probleme ale istoriei naţionale Iar autorul a făcut față cu brio sarcinii: cartea a fost scrisă În loc de prefață plin de viață, într-un limbaj bun, totul este îngrijit și complet pe carcasa așezată "pe rafturi" Doctor în științe istorice, profesor V, V Fomin Lucrarea făcută de Evgeny Yuryevich Spitsyn cu privire la scrierea unei cărți fundamentale despre istoria Rusiei în secolele XVIII - XX merită un mare respect și prezintă un interes incontestabil nu numai pentru istoricii de specialitate, ci și pentru toți cei interesați de trecutul Patriei noastre Această lucrare este, desigur, de o valoare deosebită pentru profesorii din școlile de învățământ general, care sunt dezorientați de prezența pe piața cărții și pe internet a unei abundențe a celei mai diverse literaturi, adesea cu conținut foarte dubios, cu aprecieri extrem de subiective și o interpretare vulgară a evenimentelor care nu are nimic de-a face cu interpretarea științifică a faptelor În aceste condiții, se vede încercarea autorului de a oferi profesorilor un navigator solid, care să ofere linii directoare clare în marea diverselor publicații care au inundat nu numai prăbușirile de carte în ultimele decenii, ci și instalate pe rafturile bibliotecilor școlare ca extrem de important Acesta este rolul pe care lucrarea excelentă a lui E Yu Spitsyn Meritele sale neîndoielnice includ claritatea formulării, includerea

organică a parcelelor istoriografice în schița prezentării tuturor evenimentelor istorice, o descriere detaliată a surselor și o poziție metodologică clară a autorului Colorarea emoționantă a textului nu strica impresia generală a prezentării Dimpotrivă, este conceput pentru a concentra atenția cititorilor asupra multor probleme care încă nu au o soluție clară în știință, ceea ce necesită o concentrare și includere deosebită în procesul de învățare a istoriei întregii lumi interioare a cititorului Într-adevăr, fără încercarea de a stabili proprietatea și legătura inseparabilă cu trecutul, cu refacerea întregului context cultural și istoric, este puțin probabil să se poată înțelege complexitatea și multidimensionalitatea acestor probleme Doctor în științe istorice, profesorul A V Lubkov Îi dedic mamei mele Spitsina Nadezhda Nikolaevna CAPITOLUL ÎNTÂI Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (IX-XIII BB) Tema: ETNOGENEZA SCLAVILOR Plan: Scurtă clasificare a surselor Prima mențiune a slavilor în izvoarele scrise Când a apărut etnia slavă Unde era casa strămoșească a slavilor Prăbușirea unui singur grup etnic slav Sistemul social al slavilor răsăriteni Structura economică a slavilor răsăriteni Credințele religioase ale slavilor răsăriteni Scurtă clasificare a surselor Când se studiază o problemă atât de complexă și discutabilă precum etnogeneza slavilor, mai multe tipuri principale de surse sunt de mare importanță, în special scrise, arheologice, lingvistice și antropologice Cu toate acestea, fiecare dintre ele are propriile "defecte congenitale" și neajunsuri, de care trebuie întotdeauna luate în considerare) Aproape toate sursele scrise despre slavi pot fi datate cu maximă acuratețe, deoarece multe dintre ele sunt scrise de cunoscuți autori bizantini, romani și arabi Dar, în același timp, trebuie să ne amintim că multe dintre ele:) conțineau o cantitate de informații "legendare" culese din alte surse, anterioare, care nu ne-au ajuns;) este posibil să fi suferit modificări semnificative în secolele ulterioare Prin urmare, desigur, este imposibil să aveți încredere deplină în ele și este necesar să faceți o critică științifică aprofundată a tuturor surselor scrise și a diferitelor ediții ale acestora) Sursele arheologice, care se pretează și la datarea relativ exactă, din păcate, practic nu oferă informații incontestabile despre limbă și, prin urmare, nu permit identificarea etnică a multor culturi arheologice timpurii, care sunt o colecție de monumente numai de material cultură aparținând unuia, relativ la local, teritoriu și o anumită epocă istorică) Sursele lingvistice, în primul rând, toponimia (numele obiectelor geografice), onomastica (numele de persoane) și morfologia (bazele formării cuvintelor), care pot răspunde cel mai exact la întrebarea dacă o anumită comunitate tribală aparține unui anumit etnos sau comunitatea etnică, dimpotrivă, nu poate fi datată cu nicio certitudine Subiect: ETNOGENEZA SCLAVILOR) Sursele antropologice, în primul rând, datele craniologice, care fac posibilă stabilirea destul de exactă a diferitelor tipuri antropologice de oameni în funcție de trăsăturile structurale ale craniului lor, nu pot fi întotdeauna corelate cu exactitate cu o anumită comunitate etnică În plus, antropologia poate fi extrem de utilă doar acolo unde etniile antice aveau un ritual de incinerare, dar este complet neputincioasă acolo unde a existat un ritual de incinerare Prin urmare, atunci când studiem istoria timpurie a slavilor, este necesar să se coreleze foarte atent și, dacă este posibil, cu exactitate toate aceste tipuri de surse între ele, ceea ce, din păcate, a fost destul de rar făcut mai devreme și, în multe cazuri, chiar și acum Această împrejurare este cea care complică foarte mult căutarea adevărului și duce la faptul că multe aspecte cheie ale etnogenezei slavilor sunt încă subiectul celor mai

acerbe dispute din știință și mediul aproape științific, unde există prea multe variate feluri de speculații în acest sens, cum ar fi "ukrov" mitic, care au fost supuse condeiului actualilor visători ucraineni și obscurantişti ai unei convingeri naționaliste de către progenitorii vechilor egipteni, sumerieni și alte popoare antice ale omenirii Prima mențiune a slavilor în izvoarele scrise Până de curând, aproape toți istoricii, începând cu remarcabilul istoric rus V N Tatishchev, au fost identificați (P Shafarik, L Niederle, B Rybakov), iar un număr dintre ei (M Braichevsky, A Saharov) continuă să fie identificați cu slavii celebrilor Wends-Venets, care au fost primii povestite la începutul erei noastre, autorii antici de renume mondial Polybius, Tacitus, Pliniu cel Bătrân și Ptolemeu, iar ceva mai târziu, binecunoscutul istoric vest-european Iordan este gata Cu toate acestea, la începutul secolului XX pe baza celor mai recente date arheologice și lingvistice, în primul rând toponimie și hidronimie, un număr de oameni de știință de seamă ai vremii, în special academicianul A A Șahmatov, a dovedit cu siguranță că Wends-Veneții nu aveau nimic de-a face cu slavii și, cel mai probabil, erau celți sau germani În prezent, acest punct de vedere este împărtășit de o serie de autori cunoscuți, în special O N Trubaciov, A G Kuzmin și A Yu Dvornichenko Primele informații sigure despre slavi, cunoscute de noi sub numele de slavi și ante, se referă numai la secolul al VI-lea d Hr , când faimoasele tratate ale lui Procopius din Cezareea, Mauritius Strategistul, Jordanes și o serie de alți faimoși bizantini și S-au scris cronicari vest-europeni Cu toate acestea, acest lucru nu înseamnă deloc că slavii erau un "popor tânăr" și au apărut în Europa tocmai în secolul al VI-lea d Hr , de atunci nu numai că erau cel mai mare grup etnic din Europa, ci locuiau și un vast teritoriu din partea superioară se întinde pe Volga și Don până la malurile Oderului și Dunării În consecință, slavii s-au stabilit în Europa Centrală, de Sud și de Est mult mai devreme decât celebra invazie hună din d Hr În același timp, Anteții, care locuiau la est de Nistru, cel mai probabil au fost purtătorii culturii arheologice Penkovskaya, iar slavii, care locuiau la sud-vest de Nistru, au format versiunea de sud a culturii arheologice din Praga Când a apărut etnia slavă Momentul nașterii etnului slav, sau mai degrabă a separării sale de imensa comunitate indo-europeană, majoritatea oamenilor de știință datează din mileniul II î Hr - mijloc Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) mileniul I d Hr În același timp, pe baza propriilor linii directoare metodologice, antropologii și lingviștii oferă de obicei dateri mai profunde, iar arheologii care rezolvă problemele etnogenezei pe cont propriu, pur arheologic, material Deci, unul dintre cei mai mari arheologi sovietici, academicianul V V Sedov în binecunoscuta sa lucrare Originea și istoria timpurie a slavilor ( ) a scris direct că "în studiul istoriei antice a slavilor, arheologia ocupă un loc de frunte", prin urmare, "în primele etape ale cercetării etnogenetice , arheologii trebuie să rezolve problemele în mod independent, independent de lingvistică și alte științe conexe și numai atunci este permisă compararea rezultatelor obținute cu concluziile altor științe Un punct de vedere diametral opus a fost exprimat de cunoscutul lingvist sovietic și rus academician O N Trubaciov, care în lucrarea sa, nu mai puțin faimoasă "Despre originile Rusiei (Notele lingvistului)" ( ) a susținut că fără date lingvistice, în primul rând etimologie și onomastică, "problema originii slavilor nu își va găsi niciodată soluția finală " Problema existenței așa-numitei comunități balto-slave este strâns legată de problema etnogenezei slave În secolul

mulți istorici și lingviști reputați (M Pogodin, A Schleicher, L Niederle, A Shakhmatov) au pornit de la ideile existenței inițiale a unei singure comunități balto-slave, care apoi s-a rupt în substraturi ale balților și slavilor Acest punct de vedere este împărtășit astăzi de o serie de autori moderni (A Novoseltsev, V Toporov, M Sverdlov, I Danilevsky) Cu toate acestea, oponenții lor sunt, în primul rând, oameni de știință atât de autorizați precum O N Trubaciov, V V Sedov și A G Kuzmin, sunt înclinați să creadă că apropierea limbilor slave și baltice este de natură secundară, deoarece a fost rezultatul vecinătății și interacțiunii de secole ale acestor ramuri ale indo-europenilor și nu invers Desigur, în cadrul cursului propus, nu ne putem opri în detaliu asupra problemei etnogenezei slavilor, prin urmare, fără a intra în detaliu asupra dezacordurilor dintre oamenii de știință de diferite specialități și direcții, ne vom limita la a menționa cele mai multe puncte de vedere comune aparținând istoricilor de seamă, arheologilor, antropologilor și lingviștilor care s-au ocupat profesional de problema etnogenezei slave în ultima jumătate de secol Celebrul arheolog profesor A L Mongait, fiind un reprezentant de seamă al susținătorilor sovietici ai infamei "școli sceptice", în monografia sa "The Archaeology of Western Europe" ( ) a susținut că "formarea unor mari comunități etnice", în special celții, slavii și germanii , "se desfășoară într-un moment apropiat de momentul în care fiecare dintre ele este menționat pentru prima dată în sursele scrise Pe baza acestei teze, i-a considerat pe slavi "tinerii" Europei și a datat formarea etnului slav la începutul secolelor V-VII ANUNȚ Un alt arheolog sovietic cunoscut, profesorul I P Rusanov în numeroasele sale lucrări, în special în lucrarea fundamentală "Antichitățile slave din secolele VI-VII" ( ), a susținut că etnosul slav își are originea în Europa în secolul al IV-lea d Hr și a legat formarea și dezvoltarea sa cu cultura arheologică Przeworsk Cel mai mare specialist în problema etnogenezei slave, autorul unor lucrări științifice strălucite precum "Originea și istoria timpurie a slavilor" ( ) și "Slavii de Est în secolele VI-XIП" ( ), academicianul V V Sedov a atribuit Subiect: ETNOGENEZA SCLAVILOR nașterea etnosului slav în a doua jumătate - sfârșitul mileniului I î Hr și a asociat cu ei cultura arheologică lusațiană târzie din secolele V-II BC, care este adesea denumită cultura înmormântărilor de lenjerie de corp În aceeași perioadă a dat nașterea etnilor slavi și a unui alt cunoscut om de știință sovietic, profesorul V P Kobychev, care a scris un studiu special pe această problemă "În căutarea căminului ancestral al slavilor" ( ), deși principala zonă a intereselor sale științifice a fost întotdeauna problema etnogenezei popoarelor caucaziene, și nu slavii El nu a numit o cultură arheologică specifică direct legată de etnogeneza slavă, deși a considerat cultura ceramicii cu benzi din secolele V-VII î Hr ca fiind cultura arheologică originală asociată cu etnogeneza slavă î Hr Antropolog sovietic proeminent Academician T I Alekseeva, autorul monografiei fundamentale "Etnogeneza slavilor estici conform antropologiei" ( ), a constatat că tipul antropologic slav corespundea populației culturii cupe în formă de clopot, care era comună în Europa de Vest și Centrală în mileniul III-II î Hr Celebrul istoric și lingvist academician sovietic F P Filin, autorul lucrării destul de controversate "Formarea limbii slavilor de est" ( ), a fost destul de prudent în rezolvarea acestei probleme și a dat formarea etnului slav la începutul mileniului I d Hr Inițial, acest punct de vedere a fost împărtășit de celebrul arheolog sovietic profesor P N Tretiakov, care a scris monografia fundamentală "La originile poporului rus antic" ( ) Cu toate acestea, mai târziu, deja în lucrarea publicată

postum "Pe urmele triburilor antice slave" ( ), el și-a revizuit estimările anterioare și a conectat originea întregului etn slav cu cultura arheologică Zarubinets, ale cărei monumente datează din al -lea î Hr - Secolul II ANUNȚ Proeminent arheolog și istoric sovietic Academician B A Rybakov în câteva dintre lucrările sale celebre, în special "Limba slavilor antici" ( ) și "Rusia de la Kiev și Principatele Ruse din secolele XII-XVI" ( ), în urma arheologului polonez S Nosek, a susținut că etnosul slav își are originea în epoca târzie a bronzului și a asociat cu slavii cultura arheologică Tshinetsko-Komarovskaya din secolele XV-XII î Hr Cel mai mare istoric-lingvist sovietic academician O N Trubaciov, autorul unor lucrări fundamentale precum "Către sursele Rusiei" ( ) și "Etnogeneza și cultura slavilor antici" ( ), în timp ce studia limba slavă veche, a atras atenția asupra faptului că este saturată cu un număr mare de arhaisme și, prin urmare, a considerat limba slavă una dintre cele mai vechi din grupul lingvistic indo-european, făcând referire la originea ei la momentul existenței culturii arheologice Cernolesskaya din secolele X-V î Hr Un punct de vedere similar a fost împărtășit și de proeminentul istoric sovietic profesorul A G Kuzmin, care în lucrarea sa fundamentală "Începutul Rusiei" ( ) a susținut că cultura arheologică Cernolesskaya este o legătură de încredere în rezolvarea problemei etnogenezei slave "Autonomiștii" ucraineni moderni (N Burdo, N Videiko, N Shmagliy) consideră că originile etnogenezei slave și, mai presus de toate, ucrainene ar trebui urmărite până la cultura arheologică Trypillia din mileniul V-I î Hr Cu toate acestea, aceste construcții în mod evident antiștiințifice și fantastice ale naționaliștilor ucraineni moderni provoacă ironie și respingere legitimă chiar și printre oamenii de știință ucraineni înșiși, în special, arheologii autoritari precum academicienii P P Tolochko și L L Zaliznyak Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Unde era casa strămoșească a slavilor O altă problemă nu mai puțin complexă și discutabilă este problema determinării căminului ancestral istoric al slavilor Aproape toți istoricii, atât din țara noastră, cât și din străinătate, consideră slavii ca fiind autohtoni, adică nativi, Europa Dar, în același timp, mulți dintre ei și-au definit casa ancestrală istorică în moduri diferite, de exemplu acel teritoriu relativ mic de unde provine etnosul slav și de unde, apoi, s-a așezat pe vastul teritoriu al Europei Centrale și de Est Arheologi sovietici renumiți, doctori în științe istorice I P Rusanova și I I Lyapushkin, urmând proeminenții "autonomiști" polonezi W Hansel, K Moshinsky și alții, a numit casa ancestrală slavă dintre râurile Vistula și Oder, adică teritoriul Poloniei etnice moderne și a asociat cu aceasta cultura arheologică Przeworsk Celebrul profesor slavist ceh P J Shafarik și colegul său, remarcabilul istoric rus Academician S F Platonov a susținut că casa ancestrală istorică a slavilor, cel mai probabil, au fost Carpații, unde s-a format ulterior statul Marea Moravă Cunoscutul istoric ceh profesor L Niederle, autor al studiului fundamental "Antichitățile slave" ( ), căuta o casă ancestrală slavă în interfluviul Vistulei și Niprului Academicianul T P Alekseeva a abordat destul de precaut soluția acestei probleme, dar a considerat totuși casa ancestrală istorică a slavilor pe teritoriul Europei Centrale moderne, și anume fosta provincie romană Norik și Moravia Profesorul V P Kobychev a fost un susținător al teoriei carpato-dunărene și a încercat să găsească casa ancestrală a slavilor pe teritoriul Transilvaniei moderne, adică fosta provincie romana Dacia Un proeminent arheolog sovietic, profesorul P N Tretyakov a numit teritoriul

Belarusului Polissya casa ancestrală istorică a slavilor și a asociat cultura arheologică Zarubinets cu aceasta, deși un număr de autori autorizați (I Lyapushkin, M Artamonov, A Kuzmin, V Sedov), pe baza bogate date de toponimie și arheologie, au prezentat ipoteze despre caracterul baltic al acestei culturi arheologice Academicianul F P Filin și colegii săi ucraineni M Yu Brailevsky, V D Baran și alții căutau o casă ancestrală slavă în interfluviul Niprului și Bugului, unde în secolele II-IV ANUNȚ Cultura arheologică Chernyakhovskaya a existat Deși, acest punct de vedere este în prezent respins de majoritatea cercetătorilor (V Sedov, A Kuzmin), care nu consideră Cerniahov ca fiind etnici slavi și consideră că au fost un imens conglomerat de popoare multilingve: daco-traci, sciți -Sarmatii, germani, slavii -furnici etc Academician B A Rybakov, bazându-se pe propriile sale cercetări și pe lucrările susținătorilor teoriilor Vistula-Oder și Nipru-Bug, a numit vastul teritoriu al Europei Centrale și de Est, de la malurile Niprului până la Oder, căminul strămoșesc slav Academicianul V V Sedov a considerat coasta de sud a Mării Baltice de la pământurile tribului baltic al prusacilor până în Peninsula Iutlanda drept casa ancestrală istorică a slavilor, adică teritoriul Danemarcei moderne Totodată, el a susținut că "rămâne de netăgăduit că unsprezece Subiect: ETNOGENEZA SCLAVILOR că slavii nu puteau fi decât vecinii de vest sau de sud-vest ai Balților" În același timp, trebuie spus că un punct de vedere similar încă de la începutul secolului al XX-lea academicianul A A Șahmatov, care a numit coasta de sud a Mării Baltice de la Neman până la Vistula casa ancestrală slavă Mulți istorici, arheologi și lingviști moderni, inclusiv oameni de știință reputați precum academicianul O N Trubaciov și profesorul A G Kuzmin, numit casa ancestrală slavă a cursului mijlociu al fluviului Dunărea, în special teritoriul fostelor provincii romane Noricum și Pannonia Apropo, despre Dunăre a vorbit și cronicarul din Povestea anilor trecuti (PVL), ca reședință istorică strămoșească a slavilor, care, desigur, nu poate fi dezbătută fără motive serioase Prăbușirea unui singur grup etnic slav Cu toată evidența, un singur lucru se poate afirma că până la sfârșitul așa-numitei "Mări Migrații a Națiunilor" (secolele II-VII d Hr), slavii au ocupat vastul teritoriu al Europei Centrale și de Est și reprezentau un singur superetno Cu toate acestea, la cumpăna secolelor VP-VIII ANUNȚ acest superetnos, sub influența atât a factorilor interni, cât și a celor externi, în special, o luptă ascuțită cu triburile germanice războinice, s-a despărțit în trei grupuri mari și relativ locale, ceea ce este destul de clar văzut de arheologi în apariția unui număr semnificativ mare a culturilor arheologice izolate și îngustarea ariei lor de răspândire: Í) Slavii sudici (draguviți, verziți, velegeziți, horutani, zakhumliani), ai căror descendenți sunt bulgari moderni, sloveni, sârbi, muntenegreni, croați, macedoneni și bosniaci (moștenitori ai culturii arheologice Ipoteshti-Kyndesht din secolele V-VII d Hr)) Slavii occidentali (încurajatori, Mazovshan, Lusacieni, slavi polabieni), ai căror descendenți sunt cehi moderni, slovaci, polonezi, cașubieni și lusați (moștenitori ai culturii arheologice pragheze din secolele V-VII d Hr)) Slavii răsăriteni (nordnici, drevliani, krivici, dregovici, radimici, viatici), ai căror descendenți au devenit o singură națiune rusă: marii ruși, micii ruși și bieloruși (moștenitori ai culturilor arheologice Luka-Raikovets și Romany-Borschevskaya din secolul al V-lea) secolele al VIII-lea d Hr) Sistemul social al slavilor răsăriteni Problema structurii sociale a slavilor estici este încă subiectul unor dispute științifice destul de ascuțite De regulă, două probleme majore se află

în centrul atenției istoricilor și arheologilor:) natura comunității est-slave și) epoca "democrației militare") Pe prima problemă, diferențele au vizat în principal problema timpului de trecere de la comunitatea tribală la comunitatea vecină (teritorială), numărul de etape de tranziție ale acestui proces și tipologia acestora În prezent, există mai multe puncte de vedere principale cu privire la această problemă Unii autori (S Yushkov, I Froyanov) susțin că chiar și în perioada statului "Kiev", relațiile consanguine au fost păstrate în măruntaiele societății slave de est, iar comunitatea tribală și o mare comunitate patriarhală au stat la baza unitatea societăţii slave Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) familie Alți autori (B Grekov, B Rybakov, O Rapov, M Sverdlov) consemnează procesul de trecere de la o comunitate tribală la o comunitate vecină în ajunul formării statului vechi rusesc, adică granița Secolele Vili-IX Al treilea grup de autori (V Mavrodin, Ya Shchapov, L Danilova, V Goremykina) vorbește despre sistemul social multiform al slavilor estici, în care comunități tribale, vecine-tribale și vecine cu familii mari (patriarhale) și mici întâlnit în același timp Celebrul arheolog și istoric ucrainean, profesorul B A Timoshchuk în ultimele sale două lucrări "Comunitatea slavă de est din secolele VI-IX" ( ) și "Eastern Slavs: from community to cities" ( ), bazat pe cel mai bogat material arheologic, au susținut că în adâncul societății est-slave există în mod clar o succesiune de trei tipuri de comunități - o comunitate consanguină cu un familie patriarhală numeroasă (VI-V cc), o comunitate vecină cu o familie patriarhală numeroasă (sec VIII-IX) și o comunitate teritorială cu o familie restrânsă (sec IX-XII) Cu toate acestea, nu a putut explica în mod convingător faptul extrem de interesant că în toate culturile arheologice slave din secolele VII-XVI nu s-au găsit locuințe mari (patronimie) caracteristice familiilor patriarhale mari și au existat doar locuințe mici, a căror dimensiune nu depășea de metri pătrați m În cele din urmă, remarcabilul istoric rus profesor A G Kuzmin și reprezentanții moderni ai "școlii sale științifice" - profesorul S V Perevezentsev și G A Artamonov, bazându-se pe o analiză detaliată a diverselor surse, a ajuns la concluzia convingătoare că marea majoritate a istoricilor sovietici și ruși, aflându-se în "captivitatea" binecunoscutelor prevederi ale lui F Engels privind comunitatea consanguină germană și transformarea ei într-o comunitate vecină sau "marca comunitară", a absolutizat acest proces și a extins poziția unei astfel de comunități stadiale la toate cele mai vechi popoare ale Europei Cu toate acestea, până la prăbușirea etnului unic slav, slavii estici trecuseră de mult stadiul "sălbăticiei" și, spre deosebire de germanii și locuitorii stepei vecine, trăiau în cadrul unei comunități (teritoriale) vecine, baza care era o familie mică Această viziune fundamental diferită a comunității slave este confirmată de o serie de fapte istorice de încredere, în special:) existența a cel puțin două tipuri antropologice în etnia est-slavă,) dimensiunea redusă a locuințelor în toate cele cunoscute și precis stabilite Culturi arheologice slave,) absența îndelungată a genealogiilor slave tribale, tipice, de exemplu, pentru aceiași germani, care au trăit într-o comunitate consanguină destul de mult timp,) poligamia slavilor în epoca precreștină etc Pe baza unor astfel de comunități vecine din apropiere, care, de regulă, ocupau un teritoriu destul de compact într-un anumit bazin de râuri și lacuri, au apărut triburile est-slave, care s-au unit apoi în uniuni tribale) În ceea ce privește așa-zisa eră a "democrației militare", a cărei existență a fost anunțată pentru prima dată de celebrul etnograf

și istoric american L Morgan, există și aici un dezacord destul de mare Deși, majoritatea autorilor moderni sunt de acord că epoca "democrației militare" este o structură politică organizată orizontal în care coexistă trei organisme de conducere egale: adunarea poporului sau adunarea războinicilor, consiliul bătrânilor și liderul Această formă primară de politogeneză, adică educaţie Subiect: ETNOGENUL SLAV Statul, cel mai probabil, a apărut în procesul de fuziune a mai multor triburi slave de est înrudite în uniuni-principate tribale mai mari În același timp, unii istorici (S Yupikov, P Tretyakov, A Kuzmin, M Sverdlov) au susținut că aceste uniuni tribale reprezentau deja formațiunile de stat timpurii ale slavilor estici, care s-au dezvoltat înainte de domnia oricăror dinastii Prin urmare, în aceste uniuni tribale, care se numeau "Slavinia" în izvoarele bizantine, puterea de stat nu dobândise încă un statut politic și avea un caracter potestar (fără clase), care se baza pe normele dreptului cutumiar și autoritatea personală a liderului Alți istorici (B Rybakov, V Mavrodin, I Froyanov, A Gorsky) credeau că aceste domnii tribale erau forme politice de tranziție ale "epocii democrației militare de la ultimele etape ale sistemului comunal primitiv până la primele etape ale nou sistem de clasă", când sistemul tribal a atins apogeul Totodată, academicianul B A Rybakov a formulat ipoteza că, în condițiile amenințării externe reprezentate de khazari, sub auspiciile polienilor, s-a format o "uniune de uniuni", care includea nordici, volinieni, dulebii și croații În cele din urmă, adversarii atât a acelor, cât și a altora (A Dvornichenko, N Kradin, E Pchelov) consideră că toate aceste "uniuni tribale" și "uniuni ale uniunilor" nu sunt altceva decât o ficțiune științifică, de la înlocuirea "militarelor" democrație" apare inevitabil o altă formă de guvernământ, mai complexă și deja ierarhică, pe care o numesc "căpetenie", în care puterea conducătorului (prințului), păstrând în același timp caracterul electiv de odinioară, capătă treptat un caracter teocratic de clan și se ridică deasupra celeilalte două organe de conducere - consiliul popular și consiliul bătrânilor Pe baza acestor "căpetenie", în care există deja inegalitatea socială și proprietății, dar încă nu există un aparat legal de violență și constrângere, ia naștere un "stat adjunct" cu drepturi depline Adevărat, în interpretarea acestor experți, vechiul "stat al suitei", care a apărut pe pământurile slavilor estici, emană un puternic "miros norman" Cel mai probabil, tocmai astfel de uniuni tribale est-slave, unde se formaseră deja domnii independente, au fost menționate de legendarul cronicar în Povestea anilor trecuti (PVL) - poiana, nordici, drevliani, volenii, Krivichi, Radimichi, Dregovichi , Vyatichi, Ilmen Slavs și alții În același timp, este necesar să subliniem acel fapt uimitor, observat pentru prima dată de profesorul A G Kuzmin că în PVL însuși obiceiurile poienilor au fost descrise în detaliu în comparație cu alte triburi slave, care reflectau foarte exact originile diferite ale acestor formațiuni tribale Mai mult, aceste diferențe au vizat aproape toate trăsăturile etno-formatoare În special, poienile aveau o familie numeroasă, cu o ierarhie caracteristică de membri ai familiei "senior" și "junior", iar triburile slave vecine trăiau în familii mici în mici semi-piroșe Poiana aveau o căsătorie monogamă și cumpărată, în timp ce ceilalți slavi nu aveau o căsătorie, în sensul unei tranzacții comerciale tradiționale, iar tinerii de la "jocurile dintre sate" s-au înțeles între ei În același timp, poligamia a fost permisă între toți slavii Nu mai puțin semnificative au fost diferențele dintre metodele de înmormântare a polienilor și slavilor Toate triburile slave aveau incinerare, iar pajiștile aveau incinerație, iar cimitire de acest tip

au fost descoperite atât în Kiev, cât și în zonele adiacente acesteia Și diferite moduri de înmormântare însemnau un sistem diferit de credințe și o viziune diferită Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) despre viața de apoi și idei diferite despre univers în ansamblu În același timp, cel mai remarcabil lucru a fost că cele mai apropiate analogii cu obiceiurile specifice poienilor erau situate pe teritoriul Moraviei și Bavariei, de unde, cel mai probabil, tocmai au venit în Niprul Mijlociu Structura economică a slavilor răsăriteni Potrivit tuturor istoricilor sovietici și al unui număr de ruși (A Presnyakov, S Platonov), baza vieții economice a slavilor estici a fost agricultura arabilă, care s-a dezvoltat în principal pe scară largă prin dezvoltarea de noi teritorii Această afirmație este de o importanță fundamentală, deoarece în știința istorică rusă (inclusiv marxistă) la începutul secolului trecut (E Shmurlo, N Rozhkov, M Pokrovsky) exista o idee destul de părtinitoare că slavii antici duceau un stil de viață nomad iar în creșterea lor economică a animalelor, precum și meșteșugurile forestiere și fluviale, au jucat un rol principal în modul de viață În funcție de condițiile naturale și climatice, teritoriul Rusiei Antice a fost împărțit în două zone: silvostepă (în sud) și pădure (în nord) În silvostepa, unde terenurile erau mai moi și mai fertile, pârghia era forma dominantă de agricultură, iar aici se ară în principal În pădure, zonă mai puțin potrivită, a dominat sistemul de tăieri și ardere a agriculturii, iar plugul sau raloul era folosit ca principale unelte de muncă Adevărat, o serie de autori moderni (A Saharov, M Sverdlov) spun că deja în secolele V-VIII ANUNȚ agricultura prin tăiere și ardere în rândul slavilor estici a început să fie intens înlocuită de un sistem de agricultură cu două sau trei câmpuri Cu toate acestea, acest punct de vedere nu a găsit încă o confirmare de încredere în surse și rămâne subiect de discuție științifică Mai mult decât atât, după cum au remarcat corect un număr de istorici (S Solovyov, L Milov, N Pavlenko), o parte semnificativă a pământurilor est-slave se afla în zona agriculturii riscante, astfel încât nivelul de productivitate al tuturor culturilor de cereale depindea în totalitate pe condiții naturale și climatice extrem de nefavorabile, care se deosebesc radical de Europa Centrală, de Vest și de Sud Această împrejurare, potrivit acestor istorici, va deveni "blestemul" țării noastre și va determina în mare măsură întregul curs al procesului său istoric Principalele culturi agricole au fost grâul, orzul, hrișca și meiul Secara și ovăzul, care în Evul Mediu târziu aveau să devină principalele culturi agricole, practic nu erau însămânțate la acea vreme, cu excepția unei suprafețe mici din regiunea Ladoga și lacul Ilmen Dintre culturile de grădină, cele mai utilizate sunt napii, varza, sfecla și morcovii Pe lângă agricultură, creșterea vitelor a fost bine dezvoltată în rândul slavilor estici: ei au crescut porci, cai, vite și vite mici Un rol semnificativ, dar nu decisiv, în viața lor l-au jucat râul și silvicultură, în special apicultura (colectarea mierii de la albinele sălbatice), pescuitul și vânătoarea, în special pentru mari (elan, urs, mistreț) și blănuri (zibel, jder)) animale Potrivit majorității istoricilor, epoca "democrației militare" a devenit vremea "a doua diviziune socială a muncii", adică separarea meșteșugurilor de alte tipuri de activitate economică, în primul rând agricultura Pe baza a numeroase surse arheologice, academicianul B A Rybakov, Subiect: ETNOGENEZA SCLAVILOR autorul studiului fundamental "Meșteșugul Rusiei antice" ( ), a dovedit destul de convingător că meșteșugurile de fierărie, turnătorie, olărit, piele și bijuterii au primit cea mai mare

dezvoltare în rândul slavilor răsăriteni Cea mai mare parte a slavilor estici locuia în mici așezări din lemn sau chirpici de-a lungul malurilor râurilor mari și mici, care erau un fel de "peisaj de hrănire" În același timp, râurile au fost nu numai habitatul tradițional al slavilor estici, ci și o arteră de transport excelentă și o apărare naturală împotriva numeroaselor raiduri ale triburilor nomade vecine Câteva dintre aceste așezări au constituit probabil comunitatea de cartier din Rusia veche (slavă), care a fost numită "Verv" în surse În general, economia slavilor estici era de natură semi-naturală și, datorită acestei împrejurări, era extrem de slab legată de piața internă De aceea comertul intern practic nu a fost dezvoltat Dar comerțul exterior, datorită celebrei rute comerciale "de la varangi la greci" și a altor rute de tranzit, dimpotrivă, s-a dezvoltat destul de bine Apropo, această împrejurare a dat naștere unui număr de istorici ruși și sovietici (V Klyuchevsky, N Rozhkov, M Pokrovsky) să afirme că era vorba de comerțul exterior, împreună cu silvicultură și meșteșugurile fluviale, și nu agricultură , care a stat la baza vieții economice a slavilor răsăriteni Cu toate acestea, această afirmație este acum respinsă pe bună dreptate de majoritatea istoricilor Odată cu dezvoltarea activității economice, în primul rând meșteșugurile și comerțul exterior, orașele au început să joace un rol din ce în ce mai important în viața slavilor estici Inițial, au apărut fie ca reședințe ale prinților-conducători ai uniunilor tribale și centrelor de cult (I Froyanov, A Dvornichenko), fie ca centre ale comunităților volost (A Kuzmin, G Artamonov), fie ca centre de comerț internațional (G Lebedev, I Dubov, E Nosov) În același timp, o serie de autori autorizați (V Mavrodin, M Sverdlov, N Kotlyar, A Gorsky) consideră că aceste "centre tribale" nu s-au putut dezvolta în orașe cu drepturi depline și s-au ofilit treptat Cu toate acestea, adversarii lor (V Petrukhin, I Froyanov, A Kuza, P Tolochko) cred că unele dintre cele mai mari "centre tribale" au devenit totuși orașe cu drepturi depline, unde s-au păstrat mesele princiare Apoi, în condițiile dezvoltării statalității, orașele au început treptat să se transforme în centre de meșteșuguri și comerț, păstrând în același timp caracterul agrar de odinioară Acest proces a decurs într-un ritm deosebit de rapid pe unde au trecut cele mai importante rute comerciale de tranzit internațional, în special Dunăre-Nipru, Baltică-Marea Neagră și Volga-Baltică În același timp, trebuie subliniat că încercările unui număr de normaniști moderni (G Lebedev, T Pușkin, E Melnikov, V Petrukhin) de a prezenta cimitirele scandinave din Gnezdovo lângă Smolensk, Shestovice lângă Cernigov, Timerevo lângă Iaroslavl și alții nu sunt de acord cu faptele binecunoscute și cu împrejurarea importantă că niciuna dintre aceste curți bisericești nu s-a transformat într-un oraș antic rusesc cu drepturi depline În plus, este, de asemenea, important că niciuna dintre aceste așezări, descoperite chiar de arheologi, nu este menționată în Povestea anilor trecuti, cea mai veche cronică a Rusiei antice Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Trebuie să spun că problema timpului apariției orașelor în rândul slavilor estici este încă controversată O serie de cercetători (B Rybakov, P Tolochko, B Timoshchuk) susțin că primele orașe dintre slavii estici au apărut în epoca "democrației militare" în secolele VII-VII Cu toate acestea, adversarii lor (M Tikhomirov, A Kuzmin, V Sedov, A Kuza) au atribuit apariția primelor orașe rusești doar celei de-a doua jumătate a secolului al IX-lea, adică momentul apariţiei vechiului stat rus În același timp, trebuie subliniat că majoritatea istoricilor sunt solidari cu faptul că aproape toate orașele antice

rusești au apărut ca urmare a sinoicismului, adică contopirea mai multor mici așezări slave într-un mare centru administrativ sau comercial și meșteșugăresc Credințele religioase ale slavilor răsăriteni Slavii antici, ca toate popoarele care se aflau într-un stadiu incipient al dezvoltării lor, erau așa-numiții "păgâni", îndumnezeind forțele necunoscute ale naturii și strămoșii (strămoșii) decedați În același timp, potrivit majorității autorilor (B Rybakov, V Toporov, B Timoshchuk), păgânismul est-slav a trecut printr-o serie de etape importante în dezvoltarea sa:) La prima etapă, care în știința modernă se numește de obicei fetișism sau animism, slavii răsăriteni au divinizat și adorat obiectele și fenomenele care îi înconjurau direct, adică pietre, copaci, crânguri etc) În a doua etapă, fetișismul și animismul au fost înlocuite cu totemism, adică un sistem de credințe religioase conform căreia rasa umană provine de la diverse tipuri de animale și păsări, în special mistreți, căprioare și lupi, ale căror amulete totem au protejat oamenii de "spiritele rele") La a treia etapă a dezvoltării sale, păgânismul a intrat în stadiul polidemonismului, când slavii răsăriteni au început să îndumnezeiască apa, duhurile pădurii și câmpului, adică diverse tipuri de ghouls, beregovin, goblin, brownies și alte spirite) În cele din urmă, la a patra, ultima etapă a evoluției sale, păgânismul slav a dobândit trăsături pronunțate ale politeismului, adică credința în zei și strămoșii morți - strămoși În acest moment, panteonul original al zeilor păgâni de origine indo-europeană, hitită, iraniană și de fapt slavă ia naștere printre toți slavii estici Mai mult, în funcție de specificul și natura ocupațiilor principale, fiecare uniune tribală și-a luat naștere propriul panteon de zei păgâni, care era o structură ierarhică care fusese definită și stabilită de secole Panteonul panslav al zeilor păgâni nu a existat niciodată, dar aveau cele mai venerate zeități: zeul cerului și al pământului - Rod; zeul soarelui - Ra și cele patru ipostaze ale sale Horos, Yarilo, Ash și Dazhdbog; zeul fulgerului, al tunetului și al războiului - Perun, zeul înțelepciunii, al creșterii vitelor și al comerțului - Veles; zeul vântului și al vârtejului - Stribog și bucuros de alte zeități Cultul păgân, inclusiv jertfele de animale, era săvârșit în temple special construite, unde erau așezate statui ale idolilor-zei păgâni În același timp, o trăsătură distinctivă a păgânismului slav a fost absența sacrificiilor umane Prinții și bătrânii tribali au acționat ca "păstori spirituali", iar magicienii și vrăjitorii erau direct responsabili de cultul păgân Subiect: ETNOGENEZA SCLAVILOR Tema: FORMAREA VECHIULUI STAT RUS NORMANISMUL MODERN CA DIAGNOSTIC Plan: Teorii ale originii statului Apariția "teoriei normande" și esența acesteia Lupta normaniştilor şi antinormaniştilor Discuții asupra principalelor probleme ale istoriei Rusiei Antice Cum a apărut vechiul stat rus Când a apărut vechiul stat rus Explicații forțate Teorii ale originii statului În prezent, există câteva zeci de teorii diferite ale politogenezei în știință, i e originea statului, inclusiv teoria violenței, teoria irigației, teoria contractului social, teoria patriarhală și, în sfârșit, binecunoscuta teorie marxist-leninistă sau de clasă În cele din urmă, esența majorității teoriilor sa rezumat la problema principală - dacă statul este o consecință a dezvoltării interne a diferitelor grupuri etnice, inclusiv apariția claselor, sau statul apare ca urmare a cuceririi și subordonării unei etnii grup(e) la altul (e) În același timp, celebrul postulat al lui K Marx despre starea "reală" și "imaginară", exprimat pentru prima dată de el în lucrarea sa "Despre critica filosofiei hegeliene a dreptului" ( ), eludează argumentele majoritatea autorilor

moderni, care până de curând erau marxişti complet ortodocşi Sub statul "real", întemeietorul marxismului științific însemna organizarea teritorială a poporului cu tradiții naționale de autoguvernare, venite din adâncul secolelor, iar sub statul "imaginar" însemna puterea publică, izolată de societate ea însăși și ridicându-se deasupra ei Mai mult, F Engels, un alt fondator al marxismului, în celebrul său tratat "Despre originea familiei, a proprietății private și a statului" ( ), vorbind despre trei căi posibile ale apariției sale - greacă, romană și germană, a admis că în practica istorică reală, "starea "falsă" a apărut adesea ca o simbioză a factorilor interni și externi, iar cucerirea a fost unul dintre principalele motive pentru acest proces Dar tocmai această nuanță importantă a fost observată pentru prima dată de profesorul A G Kuzmin, și nu a prins mulți istorici marxisti sovietici, care au dogmatizat extrem de două postulate marxiste cunoscute că:) statul este rezultatul dezvoltării interne și nu poate fi impus din exterior și) statul ia naștere ca urmare a formarea claselor și este doar un aparat de violență al clasei conducătoare asupra celorlalți Dar în primul caz, clasicii marxismului vorbeau despre o "stare reală", adică autoorganizarea teritorială a societăţii, iar în a doua a fost vorba despre statul "imaginar", care s-a ridicat ca autoritate publică asupra statului "real" Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Apariția "teoriei normande" și esența acesteia În legătură cu această împrejurare, se ridică o întrebare complet legitimă cu privire la modurile în care a apărut vechiul stat rus Punctul de vedere tradițional asupra acestei probleme este că începutul acestei discuții de lungă durată, care durează de aproape trei sute de ani, a fost pus de celebrii oameni de știință germani Bayer și F Miller, care în mijlocul secolul al XVIII-lea au publicat o serie de lucrări științifice în Rusia: "Despre varangieni" ( ), "Despre originea Rusiei" ( ) și "Originea numelui și a poporului rușilor" ( ), care a stabilit fundamentul celebrei "teorii normande" a originii vechiului stat rus Deși, după opinia corectă a unui număr de autori moderni, în special profesorul A G Kuzmin și studenții săi B V Fomina, V I Merkulov și L P Grota, suedezii înșiși au devenit adevărații fondatori ai normanismului, în special istoricii și diplomații suedezi P Petrey, Yu o serie de tratate istorice evident tendențioase ("Cronicile Moscovei", "Istoria statului suedez") cu context pur politic, în care au înaintat teza despre originea scandinavă a cronicii Varangies Și abia atunci, în perioada celebrului "Bironism", acest vechi concept a fost scos din piept, mirosind a naftalină, și pus din nou în mișcare Esența "teoriei normande" în sine, așa cum au prezentat-o, a fost că statulitatea a fost introdusă în pământurile slavilor estici din exterior de către normanzii vikingi, care erau numiți varangi în Rusia, deoarece slavii înșiși, datorită lor naturală calitățile, inclusiv inteligența scăzută ("barbarismul"), pur și simplu nu au putut să-și creeze propria stare și să o gestioneze fără ajutor din exterior Baza apariției acestei teorii a fost povestea analistică a celebrului "Povestea anilor trecuti" despre chemarea în de a domni în ținuturile slavilor Chud, Krivichi și Ilmen a trei regi varangie-frați Rurik, Sineus și Truvor După cum reiese din cronică, epuizați de dușmănia reciprocă, aceste triburi s-au întâlnit pentru sfaturi și au decis să caute un prinț de partea După ce au trimis o ambasadă "de peste mări în Kdryagdm, în Rus'", ambasadorii slavi le-au declarat conducătorilor de acolo: "Țara noastră este mare și ofensivă, nu există nlryadd în ea, dar du-te să domnești și să domnească peste noi" În același timp, Cronica Laurențiană a afirmat că prinții nou-

veniți s-au așezat pentru a domni la Novgorod, Beloozero și Izborsk, iar Cronica Ipatiev a numit Ladoga, Beloozero și Izborsk ca astfel de reședințe princiare Până la mijlocul secolului al XIX-lea toți istoricii au tratat această legendă cu deplină încredere și au argumentat doar despre natura etnică a varangilor Toți normaniștii (N Karamzin, M Pogodin, A Schletser, A Kunik) îi considerau norman-vikingi, adică vechi scandinavi, și anti-normaniști (M Lomonosov, N Venelin, C Gedeonov) - unul dintre triburile slave sau baltice apropiate lor, care locuia pe coasta de sud a Mării Baltice (Varangiei) Cu toate acestea, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea celebrul istoric rus profesor N M Kostomarov în timpul celebrei dispute cu academicianul M P Pogodin, într-o serie de articole ale sale, a pus pentru prima dată la îndoială autenticitatea legendei varange, afirmând că este pură ficțiune, deoarece reflecta unele evenimente nu din secolul al IX-lea, ci de la începutul secolului al XII-lea, când PVL a fost de fapt creat Mai târziu, acest punct de vedere în tratatul său "Investigații despre începutul Rus'" ( ) a fost fundamentat de profesorul D I Ilovaisky Subiect: FORMAREA VECHIULUI STAT RUS NORMANISMUL MODERN CA DIAGNOSTIC O nouă etapă în studiul acestei probleme a început la începutul secolelor XIX-XX, când mai multe lucrări de reper ale academicianului A A Șahmatov, în special lucrarea sa celebră "Cercetarea celor mai vechi cronici" ( ) După ce a creat o schemă originală a scrierii cronicilor rusești antice, el a dovedit în mod convingător că legenda despre chemarea varangiilor este o inserare ulterioară în PVL, iar includerea ei în codul analistic integral rusesc a urmărit anumite obiective politice Mai târziu, deja în istoriografia sovietică, această concluzie a unui remarcabil om de știință rus a fost încercată în toate modurile posibile să o susțină Unii autori (B Grekov, V Mavrodin) credeau că apariția "legendei Varangian" s-a datorat necesității de a justifica chemarea ilegală (în ciuda vechimii) a lui Vladimir Monomakh la tronul Kievului în Alții (D Likhachev) credea că includerea Această legendă în PVL urmărea două obiective principale:) să stabilească în conștiința publică unitatea tribală a tuturor prinților din "Casa Ryurik" și să pună capăt luptei și vrăjmășiei civile sângeroase și) să răcească pretențiile neîntemeiate ale Bizanțului cu privire la rolul de patron al statului Kiev, deoarece legenda dovedea în mod convingător originea nordică, și nu sudică, a dinastiei mari ducale Încă alții (B Rybakov) au susținut că apariția acestei legende în PVL s-a datorat agravării luptei politice dintre Kiev și Novgorod pentru hegemonie în Rus', și i-au numit pe cronicarii din Novgorod autorii acestei legende, care au vrut de asemenea pentru a sublinia originea nordică, și nu cea sudică, a dinastiei mari-ducale a Rusiei Al patrulea (V Pashuto) a asociat apariția "legendei Varangian" în PVL cu căsătoria lui Vladimir Monomakh cu prințesa engleză Gita În cele din urmă, al cincilea grup de autori (A Kuzmin, I Froyanov) a bănuit că însăși apariția acestei legende în PVL a fost asociată cu o confruntare regională între cele două mari centre urbane din nordul Rusiei - Ladoga și Novgorod Totodată, profesorul I Ya Froyanov credea că acest lucru se datora și schimbărilor în natura puterii princiare în sine și întăririi sistemului veche în toate țările rusești, inclusiv Kievul însuși În general, în momentul de față, se pot distinge trei abordări principale în aprecierea "legendei varangei":) încredere deplină în această legendă, care este demonstrată de toți normaniștii, ca din trecut (F Miller, N Karamzin, M Pogodin, A Kunik, V Thomsen) și prezentul (L Klein, R Skrynnikov, V Petrukhin, E Melnikova, T Jackson, E Pchelov);) negarea completă a autenticității legendei, care era

tipică în principal pentru istoricii sovietici (V Parkhomenko, B Grekov, S Yushkov, B Romanov, D Lihachev) și) încredere parțială în legendă, deoarece Conține unele evenimente reale din acea vreme au fost reflectate, iar această legendă în sine este o lucrare complexă și multistratificată care a fost creată de-a lungul unui timp destul de lung și a conținut ecouri ale diferitelor epoci ale istoriei slavei de est și ale Rusiei vechi (A Kuzmin, I Froyanov, V Fomin) Lupta dintre normanisti si antinormanisti De la apariția "teoriei normande", aproape toți istoricii medievali au fost împărțiți în două tabere ireconciliabile - normaniştii și antinormaniştii Potrivit opiniei consacrate în știința istorică rusă, normaniștii au ocupat în mod tradițional poziții mai puternice, iar în epoca sovietică, direcția principală Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) gândirea științifică a devenit anti-normanism Cu toate acestea, această opinie nu este în întregime corectă, deoarece:) Începând cu mijlocul anilor , după publicarea lucrărilor fundamentale ale S A Gedeonova, I E Zabelin și V G Vasilevski, pozițiile normanților din Rusia au fost serios subminate, iar centrul lor ideologic s-a mutat în Europa, unde celebrul filolog danez V Thomsen a început să cânte la prima vioară, care a înlocuit rapid controversa științifică cu oponenții săi cu o evaluare disprețuitoare a lucrările lor) Începând cu anii , în condițiile luptei liderilor bolșevismului cu "șovinismul de mare putere", care acoperea rusofobia sinceră a elitei conducătoare de atunci, normanismul din Rusia și-a ridicat din nou capul, dovadă căreia a fost publicarea unui număr de lucrări ale unor normanişti de seamă, în special lucrarea de referinţă V A Brima "Originea termenului "Rus" ( ) și celebrări magnifice cu ocazia aniversării rusistului danez V Thomsen în) De la mijlocul anilor , când naziștii au ajuns la putere în Germania de la Weimar cu teoria lor rasistă despre inferioritatea rasei slave și incapacitatea slavilor de a-și crea propriul stat și de a-l guverna, conducerea politică sovietică în persoană de I V Stalin și A A Jdanov a dat în secret aprobarea luptei cu normanismul În același timp, o serie de normaniști moderni (V Petrukhin, D Raevsky) identifică complet înverșunat această luptă cu binecunoscuta campanie stalinistă împotriva "cosmopolitismului", care, desigur, este un mit pur politizat al nostru "liberali" de origine Totodată, precum profesorul A G Kuzmin, această luptă s-a dovedit a fi destul de vulnerabilă din punct de vedere metodologic și al studiului surselor, deoarece, refuzând să caute noi dovezi ale inferiorității "teoriei normande", istoricii sovietici au adoptat binecunoscutul postulat marxist că "statul nu poate fi introdus din afară", luând acest celebru poziţia lui F Engels, formulată de el în celebra sa lucrare "Despre originea familiei, proprietăţii private şi statului") Această împrejurare a determinat faptul că deja în anii Normanismul din țara noastră a ridicat din nou capul, dovadă fiind binecunoscuta lucrare a istoricului de la Leningrad I P Shaskolsky "Teoria normandă în știința burgheză modernă" ( ), în care, de fapt, a reabilitat normanismul ca "un anumit concept teoretic care merită cea mai serioasă atenție acordată acestuia" Din acel moment, I P Shaskolky și mulți dintre colegii săi, în principal din capitala de nord, în special L S Klein, G S Lebedev, V A Nazarenko, D S Lihaciov, V V Mavrodin, Ya S Lurie și alții, sub masca frazeologiei marxiste, au devenit apostoli înfocați și conducători ai normanismului în știința istorică sovietică Curând, acestui cor de oameni de știință din Leningrad i s-au alăturat colegii lor din Moscova, în special D A Avdusin, A P Novoseltsev, A A Zimin, V B Kobrin și alții, dintre care mulți nu erau experți în această problemă Proeminentul arheolog

sovietic academician B B Rybakov, pe care un număr de normanişti moderni (I Danilevsky), nereuşind să cunoască adevărata esenţă a "anti-normanismului sovietic", este numit liderul anti-normaniştilor sovietici În această situație, când o discuție serioasă cu presupușii anti-normaniști era asemănătoare cu acuzațiile de revizuire a marxismului, doar câteva Subiect: FORMAREA VECHIULUI STAT RUS STANDARDE ȘI MĂSURI MODERNE CA DIAGNOSTIC oamenii de știință din acea vreme, în special profesorii A G Kuzmin, V B Vilinbakhov, V P Shusharin, O M Rapov și alții au avut curajul să-i confrunte cu adevărat) Încă de la sfârșitul anilor , în condițiile prăbușirii sistemului comunist și a ideologiei marxiste de stat, presupușii anti-normaniști au părăsit în cele din urmă tranșeele și au început o campanie disperată de a-și introduce opiniile în conștiința largă a publicului Totodată, potrivit normaniştilor înşişi, a fost adoptat "ultra-normanismul de tip Schlozer", pe care profesorul L S Klein și adepții săi ideologici E N Nosov, A A Hlevov, A S Kan, E V Pchelov, V Ya Petrukhin, E A Melnikova, T A Pușkin, A Yu Dvornichenko și alți luptători ireconciliabili împotriva "șovinismului marii puteri" și "naționalismului rus" Mai mult, acești stâlpi ai normanismului modern au preferat un ton obscen dezlănțuit unei polemici strict științifice cu adversarii lor, care este plină de tot felul de insulte, chiar obscene și etichete lipite de cel mai josnic tip Mai mult, normaniștii moderni au fost cei care, negăsind noi argumente, au înaintat teza iezuită conform căreia problema normandă nu există deloc, deoarece s-a dovedit cu exactitate că "varanii" sunt normanzi și, prin urmare, această discuție a fost de mult timp pusă la capăt Cu alte cuvinte, cu modestia lor inerentă, ei înșiși au ridicat laurii câștigătorilor și resping a priori orice altă părere Această cohortă de predicatori destul de agresivi ai "liberalismului european" a fost și i se opune școala profesorului A G Kuzmin în față B V Fomina, S V Perevezentseva, V I Merkulova, A S Koroleva, A G Artamonova, E S Galkina și o serie de alți oameni de știință cunoscuți, în special, cel mai mare antropolog Academician T N Alekseeva și celebrii profesori-istorici O M Rapova, A N Sakharova și L P Grotto, care, cu faptele în mână, au infirmat în mod convingător multe "argumente" mușchi ale adversarilor lor științifici și ideologici Discuții asupra principalelor probleme ale istoriei Rusiei Antice De aproape trei sute de ani, normaniştii şi anti-normaniştii se ceartă între ei pe o întreagă gamă de probleme, dintre care cele mai semnificative sunt) chestiunea naturii etnice a varangilor şi originea dinastiei princiare,) problema originii termenului "Rus" și, oricât de ciudat ar părea,) "Problema Khazar") În sursele scrise antice rusești și străine, există idei complet diferite despre originea și etnia varangiilor În calitate de cel mai mare specialist din istoria scriiturii de cronici rusești antice, profesorul A G Kuzmin, doar în Povestea anilor trecuti, există trei versiuni diferite și diferite ale originii varangielor Așadar, cronicarii de la Kiev i-au numit pe toți locuitorii rutei comerciale Volga-Baltice "varani" Cronicarii din Novgorod i-au numit "Varangieni" atât un anumit trib, cât și toate triburile baltice, evidențiind în special "Varangienii-Rus" În același timp, atât aceștia, cât și alți cronicari au înțeles numele "Varangieni" ca fiind pur și simplu pomerani, adică triburi care trăiau pe coasta de sud-est a Mării Baltice (Varangiei) Cu toate acestea, pentru toți normaniștii, varangii sunt fără îndoială normanzi-vikingi, adică locuitori ai Scandinaviei antice Iar pentru anti-normanişti, gătit Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) gi este unul dintre triburile slave, baltice sau celtice, dar de mult

slavizate, care trăiau pe coasta de sud-est a Mării Baltice (Varangiei) Totodată, există o ipoteză originală a profesorului L N Gumilyov că "Varangienii" este doar un termen care denotă afilierea profesională, și nu etnică, a transportatorilor săi la ambarcațiunile militare, cu toate acestea, această versiune a "Eurasianului" acum destul de popular nu este luată în considerare de experții serioși în problema prezentată Deși, un număr de normaniști moderni (V Petrukhin) au încercat și ei să-i prezinte pe varangi drept "mercenari care au depus un jurământ de credință", dar nu este clar cui Pentru a le dovedi cazul, anti-normaniştii moderni - A G Kuzmin, V V Fomin, P P Tolochko, T P Alekseeva, A N Saharov, V V Merkulov și L P Grota prezintă o serie de argumente destul de importante a) arheologice, b) caracter istoric și c) religios: a) Argumente arheologice) Printre cimitirele movilelor de echipă din Kiev, Ladoga, Gnezdovo și alte curți și orașe, la care se face referire constant de L S Klein and Co , înmormântările scandinave propriu-zise reprezintă mai puțin de Í% din numărul total de înmormântări găsite Chiar și un număr de normaniști decente (A Kirpichnikov) au fost forțați să admită că celebrele cimitire de cameră, care au fost declarate normande "cu mâna ușoară" a celebrului arheolog suedez T Arne, s-au dovedit a fi o formă foarte comună de înmormântare în toată Europa continentală și nu numai Birka suedeză, descoperită de el în Í -X) Toate mormintele scandinave găsite sunt datate nu mai devreme de a doua jumătate a secolului al X-lea, adică când prinții din dinastia Rurik au condus vechiul stat rus timp de câteva decenii) Potrivit celui mai mare antropolog sovietic Academician T P Alekseeva, care a studiat în detaliu seria craniologică a mormintelor Kiev și Gnezdovsky, toate înmormântările locale sunt izbitor de diferite de tipul antropologic german) Dintre toate mormintele scandinave nu au fost găsite morminte de vreo semnificație din punct de vedere al decorațiunii, ceea ce sugerează în mod convingător că soldații îngropați în ele nu ar fi putut constitui elita conducătoare a societății antice rusești) Pe baza artefactelor scandinave destul de slabe găsite pe teritoriul țării noastre, este destul de dificil de stabilit cum au ajuns cu slavii estici - fie ca urmare a unui schimb comercial, fie ca pradă militară, fie împreună cu lor proprietari, etc Apropo, mulți experți străini vorbesc și despre acest lucru, în special, cel mai mare arheolog englez P Sawyer și cercetătorul norvegian A Stalsberg b) Argumente istorice Í) Toți autorii cronicilor bizantine au făcut întotdeauna distincție între varangi și normanzi ca grupuri etnice diferite) Judecând după izvoarele scrise, varangii au apărut în Rus' şi în Bizanţ abia la începutul-mijlocul secolului al IX-lea, iar normanzii au recunoscut Rus' şi vecinul ei sudic nu mai devreme de a doua jumătate a secolului al X-lea, încă de la saga scandinave nu cunosc conducătorii anteriori ai Bizanțului și Rusiei antice decât împăratul bizantin Ioan Tzimiskes (-) și Marele Prinț al Kievului Vladimir cel Sfânt (-)) Saga scandinave îl cunosc bine pe fondatorul dinastiei normande, ducele Rollon (-), care a cucerit Normandia și a devenit vasal al regelui francez Carol al III-lea cel Simplu (-) Cu toate acestea, ei tac cu încăpățânare despre regele normand Rurik (-), ceea ce provoacă

surpriză legitimă, deoarece, potrivit scriitorilor noștri de știință ficțiune, el a fost fondatorul unui stat uriaș pe pământurile slavilor estici) Varangii veniți pe pământurile slavilor răsăriteni erau deja (sau întotdeauna) vorbitori de slavă, deoarece orașele Novgorod, Ladoga, Izborsk și altele fondate de aceștia aveau o etimologie slavă

c) Argumente religioase Datorită muncii multor oameni de știință sovietici (B Rybakov, A Kuzmin, V Toporov, O Trubaciov, A Ishutin), este bine cunoscut că toți rușii, slavii și finlandezii, care au devenit nucleul vechiului Poporul rus, avea propriile lor panteoane de zei păgâni de origine indo-europeană, hitită, iraniană sau de fapt slavă și finlandeză, care includeau Perun, Horos, Veles, Svarog, Stribog, Dazhdbog, Mokosh și alte zeități Cu toate acestea, niciuna dintre cele treisprezece zeități scandinave, inclusiv zeul suprem Odin și fiii săi Thor, Vidar sau Balder, nu a existat vreodată în teonimia slavă, rusă sau finlandeză și nu ar putea fi prin definiție) În numeroase surse scrise de diverse origini, termenul "Rus" este folosit extrem de contradictoriu și ambiguu În unele surse vom găsi indicii directe că rușii sunt varangi, în altele se va afirma legătura lor directă cu slavii, iar în altele vor fi numiți o comunitate etnică originară După justa opinie a aceluiași profesor A G Kuzmin, doar în Povestea anilor trecuti, există două concepte diferite ale începutului Rus'ului: polan-slavul, care era direct legat de Norik-Rugiland, şi varangianul, orientat spre Rus baltic Această împrejurare a devenit unul dintre principalele motive ale divizării dintre foștii și actualii istorici, arheologi și lingviști Unii autori (S Yushkov, V Petrukhin, E Melnikova, R Skrynnikov, I Danilevsky) consideră că termenul "Rus" a avut inițial o natură socială și, aparent, a fost folosit pentru a se referi la un anumit strat social al Vechiul stat rus, mai probabil de toate, echipa princiară În același timp, toți normaniștii ortodocși, cu excepția profesorului S V Iuskov, insistă asupra originii scandinave a acestui termen, punând un semn egal între conceptele de "Rus" și "echipă normandă", pe care le numesc "vâslători" sau "navigatori" Mai mult, "cuplul dulce" V Ya Petrukhin-E A Melnikov a prezentat apoi o ipoteză complet absurdă că acest termen social s-a transformat ulterior într-un etnonim, ceea ce nu s-a întâmplat niciodată în toată istoria omenirii Alți istorici, care sunt în majoritate absolută, cred că termenul "Rus" era de natură pur etnică și sub acest nume s-a ascuns un fel de grup etnic, trib sau uniune tribală Susținătorii acestei abordări, la rândul lor, sunt împărțiți în mai multe curente: a) Majoritatea normaniștilor străini și ruși (T Arne, R Pipes, L Klein, A Kahn, G Lebedev, E Pchelov) consideră că termenul "Rus" avea o etimologie pur scandinavă și provine din cuvântul finlandez "ruotsi", care înseamnă Suedia Cu toate acestea, în calitate de cel mai mare lingvist rus academician A A Zaliznyak, normaniștii moderni în construcțiile lor lingvistice sunt ghidați de metodele "lingvisticii amatoare", construind concluziile "pe asemănarea accidentală a cuvintelor", nu țin cont de faptul că "externe Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) asemănarea a două cuvinte (sau a două rădăcini) în sine nu este dovada vreunei legături istorice între ele Mai mult, cunoscutul filolog-normanist german G Schramm în cea mai recentă lucrare "Altrusslands Anfang" ("Începutul Rusiei antice") ( ) a numit această interpretare a termenului "ruotsi" "călcâiul lui Ahile al normanismului" și a propus să arunce acest balast, din care teoria normandă nu va avea decât de câștigat O poziție similară au luat-o un număr de oameni de știință ruși proeminenți (O Trubaciov, A Nazarenko), care, deși rămânând normaniști convinși, au pus în continuare interesele științei mai presus de interesele de clan ale lui L S Klein și Co Dându-și seama de toată inferioritatea interpretării lor anterioare a originii termenului "Rus", o parte din normanții autohtoni (E Melnikova, A Kan, D Machinsky) a mers la cealaltă extremă, încercând să găsească originile acestui termen pe

teritoriul Suediei însuși în provincia de coastă Ruden (Rodeo) sau Ruslagen (Roslagen) Cu toate acestea, după cum au demonstrat în mod convingător un număr de oameni de știință ruși și suedezi (L Grot, K Kalissendorf), Ruslagenul modern a apărut pe harta geografică a regatului suedez abia în secolul al XIII-lea, iar până atunci acest teritoriu de coastă era încă sub apă, întrucât nivelul Mării Baltice în această zonă era atunci cu - metri mai mare decât cel modern b) O serie de savanți moderni proeminenți, inclusiv printre normaniștii înșiși (O Trubaciov, V Sedov), caută originile termenului "Rus" fie în limba iraniană, ai cărei vorbitori erau sciții sau sarmații , sau chiar să vedem în ea o bază comună indo-ariană c) O serie de antinormanişti majori sovietici şi străini de tip sovietic (B Rybakov, M Tikhomirov, A Nasonov, X Lovmyansky) credeau că termenul "Rus" este de origine locală, slavă, iar sub aceasta numiți unul dintre triburile slave de est care locuia în mijlocul Niprului, pe malul micului râu Ros, care a fost menționat și în PVL însuși Mai târziu, acest nume a devenit asociat cu întreaga uniune tribală Polyansky, care s-a aflat la originile statelor vechi rusești în vârful sudic al ținuturilor slave de est d) Alți "anti-normaniști" sovietici (P Tretiakov) s-au înclinat și ei către casa ancestrală sudica a Rusilor, dar nu i-au asociat cu slavii estici, ci cu cerniahovii sau descendenții lor În același timp, acești istorici nu au exclus faptul că acești ruși erau cumva legați de triburile germanice sau slave de vest e) În sfârşit, anti-normaniştii moderni şi adevăraţi (A Kuzmin, V Fomin, E Galkina) consideră că originile termenului "Rus" ar trebui căutate în rândul diverşilor "Rus" etnici care au trăit cel puţin pe teritoriul Rusia Baltică, Nipru, Podonskaya, Dunăre și Marea Neagră În același timp, până la apariția vechiului stat rus, acești Rus erau mult timp slavizați, deși inițial:) poiana-Rus erau descendenții ilirilor din nord care locuiau pe Dunărea de mijloc, pe teritoriul Norik-Rugiland ;) Varangii-Rus erau unul dintre triburile celtice care locuiau pe coasta de sud a Mării Baltice (Varang) și a insulelor din apropiere (Rügen) și) Alans-Rus erau descendenți ai Roxolanilor vorbitori de iraniană, care erau purtătorii celebrei culturi arheologice Saltov-Mayak Până la sfârșitul secolului al IX-lea din reprezentanții acestor trei ramuri ale Rusiei s-a format așa-numitul "clan rus", care a format apoi elita conducătoare a vechiului stat rus Subiect: FORMAREA VECHIULUI STAT RUS NORMANISMUL MODERN CA DIAGNOSTIC) Astfel, problema originii termenului "Rus" este legată nu atât de problemele "normande" sau "varangene", cât de așa-numita "problema Khazar", unde există și mai multe speculații și speculații decât normaniştii Chiar și la sfârșitul secolului al XIX-lea Avocat Kiev, membru al comisiei a cincea rabinice G M Baratz, în câteva dintre articolele sale, a făcut o declarație delirante că Povestea anilor trecuti este o reelaborare a scrierii evreiești-khazari, iar primii prinți ruși au fost evrei khazari Apoi, acest subiect a dispărut în fundal pentru o lungă perioadă de timp, dar de la sfârșitul anilor a început un studiu activ al siturilor arheologice ale celebrei culturi Saltov-Mayak, pe care un număr de arheologi de atunci, în primul rând M I Artamonov și S A Pletnev, care nu este atribuit pe bună dreptate întregului Khazar Khaganat, extinzând în mod artificial chiar teritoriul acestui stat la o dimensiune uriașă Deși, chiar și atunci, în cadrul acestei culturi arheologice, s-au identificat clar două variante locale: silvostepa, care în termeni antropologici era reprezentată de o populație dolicocefală, și stepa cu o populație brahicefală, care, la rândul ei, de asemenea, a constat din mai multe variante teritoriale Chiar și atunci, un număr de arheologi sovietici

proeminenți, în special I I Lyapushkin și D T Berezovets, a pus serioase îndoieli cu privire la multe dintre concluziile colegilor lor de la Moscova și au declarat că varianta de silvostepă a culturii arheologice Saltov-Mayak aparținea populației alaniene din regiunea Don, care nu făcuse niciodată parte din Khazarul Khazar Curând, aceste concluzii destul de rezonabile au fost susținute de un număr de istorici sovietici proeminenți (B Rybakov, A Kuzmin), iar acum această ipoteză promițătoare a fost dezvoltată în continuare în lucrările doctorului în științe istorice E S Galkina, care identifică varianta Don Alan a culturii Saltov-Mayak cu partea centrală a Khaganatului rus, menționată în sursele scrise bizantine, occidentale și musulmane din secolele Vili-IX În același timp, ipoteza cu mușchi despre influența predominantă a uriașului Khaganat Khazar în toată Europa de Est este în prezent dezvoltată în mod activ de către normaniștii autohtoni (A Novoseltsev, V Petrukhin, I Danilevsky) și sioniștii israelieni (N Gottlieb), și naționaliștii ucraineni (O I Pritsak) și chiar "patrioți eurasiatici" (L Gumilyov, V Kozhinov), care doresc cu adevărat să găsească printre fondatorii vechiului stat rus nu numai suedezi, ci și evrei khazari Recent, această problemă a devenit nu doar acută, ci și extrem de dureroasă și relevantă pentru diferite forțe politice În special, sioniştii "îngheţaţi" au început să-şi declare pretenţiile privind posesia "căminului istoric original ancestral" al poporului evreu, iar " patrioţii noştri eurasiatici", neapreciind însăşi esenţa acestor descoperiri "ştiinţifice", au mers la cealaltă extremă și a început să vorbească despre o perioadă specială "jugul khazar-evreiesc" din istoria Rusiei Antice Cum a apărut vechiul stat rus În prezent, există mai multe puncte de vedere principale cu privire la această problemă) Dacă mai devreme marea majoritate a normaniştilor străini şi autohtoni (A Schlozer, A Kunik, V Thomsen, A Shakhmatov) erau mai înclinaţi Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) la teoria cuceririi normande a ţinuturilor slave de est, apoi normaniştii moderni (L Klein, V Petrukhin, E Melnikova, T Jackson, A Kahn, E Pchelov, R Pipes, I Jansson), dezvoltând "creativ" ideile predecesorilor lor, au dus la perfecțiune teoria colonizării normande a ținuturilor est-slave, la originile căreia s-a aflat M P Pogodin, V O Klyuchevsky, T Arne și A Stender-Petersen Ei nu numai că vorbesc despre faptul că vechiul stat rus a apărut ca un produs secundar al relațiilor comerciale dintre Bizanț și Scandinavia de-a lungul celebrei rute comerciale "de la bere la greci", ci și concurează în noi nume pentru acest monstru al "slavului" -Sinteza scandinavă" Acum, în loc de numele obișnuit Ancient sau Kievan Rus, ni se oferă să numim statul strămoșilor noștri "Scandoslavia" (D Likhachev), "Normandia est-europeană" (R Skrynnikov) sau "Novgorod Normandia" (E Nosov))) În știința istorică sovietică (B Grekov, M Tikhomirov, B Rybakov, V Mavrodin, M Sverdlov), a cărei bază metodologică a fost un materialism istoric interpretat greșit, s-a susținut că vechiul stat rus a apărut ca un rezultat al dezvoltării interne și, înainte de toate, al procesului natural și logic al apariției claselor în rândul slavilor răsăriteni, direct legat de dezvoltarea forțelor productive, apariția proprietății private, a surplusului de produs și a inegalității sociale Deși, trebuie să recunoaștem că un număr de istorici sovietici (S Iuskov, I Froyanov) vorbeau deja la acea vreme destul de precaut, pentru a evita tot felul de acuzații de revizuire a marxismului, despre natura preclasă a Vechiului stat rusesc Dar din moment ce, în general, toți istoricii, arheologii și lingviștii sovietici erau doar anti-normaniști formali, ei s-au agățat tocmai de această interpretare a

originii vechiului stat rus și au început, pe furiș, să tragă normanismul actual pe paginile literaturii științifice și educaționale Reprezentanți de seamă ai școlii științifice din Leningrad, în special academicianul D S Lihaciov, I P Shaskolsky, L S Klein, G S Lebedev, A N Kirpichnikov, E N Nosov și alții) Unii anti-normanişti moderni (A Kuzmin, V Fomin, G Artamonov) susţin pe bună dreptate că apariţia vechiului stat rus a fost rezultatul dezvoltării mai multor procese interdependente şi paralele: a) apariţia claselor, dar nu în cadrul triburilor înseși, așa cum s-a afirmat anterior, și la nivel corporativ, între aceste uniuni tribale, în special poieni și drevlyani și nordici care au căzut sub puterea lor; b) combinarea eforturilor slavilor estici și ale vecinilor lor în lupta împotriva unei amenințări externe care nu provenea de la miticii vikingi normanzi, ci de la vecinul estic, Khazarul Khaganat, care a impus tribut unui număr de uniuni tribale est-slave (nordic, Krivichi, Vyatichi); c) interacțiunea strânsă a mai multor comunități etnice mari - slavi estici, popoarele finno-ugrice, balții și rușii slavizati, pe baza cărora s-a format o singură naționalitate rusă antică În același timp, tocmai comunitatea teritorială slavă a devenit baza celui mai vechi statalitate rusă, care a reușit să încorporeze destul de ușor alte grupuri etnice în componența sa Ultima teză este de o importanță fundamentală, întrucât în condițiile unei comunități consanguine o astfel de încorporare nu s-ar fi produs niciodată Nu este nevoie să mergem departe pentru exemple, deoarece sângele și structurile familiale ale multor popoare Subiect: FORMAREA VECHIULUI STAT RUS NORMANISMUL MODERN CA DIAGNOSTIC Strămoșii Caucazului modern demonstrează în mod vizibil că orice nou venit, chiar și cei care s-au convertit la islam și la tradițiile lor vechi de secole, va rămâne un corp străin în comunitatea lor de sânge și va fi întotdeauna o persoană de "clasa a doua" Tocmai această circumstanță cheie a fost pe care mulți istorici majori nu au putut să o înțeleagă, că comunitatea teritorială slavă (rusă) a fost cea care a permis strămoșilor noștri să creeze un stat imens și să încorporeze peste de grupuri etnice diferite în el, fără a distruge niciunul dintre acestea, chiar și cele mai mici, popoare Când a apărut vechiul stat rus? Există, de asemenea, câteva puncte de vedere comune cu privire la această problemă:) O parte semnificativă a istoricilor ruși și sovietici (S Solovyov, B Grekov, M Tikhomirov, V Pașuto, L Cherepnin) au susținut că vechiul stat rus a apărut în a doua jumătate a secolului al IX-lea și au numit sau , adică data analistică a chemării varangiilor, sau , adică data cuceririi Kievului de către Oleg și proclamarea acesteia "mama orașelor rusești") Celebrul istoric și arheolog sovietic Academician B A Rybakov credea că trei formațiuni mari de stat au existat succesiv în ținuturile slavilor răsăriteni: "Scythia lui Herodot" (secolele VI-IV î Hr), "Chernyakhovtsy" (secolele II-VI d Hr) și "Rusia Kievană" " (secolele IX-XII) ANUNȚ) Faptul că statul timpuriu a existat pe teritoriul culturii arheologice Cerniahov este recunoscut și de o serie de alți istorici și arheologi moderni (V Sedov, A Kuzmin), care, totuși, cred pe bună dreptate că a fost o formațiune de stat polietnică , unde principalele grupuri etnice erau goții, sarmații, tracii și slavii În general, "conceptul arhaic" al Academicianului B A Rybakov, care ocupa un loc special în știința istorică sovietică, a început să fie supus unor critici dure și nu întotdeauna justificate în istoriografia post-sovietică, mai ales din partea nedoritorilor săi personali, de exemplu, precum profesorul A P Novoseltsev) Cunoscutul istoric și filolog din Sankt Petersburg, profesorul Yu K Begunov, care a publicat lucrarea în două volume

Istoria Rusiei (-) cu puțin timp înainte de moartea sa, susține că au existat două "civilizații de la Kiev" - "Statul Kiya" sau Prima Rusă Kievană (-) și "Statul Oleg" sau a doua Rus Kievană (-) Mai mult, între aceste mari civilizații au existat formațiuni statale intermediare, precum Volyn Rus (-), Novgorod Rus (-) și o serie de altele În același timp, trebuie să admitem că o serie de construcții istorice ale acestui om de știință de seamă, un cunoscut admirator al Cărții lui Veles, sunt criticate de mulți dintre colegii săi) Mulți autori moderni (A Novoseltsev, A Saharov, A Kuzmin, M Braichevsky, V Kozhinov) susțin că în ținuturile slave de est aproape simultan, cu un interval de aproximativ jumătate de secol, au existat două centre independente Statalitatea rusă antică: una în sud, în Niprul Mijlociu, pe teritoriul uniunii tribale Polyansky, la începutul secolelor VIII-IX, iar celălalt în nord, în ținuturile Chud, Krivichi și Ilmen Slavi, la mijlocul secolului al IX-lea Apoi, la începutul secolelor IX-X a fost un singur drum rusesc vechi Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) statul, care era o uniune a diferitelor principate-pământuri, al căror șef comun era Marele Prinț Kiev, reprezentând "familia rusă") Un alt grup de istorici moderni (I Froyanov, A Dvornichenko, A Petrov), care dezvoltă punctele de vedere ale unui număr de istorici ruși (N Kostomarov, M Pokrovsky), a susținut că înainte de începutul secolului al XI-lea Rusia Kievană nu era un stat în sensul deplin al cuvântului, ci era o federație destul de amorfă de uniuni tribale Mai târziu profesorul I Ya Froyanov și mulți dintre studenții săi, urmând punctele de vedere ale academicianului V O Klyuchevsky, care a vorbit despre existența "regiunilor orașului" în rândul slavilor estici, a ajuns în general la concluzia că până la invazia mongolă a unui singur stat, slavii estici nu s-au dezvoltat și, în raport cu această perioadă, nu putem decât să vorbim despre existența așa-ziselor orașe-stat printre ele (politici) de tip republican, precum cele care existau în Grecia antică Adevărat, un număr de reprezentanți moderni ai acestei școli științifice binecunoscute, în special profesorul A Yu Dvornichenko, sunt în mod constant confuzi în "mărturiile" lor, numind vechiul stat rus fie "căpetenie", fie "stat-alcaie", fie îl reprezintă sub forma unor "orașe-state" de tip republican Explicaţii forţate ale limp υit Cu doar un sfert de secol în urmă, absolut nu ne-ar fi trecut prin cap să punem problema așa-zisului al doilea nume, destul de comun, al vechiului stat rus este Kievan Rus Dar în condiții moderne, suntem obligați să facem acest lucru, deoarece pe teritoriul Ucrainei moderne "independente" la nivel de stat, chiar acest nume al vechiului stat rus este cultivat în toate modurile posibile și rolul special al poporului ucrainean în se subliniază istoria Rusiei Antice Și acest lucru nu corespunde absolut cu starea reală a lucrurilor, deoarece:) În primul rând, nu exista nicio națiune ucraineană originală la acea vreme, deoarece națiunea este un produs ulterioară al dezvoltării etnului, datorită unei serii de factori sociali, economici, politici și de altă natură În Rusia antică, a existat o singură naționalitate rusă antică, care a devenit apoi baza pentru apariția și dezvoltarea unei singure națiuni ruse, adică Mari ruși, mici ruși și bieloruși În același timp, termenul "Ucraina" în sine nu avea inițial o caracteristică etnică, ci pur geografică, desemnând "periferia" sau "Ucraina" vechiului stat rus, polonez și apoi rus) În al doilea rând, termenul "Kievan Rus", venerat în orice fel de naționaliștii ucraineni moderni, a fost introdus pentru prima dată în circulația științifică de către primul rector al Universității Imperiale din Kiev M A Maksimovici în lucrarea sa "De

unde provine pământul rusesc", care a fost publicată în Inițial, acest termen a început să fie folosit într-un sens îngust, geografic pentru a desemna principatul Kiev, la egalitate cu termeni precum "Chervonnaya Rus ", "Novgorod Rus", "Vladimirskaya Rus" și alții Apoi, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, acest termen a căpătat un nou sens, cronologic, ca perioadă inițială a statalității ruse, care a continuat până la invazia mongolă din secolul al XIII-lea În această calitate, acest termen a fost folosit de mulți istorici ruși, inclusiv S M Solovyov, V O Kliucevski, S F Platou- Subiect: FORMAREA VECHIULUI STAT RUS NORMANISMUL MODERN CA DIAGNOSTIC nov și A E Presniakov Totodată, fondatorul școlii naționaliste ucrainene, profesorul M S Grushevsky nu a folosit niciodată acest termen în lucrările sale științifice și jurnalistice și a preferat un alt nume pentru el - "Statul Kiev" În cele din urmă, termenul "Kievan Rus", ca sinonim pentru termenii "Ancient Rus'" și "Rurik Empire", a fost fixat în știința istorică sovietică abia după publicarea celebrelor lucrări ale academicianului B D Grekov "Kievan Rus" ( ) și "Culture of Kievan Rus" ( ), care, după prăbușirea Uniunii Sovietice, au jucat în mâinile naționaliștilor ucraineni care au "privatizat" istoria Rusiei Antice Cu mare regret trebuie să afirmăm că astăzi, pe teritoriul Ucrainei "independente", fabulele istorice și denaturarea deliberată a faptelor istorice au fost ridicate la rangul de politică de stat și sunt reproduse masiv în toate manualele școlare și universitare, ceea ce provoacă o indignare legitimă chiar și în rândul unora dintre istoricii ucraineni înșiși care nu sunt infectați cu naționalismul peșterilor bacili, în special, un om de știință atât de autoritar precum academicianul P P Tolochko Tema: SOCIO-ECONOMIC ȘI ORDINEA POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII Plan: Observații preliminare Discuții asupra problemei determinării formării sociale a Rusiei Antice Structura de clasă socială și sistemul politic al Rusiei Antice a) Marele Duce de Kiev și puterile sale b) Trupa domnească, componența și puterile ei c) Populația dependentă a Rusiei Antice: iobagi, slujitori, riadovici, cumpărături, proscriși Observații preliminare Mulți istorici interni moderni, care ieri au fost apologeți zeloși pentru materialismul istoric, astăzi s-au transformat cu o ușurință extraordinară în admiratori nu mai puțin zeloși ai teoriei civilizaționale, ai căror fondatori au fost oameni de știință ruși și europeni ai secolului înainte de ultimul și ultimul - A Toynbee , O Spengler, F Braudel, N Ya Danilevsky și alți istorici, filozofi și culturologi Între timp, diferența dintre teoriile formaționale și cele civilizaționale este fundamentală, iar esența diferențelor este următoarea:) Susținătorii teoriei formațiunii susțin că dezvoltarea întregii civilizații umane se bazează pe așa-numita bază economică, i e th Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) ZO forma dominantă de proprietate și exploatare, care este determinată de nivelul de dezvoltare și de corelarea forțelor productive și a relațiilor de producție Adversarii lor, dimpotrivă, acordă prioritate studiului așa-numitelor "tipuri culturale istorice", adică idealurile și ideile fundamentale care stau la baza vieții individuale, sociale și statale a diferitelor popoare) Susținătorii teoriei formaționale consideră că sarcina principală a științelor umaniste este identificarea tiparelor obiective de dezvoltare a întregii civilizații umane, în timp ce susținătorii teoriei civilizaționale pun un accent deosebit pe studiul a trei tipuri de civilizații: a) " local", precum Egiptul Antic, Asiria, Babilonul, Grecia Antică, Roma Antică și altele; b) "specială", adică Europei de Vest, ortodoxe, islamice, chineze și altele; și c) "modern", adică

tradiționale (agrare), industriale și postindustriale) Savanții marxisti susțin în mod tradițional că istoria civilizației umane este istoria unei schimbări regulate, consistente și progresive a cinci formațiuni socio-economice - comunale primitive, sclavagiste, feudale, capitaliste și comuniste Oponenții lor ideologici, dimpotrivă, cred că istoria omenirii este istoria nașterii, dezvoltării, morții sau transformării a trei tipuri de civilizații pentru care nu există modele uniforme Desigur, abordarea formațională, bazată pe determinism economic și abordarea de clasă notorie, a avut neajunsuri destul de semnificative În special, specificul dezvoltării diferitelor popoare și state a fost sacrificat unor "legi generale" abstracte, în temeiul cărora a fost adesea ajustată o istorie specifică, ceea ce a condus departe de studiul și analiza proceselor istorice reale care au avut loc peste multe secole În același timp, materialismul istoric, sau mai degrabă metodologia sa, care s-a bazat pe dialectică, face posibilă studierea istoriei de o mie de ani a Rusiei nu numai ca un întreg, ci și ca parte integrantă și importantă a întreaga civilizație umană În timp ce teoria civilizațională își propune să studieze istoria veche de secole a Rusiei doar în cadrul unei civilizații ortodoxe comune, care absolut nu oferă instrumente noi pentru cunoașterea ei, ci doar complică căutarea adevărului, oferind un nou set de informații aproape științifice teorii și opțiuni "moderniste" Mai mult, ca remarcabilul istoric modern Profesorul B N Mironov, recent, pe baza unei abordări civilizaționale, a crescut deja o reflecție pe scară largă asupra "tragediei speciale" și "dramei sângeroase" a procesului istoric rusesc, "ciclicitatea", nesfârșitele "întorsiuni" etc În același timp, alături de renumiți rusofobi occidentali precum A L Yanov și R Pipes, rusofobi de origine ca A N Medushevsky, A S Akhiezer, M N Afanasiev și alții, care suferă clar de complexul celebrei "văduve de subofițer" Este suficient să spunem că jurnalistul Komsomol fugar A L Yanov, transformându-se brusc pentru un cordon într-un profesor autorizat de istorie rusă, într-o serie întreagă de falsurile sale primitive - "Rusia: la originile tragediei Í - " ( ), "Rusia împotriva Rusiei: - " ( ), Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII "Rusia și Europa" ( ), plină cu un număr mare de erori chiar de fapt, a prezentat o teorie antiștiințifică a naturii ciclice a istoriei Rusiei Esența acestei "capodopera" teoretice, care a fost atât de admirată de arhitectul din culise al "perestroikei Gorbaciov" și academicianul de curte A N Yakovlev, este că istoria Rusiei este o istorie a alternării reformelor liberale și pro-occidentale cu contrareforme naționaliste recționare și conservatoare Și în ultimii de ani, acest teoretician nou creat a numărat până la astfel de "cicluri istorice" Între timp, respingerea aparent grăbită a abordării formaționale, care a avut loc după moartea Uniunii Sovietice, s-a datorat în mare măsură respingerii metodologiei marxist-leniniste care a dominat știința istorică sovietică În același timp, trebuie spus că, contrar stereotipului stabilit, nu a fost nicidecum K Marx, F Engels sau V I Lenin și renumiți istorici francezi ai "epocii restaurării" Și fondatorii "comunismului științific", alături de economia politică a lui A Smith și D Ricardo, socialismul utopic al lui C Fourier, A Saint-Simon și R Owen și filozofia clasică germană a lui G Hegel și L Feuerbach, a adoptat teoria formării F Guizot, F Mignet și O Thierry, reelaborând-o creativ prin prisma dialecticii hegeliene și teoria lor despre lupta de clasă ca locomotivă a istoriei, a făcut din ea baza materialismului istoric Deci, marxismul și teoria formațională, așa cum se spune la Odesa, sunt două mari diferențe Cu toate acestea,

acest adevăr elementar nu a putut fi cunoscut nici măcar de mulți istorici profesioniști, încununați cu titluri și titluri academice Discuții asupra problemei determinării formării sociale a Rusiei Antice Problema determinării formării socio-economice a Rusiei Antice este încă extrem de discutabilă Principalul motiv pentru această stare de fapt este absența reală a surselor de încredere, autentice Aproape singura și principala sursă care vă permite să răspundeți cumva la această întrebare dificilă este cel mai vechi cod legal al Rusiei Antice - "Adevărul Rusiei" În acest caz, dintre cele trei ediții ale sale - "Scurt", "Mare" și "Prescurtat", primele două prezintă un interes deosebit, deoarece se referă direct la epoca Rusiei Kievene, adică secolele XI-XII "Pravda RUSĂ" Adevărul "scurt" (/ - /) Adevărul "Mare" (- /) I "Adevărul lui Yroslav" "Adevărul Yaroslavicilor" ▼ "Curtea lui Yaroslav" (/) (/)(articolele -) (Articolele -) (Articolele -) "Carta lui Vladimir Monomakh" (Articolele -) Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Deși "Povestea anilor trecuti" conține și informații certe și foarte importante despre acest subiect, în special textele tratatelor ruso-bizantine din secolul al X-lea, deoarece acestea reflectau normele obișnuite (nescrise) "rusului" Legea", care a precedat "Pravda Rusă" În știința istorică pre-revoluționară, problemei determinării formațiunii socio-economice care exista în Rusia Antică nu i s-a acordat practic nicio importanță De altfel, singura excepție de la regulă a fost cunoscuta lucrare a lui N P Pavlov-Silvansky "Feudalismul în Rusia", publicat în Cu toate acestea, autorul însuși a atribuit existența feudalismului doar unei anumite perioade din istoria Rusiei și a legat-o direct de instituția politică și juridică a vasalajului, bazată pe ierarhia pământului proprietate În știința istorică sovietică, bazată pe metodologia marxistă, problema determinării formării socio-economice a Rusiei Antice, dimpotrivă, a fost prioritară Din punctul de vedere al istoricilor sovietici, orice formațiune socio-economică se bazează pe forma dominantă de proprietate Toți susținătorii abordării formaționale au fost de acord cu acest lucru Cu toate acestea, într-o analiză concretă și detaliată a problemei, au apărut dezacorduri serioase cu privire la o serie de probleme mai specifice În special, au discutat:) diferite înțelegeri ale naturii proprietății feudale și rolul proprietății feudale în procesul de genezei feudalismului;) despre raportul dintre tribut și renta feudală (tributul era o formă de rentă feudală sau era o simplă impozitare);) despre locul și rolul orașului în procesul genezei feudalismului;) despre evaluarea diferită a categoriilor populației dependente din Rusia Antică etc În anii sub influenţa "şcolii academicianului M N Pokrovsky" în știința istorică sovietică, a fost stabilită ideea că sistemul social al Rusiei Antice era o adevărată vinegretă, constând din elemente de sclavie, feudalism și capitalism comercial Chiar și un istoric atât de autoritar precum profesorul A E Presnyakov, care a devenit unul dintre primii oameni de știință sovietici care au recunoscut existența relațiilor feudale în Rusia Antică, credea că principala forță de muncă din moșiile princiare și boierești din această perioadă erau iobagii-sclavi Cu toate acestea, deja în prima jumătate a anilor într-o serie de lucrări de pionierat "Perioada inițială din istoria feudalismului rus" ( ), "Sclavia și feudalismul în Rusia antică" ( ) și "Relațiile feudale în statul Kievan" ( ), viitorul academician B D Grekov s-a opus academicianului M N Pokrovsky și a început să dezvolte în mod activ teoria "feudalismului rus" din epoca Rusiei Kievene În , a avut loc o discuție destul de aprinsă despre structura socio-economică a Rusiei Antice, în cadrul

căreia au fost dezvăluite două abordări opuse pentru rezolvarea acestei probleme Unii istorici (P Smirnov, A Shestakov), bazându-se pe teoria formării și pe principalele prevederi ale "Cursului scurt în istoria Partidului Comunist al Bolșevicilor", au afirmat că Rusia Kievană, ca toate civilizațiile antice, nu putea ocoli formația de sclavi Cu toate acestea, adversarii lor, în primul rând profesorul B D Grekov, în raportul său "Sistemul social al Rusiei Kievene", a respins această declarație a colegilor săi și a afirmat că Rusia Antică a fost inițial un stat feudal timpuriu În același an, a fost publicată celebra sa monografie "Kievan Rus" ( ), ale cărei principale prevederi, inclusiv absența instituției sclaviei în Antic Rus', au fost susținute nu numai de o astfel de autoritate Rus- Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII sty, ca profesorul M N Tihomirov, A N Nasonov și B A Rybakov, dar și istorici medievali de seamă - academicianul E A Kosminsky și profesorul A I Neusykhin, care nu a găsit o formație de sclavi în statele barbare din Europa de Vest Adevărat, în același timp profesorul S V Iuşkov, S V Bakhrushin și N L Rubinstein i-a reproșat lui B D Grekov nu a sincronizat în mod legitim procesul de formare a statului în rândul slavilor estici cu geneza feudalismului, afirmând că vechiul stat rus a apărut inițial și s-a dezvoltat ca prefeudal În plus, s-au opus încercărilor nerezonabile de a exclude complet instituția sclaviei din istoria Rusiei Antice Totuși, atunci conceptul de B D Grekova a început să domine știința istorică internă și își păstrează poziția de lider până astăzi Totuși, conceptul său de feudalism, logic și coerent la prima vedere, suferea de schematicitatea evidentă și inconsecvența unora dintre prevederile sale conceptuale cu faptele istorice În special, academicianul B D Grekov și susținătorii săi, profesorii M N Tihomirov, V V Mavrodin, P N Tretiakov, A V Artsikhovsky și alții nu au reușit să demonstreze cu date faptice existența proprietății patrimoniale asupra pământului în Rusia Antică în secolele IX-X Și această împrejurare a subminat bazele ideii sale principale despre caracterul feudal și de clasă al societății rusești antice, care a distrus întreaga structură științifică care a reprezentat Rusia Kievană sub forma unei monarhii feudale timpurii Prin urmare, de la sfârșitul anilor o serie de istorici sovietici de seamă au început să caute noi căi de feudalizare în societatea rusă antică Rezultatul acestor căutări științifice a fost formarea faimosului concept de "feudalism de stat", care s-a format în cele din urmă în lucrările academicianului L V Cherepnin și mulți dintre adepții săi - V T Pashuto, O M Rapova, Ya N Shchapova, N N Pokrovsky, P P Tolochko și alți istorici sovietici celebri Spre deosebire de B D Grekov, care a considerat formarea relațiilor feudale prin prisma formării proprietății și exploatării patrimoniale a pământului în cadrul patrimoniilor domnești și boierești ale diverselor categorii ale țărănimii, L V Cherepnin și susținătorii săi au vorbit despre formarea proprietății princiare supreme asupra tuturor pământurilor și exploatarea de către stat a țărănimii libere personal prin colectarea tributului-rende din gospodăriile lor individuale Cu alte cuvinte, tot pământul din Rus' Antic era proprietatea colectivă (corporativă) a întregii clase de feudali (principi şi boieri), care exploatau în comun diferite categorii ale ţărănimii Rusiei Veche Conceptul de "feudalism de stat" a fost menit să salveze ideea principală a principalului lor oponent despre caracterul feudal al societății antice rusești, dar era fundamental diferit de doctrina sa Cu toate acestea, poziția comună a ambelor concepte a fost convingerea fermă că Rusia Kievană a fost tocmai un stat feudal timpuriu În anii în

literatura istorică s-a pus din nou problema formațiunii de sclavi din Rusia Antică, care a fost inițiată de doi profesori de istorie ai Universității de Stat din Belarus V I Goremykin și A P Pyankov, din a cărui stilou au fost publicate ulterior monografiile "Despre problema istoriei societăților precapitaliste" ( ) și "Originea sistemului social și de stat al Rusiei antice" ( ) În același timp, această problemă a început să fie studiată în interiorul pereților Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Universitatea din Leningrad, unde celebrul student al profesorului V V Mavrodina I Ya Froyanov a susținut cu succes mai întâi o teză de doctorat "Oamenii dependenți ai Rusiei antice (slujitori, iobagi, afluenți, iobagi)" ( ) și "Rusia din Kiev Principalele trăsături ale sistemului social și politic" ( ) Apoi, pe baza acestor dizertații, două monografii "Kievan Rus Eseuri de istorie socio-economică ( ) și Rusia Kievană Eseuri de istorie socio-politică ( ), care aproape imediat au fost aspru criticate pentru arhaizarea relațiilor sociale ale Rusiei antice și interpretarea arbitrară a unui număr de articole din Russkaya Pravda, care s-au ocupat de diferite categorii ale populației dependente din societatea rusă antică Cu toate acestea, dacă V I Goremykin și A P Pyankov a declarat direct existența unei formațiuni de sclavi în Rusia Antică, apoi I Ya Froyanov a abordat mult mai delicat soluția acestei probleme și a declarat doar existența instituției sclaviei în rândul slavilor estici Mai târziu, în lucrarea sa "Sclavie și tributar printre slavii răsăriteni" ( ) I Ya Froyanov a venit cu conceptul de "proprietate divizată", în care a recunoscut existența în Rusia Antică atât a proprietății feudale private sub forma unui allod (patrimoniu), cât și a proprietății comunale colective asupra pământului În același timp, a devenit unul dintre cei mai străluciți critici ai lui L V Tcherepnin despre feudalismul de stat și și-a fundamentat din nou teza principală despre rolul semnificativ al sclaviei în economia Rusiei Antice În același an, a fost publicată o monografie fundamentală de către un alt istoric din Sankt Petersburg, profesorul M B Sverdlov "Structura socială a Rusiei antice în știința istorică rusă a secolelor XVIII-XX" ( ), în care autorul a abordat destul de amănunțit principalele probleme controversate pe această temă și a criticat destul de dur pe I Ya Froyanov pentru că a fost prea liber cu sursele Apoi, în , a fost publicată o lucrare fundamentală (un manual universitar inovator) a celebrului profesor A G Kuzmin "Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri până în ", în care autorul a propus, în primul rând, schimbarea unghiului de vedere asupra acestei probleme și, în al doilea rând, extinderea semnificativă a gamei de surse istorice, ceea ce va ajuta la regândirea multor aspecte a acestei probleme Cu toate acestea, pentru mulți istorici moderni, conceptul de feudalism rus antic rămâne încă un postulat de neclintit și recunosc existența în Rusia Kieveană, începând din secolul al XI-lea, a trei trăsături principale ale feudalismului, care au fost formulate de celebrul istoric francez F Guizot la mijlocul anului înainte de secole:) ierarhia proprietății funciare,) instituția vasalajului feudal și) regimul semnial, i e un set de drepturi pentru populaţia dependentă Majoritatea istoricilor admit că instituția vasalajului feudal a luat naștere mult mai devreme din această faimoasă triadă Acum este destul de sigur stabilit că inițial (secolele IX-X) avea un caracter pur princiar Dar înțelegerea esenței acestui vasalaj depindea în întregime de înțelegerea naturii proprietății princiare asupra pământului O serie de oameni de știință ruși și sovietici (B Cicherin, V Klyuchevsky, L Cherepnin, A Gorsky, O Rapov, Ya Shchapov) au susținut că Marele Duce

de Kiev era proprietarul suprem al întregului pământ și putea complet dispune de el în mod pur personal discreție Cu toate acestea, adversarii lor Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII (A Presnyakov, B Grekov, A Kopanev, A Kuzmin I Froyanov, Yu Alekseev) credeau că Marele Prinț Kiev, împreună cu alaiul și boierii săi, era proprietarul numai a proprietăților de pământ individuale - domeniul domnesc şi moşii boiereşti şi nu putea dispune de tot pământul deţinut de obşte În același timp, majoritatea istoricilor (S Yushkov, V Pashuto, A Kuzmin) au fost înclinați să concluzioneze că instituția vasalajului feudal a trecut prin două etape principale în dezvoltarea sa:) La mijlocul secolului X - mijlocul secolelor XI a existat un așa-zis vasalajul princiar între principii Casei Rurik, unde Marele Duce de Kiev a acționat ca suzeran (domn), și frații, fiii și nepoții săi, care, în numele Marelui Duce, conduceau anumite teritorii ale vastului stat Kievean, au fost vasalii (slujitorii) săi Mai mult, după cum B D Grekov, M N Tihomirov, A G Kuzmin, M B Sverdlov și alți istorici cunoscuți, acest vasalaj s-a bazat nu pe pământ, ci pe dreptul de a colecta tribut de pe teritoriul supus, adică așa-numita înfrumusețare sau hrănire) Din a doua jumătate a secolului al XI-lea, în perioada crizei organizării trupei, când trupa domnească începe să se așeze pe pământ și se ridică primele moșii boierești, se naște vasalajul domnesc-boieresc, care dobândește un baza de teren sub forma unui allod (patrimoniu), i e posesiune privată inalienabilă și, eventual, un feud (moșie), adică posesie privată, dar înstrăinabilă Odată cu apariția vasalajului domnesc-boieresc a început procesul de stabilire a unei ierarhii a proprietății pământului, adică sistem feudal-feudal, care a dus în mod inevitabil la apariția unui regim señorial, adică un complex de drepturi ale domnului feudal (seigneur) la populația comunităților țărănești dependente de el și, eventual, părți din așezarea urbană O altă problemă importantă, direct legată de problema determinării formării sociale a Rusiei Antice, este problema raportului dintre "tribut" și "poliudya", care este încă subiectul unei discuții științifice aprinse Potrivit unor istorici (M Priselkov, V Mavrodin, I Froyanov), tributul și polyudye erau fundamental diferite, deoarece tributul, ca formă de impozit de stat, era colectat de pe teritoriul "intern" al țării ruse, iar poliudye a fost o formă de despăgubire militară cu "exterior" subjugat de Kiev, pământuri slave și a mers doar la întreținerea Marelui Duce însuși și a trupei sale Alți autori (L Cherepnin, M Sverdlov, O Rapov, A Gorsky) credeau că tributul, ca formă de impozit, era perceput în termeni monetari ("pe un schedyag", "pe un kun negru") din apoi unități fiscale, adică de ex "fum" (case), "rddo" sau "pdugd" (pământ), iar polyudye a fost o formă primitivă de "hrană" feudală, care era adunată în natură În același timp, susținătorii teoriei "feudalismului de stat" (L Cherepnin, O Rapov, Ya Shchapov) considerau tributul ca formă primară a rentei feudale Academician B A Rybakov, care a efectuat o analiză istorică și geografică foarte detaliată a poliudiei, la început a fost înclinat să facă distincția între tribut și poliudie în funcție de locurile colecției lor - "stanovishches" și "cimitire", crezând că poliudie a fost perceput de pe teritoriul " "Rus" interior, iar tribut - din restul teritoriului , Rus "exterior" Cu toate acestea, apoi a început să amestece tributul cu poliud, răspândindu-l pe întreg teritoriul principatelor tribale slave de Est cucerite de Kiev Acest punct de vedere a fost împărtășit de alți istorici (M Dyako Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) nov, S Yushkov, A Zimin, Ya Shchapov, L Alekseev), care

credeau că poliudie și tribut coincid, ca particular cu generalul Structura de clasă socială și sistemul politic al Anticului Rus' Structura socială a societății antice rusești era destul de vagă, așa că nu este întotdeauna posibil să se ofere o descriere precisă și obiectivă a diferitelor grupuri sociale ale populației și să se stabilească natura reală a relației lor între ele a) Marele Duce de Kiev și puterile sale Conform opiniei stabilite a majorității istoricilor, șeful statului vechi rus în secolele IX-XII a fost Marele Duce de Kiev, ale cărui funcții sunt încă interpretate extrem de ambiguu de către reprezentanții diferitelor școli istorice) În știința istorică rusă, relativ vorbind, au existat două abordări pentru a evalua această problemă Unii istorici și avocați (V Tatishchev, N Karamzin, M Pogodin, B Cicherin, M Priselkov) au susținut că Marele Prinț Kiev a fost un monarh autocrat cu drepturi depline, care a combinat în sine funcțiile de șef al statului, suprem legiuitor și judecător, conducător militar și beneficiar al tributului Cu toate acestea, oponenții lor, susținători cunoscuți ai teoriei veche comunale sau zemstvo-volost (N Kostomarov, V Klyuchevsky, I Belyaev, V Sergeevich, M Dyakonov, A Presnyakov), credeau că Marele Duce de Kievul nu era un adevărat suveran, iar puterea sa a fost limitată în mod semnificativ, mai întâi de consiliul nobilimii tribale și vechea poporului, iar mai târziu de echipa princiară senior și Duma boierească) În știința istorică sovietică (B Grekov, B Rybakov, L Cherepnin, V Mavrodin, V Pashuto), din motive evidente, noțiunea a triumfat că în Rusia Antică a existat o monarhie feudală timpurie, a cărei personificare era Marele Duce de Kiev și un strat îngust al elitei conducătoare (nobilimea feudală), formată din prinți anumiți și membri ai Dumei Boierești În perioada de glorie a statului Kiev, Marele Duce a servit ca șef al statului vechi rus unificat, legiuitor și judecător suprem, șef al ierarhiei feudale, conducător militar și destinatar al tributului În același timp, sfera puterilor Marelui Prinț al Kievului depindea în mare măsură de calitățile sale personale și de afaceri, precum și de autoritatea sa între toți ceilalți prinți ai Casei Rurik) În istoriografia post-sovietică, această problemă este încă discutabilă: a) Cel mai mare istoric rus profesorul A G Kuzmin, autorul unui număr de lucrări fundamentale despre istoria scrierii cronicilor ruse și a unui curs strălucit de prelegeri despre istoria întregului Ev Mediu rus, dezvoltând doctrina slavofilă a "Pământului" și "Puterii" pe un material istoric specific, a propus un concept original și extrem de productiv al organizării puterii în Rusia Antică În același timp, el a remarcat pe bună dreptate că sistemul socio-politic al vechiului stat rus era determinat nu atât de calitățile personale ale prinților sau de relațiile socio-economice din acea perioadă, cât de tradițiile etno-sociale Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII tradițiile și obiceiurile diferitelor triburi care făceau parte din statul rus antic, în primul rând slavii și rușii Puterea politică supremă în vechiul stat rus a fost concentrată în mâinile Marelui Prinț al Kievului, care era o "familie rusă" mult slavizată, care, totuși, a continuat să fie un conglomerat multietnic eterogen care a absorbit diverse etnii Ruse din Marea Baltică și Niprul Mijlociu Întrucât, spre deosebire de slavi, care au trăit mult timp într-o comunitate teritorială, Rusul a păstrat o comunitate consanguină, o ierarhie rigidă a membrilor seniori și juniori ai clanului a rămas multă vreme în adâncul "clanului rus" În același timp, spre deosebire de aceiași fermieri slavi, Rus în timpul domniei primilor prinți de la Kiev, Oleg, Igor și Svyatoslav, a trăit în

principal datorită campaniilor militare, comerțului cu sclavi și jafului efectiv al triburilor slave supuse prin binecunoscuta poliudya, care era o formă primitivă de impozit de stat În același timp, statul rus vechi însuși în această perioadă a fost o federație amorfă de principate tribale, al căror separatism a fost suprimat doar în anii domniei Olgăi și Sf Vladimir Sub Sfântul Volodimir, puterea Marelui Duce începe să dobândească un caracter mai stabil, iar alături de funcțiile tradiționale ale Marelui Duce de Kiev, precum:) organizarea și conducerea personală a campaniilor militare;) participarea personală la relațiile diplomatice și) colectarea tributului de la populația subiect, apar și alte funcții În special, conducerea economiei domeniului princiar și a întregului teritoriu al unui stat imens prin adjuncții săi, care erau nepoții și fiii săi Cu toate acestea, chiar și după întărirea puterii Marelui Prinț al Kievului, o veche populară a jucat un rol semnificativ în administrarea vechiului stat rus În știința istorică rusă, problema compoziției sociale și a funcțiilor principale ale veche este încă discutabilă Majoritatea oamenilor de știință ruși au văzut în veche fie o instituție arhaică (N Kostomarov, V Sergeevich, M Dyakonov, M Dovnar-Zapolsky), fie, dimpotrivă, o instituție democratică nou formată (V Klyuchevsky, I Belyaev) care s-a opus activ puterii princiare În știința istorică sovietică, chiar și în ciuda "abordării de clasă" generală, au apărut dezacorduri pe această temă Unii autori (M Pokrovsky, B Grekov, M Tikhomirov, L Cherepnin, I Froyanov) au continuat să considere vechea rusă veche ca o instituție publică democratică, la care au participat toate păturile sociale ale societății vechi rusești, cu exceptie a iobagilor si a servitorilor Dar, în același timp, unii dintre susținătorii acestui concept (B Grekov) au înaintat teza despre atenuarea vechei până la sfârșitul secolului al X-lea iar renașterea ei abia până la sfârșitul secolului al XI-lea, în timp ce adversarii lor (I Froyanov), dimpotrivă, anunțau o creștere semnificativă a influenței și rolului său în viața politică a țării de-a lungul secolului al XI-lea și secolele următoare Susținătorii unui concept diferit (S Yushkov, V Pashuto, V Yanin, M Aleshkovsky, P Tolochko) au considerat veche doar ca o întâlnire a elitelor feudale care și-au apărat privilegiile și interesele înguste de clasă Între timp, profesorul A G Kuzmin, examinând această problemă în detaliu, a remarcat pe bună dreptate că vechea rusă antică era inițial eterogenă în compoziția sa socială Toți slavii, care au trăit de mult într-o comunitate teritorială, Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) acolo unde nu exista o ierarhie a clanurilor și se construia conducerea "de jos în sus", vechea avea întotdeauna un caracter mai democratic și era o întâlnire a întregii populații masculine sau libere din toate satele și orașele Dintre ruși, care au păstrat tradițiile comunității consanguine, încă de la început, vechea a avut un caracter ierarhic și, se pare, era o colecție de "bătrâni orașului" și "boieri" Cel mai probabil, diferite tipuri de comunități au existat simultan în toate orașele rusești Mai mult decât atât, dacă chiar la Kiev comunitatea urbană a Rusiei a ocupat o poziție mai puternică, atunci în Novgorod, Ladoga, Pskov și Izborsk, pozițiile mai puternice au aparținut inițial comunității teritoriale slave, care a format puterea "executivă" sub forma unor oficiali aleși - al zecelea, sotsky și mie Prin urmare, deja primii prinți de la Kiev au trebuit să combine interesele și tradițiile comunității lor consanguine cu tradițiile slave de autoguvernare comunală Cu toate acestea, acest lucru nu a fost întotdeauna posibil de făcut, prin urmare, de-a lungul întregii perioade de existență a

vechiului stat rus, au existat conflicte permanente între "Pământ" și "Putere", ceea ce s-a reflectat vizibil în "Povestea anilor trecuti" ", unde se spunea destul de des și în detaliu despre vrăjmășia inter-tribală, cearta princiară și confruntarea dintre consiliile orașului și puterea domnească Începând cu prințul Iaroslav cel Înțelept, una dintre cele mai importante funcții ale puterii marelui duce a fost activitatea legislativă Acest prinț remarcabil a devenit fondatorul primului cod scris al normelor de drept public - faimoasa Russkaya Pravda, care a înlocuit Legea Rusă, care era un cod oral de norme de drept cutumiar (nepublic) de "tip rusesc ", care era clar vizibil în binecunoscutele tratate bizantine rusești din prima jumătate a secolului al X-lea Cât priveşte problema succesiunii la tron, din punctul de vedere al lui A G Kuzmin, în secolul X un astfel de sistem pur și simplu nu a existat și puterea a ajuns fie la cei mai puternici, fie la cei mai de succes Pentru prima dată, principiul european de majorat, i e transferul puterii și al drepturilor de proprietate în funcție de vechime, se vede doar în "Testamentul lui Iaroslav" ( ), iar în cele din urmă acest principiu de succesiune la tron a fost fixat doar la Congresul prinților ruși de la Lyubech, care a avut loc în b) Un alt cunoscut istoric rus, profesorul M B Sverdlov, care a scris o serie de monografii și articole fundamentale pe această temă, a susținut că deja în timpul existenței unui stat potestar (fără clase) sub Oleg, Igor și Svyatoslav, Marele Duce de Kiev era suveranul și conducătorul deplin al Rusiei Antice , întrucât deținea toate drepturile supreme politice, juridice și sociale, chiar și în ciuda faptului că până la mijlocul secolului al X-lea s-a păstrat autonomia multor principate tribale Acest lucru s-a exprimat, în special, în faptul că au fost prezente toate trăsăturile primare ale statului, și anume prezența:) autorității publice, care a fost personificată de însuși Marele Duce de Kiev și de toți membrii dinastiei mare-ducale;) un singur sistem de impozitare (taxă), care a fost exprimat sub formă de poliudya-hrănire toți prinții și membrii trupei domnești, adunați din fiecare "fum", i e ferme ale unei mici familii slave;) norme juridice fixe consacrate în legea rusă, Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII care era un cod de drept cutumiar;) o armată permanentă, formată din trupa mare-ducală, echipe ale tuturor prinților vasali și milițiile tribale În același timp, trebuie subliniat faptul că toți membrii dinastiei marilor ducale, toți prinții tribali și cea mai înaltă nobilime de serviciu, adică, erau în dependență de vasal de Marele Duce membri ai trupei princiare În plus, în cadrul dinastiei marilor ducale, s-a menținut o ierarhie rigidă a tuturor reprezentanților "Casei Rurik" și până la mijlocul secolului al X-lea suveranitatea a trecut în linie dreaptă de la tată la fiu După celebrele reforme ale Prințesei Olga, în timpul cărora principalele principate tribale au fost eliminate și a fost efectuată o reformă fiscală administrativă, statul potestar a fost înlocuit cu o monarhie feudală timpurie cu drepturi depline, care, în ciuda unei serii de crize politice asociate cu domnești ceartă în ultimul sfert al secolului al XIX-lea - primul sfert al secolului al XI-lea, și-a păstrat și și-a sporit puterile de autoritate, care și-a găsit întruchiparea vizibilă în primul cod de drept feudal - "Adevărul rusesc" de Iaroslav cel Înțelept și fiii săi Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod Totodată, principiul familial al succesiunii la tronul Marelui Duce este înlocuit de principiul patrimonial, i e transferul tronului strict pe vechime, i e prinț senior al dinastiei Rurik c) Un alt istoric rus remarcabil, profesorul I Ya Froyanov, care a dedicat și o

serie de lucrări fundamentale acestei probleme, a revenit la ideile "sistemului volost" și "regiuni urbane" din perioada sovietică, arătând rolul activ al comunității urbane în viața politică a Rusiei antice ' Potrivit acestui om de știință, care a fost susținut ulterior de mulți dintre studenții săi, Yu A Dvornichenko, Yu V Krivosheev, A V Mayorov și A V Petrov, un rol uriaș în politogeneza Rusiei Antice, a fost jucat de multe orașe-stat care au apărut pe bază tribală în epoca "democrației militare" ca centre ale principatelor tribale Cu toate acestea, un rol semnificativ în geneza politică a slavilor estici l-a jucat și marea putere ducală, "stabilită pe oasele prinților tribali căzuți într-o luptă inegală cu Kievul" În perioada inițială a instaurării puterii marelui duce, când s-au păstrat tradițiile sistemului tribal, principalele funcții ale Marelui Duce de Kiev erau:) organizarea și conducerea personală a tuturor campaniilor militare, inclusiv apărarea granițele propriului său stat;) determinarea principalelor direcții ale politicii externe și participarea personală la relațiile diplomatice cu colegii străini din "meșteșugul regal";) funcții legislative și judiciare destul de primitive, care s-au limitat la dezvoltarea cauzelor juridice individuale care completau normele dreptului cutumiar și administrarea "curții domnești";) colecția de tribut de la slavii cuceriți și de la alte triburi care au devenit parte din "Puterea lui Rurikovici" Apoi, în condițiile descompunerii complete a sistemului tribal, la sfârșitul secolului al X-lea - începutul secolului al XII-lea funcțiile puterii marelui duce suferă schimbări semnificative, iar activitățile legislative și judiciare ale marelui duce ies în prim-plan În această perioadă:) "Curtea Prințului" devine un loc de judecată familiar, iar procesul s-a transformat de fapt într-o activitate zilnică pentru prinț și agenții săi judiciari și) Marii Duci acționează ca supremi Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) legiuitorii, inițiind adoptarea unui întreg set de norme de drept public - "Adevărul rus" de Iaroslav cel Înțelept, "Pravda Yaroslavichi", "Carta lui Vladimir Monomakh" și hărțile domnești ale Bisericii Cu toate acestea, potrivit profesorului I Ya Froyanov, în ciuda unei game atât de semnificative a puterilor sale, Marele Prinț al Kievului nu a devenit un adevărat suveran în Rusia antică, deoarece a fost forțat să-și împartă puterea cu volost veche care conducea orașele individuale și districtele lor Cu ei, el și ceilalți prinți din "Casa lui Rurik" au încheiat un acord special de rând, a cărui încălcare a dus la exilarea oricărui prinț, atât în Kiev, cât și în alte orașe ale Rusiei Antice Mai mult, încă din secolul al XI-lea este vechea care devine organul democratic suprem al puterii, care se ocupa de problemele de război și pace, de stabilirea impozitelor și taxelor, de gestionarea finanțelor statului și a fondurilor funciare, de chemarea și expulzarea prinților etc Mai târziu, în monografia sa "Orașele-State ale Rusiei antice" ( ) I Ya Froyanov și studentul și coautorul său A Yu Dvornichenko, care și-a trădat apoi profesorul în favoarea "liberalilor universitari", a venit cu un nou concept în care ei afirmau că:) un singur stat vechi rus nu a existat niciodată;) Rus' antic a fost o federaţie destul de amorfă de oraşe-state de tip polis, unde puterea supremă aparţinea doar volost veche La aceste întâlniri a fost ales prințul însuși și toți funcționarii administrației volost (oraș cu district) - a zecea, sotsky și mie În același timp, majoritatea istoricilor moderni cred că în perioada celei mai mari concentrări de putere în mâinile Marelui Prinț Kiev, care a căzut în secolele XI - începutul secolelor al XII-lea, funcțiile sale au fost următoarele:

MARELE PRINȚ DE Kiev cap suprem mareșal de stat al tributului feudal legiuitor judecător ierarhie Potrivit majorității rușilor și a unui număr de istorici actuali (S Solovyov, V Klyuchevsky, B Rybakov, M Sverdlov, V Kozhinov), inițial în Rusia Kievană a existat un ordin patrimonial sau "scăriță" de succesiune la tronul Marelui Duce, când puterea trecea strict în funcție de vechime unuia dintre prinții Casei Rurik Cu toate acestea, mulți istorici sovietici și moderni (S Yushkov, A Kuzmin, P Tolochko, I Froyanov) nu au fost de acord cu această afirmație și au subliniat pe bună dreptate faptul că transferul puterii către prințul senior din dinastia Rurik a fost mai degrabă excepția decât regula Această împrejurare a devenit unul dintre principalele motive pentru nesfârșitul luptă princiară care a zguduit întreaga Rusie Antică de-a lungul întregii perioade de existență În același timp, o serie de autori moderni (A Nazarenko, V Petrukhin) credeau că primii prinți ruși și-au condus statul în mod colectiv pe baza "suzeranității ancestrale" și, în acest sens, puterea Marelui Prinț al Kievul nu era cu mult diferit de puterea altor prinți ruși Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII b) Trupa domnească, componența și puterile ei Problema originii, componenței sociale și etnice și a principalelor funcții ale trupei princiare provoacă încă cea mai aprinsă dezbatere Prin urmare, nu întâmplător această problemă a devenit din nou subiectul unei serii de studii monografice speciale, care aparțin condeiului lui M B Sverdlov, A A Gorsky, I N Danilevsky, P S Stefanovici și alți istorici moderni Termenul "echipă princiară" în sine a fost folosit în mod tradițional pentru a se referi la un grup social mic, dar foarte influent, al celor mai apropiați "oameni princiari" care slujeau personal pe Marele Duce de Kiev și alți prinți specifici și le-au fost sprijinul în toate faptele și angajamentele lor În același timp, după cum notează mulți istorici (S Solovyov, V Klyuchevsky, I Belyaev, E Presnyakov, A Gorsky), inițial echipa princiară a fost recrutată și construită nu conform principiului tribal, ci conform principiul devotamentului personal față de prinț, prin urmare, se afla în afara structurii comunitare tradiționale și era rupt de aceasta atât social, întrucât combatanții nu erau membri ai comunităților separate, cât și teritorial, datorită reședinței lor izolate În același timp, relațiile princiare-drujină erau o continuare a relațiilor sociale care existau în epoca "democrației militare" Vechea echipă rusă era un fel de comunitate sau corporație militară, în care prințul era "primul dintre egali", ceea ce se reflecta în exterior atât în "frații" de echipă (sărbătoare), cât și în ordinea de egalizare a împărțirii pradă militară, venituri din comerțul exterior și tributul ("polyudya"), care au fost principalele surse de venit pentru echipă în primele etape ale existenței sale În plus, cel mai probabil, o parte dintre combatanții princiari aveau dreptul la "plecare" de la "suzeranul" lor către alți prinți Istoricii au determinat momentul apariției echipei princiare în diferite moduri Unii autori (A Gorsky, I Danilevsky) credeau că separarea trupei princiare are loc în stadiul de distrugere a structurii tribale, care a acoperit întregul etn slav în secolele V-VI Alți autori (B Grekov, V Mavrodin, M Sverdlov) au susținut că această instituție socială a apărut în epoca "democrației militare", adică în secolele VII-VIII Al treilea grup de autori (S Yushkov, I Froyanov) a asociat apariția trupei princiare doar cu epoca nașterii vechiului stat rus, adică mijlocul secolului al IX-lea O discordie similară de opinii se observă și la determinarea componenței numerice a trupei princiare Deci, P S Stefanovich a prezentat o presupunere despre existența unei

anumite "echipe mari", al cărei număr era de cel puțin - de războinici M B Sverdlov credea că numărul echipelor princiare este de - de soldați profesioniști, iar A A Gorsky și I N Danilevsky credea că numărul războinicilor princiari era puțin probabil să depășească - de războinici În același timp, aproape toți cercetătorii sunt de acord că inițial echipa domnească era o formațiune etno-socială foarte diversă, care includea diverse grupuri etnice (ruși, varani, slavi, pecenegi) și diverse grupuri sociale, inclusiv nobilimea tribală Aceeași unanimitate se observă și în faptul că trupa domnească era de natură ierarhică, totuși, fiecare cercetător a prezentat această ierarhie în felul său Unii autori (S Solovyov, I Zabelin, S Platonov, M Sverlov, I Danilevsky) au considerat că include "senior", "middle" și "junior" Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) echipe Alți autori (V Serghevici, V Mavrodin) credeau că era împărțit în echipe "senior" și "junior" și un stat major (miliția populară), care făcea parte din trupa prințului doar în timpul campaniilor militare majore În cele din urmă, al treilea grup de autori (I Belyaev, S Yushkov, A Gorsky) a afirmat pe bună dreptate că echipa princiară includea doar echipe "senior" și "junior" Compoziția internă a acestor părți constitutive ale echipei princiare rămâne, de asemenea, subiectul unor dispute științifice acute, dar majoritatea autorilor moderni consideră că:) Echipa de seniori, ai cărei membri în izvoarele istorice se numesc bărbați domnești, boieri sau gridi, nu numai că a participat la toate campaniile militare și relațiile diplomatice cu puterile străine, ci a luat parte activ atât la conducerea economiei domeniului domnesc, cât și la tiuni și pompieri și în conducerea statului însuși ca posadniks (în orașe) și volostels (în zonele rurale) Din membrii acestei echipe s-a format apoi cea mai înaltă stratā a vechii nobilimi rusești, o parte din care, alături de cel mai înalt episcop și de "stelele orașului", făcea parte din Duma boierească, a cărei existență Profesorul V O Klyuchevsky, autorul celebrei monografii "Duma boierească a Rusiei antice" ( ), datează de la sfârșitul secolului al X-lea Mai mult, precum istoricul modern P S Stefanovici, Duma boierească a inclus nu mai mult de - de reprezentanți ai celor mai nobile familii boierești) Echipa mai tânără, ai cărei membri în surse scrise se numesc copii, tineri sau copii vitregi, a fost garda personală a prințului, care a participat cu el la toate campaniile militare și, de asemenea, a îndeplinit instrucțiuni separate de la prinț atât pentru a-și administra domeniul economia și statul însuși în calitate de gardieni ai ordinii publice, spadasini (executorii judecătorești), virniki (colectatorii de amenzi) etc De regulă, membrii echipei mai tinere erau nedespărțiți de prinț și locuiau în curtea lui sau lângă el De la mijlocul secolului al XI-lea începe procesul de descompunere a trupei domnești ca corporație pur militară și mobilă și are loc formarea proprietății patrimoniale și feudale boierești Acest proces, cel mai probabil, s-a desfășurat în două moduri principale:) fie prin acordarea de terenuri de stat unei posesiuni private inalienabile - allod sau patrimoniu, ai căror proprietari, de regulă, erau membri ai echipajului princiar superior, în special boierii;) fie prin acordarea de pământ din domeniul domnesc către o posesie privată, dar înstrăinabilă - in sau feud, ai căror proprietari, se pare, erau membri ai trupei domnești juniori, care erau numiți milostivi în izvoare În același timp, de la sfârșitul secolului al XII-lea Echipa de "juniori" este absorbită treptat de curtea domnească și termenul de "nobili" apare pentru prima dată în sursele istorice Procesul de formare a proprietății funciare patrimoniale boierești s-a încheiat

practic și la sfârșitul secolului al XII-lea, iar din acel moment, mulți războinici s-au transformat în vasali de pământ ai Marelui Prinț Kiev și ai altor mari prinți (specifici) În acelaşi timp, în Rus' a apărut un "regim semnial", când, împreună cu pământul, proprietarul acestuia a primit putere administrativă şi poliţienească şi drepturi fiscale în raport cu populaţia dependentă de el În general, vechiul stat rus, începând din secolul al XI-lea, adică în perioada sa de glorie, poate fi descrisă ca o monarhie feudală timpurie, care a fost gestionată după cum urmează: Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII MARELE PRINȚ DE Kiev Volostnyeveche (al zecea, al sutimea, al miilea) ▼-' b Echipa mare ducală Duma boierească (senior și junior) (- de boieri) Prinți specifici (echipă domnească specifică) Mari guvernatori princiari și volosteli c) Populația dependentă a Rusiei Antice: smerdy, servitori, ryadovichi, cumpărături, proscriși Diferitele categorii ale populației dependente a Rusiei Antice sunt judecate în principal după aceleași două ediții ale Russkaya Pravda, care se referă la această epocă Dar, deoarece această sursă nu este în mod clar suficientă, în știința istorică există încă diferite evaluări ale statutului social al smerds, achiziții, ryadoviches și alte categorii ale populației dependente a Rusiei Kievene Fără a intra în amănunte ale acestei discuții și ale argumentelor părților, vom oferi cele mai comune aprecieri ale acestor categorii de populație dependentă, care mai există în literatura istorică și juridică) Smerdy Această categorie a populației dependente a Rusiei Kievene provoacă cea mai aprinsă dezbatere în rândul istoricilor Deci, academicianul B D Grekov, autorul lucrării fundamentale "Țăranii în Rusia din vremurile străvechi până în secolul al XVII-lea" ( ), și susținătorii săi (S Bakhrushin, I Smirnov, V Mavrodin) au împărțit toate smerzii în două grupuri: smerds comunitari, independente de proprietarii privați și plăteau tribut numai statului și suferinzii smerds, care erau pământuri dependente de domnii feudali și aveau în favoarea lor îndatoririle feudale sub formă de corvée și taxe Profesorul I Ya Froyanov a susținut că smerds-urile au fost împărțite în "interne", adică prizonieri, plantați pe pământul domnului feudal, și "externi", adică triburi cucerite care plăteau tribut Marelui Duce, care nu era o formă de rentă feudală obișnuită, ci doar o despăgubire militară Profesorul A G Kuzmin nu împărtășește această părere a colegului său și credea că întreaga populație liberă a comunităților rurale slave se numește smerds Academicienii L V Cherepnin și B A Rybakov, dezvoltând ideile lui V O Klyuchevsky, considera că smerds sunt țărani de stat (princi) care erau în dependență feudală de stat și aveau în favoarea lui îndatoriri feudale sub formă de tribut Profesorul S V Iuskov credea că statutul unui vechi rusesc era asemănător cu statutul legal al unui iobag medieval care nu numai că plătea chirie feudală, ci și-a pierdut și libertatea personală și așa mai departe) slujitori (iobagi) Aproape toți istoricii sunt de acord că aceasta a fost stratul cel mai lipsit de drepturi a populației dependente a Rusiei Antice Dar apoi au existat dezacorduri destul de serioase pe această problemă Deci, academicianul B D Grekov și susținătorii săi (M Tikhomirov, I Smirnov, V Pashuto) Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) i-au împărțit pe toți iobagii (slujitorii) în "văruiți", adică plin, care nu conduceau o gospodărie independentă și erau slujitorii personali ai domnului feudal, și "angajați", adică foști membri ai comunității libere care au intrat în categoria sclavilor pentru datorii Profesorul S V Iuskov, de asemenea, nu împărtășește conceptele de "slujitori" și "iobagi" și

credea că, în sens larg, un iobag (slujitor) trebuie înțeles ca orice persoană dependentă, iar în sens restrâns, un iobag era un sclav Profesorul A A Zimin, autorul unei cunoscute monografii despre problemă, dimpotrivă, credea că termenul de "slujitori" desemnează întreaga populație dependentă din Rus', iar termenul de "iobag" doar sclavi Profesorul M B Sverdlov a văzut în slujitori "o gamă largă de populație dependentă, care era asociată cu posesiunea stăpânului", iar la iobagi a văzut oameni care se aflau în "iobăgie personală" de la domnul feudal Profesorul I Ya Froyanov credea că servitorii erau sclavi captivi, iar iobagii erau sclavi de origine locală și așa mai departe În opinia noastră, această dispută nu este atât de fundamentală pe cât ar părea la prima vedere Mult mai importantă este o altă problemă - care a fost rolul sclaviei în societatea rusă antică Potrivit majorității oamenilor de știință (B Grekov, M Tikhomirov, L Cherepnin, A Kuzmin, M Sverdlov), sclavia în Rusia Antică a existat numai sub formă de sclavie domestică (patriarhală) și nu a jucat un rol semnificativ în diviziunea socială a muncii Alți istorici (A Pyankov, V Goremykina) au susținut că nivelul de dezvoltare a sclaviei în rândul slavilor estici ne permite să vorbim despre o formațiune de sclavi în Rusia antică În cele din urmă, al treilea grup de autori (P Tretyakov, A Zimin, S Pokrovsky, I Froyanov) consideră că sclavia în Rusia Antică a depășit simpla sclavie patriarhală și, ca sclavie privată (patrimonială), a jucat un rol semnificativ în moşia boierească Cu toate acestea, potrivit susținătorilor acestui concept înșiși, moșiile feudale erau insule minuscule în marea comunităților țărănești libere, așa că nu este corect să vorbim despre o formațiune de sclavi în Rusia antică) R I d despre în și h și Potrivit academicianului B D Dependența greacă a lui Ryadovich de stăpânul feudal era de natură pur feudală, deoarece, prin semnarea unui acord (serie) special, el a intrat într-o poziție dependentă de proprietar și a îndeplinit îndatoririle feudale în favoarea sa Profesorul S V Iuşkov şi I Ya Froyanov sub ryadovichi însemna agenți economici mărunți ai domnului feudal Academicianul L V Cherepnin credea că Ryadovich era un iobag princiar obișnuit sau un smerd etc Dar, în orice caz, toți autorii au recunoscut că acest termen în sine a fost derivat din termenul "rând" ("acord"), pe care Riadovici l-a încheiat cu stăpânul său feudal, în favoarea căruia a îndeplinit anumite îndatoriri până la expirarea acestui acord) Achiziții Întrebarea acestei categorii a populației dependente a Rusiei Antice, academicianul B D Grekov a considerat "unul dintre cei mai neliniştiţi din istoriografia Rusiei Kievene" B D însuși Grekov a luat în considerare achizițiile de foști smerds gratuiti, care, prin primirea unui împrumut în numerar (kupa), au căzut într-o poziție dependentă de la domnul feudal Profesorul S V Iuşkov, K V Bazilevici, I I Smirnov și A A Zimin credea că statutul achiziției se aseamănă cu statutul unui iobag, deoarece împreună cu kupa, a primit de la domnul feudal un teren arabil - "otaritsa" Cu toate acestea, spre deosebire de iobag, cumpărarea primită de la feudal nu este doar un mijloc Subiect: STRUCTURA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A VECHIULUI STAT RUS ÎN SECOLELE IX-XII producția sub formă de pământ, dar și unelte de muncă sub formă de cal, plug, grapă etc Profesorii G V Vernadsky și I Ya Froyanov a susținut că achizițiile erau iobagi sau semi-sclavi non-albi care fie lucrau la plugul domnului, fie erau nobilii feudale Principala diferență dintre achiziții și iobagii obelnye a fost că aceștia conduceau o gospodărie personală și, în cele din urmă, după ce și-au plătit datoria, puteau primi din nou libertatea personală) Proscriși În ceea ce privește această categorie a populației dependente

a Rusiei Antice, academicianul B D Grekov a scris că "este mai puțin susceptibil de studiat decât alții", așa că răspunsul la această întrebare nu poate fi decât o sferă de speculație În știința istorică rusă, proscrișii erau considerați fie străini (N Karamzin, G Evers), fie o categorie specială declasată care rupea toate legăturile cu comunitatea lor tribală sau vecină (N Kalachov, V Sergeevich, M Dyakonov) În știința istorică sovietică, ei au încercat să dea o conotație socială acestei categorii Academicianul B D Grekov i-a considerat pe proscriși fie orășeni liberi, fie foști iobagi care au fost plantați pe pământul domnului feudal și transformați în iobagi Profesorii A E Presnyakov și S V Iuskovii i-au împărțit pe proscriși în cei domnești și bisericești, care stăteau în afara comunității lor și trăiau sub patronaj în domeniul domnesc sau gospodăria monahală, unde lucrau în diferite calități Profesorul I Ya Froyanov credea că proscrișii din Rusia proveneau din diferite pături sociale (negustori, cler, țărănime), care, după ce au rupt toate relațiile cu comunitățile sau corporațiile lor, au rămas fie elemente libere declasate, fie au recunoscut în mod voluntar patronajul bisericii și domnilor feudali Subiect: ISTORIA POLITICĂ A Rusiei antice SUB PRIMII PRINȚI DIN MIJLOC IX - ULTIMUL TRIMESTRE X cc Plan: Observații preliminare Principalele evenimente ale istoriei politice a Rusiei Antice Observații preliminare Povestea despre istoria inițială a vechiului stat rus ar trebui să fie precedată de o remarcă semnificativă: datarea și evaluarea multor evenimente istorice din acea vreme este încă condiționată, deoarece:) Este întotdeauna necesar să ținem cont de faptul că la baza cunoștințelor noastre despre istoria politică a Rusiei Antice se află câteva dintre cele mai vechi liste de trei cronici celebre create în secolele XIV-XV: lista Laurențiană a Cronicii Lavrentiev ( ), Lista academică a Cronicii Ipatiev "( ) și Listele Comisiei și academice ale Primei Cronici din Novgorod a ediției mai tinere" (-) Este în aceste bolți analistice, reflectând Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) diferite tradiții ale analelor Vladimir-Suzdal, Galicia-Volyn și Novgorod, există ediții antice, dar nu întotdeauna coincide, ale Povestea anilor trecuti, deoarece listele autentice ale acestui monument remarcabil al scrierii antice rusești, creat la începutul secolului al XII-lea , nu au fost conservate O imagine similară se observă în alte cronici create în secolele XV-XVI, precum și în numeroase surse străine scrise de autori bizantini, arabi și europeni Prin urmare, pentru a dezvălui maximul adevărului, este necesar să se coreleze cu atenție întreaga cantitate de informații conținute în ele) O împrejurare importantă este faptul că toți cronicarii ruși antici, reflectând tradițiile cronice ale diferitelor mănăstiri și catedrale, au folosit cronicile timpurii bizantine și europene pentru a scrie lucrările lor incoruptibile, care au fost ghidate de diferite epoci spațiale (cronologia de la creație) a lumii până la nașterea lui Hristos), adoptat în lumea ortodoxă de atunci - antiohiană (ani), bizantin vechi (ani), Constantinopol (ani), bulgară (ani) și altele În același timp, cronicarul rus medieval, care a introdus pentru prima dată grila cronologică în unele dintre textele nedatate din Povestea anilor trecuti, s-a concentrat deja exclusiv pe cronologia Constantinopolului, deoarece atunci ortodoxia bizantină a triumfat în cele din urmă în Biserica Ortodoxă Rusă , iar Moscova a devenit principalul centru suveran al Ortodoxiei mondiale Acest fapt remarcabil, observat pentru prima dată de profesorul A G Kuzmin, în monografiile sale fundamentale "Cronicile ruse ca sursă pentru istoria Rusiei antice" ( ) și "Stadiile inițiale ale scrierii cronicilor

rusești antice" ( ), a fost în curând criticat aspru de L V Cherepnina, Ya S Lurie, A A Zimin și alți istorici sovietici care, mizând pe binecunoscuta lucrare a profesorului N G Berezhkov "Cronologia cronicii ruse" ( ), a susținut că toți cronicarii ruși antici au folosit inițial doar epoca Constantinopolului de la crearea lumii Cu toate acestea, această descoperire fundamentală a fost cea care ar putea explica multe inconsecvențe din cronologia timpurie din Povestea anilor trecuti, care, într-un mod ciudat, nu a coincis cu datarea multor evenimente reflectate în celebrele cronici bizantine și europene În plus, după cum au stabilit mulți istorici (L Cherepnin, N Berezhkov, A Kuzmin, S Tsyb), cronicarii medievali ruși au folosit și ei diferite stiluri (începutul unui nou an calendaristic) - septembrie (bizantin), martie (jumătate de an mai târziu decât bizantin) și Ultramart (cu șase luni mai devreme decât bizantin) Astfel, cronologia aceluiași eveniment în cronici și surse extracronice diferite ar putea diferi între ele cu un an sau chiar doi) De asemenea, trebuie amintit că, potrivit remarcii corecte a unui număr de oameni de știință proeminenți (A Șahmatov, A Kuzmin), toți cronicarii ruși antici nu erau nicidecum cronicari imparțiali, ci publiciști străluciți, a căror mână era "controlată prin pasiuni politice și interese lumești" Prin urmare, destul de des, de dragul "clientului" lor (prinț sau mănăstire), ei au rescris în mod repetat istoria reală dincolo de recunoaștere și nu a fost posibil să se stabilească adevăratul fundal al multor evenimente istorice până acum Subiect: ISTORIA POLITICĂ A RUȘII ANTICE SUB PRIMII PRIȚI LA MIJLOCUL IX - ULTIMUL TRIMER AL HVV Totodată, nu putem accepta categoric poziția fondatorului "școlii sceptice" profesor M T Kachenovsky și mankurturile lui moderne că întreaga istorie a Rusiei Antice este exclusiv fabuloasă Desigur, toate sursele despre istoria Rusiei Kievene trebuie să fie supuse unei critici științifice foarte aprofundate, dar critica sursei nu înseamnă negare completă a acesteia Cu toate acestea, din păcate, tocmai această tendință antiștiințifică a istoriografiei a ridicat din nou capul, dovadă fiind publicarea unor ediții fabuloase de falsuri pseudoștiințifice ale "noilor cronologi" exagerați de către A T Fomenko și G V Nosovsky și unul dintre sponsorii lor, jucătorul de șah disident G K Kasparov, care este pur și simplu dezgustător să comenteze din cauza ignoranței lor elementare și, eventual, a patologiei mentale a autorilor înșiși și a clienților lor În plus, suntem pe deplin de acord cu opinia celui mai mare istoric și arheolog sovietic și ucrainean, academicianul P P Tolochko că în prezent, când istoria a devenit în mare măsură lotul diletantilor care nu sunt împovărați nici cu cunoștințele istorice, nici cu metoda criticii științifice a surselor, nici cu responsabilitatea pentru ceea ce s-a spus, răsturnarea autorităților științifice iar prevederile manuale în știința istorică au devenit distracția lor cea mai preferată Prin urmare, acoperind principalele probleme problematice ale istoriei Rusiei, considerăm că este sub demnitatea noastră nu numai să comentăm în continuare, ci chiar să menționăm amestecul de calitate scăzută a actualilor reprezentanți ai "istoriei populare" noi, cum ar fi A Bushuev, V Chudinov, A Nazarenko, Y Kesler și mulți alții Pentru cei care doresc să se familiarizeze cu critica științifică serioasă a preparatului lor dezgustător în detaliu, ne referim la cartea remarcabilului istoric rus profesor A G Kuzmin "Marauders on the Roads of History" ( ) și "Colecția Societății Istorice Ruse" ( ), care a publicat articole strălucitoare ale altor istorici și lingviști ruși de seamă, în special academicienii V L Yanina, A A Zaliznyak, L V Milova, G A Koshelenko și alții Principalele evenimente ale istoriei politice a

Rusiei Kievene / - în diferite ediții ale PVL, cronicarii necunoscuți numesc în acest an începutul Rus'ului, când trei frați Kyi, Shcek și Khoriv au domnit la Kiev, în ținuturile pajiștilor Apoi, cel mai probabil, într-o încăierare cu varangii (Rus), trei frați au murit, iar tronul Kievului a revenit conducătorilor acestor echipe de varangi (ruși) Askold și Dir Acest episod, reflectat în PVL, provoacă încă cea mai aprinsă dezbatere în rândul istoricilor În special, nu este complet clar cine au fost Kyi și frații săi Academicienii B D Grekov și D S Lihaciov, ca și istoricul modern A S Korolev, a negat istoricitatea lui Kyi și a fraților săi Profesorul Yu K Begunov credea că Kyi, care a devenit fondatorul primului stat Kievan, a domnit în epoca împăratului bizantin Teodosie al II-lea (-) Academician B A Rybakov a atribuit timpul domniei sale epocii împăratului bizantin Iustinian I (-), iar academicianului M N Tikhomirov a sugerat că Kyi a domnit în timpul împăratului bizantin Mihai al III-lea (-) Această problemă nu a fost ignorată de un număr de apostoli moderni ai normanismului (V Petrukhin, I Danilevsky), care, după N Golb și O Pritsak, încearcă în toate modurile posibile să găsească rădăcini evreiești-hazar în primul Kiev prinți Dar, în orice caz, figura lui Kyi și a lui Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Brothers este pur legendar și este puțin probabil să fie direct legat de istoria Rusiei Kievene Figurile lui Askold și Dir au același caracter legendar Unii autori (A Korolev) le recunosc istoricitatea, dar nu pot spune nimic concret despre ei și despre faptele lor Alți autori (B Rybakov, M Braichevsky, L Gumilyov, P Tolochko) îi consideră a fi descendenți direcți ai lui Kyi Mai mult, academicianul B A Rybakov crede că numai Askold a fost o figură istorică reală, iar numele fratelui său mitic era titlul său Al treilea grup de autori (V Mavrodin, G Lebedev, M Sverdlov) consideră că Dir a domnit înaintea lui Askold Alți autori (A Tolochko) au sugerat că domnia comună a lui Askold și Dir era o diarhie, adică o guvernare comună, totuși, în timp ce unul dintre prinți era înzestrat cu funcții sacre, iar al doilea nu, etc De asemenea, nu este clar cine erau acești prinți Unii autori (M Sverdlov, G Lebedev, V Petrukhin) îi consideră normanzi, alții (B Rybakov) - slavi (poeni), iar alții (A Kuzmin) - cred că au fost reprezentanți ai unora (poate celți)) ramuri ale Rusului / - campania prinților Askold și Dir la Constantinopol Rămâne încă un mister când va avea loc această campanie (sau campanii) și cine au fost rușii care au făcut-o (sau ei) Unii autori (G Litavrin, A Novosiltsev, A Saharov, O Tvorogov), nefiind de acord cu dovezile cronice ale campaniei echipelor lui Askold împotriva Tsargradului în , o datează în și cred că Niprul Rus era în spatele ei Alți autori (Yu Begunov, D Anikin) au mai multă încredere în dovezile cronicii și datează această campanie la și, de asemenea, cred că a fost realizată de Rus Niprul Alți autori (B Rybakov, M Braichevsky) au vorbit despre repetele "acțiuni militare Askold" împotriva Bizanțului În același timp, celebrul istoric și arheolog ucrainean profesor M Yu Braichevsky a susținut că în timpul lui Askold, Rusul a făcut patru campanii împotriva Constantinopolului - în , , și În cele din urmă, un alt grup de autori (A Kuzmin, A Korolev) consideră că data acestei campanii este încă o cantitate necunoscută și, poate, Azov-Marea Neagră, și nu Niprule Ruses au luat parte la ea - dovada analistică a chemării lui Rurik, Sineus și Truvor să domnească la Novgorod (Ladoga), Beloozero și Izborsk - data oficială pentru începutul statului rus, adoptată în știința istorică rusă și promovată activ de normaniștii moderni În ceea ce privește acest eveniment, există încă un număr mare de puncte de vedere diferite care se referă la fiabilitatea acestei legende în sine,

la datarea acestui eveniment și la istoricitatea tuturor celor trei personaje menționate în această legendă În ceea ce privește figura lui Rurik însuși, mulți autori îi recunosc istoricitatea și argumentează doar despre originea acestui personaj în istoria antică a Rusiei Unii susținători ai teoriei normande (F Kuze, B Rybakov, G Vernadsky, S Azbelev, A Kirpichnikov, E Pchelov) îl identifică pe Rurik cu regele danez Rorik Friesland Alţi normanişti (O Dalin, A Kunik, B Nerman) îl asociază cu regele suedez Rurik (Erik) de Uppsala În cele din urmă, majoritatea anti-normaniștilor (S Gedeonov, A Kuzmin, O Rapov, V Fomin, V Merkulov) consideră că Rurik a venit din ținuturile slavilor baltici, în special din binecunoscutul trib obodriți, unde se afla marele oraș pomeranian Rerik, unde domniau regii lor Subiect: ISTORIA POLITICĂ A RUȘII ANTICE SUB PRIMII PRIȚI LA MIJLOCUL IX - ULTIMUL TRIMESTRE X cc Potrivit genealogiilor din Mecklenburg, unul dintre regii obodriți Witslav, care era bine cunoscut de cronicarii europeni ca un aliat fidel al lui Carol cel Mare, avea doar trei nepoți - Rurik, Sivar și Truvar În ceea ce privește frații mai mici ai lui Rurik, întrebarea este și mai confuză decât cu el însuși, prin urmare chiar și fericiții normanști (E Melnikova, L Voitovich) au ajuns la concluzia tristă pentru ei înșiși că misterul lui Sineus și Truvor va rămâne pentru totdeauna nerezolvat Cu toate acestea, printre normaniști au fost prezentate diferite versiuni ale originii acestor frați A Kunik, I T Belyaev și G V Vernadsky a susținut că aceste nume erau o traducere incorectă a epitetelor lui Rurik însuși - "credincios" și "victorios" G Bayer și B A Rybakov a presupus că numele lor sunt o traducere distorsionată a expresiei suedeze "sine hus thru varing" - "cu echipa lor bună și credincioasă" G S Lebedev, A V Kirpichnikov și E V Albinele recunosc istoricitatea lui Sineus și Truvor, care au murit mult mai devreme decât fratele lor mai mare, dar nu pot spune nimic concret despre ei înșiși și despre faptele lor O serie de normanişti (D Likhachev, M Sverdlov) şi anti-normanişti (A Korolev) credeau că aceste figuri, ca şi miticii fraţi Kyi, erau legendare În cele din urmă, un număr de anti-normaniști (A Kuzmin, V Merkulov) au rezolvat destul de convingător acest "mister" folosind genealogiile Mecklenburg menționate mai sus - cronicarul relatează botezul unor Rus de către Patriarhul Fotie al Constantinopolului O serie de autori (M Braichevsky, A Saharov, V Kozhinov) au sugerat că aceștia erau Nipru (Kiev) Rus și adversarii lor (E Golubinsky, A Kuzmin, E Galkina) cred că, cel mai probabil, a fost vorba despre Azov-Marea Neagră Rus În același timp, mă bucur de susținătorii primei ipoteze (M Yu Braichevsky, V V Kozhinov) datează chiar botezul Rusiei Kievene în acest an, deși nu neagă faptul rebotezării sale în timpul Sfântului Vladimir - moartea sau moartea lui Rurik și transferul puterii lui Oleg Istoricitatea acestei figuri nu este contestată de niciunul dintre istoricii moderni, cu toate acestea, se observă improvizații suplimentare Unii autori (A Korolev) cred că întreaga biografie cronică a lui Oleg este de natură îndoielnică și nu poate fi reconstruită reală Alți autori (G Lebedev, A Kirpichnikov, M Sverdlov) cred că guvernatorul Oleg a fost cumnatul lui Rurik, care l-a numit pe fratele soției sale Efanda ca regent pentru tânărul lor fiu Igor În același timp, unii dintre susținătorii acestei versiuni (M Sverdlov) susțin că Oleg a uzurpat puterea și nu i-a permis nepotului său să urce la tron până la sfârșitul vieții În cele din urmă, al treilea grup de autori recunoaște statutul princiar al lui Oleg și consideră că el a fost fie un prinț de Smolensk (G Lovmyansky), fie un reprezentant al familiei princiare "alano-ruse" din statele baltice (A Kuzmin) , sau un rege varangian (O Tvorogov) - - Campania lui Oleg de

la Ladoga sau Novgorod (așezarea lui Ryurik) spre sud de-a lungul căii navigabile Nipru până la Kiev Pe drum, a capturat Smolensk și Lyubech, în care și-a lăsat posadnik-urile Ajuns la Kiev, a ucis prinții locali Askold și Dir și a preluat puterea, punând bazele unei noi dinastii princiare, care a început să personifice "rasa rusă" Acest eveniment a marcat unificarea tuturor ținuturilor slave de est de-a lungul rutei comerciale "Varang" într-un stat relativ unic, a cărui capitală era orașul Kiev, proclamat de Oleg "mama orașelor rusești" Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) - - domnia Marelui Prinț Kiev Oleg După cum a remarcat pe bună dreptate cel mai mare specialist în scrierea cronicilor ruse, profesorul A G Kuzmin, domnia acestui prinț de la Kiev este complet confuză în cronici, deoarece atât Povestea Anilor Trecuți (PVL) în sine, cât și Prima Cronica din Novgorod (NPL) conțin două versiuni complet diferite ale domniei lui Oleg, inclusiv data și locul lui moartea şi înmormântarea În special, în PVL în sine, data morții sale este , iar locul de înmormântare este Kiev, iar în NPL, moartea sa este datată , iar Ladoga este numit locul de înmormântare Academician B A Rybakov este și mai categoric în aprecierile sale și îl caracterizează direct pe Oleg "ca un rege necunoscut care a jefuit Kievul și a murit nimeni nu știe unde" O evaluare similară, dar mai puțin categorică, a lui Oleg este dată de alți autori moderni, în special de M Yu Braichevsky și A S Korolev - Campania lui Oleg în ținuturile Drevlyanilor, care s-a încheiat cu includerea acestei uniuni tribale est-slave în orbita influenței Kievului prin plata tributului-despăgubire către Marele Duce Cu toate acestea, cel mai probabil, imediat după moartea lui Oleg, această uniune tribală slavă a fost depusă de la Kiev și a trebuit să fie recucerită de două ori cu armele în mână sub Igor și Olga - - primul război ruso-khazar, a cărui cauză a fost campania lui Oleg în ținuturile nordice și Radimichi, care a adus un omagiu Khazarului Khazar "de-a lungul evantaiului Belon din fum" (veverițe de iarnă din casă) O serie de autori moderni (A Kuzmin, E Galkina) au sugerat că acest război cu Khazaria a devenit un fel de răzbunare pentru înfrângerea Kaganatului rus alanian de către khazari și unguri în anii , în urma căreia rusul local a mers în statele baltice și s-au așezat alături de alții pomerani ("Varangieni"), inclusiv pe insulele de coastă ale Mării Baltice (Varangiene) Ca urmare a acestui război cu Rusia, Khaganatul Khazar a suferit prima sa înfrângere majoră din partea vecinilor săi din vest, deoarece aceste uniuni tribale slave de est au devenit parte a statului Kiev / - Războiul ruso-ungar (ugric), pe care un număr de autori (G Vernadsky, Yu Braychevsky, A Saharov) l-au asociat cu faptul că etnicii maghiari, care la acea vreme făceau o tranziție grandioasă de la Marea Inferioară Regiunea Kama la sud, a reușit să provoace o înfrângere majoră rușilor de lângă Kiev și să o asedieze Totuși, apoi, după ce au primit o răscumpărare mare de la Oleg, ungurii au mers în stepă, dar împinși de pecenegi din stepele Mării Negre, s-au mutat curând în Dunărea Mijlociu și s-au stabilit în cele din urmă în Transilvania și Panonia, unde, împreună cu valahii și-au creat propriul stat În același timp, o serie de autori moderni (A Saharov) au sugerat că a fost încheiat un tratat de alianță între Prințul Vladimir și liderul ungar Almosha, deoarece altfel este dificil de explicat acțiunile comune ale Rusiei și Ungurilor împotriva Bizanțului timp de mai multe decenii Cu toate acestea, o astfel de interpretare a acestui articol de cronică este respinsă de majoritatea istoricilor (M Tikhomirov, A Nasonov, V Shusharin) - Prima campanie a lui Oleg împotriva Constantinopolului (Tsargrad) și semnarea primului

tratat ruso-bizantin Potrivit PVL, ca urmare a acestei abordări, Marele Duce de Kiev a primit o mare despăgubire de la frații-împărați bizantini Leon al VI-lea Filosoful și Alexandru și a semnat cu el un acord comercial profitabil privind condițiile de ședere a negustorilor ruși pe tot teritoriul Bizanţului şi comerţ fără taxe vamale pentru ei Cu toate acestea, întrebarea privind fiabilitatea acestui articol PVL este încă Subiect: ISTORIA POLITICĂ A RUȘII ANTICE SUB PRIMII PRIȚI LA MIJLOCUL IX - ULTIMUL TRIMER AL HVV a făcut obiectul unor controverse științifice Unii autori (G Barats, S Bakhrushin) neagă însuși faptul acestei campanii și încheierea tratatului de pace ruso-bizantin Alți autori (A Shakhmatov, A Presnyakov) nu neagă faptul acestei campanii, dar își exprimă îndoieli serioase cu privire la datarea acesteia Al treilea grup de autori (M Braichevsky L Gumilyov) consideră că vechiul cronicar rus a datat greșit campania anterioară a lui Askold împotriva țargradului în și i-a atribuit-o în mod eronat lui Oleiu Un alt grup de autori (G Litavrin, M Sverdlov) consideră că în acel an a avut loc într-adevăr o campanie militară, în urma căreia s-a ajuns la un acord preliminar de pace, iar tratatul de pace în sine a fost semnat mai târziu, în În cele din urmă, a cincea grupă Autorii (G Levcenko, V Pașuto, A Saharov) consideră că anul acesta a avut loc cu adevărat campania majoră a lui Oleg împotriva Țargradului, care s-a încheiat imediat cu semnarea primului tratat de pace ruso-bizantin - A doua (sau prima) campanie a lui Oleg împotriva Constantinopolului și semnarea celui de-al doilea (sau primul) tratat de pace ruso-bizantin Potrivit unor autori (S Iuskov, G Litavrin, M Sverdlov), în acel an a fost semnat doar un tratat de pace, care a fixat termenii acordului oral încheiat în timpul campaniei lui Oleg împotriva Țargradului din Alți autori (M Levchenko , V Pashuto, A Saharov) consideră că în acel an a fost încheiat un nou (al doilea) tratat ruso-bizantin, care a dezvoltat o serie de prevederi ale acordului anterior și a consolidat o serie de noi prevederi Mai mult, profesorul A N Saharov, autorul binecunoscutei monografii Diplomacy of Ancient Rus' ( ), a susținut că acest tratat a pus bazele alianței militare ruso-bizantine Cu toate acestea, potrivit oponenților atât aceia, cât și a altora (K Bazilevich, A Kuzmin, S Perevezentsev), în acest an a avut loc prima și singura campanie a lui Oleg împotriva Tsargradului, în urma căreia prima și singura a fost semnat tratatul de pace, deoarece cronica articolul despre campania lui Oleg din a fost rezultatul unei nefericite greșeli a vechiului cronicar rus, care a confundat Constantinopolul cu vechile ere spațiale bizantine, diferența dintre acestea fiind de doar patru ani - - domnia Marelui Prinț Kiev Igor Potrivit PVL, Igor era fiul lui Rurik, totuși, această versiune a cronicii, care este acum susținută doar de autori individuali (M Braichevsky, M Sverdlov), este pusă sub semnul întrebării de mulți istorici care au observat de mult faptul că între "tată" și "fiu" Există un decalaj incredibil de două generații În consecință, Igor nu putea fi fiul lui Rurik, iar cronicarii ruși antici, care au introdus legenda "despre chemarea varangiilor" în PVL, și-au combinat artificial numele, urmărind un anumit scop politic În acest sens, este foarte caracteristic faptul că, chiar și sub Iaroslav cel Înțelept, Igor Stary a fost considerat strămoșul dinastiei princiare a Kievului, așa cum a scris mitropolitul de atunci al Kievului Hilarion în faimosul său tratat "Predica despre lege și har " În ultimii ani, o ipoteză bine întemeiată despre originea lui Igor a fost propusă de profesorul A G Kuzmin, care credea că Igor, ca și Oleg, provine din nord-vestul Mării Baltice, unde, potrivit autorilor arabi, locuia la acea vreme Alano-Rus, care s-a mutat aici după înfrângerea

Khaganatului lor rus de către khazari și unguri în anii Aparent, în acel moment, acești Rus erau deja slavizați, iar după moartea lui Rurik, reprezentanții acestei "familii ruse" au început să conducă în Ladoga, Novgorod și alte orașe rusești Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Potrivit Cronicilor Boeme, la scurt timp după moartea lui Oleg, la Kiev a izbucnit o ceartă între fiul său Oleg și nepotul său Igor, care a câștigat lupta pentru putere Drept urmare, Oleg a fugit în Moravia, unde s-a convertit la creștinism și în curând a devenit prinț al Moraviei, pornind o luptă inegală cu ungurii vecini pentru păstrarea statului său Cu toate acestea, după înfrângerea din acest război, deja sub prințesa Olga, s-a întors la Kiev, unde a servit ca guvernator princiar mulți ani și a murit în jurul anului O interpretare puțin diferită a Cronicilor boeme a fost propusă de celebrul filolog profesor V V Kozhinov, care a susținut că Oleg Olegovich a fost cel care a moștenit tronul tatălui său la Kiev și numai după moartea sa la începutul anilor masa mare-ducală a trecut la Igor - campania prințului Igor în ținuturile Drevlyanilor, rezultatul căreia a fost subordonarea secundară a acestei uniuni tribale față de Kiev, care, cel mai probabil, a refuzat să plătească despăgubiri militare poienilor după moartea lui Oleg Se pare că, în același timp, prințul Kievului și-a plantat guvernatorul, guvernatorul Sveneld, "în drevliani", oferindu-i acest teritoriu foarte rebel și rebel de "hrănit" - prima mențiune în anale a apariției pe granițele sudice ale Rusiei Antice a tribului nomad turc al pecenegilor, cu care prințul Igor a încheiat un tratat de aliat sau de pace pe o perioadă de cinci ani - primul război ruso-pecenegi, al cărui rezultat nu este cunoscut Este posibil ca Igor să fi fost învins de pecenegi, din moment ce PVL în sine nu are nicio informație despre următoarele două decenii de istorie a Rusiei De ce toți compilatorii PVL au ignorat această perioadă semnificativă a istoriei Rusiei rămâne încă un mister care nu a fost încă rezolvat - Prima campanie a lui Igor împotriva Bizanțului, care s-a încheiat cu înfrângerea și moartea întregii escadrile militare ruse, de când bizantinii și-au ars bărcile militare cu faimosul "foc grecesc", mai întâi în regiunea Bosforului, apoi în largul coastei Traciei / - A doua campanie a lui Igor împotriva Bizanțului, care nu a escaladat într-un nou război pe scară largă și, la cererea bizantinilor înșiși, s-a încheiat cu un alt tratat de pace, care a fost semnat de co-împărații Roman I Lecapenus și Constantin VII Porphyrogenitus cu prințul Igor și ambasadorii săi O analiză a textului tratatului, care a fost păstrat atât în sursele bizantine, cât și în cele rusești, a dat motive majorității istoricilor (G Litavrin, V Pashuto, A Saharov) să afirme că acesta a fost mai puțin benefic pentru Rus decât precedentul unul, dar, cu toate acestea, Russ a devenit din nou aliați militari ai Bizanțului - revolta drevlyanilor și moartea prințului Igor Conform versiunii tradiționale prezentate în PVL, în timpul "poliudiei" repetate care a încălcat procedura stabilită de colectare a tributului (indemnizație militară) de pe pământurile slave supuse Kievului, drevliani s-au răsculat, în urma căreia prințul Igor a fost ucis cu brutalitate , poate chiar în scopuri rituale (I Froyanov) Cu toate acestea, la începutul secolului trecut, academicianul A A Șahmatov a exprimat versiunea conform căreia Igor nu a fost ucis de drevliani, ci a murit într-o încăierare cu suita influentului său guvernator Sveneld Mai târziu, această interesantă ipoteză A A Șahmatov a fost susținut de alți istorici cunoscuți, în special de profesorul A G Kuzmin Subiect: ISTORIA POLITICĂ A RUȘII ANTICE SUB PRIMII PRIȚI LA MIJLOCUL IX - ULTIMUL TRIMER AL HVV - - domnia Marii Ducese de Kiev Olga

Istoricitatea acestei faimoase prințese din Kiev nu este pusă sub semnul întrebării de niciunul dintre istoricii serioși Cu toate acestea, locul și data nașterii sale, precum și originea ei, sunt încă subiectul disputelor științifice, deoarece diverse surse cronice, în special Cronica întâi din Novgorod, Cronica tipografică, Cronicarul Piskarevsky și altele, numesc, de asemenea, diferite locuri ale ei naștere și diferite versiuni ale originii sale Data exactă a căsătoriei ei cu Prințul Igor este, de asemenea, necunoscută, deoarece versiunea analistică a căsătoriei ei - , este pusă pe bună dreptate de mulți istorici Deoarece nu putem trata această problemă în detaliu în paginile cursului nostru, trimitem tuturor la cele mai recente două monografii, care sunt scrise de doi studenți ai profesorului A G Kuzmina - A Yu Karpov "Prințesa Olga" ( ) și A S Regina "Svyatoslav" ( ) Potrivit cronicarului, după uciderea soțului ei, Prințesa Olga i-a pedepsit aspru pe Drevlyans, inventând patru răzbunări sofisticate, care sunt descrise în detaliu în PVL:) Mai întâi, ea a ordonat ambasada nobililor Drevlyans, care au ajuns pe o barcă să o cortejeze pentru prințul lor Mal, să fie îngropată de viu la curtea ei princiară) Apoi, la ordinul ei, a doua ambasadă a nobililor Drevlyans, care a sosit la cererea ei la Kiev, a fost arsă de vie în băi) După aceste evenimente, Olga, cu un mic alai, a ajuns în ţinuturile drevlyanilor, pentru ca, după vechiul obicei, să prăznuiască o sărbătoare la mormântul soţului ei În timpul acestei sărbători funerare, după ce i-a băut pe drevlyan cu propria lor miere fiartă, ea a ordonat să fie tăiați cu săbii, ceea ce au făcut războinicii ei credincioși) În cele din urmă, în , o echipă mare condusă de prințesa Olga, fiul ei tânăr Svyatoslav și guvernatorii Asmud și Sveneld au pornit într-o campanie împotriva drevlyanilor Potrivit informațiilor NPL, echipa de la Kiev i-a învins pe Drevlyans într-o luptă deschisă, care, conform unei lungi tradiții, în ciuda vârstei sale foarte fragede, a fost începută de însuși Marele Duce: iar prințul Sveneld și Asmud au început deja trage alaiul de-a lungul prinților și i-a condus pe drevlyani După ce i-a învins pe drevlyeni, Olga a mers prin pământul lor, a stabilit tributuri și taxe acolo, apoi s-a întors la Kiev Mai târziu, un cronicar necunoscut a făcut o inserție despre asediul de către Kieviți a capitalei lor, orașul Iskorosten, pe care, după un asediu nereușit de trei luni, Olga l-a ars cu ajutorul păsărilor luate de la Drevlyeni drept tribut, cărora le-a adus picioare ea ordonă să lege un câlpa aprins cu sulf În știința istorică, există încă o idee destul de stabilă că imediat după masacrul drevlyanilor, în / , Olga a fost nevoită să reglementeze colectarea tributului din teritoriile supuse și să efectueze prima reformă administrativă și fiscală, în timpul căreia:) au fost înființate "lecții" (termeni) și "cimitire" (locuri) de colectare a tributului specifice și) au fost numiți tiuni domnești, care exercitau controlul asupra executării precise a voinței principelui Mai mult, celebrul istoric modern profesor M B Sverdlov asociază cu numele Prințesei Olga o întreagă gamă de reforme statale, inclusiv crearea unei economii dominate princiare, care a marcat apariția unui stat vechi rusesc unificat politic Totuși, o serie de autori moderni (A Korolev) consideră că o astfel de interpretare a cunoscutelor articole din cronică se bazează pe o neînțelegere și o citire eronată a textului cronicii Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) O altă problemă controversată legată de domnia Prințesei Olga este statutul ei politic Punctul de vedere tradițional prezentat în lucrările lui S V Yushkova, B A Rybakova, V V Mavrodina, P P Tolochko, A N Saharov și alți istorici, este că Olga a

fost regentă pentru tânărul ei fiu și fie i-a predat tronul după ce a ajuns la majoritate, fie a fost forțată să cedeze tronul ca urmare a victoriei "partidului păgân" condus de Svyatoslav Cu toate acestea, un număr de autori moderni (A Korolev) cred că Olga și Svyatoslav au fost co-conducători egali ai Rusiei Kievene, reprezentând în persoana lor două comunități mari și egale din Kiev - creștini și păgâni Mai mult, celebrul istoric ucrainean profesor M Yu Braichevsky a negat în general că Olga și-a împărțit puterea cu fiul ei și a susținut că până la moartea ei, ea a fost cea care a ținut în propriile mâini toate firele administrației de stat a țării În cele din urmă, o ipoteză originală pe această temă a fost propusă de profesorul I Ya Froyanov, care a negat statutul de regență al Olgăi și a crezut că adevăratul conducător al Rusiei Antice înainte de a crește Sviatoslav a fost tutorele său, guvernatorul Sveneld, pe care el îl numește "cea mai impresionantă figură politică din elita princiară-boierească" din acea vreme Fără îndoială, un eveniment marcant în timpul domniei Prințesei Olga a fost călătoria acesteia la Constantinopol la împăratul Constantin al VII-lea Porfirogenitus (-), unde este posibil să fi adoptat creștinismul după modelul bizantin și să fi primit numele de Elena la botez Cu toate acestea, problema datei, numărului, circumstanțelor și scopului vizitei ei în capitala Bizanțului este încă subiectul unei discuții științifice de lungă durată Conținutul acestei discuții în sine poate fi găsit mai detaliat pe paginile multor studii științifice, în special lucrări fundamentale UN Saharov "Diplomația Rusiei antice" ( ), O M Rapova "Biserica Rusă în secolul al IX-lea - prima treime a secolului al XII-lea: adoptarea creștinismului" ( ), Ya N Shchapova "Statul și Biserica Rusiei antice în secolele X-XIII" ( ), I Ya Froyanov "Misterul Botezului Rusiei" ( ) și A G Kuzmin "Botezul Rusiei Kievene" ( ) - - domnia Marelui Prinț Kiev Svyatoslav Faptul că părinții acestuia, unul dintre cele mai cunoscute personaje ale istoriei antice a Rusiei, au fost Prințul Igor și Prințesa Olga este recunoscut de toți istoricii serioși Cu toate acestea, data analistică a nașterii sale, indicată doar în Cronica Ipatiev - , este pusă la îndoială de o serie de autori moderni (Iu Braichevsky, A Korolev) și susțin că s-a născut mult mai devreme decât data menționată și de către la momentul morții tatălui său, era deja adolescent În același timp, primul istoric rus V N Tatishchev, referindu-se la "cronicarul Rostov" pierdut, a numit data nașterii sale , care este respinsă de majoritatea autorilor moderni În ceea ce privește urcarea lui Svyatoslav pe tronul Marelui Duce, cu greu se poate fi de acord cu acei oameni de știință (V Tatishchev, F Gilyarov, L Gumilyov) care au legat acest eveniment cu victoria "partidului păgân" de la Kiev, care a purtat a făcut o lovitură de stat și și-a îndepărtat mama de la putere În plus, după cum au remarcat pe bună dreptate mulți istorici (V Pașuto, V Kargalov, A Saharov, A Korolev), nu este nici măcar posibil să ne imaginăm că, după ce și-a îndepărtat cu forța mama și "Partidul Creștin" de la putere la Kiev, Svyatoslav a plecat imediat într-o călătorie lungă și și-a petrecut aproape tot restul vieții în afara Rusiei Probabil, acei istorici (A Kuzmin, Yu Braichevsky, A Karpov) care cred că după eșecul misiunii germanului Subiect: ISTORIA POLITICĂ A RUȘII ANTICE SUB PRIMII PRIȚI LA MIJLOCUL IX - ULTIMUL TRIMER În , după ce episcopul Adalbert, invitat de însăși Olga la Kiev, în , în capitala Rusiei a avut loc un val puternic de reacție păgână și a început persecuția creștinilor Cu toate acestea, Olga, după ce și-a pierdut fosta omnipotență, încă nu a fost îndepărtată de la putere la Kiev, ci a împărțit-o oficial cu fiul ei: prințesa-mamă a preluat aranjamentul obișnuit al afacerilor interne ale

statului și doar politica externă și războiul au devenit principalele interesul fiului ei matur - - Campania de Est a lui Svyatoslav În ceea ce privește această campanie în știința istorică (V Bartold, M Artamonov, S Pletneva, V Pashuto, A Saharov, A Novoseltsev), există un număr mare de puncte de vedere diferite care se referă la datarea acestei campanii , și participanții săi, precum și obiectivele și rezultatele sale De exemplu, dacă cele două campanii ale lui Svyatoslav în ținuturile Vyatichi, care au avut loc în - , niciunul dintre istoricii serioși nu pune întrebări, atunci cu privire la campania lui Svyatoslav din Volga Bulgaria și înfrângerea acesteia în , opiniile istoricilor divergentă brusc Unii autori (A Yakubovsky, M Artamonov, A Saharov, S Pletneva) susțin că campania echipelor ruse din Volga Bulgaria a fost o realitate, deoarece Bulgar era un vasal și aliat militar al Khazariei Cu toate acestea, adversarii lor (V Bartold, A Novoseltsev, T Kalinina) cred că această campanie a apărut în imaginația istoricilor ca urmare a unei interpretări incorecte a surselor arabe, care a confundat campania lui Svyatoslav împotriva Bulgariei Dunării cu o campanie în ţinuturile din Volga Bulgaria În ceea ce privește războiul dintre Svyatoslav și Khazaria, toți istoricii recunosc istoricitatea acestuia, dar se ceartă cu privire la numărul de campanii și rezultatele acestei campanii militare Unii autori (A Yakubovsky, A Saharov, A Gadlo) credeau că Khaganatul khazar a fost învins și distrus în timpul singurei campanii a lui Svyatoslav, care a avut loc în , când Rus a capturat și distrus capitala khazarilor, orașul Itil și avanpostul lor pe Don orașul Sarkel Alți autori (T Kalinina, A Novoseltsev) cred că au fost două campanii în Khazaria Prima campanie a avut loc într-adevăr în , când echipa prințului Svyatoslav a devastat Khazar Sarkel, pe care l-a redenumit Belaya Vezha, și s-a înrădăcinat în Don și Kuban, în ținuturile Azov-Marea Neagră Rus', a cărei capitală era orașul Tmutarakan Și a doua campanie a avut loc în / , când Svyatoslav a distrus vechea capitală a khazarilor, orașul Samandr, și noua lor capitală, orașul Itil, pe teritoriul Daghestanului de Nord În ceea ce privește rezultatele generale ale războiului ruso-hazar, majoritatea istoricilor (A Yakubovsky, B Rybakov, M Artamonov, S Pletneva, A Saharov) susțin că statul khazar a dispărut de pe harta politică a Europei de Est tocmai în anii , iar pământurile sale au fost împărțite între Kievan Rus și Volga Bulgaria Cu toate acestea, adversarii lor (A Yakobson, V Pashuto, A Novoseltsev) cred că Khazarul Khaganat a părăsit în cele din urmă arena istorică abia în anii - , deși, desigur, puterea sa a fost subminată tocmai în anii În același timp, profesorul A Novoseltsev însuși a recunoscut că date sigure despre existența Khazarului Khazar în surse istorice nu au fost disponibile de la începutul anilor În știința istorică sovietică, înfrângerea de către Svyatoslav a Khaganatului Khazar, care, nu fără motiv, era considerat un stat parazit, a fost numită o victorie majoră în politica externă a Rusiei antice Cu toate acestea, recent un număr de istorici medievali moderni (S Dumin, A Turilov), duși de noua "istorie alternativă", au afirmat că Khaganatul Khazar a avut rezultate foarte bune Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) o misiune importantă și chiar nobilă de a proteja granițele estice ale întregii lumi slave de triburile nomade războinice care trăiau în întinderile vaste ale Asiei Pentru îndeplinirea acestui rol tampon, khazarii au primit un mic tribut și destul de legal de la triburile slave vecine / - Prima campanie dunăreană a lui Sviatoslav împotriva Dunării Bulgariei Potrivit majorității istoricilor (M Tikhomirov, M Levchenko, V Pașuto, A

Saharov, A Korolev), această campanie grandioasă a fost rezultatul unei alianțe militare ruso-bizantine, care a fost încheiată în mod neașteptat de rapid între trimisul Împăratul bizantin Kalokir și Svyatoslav în În același timp, fiecare dintre puterile aliate a urmărit scopuri și interese pur egoiste În special, bizantinii doreau, cu ajutorul prințului Kievului, să rezolve o sarcină în două direcții:) să învingă regatul bulgar, adică principalul lor adversar din Balcani și) să submineze potențialul militar al Rusiei Antice, care, ca urmare a înfrângerii Khazarului Khazar, s-a întărit în regiunea Azov-Marea Neagră și a început să-și amenințe cu adevărat posesiunile în Crimeea Svyatoslav însuși, cel mai probabil, nu a intenționat să cucerească toată Bulgaria, ci se aștepta să capete un punct de sprijin în provincia bulgară importantă din punct de vedere strategic Dobrogea, situată în Delta Dunării, și să extindă semnificativ teritoriul statului său, preluând controlul asupra întregului său stat teritoriul regiunii nordice a Mării Negre Deși, un număr de autori moderni (V Petrukhin) spun că Svyatoslav a pus la cale planuri grandioase pentru crearea unui imens imperiu dunărean care ar putea concura în condiții egale cu Bizanțul După ce a încheiat un acord cu bizantinii, Svyatoslav a pornit într-o campanie, care a avut loc fie în vara anului (M Levchenko, A Saharov), fie în primăvara anului (M Tikhomirov, N Blagoev) După ce i-a învins destul de repede pe bulgari, a cucerit bogatul oraș Pereyaslavets și s-a înrădăcinat în Delta Dunării, care, desigur, nu a fost inclusă în planurile bizantinilor Prin urmare, potrivit mai multor istorici (M Levchenko, A Saharov), împăratul bizantin Nicephorus Foka (-) și-a schimbat dramatic politica externă și în vara anului a încheiat un tratat de pace cu țarul bulgar Petru I (-) În același timp, la instigarea fie a bizantinilor (V Pashuto), fie a bulgarilor (N Derzhavin), și posibil chiar și a khazarilor (T Kalinina), hoarda pecenegi a lui Hanul Kuri a făcut un raid devastator asupra granițele sudice ale Rusiei și a asediat Kievul În această situație, Svyatoslav, lăsând în Pereyaslavets o echipă de picior condusă de guvernatorul Wolf Tail, cu echipa sa de cai s-a mutat de urgență înapoi în Rus' pentru a-și salva propria capitală Dovezile cronice ale acestui eveniment sunt destul de contradictorii, prin urmare, în literatura istorică, întrebarea cine a salvat de fapt Kievul de amenințarea peceneg este încă discutată - fie Svyatoslav însuși, care a reușit să se întoarcă în Rus, fie guvernatorul Kievului Peshtich , care a fost înaintea prințului său și a alungat pecenegii de la Kiev Este posibil ca după aceste evenimente, Svyatoslav să fi făcut a doua sa campanie împotriva Khazaria, despre care A P Novoseltsev, T M Kalinina și alți autori Deși, un număr de istorici moderni (A Karpov) cred că această campanie nu a fost făcută de Svyatoslav, ci de Marea Neagră sau de vreun alt Rus După înfrângerea pecenegilor, Svyatoslav a intenționat să se întoarcă din nou în Bulgaria, declarând mamei și colegilor săi "Nu-mi place să mănânc la Kiev, vreau să locuiesc cu PeresldBzi pe Dunăre - adică la mijlocul meu teren " Cu toate acestea, la cerere Subiect: ISTORIA POLITICĂ A RUȘII ANTICE SUB PRIMII PRIȚI LA MIJLOCUL IX - ULTIMUL TRIMER AL HVV bătrâna prințesă Olga, a rămas la Kiev și abia după înmormântarea ei, care a avut loc după ritul creștin, în iulie , Sviatoslav a plecat din nou la Dunăre Dar înainte de următoarea plecare în Bulgaria, el a împărțit teritoriul statului său între cei trei fii ai săi: cel mai mare Yaropolk a primit Kievul, mijlocul Oleg - Ovruch și cel mai tânăr Vladimir - Novgorod - - A doua campanie dunăreană a lui Sviatoslav Inițial, această campanie nu a fost îndreptată împotriva bulgarilor, deoarece, potrivit istoricilor (M

Levchenko, A Saharov, A Korolev), înainte de plecarea sa la Kiev, Sviatoslav a încheiat un acord de alianță cu țarul Petru I Dar până atunci s-a întors la Dunăre, bulgarii, care au intrat într-o alianță militară cu bizantinii, au capturat Pereyaslavets, iar Sviatoslav a fost nevoit să lupte din nou cu ei După ce a învins rapid armata bulgară, prințul Kievului s-a mutat adânc în Bulgaria, unde, între timp, bătrânul țar Petru I a luat jurămintele monahale și a predat tronul fiului său cel mare Boris al II-lea (-), care a fost ținut ostatic de bizantinii, pe care i-au trimis urgent acasă Cu toate acestea, acest lucru nu i-a salvat pe bulgari de la înfrângere și, în curând, armata lui Svyatoslav a capturat Preslav, unde a fost semnat un nou tratat de alianță cu noul rege bulgar O astfel de desfășurare catastrofală a evenimentelor a provocat o altă lovitură de stat la Constantinopol, unde celebrul comandant John Tzimiskes, nepotul lui Nicephorus Phocas, a conspirat cu soția sa și amanta sa Theophano, și-a ucis personal unchiul și a preluat tronul imperial Între timp, Svyatoslav a intrat pe teritoriul Traciei, a capturat Philippolis și Arcadiopol și a început ostilitățile în Macedonia Noul împărat bizantin Ioan Tzimiskes (-), evaluând amenințarea reală reprezentată de Svyatoslav și echipa sa întărită de luptă, a început negocierile de pace cu el Cu toate acestea, în primăvara anului , după ce a adunat forțe semnificative, împăratul bizantin a încălcat cu trădare armistițiul și a reluat ostilitățile împotriva lui Svyatoslav La început, au mers cu succes diferite, dar apoi însuși John Tzimiskes a reușit să-l captureze pe Preslav și să-l alunge pe Svyatoslav din Tracia, iar apoi comandantul bizantin Varda Sklir l-a asediat pe Svyatoslav și pe echipa sa în orașul Dorostol de pe Dunăre, unde, după luni de confruntare s-a acceptat o capitulare onorabilă a ruşilor şi s-a încheiat una nouă tratat de pace Conform acestui acord, semnat personal de John Tzimiskes și Svyatoslav, prințului Kievului, împreună cu rămășițele alei sale, i s-a permis să se întoarcă acasă și și-a asumat obligația de a nu mai face campanii pe Dunăre în viitor și status quo-ul a fost restabilit în relațiile dintre cele două țări, care a fost consacrat în tratatele ruso-bizantine din și În același timp, s-a ajuns la un acord că bizantinii vor fi de acord cu Peceneg Hanul Kurei cu privire la trecerea lui Svyatoslav și a trupei sale prin stepă Cu toate acestea, evoluția ulterioară a evenimentelor a mers conform unui scenariu diferit Pecenegii i-au blocat calea lui Svyatoslav prin repezirile Niprului, iar el a fost obligat să petreacă iarna pe estuarul Niprului din regiunea Beloberezhye Și în primăvara anului , în timp ce încerca să spargă avanposturile pecenegi de pe repezirile Niprului, Svyatoslav fie a murit pe câmpul de luptă, fie a fost capturat și apoi ucis la ordinul lui Han Kuri Doar o mică parte din echipa rusă, condusă de guvernatorul Sveneld, a reușit să pătrundă la Kiev, care, lăsându-și stăpânul în mila destinului, a umblat călare în jurul repezirilor Niprului În istoriografie, întrebarea cine i-a convins pe pecenegi să aibă de-a face cu prințul Kievului a fost mult timp discutată Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) și echipa lui Versiunea tradițională, care este încă împărtășită de mulți istorici (A Saharov, P Tolochko), este că erau bizantini perfid Cu toate acestea, există și alte versiuni ale acestui lucru În special, o serie de autori moderni (I Froyanov, L Gumilyov, A Korolev) cred că moartea lui Svyatoslav a fost asupra conștiinței fiului său cel mare Yaropolk și a guvernatorului mai în vârstă Sveneld, care, exprimând politica și, eventual, interesele religioase ale elitei de la Kiev și ale comunității creștine, a decis să scape în cele din

urmă de păgânul Svyatoslav, care a devenit de facto un prinț proscris în propria sa țară În știința istorică, există încă evaluări diametral opuse ale personalității și faptelor prințului Svyatoslav Unii istorici (M Priselkov, S Bakhrushin, S Yushkov) l-au considerat un aventurier și o jucărie în mâinile politicienilor și diplomaților bizantini insidioși Și alții (B Grekov, M Tikhomirov, B Rybakov, A Saharov, A Karpov) susțin că a fost un om de stat major și un comandant remarcabil care a evaluat corect provocările dure ale vârstei sale crude și le-a rezistat cât mai bine ar putea Subiectul: RUSUL VECHI SUB SFÂNTUL VLADIMIR ȘI IAROSLAV ÎNțeleptul LA sfârșitul secolului al X-lea - prima jumătate a secolului al XI-lea Plan: Prima ceartă civilă și începutul domniei prințului Vladimir (-) Reforma păgână a lui Vladimir și motivele eșecului ei Problema Botezului Rusiei a) Problema datării Botezului Rusiei b) Problema conținutului intern al Botezului Rusiei A doua perioadă a domniei domnitorului Vladimir (-) A doua ceartă civilă și începutul domniei lui Iaroslav cel Înțelept (-) Domnia lui Iaroslav cel Înțelept (-) "Adevărul rusesc" de Iaroslav cel Înțelept Prima ceartă civilă princiară și începutul domniei prințului Vladimir (-) - - domnia Marelui Prinț Kiev Yaropolk Data nașterii acestui prinț, precum și numele mamei sale, sunt necunoscute istoricilor, deoarece numele Yaropolk a fost menționat pentru prima dată în PVL abia în , în legătură cu raidul Peceneg de la Kiev, când bunica sa, Prințesa Olga, s-a refugiat în oraș cu cei trei nepoți ai săi, dintre care unul era Yaropolk Pentru a doua oară, numele acestui prinț este menționat într-un articol analistic din , când tatăl său, prințul Sviatoslav, în ajunul următoarei sale plecări către Dunăre, a împărțit teritoriul statului său în trei destine și a transferat controlul Kievului către fiul său cel mare Yaropolk Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI După moartea prințului Svyatoslav pe teritoriul Rusiei Kievene, de fapt, trei domnii independente au apărut în ținuturile polienilor, drevlianilor și slavilor ilmen, în frunte cu fiii săi Yaropolk, Oleg și Vladimir În același timp, cel mai mare dintre frații Yaropolk a devenit Marele Prinț al Kievului, cu toate acestea, cel mai probabil, puterea sa politică reală nu sa extins la posesiunile fraților mai mici, ci s-a limitat doar la teritoriul "Țării Rusiei " în sine În același timp, o serie de autori moderni (A Kuzmin, I Froyanov) consideră că puterea lui Yaropolk a fost în mare parte pur nominală, deoarece adevăratul stăpân al situației de la Kiev a fost influentul guvernator Sveneld, care a provocat un conflict militar între Yaropolk și fratele său mai mic Oleg, care a domnit în pământul străvechi - - luptă civilă din Yaropolk, Oleg și Vladimir Tradiția cronică leagă începutul acestei lupte civile cu evenimentele din , când prințul Drevlyansk Oleg a ucis în posesiunile sale unul dintre fiii guvernatorului foarte influent Sveneld Lut, care, încălcând grav legea nescrisă, a vânat acolo Drept urmare, Sveneld a decis să se răzbune pe Oleg pentru moartea fiului său cel mare și l-a convins pe Yaropolk să pornească o campanie împotriva fratelui său și a aceluiași creștin credincios ca el însuși În vara anului , nu departe de Ovruch, a avut loc o bătălie între două echipe princiare, în timpul căreia tânărul prinț Drevlyansky a murit destul de absurd în timpul zborului echipei sale de pe câmpul de luptă Potrivit cronicarului, Oleg fie a căzut de pe un pod îngust într-un șanț cu țăruși lângă zidurile capitalei sale, Ovruch, fie a fost zdrobit de podul însuși de copitele cailor războinicilor săi, care s-au retras în dezordine sub protectia zidurilor cetatii Prințul Vladimir de Novgorod, după ce a aflat despre tragedie, s-a speriat și a fugit din Novgorod în sudul Mării Baltice,

care a fost în curând ocupată de posadnicii lui Yaropolk Cu toate acestea, deja în , Vladimir, cu o echipă de mercenari Varangian, a recăpătat masa din Novgorod și a intrat în război împotriva fratelui său mai mare Mai întâi, Vladimir a capturat Polotsk, care trecuse de partea Kievului, ucigând familia prințului local Rogvolod, apoi a asediat Kievul cu o armată mare, unde Yaropolk s-a închis într-o "langură grea" Potrivit cronicarului, voievodul Yaropolk Blud, mituit de Vladimir, și-a convins patronul să fugă în orășelul Roden sub protecția aliaților pecenegi, intimidându-l cu o posibilă revoltă a Kyivanilor Aici, în Rodnya, la granița cu stepa Peceneg, Vladimir l-a atras pe Yaropolk la negocieri, unde, la ordinele sale, doi mercenari varangie l-au ridicat "cu săbii sub pdzushi, iar tako l-a ucis pe Yaropolk" După ce a avut de-a face cu prințul Kievului, Vladimir și-a luat soția însărcinată ca concubină și a intrat solemn în Kiev Conform dovezilor cronice, Vladimir a domnit la Kiev în , cu toate acestea, conform unei surse anterioare "În memorie și lauda prințului Vladimir" de Jacob Mnich, acest eveniment a avut loc în În știința istorică, se acordă preferință acestei date specifice , însă, în literatura educațională, de regulă, este indicată prima dată - - domnia Marelui Prinț Kiev Vladimir Data exactă a nașterii sale este necunoscută, dar, cel mai probabil, până la urcarea sa pe tron, tânărul prinț avea aproximativ douăzeci de ani, așa că mulți istorici cred că s-a născut în jurul anului din prințesa binefăcătoare (sclava) Olga, menajera Malusha, originară din Lyubech După ce a domnit la Kiev, Vladimir a restabilit destul de repede unitatea politică a Rusiei antice și a început să se extindă Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) frontierele statului lor În - a condus un război de graniță cu succes cu regele polonez Metko I (-), în urma căruia "Țările Cherven" ale Volhinilor și Croaților Albi, precum și ținuturile de graniță ale "Rusiei Negre", locuite de Yotvingienii au devenit parte a Rus'ului În același timp, Vladimir a făcut o campanie de succes împotriva pecenegilor, după care a început construcția unei linii defensive grandioase la granițele sudice ale Rusiei de-a lungul râurilor Stugna, Sula, Trubej și Desna, înființând aici mai multe orașe fortăreață de frontieră În fine, în - Vladimir a făcut călătorii de succes în ținuturile Vyatichi, Radimichi și învecinate Volga Bulgaria, în urma cărora principatele lor tribale au devenit în cele din urmă parte a statului Kiev, iar Volga Bulgaria, după ce a fost învinsă de Rus, a semnat un acord comercial benefic pentru Kiev Reforma păgână a lui Vladimir și motivele eșecului ei Fiind un om de stat remarcabil, Vladimir a început aproape imediat să caute nu numai puterea, ci și alte cercuri care ar putea ține împreună o asociere foarte liberă și instabilă de triburi diverse din punct de vedere etnic în cadrul vastului său stat Prin urmare, în curând, după ce s-a ocupat de problema unității ideologice a țărilor rusești, Vladimir a încercat să realizeze o reformă religioasă păgână, în urma căreia a creat pe un deal, lângă curtea sa princiară din Kiev, un singur panteon din șase zei păgâni - Perun, Stribog, Dazhbog, Khors, Simargl și Mokosh În același timp, ceea ce este deosebit de interesant, aproape toți autorii (B Rybakov, V Toporov, A Kuzmin, M Vasiliev) au subliniat faptul remarcabil că în cadrul acestui panteon au fost unite diverse zeități păgâne, care nu numai slavă, dar și rădăcini indo-ariane, iraniene, ruse (varange) și finlandeze Ca întotdeauna, normaniștii noștri remarcabili s-au remarcat în această chestiune, în special chiar "regele albastru", care, cu modestia sa inerentă, a lansat capodopera autobiografică "Este dificil să fii Klein" ( ) Dar acum nu este vorba

despre asta, ci despre altceva Cu un an înainte de "mărturisirea" sa de luptător împotriva totalitarismului sovietic, a naționalismului rus și a homofobiei ticăloase a regimului comunist aflat la conducere, a publicat o altă, dar acum o "capodopera științifică" "Învierea lui Perun: spre reconstrucția păgânismului slav de est" " ( ), unde a afirmat fără ezitare că celebra zeitate balto-slavă Perun a fost în realitate Vainakh, i e Cecen-Ingush, zeitate Dar, desigur, o astfel de cercetare a lui L S Klein nu a fost susținut de întreaga comunitate științifică din diverse motive, inclusiv argumentarea slabă a autorului a "conceptului său inovator" În cercurile științifice serioase, reforma păgână a prințului Vladimir provoacă încă cea mai aprinsă dezbatere) Una dintre problemele discutabile este momentul acestei reforme Unii istorici (B Rybakov, A Kuzmin, A Karpov), referindu-se direct la textul cronicii, cred că Vladimir a realizat prima reformă religioasă imediat după preluarea puterii în Alți autori (E Anichkov, M Vasiliev) cred că această reformă a fost realizată timp de câțiva ani, până la adoptarea creștinismului, și datează-o în anii - În cele din urmă, al treilea grup de autori (E Golubinsky, O Rapov) neagă în general însăși faptul reformei păgâne, Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI insistând ca oponenţii lor să citească greşit binecunoscutul text al cronicii În același timp, în literatura educațională modernă, din motive care nu sunt în întregime clare, data reformei păgâne este numită în mod tradițional , când, potrivit cronicarului, Vladimir, s-a întors la Kiev după o campanie de succes împotriva yotvingienilor, a mers la un templu păgân, unde a "creat iarba ca idol", a sacrificat doi creștini varangi lui Perun) Nu mai puțin controversată este întrebarea de ce anume acești șase zei au intrat în panteonul păgân la nivel național, iar în acest panteon nu existau alte zeități slave, inclusiv Veles, atât de venerat de slavii estici Există, de asemenea, multe opinii diferite în această chestiune Cea mai comună este versiunea acelor istorici (B Rybakov, A Kuzmin), care au sugerat că scopul principal al reformei păgâne a fost satisfacerea tradițiilor și intereselor religioase ale principalelor grupuri etnice care formau coloana vertebrală a vechiului rus stat, adică ruși, slavi, finlandezi și descendenți ai sciților Cu toate acestea, ipoteza istoricului A Yu Karpov, care a sugerat că toate zeitățile păgâne din panteonul Vladimir erau într-un fel sau altul legate de elementele cerești - soarele, vântul, tunetele, fulgerele, ploaia etc Astfel, statuile idolilor păgâni, plasate în Kiev, Novgorod și alte orașe rusești, urmau să devină o reflectare vizibilă și pământească a Cerului Divin, unde stătea zeul tunetului Perun) În ceea ce privește conținutul reformei păgâne, există și o gamă largă de opinii Așadar, unii istorici (E E Golubinsky, O M Rapov), negând însuși faptul acestei reforme, au susținut că a fost o chestiune destul de prozaică - construirea de către Vladimir a unui nou templu păgân într-un loc nou, pentru a arăta păgânilor de la Kiev și Magi angajamentul său față de vechii zei păgâni și câștigă favoare față de ei Alți autori (P Stroev, E Anichkov, B Rybakov, A Karpov) credeau că, realizându-și reforma, prințul Vladimir și-a urmărit două scopuri principale:) să-l proclame pe alaiul princiar tribal, zeul patron Perun, ca divinitate supremă a toată Rusia și) să unească în jurul lui Perun cel Tunetor pe cei mai importanți cinci zei păgâni venerați de diferite grupuri etnice care făceau parte din vechiul stat rus Al treilea grup de autori (M Vasiliev), care i-a susținut în general pe autorii conceptului de mai sus, susține că crearea unui panteon de zeități păgâne numai la Kiev a fost destinată numai locuitorilor "Țării Rusiei" care locuiau în

Regiunea Niprul Mijlociu și nu avea un caracter la nivel național, și cu atât mai mult, un caracter panslav În același timp, o serie de istorici moderni (M Vasiliev, A Karpov) și-au exprimat părerea că transformarea lui Perun în divinitatea supremă a statului cu închinarea obligatorie a lui a marcat o tranziție către monoteismul real și distrugerea vechiului păgânismul, când fiecare trib, comunitate și chiar o familie individuală erau libere în înțelegerea și practicarea cultului păgân În cele din urmă, alți autori (A Kuzmin), numind reforma păgână a principelui Vladimir unul dintre "misterele epocii", consideră că, prin natura imaginilor idolilor păgâni instalați la Kiev, Vladimir a luat ca bază "Panteonul Varangian" al zeilor păgâni care s-au dezvoltat în ținuturile locale "Varangieni-Pomorieni": ruși, balți și slavi occidentali care trăiau în sudul Balticii În același timp împreună Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) odată cu panteonul varangian al zeilor păgâni, pentru prima dată au venit și jertfele umane la Rus', ceea ce a fost povestit de vechiul cronicar rus, povestind cum în doi creștini varangi au fost sacrificați lui Perun - un tânăr care a căzut sub protecția tatălui său Cel mai probabil, aceste împrejurări, în special închinarea obligatorie a lui Perun și "cerințele" umane sângeroase față de el, au condus la un conflict extrem de violent între comunitățile creștine și păgâne din Kiev și au devenit unul dintre principalele motive pentru prăbuşirea întregii reforme păgâne Mai mult, este posibil ca versiunea "varangiană" a păgânismului să nu fi fost acceptată chiar de comunitatea păgână de la Kiev Aceste circumstanțe l-au determinat pe Vladimir să caute o altă credință care să poată netezi contradicțiile ideologice din țară Versiunea rusă a creștinismului a devenit o credință atât de diferită, inițial distinsă printr-o toleranță foarte mare față de rusă (varangiană), slavă și alte varietăți de păgânism care existau în Rus' antic Problema Botezului Rusiei După cum profesorul A G Kuzmin, unul dintre cei mai atenți cercetători ai acestei probleme, procesul Botezului Rus'ului nu poate fi considerat fără ambiguitate, încercând să găsească o singură sursă de pătrundere a creștinismului în Rus' Acest proces a fost mult mai complicat, ceea ce s-a reflectat chiar și în Povestea Anilor Trecuți (PVL) în sine, care nu era o singură cronică scrisă de un singur cronicar, ci un cod sintetizat format din cronici și surse non-cronice diferite și diferite Prin urmare, până acum, disputele cu privire la o întreagă gamă de probleme nu s-au atenuat în știința istorică: a) Problema datării Botezului Rusiei Povestea cronică în sine despre "testul credințelor" și Botezul Rusiei a fost plasată nu numai în PVL, ci și în alte surse incluse mai târziu în componența sa, în special în "Discursul Filosofului", scris fie de un teolog creștin necunoscut, sau de filosoful Chiril, "Spre amintirea și lauda domnitorului Vladimir" de Jacob Mnich, "Predica despre lege și har" de mitropolitul Ilarion, "Lectură despre sfinții Boris și Gleb" de diaconul Nestor și alții În toate aceste izvoare, povestea Botezului Rusului a fost plasată între anii - de la crearea lumii, când prințul Vladimir a devenit unul dintre participanții la evenimentele dramatice care au avut loc în acel moment în Bizanț Esența acestor evenimente a fost următoarea La cererea împăraților bizantini Vasile al II-lea Ucigatorul de Bulgari și Constantin al VII-lea, prințul Kievului a semnat cu aceștia un tratat de alianță, care prevedea ca: a) Vladimir să asigure Constantinopolului un contingent militar pentru a înăbuși rebeliunea a doi comandanți bizantini Vardas Skliros și Vardas Foki, care doreau să preia tronul imperial, și b) frații basileus, încălcând o poruncă nespusă, o vor da

pentru prima dată pe sora lor, născută din porfir, Anna drept "barbar", dar numai cu condiția ca principele păgân Vladimir acceptă sfântul botez Prințul Kiev și-a îndeplinit întocmai datoria de aliat, dar frații basileus nu s-au grăbit în mod clar să-și îndeplinească obligațiile Apoi Vladimir a plecat într-o drumeție până la cel mai apropiat Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI Provincia bizantină din Crimeea, unde, după un asediu de luni de zile, a cucerit capitala acesteia, orașul Chersonesos, care în Rus' se numea Korsun După aceste evenimente, Anna a ajuns în Crimeea, s-a căsătorit cu prințul Kievului, apoi s-a întors împreună cu el la Kiev, unde Vladimir a răsturnat brusc idolii păgâni și a botezat toți locuitorii Kievului în "Cristelnicul Niprului" Dacă pornim de la presupunerea că toți autorii acestor lucrări și-au condus cronologia în conformitate cu epoca Constantinopolului și stilul septembrie, atunci se dovedește că aceste evenimente au avut loc între anii - Totuși, dacă presupunem că cel puțin unul dintre acești autori a profesat vechea epocă bizantină și stilul martie, atunci se dovedește că aceste evenimente au avut loc în anii - Tocmai din acest motiv, în știința istorică există încă date complet diferite pentru Botezul Rusului În special, un număr de istorici (A Kuzmin, Yu Braichevsky, M Sverdlov) insistă pe o datare anterioară a acestui eveniment, în timp ce adversarii lor (E Shmurlo, O Rapov, Yu Begunov) insistă asupra uneia ulterioare Deși, însăși Biserica Ortodoxă Rusă consideră data oficială a Botezului Rus'ului, ceea ce se reflectă în toată literatura educațională Există, de asemenea, o versiune destul de populară în literatura științifică conform căreia Rusia Kievană a fost botezată pentru prima dată mult mai devreme decât evenimentele indicate în PVL În special, referindu-se la "Mesajul districtual" al Patriarhului Fotie, o serie de istorici ucraineni și ruși (Iu Braychevsky, V Kozhinov) datează acest act semnificativ cel târziu în Cu toate acestea, așa cum au remarcat în mod corect numeroșii lor adversari, în această perioadă ar fi putut fi:) fie despre botezul unei părți a elitei sociale a Rusiei Antice, în frunte cu prințul Kievului (B Grekov, V Mavrodin, M Levchenko),) fie despre botezul Azov- Rus Marea Neagră (E Golubinsky, A Kuzmin, E Galkin) b) Problema conținutului intern al Botezului Rusiei Mult mai semnificativă este întrebarea care versiune a creștinismului a fost luată ca bază pentru Botezul Rusiei, deoarece în lumea creștină însăși, cu mult înainte de scindarea Bisericii creștine în ortodoxe și catolice, au existat destul de multe mișcări diferite care diferă unul de altul atât din punct de vedere ideologic, cât și structural, și organizatoric În special, la sfârșitul secolului al X-lea într-o singură biserică creștină existau până la șase patriarhii - Alexandria, Antiohia, Ierusalim, Constantinopol, Roman și Orhideea (bulgară), fără a număra alte zeci de alte biserici creștine, mai mici De regulă, soluția la această problemă a fost direct legată de diferite versiuni cronice ale botezului lui Vladimir însuși - fie la Korsun, fie la Vasilevo, fie la Kiev, fie în "alt loc", încercând să găsească un răspuns fără ambiguitate la acest lucru întrebare extrem de confuză Așadar, unii istorici (V Vasilevsky, V Potapov, M Levcenko), fiind susținători ai tradiționalei "axiome bizantine", au susținut că Rus' antic a fost botezat inițial după ritul bizantin (ortodox) Alți autori (A Shakhmatov, M Priselkov, A Presnyakov) credeau că botezul Rusiei a avut loc după ritul bulgar, alții (E Golubinsky, N Korobka) au susținut că strămoșii noștri au fost botezați după ritul roman de către scandinavii nou sosiți, al patrulea (N Nikolsky, N Ilyin, Yu Begunov) a căutat originile creștinismului

rus în Biserica slavă de vest (morave), a cincea (M Tikho) Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) lumi) au înaintat o ipoteză originală cu privire la posibila trecere a strămoșilor noștri de la ritul bulgar cu cel bizantin, iar în cele din urmă, al șaselea (V Kozhinov) s-au convins că creștinismul a venit la Rus' din vecina Khazaria Totuși, după cum profesorul A G Kuzmin, soluția la această problemă se află pe un plan complet diferit, deoarece este necesar să înțelegem de ce există o discordie atât de ciudată printre cronicarii ruși antici Și a sugerat să se caute răspunsul la această întrebare în faptul că inițial în Rus' au existat diferite comunități creștine care profesau diferite credințe creștine, în centrul cărora se afla o veche dispută hristologică despre crez (felioque), adică relația celor trei ipostaze ale Sfintei Treimi: Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Dumnezeu Duhul Sfânt În special, profesorul AT Kuzmin și-a atras atenția asupra faptului că celebra "legendă Korsun" conținută în PVL reflecta crezul eretic arian că Dumnezeu Fiul este doar ca Dumnezeu Tatăl și Dumnezeu Duhul Sfânt, ceea ce a contrazis complet Crezul canonic de la Niceea că Dumnezeu Fiul este consubstanțială cu Dumnezeu Tatăl și cu Dumnezeu Duhul Sfânt Un alt istoric cunoscut, profesorul M Yu Braichevsky a văzut o erezie asemănătoare în celebrul "Discurs al Filosofului", care face parte tot din PVL, care conținea învățăturile bogomililor (pavlikieni), care, de fapt, au negat însăși dogma Sfintei Treimi și divino-uman esența lui Isus Hristos, susținând că el era doar un om Și întrucât "Povestea anilor trecuti" era o colecție de surse cronice și non-cronice diferite și diferite, ai căror autori erau reprezentanți ai diferitelor comunități creștine, inclusiv mănăstiri, ea reflecta atât "crezuri" diferite, cât și epoci spațiale diferite, despre care s-a menționat mai sus În legătură cu această împrejurare, împărtășim pe deplin opinia rezonabilă a profesorului A G Kuzmin că:) Inițial, poziții destul de puternice în creștinismul rus au fost ocupate de tradițiile arianului necanonic, inclusiv de biserica irlandeză, adusă în Rusia din Marea Moravia de către creștinii locali, care încă din anii au fost nevoiți să fugă de misionarii germani, care au plantat agresiv acolo dogma canonică (romană) În același timp, structura organizatorică a Bisericii Irlandeze sub forma unor comunități creștine separate și independente conduse de presbiteri aleși, unde nu exista o ierarhie a clerului tradițională pentru toate celelalte biserici, s-a suprapus organic tradițiilor comunității slave vecine în sine, construit pe același principiu de autoguvernare și alegere) După cum știți, a fost în Marea Moravia și în Crimeea, unde existau comunități mari de diferite Rus, în anii doi mari educatori slavi, celebrii "frați Tesalonic" Chiril și Metodiu, și-au desfășurat activitățile misionare Acolo, familiarizându-se cu unele "scrieri rusești", au creat două alfabete slave - "glagolitic" și "chirilic", pe care vor fi scrise primele cărți scrise de mână, care conțin, printre altele, crezul arian Nu întâmplător, în , după împărțirea Bisericii creștine în ortodoxe și catolice, papa de atunci Nicolae al II-lea, în bula sa specială adresată Sinodului bisericesc din Split, l-a numit eretic pe unul dintre "frații Tesalonic" - Metodie Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI) Din Korsun, care s-a aflat mereu în opoziție religioasă cu îndepărtata sa metropolă, Vladimir a adus în Rusia întreg clerul bisericesc de acolo, în frunte cu "preotul" Anastas, ustensile bisericești, icoane și cărți, precum și moaștele Sf Clement Cultul acestui sfânt și cultul Maicii Domnului și nu cultul Sfintei Sofia, răspândit chiar în Bizanț, va fi ridicată la Kiev celebra Biserică a Zeciuielilor, al cărei rector Anastas Korsunyanin va

fi șeful nespus al întregii Biserici Creștine Ruse până la moartea lui Vladimir și moartea lui Svyatopolk, după care va pleca în Polonia, unde comunitățile ariene încă supraviețuiesc) Ortodoxia creștină bizantină va pătrunde în Rusia numai sub Iaroslav cel Înțelept, sub care va fi creată o metropolă rusă separată în cadrul Patriarhiei de Constantinopol și primul mitropolit rus, Theopemt grec, va fi trimis la Kiev, iar la Kiev în sine, Novgorod și Polotsk în cinstea cultului bizantin al Hagia Sofia vor fi ridicate catedrale pompoase din Sofia Totodată, mitropolitul grec va îndeplini un ritual destul de ciudat de resfințire a Bisericii Zeciilor În același timp, încercările unui număr de autori moderni (A Poppe, Ya Shchapov, A Karpov) de a găsi primii mitropoliți ruși trimiși de la Patriarhia Constantinopolului înainte de - nu ni se par convingătoare, mai ales că un număr de susținători ai acestei ipoteze (A Karpov), ei înșiși admit că "sub domnitorul Vladimir, rolul mitropoliților și al altor ierarhi bisericești a fost extrem de nesemnificativ") Chiar și după instaurarea ortodoxiei bizantine, în întreaga perioadă a existenței Rusiei Antice, reprezentanții diferitelor comunități creștine au coexistat în familia mare-ducală însăși, ceea ce este evidențiat în mod elocvent de un astfel de fapt indicativ: Vladimir Svyatoslavich ( ) , Izyaslav Yaroslavich ( ) și Rostislav Mstislavich ( ), iar în Catedrala Sf Sofia - Iaroslav cel Înțelept ( ), Vsevolod Yaroslavich ( ) și Vladimir Monomakh ( ) În același timp, Marele Voievod Vladimir cel Sfânt, spre deosebire de fiii săi uciși Boris și Gleb, va fi canonizat de Biserica Ortodoxă Rusă numai după invazia mongolă, și apoi nu ca sfânt al Rusiei, ci într-o cohortă comună de alte persoane Prinții ruși, ca apărător al pământului rusesc Însuși procesul Botezului Rusiei a durat câteva decenii și a fost uneori însoțit de o mare vărsare de sânge, ca, de exemplu, la Novgorod ( ) și Suzdal ( ) Însă Rusul Antic a devenit principalul gardian al tradiției chirilice și metodice, bazată pe principiile autoguvernării comunale și a credinței duble, care avea să devină apoi baza întregii ortodoxii ruse, care îmbina în mod organic ambele dogme ale Credința creștină și tradițiile străvechi ale păgânismului slav rus Nu este o coincidență că mulți cercetători perspicaci (N Nikolsky, A Kuzmin) au subliniat natura deosebit de strălucitoare și optimistă a creștinismului rus antic, care nu cunoștea nici extremele ascezei și misticismului religios, nici o atitudine militantă față de necreștini În plus, ortodoxia rusă nu a cunoscut niciodată ordine cavalerești militare care să-i convertească pe păgâni la adevărata credință cu "sabia și crucea", iar primele focuri de tabără inchizitoriale, cu care Roma a încălzit de secole întreaga Europă catolică, vor apărea doar în Rusia la începutul secolelor XV-XVI, de altfel, nu fără influența aceleiași Rome, ai cărei prelați au însoțit-o pe Zoya-Sophia Paleolog ca soție a văduvului Mare Prinț al Moscovei Ivan al III-lea Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) În ceea ce privește versiunea khazară a Botezului Rusiei, asupra căreia "eurasiaticii" moderni (V Kozhinov) insistă activ, se bazează pe o neînțelegere evidentă care a apărut ca urmare a lecturii lor non-critice a acelei traduceri a textului Textul vechi rusesc al PVL, care a fost realizat de D S Lihaciov în și care timp de mulți ani a fost considerat un clasic Totuși, după cum profesorul A G Kuzmin, care a făcut propria sa traducere a PVL în , academicianul D S Lihaciov a făcut o falsificare banală Atunci, la sfârșitul erei lui Stalin, viitorul venerabil academician, surprins ulterior la televizor sub pretextul unui bătrân intelectual chipeș, a făcut o corectare foarte mică, dar fundamentală, textului PVL, care se

ocupa de jurământ a trupei ruse (păgâni și creștini) față de loialitatea ruși- tratatul bizantin încheiat de prințul Igor în În textul original al PVL, era scris astfel: scăpați de țărani " În traducerea "clasică" a venerabilului academician-intelectual, acest text al PVL a început să arate astfel: "și creștinii ruși au fost jurați la biserica Sf și Khazarii Comentariile, după cum se spune, sunt redundante Cu toate acestea, se poate presupune că, în timpul veghelor sale științifice nedormite, Dmitri Sergheevici, se pare, și-a amintit de vremurile îndepărtate ale tinereții sale masonice la Academia de Științe Spațiale, pentru care, de fapt, a tunat pe Solovki Apropo, de aceea, în anii "perestroikei lui Gorbaciov" și "vremurilor grele ale lui Elțin", când lupta împotriva stalinismului sângeros și a fascismului roșu-brun și, de fapt, cu memoria istorică a poporului, va deveni "stea călăuzitoare" a rusofobilor de toate rangurile și dungile, autoritatea sa exagerată a "adevăratului om de știință și intelectual rus" va fi ridicată la înălțimi înalte, deși în ochii multor oameni de știință adevărați va deveni un simbol rușinos al neprincipiilor slugărnicie Și ultimul În știința istorică sovietică, unde percepția și interpretarea dogmatică a marxismului era aproape norma, Botezul Rusului a fost întotdeauna justificat exclusiv din pozițiile de clasă, susținând că apariția feudalismului în Rusia Antică a forțat clasa conducătoare să adopte un nou, religie de clasă, care și-a sfințit dominația asupra întregii populații dependente din vechile sate, cimitire și orașe rusești Cu toate acestea, chiar și la declinul puterii sovietice, unul dintre cei mai perspicaci istorici medievali, profesorul O M Rapov a remarcat în mod rezonabil că în sistemul de sclavi al celor mai vechi civilizații de stat, clasa conducătoare a renunțat complet la cultul păgân, ceea ce înseamnă că această poziție "clasică" a istoriografiei sovietice își pierde complet orice semnificație și nu rezistă criticilor A doua perioadă a domniei prințului Vladimir (-) A doua jumătate a domniei prințului Vladimir a fost reflectată destul de slab și contradictoriu în toate codurile analistice, ceea ce conduce un număr de istorici perspicace (A Kuzmin, A Karpov) la ideea că această parte a cronicii originale a fost supusă editarea deliberată în timpul compilării PVL în sine În legătură cu această împrejurare, mulți istorici (V Pashuto, A Nazarenko, A Karpov), atunci când reconstituie evenimentele din acea vreme, recurg destul de des la străini Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI surse, în special la celebra "Cronică" a lui Titmar de Merseburg, care a fost un contemporan mai tânăr al Marelui Duce de Kiev Prin urmare, despre evenimentele istorice din acea vreme se poate vorbi cu un grad suficient de convenționalitate - - Reforma administrativă a lui Vladimir Potrivit unui număr de istorici sovietici și moderni (B Grekov, M Braichevsky, M Sverdlov, A Karpov, A Gorsky), în această perioadă, Marele Duce Vladimir a lichidat întregul sistem al fostelor "principate tribale" și a împărțit teritoriul Rusiei în opt districte administrative - în funcție de numărul principalelor principate tribale, dar în limite geografice diferite Pe lângă domeniul mare-ducal deja existent, care includea trei orașe rusești "principale" - Kiev, Cernigov și Pereyaslavl, Novgorod, Polotsk, Rostov, Murom, Turov, Pinsk, Vladimir-Volyn și Tmutarakan au fost create volosturi La început, cei mai de încredere persoane dintre boierii apropiați ai Marelui Duce au fost numiți pentru fiecare dintre aceste volosti, iar mai târziu fiii săi au venit să-i înlocuiască pe marele ducal posadnik Astfel, ei nu și-au primit moștenirea imediat, ci pe măsură ce s-au maturizat și s-au implicat în activitate politică activă În același

timp, este destul de evident că toți conducătorii acestor volosturi erau complet dependenți de Marele Duce și trebuiau să-și îndeplinească cu strictețe voința "regale", deoarece orice neascultare îi amenința fie cu pierderea completă a posesiei, fie cu transferul la un lot mai rău Faptul că anumite numiri nu aveau încă un caracter ereditar este bine ilustrat de faptul că Vysheslav a primit Novgorod, Svyatopolk - Turov, Izyaslav - Polotsk, Yaroslav - Rostov și Mstislav - Tmutarakan În restul destinelor, posadnicii mare-ducali au rămas încă la fermă, deoarece fiii mai mici ai prințului Vladimir - Boris, Gleb, Svyatoslav, Vsevolod, Stanislav și Sudislav "nu sunt în velmi copiilor" În știința istorică rusă (M Pogodin, V Solovyov, V Klyuchevsky), de regulă, această reformă nu a fost foarte apreciată, deoarece se credea că în acest fel Vladimir a deschis calea pentru luptele princiare nesfârșite și prăbușirea Rusa Kievană unită Într-adevăr, întreaga perioadă ulterioară a istoriei Rusiei a fost marcată de un număr mare de lupte civile princiare sângeroase Dar, în același timp, potrivit multor istorici (A Presnyakov, A Karpov, V Petrukhin, A Gorsky, V Borovkov), ca urmare a "princerii pământurilor":) fosta opoziție a triburilor înseși și uniunile lor captive au dispărut pentru totdeauna,) acest proces a contribuit în mod obiectiv la teritorialul consolidarea întregii Rusii și) toți prinții ruși, ducând războaie fratricide, s-au gândit mai mult nu la predominanța ținuturilor lor de volost asupra Kievului, ci la supremația asupra întregului "Imperiu Rurikovici" Totodată, trebuie subliniat că profesorul A A Gorsky a remarcat pe bună dreptate și cu exactitate că aceste teritorii erau tocmai volosturi princiare, și nu principate sau ținuturi, așa cum cred mulți dintre colegii săi Faptul este că termenul larg răspândit "principat" este o invenție pur științifică și mult mai ulterioară, iar termenul "pământ" cronicarii ruși însemna doar entități individuale (suverane), în special "pământ rusesc", "pământ Volosh", "Ugrian" pământ", "pământ ceh", etc , și nu volost domnesc Conform calculelor sale, pe teritoriul Rusiei Antice erau de prinți volost în diferite perioade, care erau conduși de prinți volost din dinastia Rurik Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Potrivit mai multor istorici (M Braichevsky), odată cu reforma administrativă, Vladimir a realizat și o reformă militară radicală, care a avut ca scop întărirea potențialului de apărare al întregului stat Esența acestei reforme a fost eliminarea vechilor structuri militare tribale și contopirea întregului sistem militar al statului cu sistemul de proprietate feudală a pământului Acum, Marele Prinț al Kievului a început să împartă terenuri în toate volosturile de graniță ale Rusiei persoanelor sale de încredere din rândul războinicilor de rang înalt, cu condiția obligatorie de a îndeplini fostul serviciu militar și de a organiza apărarea țării la scara de posesiunile lor Desigur, asemenea "hrăniri" ("beneficii") erau și ele condiționate, ceea ce ar fi trebuit să asigure în mod fiabil respectarea tuturor intereselor mesei Marelui Duce de la Kiev - campania croată a lui Vladimir și începutul Marelui război ruso-peceneg În acest an, profitând de moartea regelui polonez Metko I (-), Vladimir a făcut din nou o călătorie pe pământurile croaților albi, care, probabil, fuseseră depuși de la Kiev în timpul lungii sale șederi in strainatate Această campanie amenința să se transforme într-un alt război ruso-polonez pentru "orașele Cherven", cu toate acestea, noul rege polonez Boleslav I Viteazul (-), prea ocupat cu lupta internă pentru stăpânirea tronului tatălui său, a semnat o pace tratat cu Vladimir Dar imediat după întoarcerea sa la Kiev, Marele Duce a aflat despre atacul brusc al pecenegilor și a plecat într-o campanie la

granițele de sud ale Rusiei Judecând după diverse surse, războiul ruso-pecenegi care a început, a continuat permanent până la moartea lui Vladimir, a fost marcat de o serie de ciocniri majore între părțile în conflict, inclusiv lângă Pereyaslavl ( ), Vasilev ( ) și Belgorod ( ) - după moartea fiului său cel mare, prințul Novgorod Vysheslav, Vladimir a efectuat o nouă distribuție de volosturi princiare între fiii săi: Svyatopolk a rămas la Turov, Iaroslav s-a mutat la Novgorod, Boris a fost mutat la masa lui din Rostov, Gleb a stat la Murom , Sviatoslav s-a stabilit la Pinsk, Vsevolod l-a primit pe Vladimir-on-Volyn, Stanislav a domnit la Smolensk, iar Sudislav a plecat la Pskov - Războiul ruso-polonez și rebeliunea Svyatopolk Reconstituirea evenimentelor care au avut loc anul acesta este mai degrabă condiționată, deoarece în toate listele timpurii ale PVL orice informație despre aceste evenimente este complet absentă Cu toate acestea, în "Cronica" menționată mai sus a lui Thietmar din Merseburg, evenimentele din acest an, dimpotrivă, sunt tratate în detaliu, deși, desigur, această informație nu poate fi pe deplin de încredere După cum reiese din această sursă, regele polonez Boleslaw I Viteazul, după ce a încheiat mulți ani de război cu regele german Henric al II-lea cel Sfânt, a decis să se răzbune pentru "orașele Chervensky" și a pornit o campanie împotriva Rusiei În același timp, a încheiat anterior o alianță militară cu pecenegii, cu care prințul Vladimir ducea de mulți ani un război dificil și istovitor Totuși, această campanie s-a încheiat fără succes din motive necunoscute, iar în același an regele polonez și Marele Duce de Kiev au încheiat un nou tratat de pace În același timp, potrivit unui număr de istorici (M Sverdlov, A Nazarenko, A Golovko), acest acord a fost pecetluit prin căsătoria prințului Svyatopolk cu fiica regelui polonez, al cărui nume nu a fost păstrat în surse Când tinerii căsătoriți s-au întors la Turov, la instigarea socrului său, Svyatopolk a complotat împotriva tatălui său, dar a fost rapid Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI "rebel" descoperit și eșuat împreună cu tânăra sa soție a fost dus la Vyppgorod și întemnițat Circumstanțele apariției acestei conspirații nu sunt pe deplin clare, dar o serie de autori moderni (A Nazarenko, A Karpov) au sugerat că regele polonez, știind bine că Svyatopolk era fiul Yaropolkului ucis, iar prințul Vladimir era doar un fiu vitreg, destinat să folosească relațiile ostile de lungă durată dintre ei în propriile scopuri politice - - Răzvrătirea lui Iaroslav și moartea Sfântului Vladimir Rebeliunea și arestarea eșuată a lui Svyatopolk aproape au coincis cu așa-numita "răzvrătire" a prințului Novgorod Iaroslav, care, contrar tradiției stabilite, a refuzat să plătească o "lecție" tatălui său la Kiev în valoare de de grivne, care a fost dat "de la un an la un an" Marele Prinț al Kievului a căzut într-o furie de nedescris și a hotărât să-i dea o lecție copilului său nerezonabil, "spunând" boierilor săi vecini: "Tratați cărările și construiți PODURI PENTRU VOI TREBUIE LA YAROSLABA, LA FIUL LUI SB G , DAR TU VA FI BOLNAV " În plus, aparent, profitând de conflictul din familia mare-ducală, pecenegii au atacat din nou pe Rus, iar în această situație, Vladimir grav bolnav l-a sunat pe fiul său iubit Boris de la Rostov și, după ce i-a transferat echipa mare, a trimis el la hotarele sudice ale Rus'ului Cu toate acestea, în curând, aflându-se în iubitul său sat princiar Berestov, lângă Kiev, Marele Duce de Kiev "a căzut foarte mult în volost și a murit" A doua ceartă civilă și începutul domniei lui Yaroslav cel Înțelept (-) - - luptă civilă a fiilor lui Vladimir Sursele sunt destul de vagi despre cine avea să-și transfere prințul Vladimir pe moarte masa sa mare-ducală Majoritatea istoricilor

moderni (M Braichevsky, M Sverdlov, P Tolochko), referindu-se la un articol analistic, cred că fiul său iubit, prințul Boris de Rostov, ar fi trebuit să devină un astfel de moștenitor, în ciuda vechimii sale Alți autori (A Kuzmin, A Karpov) consideră că, conform obiceiului de atunci al "suzeranității tribale", toți fiii Marelui Duce aveau un drept egal de a ocupa tronul patern și totul depindea doar de cine era primul dintre prinți care a luat de facto în stăpânire În cele din urmă, alți autori (N Milyutenko) susțin că, cu puțin timp înainte de moartea sa, Vladimir, prin analogie cu tradiția bizantină, a intenționat să stabilească fie un "duumvirat" format din Svyatopolk și Boris, fie un "triumvirat" format din Svyatopolk, Boris și Gleb Cu toate acestea, această ipoteză originală nu este în niciun fel în concordanță cu sursele binecunoscute Între timp, în iulie , fără a-și numi succesorul, Marele Duce de Kiev "în Bolest și a murit", lucru care a fost imediat profitat de fiul său vitreg Svyatopolk Yaropolkovich, care, după ce a aflat pentru prima dată despre moartea tatălui său adoptiv, a fugit din Vyshgorod la Kiev noaptea și, după ce i-a înzestrat pe locuitorii Kievului cu daruri bogate la o veche pe care a convocat-o, a luat tronul tatălui său Când informațiile despre evenimentele care au avut loc la Kiev au ajuns prințului Boris, care era tabărat vizavi de pecenegi pe râul Alta, lângă Pereyaslavl, guvernatorii princiari i-au sugerat să plece în campanie la Kiev și să-și recapete tronul tatălui său cu forța Cu toate acestea, prințul Boris a refuzat "să ridice mâinile asupra fratelui său, asupra bătrânului", iar echipa tatălui său "l-a îndepărtat", iar prințul Rostov a rămas doar "cu tinerii săi" Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Între timp, prințul Svyatopolk, "plin de fărădelege, sentimentul de rău al lui Klinov", a început să se pregătească pentru eliminarea fizică a lui Boris ca cel mai adevărat candidat la tronul marelui prinț, pentru care s-a întors la Vyshgorod, unde a fost de acord cu boierii locului să-şi îndeplinească planul insidios După o înțelegere secretă, boierul Putsha și "copilul putshin" Talets, Ielovici și Lyashko au plecat de urgență spre râul Alta, unde "fiarele dky ndsunushd pentru sulițe și au trecut pe Borisd" în cortul său princiar, unde, după o rugăciune fierbinte, s-a întins jos să se odihnească Următoarea victimă a Svyatopolk a fost prințul Gleb de Murom, care a fost fratele lui Boris nu numai de tatăl său, ci și de mama sa După ce a primit vești false de la Svyatopolk despre boala tatălui său, prințul Gleb a plecat urgent la Kiev, dar, deja lângă Smolensk, a primit vești de la prințul Yaroslav de Novgorod despre moartea tatălui lor și moartea propriului frate Yaroslav l-a implorat pe fratele său mai mic să nu meargă la Kiev și să nu-și pună viața în pericol de moarte Cu toate acestea, Gleb, "plângând pentru tatăl său și pentru Brdte", a declarat că "este mai bine pentru tine să mori cu un vrdtom decât să trăiești la lumina celor șapte", s-a condamnat destul de deliberat la moarte și a rămas lângă Smolensk, unde un o lună mai târziu a fost înjunghiat de moarte barcă princiară de propriul său bucătar-Iuda Torchin Curând, aceeași soartă a avut-o pe un alt fiu al lui Vladimir, prințul Svyatoslav de Pinsk, care, încercând să scape din insidiosul Svyatopolk, a fugit în "Țara Ugrică", dar a fost depășit de asasini și ucis de ei undeva în Carpați Pentru uciderea răutăcioasă a fraților săi, Svyatopolk a fost poreclit de către cronicar "Ultimașul" și, sub o poreclă atât de monstruoasă de fratricid, a rămas pentru totdeauna pe tăblițele istoriei Rusiei Cu toate acestea, la mijlocul secolului trecut, istoricul sovietic N N Ilyin, în binecunoscuta sa monografie "Articolul cronicii din și sursa ei" ( ), referindu-se la

una dintre saga scandinave, a sugerat că adevăratul vinovat al morții lui Boris nu a fost Svyatopolk blestemat, ci prințul Novgorod Yaroslav În epoca sovietică, această versiune destul de originală a fost susținută de un număr de istorici cunoscuți, în special de V L Yanin, M Kh Aleshkovsky, A S Khoroshev și A B Golovko Dar, în același timp, toți acești autori au considerat această versiune în mod ipotetic și nu au îmbrăcat mantia judecătorilor care dau verdictul final Cu toate acestea, nu numai o serie de istorici liberali, în special A L Iurganov, I N Danilevsky și N F Kotlyar, care a transformat această ipoteză științifică într-o axiomă, dar și amatori precum G M Filist, care a scris o lucrare sincer slabă "Istoria "crimelor" lui Svyatopolk blestemat" ( ) Mai mult, susținătorii "faptelor criminale ale lui Yaroslav" au pus sub semnul întrebării nu numai circumstanțele, ci și chiar data cronică a morții lui Boris N N Ilyin a datat acest eveniment în , iar A B Golovko și I N Danilevsky - În ciuda dezvoltării atât de active a unei "versiuni alternative" a acestor evenimente sângeroase, majoritatea autorilor moderni (A Kuzmin, I Tolochko, M Sverdlov, M Braichevsky, A Karpov, D Borovkov) tind să aibă încredere mai degrabă în rusă decât surse străine conținut și origine îndoielnică Deși, un număr dintre ei, în special A G Kuzmin, M Yu Braichevsky și D A Borovkov, a acordat o atenție deosebită conturului faptic diferit al acelor evenimente tragice conținute în PVL în sine și în The Tale și Boris și Gleb, sugerând că articolul original PVL a fost editat în mod explicit În timp ce un măcel fratricid avea loc în sudul Rusiei, prințul Novgorod Yaroslav a fost preocupat de un conflict intern în Novgorod, unde a avut loc o bătălie sângeroasă Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI o ceartă între novgorodieni și echipa nou-venită Varangian, angajată de el pentru o posibilă respingere a tatălui său În cele din urmă, Iaroslav nu numai că a reușit să stingă acest conflict, acordând novgorodienilor așa-numita "Cartă a bătăii", ci și să obțină sprijinul "bărbaților deliberați" locali care au adunat câteva mii de smerds înarmați sub steagul prințului Novgorod După soluționarea afacerilor interne, Yaroslav a decis să pedepsească fratricidul insidios și a plecat într-o campanie la Kiev Între timp, Svyatopolk însuși, după ce a primit vestea despre discursul fratelui său vitreg, a încheiat un tratat de alianță cu pecenegii și a ieșit în întâmpinarea lui Ambele armate s-au adunat în apropierea orașului Lyubech, unde la sfârșitul toamnei anului "tuiești răul", în care Iaroslav a învins echipa de bețivi a fratelui său vitreg și a urcat victorios pe tronul tatălui său la Kiev, iar Svyatopolk "vezha în Λπχκ" protecția socrului său polonez, regele Boleslav Viteazul În vara anului , după ce a respins un alt raid peceneg asupra Kievului, Marele Duce Yaroslav a încheiat o alianță militară cu împăratul german Henric al II-lea și a plecat într-o campanie în orașul de graniță Brest cu Polonia, unde s-ar fi ascuns prințul fugar Svyatopolk Dar în ianuarie , tratatul de pace Budishinsky a fost încheiat între Germania și Polonia, iar Yaroslav, aflându-se într-o situație dificilă, a făcut un pas înapoi Pe parcursul primei jumătăți a anului următor, ambele părți se pregăteau intens pentru bătălia decisivă, care a avut loc la sfârșitul lunii iulie , pe malul râului Bug din Volinia Conform unei tradiții îndelungate, înainte de a începe, pentru a ridica moralul, ambele părți au început să "latre cuvinte obscene" reciproc Dar când susținătorul de familie și voievodul Yaroslav Buda l-a insultat nepoliticos pe însuși regele polonez, "spunând" că "îți vom sfâșia pântecele gros cu cod", Boleslav, incapabil să suporte insulta personală umilitoare, în ciuda dimensiunii

și greutății sale impresionante, a sărit cu viteză calul său, a trecut Bug-ul și a început imediat bătălia, care s-a încheiat cu înfrângerea completă a lui Yaroslav și a echipei sale Iaroslav și-a luat picioarele de pe câmpul de luptă și, însoțit de doar patru tineri cei mai apropiați, a fugit la Novgorod, iar învingătorii au intrat solemn în Kiev, unde Svyatopolk blestemat s-a așezat pe tronul tatălui său Adevărat, cronicile poloneze și germane au susținut că regele polonez a preluat cu adevărat tronul, iar Svyatopolk era doar o marionetă în mâinile sale Dar oricum ar fi, în curând a avut loc o discordie între ginere și soc, și locuitorii din Kiev, revoltați de excesele străinilor nou-veniți, "zbisha lyakhob", l-au forțat pe regele polonez și echipa lui să fugă de la Kiev Adevărat, în drum spre casă, Boleslav nu a omis să adauge la posesiunile sale disputații "Chervensky grads" Przemysl, Cherven, Holm și Brody, cuceriți de la el de Vladimir în urmă cu aproape patruzeci de ani Între timp, prințul Yaroslav, primit destul de rece de novgorodieni, era pe cale să fugă "în străinătate", dar orășenii indignați, în frunte cu primarul Konstantin Dobrynich, s-au răzvrătit și l-au obligat pe Yaroslav să se supună voinței lor și să continue lupta pentru tronul tatălui său Eforturile lor comune au dat în curând roade:) Novgorodienii înșiși, "încep vrlti de vite de la bărbați patru kuna, cumpără multe bătălii" și) Prințul Yaroslav, după ce a intrat într-o alianță militară cu puternicul rege suedez Olaf Shötkonung, și-a primit fiica Ingigerd ca soție și o echipă mare de Norman În primăvara anului , armata unită a prințului Novgorod a pornit într-o campanie împotriva Svyatopolk și a pecenegilor aliați cu el Și în vara lui , pe râul Alta, chiar în acel loc, Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) ar fi existat Rus'", timp în care Marele Prinț Kiev și pecenegii aliați cu el au fost complet învinși După ce a suferit o înfrângere zdrobitoare, Svyatopolk a fugit din nou în "Țara Lyadskaya" sub protecția socrului său, dar pe drum s-a îmbolnăvit și în "deșertul dintre La\i și Che\ și pântecele lui nenorocirile răului" Și câștigătorul Yaroslav a recâștigat în cele din urmă tronul tatălui său și titlul de Mare Duce de Kiev Apropo, în același timp, în semn de recunoștință pentru sprijinul acordat în această luptă lungă și grea, prințul Yaroslav i-a acordat probabil lui Novgorod o scrisoare specială care l-a eliberat de a plăti "lecția" tradițională Marelui Duce de la Kiev b Domnia lui Iaroslav cel Înțelept (-) - - domnia Marelui Prinț Kiev Iaroslav cel Înțelept În știința istorică autohtonă și în toată literatura educațională, aceste cadre cronologice au datat anii domniei lui Iaroslav cel Înțelept Cu toate acestea, recent anii domniei acestui prinț au fost împărțiți în trei perioade: - - prima domnie suverană a lui Yaroslav la Kiev; - - perioada domniei comune a lui Yaroslav și Mstislav la Kiev și - - a doua domnie suverană a lui Yaroslav la Kiev Una dintre cele mai controversate probleme asociate cu numele acestui faimos prinț rus este data nașterii sale Potrivit PVL însuși, el s-a născut în jurul anului , totuși, o serie de autori moderni (A Kuzmin, O Rapov, A Karpov), referindu-se la analiza faptelor istorice și la studiul antropologic al rămășițelor osoase ale lui Yaroslav Înțelepții, condusă de paleopatologii D G Rokhlin și V V Ginzburg, pune la îndoială data specificată și crede că Yaroslav s-a născut în jurul anilor - În același timp, majoritatea istoricilor moderni asociază apariția unei date annalistice anterioare a nașterii sale cu necesitatea de a prezenta acest prinț ca fiind fiul cel mare al lui Vladimir Sfântul, care s-a născut mai devreme decât Svyatopolk cel blestemat, care a pus mâna pe tronul tatălui său la Kiev prin minciună - ceartă domnească

între Iaroslav cel Înțelept și prințul Polotsk Bryachislav Izyaslavich Istoricii au explicat motivele acestui război intestin în diferite moduri, inclusiv dorința prințului Polotsk de a sta pe prestigioasa masă din Novgorod Dar totuși, majoritatea autorilor (A Nasonov, A Kuzmin, A Karpov) credeau că, profitând de un alt conflict dintre Yaroslav și Novgorod posadnik Konstantin, prințul Polotsk a decis să extindă granițele posesiunilor sale și să capete un punct de sprijin pe una dintre secțiunile principale ale celei mai importante rute comerciale "de la Varangian la greci", care a trecut prin Usvyat și Vitebsk Această campanie s-a încheiat cu victoria lui Iaroslav, dar înțeleptul prinț Kiev, nevrând să continue să se certe cu nepotul său, a încheiat un tratat de pace cu acesta și a transferat aceste orașe care mărginesc ținuturile Polotsk sub controlul său - răscoala la Suzdal În știința istorică sovietică (B Grekov, M Tikhomirov, Ya Shchapov), această mișcare socială puternică condusă de vrăjitorii locali, care a fost înăbușită foarte crunt de însuși prințul Yaroslav, a fost întotdeauna numită antifeudală, ca, într-adevăr, toate restul mișcărilor sociale din acel timp îndepărtat Cu toate acestea, istoricii moderni (A Kuzmin, P Tolochko, I Froyanov) au perfectă dreptate că în Evul Mediu timpuriu, lupta socială, de regulă, se învârtea în jurul a două probleme principale: Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI) fie rândurile sociale și-au apărat dreptul la "vremurile vechi",) fie au căutat să stabilească relații mai optime între "Pământ" și "Putere", adică principiile tradiţionale ale autoguvernării şi constrângerii de stat - - luptă civilă între Iaroslav și Mstislav Judecând după articolul din cronică, inițiatorul unei alte lupte domnești a fost fratele mai mic al lui Yaroslav cel Înțelept, prințul Tmutarakan Mstislav Viteazul, care a cerut de la fratele său vitreg o împărțire corectă a acelor destine evadate care nu au fost împărțite după moartea lui Boris, Gleb, Svyatoslav și Svyatopolk blestemul Cu toate acestea, negocierile lor, care au avut loc în vara anului , s-au încheiat în zadar, iar Mstislav a pornit o campanie împotriva Rusiei Până a ajuns la Kiev, Marele Duce Yaroslav se afla la Novgorod, iar Mstislav conta pe o victorie ușoară Dar, după cum povestește cronica, "kyyanul nu l-a luat, era gri pe masa de la Cernigov", ceea ce probabil confirmă încă o dată opinia bine întemeiată a acelor istorici (A Kuzmin, I Froyanov, A Dvornichenko) care vorbesc despre un politic semnificativ rolul orasului si volost veche in istoria Rusiei antice Între timp, sosirea lui Mstislav la Cernigov a fost salutată de orășenii din zonă, deoarece, potrivit istoricilor (A Gadlo, P Tolochko, A Karpov), acest act politic a însemnat că:) Cernigov, pentru prima dată, a fost eliberat de tutela directă de la Kiev și) la Cernigov, s-a înființat pentru prima dată o masă domnească separată, care a sporit incomensurabil statutul politic al acestui oraș și al întregului ținut Seversk Desigur, această stare de lucruri l-a tensionat foarte mult pe Yaroslav și a decis să acționeze După ce a adunat din nou armata unită din Novgorod-Normană, a plecat pe calea familiară către Kiev, dar, ajungând la Lyubech, s-a îndreptat în mod neașteptat către Cernigov, sperând să-l învingă pe Mstislav în propria "băzună" Cu toate acestea, după ce a aflat despre intențiile lui Yaroslav, prințul Cernigov a decis să-și înainteze adversarul și a ieșit să-i întâlnească pe novgorodieni În vara anului , într-o noapte furtunoasă și ploioasă, două armate s-au adunat în apropierea orașului Listven, unde "apogeul bătăliei este puternic și teribil", în care remarcabilul comandant Mstislav l-a învins complet pe Yaroslav, care a fugit din nou la Novgorod Pe când se află aici, prințul de Novgorod a

primit curând un mesaj neobișnuit de la prințul de la Cernigov, în care câștigătorul sugera că cei cuceriți de lume împart Rus' în părți egale de-a lungul Niprului: "stai pe masa ta Kiev, pentru că ești bătrân vrlte, și Woody deoparte de mine " După multe deliberări, aparent incapabil să adune un nou Novgorod rati pentru o campanie împotriva lui Mstislav, în primăvara anului Iaroslav a mers la Kiev și a semnat un tratat de pace cu prințul Cernigov lângă Gorodets, conform căruia frații vitregi au împărțit Rus-ul Niprul şi a început să "trăiască în pace şi în dragoste frăţească, iar tăcerea este mare în pământ În același timp, ambii prinți au rămas așezați pe mesele lor la Novgorod și Cernigov, iar adjuncții săi au început să conducă capitala Kiev în numele Marelui Duce O serie de autori moderni (A Karpov) acordă o semnificație de epocă tratatului de pace Gorodetsky, deoarece, în opinia lor, el a fost cel care:) a predeterminat în mare măsură viitoarea cădere a Kievului ca un singur centru al Rusiei Antice, deoarece întreaga perioadă a "puterii duble" Iaroslav a stat în principal la Novgorod, iar Mstislav - la Cernigov;) pentru prima dată în practica politică a consolidat principiul "vechimii" în dinastia Rurik;) a predeterminat în mare parte viitoarea împărțire a lumii ruse unificate în două părți componente - Marea Rusie (Novgorod, Suzdal, Rostov, Murom, Ryazan, Smolensk), care gravita mai mult spre Cernigov și Mica Rusia (Galich, Volyn, Turov, Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Pinsk), care gravita mai mult spre Kiev Alți autori (P Tolochko) susțin că acest tratat a fost "primul semn al apariției unei forme colective de guvernare în Rusia", în acest caz un "duumvirat" În cele din urmă, al treilea grup de autori (A Shchavelev) și-a exprimat opinia că negocierile de la Gorodets au marcat începutul tradiției congreselor domnești, care au devenit un mijloc eficient de soluționare a conflictelor domnești majore până la invazia mongolă - - domnia comună a Marilor Duci Iaroslav și Mstislav Judecând după surse, noul sistem de "putere dublă" nu a avut niciun efect asupra politicii interne a Rusiei Antice, ci a afectat în principal sfera politicii externe Yaroslav a părăsit direcțiile de nord și de vest, iar Mstislav - de sud și de est Mai mult, dacă în direcția europeană, Yaroslav a trebuit să participe activ la conflictele dinastice din Suedia și Polonia ( ) și să ducă un nou război cu un miracol, la granițele cu care a fondat orașul Iuriev ( ), numit după omonim sfânt, al cărui nume l-a primit la botez, Mstislav a reușit să neutralizeze complet Stepa Peceneg și să mențină relații pașnice cu aceasta până la moarte În același timp, frații nu au ezitat să acționeze împreună, de exemplu, în timpul următorului război de graniță ruso-polonez, în timpul căruia în i-au recucerit din nou pe "Chervensky Grads" de la polonezi, capturați de ei în timpul celei de-a doua lupte princiare - moartea celui fără copii Mstislav și instaurarea domniei suverane a lui Yaroslav cel Înțelept Potrivit articolului din cronică, prințul Cernigov, care s-a remarcat întotdeauna printr-o sănătate excelentă, "a ieșit să prindă și să hoinărească și să moară" Moartea subită la vânătoarea acestui comandant remarcabil, care a ținut cu frică întreaga stepă pecenegi, a provocat un alt război ruso-pecenegi, care s-a încheiat cu înfrângerea completă a pecenegilor de pe râul Alta și dispariția acestui grup etnic nomad din hotarele sudice ale Rusiei După cum povestește cronicarul, Marele Duce Yaroslav și-a "împlinit" armata la zidurile Kievului, a respins atacul pecenegilor și apoi "pe câmpul din afara orașului răului", ceea ce a decis rezultatul acestui ultim din istoria lui războiul ruso-pecenegi Imediat după aceste evenimente, Yaroslav a părăsit în cele din urmă Novgorod și a rămas să locuiască la Kiev până

la moartea sa, devenind, ca și răposatul său tată, singurul conducător al întregii Rusii Mai mult, pentru a-și asigura pe deplin autocrația, Marele Duce l-a întemnițat pe singurul frate rămas, prințul Pskov Sudislav, care avea să fie eliberat la doar câțiva ani după moartea lui Iaroslav Înțeleptul însuși Abia în , fiii săi Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod, după ce au depus un jurământ pe cruce de la unchiul lor, l-au eliberat din închisoare, după care Sudislav, după ce a luat jurămintele monahale, a devenit călugăr al Mănăstirii Sf Gheorghe din Kiev, unde a a murit în Potrivit unui număr de istorici (B Rybakov, M Sverdlov), faptul că Iaroslav cel Înțelept nu a fost doar Marele Prinț al Kievului, ci a fost un adevărat conducător autocratic al Rusiei Antice, a fost indicat în mod elocvent de faptul că în timpul său de-a lungul vieții a purtat titlurile oficiale de "kagan "Și "regele", care l-a pus la egalitate cu basileusul bizantin și a ridicat nemăsurat deasupra tuturor caselor regale ale Europei - înființarea Mitropoliei de la Kiev a Patriarhiei Constantinopolului și sosirea primului mitropolit de Kiev al Teopemtului grecesc din Bizanț Peste tot Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI Se pare că acest act politic-bisericesc întreprins de prințul Iaroslav a marcat restabilirea fostelor relații aliate cu Bizanțul, care a marcat începutul pătrunderii ortodoxiei bizantine în Rus', care a devenit un fel de antiteză cu fosta doctrină eretică , care a prins rădăcini atât în familia mare ducală însăși, cât și în clerul bisericesc Totodată, la Kiev va fi ridicată pompoasa Biserica Sf Sofia (Catedrala Sofia), unde va fi înființată o catedrală mitropolitană, iar fosta Biserică a Zeciilor va fi resfințită și își va pierde statutul anterior de principală biserica catedrală a capitalei Rusiei Antice - - Marea campanie occidentală a lui Iaroslav Judecând după o serie de articole de cronică, în acești ani, Marele Duce Yaroslav, folosind cu pricepere prăbușirea reală a regatului polonez, și-a continuat fostul curs de politică externă și a făcut o serie de campanii militare majore împotriva mazovshanilor, yotvingienilor și lituanienilor, drept urmare a preluat controlul deplin asupra întregului interfluviu al Nemanului și al Dvinei de Vest, care a jucat un rol excepțional în relațiile comerciale ale Balticii de Sud cu Europa de Vest și de Nord - ultima campanie a trupelor rusești împotriva Bizanțului După cum au remarcat pe bună dreptate mulți istorici (V Bryusova, G Litavrin, A Karpov), această mare campanie a prințului Yaroslav este, în același timp, cea mai misterioasă întreprindere militară a Marelui Duce, care a fost condusă de fiul său cel mare, prințul Vladimir din Novgorod Toți istoricii sunt încă în declin în ceea ce privește motivele și scopurile acestei campanii, deoarece versiunea analistică, care a legat aceste evenimente cu uciderea negustorilor ruși la Constantinopol, nu pare foarte convingătoare Cel mai probabil, inițial această campanie a început ca o campanie aliată a trupei ruso-normande împotriva rebelului bizantin George Maniac, întreprinsă la cererea împăratului bizantin Constantin Monomakh (-) Dar până la sosirea trupei ruso-normande în Bizanț, comandantul rebel murise deja și nevoia prezenței ei dispăruse Cu toate acestea, aparent, o parte din echipa domnească condusă de Vladimir a decis să-și folosească prezența în Bizanț pentru a rezolva unele probleme politice, dar în timpul înaintării sale către Constantinopol, bărcile lor de luptă au fost parțial arse de greci și s-au scufundat parțial în timpul unei furtuni puternice pe Marea Neagră Apropo, plecarea mitropolitului grec Theopemt de la Kiev a fost probabil legată de acest conflict militar, ceea ce ar putea însemna o nouă ruptură a legăturilor canonice ale Bisericii Ortodoxe Ruse cu

Patriarhia Constantinopolului Cu toate acestea, prințul Yaroslav, având un dar diplomatic remarcabil, a transformat această înfrângere într-un alt tratat de pace ruso-bizantin, care în a fost pecetluit prin căsătoria dinastică a fiicei împăratului bizantin Maria cu fiul marelui duce Vsevolod Apropo, această căsătorie a fost o continuare a celebrelor alianțe de căsătorie încheiate de Yaroslav cel Înțelept cu casele conducătoare ale multor puteri europene Mai întâi, și-a căsătorit fiul Izyaslav cu sora regelui polonez Cazimir I Restauratorul Gertrude ( ), apoi fiica sa mijlocie Elisabeta a fost căsătorită cu regele norvegian Harald al III-lea Sever ( ), mai târziu fiica sa cea mare Anastasia s-a căsătorit cu regele Ungariei Andras I cel Alb ( ) și, în cele din urmă, fiica cea mică Anna au devenit soția regelui francez Henric I ( ) În același timp, trebuie menționat că nu Iaroslav însuși și-a trimis ambasadele la curțile regale Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Europa și monarhii europeni înșiși și-au trimis în mod activ partenerii lor la Kiev, dorind să se căsătorească cu o familie mare-ducală bogată și influentă - alegerea preotului rus Ilarion pe tronul mitropolitan Acest remarcabil păstor spiritual al Rusiei antice a devenit cel mai apropiat asociat al prințului Yaroslav cu mult înainte de acest eveniment (între -), când a rostit celebra sa "Predici despre lege și har" într-una dintre bisericile din Kiev În această lucrare remarcabilă a Rusiei Antice, "Legea Veche" a evreilor, care L-a respins pe Isus Hristos și i-a considerat doar pe evrei "poporul ales al lui Dumnezeu", și "Harul Noului Testament", ca fiind religia lui Isus Hristos, care a sfințit triumful adevărului creștinismului mondial și unind în Credința lui Hristos toate "limbile" (oamenii) existente ale Pământului În același timp, mulți istorici (M Braichevsky, A Kuzmin, A Saharov) au acordat pe bună dreptate o atenție deosebită faptului că motivul anti-bizantin s-a manifestat în mod clar în acest "Cuvânt", ceea ce confirmă încă o dată faptul că ortodoxia bizantină aspră încă neînrădăcinată pe teritoriul Rusiei Antice Mulți istorici (E Golubinsky, M Braichevsky, A Karpov) au crezut de asemenea, nu fără motiv, că "Predica despre lege și har" ar fi trebuit să inițieze canonizarea primilor sfinți ruși, în special prințesa Olga și prinții Vladimir, Boris și Gleb Cu toate acestea, Patriarhia Constantinopolului a respins categoric canonizarea celor doi mari conducători ai Rusiei Antice, iar canonizarea lui Boris și Gleb va avea loc abia treizeci de ani mai târziu, ceea ce ridică o mulțime de întrebări legitime din partea multor oameni de știință și teologi - testamentul și moartea lui Iaroslav cel Înțelept Ultimii ani ai vieții prințului Yaroslav sunt reflectați foarte puțin în surse Se știe doar că după moartea fiului cel mare Vladimir, în , acesta a împărțit în cele din urmă mesele domnești în funcție de vechime între cei cinci fii ai săi Izyaslav a primit Novgorod și Turov, Svyatopolk - Chernigov, Vsevolod - Pereyaslavl, Vyacheslav - Smolensk și Igor - Volyn După cum povestește cronica, cu puțin timp înainte de moartea sa, Iaroslav Înțeleptul și-a adunat cei trei fii mai mari și le-a spus: "iată, mă îndepărtez de această lumină, iar voi, fiii mei, aveți propria voastră iubire, pentru că sunteți paznicii unei tată singur și mamă singură , în ceartă, atunci tu însuți vei pieri și țara părinților tăi și a bunicului tău va zgâria În același timp, fiul cel mare Izyaslav Yaroslav a lăsat moștenire capitala Kiev și i-a pedepsit pe restul fraților săi "să se supună de asta, ca ascultarea față de mine" La scurt timp după aceea, "luându-și libertatea de catifelat", Marele Duce, însoțit de iubitul său fiu Vsevolod, a plecat la Vyshgorod, unde la sfârșitul lunii februarie Iaroslav cel Înțelept "a pus sfârșitul

vieții sale" În știința istorică, există încă interpretări complet diferite ale "Testamentului lui Yaroslav cel Înțelept" De exemplu, academicianul V O Klyuchevsky, numind-o "sincer din punct de vedere patern", a spus că este "sărac în conținutul său politic" Cu toate acestea, majoritatea istoricilor nu au fost de acord cu această părere a acestui venerabil istoric De exemplu, unii autori (A Presnyakov, P Tolochko, A Karpov) l-au considerat un fel de compromis între două principii ireconciliabile - "familie-dinastică" și "stat", rezultând faimosul "triumvirat al Yaroslavicilor", care a permis să țină Rusia de noi lupte princiare pentru următoarele două decenii și a asigurat stabilitatea Subiectului: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI dezvoltarea intreaga si progresiva a tuturor tarilor rusesti Alți autori (A Nasonov, A Kuzmin, S Perevenzentsev), dimpotrivă, credeau că acest act ereditar a predeterminat de fapt viitoarea dezintegrare a Rusiei unite, deși în el a fost văzut pentru prima dată principiul "majorității" - moştenirea puterii prin vechime Al treilea grup de autori (S Yushkov, M Sverdlov) a susținut că nu a fost nimic fundamental nou în acest act, deoarece un principiu similar de distribuție a terenurilor în funcție de vechime a existat chiar și pe vremea lui Svyatoslav și el nu a implorat deloc puterea supremă a Marelui Duce de Kiev asupra întregului teritoriu Rus' În cele din urmă, al patrulea grup de autori (I Froyanov, A Dvornichenko) a insistat că acest act dinastic de jure reflectă acel proces intens de maturizare a orașelor-stat de tip polis, care se desfășura de facto de mulți ani și în acest sens a avut o importanță decisivă în procesul de transformare a "statului druzhina" într-o federație de "orașe-state" antice rusești "Adevărul rusesc" de Iaroslav cel Înțelept Un loc special în istoria domniei lui Yaroslav cel Înțelept a fost ocupat de activitatea legislativă, a cărei coroană a fost faimosul Adevăr Rus În istoriografia rusă, disputa cu privire la o serie de probleme legate de studiul acestui prim cod feudal al normelor publice, adică legea scrisă (de stat) a Rusiei Antice, încă nu se potolește) În special, întrebarea cu privire la momentul apariției Russkaya Pravda rămâne nerezolvată până la sfârșit Unii cercetători (B Grekov, L Cherepnin, A Zimin, M Sverdlov) credeau că primele sale articole au fost publicate de Iaroslav cel Înțelept încă din , când a dat novgorodienilor faimoasa "Cartă a zgomotului" Apoi, această carte a fost completată de o serie de noi norme juridice, care au creat cadrul general pentru întreaga Pravda Yaroslav Alți autori (S Yushkov, M Tikhomirov, A Kuzmin) credeau că în prințul Yaroslav le-a dat novgorodienilor doar prima "Cartă", iar "Pravda" în sine, ca o formă a vechiului "Sudebnik" rusesc, a fost dăruit acestora abia în , în ajunul plecării sale la Kiev Astfel, Pravda lui Iaroslav a inclus trei componente principale:) două scrisori ale lui Iaroslav, care au fost date locuitorilor din Novgorod în anii - ,) două legi domnești, Pokon Virny și O lecție către milostiv, publicate de el în anii - anii și) a treia "Cartă" către novgorodieni, pe care le-a acordat-o în În cele din urmă, un număr de autori moderni (A Petrov, D V Borovkov), cedând la o vulgarizare evidentă, au crezut că primele carte din Novgorod, emisă când Iaroslav era prinț de Novgorod, a devenit etapa inițială a "reformei sale constituționale" Iar a treia carte, care a fost emisă în , a completat acest proces politic prin stabilirea unor relații fundamental noi între Kiev și Republica Novgorod) Întrebarea structurii interne a Russkaya Pravda în sine rămâne discutabilă, dar majoritatea autorilor moderni cred că a constat din trei ediții principale: a) "Pravda scurtă", constând din "Adevărul lui Yaroslav" (articolele -), "Adevărul lui

Yaroslavichi" (articolele -) și două legi domnești: "Virny Pokon" (articolul) și "A Lecție pentru Bridgemen "(Articolul) Crearea acestei prime ediții a Russkaya Pravda este atribuită de istorici anilor - Adevărat, unii autori (A Zimin, Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) M Sverdlov), cred că întregul "Scurt Adevăr" a fost rezultatul activității legislative a lui Iaroslav Înțeleptul însuși, iar Yaroslavichi a interzis doar dreptul de "rădăcină de sânge" Cu toate acestea, adversarii lor (B Grekov, M Tikhomirov, S Yushkov, L Cherepnin) credeau că "Adevărul Yaroslavicilor" a fost creat nu de Iaroslav Înțeleptul însuși, ci de fiii săi în anii b) "Adevărul Mare", constând din "Curtea lui Iaroslav Vladimirovici" (articolele -) și "Carta lui Vladimir Monomakh" (articolele -), care era o versiune extinsă a "Adevărului Scurt" Momentul creării acestei a doua ediții a Russkaya Pravda este atribuit de istorici fie anilor - (S Yushkov, M Sverdlov), sau în (M Tikhomirov, L Cherepnin) c) Pravda prescurtată, care era o ediție prescurtată a Adevărului Lung și nu avea nicio legătură cu istoria Rusiei Kievene, întrucât a fost creată fie la sfârșitul secolului al XV-lea (M Tikhomirov), sau chiar la sfârșitul secolului al XVI-lea (A Zimin) Principalele surse ale "Pravdei ruse" au fost:) normele dreptului cutumiar, consacrate în "Legea rusă" și tradițiile populare vechi de secole,) normele dreptului public sub formă de carte, carte și lecții princiare, și) practica judiciară princiară, care era un fel de contrabalansare a dreptului cutumiar tradițional Mai mult decât atât, dacă "Adevărul lui Yaroslav" mai conținea normele dreptului cutumiar, în special "principiul talionului" (rădăcina de sânge) și responsabilitatea reciprocă, atunci disputa de sânge a început să fie înlocuită cu virs monetare (amenzi) și juridice responsabilitatea a început să fie mai personificată În același timp, mulți istorici și avocați (S Yushkov, A Zimin, M Sverdlov, A Saharov) au susținut că litera și spiritul legii "Adevărul rusesc" erau foarte apropiate de așa-numitele "adevăruri barbare" " din Bavaria, Turingia, Saxonia și alte state germane Cu toate acestea, colegii lor mai perspicace (A Kuzmin, L Milov) au acordat o atenție deosebită faptului izbitor că în Russkaya Pravda, spre deosebire de legislația bizantină și europeană mult mai severă:) nu a existat absolut nicio pedeapsă precum auto-ea mutilarea , care a fost înlocuită cu amenzi bănești, și) demnitatea persoanei era protejată mai presus de orice proprietate, întrucât, de exemplu, pentru furtul unui cal de război, cuantumul amenzii era valoarea acesteia, adică doar grivne (articolul "Dacă cineva călărește calul altcuiva fără să-l aprindă, atunci puneți grivne"), în timp ce pentru bătăi în timpul unei "bătaie", când, de exemplu, persoanei rănite i s-au scos barba sau mustața, un a fost aplicată amendă în valoare de grivne, adică de patru ori mai mult! (Articolul "Dacă cineva poate bate pe cineva cu un batog, fie cu un stâlp, fie cu un pastern, fie cu un castron, fie cu corn, fie cu cap, atunci grivne") Russkaya Pravda conținea, de asemenea, destul de multe norme care determinau statutul juridic al diferitelor categorii sociale și grupuri ale populației, în special tiuni, pompieri, smerds, iobagi, ryadovichi, achiziții și altele Cu toate acestea, conform textului său, este destul de dificil să distingem statutul juridic al clasei conducătoare Singurele criterii legale care au făcut posibilă determinarea oarecum a statutului lor juridic au fost:) normele de răspundere penală sporită (dublă) pentru uciderea reprezentanților clasei conducătoare și) ordinea de moștenire a pământului și a altor bunuri de către aceasta grup social influent - prinți, boieri, "prinți bărbați, pompieri și

tiuni Dar în această listă, pompierii și tiunii nu erau Subiect: Rusul antic la sfârșitul lui X - PRIMA JUMĂTATE A SECOLELE XI proprietarii de pământ, prin urmare, cel mai probabil, aceste privilegii s-au extins asupra acelei categorii de persoane dependente care erau slujitori personali (iobagi) ai Marelui Duce de Kiev și ai altor prinți specifici Întrucât Russkaya Pravda a fost primul și mai degrabă arhaic cod juridic, infracțiunea a fost definită în el nu ca o încălcare a legii sau a voinței prințului, ci ca o "infracțiune", adică cauzand prejudicii materiale si morale Prin urmare, sistemul de pedepse din Russkaya Pravda prevedea în principal sancțiuni la proprietate: confiscarea, amenzile și compensarea daunelor Pedeapsa ultimă era "pârâul și prada", când proprietatea criminalului era supusă confiscării complete, iar el însuși era dat în sclavie Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MIDUL SECOLUL XII) Plan: Cronica principalelor evenimente politice (-) a) Triumviratul Yaroslavicilor (-) b) Perioada noii lupte domnești (-) c) Domnia lui Vladimir Monomakh și Mstislav cel Mare (-) d) Prăbușirea Rusiei Antice (-) Cronica principalelor evenimente politice (-) a) Triumviratul Yaroslavicilor (-) Cu puțin timp înainte de moartea sa, Iaroslav cel Înțelept în "Testamentul" său a definit clar o serie de prevederi fundamentale pentru viitoarea structură politică a Rusiei Antice:) tronul marelui prinț este moștenit strict de vechime, iar Marele Duce de Kiev își păstrează statutul de conducător suprem al întregului stat;) toți fiii săi primesc orașele și volosturile clar definite de el, adică domniile lor specifice, care sunt de asemenea redistribuite după principiul vechimii;) întregul teritoriu al Rusiei Antice este proprietatea comună a întregii familii princiare și nu este supus divizării În conformitate cu acest "Testament", tronul mare-ducal a trecut celui mai mare dintre frații Izyaslav, născut în , care, pe lângă volost de la Kiev, i-a primit în control direct pe Turov și Novgorod, care trebuia să garanteze unitatea şi integritatea întregului stat vast Următorul în vechime, Svyatoslav, născut în , a primit controlul asupra Cernigovului, Ryazanului, Murului și Tmutarakanului Al treilea frate Vsevolod, care s-a născut în , a început să domnească în Pereyaslavl, Rostov și Suzdal Al patrulea frate Vyacheslav, născut în , a fost plantat de tatăl său la Smolensk, iar cel mai tânăr Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) fratele Igor, care s-a născut probabil în , a primit controlul Voliniei În același timp, nu este greu de observat că cei trei frați mai mari au primit mesele principale în trei orașe apropiate unul de celălalt - Kiev, Cernigov și Pereyaslav, care au constituit inițial "Țara Rusiei", care a devenit unul dintre leagăne a vechiului stat rus - - prima perioadă a domniei Marelui Prinț Kiev Izyaslav Yaroslavich În știința istorică internă, această perioadă a domniei prințului Izyaslav este numită în mod tradițional "triumviratul lui Yaroslavich", deoarece:) după moartea fraților mai mici Vyacheslav ( ) și Igor ( ), putere reală pe întreg teritoriul Rus' era în mâinile a trei frați mai mari - Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod;) amintindu-și de testamentul marelui lor părinte, toţi iaroslavicii nu s-au certat la început între ei, ci au acţionat împreună împotriva duşmanilor comuni, atât interni, care le-au încălcat atotputernicia, cât şi externi, care au pustiit pământurile de graniţă ale Rusiei În special, în , Izyaslav, Svyatoslav, Vsevolod și prințul Polotsk Vseslav "au combinat lucruri urlatoare" nu numai că au respins cu succes invazia Torks pe râul Alta, dar i-au și învins complet, după care acest etn turc a părăsit granițele sudice de Rus'

multă vreme Cu toate acestea, deja în , când, șase ani mai târziu, noi nomazi, Polovtsy, au venit din nou la granițele ruse, Yaroslavichi nu au avut timp să-și unească forțele și prințul Vsevolod a suferit o înfrângere grea din partea liderului lor, Khan Sakal, lângă Pereyaslavl Un nou test de forță pentru "triumviratul Yaroslavicilor" au fost evenimentele formidabile care au fost asociate cu rebeliunile a doi prinți ruși - nepoții lor, prințul Volyn Rostislav Vladimirovici și prințul Polotsk Vseslav Bryachislavich Mai mult, în ambele cazuri, lovitura a fost dată nu în centrul "Țării Rusiei", unde Yaroslavichi putea organiza foarte repede o respingere colectivă a inamicului, ci la granițele îndepărtate ale ecumenei rusești - în nord, în Novgorod, iar în sud, în Tmutarakan Prima "răzvrătire" a fost ridicată de fiul fratelui lor mai mare decedat, Vladimir, prințul Rostislav, care, nemulțumit de statutul său de conducător al Voliniei provinciale, a fugit din capitala sa Vladimir în sud în , a capturat Tmutarakan și l-a alungat de acolo pe vărul său Gleb Svyatoslavich Desigur, un astfel de demers al prințului proscris Rostislav i-a revoltat pe Yaroslavich și au decis să-i dea o lecție "marelui copil nebun" Totuși, campania lor comună spre sud nu a avut loc din cauza morții subite a principelui Rostislav, care în a căzut victima insidioșilor bizantini, care l-au otrăvit pentru dorința sa neobosit de a juca un rol politic deosebit în regiunea nordică a Mării Negre Cu toate acestea, în curând triumviratul conducător a fost nevoit să înăbușe o nouă "răzvrătire" a celuilalt nepot al său, care a izbucnit la granițele de nord-vest ale Rusiei În , prințul Vseslav Bryachislavich de Polotsk, ca și răposatul său tată în vremea lui, a pornit într-o campanie împotriva Novgorodului, l-a învins pe vărul său, fiul marelui duce Mstislav Izyaslavich și a jefuit orașul Ca răspuns la această trădare, Yaroslavichi, din nou "combinându-și urletele", au pornit într-o campanie împotriva nepotului lor, "luând Minsk pe scuturi" și s-au mutat în râul Nimiga, unde "înălțimea râului și mâinile miozei", Yaroslavichi l-a învins pe Vseslav, care a fugit de pe câmpul de luptă Patru luni mai târziu, l-au invitat pe nepotul învins la negocieri, dar nu departe de Smolensk pe râul Orşa, Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod, care "au călcat crucea", au capturat Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) Rostislav, l-au adus la Kiev și, împreună cu cei doi fii mai mari ai săi, l-au întemnițat într-un "cotlet", și i-au dat masa Polotsk lui Mstislav Izyaslavich Cu toate acestea, triumviratul conducător a suferit în curând procese severe În , hoarda polovtsiană a lui Han Sherukan a făcut un raid grandios la granițele de sud ale Rusiei și în bătălia de pe râul Alta a învins echipele lui Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod, care au fugit în grabă acasă de pe câmpul militar Când Izyaslav și Vsevolod s-au întors la Kiev, orășenii "care au ținut o veche pentru negustori" au cerut prinților să le dea arme și cai, dar au refuzat să-și îndeplinească voința și "vegosta de la curtea prințului" În această situație, oamenii din Kiev s-au revoltat, l-au sfâșiat pe episcopul Novgorod Stefan, care încerca să raționeze cu rebelii, au jefuit curtea voievodului Kosnyachko și apoi a învins complet curtea domnească a lui Izyaslav însuși și, "vysekosA VsesdAVA este poruvd", l-a proclamat Marele Prinț al Kievului Cronica tace despre modul în care evenimentele s-au dezvoltat în continuare, dar, pe de altă parte, menționează că prințul Kiev Izyaslav a fost "vezhd în Λπχκι", iar prințul Cernigov Svyatoslav a fost "ododa" polovțienilor de lângă Snovsk Trebuie să spun că aceasta este una dintre cele mai puternice revolte din istoria Rusiei Antice, care a atras de multă vreme atenția istoricilor În istoriografia sovietică (B Grekov, M

Tikhomirov, B Rybakov, V Mavrodin) a fost interpretată în mod tradițional prin prisma abordării de clasă ca o mișcare antifeudală a claselor sociale inferioare Cu toate acestea, în prezent, majoritatea istoricilor (A Kuzmin, G Artamonov, I Froyanov, P Tolochko) atrag pe bună dreptate atenția asupra altor aspecte ale acestei revolte și susțin că:) a arătat în mod vizibil rolul politic semnificativ al orașului consiliul de la Kiev însuși și) a devenit întruchiparea vizibilă a unui alt conflict între "Pământ" și "Putere", în care consiliul orașului a câștigat din nou Între timp, prințul fugar Izyaslav, cu sprijinul ginerelui său, prințul polonez Boleslav al II-lea Îndrăznețul (-), a decis să-și recapete tronul de drept și a pornit în campanie împotriva Kievului După ce a aflat despre aceasta, prințul Kievului Vseslav a ieșit în întâmpinarea armatei Lyash, dar în ultimul moment, părăsindu-și echipa, a fugit la Polotsk, de unde, alungat de vechea locală, a fugit din nou, dar deja în Polonia În această situație, la cererea locuitorilor din Kiev, care și-au mărturisit "păcatul" și "crima", Svyatopolk și Vsevolod l-au convins pe fratele lor mai mare "să nu-i conducă pe Lyakhi la Kiev" și "să nu dezvolte grădina tatălui" Ținând seama de îndemnul lor, Izyaslav "a părăsit polonezii" și și-a trimis fiul cel mare Mstislav la Kiev, care, înainte ca tatăl său să se întoarcă pe tronul de drept, a "excizat și slăbit" câteva zeci de Kieveni care au luat parte activ la rebeliune - - a doua perioadă a domniei Marelui Prinț Kiev Izyaslav Yaroslavich Acest timp nu a fost bogat în evenimente politice, dar ceea ce este tipic în această perioadă, în - , au avut loc două revolte mai puternice ale "Pământului" împotriva "Puterii" în Novgorod și ținutul Rostov Aparent, aceste evenimente au devenit motivul noului congres domnesc, care a avut loc în la Vyshgorod Potrivit majorității istoricilor, aici, în vechea reședință domnească, Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod au luat două decizii importante:) privind reîngroparea rămășițelor și canonizarea primilor sfinți ruși - prinții purtători de patimi Boris și Gleb (N Ilyin, M Aleshkovsky, A Khoroshev , Ya Shchapov) și) despre crearea celei de-a doua părți a "Pravda rusă" - "Pravda Yaroslavi- Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) ale căror", în care s-a anulat vâlvă de sânge și s-au stabilit amenzi mari pentru atentatul asupra proprietății domeniului princiar, viața pompierilor princiari și a tionsilor, jafuri, furturi, incendiere și alte infracțiuni grave (S Yushkov, M Tikhomirov, A Saharov) Deși, în mod corect, trebuie spus că nu toți istoricii sunt de acord că la acest congres a avut loc canonizarea lui Boris și Gleb (L Muller, N Milyutenko) și a fost adoptat Adevărul Yaroslavicilor (A Zimin) Trebuie spus că aceste congrese domnești, care au fost numite "snemdmi" în terminologia de atunci, au fost considerate în mod tradițional în istoriografia rusă ca o instituție politică specială, ale cărei decizii erau pecetluite printr-un jurământ pe cruce și sărbători abundente Cu toate acestea, rolul acestor congrese domnești este încă insuficient studiat și de aceea este interpretat diferit în literatura istorică De exemplu, unii cercetători (V Pashuto, A Shchavelev) i-au recunoscut drept cel mai înalt organism al puterii de stat din țară, mai ales în ajunul și în perioada fragmentării feudale Oponenții lor (B Rybakov, A Tolochko) le-au apreciat ca pe o procedură exclusiv arhaică, care nu a avut un impact real asupra cursului evenimentelor politice din Rusia antică b) Perioada noii lupte princiare (-) - din motive necunoscute, Svyatoslav și Vsevolod, "călcând porunca de acum înainte", l-au expulzat pe fratele lor mai mare Izyaslav din Kiev Cronica însăși l-a numit pe prințul de Cernigov

Svyatoslav vinovatul acestei lupte, care, "dorind putere", l-a sedus pe Vsevolod cu voință slabă să se opună fratelui său mai mare, acuzându-l de relații secrete cu inamicul lor jurat Vseslav din Polotsk Mulți istorici (B Rybakov, A Kuzmin, P Tolochko) au avut deplină încredere în acest articol de cronică, dar adversarii lor (B Grekov, A Saharov) credeau că Izyaslav însuși, cunoscut de multă vreme pentru orientarea sa occidentală, a fost vinovatul vrajba princiara El a fost cel care, fiind un polonofil deschis:) s-a înclinat întotdeauna către catolicism, de care l-a acuzat Teodosie de Pechersky însuși, unul dintre cei mai autoriți pastori spirituali ai Rusiei Antice, și) a decis să devină conducătorul autocrat al întregii Rusii ', a încheiat un acord secret cu același polonofil Vseslav Polotsky împotriva fraților săi mai mici Svyatoslav și Vsevolod Oricum ar fi, dar acest eveniment a pus capăt "triumviratului Yaroslavicilor", care a dus în cele din urmă la o serie întreagă de noi lupte civile princiare și la dezintegrarea completă a Rusiei Kievene unite - - domnia Marelui Prinț al Kievului Svyatoslav Yaroslavich După aprobarea lui Svyatoslav la Kiev, fratele său Vsevolod s-a mutat la a doua cea mai importantă masă domnească din Cernigov, iar fiul cel mare al Marelui Duce Oleg Svyatoslavich, respectiv, s-a așezat pe masa domnească liberă din Pereyaslavl În același timp, o serie de autori moderni (P Tolochko, D Borovkov) au considerat noua redistribuire a puterii ca apariția unui "duumvirat" al lui Svyatoslav-Vsevolod Între timp, prințul proscris Izyaslav, luând cu el o bogată vistierie princiară, a rătăcit prin diverse curți europene ("Rătăcise în țări străine") în speranța de a obține sprijin în lupta pentru revenirea tronului marelui ducal Totuși, toate negocierile sale cu regele polonez Boleslav al II-lea Îndrăznețul (-), împăratul german Henric al IV-lea (-) și papa Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) Grigore al VII-lea (-) nu au avut succes Mai mult, pentru a preveni o posibilă campanie a neamurilor împotriva Rusiei, prințul Svyatoslav a intrat într-o alianță militară cu regele polonez și a echipat o mare campanie împotriva cehilor ostili lui, care a fost condusă de fiul său Oleg și nepotul său Vladimir Monomakh , complet neștiind că în doar câțiva ani viața îi va despărți multă vreme într-o crudă luptă intestină La scurt timp după finalizarea acestei campanii, Marele Prinț Kiev Svyatoslav, fără a fi supus unei operații serioase la stomac, a murit subit și ultimul dintre Iaroslavici, Prințul Cernigov Vsevolod, s-a așezat pe tronul Kievului După ce a primit vestea despre schimbarea puterii la Kiev, Izyaslav a pornit o campanie împotriva Rusului, dar un nou război fratricid a fost evitat, deoarece Vsevolod însuși a sugerat fratelui său mai mare să facă pace În condițiile Tratatului de la Volinia, tronul Marelui Duce a fost înapoiat lui Izyaslav, iar Vsevolod a trebuit să plece în orașul său capital, Cernihiv În același timp, al treilea cel mai important oraș al "Țării Rusiei" Pereyaslavl, contrar principiului vechimii, a rămas cu fiul lui Vsevolod, Vladimir Monomakh, care era mai tânăr decât verii săi Svyatopolk Izyaslavich și Oleg Svyatoslavich - - a treia perioadă a domniei Marelui Prinț Kiev Izyaslav Yaroslavich și începutul unei noi lupte civile Inițiatorul noii vrăji domnești de această dată au fost cei trei nepoți ai bătrânilor Yaroslavich - Oleg Svyatoslavich, Roman Svyatoslavich și Boris Vyacheslavich, care au fost extrem de nemulțumiți de redistribuirea puterii pe care unchii lor au făcut-o După ce a încheiat o alianță militară cu polovțienii, "coaliția prinților juniori" a părăsit Tmutarakan într-o campanie împotriva Rusiei și s-a apropiat curând de Cernigov, nu departe de care, pe râul

Sozhitsa, în august , Vsevolod și Vladimir Monomakh au fost învinși de către armata ruso-polovtsiană sosită și a fugit la Kiev În timp ce Oleg, Roman și Boris, împreună cu hoardele polovtsiene, au devastat pământul Cernihiv, "făcând mult rău, au vărsat sângele lui Khrbstyansk", Izyaslav, Vsevolod și fiii lor, Yaropolk și Vladimir Monomakh, s-au adunat "urlând de la mic la mare , mergând la Cernigov", lângă care pe câmpul Nejatina a avut loc "măcelul răului" Rezultatul acestei bătălii sângeroase, care a avut loc în octombrie , s-a dovedit a fi deplorabil pentru ambele părți, deoarece atât principalul vinovat al acestei bătălii, Prințul Boris al Voliniei, cât și Marele Duce Izyaslav, care brusc, la sfârșitul bătălia, au fost uciși de o suliță de umăr, au murit în ea un războinic fără nume din propriul său cerc apropiat Cu toate acestea, victoria a rămas cu partea dreaptă, iar Oleg și Roman cu o echipă mică, scăpând din urmărire, au fugit din nou la Tmutarakan - - domnia Marelui Prinț al Kievului Vsevolod Yaroslavich Potrivit multor istorici (B Grekov, B Rybakov, A Kuzmin, A Saharov), întreaga perioadă a domniei acestui Mare Duce a fost un adevărat "duumvirat", deoarece fiul său cel mare Vladimir Monomakh, în ciuda vechimii sale, a mutat din nou la al doilea importanța mesei de la Cernigov și a determinat în mare măsură cursul politic al tatălui său Desigur, o astfel de redistribuire a puterii a provocat din nou o respingere ascuțită a dușmanilor lor, iar în , prințul Roman, după ce a încheiat o altă alianță militară cu Polovtsy, a întreprins o altă campanie împotriva Rusului Cu toate acestea, Marele Duce Vsevolod, ieșind în întâmpinarea armatei inamice către Pereyaslav, înzestrându-i pe Polovtsy cu daruri bogate, a încheiat un tratat de pace cu ei și au ucis cu ticăloșie Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) prințul Roman Între timp, chiar în Tmutarakan, fratele său Oleg a fost capturat de agenți bizantini și trimis în exil pe îndepărtata insula Rodos, unde a petrecut câțiva ani și s-a întors la moștenirea din sud a tatălui său abia în Cu toate acestea, nu a îndrăznit să plece din nou pentru a primi tronul tatălui său la Cernigov și, stând liniștit în îndepărtatul Tmutarakan, așteptând în pace "cea mai frumoasă a lui" Perioada de guvernare a acestui "duumvirat" este reflectată destul de slab în articolele de cronică, dar judecând după "Învățăturile lui Vladimir Monomakh", păstrate doar ca parte a listei laurențiane a PVL, a fost în această perioadă când fiul cel mare al Marele Duce a întreprins o serie de acțiuni militare majore În special, vorbim despre campaniile sale împotriva hoardelor polovtsiene ( ) și Vyatichi ( ) și războaiele interne cu Vseslav din Polotsk ( ) și Yaropolk din Volyn (,) Dar, în ciuda unei astfel de experiențe de luptă solidă, după moartea tatălui său, Vladimir Monomakh nu a revendicat tronul tatălui său și, pentru a evita o nouă luptă civilă sângeroasă, a transmis-o prin vechime vărului său Svyatopolk Izyaslavich, care stătea în apropiere în Turov Mai mult, o serie de autori moderni (V Kuchkin, M Sverdlov) au sugerat că un astfel de acord a fost ajuns în timpul vieții lui Vsevolod, pentru care Svyatopolk s-a mutat în de la masa Novgorod la Turov, mai aproape de Kiev - - domnia Marelui Prinț Kiev Svyatopolk Izyaslavich Aflând despre schimbarea puterii de la Kiev, Hanul Polovtsian Tugorkan a invadat Rusia și, trimițându-și ambasadorii la Marele Duce, i-a cerut acestuia să încheie un nou tratat de pace De fapt, a fost vorba despre faptul că ambasadorii Hanului i-au oferit lui Svyatopolk să-i plătească, cu toate acestea, neascultând de boierii influenți de la Kiev, el i-a întemnițat pe ambasadorii Hanului și a decis să plece într-o campanie împotriva polovtsienilor Dar nu a reușit să adune o armată impresionantă sub

stindardele sale și apoi s-a adresat lui Vladimir Monomakh pentru sprijin După cum povestește cronica, înțeleptul prinț al Cernigovului și-a îndemnat vărul să încheie chestiunea pe cale amiabilă și să plătească hoarda polovtsiană Dar Svyatopolk a insistat pe cont propriu și, supunând voinței prințului mai în vârstă, Vladimir Monomakh și fratele său mai mic, prințul Rostislav, care stătea la granița Pereyaslavl, au mers cu el să întâlnească hoarda polovtsiană la Trepol În mai , pe râul Stugna, "nu în acel moment velmul era inundat, era Erln Luța", în care echipele ruse au suferit o înfrângere zdrobitoare în timpul unui zbor dezordonat al cavaleriei polovtsiene Mai mult, mulți războinici, inclusiv prințul Rostislav, nu au căzut pe câmpul de luptă, ci pur și simplu s-au înecat într-un râu adânc sub greutatea propriei armuri Confruntat cu amenințarea înfrângerii complete și a pierderii tronului său, vinovatul acestei catastrofe, prințul Svyatopolk, a fost nevoit să încheie o nouă pace cu Polovtsy, care, conform obiceiului, a fost pecetluită prin căsătoria dinastică a Marelui Duce cu una dintre fiicele Hanului, al cărei nume sursele nu l-au salvat - Campania lui Oleg Svyatoslavici împotriva Rusiei Cel mai probabil, după ce a aflat despre înfrângerea echipelor ruse de pe Stugna, prințul proscris Oleg, care stătea de mult timp în îndepărtatul Tmutarakan, a încheiat o alianță cu o altă hoardă polovtsiană și a asediat Cernigov Prințul local Vladimir Monomakh, nedorind să înceapă o nouă ceartă, a returnat de bunăvoie tronul tatălui lui Oleg, iar el însuși a plecat la Pereyaslavl, la masa domnească care era goală după moartea fratelui său mai mic Cu toate acestea, după cum povestește cronica, chiar și după capturarea Cernigovului, Oleg nu a calmat hoarda polovtsiană, ci "așa însuși le-a poruncit Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) lupta" pe pământul Cernihiv, în urma căreia "mulți țărani au fost nevoiți să se ridice" Mult mai târziu, autorul fără nume al Povestea campaniei lui Igor l-a numit pe prințul Oleg Svyatoslavich "Gorislavich", acuzându-l în mod destul de legitim că i-a condus pe polovțieni la Rus Adevărat, după cum au remarcat mulți istorici (B Grekov, B Rybakov, A Kuzmin, A Saharov), și alți prinți ruși au folosit adesea hoardele polovtsiene pentru a-și rezolva problemele politice, inclusiv însuși Vladimir Monomakh Această afirmație este destul de adevărată, dar cu un amendament semnificativ: Vladimir Monomakh a folosit Polovtsy numai în afaceri militare și nu le-a permis să jefuiască pământurile rusești cu impunitate după încheierea campaniilor militare, la care au participat în mod egal cu Rusia echipe, iar Oleg, dimpotrivă, le-a răsfățat în jaful pământurilor rusești - Hoardele polovtsiene de hani Itlar și Kitan, încălcând tratatul de pace, au atacat din nou granița Pereyaslavl și au asediat-o Inițial, Vladimir Monomakh s-a gândit să rezolve problema pe cale amiabilă și a primit ambasada Polovtsiei, condusă de Khan Itlar, la curtea sa princiară Cu toate acestea, în curând, supunând argumentelor serioase ale guvernatorului său și ale ambasadorului mare-ducal că polovtsienii nu respectă niciodată tratatele de pace și "vărsă sângele țăranilor pentru a vărsa greutate", el și-a schimbat decizia anterioară În aceeași noapte, războinicii ruși au ucis întreaga tabără Polovtsian, condusă de Khan Kitan, și apoi au împușcat cu arcurile ambasada Polovtsian, condusă de Han Itlar După aceste evenimente, armata rusă unită, condusă de Svyatopolk și Vladimir Monomakh, a făcut o călătorie reușită la turnurile Polovtsian (colibe de iarnă) și a adus prada bogată de acolo, "vitele de oi, și cai, și velvluzi și slujitori" - Prinții Svyatopolk și Vladimir Monomakh s-au îndreptat către prințul Oleg cu o propunere de a veni la congresul

princiar de la Kiev și de a "face ordine în țara rusă" Cu toate acestea, prințul mândru al Cernigovului, "nu vrei să te duci la atomul tău, ascultător de svetnicii răi", iar apoi prinții aliați, acuzându-l pe Oleg că "împinge bunătatea murdară", au pornit într-o campanie împotriva Cernigovului După ce a aflat de apropierea verilor săi, Oleg a fugit în grabă la Starodub, care a fost în curând asediată de Svyatopolk și Vladimir Monomakh Totuși, după un asediu de o lună, sub presiunea orășenilor, epuizat de asediu, Oleg a fost nevoit să se predea milei învingătorilor și să sărute crucea că va ajunge la congresul domnesc de la Kiev, dar deocamdată avea să plece la Smolensk sub supravegherea fratelui său Davyd, care stătea acolo pe masă Între timp, două noi hoarde polovtsiene de hani Tugorkan și Bonyak au invadat granițele de sud ale Rusiei și s-au repezit la Kiev și Pereyaslavl, așa că Svyatopolk și Vladimir Monomakh s-au întors de urgență acasă pentru a-și distruge satele și orașele Între timp, prințul Oleg, după ce a încălcat jurământul de pe cruce, a început o nouă ceartă și a părăsit Smolensk pentru Murom și Ryazan, care fusese cândva patria tatălui său Aici, lângă Murom, pe râul Kaloksha, între el și nepotul său Izyaslav Vladimirovici, care, de altfel, era finul său, "înălțimea Blestemului Liuței", în care tânărul prinț a murit tragic După ce a câștigat, Oleg a capturat în curând Murom, Ryazan, Rostov și Suzdal, unde "personalul posadnikilor din jurul orașului și tribut pentru Brlti" După ce a aflat despre tragedia petrecută, Vladimir Monomakh, disprețuindu-și durerea personală asociată cu moartea fiului său ("mi-a aruncat inima mult și mi-a biruit sufletul inimii"), i-a trimis un mesaj personal lui Oleg, în care el i-a oferit "Nu muta pământul rusesc", decide totul în lume Cu toate acestea, prințul Oleg a respins această chemare a înțelepților Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Christian și a început să se pregătească pentru o campanie împotriva lui Novgorod, unde stătea nepotul său, prințul Mstislav Vladimirovici Apoi întreaga familie Monomakh s-a ridicat împotriva prințului Cernigov, iar în bătălia de la Murom, Mstislav și Vyacheslav Vladimirovici l-au învins pe prințul Cernigov, care a cerut milă și a jurat pe cruce, "când va face așa ceva", să vină la congresul domnesc pentru a rezolva toate treburile întregii ruse - Congresul prinților ruși de la Lubeck Toți nepoții cei mai mari ai lui Yaroslav cel Înțelept au sosit la acest cel mai faimos congres al prinților ruși conducători "cu privire la construirea lumii": marele prinț Kiev Svyatopolk Izyaslavich, prințul Pereyaslav Vladimir Vsevolodovich Monomakh, prințul Volyn Davyd Igorevich, Cernigov prinții Oleg Svyatoslavich și Davyd Svyatoslavich și nepotul lor, prințul proscris Vasilki Rostislavich La acest congres, s-a decis ca, de dragul salvării pământului rus și al unificării forțelor în lupta împotriva Polovtsy, toți prinții să fie "într-o inimă", "să nu treacă limita porții" și să stabilească că "toată lumea ar trebui să fie păstrează-l pe al lui " În conformitate cu acest principiu, s-a hotărât ca toți prinții ruși să conducă exclusiv în acele țări unde tații lor s-au așezat pe mese, iar marele tron este ocupat strict de vechime Ca urmare a acordurilor încheiate, ca întotdeauna pecetluite cu un jurământ pe cruce, Svyatopolk a rămas pe tron la Kiev, Vladimir Monomakh - la Pereyaslavl, Oleg și Davyd Svyatoslavich - la Cernigov, Davyd Igorevich - la Vladimir-Volynsky și frații Volodar și Vasilko Rostislavich au primit mese în orașele Volyn Przemysl și Terebovlya În literatura istorică, există încă evaluări complet diferite ale rezultatelor acestui congres Unii istorici (P Tolochko, I Froyanov, A Dvornichenko) nu acordă o importanță decisivă deciziilor sale, deoarece ei consideră că acest

congres:) nu a împărțit pământurile în sine, ci doar puterea asupra lor și) de jure a consolidat doar ceea ce a fost de multă vreme o realitate, și anume existența unor orașe-stat separate Alți autori (M Sverdlov, A Saharov, D Borovkov) cred că acest congres, dimpotrivă, a fost impregnat de ideea păstrării unității întregului pământ rusesc, deoarece nu a introdus nimic fundamental nou în sistemul de putere care s-a dezvoltat sub Iaroslav cel Înțelept Alți autori (A Kuzmin, G Artamonov) consideră că singurul rezultat real al acestui congres a fost consolidarea juridică a principiului primatului, adică transferul puterii strict în funcție de vechime, ale cărui contururi au fost conturate în "Testamentul lui Yaroslav cel Înțelept" În cele din urmă, al patrulea grup de autori (B Grekov, M Tikhomirov, K Bazilevich) a susținut că acest congres a formalizat legal principiul de bază al fragmentării feudale și a devenit un catalizator al dezintegrarii politice a Rusiei unite în principate specifice Pacea stabilită la Congresul Lyubech s-a dovedit a fi extrem de de scurtă durată La scurt timp după finalizarea sa, Marele Duce Svyatopolk și prințul Volhynian Davyd, încălcând jurământul de pe cruce, au comis un act de perfidie nemaiauzit După ce l-au atras pe prințul Vasilko Rostislavich la o slujbă de rugăciune la Kiev, l-au prins și l-au dus la Belgorod, unde a fost orbit O serie de istorici (V Vasilevsky, I Budovnits) au susținut că în spatele acestei crime groaznice se aflau perfidii bizantini, dar adversarii lor (P Tolochko) cred în mod rezonabil că prinții ruși înșiși au stăpânit cu succes sofisticarea bizantină în represalii și execuții În primăvara anului , când vestea acestei teribile atrocități s-a răspândit în toată Rusia, Vladimir Monomakh și prinții Cernigov, s-au înțeles la Congresul Gorodețki, Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) a plecat într-o campanie la Kiev, l-a forțat pe Marele Duce Svyatopolk să se alăture coaliției lor prin forță și împreună au mărșăluit asupra Voliniei Cu toate acestea, problema nu a ajuns la o nouă vărsare de sânge, deoarece prințul Davyd s-a pocăit de atrocitățile sale și, eliberându-l pe Vasilko, orbit de el, "făcând pace cu el" Dar în curând a început o nouă ceartă intestină în Volyn și Galiția, în timpul căreia Volodar și Vasilko Rostislavich au capturat toate orașele Volyn și l-au alungat pe Davyd de la masa tatălui său, iar el însuși a fugit "la polonezi" - Congresul prinților ruși de la Vitichev Acest congres domnesc a fost o consecință directă a ultimei lupte domnești, la care Svyatopolk, Vladimir, Davyd și Oleg, "au creat pacea între ei", au decis să ia tronul Volyn de la Davyd și să-l transfere lui Volodar și Vasilko Rostislavich, deoarece el " a luat cuțitul în noi, nu a urlat în ținuturile rusești În schimb, prințul Volyn a primit de la Marele Duce Svyatopolk orașul provincial Dorogobuzh și de la alți prinți - o plată de răscumpărare în valoare de de grivne În același timp, Volodar și Vasilek l-au primit doar pe Przemysl în control, iar Yaroslav, fiul cel mare al lui Svyatopolk, a devenit prințul Voliniei În același an, a avut loc Congresul Zolotechensky al prinților ruși, la care Vladimir Monomakh a venit cu ideea de a face o campanie pe scară largă în turnurile Polovtsian, pentru a pune capăt raidurilor nesfârșite polovtsiene asupra Rusiei ' Cu toate acestea, această campanie nu a avut loc, deoarece polovțienii, după ce au aflat despre intențiile prinților ruși, au cerut ei înșiși pacea - Congresul Sakov al prinților ruși și al hanilor polovțieni La acest congres, convocat de comun acord, prinții ruși și hanii polovți "încheie pacea" Dar curând a devenit evident că această pace devenise doar o șmecherie vicleană a locuitorilor stepei, deoarece deja în , hanul hoardei niprului

polovtsian Bonyak, încălcând cu ticăloșie acest acord, a invadat granițele Rusiei și a jefuit pământurile principatele din sudul Rusiei cu deplina impunitate - Congresul Dolobsky al prinților ruși și bătălia de pe râul Suten De data aceasta, doar cei doi cei mai influenți conducători ai Rusiei Antice, Marele Duce Svyatopolk și Prințul Vladimir Monomakh, care au ajuns pentru prima dată la ea însoțiți de echipele lor, au devenit participanți la noul congres princiar În cursul dialogului, au fost luate două decizii importante:) să prevină următorul raid al hoardelor polovtsiene și să organizeze o campanie pe scară largă a echipelor ruse unite adânc în stepa polovtsiană și) să înceapă această campanie nu vara, dar la începutul primăverii pentru a prinde prin surprindere turnurile Polovtsian Aproape imediat după această decizie, armata rusă unită sub comanda lui Svyatopolk din Kiev, Vladimir Monomakh, Davyd Chernigov, Mstislav Smolensky, Davyd de Polotsk și Vyacheslav Brest a făcut o campanie grandioasă în stepa Polovtsiană și a ajuns la turnurile Polovtsian de pe coasta Marea Azov Aici, pe râul Suten, în aprilie , a avut loc o bătălie grandioasă, care s-a încheiat cu un dezastru pentru polovțieni După cum povestește cronicarul, la vederea unei uriașe armate rusești, polovțienii au rămas uluiți, căci "STRA \ b ATAC PE NY SĂ tremure DIN LNTS DE RUȘI \ b OUT", ã "RUS J CU VbSbLbM pe un cal \ b și pe jos a curgeat la ei" Ca urmare a acestui atac rapid, inamicul s-a clătinat și "a văzut un război în fața prinților ruși, dar ai noștri urmăresc secantele, iar Dumnezeu a creat în acea zi eu îi voi conduce pe cei mari" În urma acestei bătălii, două duzini de hani polovtsieni au fost uciși, inclusiv Velduz, Urusoba, Kitanopa, Kuman, Asup, Kurtok și alții, iar prinții ruși "au venit în Rus" cu o mulțime mare, Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) şi cu un slab, şi cu o mare victorie După acest dezastru, Polovtsy nu a perturbat granițele rusești timp de câțiva ani, dar în hoardele polovtsiene ale hanilor Bonyak și Sharukan au atacat din nou orașele de frontieră În această situație, Svyatopolk, Vladimir Monomakh și alți prinți ruși au organizat rapid o respingere demnă și i-au învins pe râul Khorol În - , prinții ruși au trebuit din nou să respingă raidurile polovtsiene pe ținuturile de graniță, așa că în curând Vladimir Monomakh a propus din nou organizarea unei noi campanii întregi rusești împotriva turnurilor polovtsiene - Campanie de "cruciada" a întregii ruse împotriva polovțienilor În timpul acestei campanii, care în istoriografia modernă (V Kargalov, A Saharov), prin analogie cu campaniile europene către Est, este de obicei numită "cruciada", armata rusă, condusă de Svyatopolk de la Kiev, Vladimir Monomakh, Davyd Chernigovsky iar fiii lor, au ajuns în partea inferioară a Seversky Donețului, unde se aflau principalele tabere ale celei mai mari hoarde polovtsiene a lui Khan Sharukan și i-au provocat o înfrângere atât de zdrobitoare în bătălia de pe râul Salnitsa, din care Don Polovtsy nu a putut recuperați în următorii douăzeci de ani Nu este o coincidență că cronicarul rus, care a scris despre această bătălie literalmente în căutarea fierbinte, a susținut că "ziua FI LUT M ZHI EI, ȘI EI VOR BATĂ PE STRĂINĂ, ȘI LUAT O MULTE PLIN" Apropo, cel mai mare specialist din istoria popoarelor nomade antice, profesorul S A Pletneva a dovedit destul de convingător că, la scurt timp după acest eveniment, majoritatea taberelor de nomazi polovtsieni s-au mutat la o mie de kilometri de granițele de sud ale Rusiei, după care relațiile dintre polovtsy și prinții ruși au început să fie mai calme și în unele perioade chiar prietenoase Totodată, precum profesorul A G Kuzmin, nu trebuie uitat că Polovtsy înșiși nu reprezentau deloc o singură entitate și, în conflicte interne, apelau adesea la serviciile

prinților ruși Nu este o coincidență că atât Vladimir Monomakh, cât și Oleg Chernigovsky s-au căsătorit cu fiii lor, Yuri Dolgoruky și Svyatoslav, cu fiicele lui Khan Aepa, care a fost aliatul lor de multă vreme c) Domnia lui Vladimir Monomakh și Mstislav cel Mare (-) - moartea Marelui Prinț al Kievului Svyatopolk și răscoala de la Kiev În aprilie , Marele Duce Svyatopolk a murit brusc, ceea ce a dat naștere unei noi revolte puternice la Kiev Viziunea tradițională a acestui eveniment, prezentată în lucrările multor istorici sovietici (B Grekov, B Rybakov, V Mavrodin), constă în faptul că moartea acestui prinț Kiev extrem de nepopular, care era foarte lacom și zgârcit, a devenit detonatorul unui puternic protest anti-feudal, în timpul căruia curțile celor o mie de Putyata și cămătarii evrei bogați au fost jefuiți, cărora Svyatopolk le-a dat comerț la cheremul cu toată sare și nu a rezolvat niciun obstacol în escrocherii și mașinațiunile lor financiare Cu toate acestea, în realitate, totul nu a fost atât de simplu pe cât pare la prima vedere Într-adevăr, regretatul prinț a fost foarte nediscriminatoriu în alegerea agenților săi financiari și a avut un interes deosebit pentru comunitatea bogată de negustori și cămătari evrei (Khazar), care deseori îl aprovizionau cu bani Cu toate acestea, potrivit unui număr de istorici (I Froyanov, A Kuzmin, A Saharov), pogromul din cartierul evreiesc din Kiev a fost doar o manifestare vizibilă a unei lupte acute pentru putere între fiul regretatului prinț Yaroslav, care stătea în Turov, Vladimir Monomakh, Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) care a domnit la Pereyaslavl și Oleg, care a domnit la Cernigov Între timp, după moartea lui Svyatopolk, situația cu succesiunea la tron s-a dovedit a fi extrem de confuză, deoarece atât cel mai bătrân prinț Cernigov, cât și cel mai tânăr prinț al Turov, aveau drepturi legale la marele tron în același timp Cu toate acestea, după cum se știe, prințul Oleg era cel mai strâns legat de comunitățile evreiești din diferite orașe rusești, care, la rândul lor, aveau contacte foarte strânse cu bogata comunitate khazară din Tmutarakan, unde a condus mai mult de zece ani Prin urmare, când o mie de Putyata, care era și ea strâns legată de comunitatea evreiască din Kiev, a început să se agite activ pentru prințul Oleg, tocmai acea rebeliune a început aici, care a zguduit tot Kievul și împrejurimile sale De aceea, la chemarea mitropolitului Nikifor, la Catedrala Sf Sofia a fost convocată de urgență o veche orășenească, care a hotărât să-l cheme pe Vladimir Monomakh la tronul mare-ducal - - domnia Marelui Prinț Kiev Vladimir Monomakh Conform binecunoscutelor dovezi ale cronicii, Vladimir Monomakh s-a născut în la Pereyaslavl, unde a domnit atunci tatăl său Vsevolod Yaroslavich Mama bebelușului era fiica împăratului bizantin Constantin Monomakh, de la care a moștenit faimoasa sa porecla De mic, tânărul prinț a fost sprijinul tatălui său în toate treburile de stat și militare, iar în ultimii ani ai vieții a devenit co-conducătorul de facto al Marelui Duce Cu toate acestea, imediat după moartea tatălui său, Vladimir Monomakh nu a pretins tronul Marelui Duce și l-a cedat prințului Svyatopolk prin vechime Motivele unui comportament atât de ciudat al unuia dintre cei mai puternici și autoritari prinți ruși încă excită mintea istoricilor Unii dintre ei (A Orlov, A Kuzmin, A Saharov) cred că Vladimir Monomakh a făcut acest pas în mod destul de conștient pentru a nu provoca o nouă ceartă princiară Cu toate acestea, alți autori (V Kuchkin, M Sverdlov) susțin că Vladimir Monomakh a îndeplinit doar cu exactitate acordul de lungă durată la care s-a ajuns între tatăl său și nepotul său cu câțiva ani înainte de moartea Marelui Duce După cum sugerează un număr de istorici (A Orlov, A Kuzmin, A Saharov),

după moartea subită a lui Svyatopolk și revolta poporului din Kiev, Vladimir Monomakh nu a căutat deloc să preia marele tron și a fost gata să-l cedeze lui Svyatopolk din Cernigov, care era și el mai în vârstă decât fratele său Totuși, oamenii din Kiev înșiși, în primul rând, întregul cler și boierii bisericii, l-au implorat literal pe Vladimir Monomakh să accepte coroana marelui prinț, spunându-i că "dacă nu te duci, atunci mult rău se va îndepărta" În același timp, nu trebuie să uităm că ultimele două ediții ale PVL au fost create tocmai sub Vladimir Monomakh, așa că este foarte posibil ca versiunea analistică a chemării sale la tronul Marelui Duce să fi fost corectată în mod deliberat de către cronicar, iar în în realitate situația nu era chiar așa Oricum ar fi, dar imediat după sosirea la Kiev, însoțit de alaiul său, Vladimir Monomakh a calmat rapid poporul din Kiev și a emis o serie de carte princiare, care au devenit o parte integrantă (a treia) a Russkaya Pravda, care în istoriografie este de obicei numită "Carta lui Vladimir Monomakh" Dintre noile articole din ediția lungă a Russkaya Pravda, Carta tăierilor a avut o importanță fundamentală, ceea ce a limitat în mod semnificativ arbitrariul cămătarilor, care în mod tradițional erau doar evrei Cert este că cămătăria a fost interzisă în toate bisericile creștine, dar nu numai că a fost permisă, ci chiar încurajată în iudaism, pentru că este nelegiuită pentru Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) "Meșteșugul" tuturor creștinilor era monopolul exclusiv al comunităților evreiești din toate orașele Rusiei, Europei și Orientului Mijlociu O altă "Cartă privind cumpărăturile și iobagii" a devenit primul semn care a limitat "slujirea prin cheie", adică servilitatea tiunilor, a cheilor și a pompierilor, care acum puteau intra în iobagii albi (plini) numai conform unui acord de număr încheiat cu stăpânul lor Devenind Marele Prinț al Kievului la o vârstă foarte respectabilă, Vladimir Monomakh nu s-a ocupat doar de structura internă a statului, dar nu a uitat nici de afacerile militare În IZ, împreună cu fiii săi Mstislav și Yaropolk, a respins invazia polovtsiană din Vyri Apoi, în , a condus personal o nouă campanie de echipe rusești către turnurile Polovtsiane și apoi a condus armata împotriva prințului rebel din Minsk Gleb, care a capturat Smolensk În , el a trebuit să înăbușe rebeliunea prințului Volyn Yaroslav, dar în curând rănile bătrâne și bătrânețea au început să-și facă plăcere Prin urmare, în același an, Vladimir Monomakh și-a transferat fiul cel mare Mstislav din Novgorod la Belgorod, mai aproape de Kiev, iar masa Novgorod a fost transferată fiului său și nepotului său Vsevolod Potrivit majorității istoricilor autoritari (B Grekov, A Orlov, B Rybakov, M Tikhomirov, A Kuzmin, M Sverdlov, A Saharov), autoritatea și influența lui Vladimir Monomakh în toți rușii a fost atât de mare că se poate vorbi cu desăvârșire despre renașterea Rusiei Antice, care în acei ani era mai puternică ca niciodată Până la moartea lui Vladimir Monomakh, care a avut loc în mai , toți fiii și nepoții săi cei mai mari se aflau în majoritatea volostelor rusești: fiul cel mare Mstislav era inseparabil cu tatăl său la Kiev, un alt fiu Yaropolk a domnit la Pereyaslavl, al treilea fiu Vyacheslav a domnit la Smolensk, al patrulea fiu Iuri a stat la Rostov, al cincilea fiu Andrei a domnit la Vladimir-Volynsky și, în cele din urmă, nepotul cel mare Vsevolod a condus Novgorod De fapt, numai ținuturile fragmentate ale Principatului Polotsk, unde s-au așezat descendenții lui Vseslav, și Cernigov, Murom și Ryazan, unde s-au așezat descendenții lui Oleg Cernigovsky, care au fost în mod tradițional principalii concurenți ai Monomashicilor în lupta pentru putere, erau în afara controlului formal al Monomashicilor - - domnia marelui prinț Kiev Mstislav cel Mare Acest

ultim conducător al Rusiei unite, care și-a meritat pe bună dreptate porecla, a fost fiul cel mare al lui Vladimir Monomakh, care s-a născut în din prima sa soție, prințesa engleză Gita Încă în tinerețe, în a fost numit de bunicul său Vsevolod să domnească în Novgorod, unde a domnit mai bine de treizeci de ani Mai mult decât atât, ca prinț al Novgorodului, pe care mândrii novgorodieni "l-au hrănit bufnița noastră", el a câștigat respectul universal din partea elitei boierești locale, a clericului bisericesc și a cetățenilor obișnuiți, după cum vorbește elocvent următorul fapt În , Marele Prinț de la Kiev Svyatopolk și-a propus să-l pună pe fiul său cel mare Iaroslav pe prestigioasa masă din Novgorod, dar novgorodienii s-au opus aspru acestui angajament și i-au declarat cu o provocare clară: a mâncat și " În , decrepitul Vladimir Monomakh a fost forțat să-și cheme fiul din Novgorod și să-l plaseze lângă el la Belgorod, în speranța că îi va transfera tronul Prin urmare, după moartea tatălui său, Mstislav, în ciuda vechimii sale, s-a așezat să conducă la Kiev, în timp ce niciunul dintre prinții ruși, inclusiv unchiul său, prințul Cernigov Iaroslav, care avea toate drepturile legale asupra marelui Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) tronul domnesc, nici nu s-a gândit să se certe cu el Toți anii domniei sale, Mstislav cel Mare a păzit cu strictețe integritatea țării ruse și a înăbușit orice tentative de separatism, inclusiv pe cele ale vechilor "antagoniști de la Kiev" ai prinților Polotsk În special, în - ca avertisment pentru alți prinți, Mstislav a făcut două mari campanii în ținuturile principatului Polotsk, în urma cărora a capturat și apoi a trimis în Bizanț pe toți fiii regretatului Vseslav și a pus pe cel de-al doilea fiu al său Izyaslav pe masa Polotsk Cu toate acestea, vârsta lui Mstislav pe tronul marelui prinț s-a dovedit a fi prea scurtă, iar în aprilie a murit, după ce a transferat tronul marelui prinț fratelui său mai mic Yaropolk d) Prăbușirea Rusiei antice (-) - - domnia Marelui Prinț Kiev Yaropolk Întreaga perioadă a domniei acestui prinț Kiev a coincis cronologic cu o nouă luptă princiară, la care au participat activ cei patru fii și doi nepoți ai lui Vladimir Monomakh Mai mult decât atât, de data aceasta osul dezbaterii dintre ei a fost cuibul familiei lor - orașul Pereyaslavl, unde Vyacheslav Vladimirovici ( ) și Iuri Vladimirovici ( ) și Andrei Vladimirovici (-) și nepoții lor, fiii răposatului Prințul Mstislav cel Mare - Vsevolod ( ) și Izyaslav ( ) Încercând să oprească cumva această ceartă, prințul Yaropolk a convocat un nou congres domnesc, unde le-a spus fraților săi: "acum cu întristare văd cum voi, călcând pe nedrept legământul părintesc și uitând binefacerea părintească a celei mai vechi porți a Mstislavului nostru , îi vei vedea copiii și-l vei urî zburând în sus " Cu toate acestea, toate îndemnurile Marelui Duce nu au avut succes și deja în a izbucnit o nouă ceartă între prințul Rostov-Suzdal Iuri Dolgoruky și nepoții săi, prințul din Novgorod Vsevolod și prințul proscris Izyaslav, care a fost privat de tronul tatălui său în Pereyaslavl cu forța Profitând de noua luptă a monomașicilor, prințul Vsevolod (-) de Cernigov, după ce a intrat într-o alianță militară cu hoarda polovtsiană, a încercat să pună mâna pe tronul marelui prinț, dar această următoare aventură s-a încheiat în zadar, deoarece toate descendenții lui Monomakh, confruntați cu o amenințare reală de a pierde mesele marelui prinț, s-au adunat în lupta împotriva inamicului comun În , în bătălia de pe râul Sula, l-au învins pe prințul Cernigov, iar acesta, după ce s-a stabilit în cuibul familiei sale, a început să aștepte în liniște vremuri mai bune - - Domnia Marelui Prinț Kiev Vsevolod După moartea lui Yaropolk, tronul a fost succedat de fratele

său mai mic Vyacheslav, dar în același an Vsevolod Cernigov l-a expulzat de la Kiev și s-a stabilit pe tron Cu toate acestea, în toți anii scurtei sale domnii, a trebuit să ducă războaie istovitoare, mai întâi cu principele Rostov-Suzdal Iuri Dolgoruky (-), iar apoi cu principele galic Vladimir și cu principele polonez Vladislav al II-lea (-) În plus, de-a lungul întregii perioade a domniei sale, el a fost în mod clar preocupat de problema succesorului său pe tronul Kievului De două ori a fost nevoit să convoace congrese domnești, unde a încercat să impună ca atare candidat candidatura fratelui său mai mic Igor, dar nu a reușit să se înțeleagă în această chestiune nici cu prinții ruși înșiși, nici cu boierii din Kiev Cu toate acestea, imediat după moartea fratelui său mai mare, Igor a fost cel care a ocupat marele tron Cu toate acestea, imediat după ascensiunea sa la râvnita masă de la Kiev Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) a izbucnit o nouă răscoală a "oamenilor mai mici" Aceste evenimente ciudate au atras de multă vreme atenția istoricilor (B Grekov, M Tikhomirov, B Rybakov, A Kuzmin, P Tolochko, I Froyanov), deoarece oferă un spațiu mare pentru a discuta problemele cheie, natura și formele de lupte politice şi sociale în Rus' antic În același timp, diferite interpretări ale acestor evenimente au fost asociate cu diverse detalii ale acelor evenimente reflectate în cronicile în sine Astfel, Cronica Hypatiană susținea că urcarea lui Igor pe tronul Marelui Duce a fost rezultatul negocierilor sale din culise cu influența elita de la Kiev Și Cronica Iakimov, care s-a păstrat doar în "știrile" lui V N Tatishcheva, spune că un rol decisiv în ridicarea sa pe tronul Kievului l-a jucat consiliul orașului Kiev, căruia noul prinț a depus un jurământ că îi va îndepărta de la putere pe cei mai influenți tiuni princiari, Ratshu și Tudor, moșteniți de la el frate răposat Dar oricum ar fi, este destul de evident că în această perioadă, atât în Kiev însuși, cât și în alte orașe rusești, principalii participanți la procesul politic au fost trei forțe influente:) "Puterea" în persoana prințului și echipa lui, care era foarte strâns legată de acele orașe în care ea conducea, deoarece transferurile princiare de la tron la tron erau o practică obișnuită a acelor ani;) elita managerială a "Pământului", care a încercat să privatizeze funcțiile alese tradiționale ale administrației vechelor, inclusiv poziția a miei, și) fundurile de veche ale "Pământului", care se bazau pe smerds și artizani , care forma coloana vertebrală a miliției orașului ("doage"), pe care se baza în mod tradițional atât pe principii înșiși, cât și pe boierii lor în timpul desfășurării ostilităților de amploare În mijlocul răscoalei populare, nobilimea de la Kiev, care îi ura în mod tradițional pe prinții Cernigovi, și-a trimis umblătorii la Pereyaslavl la fiul lui Mstislav cel Mare cu o cerere de întoarcere pe tronul tatălui lor: "du-te la prinț, dacă vrei la, și auzind acest Izyasldv, szhlisi și du-te cu echipa ta " În august , a avut loc o bătălie între echipele lui Igor și Izyaslav lângă Kiev, în mijlocul căreia războinicii din Kiev l-au trădat pe prințul neiubit și au trecut de partea inamicului Prințul Igor a fugit rușinos în mlaștinile din jur, iar Izyaslav a intrat solemn la Kiev Adevărat, fugarul a fost în curând scos din mlaștini și adus la Kiev, unde a luat tonsura monahală și a devenit un intrigant al Mănăstirii Kiev Feodorovsky Cu toate acestea, deja în , oamenii din Kiev s-au răzvrătit din nou și l-au ucis cu brutalitate pe urâtul prinț Cernigov, răzbunându-se pe el pentru "păcatele și fărădelegile" răposatului său frate - - domnia Marelui Prinț Kiev Izyaslav În toată perioada domniei sale, a încercat în toate modurile să-și ridice autoritatea, pentru

care a inițiat alegerea la tronul mitropolitan a celebrului cleric rus Kliment Smolyatich, a cărui candidatura nu a fost aprobată de Patriarhia Constantinopolului Cu toate acestea, în cea mai mare parte, a trebuit să ducă și un război obositor și dificil cu o coaliție a prințului Iuri de Rostov-Suzdal, a prințului Svyatoslav de Cernigov și a prințului Vladimir al Galiției Mai mult decât atât, de două ori rivalii l-au expulzat de la masa de la Kiev, care, conform vechimii, a fost ocupată de unchiul său Yuri Dolgoruky (-) Cu toate acestea, la sfârșitul vieții, după ce a intrat într-o alianță cu celălalt unchi al său, prințul Vyacheslav, a reușit în continuare să rupă coaliția prinților aliați și să se întoarcă pe tronul tatălui său, dar trei ani mai târziu Izyaslav a murit brusc Subiect: Rusiei antice PE CĂI CĂTRE Fragmentarea FEUDALĂ (MIDIOUL XI - MEZUL SECOLUL XII) În acest moment, Rusia unită, supunând logicii inexorabile a istoriei, sa dezintegrat în cele din urmă în câteva zeci de principate-state independente, iar Kievul și-a păstrat doar oficial statutul de capitală a tuturor ținuturilor rusești Mai mult, potrivit unui număr de istorici (B Rybakov, A Kuzmin), chiar la Kiev, în această perioadă s-a format un "sistem curios de duumvirat", împrumutat de prinții ruși din Bizanț Începutul acestei tradiții a fost pus chiar de prințul Izyaslav, care în ultima perioadă a domniei sale (-) a împărțit titlul de Mare Duce cu unchiul său Vyacheslav Vladimirovici Apoi, un "duumvirat" similar a apărut într-o scurtă perioadă de guvernare comună a aceluiași principe Vyacheslav și a celuilalt nepot al său, prințul Smolensk Rostislav ( ), care s-a încheiat din cauza morții celui mai mare dintre prinți În cele din urmă, al treilea "duumvirat" a apărut în perioada domniei comune a prințului Cernigov Svyatoslav Vsevolodovich și a prințului Kiev Rurik Rostislavich (-) Însuși procesul prăbușirii Rusiei în pământuri suverane separate este datat de istorici în moduri diferite Dar conform istoricului rus modern Profesor A A Gorsky, care a dedicat o serie de lucrări destul de interesante și inovatoare acestui subiect, primele "pământuri" suverane ale Rusiei Antice, în ordinea în care au fost menționate în diferite cronici, au fost ținutul Polotsk ( ), ținutul Novgorod ( ), pământul Cernihiv ( ), pământul Suzdal ( ), pământul Galiției ( ) și pământul Volyn ( ) Mai mult, în aproape fiecare dintre aceste state suverane, nu s-au format doar dinastii princiare locale, ci s-au format și diverse forme de guvernare, care diferă semnificativ unele de altele Apoi, procesul de suveranizare a ținuturilor rusești a acoperit și alte voloste ale Rusiei Antice, drept urmare pe harta sa politică au apărut ținutul Smolensk ( ), ținutul Ryazan ( ), ținutul Pinsk ( ) și ținutul Murom ( ) În același timp, trebuie remarcat faptul că, dacă unii istorici (M Pogodin, B Rybakov, B Sedov) credea că aceste "pământuri" suverane au coincis practic cu teritoriile vechilor "principate tribale", apoi adversarii lor (A Presnyakov, A Nasonov, A Gorsky) au negat acest fapt și au crezut că formarea " principate specifice S-a mers pe baza voloste teritoriale care se dezvoltaseră deja chiar în Rusia Kieveană Subiectul: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIEMI AL SECOLULUI XIII Plan: Datările, cauzele și aprecierile fragmentării feudale Principatul Vladimir-Suzdal (pământ) Principatul Galiția-Volyn (pământ) Republica boierească Novgorod (pământ) Datările, cauzele și aprecierile fragmentării feudale Când studiază stadiul inițial al erei "fragmentării feudale" sau "perioadei specifice" a istoriei Rusiei în știința istorică, ei argumentează în mod tradițional peste trei Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) probleme cheie:) când statul unificat Kievan sa destrămat în mai multe principate-pământuri suverane;) care au fost principalele motive

pentru acest eveniment și) cum să evaluăm acest eveniment) În prezent, există cinci puncte de vedere principale asupra primei probleme Unii istorici (N Karamzin, S Bakhrushin, A Nasonov) au numărat epoca fragmentării feudale din voința și moartea lui Iaroslav cel Înțelept ( ) Alți autori (B Grekov, D Likhachev, I Danilevsky) au considerat congresul Lyubech ca fiind data de început a "perioadei specifice", care a formalizat ideologic și juridic principalul principiu al fragmentării feudale - "fiecare își păstrează patria" ( ) Unii alți istorici (B Rybakov, A Kuzmin, A Saharov, A Gorsky) au afirmat categoric că dezintegrarea politică a vechiului stat rus unit s-a produs abia după moartea lui Mstislav cel Mare ( ) Al patrulea grup de autori (Yu Begunov, V Kozhinov) a legat direct începutul dezintegrarii Rusiei unite cu invazia mongolă ( ) În cele din urmă, alți oameni de știință (V Sergeevich, M Dyakonov, I Froyanov, A Dvornichenko) credeau că un singur stat rus vechi nu a existat niciodată, așa că a vorbi despre fragmentarea feudală în raport cu această perioadă nu are deloc sens În esență, împărtășim pe deplin opinia profesorului A G Kuzmin că această dispută este în mare parte de natură pur tehnică, deoarece fragmentarea feudală, ca orice fenomen social, ar trebui luată în considerare nu în mod static, ci în dezvoltare Prin urmare, este foarte posibil să se împace părțile în litigiu în absență dacă considerăm ca începutul acestui proces, ca punct culminant și ca finalizarea acestui proces În același timp, se poate fi de acord și cu opinia mai multor autori moderni (A Saharov, A Gorsky) că până la invazia mongolă, dezintegrarea politică a Rusiei Antice nu a fost niciodată completă, deoarece tendințele centrifuge puternice s-au opus mereu de către forțe centripete nu mai puțin puternice, în special, au lăsat puterea nominală, dar totuși supremă a Marelui Prinț Kiev și a Bisericii Ortodoxe Ruse, al cărei mitropolit se afla încă la Kiev) În știința istorică rusă (S Solovyov, M Pogodin, V Klyuchevsky), cauzele crizei și prăbușirii statului Kiev unit au fost văzute în principal în două circumstanțe principale: sau mai degrabă, în încălcarea nesfârșită a acestui principiu , care a dus la numeroase lupte princiare, și b) în căderea rolului internațional al rutei comerciale "de la varangi la greci", care era un fel de cerc economic pentru toate ținuturile rusești În știința istorică sovietică, bazată pe postulatele clasice ale matematicii istorice, principala cauză a fragmentării feudale a fost considerată a fi schimbările fundamentale ale bazei economice, care au condus inevitabil la schimbări fundamentale în suprastructura politică și relațiile sociale În special, au discutat: a) finalizarea lungului proces de "așezare" pe teren a trupei domnești și crearea proprietății patrimoniale boierești și b) transformarea finală a majorității orașelor antice rusești în centre cu drepturi depline ale meșteșuguri și comerț În același timp, istoricii sovietici nu au ignorat aspectul politic al prăbușirii Rusiei Antice, în special Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII principiul ancestral al succesiunii la tronul marelui duce, dar i-a acordat o importanță secundară sau subordonată În perioada post-sovietică, pe un val franc oportunist de negare a istoriei marxiste, o serie de autori contemporani (R Skrynnikov, L Gumilyov) au revenit la interpretarea prerevoluționară a principalelor cauze ale fragmentării feudale Cu toate acestea, mulți istorici (A Kuzmin, A Saharov, V Kuchkin, M Sverdlov, A Gorsky, I Danilevsky) au început să vorbească despre influența egală a factorilor economici, politici, sociali și de altă natură asupra dezvoltării acest proces În special, profesorul A G Kuzmin s-a concentrat asupra faptului că

creșterea de zece ori a numărului de orașe rusești în ultimii două sute de ani (de la la) și transformarea lor în principalele centre de creștere economică, care nu mai aveau nevoie de tutela princiară tradițională, a dus la o schimbare semnificativă în natura anterioară a relației dintre "Pământ" și "Putere" Era la începutul secolului al XII-lea în multe principate de volost, "Pământul" de facto a început să respingă principiul existent al "majorării" și, în ciuda genealogiilor domnești, a început să decidă soarta multor mese domnești în diferite volosturi ale Rusiei, inclusiv Kiev, Novgorod, Smolensk , Rostov și alte orașe metropolitane În plus, nu trebuie să uităm că în această perioadă au început să apară tot mai mult conflicte acute nu numai între "Pământ" și "Putere" din cadrul volosturilor în sine, ci și între prinții diferitelor volosturi angajați de "Pământ" pentru a-și proteja interesele vitale În acest sens, un eveniment marcant care a devenit o linie vizibilă între Rusia unită și specifică a fost războiul dintre Novgorod și Rostov, care a izbucnit în - Atunci a început deja o nouă ceartă între înșiși Monomashichs, în special prințul Rostov-Uzdal Iuri Dolgoruky și nepoții săi, fiii lui Mstislav cel Mare - prințul Novgorod Vsevolod și prințul proscris Izyaslav) În știința istorică sovietică, unde domina în mod tradițional un fel de "cult al centralizării", perioada fragmentării feudale a fost în general privită extrem de negativ, ca o perioadă de regres și declin în dezvoltarea statalității ruse, deși în general au recunoscut natura naturală a acestui proces Cu toate acestea, în prezent, mulți istorici (A Kuzmin, V Kuchkin, M Braichevsky, N Kotlyar, A Gorsky) pun un accent deosebit pe faptul că această perioadă din istoria statului rus nu a fost doar destul de naturală, ci de asemenea obiectiv progresiv , deoarece atunci s-a dat un impuls puternic dezvoltării forțelor productive, creșterii orașelor ca centre cu drepturi depline de meșteșuguri și comerț, precum și o schimbare a naturii de odinioară a puterii princiare și puternice structuri veche care au existat în multe orașe antice rusești Cu toate acestea, mulți istorici (A Saharov, L Gumilyov, A Gorsky) spun pe bună dreptate că prăbușirea Rusiei unite a avut un impact negativ asupra potențialului militar al tuturor țărilor rusești și asupra capacității acestora de a rezista cu succes agresiunii externe din partea nomazilor principatul Vladimir-Suzdal Acest teritoriu vast din interfluviul Volga Superioară și Oka, situat la marginea de nord-est a statului vechi rus, a fost locuit inițial de triburi finno-ugrice Dar deja la sfârșitul secolului al IX-lea intens Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) procesul de colonizare slavă a acestui interfluviu, care a fost locuit în principal de triburile lui Vyatichi și Krivichi Ei au reușit să asimileze aborigenii indigeni relativ repede și să ia poziții dominante în această regiune În - după campania de succes a lui Svyatoslav pe aceste meleaguri, triburile slave locale au fost mai întâi impozitate și incluse în statul Kiev Deși, marii prinți ai Kievului Iaroslav cel Înțelept și Vladimir Monomakh au trebuit de mai multe ori "să se plimbe prin Vyatichi" înainte ca acest vast teritoriu să devină în sfârșit parte a statului Kiev Atunci au fondat cele mai vechi orașe din această parte îndepărtată a Rusiei, numite după ele - Yaroslavl ( ) și Vladimir ( ) Inițial, acest volost a fost condus de marele guvernator princiar, în rolul căruia a acționat unul dintre fiii marelui prinț Kiev sau o altă persoană de încredere Reședința acestui guvernator a fost mai întâi orașul antic Rostov ( ), apoi Suzdal ( ) Potrivit "Testamentului lui Iaroslav" ( ), acest volost a devenit "posedarea familiei" a celui de-al treilea fiu al său Vsevolod și a descendenților săi, care a fost apoi consacrat de drept

la Congresul Lyubech ( ) În , unul dintre fiii mai mici ai lui Vladimir Monomakh, tânărul prinț Iuri Dolgoruky (-), a venit să domnească pentru prima dată în volosta Rostov-Suzdal, care până la moartea tatălui și a fratelui său mai mare a avut pur nominalitate putere Dar apoi nu numai că a devenit conducătorul cu drepturi depline al acestui vast teritoriu, dar a început și să intervină activ în toate afacerile rusești În plus, devenind un prinț cu drepturi depline al Suzdalului, Yuri Dolgoruky a devenit strămoșul noii dinastii princiare a prinților Rostov-Suzdal, care a jucat un rol deosebit în istoria țării noastre După moartea fratelui său mai mare, Mstislav cel Mare, care a reușit să-l ferească pe Rus de noile lupte princiare prin puterea autorității sale, Yuri Dolgoruky a început să lupte constant cu frații și nepoții săi pentru marele tron, pentru care, cel mai probabil, și-a primit faimoasa porecla În același timp, el a acordat o mare importanță extinderii posesiunilor sale și întăririi granițelor acestora Potrivit multor istorici și arheologi (A Nasonov, N Voronin, V Kuchkin, Yu Limonov, M Sverdlov), în acești ani a fondat Moscova ( ) și Zvenigorod ( ) la granițele cu Principatele Smolensk și Cernigov, la granițele cu principatul Riazan, a înființat Starodub ( ) și Gorohoveț ( ), la granița cu ținutul Novgorod a întemeiat Tver ( ), Uglich ( ), Kostroma ( ) și Dmitrov ( ), iar la granițele cu Volga Bulgaria a tăiat Gorodețul ( ) La scurt timp după aprobarea nepotului său, Prințul Izyaslav pe tronul Kievului, Iuri Dolgoruky, ca unul dintre cei mai bătrâni descendenți ai lui Vladimir Monomakh, în alianță cu prințul Cernigov Svyatoslav, al cărui frate Prințul Igor a fost ucis cu brutalitate de oamenii din Kiev, a început să lupte pentru marele tron De două ori, în și , această puternică coaliție a reușit să câștige avantajul, iar Yuri s-a așezat pe tronul Kievului Cu toate acestea, nefolosind sprijinul boierilor influenți din Kiev și al volost veche, a fost nevoit să se întoarcă de două ori la strămoșul său Suzdal Și numai după moartea lui Izyaslav, prințul Suzdal, după ce și-a învins fratele mai mic, prințul Smolensk Rostislav, s-a înrădăcinat în cele din urmă pe tronul Kievului, transferând puterea în Suzdal fiului său mai mic, Vasilko În același timp, și-a transferat toți fiii cei mai mari mai aproape de Kiev: Rostislav a fost închis Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII tatăl în Pereyaslavl, Andrei - în Vyshgorod, Boris - în Belgorod și Gleb - în Kanev Totuși, în același , prințul Andrei, "necinstit de faptele și veselia tatălui său, a purtat focul în voia sa", s-a întors în țara Suzdal, de care își va lega întreaga soartă viitoare Iuri Dolgoruky însuși a trăit la Kiev doar doi ani, deoarece în mai a fost otrăvit de boierii locali la o sărbătoare la combatantul senior Petrila După moartea sa, puterea reală în ținutul Suzdal nu a fost în mâinile principelui Suzdal Vasilko, ci în mâinile fratelui său mai mare Principele Andrei de Vladimir (-), a cărui supremație a fost rapid recunoscută de cele mai vechi comunități urbane din Rostov şi Suzdal Mai mult decât atât, conform celor mai mulți istorici (A Nasonov, V Kuchkin, Yu Limonov, M Sverdlov, I Froyanov), acest act de recunoaștere a avut loc destul de voluntar la consiliile orășenești ale acestor două orașe mai mari și mai vechi din Zalessky Rus Exact un an mai târziu, după ce și-a întărit poziția pe tronul tatălui său, prințul Andrei s-a transferat de la boierul Suzdal în orașul său de tron Vladimir și capitala întregului principat, după ce și-a construit o reședință princiară pompoasă lângă el în satul Bogolyubovo, care de aceea și-a primit faimoasa poreclă În același timp, trebuie subliniat că mulți istorici (A Nasonov, B Rybakov, Yu Limonov, M Sverdlov) au asociat în mod tradițional transferul capitalei

princiare cu faptul că prințul Andrei a decis în cele din urmă să rupă toate relațiile cu boierii influenți Rostov-Suzdal și fac miza principală pe "nobilii" princiari, care formau coloana vertebrală a trupei sale de luptă, curtea domnească și întreaga administrație volost Apropo, tocmai în aceasta aceiași istorici au văzut diferența fundamentală între sistemul politic care se dezvoltase în nord-estul Rusiei și în alte țări rusești, în special Novgorod, Galiția și Volinia, unde relațiile dintre prinți, boieri și comunitățile urbane erau de o natură fundamental diferită Pe parcursul domniei lui Andrei Bogolyubsky, principalele sale preocupări au fost:) lupta împotriva separatismului boierilor locali și întărirea puterii domnești;) obținerea unui titlu de mare ducal și) înființarea unei noi metropole rusești în principatul său Deja în , după ce a suprimat separatismul clanurilor boierești puternice și clerul bisericesc din Suzdal și Rostov, și-a "expulzat frații" - prinții Vasilko, Mstislav și Vsevolod și mama lor greacă Olga în Bizanț O serie de istorici (V Kuchkin, Yu Limonov, A Poppe) au legat acest eveniment exclusiv de lupta lui Andrei pentru stabilirea puterii unice în principatul său Cu toate acestea, adversarii lor (N Voronin, A Kuzmin, M Sverdlov) au demonstrat în mod convingător că această represalii împotriva fraților vitregi și a mamei sale vitrege a fost legată nu numai de lupta pentru putere, ci și de fostul curs grecofil al tatălui său și Dorința lui Andrei de a înființa la Vladimir o nouă metropolă rusă Până la moartea propriului unchi, Marele Duce de Kiev Rostislav (-), Andrei Bogolyubsky nu s-a amestecat în afacerile întregii Ruse și până acum s-a ocupat de cei mai apropiați vecini ai săi În special, în a făcut o campanie de succes împotriva Volga Bulgaria și a câștigat terenuri importante din punct de vedere strategic de la aceasta în zona în care Oka se varsă în Volga, unde a fost fondat mai târziu Nijni Novgorod Cu toate acestea, după moartea lui Rostislav, când nepotul său, prințul Mstislav de Belgorod, contrar vechimii sale, a preluat tronul Kievului, Andrei Bogolyubsky a inițiat crearea unei puternice coaliții de prinți ruși și în Izyaslavich Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Ca urmare a acestui fapt, campania de la Kiev a fost supusă unui pogrom atât de teribil, din care "ON BCHJfb ChblovbTsbKhj ST NLNI AND TγΓA, AND SORRY H este stins, iar lacrimile sunt insuportabile" Cu toate acestea, contrar tradiției, prințul Avdrey nu a ocupat tronul Kievului, ci l-a predat fratelui său mai mic Gleb (-), care, potrivit unui număr de istorici (N Voronin, A Kuzmin, L Gumilyov), a arătat în mod vizibil căderea celui dintâi rolul și semnificația Kievului chiar și ca un fel de simbol al Rusiei unite În literatura istorică bogată (S Solovyov, V Klyuchevsky, N Voronin, A Kuzmin, L Gumilyov, V Kozhinov, J Fennel) a existat de multă vreme o idee puternică că, în urma acestei campanii, Kievul a pierdut în cele din urmă rolul de capitală mare-ducală, iar titlul mare-ducal a devenit proprietate a principilor Vladimir Cu toate acestea, o serie de istorici (B Rybakov, A Saharov, A Gorsky) neagă acest fapt, considerând că colegii lor a priori, nu tocmai critic, au perceput acest concept din sursele erei regatului Moscovei, în special celebra "Cartea puterii a genealogiei regale", creată sub Ivan cel Groaznic din motive pur ideologice și politice În iarna anului Fiul lui Andrei, Mstislav, a fost trimis de tatăl său într-o campanie la Novgorod, unde a domnit nepotul său Roman Cu toate acestea, armata aliată a prinților Smolensk, Polotsk, Ryazan, Suzdal și Vladimir nu și-a putut învinge rivalul într-o luptă deschisă, deoarece războinicii înșiși "au făcut mult rău, Cell a luat totul și l-a ars și oamenii din satul din IssvkoshA", s-au condamnat la o existență

înfometată și au devenit pradă ușoară pentru echipele din Novgorod Neavând succes pe câmpul de luptă, prințul Andrei a decis să-i înfometeze pe novgorodieni și să le întrerupă aprovizionarea cu pâine din "ținuturile Nizovsky" Drept urmare, înșiși novgorodienii "au arătat calea" către Roman și au fost nevoiți să-l accepte pe fiul cel mic al lui Andrei, prințul Yuri La sfârșitul vieții, Andrei Bogolyubsky a întreprins încă două acțiuni militare împotriva Volga Bulgaria ( ) și Kiev ( ), dar ambele campanii, care au fost din nou conduse de fiul său cel mare Mstislav, au fost fără succes În , împotriva principelui Andrei a apărut o conspirație de palat, în urma căreia a fost ucis cu brutalitate Diverse surse de cronică, inclusiv cronicile Laurentian, Ipatiev, Radzivilov și Tver, conțin diferite versiuni ale motivelor uciderii Marelui Duce de Vladimir și o compoziție diferită a participanților la conspirația împotriva lui Se poate spune doar că toate sursele de cronică dintre participanții direcți la uciderea prințului Andrei îl numesc cei mai apropiați "milostivi" - ginerele și fiul legendarului boier Stefan Kuchka Peter și Yakim, precum și paznicul princiar Anbal Yasin Întrucât nu putem acoperi această problemă în detaliu în paginile cursului nostru, recomandăm tuturor celor care doresc să se familiarizeze cu circumstanțele misterioase ale acestor evenimente tragice în detaliu să se refere la trei studii monografice scrise de remarcabilul istoric și arheolog sovietic profesor N N Voronin "Andrey Bogolyubsky" ( ) și doi istorici moderni - Yu V Krivosheev "Moartea lui Andrei Bogolyubsky: o investigație istorică" ( ) și A Yu Karpov "Andrey Bogolyubsky" ( ) Totodată, dorim să subliniem că strălucitele cercetări științifice ale profesorului N N Voronin, scris de el în , datorită intrigilor mai multor colegi, în special profesorului B T Pashuto, era deja împrăștiat în tipografie și nu a văzut lumina în timpul vieții autorului, dar a fost publicat la doar treizeci și cinci de ani de la moartea sa Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII Trebuie spus că în știința istorică s-a dezvoltat de multă vreme o idee stabilă că a fost prințul Andrei, dorind să devină noul "sdmovldstsbm" din Rus', care a devenit fondatorul unui sistem fundamental nou de relații sociale, care a fost exprimat prin distrugerea deliberată a sistemului tradiţional de vasalaj feudal de către acesta Sub el a fost înlocuit vechiul sistem de "relații de urmat" cu un nou sistem de cetățenie, în care prințul din stăpânul suprem se transformă într-un stăpân autocrat, iar războinicii săi mai tineri (tineri, copii, fii vitregi) din domnesc (" contractuali") vasali devin stăpâni ("non-contractuali") ") de către ministerialii care alcătuiau curtea sa domnească Pe această curte domnească s-a bazat Andrei Bogolyubsky în lupta împotriva boierilor influenți Rostov-Suzdal și a comunităților urbane din cele mai mari orașe ale pământului său În același timp, trebuie remarcat faptul că o serie de istorici liberali cunoscuți (V Kobrin, A Yurganov, I Danilevsky, J Fennel), pe valul de dezvăluiri pur oportuniste caracteristice timpurilor tulburi ale " Perestroika lui Gorbaciov și "vremurile grele ale lui Elțin", au fixat imediat acest regim politic pe "stâlpul rușinos al istoriei", numindu-l "autocrație despotică", care, desigur, nu are nimic de-a face cu știința reală, ci a fost dictată exclusiv de opiniile politice ale acestor autori După moartea lui Andrei Bogolyubsky, reprezentanți ai celor mai mari și mai bogate comunități urbane din nord-estul Rusiei s-au adunat la un congres la Suzdal, unde au apărut neînțelegeri extrem de ascuțite, atât între orașe în sine, cât și între susținătorii diverșilor prinți din dinastia conducătoare Ca urmare, a izbucnit o nouă ceartă pe întreg teritoriul

principatului Vladimir-Suzdal, la care au participat două coaliții de prinți: frații Mihail și Vsevolod Yurievich, pe de o parte, și nepoții lor Mstislav și Yaropolk Rostislavich, pe de o parte cealaltă mână Victoria în acest război a fost câștigată de prinții seniori, iar tronul lui Vladimir i-a revenit prințului Mihail (-), iar nepoții săi, sprijiniți de clanurile bogate ale boierilor Rostov-Suzdal, au fugit rușinos - Mstislav în îndepărtatul Novgorod , și Yaropolk - la vecinul Ryazan Cu toate acestea, în curând prințul Mihai, care nu se remarcase niciodată prin sănătatea bună, a murit și a izbucnit o nouă ceartă în principat Boierii Rostov și Suzdal, bazându-se pe potențialul militar al prințului Ryazan Gleb, al ginerelui său Yaropolk și al prințului Novgorod Mstislav, precum și al lui Polovtsy aliați, au încercat din nou să se răzbune în lupta pentru tron lui Vladimir Cu toate acestea, succesorul lui Mihail, fratele său mai mic Vsevolod, a câștigat acest război istovitor, învingând o coaliție de prinți ostili pe câmpul Iurievski ( ) și pe râul Koloksha ( ) Potrivit multor istorici (A Nasonov, B Rybakov, V Yanin, A Kuzmin, M Sverdlov, V Kuchkin, Yu Limonov), domnia lui Vsevolod cel Mare Cuib (-) a fost o perioadă de creșterea economică rapidă în vastele sale meleaguri, construcția de noi cetăți și orașe, dezvoltarea meșteșugurilor și comerțului și, ca urmare, puterea militară fără precedent a principatului Vladimir-Suzdal, care a devenit unul dintre cele mai influente principate din Rusia Această împrejurare i-a permis să înăbușe rapid și decisiv toată opoziția boierească, să pună capăt frământărilor, să întărească puterea mare-ducală și să înceapă să ducă o politică externă activă în toate direcțiile În - Prințul Vsevolod a luat parte activ la noua luptă princiară, în timpul căreia, după ce a învins coaliția Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Prințul Svyatoslav de Kiev și prințul Yaropolk de Novgorod, a preluat controlul asupra pământurilor Principatului vecin Riazan și Republicii Boierești Novgorod La Ryazan, prințul local Roman Glebovici a fost forțat să recunoască supremația prințului Vladimir, iar la Novgorod și-a plasat pe tron cumnatul, prințul proscris Iaroslav Vladimirovici Apoi, în - , prințul Vsevolod a făcut o serie de campanii de succes împotriva bulgarilor din Volga și a lui Polovtsy, în urma cărora și-a asigurat granițele de est și sud-est pentru o lungă perioadă de timp Nu întâmplător a fost atunci în Povestea anilor trecuti când Vsevolod cel Mare a fost numit oficial Marele Duce pentru prima dată, iar autorul fără nume al Povestea campaniei lui Igor, referindu-se la Marele Prinț al lui Vladimir, în mod elocvent a scris: scoop out " În , Vsevolod s-a implicat din nou într-un conflict între comunitatea Novgorod și prinții Smolensk și și-a plasat din nou cumnatul, prințul Yaroslav (-), pe tronul Novgorodului, care a fost apoi înlocuit de cei trei ani -bătrânul fiu Svyatoslav (-), pe care novgorodienii înșiși, în ciuda copilăriei, l-au invitat la masa domnească După cum povestește Cronica Laurențiană, această vocație s-a petrecut astfel: "Venind la Marele Duce Vsevolod, cu o plecăciune și cu rugăciunea întregului Novgorod, ești maestru prinț al marelui Vsevolod Gyurgevitch, îl rugăm pe fiul tău să domnească Novgorod, prințul este grozav, s-a gândit împreună cu alaiul său, să-i lase pe fiul lor Svyatoslav După ce și-a întărit serios poziția în Novgorod, cinci ani mai târziu, Vsevolod și-a trimis fiul cel mai mare, în vârstă de douăzeci de ani, Konstantin la masa din Novgorod, iar Svyatoslav a scos "înainte de a fi tânăr și nu putea guverna" În - principalele interese politice ale lui Vsevolod s-au mutat la sud, unde prințul Cernigov Vsevolod Chermny a alungat un alt fiu al prințului Vladimir Yaroslav

din Pereyaslav ancestral, dar campania propusă împotriva prințului invadator nu a avut loc, deoarece el însuși a părăsit patria strămoșească a principilor Vladimir Dar, pe de altă parte, Vsevolod a făcut o călătorie de succes în principatul vecin Riazan, unde un număr de prinți locali aveau în mod tradițional relații foarte apropiate și de familie cu prinții Cernigov În , când Vsevolod cel Mare s-a simțit "epuizat", relațiile din cadrul familiei sale mari au escaladat brusc și a decis să împartă destinele între fiii săi mai mari Inițial, intenționa să-l transfere pe fiul cel mare Konstantin de la Rostov la Vladimir și să-i transfere "stdreishismul" și să-l planteze pe prințul Yuri la Rostov Cu toate acestea, Konstantin, care a reușit să stabilească relații de afaceri strânse cu clanurile boierești locale, a sugerat ca tatăl său să mute capitala principatului la Rostov, iar Vladimir să o facă o "suburbie" Indignat de acest comportament al lui Konstantin, Vsevolod a convocat de urgență consiliul boieresc și clerul bisericesc, în frunte cu episcopul Ioan, și a transferat "stdreishismul" unui alt fiu, Yuri Această împrejurare a devenit motivul pentru care, la scurt timp după moartea lui Vsevolod, a început o nouă luptă civilă (-) pe teritoriul principatului Vladimir-Suzdal Inițial, acest conflict s-a dezvoltat în cadrul unei confruntări "politice și juridice" Dar în , prințul Konstantin, după ce a încheiat o alianță militară cu prințul Novgorod Mstislav Udaly, a început operațiuni militare împotriva fraților săi Yuri și Yaroslav Timp de doi ani, războiul a continuat cu succese diferite Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII acasă, până când în aprilie coaliția lui Iuri-Iaroslav a suferit o înfrângere zdrobitoare în bătălia de pe râul Lipitsa lângă Iuriev-Polski, care, potrivit cronicarului, a devenit una dintre cele mai sângeroase din istoria Rusiei Antice Ca urmare a victoriei, prințul Konstantin, păstrând tronul de la Rostov, a ocupat și marele tron la Vladimir Și prințul învins Yuri a plecat mai întâi la Gorodets, dar apoi a fost iertat de fratele său mai mare și l-a primit pe Suzdal ca soț Mai mult, în , Constantin a făcut pace cu frații săi și a semnat un acord cu aceștia, lăsând moștenire tronul prințului de Suzdal În , după moartea lui Konstantin, Yuri Vsevolodovich (-) a devenit Marele Prinț al Vladimir, care a condus Zaleska Rus până la invazia mongolă, devenind una dintre primele și cele mai înalte victime ale acestei invazii Potrivit mai multor autori (N Voronin, M Sverdlov), în timpul lui Yuri a început procesul de fragmentare a principatului Vladimir-Suzdal însuși, unde, împreună cu vechiul Rostov, au apărut noi mese domnești în Iaroslavl , Pereyaslavl-Zalessky, Iuriev-Polski, Uglici și Starodub Cu toate acestea, în ciuda acestui fapt, el a reușit să mențină pacea și liniștea în vastul său pământ După cum povestește Cronica Laurențiană, în , "înțeleptul prinț Yurga, i-a chemat pe prinți să doarmă în Suzhdlk și a agravat toată antipatia dintre bufnița sa, făcându-se înclinație în fața lui Yuri timp de un secol, având-și tatăl și stăpânul" Principatele Gayaitsky și Volyn Inițial, granițele de sud-vest ale viitorului stat Kiev au fost locuite de mai multe triburi slave de est: Ulichi, Tivertsy, croați albi și volinieni Dar deja la mijlocul secolului al IX-lea, sub presiunea pecenegilor, Uchi și Tivertsy au părăsit Nistrul și s-au mutat spre nord, spre Bugul de Sud, unde s-au contopit cu Volinienii În anii , sub Sfântul Volodimir, aceste pământuri de frontieră, cucerite de la regele polonez Mieszko I, au intrat pentru prima dată în statul Kiev Cu toate acestea, o jumătate de secol mai târziu, în -X, marii prinți ai Kievului Iaroslav cel Înțelept și Mstislav Viteazul au trebuit să-i recâștige din nou din

coroana poloneză Inițial, principalul oraș "Chervonnaya Rus" a fost Vladimir, unde se afla tronul princiar al întregului volost Volyn, pe care stăteau fiii Marelui Duce de Kiev Apoi, în anii , aici au apărut noi mese domnești în Terebovl, Perempl și Zvenigorod, care au format apoi volosta Galich Pe ținuturile acestor două volosturi aveau să apară apoi două principate rusești suverane - Vladimir-Volyn și Galiția, care în istoriografie sunt numite în mod tradițional Rus de Sud-Vest a) Volyn volost Potrivit "Testamentului" lui Iaroslav cel Înțelept, inițial întregul teritoriu al volostului Volyn a mers către fiul său cel mai mic Igor (-), iar apoi, prin decizia "triumviratului Yaroslavicilor", tronul lui Vladimir a fost ocupată alternativ de fiii lor Yaropolk (- , -) și Oleg (-) Dar în , după moartea prințului Yaropolk în războiul cu fiii fratelui său mai mare Rostislav, marele prinț al Kievului Vsevolod l-a plasat pe nepotul său Davyshch Igorevich (-) pe tronul Vladimir-Volyn și a înființat aici două noi mese domnești în Terebovl și Perempl, dându-le conducerii a doi frați, prinții proscriși Vasilko Rostislavich (-) și Vo- Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) lodar Rostislavich (-) Cu toate acestea, în , prin decizia Congresului Vitichevski, prințul Davyd Igorevich, ca instigator al unei noi tulburări și orbire a lui Vasilko, a fost privat de domnia tatălui său și aproape toată Volinia, inclusiv masa prințului Vasilko, care a devenit incapabil în Terebovlya, a fost predat fiului Marelui Prinț Kiev Svyatopolk Yaroslav (-) Dar, în același timp, participanții la congresul domnesc au trimis ambasadori la prințul Volodar, care i-a anunțat decizia prinților seniori: "bea vrdtd Vasilko să dormi și unde faci Przemysl" Sub Vladimir Monomakh, fiul său Andrei (-), iar apoi nepotul său Izyaslav (-) a devenit noul prinț al Voliniei Cu toate acestea, după ce prințul Izyaslav a plecat să domnească în strămoșul său Pereyaslavl, puterea din Vladimir a început să-și schimbe constant mâinile până când fiul său Mstislav (-) și apoi nepotul său Roman (-) s-au stabilit în cele din urmă pe tronul Volyn Mai mult, trebuie remarcat faptul că, potrivit multor istorici (V Pashuto, A Kuzmin, N Kotlyar, A Gorsky), până la prințul Roman, niciunul dintre principii Volyn nu s-a gândit să creeze o dinastie domnească separată în această volost , dar a considerat tronul lui Vladimir drept o rampă de lansare convenabilă pentru trecerea la un tron princiar mai prestigios Și numai prințul Roman a devenit întemeietorul unei noi dinastii domnești în aceste meleaguri fertile În / , Roman Mstislavich, invitat de comunitatea orașului Galich la tronul local, a anexat din nou Galiția la vastele sale posesiuni și a devenit primul conducător al principatului suveran Galicia-Volyn, unul dintre cele mai puternice și influente principate din Rus ' Totuși, după moartea sa în războiul cu prințul polonez Leszek I cel Alb (-), aici a început o nouă frământare, care a dus la prăbușirea principatului său Moștenitorul lui Roman, prințul Daniel, în vârstă de patru ani, a fost privat de tronul tatălui său, iar pe întreg teritoriul Galiției-Volyn Rus a început un adevărat salt princiar, în urma căruia s-au schimbat mai mult de o duzină de conducători din diferite dinastii princiare diferite orașe din Chervonnaya Rus Mai mult, în acest teritoriu a devenit scena unei lupte ascuțite și sângeroase între prințul polonez și regele maghiar, care s-a încheiat abia în odată cu semnarea tratatului de pace de la Sepesh, în condițiile căruia cea mai mare parte a Galiției a fost cedată Ungariei , iar Volinia până în Polonia Și numai capitala Vladimir, cu un cartier mic, a fost înapoiată sub controlul prințului matur Daniil Romanovici (-) În - , între Polonia și Ungaria a început un nou

război, la care a luat parte activ prințul Novgorod Mstislav Udaloy, care, după înfrângerea ungurilor, s-a așezat pe tronul domnesc la Galich După moartea sa, tronul domnesc a fost moștenit de ginerele lui Mstislav Volyn Prințul Daniel Romanovici (-), care a condus o luptă lungă și istovitoare cu Polonia și Ungaria pentru întoarcerea tuturor pământurilor tatălui său, care s-a încheiat victorios în scurt timp înainte de invazia mongolă, în b) volost galicesc În , după încheierea războiului intestin al domnitorului Volyn Yaropolk cu urmașii vărului său, prințul proscris Rostislav, marele prinț Kiev Vsevolod i-a predat conducerii fiilor săi, aceiași prinți proscriși Vasilka și Volodar, mese volost în Terebovl și Peremple După moartea lor, prințul Vladimir Volodarevici (-) s-a așezat pe tronul tatălui său la Przemysl, care a trebuit să conducă o luptă încăpățânată de ceva timp Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII se luptă atât cu fratele său Rostislav, cât și cu nepotul său Ivan, care pretindeau acest tron Dar în , după fuga prințului Ivan la Berlada Valahă, Vladimir a unit pământurile întregii Galiții sub stăpânirea sa și a transferat capitala principatului de la Przemysl la Galich Astfel, pe teritoriul Volynului, a apărut o nouă volost galiciană cu propria sa masă domnească separată, care a devenit în curând pământul Galiției, adică principat suveran După moartea lui Vladimir, tronul patern a fost moștenit de fiul său cel mai mare Yaroslav Osmomysl (-), timp în care Galiția a atins cel mai înalt vârf Dar însăși domnia sa a fost extrem de agitată și plină de "sediții" nesfârșite, ceea ce s-a datorat în mare parte faptului că nu a reușit niciodată să stabilească relații normale între "Pământ" și "Putere" Sub el a izbucnit pentru prima dată o criză politică acută în Galich, care s-a manifestat nu numai printr-o ciocnire directă între clanurile princiare și influente boieri, ci și prin nemulțumirea întregii comunități urbane din Galich față de caracterul moral al lor prinţ În , prințul Yaroslav a făcut testament în care a anunțat că va transfera drepturile la tron nu fiului său Vladimir, născut în mod legitim din soția sa Olga, ci fiului său Oleg, care s-a rătăcit de amanta lui Nastasya În această situație, prințesa jignită Olga, care, apropo, era fiica lui Yuri Dolgoruky, și fiul ei Vladimir, temându-se de rușinea prințului, au fugit la Lutsk Boierii galici și comunitatea orașului Galich nu au fost în mod clar mulțumiți de această situație, prin urmare, prin decizia consiliului orașului, Nastasya, acuzată de vrăjitorie, a fost arsă pe rug, iar prințul Yaroslav a fost obligat să depună un jurământ pe cruce să trăiești cu "prințesa în adevăr și să plătești taxele" Cu toate acestea, câțiva ani mai târziu, situația politică din principatul Galiției s-a înrăutățit brusc din nou, deoarece prințul Vladimir, din nou certându-se cu tatăl său, a fugit din Galich la propria sa soră Efrosinya Yaroslavna în Novgorod-Seversky și prințul "rătăcit" Oleg Nastasich devenit moștenitorul tronului Această împrejurare a provocat războiul intestine între frați vitregi (-), în timpul căruia Vladimir, cu sprijinul unor influente clanuri boierești, a reușit să-l învingă pe Oleg și să preia tronul tatălui său Cu toate acestea, curând a devenit clar că caracterul moral al noului prinț nu era mai bun decât cel al răposatului său tată Prin urmare, boierii Galich, fiind de acord cu prințul Volyn Roman, l-au alungat de pe tronul tatălui său și au transferat puterea prințului Volyn Dar nenorocirile "adulterului" Vladimir nu s-au încheiat aici, pentru că în anul următor a devenit victima unui nou război, dar deja între domnitorul Volyn Roman și regele maghiar Bela al III-lea (-), pe care el însuși l-a convins să se implice într-un conflict princiar asupra lui Galich După victoria

asupra lui Roman, regele maghiar și-a "aruncat" aliatul și l-a băgat în închisoare, iar pe masa lui Galich l-a pus pe fiul său Andrei (-) Adevărat, Vladimir a scăpat curând din închisoare și, cu sprijinul împăratului german Frederic Barbarossa (-), și-a recâștigat tronul tatălui său Dar nu a primit putere reală, deoarece s-a recunoscut în mod voluntar ca vasal al puternicului prinț Vladimir Vsevolod cel Mare, care a devenit un intermediar între el și prinții polonezi După moartea sa (/), prințul Volyn Roman a cucerit din nou întreg teritoriul Galiției și l-a anexat principatului Volyn c) Trăsături ale sistemului politic din Galicia-Volyn Rus Trebuie să spun că istoria Galiției-Volyn Rus atrage invariabil Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) atenţie deosebită a istoricilor şi este subiectul celei mai aprinse dezbateri din comunitatea ştiinţifică Motivele acestui interes sunt, în primul rând, că:) Până la invazia mongolă, niciuna dintre ramurile descendenților lui Yaroslav cel Înțelept nu s-a putut stabili pe tronul Galiției, iar în această perioadă s-au schimbat acolo un număr imens de prinți din diferite dinastii conducătoare, ai căror părinți erau mult dincolo de granițe din Galiţia-Volyn Rus) Spre deosebire de alte voloste rusești, clanurile boierești puternice au jucat un rol deosebit în conducerea acestui teritoriu - Arbuzovichi, Molibogovichi, Domazherichi, Kormilichichi și alții, care ei înșiși au invitat și au expulzat prinți, și-au împărțit funcțiile de conducere și cele mai profitabile meșteșuguri etc Desigur, Galich, în acest sens, nu a reprezentat o excepție de la regulă, deoarece în multe orașe rusești existau comunități urbane și volost destul de puternice care căutau să subjugă sau să limiteze puterea princiară Totuși, după cum profesorul A G Kuzmin, în Galich, mai devreme decât în Novgorod și în alte orașe, clanurile boierești locale au reușit să supună orașul (volost) veche, iar în niciunul dintre principatele rusești lupta boierilor pentru putere nu a căpătat caracterul de anarhie completă, când clanurile oligarhice erau gata să aducă interesele lui volost ca un sacrificiu pentru propriile interese egoiste Cu alte cuvinte, în Galicia-Volyn Rus nu a fost doar problema relației dintre "Pământ" și "Putere", ci au existat și contradicții foarte ascuțite în interiorul "Pământului" însuși, care adesea erau de natură pur socială Care au fost motivele acestei stări de fapt, inclusiv egoismul de grup special al boierilor Galich, au explicat oamenii de știință în diferite moduri De exemplu, mulți ruși (N Kostomarov, V Klyuchevsky, I Belyaev) și un număr de istorici moderni (I Froyanov, A Dvornichenko, V Mayorov) erau convinși că bogăția lor nespusă și influența lor specială nu se bazează atât de mult mult pe proprietatea lor funciară, cât de mult poziția lor oficială, în special acele orașe și volosturi pe care le-au primit în "feed" Istoricii sovietici (K Sofronenko, B Rybakov, V Pashuto, M Sverdlov), dimpotrivă, credeau că la baza puterii politice a boierilor locali se aflau vastele lor proprietăți funciare, care au apărut fie pe baza vechile posesiuni tribale ale nobilimii tribale sau asupra posesiunilor princiare acordate, care au fost distribuite războinicilor seniori ai diferiților prinți Desigur, toate aceste ipoteze și construcții științifice sunt, în principiu, adevărate în esența lor Totuși, după cum profesorul A G Kuzmin, este imposibil să absolutizați niciun aspect unic al poziției speciale a boierilor Galich ca parte a "Țării lor", deoarece atât proprietatea asupra pământului, cât și hrănirea erau în același timp baza bogăției și puterii lor nespuse În plus, nu trebuie ignorat faptul că, spre deosebire de alte țări rusești, în Galich existau câteva sute de familii boierești, care erau împărțite în diferite "partide politice", bazându-se, printre altele,

pe susținătorii lor din interiorul "Pământului" care s-a opus în mod obiectiv "Puterii" În același timp, un număr de autori moderni (P Stefanovici), care dezvoltă părerile predecesorilor lor (N Dashkevich, M Grushevsky), încă vorbesc despre "unitatea specială și corporatismul" boierilor locali și coeziunea lor extraordinară , ceea ce nu a fost observat în alte ţinuturi ruseşti Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII Republica Boierească Novgorod Viitorul teritoriu al Republicii Boierești Novgorod, locuit de triburi slave și finno-ugrice, împreună cu un mic teritoriu al "Țării Rusiei", a fost inițial unul dintre cele două centre de formare ale vechiului stat rus De aici a pornit rolul special al lui Novgorod în istoria Rusiei Antice, care a fost remarcat de cronicarii înșiși și de mulți istorici Din momentul în care a apărut vechiul stat rus unificat, Novgorod, ca și alte volosturi rusești, a fost condus de marele guvernator prinț, care, de regulă, era fiul cel mare al Marelui Duce de Kiev Mai mult, potrivit celui mai mare cunoscător al antichităților din Novgorod, academicianul V L Yanin, inițial puterea guvernatorului marelui prinț nu a fost împărțită, iar prințul de Novgorod a fost una din două persoane, îndeplinind simultan rolul de "posadnik" al Marelui Duce În același timp, în Novgorod, un loc special în conducerea orașului și a districtului său a fost ocupat inițial de orașul (volost) veche În știința istorică, există încă o discuție pe termen lung despre diferite aspecte ale acestei instituții antice a "Pământului" din Novgorod În special, unii savanți, susținători ai teoriei "veche comunale" (V Sergeevich, M Dyakonov, A Kuzmin, I Froyanov, A Petrov), susțin că vechea din Novgorod a fost inițial o instituție democratică a puterii de stat, la care a luat parte toată populația masculină liberă a orașului Alți oameni de știință, susținători ai "teoriei feudale" (S Yushkov, V Yanin, M Aleshkovsky, P Tolochko, M Sverdlov), spun că vechea din Novgorod era o colecție de elită a așa-numitelor " de centuri de aur" ", adică de ex Boieri din Novgorod, proprietari de pământ fără titlu și vârful negustorilor orașului În cele din urmă, susținătorii "teoriei revizioniste" (Yu Granberg, T Vilkul) susțin că vechea din Novgorod nu era o instituție de stat, ci era o adunare obișnuită și complet neputincioasă a cetățenilor Desigur, această din urmă ipoteză este în mod clar artificială, deoarece este complet incompatibilă cu sursele binecunoscute Vechea din Novgorod, ca și structurile veche ale altor orașe rusești, a fost încă de la început un corp al puterii de stat, deși, desigur, această puternică instituție s-a schimbat inevitabil, atât în compoziția sa socială, cât și în funcțiile sale principale În acest sens, mulți istorici acordă o atenție deosebită evenimentelor care au avut loc la Novgorod în , când vechea din Novgorod "a arătat calea" prințului din Novgorod Vsevolod, fiul și nepotul lui Mstislav cel Mare și al lui Vladimir Monomakh de la masa domnească După cum relatează Prima Letopiseță din Novgorod la sfârșitul lunii mai , "Novgorodtsy, după ce i-a chemat pe Plskovici și pe cei ploiosi și s-a gândit, parcă să-l alunge pe prințul lor Vsevolod, și să-i pună la curtea episcopală, cu o soție și copii, cu o mie și străjuiesc zi și noapte cu arme, de soți pe zi Și cei cu părul cărunt de două luni, iar deșertul din orașul iulie în ziua a -a Și acestea sunt defectele creatorului său: să nu vezi puturos, de ce ai vrut să te așezi pe Pereyaslavl, ai călărit cu un băț în fața tuturor, dar asta e mult Astfel, vechea din Novgorod i-a prezentat prințului Vsevolod trei cele mai grave acuzații:) neîndeplinirea îndatoririlor lor directe de a proteja drepturile și interesele smerds, care constituiau marea majoritate a populației libere a volostului Novgorod;

) plecarea voluntară de la Novgorod la tronul strămoșesc din Pereyaslavl, contrar unei serii de acorduri cu consiliul orașului privind întreaga sa viață Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) domnia la Novgorod și) un zbor rușinos de pe câmpul de luptă la Zhdan Gora în ianuarie , în timpul căruia Vsevolod și fratele său Izyaslav au fost înfrânți de prințul Suzdal Iuri Dolgoruky Dacă credeți Cronica Nikon, atunci novgorodienii au făcut alte pretenții lui Vsevolod, în special, că el "nu judecă și nu gestionează oamenii" Istoricii ruși și sovietici au evaluat aceste evenimente din Novgorod în moduri complet diferite O serie de autori, în special I M Troţki, S V Iuşkov, A V Artsikhovsky și V V Mavrodin, nu i-a acordat o semnificație epocală și a crezut că această "răscoală din Novgorod" și expulzarea prințului a fost un eveniment complet obișnuit pe drumul spre transformarea finală a Novgorodului într-o republică feudală, independentă de puterea Marelui Prinț al Kievului Alți autori, dimpotrivă, au acordat o importanță decisivă acestei revolte în procesul formării definitive a puterii republicane la Novgorod În special, academicianul B D Grekov, care a făcut un articol special "Revoluția în Novgorod cel Mare în secolul al XII-lea" ( ), credea că în Novgorod a experimentat o adevărată revoluție, care a stabilit acolo o nouă formă de sistem politic - o republică Potrivit acestui venerabil istoric, lovitura de stat care a avut loc acolo a însemnat lichidarea completă și decisivă a proprietății princiare asupra pământului de pe teritoriul volostului Novgorod, stabilirea alegerii prințului și trecerea la vechea Novgorod a drepturilor supreme ale statului Acest punct de vedere, care a dominat multă vreme știința istorică sovietică, a fost susținut într-o măsură sau alta de mulți istorici ai vremii, printre care și M N Tihomirov, B A Rybakov, D S Lihaciov, V T Pashuto și D A Vvedensky, care a considerat evenimentele din "ca punctul culminant al întregii istorii ruse", care a marcat apariția republicii feudale Novgorod Totuși, chiar și atunci acest concept a fost supus unei critici foarte motivate de către cunoscutul istoric și arheolog sovietic profesor V L Yanin, care în a publicat studiul fundamental "Novgorod Posadniks" Luând în considerare în mod cuprinzător diverse surse, el a declarat în mod direct că "răzcoala Novgorod" din nu a dat naștere în niciun caz la acele norme de viață republicană, despre care oponenții săi au scris adesea, deoarece formarea instituțiilor republicane în oraș a început mult mai devreme În special, "posadniye de un nou tip" - principalul corp al puterii republicane din Novgorod, a apărut pentru prima dată la sfârșitul secolului al XI-lea și, se pare, de la bun început a fost opțional În ceea ce privește alegerea prinților din Novgorod, problema deținerii tronului de acolo a fost decisă la vechea din Novgorod mai devreme, de exemplu, în , când "prințul Vsevolod Novgorod a fost așezat pe masă" În cele din urmă, este imposibil de spus că alegerea altor OFICIAL a fost un produs direct al acestei răscoale, întrucât prima alegere a episcopului de Novgorod a avut loc abia în , iar primul mii de episcop a fost ales chiar mai târziu, în În anii - o nouă lovitură adusă "conceptului revoluționar" al științei istorice sovietice a fost dată de cunoscuții istorici din Leningrad Yu G Alekseev, I Ya Froyanov și elevii lor A Yu Dvornichenko, A V Petrov, Yu V Krivosheev și alții În general, conceptul lor a fost că:) sistemul veche republican din Novgorod a apărut mult mai devreme decât evenimentele din , dar ei au avut un caracter de reper în eliberarea finală a Republicii Novgorod Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII din puterea Marelui Prinț Kiev;) cu toată originalitatea sistemului

politic din Republica Novgorod, în această structură însăși nu era nimic diferit în mod fundamental de alte orașe-stat rusești de tip republican care existau la acea vreme în toate țările rusești Un punct de vedere similar a fost împărtășit și de cunoscutul istoric moscovit profesor A G Kuzmin, care, în același timp, a acordat o atenție deosebită celor trei aspecte importante ale statului Novgorod În primul rând, în țara Novgorod a existat inițial o ierarhie a comunităților urbane înseși, când toate celelalte orașe - Pskov, Izborsk, Ladoga și altele erau "suburbiile" Novgorodului și aveau anumite îndatoriri față de aceasta În al doilea rând, clerul bisericesc, condus de episcopia aleasă locală, care avea un întreg set de funcții economice pur laice, a jucat încă de la început un rol important în administrația Novgorod, ceea ce s-a datorat cel mai probabil păstrării unor tradiții antice din Biserica Ariană În al treilea rând, evenimentele de la Novgorod din au fost un eveniment cheie nu numai pentru Novgorod însuși, ci și pentru toate celelalte țări rusești, deoarece din acel moment cele mai importante două principii ale puterii princiare, principiul "bătrânii" și principiul a "patriei", a încetat efectiv să mai funcționeze În ceea ce privește componența socială a vechei din Novgorod, există și opinii complet diferite După cum sa menționat deja, mulți istorici (M Dyakonov, B Grekov, M Tikhomirov, Yu Alekseev, I Froyanov) credeau că vechea din Novgorod este o colecție a întregii populații masculine libere a orașului, indiferent de proprietate și statutul social al orăşenilor înşişi Cu toate acestea, oponenții lor (S Yushkov, V Yanin, P Tolochko, M Sverdlov) au susținut că vechea din Novgorod era o instituție de stat pur aristocratică, ai cărei membri erau așa-numitele " de centuri de aur", adică proprietari de mari moșii urbane care au aparținut boierilor din Novgorod, patrimoniali fără titlu și negustori de vârf Această viziune complet diferită asupra compoziției sociale a vechei din Novgorod, exprimată înainte de război de profesorul S V Iuskov, apoi a fost susținut serios de cercetările arheologice ale profesorului V L Yanin și studenții săi În special, în binecunoscutul său articol fundamental "Structura socio-politică a Novgorodului în lumina cercetărilor arheologice" ( ), el a dovedit în mod convingător că "Curtea lui Yaroslav" din partea comercială a Novgorodului, unde vechea din întregul oraș de fapt a avut loc, putea găzdui maxim - de persoane, și nu toate cele multe mii de populație masculină a orașului Desigur, argumentele arheologice ale lui V L Yanin a devenit un argument foarte puternic în favoarea susținătorilor naturii "aristocratice" a vechei din Novgorod Cu toate acestea, relativ recent acest argument a fost serios "corectat" de profesorul A G Kuzmin În special, el a sugerat că așa-numitele " de centuri de aur", care au fost menționate în diferite cronici din Novgorod, ar fi putut foarte bine să fie aleși reprezentanți din cinci districte ale orașului - Nerevsky, Slavensky, Plotnitsky, Zagorodsky și Lyudin, unde vechea lor Konchak avea a existat de mult timp, pe care au fost aleși bătrânii Konchak și sotsk Oricum ar fi, dar toți istoricii sunt de acord că, după "răzcoala din Novgorod" din , prințul a devenit o figură secundară în raport cu toate celelalte organe ale guvernului orașului Mai mult, o schimbare vizibilă în politica Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Statutul prințului Novgorod a fost transferul reședinței sale de stat de la "Curtea lui Iaroslav", situată în centrul orașului, în suburbia sa, în "Așezarea lui Rurik" De acum înainte, prințul Novgorod nu a fost doar invitat de către înșiși Novgorodieni la tronul lor, ci a încheiat și un acord special cu consiliul orașului, a cărui încălcare a dus la expulzarea prințului din oraș Potrivit

istoricilor înșiși (L Cherepnin, V Yanin, M Sverdlov, V Vodov), inițial această înțelegere ("înainte de sfârșit") a fost încheiată oral, dar de la sfârșitul secolului al XII-lea a început să poarte caracterul unui document scris, a cărui formă a fost întotdeauna tradițională și bazată pe principiile legitime ale "antichității" (tradiției), caracteristice întregii mentalități medievale Acest tratat prevedea atât limitările puterii domnești, cât și principalele funcții ale prințului și ale administrației sale În special, în temeiul acestui acord, prințul nu avea dreptul de a:) anula orice acte juridice emise anterior, atât de către prinți înșiși, cât și de oamenii din Novgorod ("grd iot ti, prince, ns suzhlti");) "volosturi separate" fără consimțământul posadnikului și privează "oamenii din Novgorod" de "hrănirea" lor și volosturile fără dovezi puternice ale vinovăției lor;) "păstrați sva și înființați așezări", locuite de iobagi domnești, care erau scutiți automat de la plata taxelor de oraș;) "păstrați", adică deține, cumpără sau acceptă satele "ddrome" din Novgorod, etc În același timp, acest acord prevedea clar că, imediat după preluarea mandatului, prințul și "curtea lui domnească" au fost incluse pe deplin în sistemul local de administrare militară, administrativă și judiciară În special, prințul:) fiind șeful trupei sale, trebuia să "păzească" ținuturile Novgorodului de invadatorii străini prin cruce;) fiind arbitrul judiciar suprem, "să judece și să îmbrace poporul din Novgorod conform legii" și, împreună cu locuitorii din Novgorod, să participe la "instanța de judecată";) fiind proprietarul unui domeniu princiar, gestionați-l cu prudență și primiți ("kuny illati") de la volosturile din Novgorod un tribut special sub forma unui "dar" Vechea din Novgorod în sine avea puteri extrem de largi, deoarece pe aceasta au fost rezolvate toate problemele de război și pace, au fost abolite legile, impozitele și taxele învechite și au fost adoptate noi legi, impozite și taxe și cei mai înalți oficiali ai administrației Novgorodului au fost aleși: posadnikul, miile și arhiepiscopul Posadnik După cum profesorul A G Kuzmin, întrebarea despre momentul nașterii acestei instituții și funcțiile primarului în secolele X-XI este cea mai confuză problemă a istoriei antice din Novgorod Însăși etimologia acestui cuvânt sugerează două interpretări posibile:) fie posadnikul a fost un funcționar "plantat",) fie a reprezentat inițial posadul, i e parte comercială a orașului Principala problemă asociată cu instituția posadnichestvo este atunci când a avut loc procesul de transformare a acestui vechi "oficial rus", plantat de prințul Kievului pentru a conduce Novgorod, într-o poziție republicană aleasă, care a devenit cea mai înaltă figură a administrației republicane din Novgorod Pentru prima dată, posadnicii fără nume din Novgorod au fost menționați într-un articol analistic din , când Marele Prinț Kiev Yaropolk, după zborul fratelui său vitreg, Prințul Vladimir, "dincolo de mare", "plantează-ți posadnicii la Novgorod" Apoi, în articolele de cronică referitoare la epoca lui Iaroslav cel Înțelept și a fiului său cel mare Izyaslav, alți doi posadnici din Novgorod Konstantin (-) și Ostromir (-) au fost menționați în mod repetat În viitor, institutul de posadnichestvo a început doar să se consolideze, Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII de când prinții de la Kiev înșiși au început să-și trimită copiii mici, incapabili să domnească la Novgorod În această perioadă, cronicile din Novgorod sunt pline de numele unor astfel de posadnici din Novgorod precum Zavid, Petryata, Mironeg, Savva, Mikula, Uleb și alții Cu toate acestea, în timpul domniei lui Mstislav cel Mare (-), s-a realizat o anumită armonie între "Pământul" și "Puterea" din Novgorod, iar postul de posadnik a dispărut

temporar în fundal Dar tocmai în , când Vladimir Monomakh l-a rechemat pe Mstislav la sud și l-a închis la Belgorod, codurile analistice din Novgorod oferă o listă meteorologică a posadnikilor din Novgorod nu numai după nume, ci și după patronimici: Kosnyatin Moiseevich, Miroslav Gyuriatinich, Petrila Mikulcich, Ivanko Pavlovich , Kosnyatin Mikulcich, Yakun Miroslavici, Sudila Ivankovich, Nezhata Tverdyatich, Zhiroslav Ivankovich, Ivanko Zakharyinich, Zavid Nerevinich, Mikhalko Stepanovici, Miroshko Nezdinich, Dmitri Iovici, Ivanovici, Dmitri Iovici, Ivanovici, Ivanovici vich, Stepan Tverdislavich și alții După cum arată această listă clar:) doar reprezentanții unei caste foarte limitate a celor mai bogați și mai influenți boieri din Novgorod au fost aleși în postul de posadnik Novgorod;) acest post a devenit de facto "ereditar" pentru o serie de familii boierești locale, precum Mikulchichi, Ivankovici, Miroshkinichi, Mikhalkovici, Tverdislavichi și alții Desigur, după evenimentele din , posadnikul din Novgorod a devenit cea mai înaltă figură din întreaga administrație din Novgorod, care, împreună cu prințul, a condus campanii militare, a condus ramura executivă și Consiliul boier ales (Domnului) și a fost responsabil și de toate relațiile diplomatice dintre Novgorod și puterile străine Așadar, lupta pentru acest post cel mai înalt a căpătat un caracter destul de ascuțit și, conform estimărilor multor istorici, în prima sută de ani, în oraș au avut loc peste treizeci de "lovituri de stat", purtând o altă culoare socială În special, în , în oraș a izbucnit o puternică explozie socială, îndreptată "LA POSIDANIK DMITR ȘI LA FRATELE G , CĂ CĂ L-AI PARTICIPAT lui Srevro IMATI LA NOVGORODOTSBKH, Iar în volost Kuna VrATI, potrivit negustorului, credința sălbatică, și căruțele de purtat și alte toate relele; și s-a dus la curți πχ grdvezh, și Miroshin curtea Dmitrov a luminat, și viața πχ poilldshA, și s-au așezat πχ rdsprodlshA și slujitori, A EXCES r A deli SH A prin sunet, grivne în jurul orașului și pe scut; şi că oricine a pus mâna, şi că numai Dumnezeu ştie, şi din aceia mulţi rdzvogtleshl; iar ce este pe scânduri, altfel vei lăsa prințului În istoriografia sovietică (M Tikhomirov, V Mavrodin), această răscoală a claselor inferioare din Novgorod a fost privită în mod tradițional doar prin prisma luptei de clasă, dându-i un caracter pur antifeudal Cu toate acestea, istoricii moderni (V Yanin, A Kuzmin) cred pe bună dreptate că această dovadă interesantă a Primei Cronici de la Novgorod nu numai că indică semnificația socială profundă a acestei revolte, ci vorbește direct despre legătura inițiatorilor ei cu Marele Prinț Vladimir Vsevolod cel Mare, al cărui fiu mai mare Konstantin a stat apoi la domnie la Novgorod Folosind cu pricepere nemulțumirea socială a orășenilor, prințul Vsevolod și grupul boieresc al Mihalkovicilor apropiati lui de pe strada Prusskaya au scăpat de clanul boieresc Miroshkinichs din Lyudin, inacceptabil și ostil, în urma căruia Tverdislav Mikhalkovich, fiul lui cunoscut susținător al prințului Vsevolod - Mikhalka Stepanich, a fost ales Novgorod posadnik Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Tysyatsky Potrivit istoricilor (A Kuzmin, V Kuchkin, I Froyanov, A Mayorov), institutul celor o mie era o funcție electivă tradițională de la "Pământ", în cadrul căreia a existat întotdeauna o sută de sistem cu aleși care conduceau comunitățile teritoriale slave din toate satele, pogosturile și orașele Dar, spre deosebire de alte țări rusești, sistemul sotnia din Novgorod a existat în paralel cu sistemul de guvernare Konchan, care își are rădăcinile în topografia istorică a Novgorodului însuși Inițial, al sutelea sistem, strâns legat de organizarea administrației militare princiare, era controlat de prinții înșiși, care și-au numit miile în

regimentele din Novgorod Totuși, lupta constantă dintre principii nou-veniți și boierii din Novgorod, străduindu-se mereu să pună sub control toate organele puterii de stat și administrației din oraș, a dus la stabilirea poziției miilei aleși Această reformă, realizată în , a întărit și mai mult poziția boierilor din Novgorod și a dus la subordonarea sutelor orașului față de consiliul orașului și la intrarea lor în cartierele orașului De regulă, tysyatsky din Novgorod era un reprezentant al proprietarilor de pământ fără titlu și al clasei de comercianți, care în timp de pace a rezolvat litigiile în chestiuni comerciale și era responsabil cu colectarea taxelor și impozitelor orașului, iar în timp de război era șeful Miliția din Novgorod, formată din "oameni mai înalți" Desigur, miile de aleși, ca și posadnicii, s-au străduit să rămână în funcțiile lor cât mai mult timp posibil și, dacă a fost posibil, să o transmită prin moștenire Cu toate acestea, se știe cu încredere că printre miile din Novgorod s-a format o singură "dinastie" în persoana lui Yakun Namnezhich și a fiilor săi Fyod Yakunovich Arhiepiscop (Vladyka) Originalitatea sistemului de stat din Novgorod a constat în faptul că ierarhii bisericești au jucat un rol deosebit în viața politică a volostului Novgorod În vremea Rusiei Kievene unite, când Episcopul Novgorodului a fost aprobat de mitropolitul Kievului, el avea deja un statut special printre alți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse și urma un curs complet independent de mitropolie Prezența unor astfel de contradicții în adâncul clerului bisericesc superior poate fi judecată după conflictul acut care a apărut în între domnul din Novgorod Nifont și mitropolitul de la Kiev Kliment Smolyatich Cu toate acestea, alegerea rectorului Mănăstirii Adormirea Maicii Domnului, egumenul Arkadi, ca șef al eparhiei Novgorod, care a avut loc la vechea orașului în , a fost, fără îndoială, un eveniment marcant în istoria Republicii Novgorod Istoricii au apreciat diferit acest lucru precedent în istoria statului Novgorod Dar au probabil dreptate acei oameni de știință (A Kuzmin, S Perevezentsev) care au legat-o de manifestarea a două tradiții principale ale Bisericii irlandeze-ariene, păstrate în creștinismul rus timpuriu:) alegerea unui episcop nu de către clerul bisericii , ci de către comunitățile de laici înșiși și) îmbinarea funcțiilor liturgice și economico-administrative de către episcopul Novgorod În special, se știe cu încredere că arhiepiscopul de Novgorod a fost deținătorul trezoreriei orașului și al presei și, de asemenea, a luat parte activ la relațiile diplomatice din Novgorod și a semnat toate tratatele și acordurile sale internaționale cu semnătura sa Subiect: ȚĂRILE RUSICE ÎN SECOLELE XII - PRIMUL TREIE AL SECOLUL XIII Potrivit mai multor autori autoritari (V Yanin, E Rybina), din , arhimandritul Novgorod a început să joace un loc special în structura politică a Republicii Novgorod, care a condus tot clerul negru al principalelor mănăstiri din Novgorod situate în toate cele cinci capete de oraș Arhimandritul din Novgorod, care era și starețul străvechii Mănăstiri Sf Gheorghe, unde se afla reședința sa, a început să fie și el ales de vechea orașului și avea statut independent față de domnul Novgorod, a cărui reședință era Catedrala Sfânta Sofia Subiectul: CULTURA RUSOEI KIEVANIEI SECOLELE IX - XII Plan: Observații preliminare Arta populară orală Scrierea și alfabetizarea Letopisețul rusesc veche Literatura veche rusă a) Observații generale b) Monumentele literare ale Rusiei Antice Arhitectura Rusiei Antice Arta pitorească a Rusiei Antice Cultura materială a Rusiei Antice Observații preliminare Vorbind despre dezvoltarea culturii ruse antice, este necesar să remarcăm o serie de circumstanțe semnificative) Cultura rusă antică s-a dezvoltat inițial

ca o cultură sintetică, deoarece a experimentat o influență destul de puternică din partea altor popoare și state vecine, în primul rând Imperiul Bizantin, care a fost considerat pe drept unul dintre centrele civilizației creștine mondiale Cu toate acestea, în același timp, Ancient Rus' nu doar a copiat sau împrumutat modelele, tendințele și stilurile altor oameni, ci le-a refractat prin tradițiile sale culturale și experiența sa istorică) Nu trebuie uitat că vechiul stat rus s-a format inițial ca o entitate multietnică, în care tradițiile și obiceiurile culturale ale slavilor estici, rușilor multietnici, balților, popoarelor finno-ugrice, turcilor și altor grupuri etnice inevitabil împletite Deși, bineînțeles, etnia slavă de est formatoare de stat a jucat un rol deosebit în politogeneza rusă) Timp de multe secole, cultura rusă antică, inclusiv arta populară orală, literatura, artele aplicate, arhitectura și pictura, s-a dezvoltat sub influența tradiției religioase păgâne și a viziunii păgâne asupra lumii Chiar și adoptarea creștinismului, care a avut un impact puternic asupra dezvoltării antice Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Literatura rusă, arhitectura și arta picturală, care erau direct legate de dogma creștină ortodoxă, nu au putut depăși complet originile de secole ale culturii populare Arta populară orală Desigur, dezvoltarea artei populare orale a precedat apariția literaturii scrise, dar aceasta a avut un impact uriaș asupra formării și definirii orientării sale ideologice și a diferitelor stiluri artistice Un loc semnificativ în folclorul Rusiei antice a fost ocupat de comploturi mitologice, înrădăcinate în idei păgâne și rituri de cult ale slavilor de est, rușilor și altor grupuri etnice În special, folclorul ritualic era foarte strâns legat de sărbătorile calendaristice ale strămoșilor noștri De exemplu, întâlnirea iernii a fost sărbătorită cu colinde celebre, rămas bun - Shrovetide, Red Hill și Rainbow, iar rămas bun de la primăvară și întâlnirea verii - sirene, semik sau kupala etc Toate sărbătorile calendaristice erau în mod tradițional însoțite de diverse cântece, dansuri, dansuri rotunde și divinații În plus, cântecele, dansurile și dansurile rotunde au însoțit viața strămoșilor noștri în multe alte cazuri De exemplu, cântecele rituale, cântecele de nuntă, lamentările, cântecele de la sărbătorile funerare și sărbătorile de alai erau foarte frecvente Cele mai durabile forme ale folclorului antic au fost, de asemenea, tot felul de incantații și vrăji, care erau cele mai comune mijloace de influență magică asupra lumii din jur De exemplu, mulți savanți au observat de multă vreme faptul remarcabil că în cronicile ruse s-au găsit destul de des diverse vrăji-conspirații, inclusiv în tratatele ruso-bizantine semnate de prinții de la Kiev Igor ( ) și Svyatoslav ( ) Un gen comun de artă populară orală a fost o varietate de basme, tradiții și legende Mai mult, aceste motive de basm se reflectă în materialul cronicilor, în monumentele literaturii hagiografice și în alte opere literare Desigur, majoritatea legendelor antice rusești erau de natură pur religioasă, dar au existat și legende cu un conținut pur secular, de exemplu, "Legenda lui Kyi, Shchek și Khoriv, sora lor Lybid și întemeierea Kievului" , "Despre chemarea varangiilor", "Despre răzbunarea Olgăi asupra drevlianilor" și altele Strămoșii noștri cunoșteau și iubeau diverse zicători, proverbe și ghicitori, dintre care multe au devenit mai târziu parte a monumentelor literare ale vremii În special, mai ales multe proverbe și zicători au fost conținute în "Cuvântul" și "Rugăciunea" de Daniil Zatochnik - două monumente remarcabile ale literaturii antice ruse din secolele XX-XIII Printre monumentele de artă populară orală, epopee sau antichități au ocupat un loc aparte, care au devenit adevărate capodopere ale

folclorului antic rusesc Prin urmare, în știința istorică rusă, studiului epicului i s-a acordat întotdeauna o importanță deosebită și s-a discutat cu privire la o serie de probleme cheie, în special: a) când a apărut epopeea; b) din ce mediu social a ieșit această epopee și c) care a fost istoricitatea conținutului epopeilor antice rusești Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII a) O serie de autori sovietici și moderni (I Tsapenko, V Cherdyntsev, D Balashov) au susținut că epopeea a apărut cu mult înainte de formarea vechiului stat rus și primele antichități rusești să fie create fie în primele etape ale Etnogeneza slavă, sau în epoca "democrației militare" Alți autori (B Rybakov, D Likhachev, R Lipets, V Kozhinov) au crezut mult mai rezonabil că nașterea epopeei eroice epice a fost indisolubil legată de apariția vechiului stat rus, iar primele epopee au luat deja contur în secolele IX-X, deoarece în perioada de glorie a literaturii ruse antice, epopeea rusă antică "era deja un fenomen al trecutului, un fel de moștenire a trecutului și nu o componentă în curs de dezvoltare a culturii moderne" În cele din urmă, al treilea grup de autori (B Sokolov, I Froyanov, Yu Yudin) a susținut că primele epopee rusești au fost create abia în secolele XII-XIV, și posibil chiar mai târziu, în secolele XV-XVII b) Unii savanți (B Sokolov, V Miller, R Lipets, V Rabinovici, V Kozhinov) sunt convinși că epopeea a apărut în mediul echipei, deoarece multe antichități rusești conțin o imagine foarte exactă a întregului complex de arme și echipamente vechi rusești, precum și acuratețea întregii terminologii militare din acea epocă Cu toate acestea, oponenții lor (V Propp, B Rybakov, D Likhachev) au respins categoric "teoria aristocratică" a originii epopeei și au susținut că ea își are originea într-un mediu țărănesc democratic c) Reprezentanții așa-numitei "școli mitice" (O Miller, B Putilov, I Froyanov, Yu Yudin) susțin că personajele tuturor epopeilor antice rusești și faptele reflectate în ele sunt pură ficțiune și nu au baza istorica reala Reprezentanții așa-numitei "școli istorice" (L Maikov, R Lipets, V Rabinovici, V Kozhinov), dimpotrivă, spun că toate personajele epopeilor antice rusești au fost figuri istorice reale care, în " secole legendare" din istoria Rusiei, a luptat eroic împotriva dușmanilor săi externi, în special, Torks și Pecenegis De regulă, printre cele mai vechi epopee rusești create în secolele IX-X, includ cicluri epice despre Mikul Selyaninovich, Volga Svyatoslavich, Sukhman Damantievich, Nightingale Budimirovich, Ilya Muromets (Murovlyanin) și alții Probabil, în același timp, a fost creat un ciclu epic dedicat unchiului Marelui Prinț al Kievului Vladimir Dobrynya Nikitich, în special epic Dobrynya și Șarpele, Dobrynya Matchmaker, Dobrynya și Nastasya și altele Puțin mai târziu, la sfârșitul secolului al X-lea - începutul secolului al XI-lea, au fost create noi epopee, inclusiv "Ivan - fiul oaspete", "Mikhailo Potyk", "Stavr Godinovici" și "Sukhan" Apoi, la sfârșitul secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea, au apărut povești epice despre Alioșa Popovici, al cărei nume este menționat în cronicile ruse în legătură cu campaniile împotriva Polovtsy și bătăliile de pe râurile Lipitsa și Kalka, de exemplu, "Alyosha Popovich și Tugarin" și "Alyosha Popovich și sora Zbrodovici" Arta populară orală a Rusiei antice, care s-a format cu mult înainte de apariția scrisului, a avut, desigur, un impact uriaș asupra dezvoltării întregii literaturi ruse antice Mai mult, multe opere literare nu numai că au folosit bogatul material factual al folclorului, ci și-au adoptat în mare măsură formele sale structurale, stilurile poetice și tradițiile lingvistice Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Scrierea și alfabetizarea Desigur,

baza multor culturi europene cunoscute sunt cele mai vechi monumente scrise Prin urmare, problema apariției primelor surse scrise ale Rusiei Antice este direct legată de problema apariției scrisului în rândul slavilor răsăriteni Cu toate acestea, această problemă este încă discutabilă, iar în prezent există două puncte de vedere principale pe această temă a) Unii istorici și filologi (F Buslaev, A Vostokov, A Shakhmatov, R Skrynnikov) au susținut că scrierea rusă veche a apărut în paralel cu procesul Botezului oficial al Rusiei, când primele monumente literare și cronice ale Anticului Rusia au fost create de fapt, în special "Memorie și laudă" de Jacob Mnich, "Predici despre lege și har" de către presbiterul Hilarion și alții b) Alți autori (V Istrin, D Lihachev, A Rogov, P Cernykh) au subliniat faptul că în prezent istoricii au dovezi incontestabile ale existenței scrisului est-slav cu mult înainte de Botezul Rusiei Primul indiciu al acestei împrejurări este conținut în binecunoscuta lucrare a lui Chernorizets Brave "Despre scrieri" (secolele IX-X), care susținea că vechii slavi aveau "trăsături" și "tăieri" originale Un alt indiciu al existenței scrierii precreștine rusești este cuprins în tratatul "Despre scrierile pe covoare" și în "Viața panoniană a lui Cyril-Konstantin", care datează din prima jumătate a secolului al X-lea În fine, textele tratatelor de pace încheiate de Oleg și Igor cu împărații bizantini în prima jumătate a secolului al X-lea vorbesc despre existența neîndoielnică a scrisului înainte de Botezul Rusiei În plus, multe descoperiri ale arheologilor sovietici (B Rybakov, D Avdusin), în special plăcile de cupru ale tumurilor militare de la Cernigov și Tver și amforele celebrului cimitir Gnezdovsky, care datează din prima jumătate a secolului al X-lea secol, dovedesc de asemenea că slavii răsăriteni au avut o limbă scrisă multă vreme înainte de Botezul Rus' Între timp, este necesar să se acorde o atenție deosebită punctului de vedere al profesorului A G Kuzmin, care a scris pe bună dreptate că disputa cu privire la momentul apariției "scrisului rusesc" a rezultat în mare parte din faptul că majoritatea experților cunoșteau doar Rusia Kievană, în timp ce alte state Rus existau efectiv, în special Khaganatul rusesc din regiunea Don, Rugiland în Pannonia şi Marea Baltică etc Întrebarea cu privire la momentul creării unui alfabet vechi slav cu drepturi depline provoacă încă multe controverse în rândul istoricilor și lingviștilor De regulă, aspectul său este asociat în mod tradițional cu numele celebrilor "frați Tesalonic" Chiril-Constantin (-) și Metodiu (-), care în anii - a propovăduit credința creștină în Khazaria, Bulgaria, Moravia și Crimeea Cel mai probabil, atunci acești mari misionari creștini au creat două alfabete celebre - glagolitic și chirilic și, de asemenea, au tradus mai multe cărți liturgice în slavonă În același timp, problema timpului apariției acestor două alfabete și a legăturii lor între ele este încă subiectul unor dispute științifice ascuțite Majoritatea manuscriselor slave din acea vreme au fost scrise atât în glagolitic, cât și în chirilic, așa că este destul de problematic să se determine care dintre aceste alfabete a apărut mai devreme În literatura istorică au fost prezentate multe ipoteze diferite Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII despre alfabetele slave Dar esența tuturor acestor dispute și discuții constă în care dintre aceste alfabete a fost creat de Cyril) Unii autori (P Lavrov, D Likhachev) sunt convinși că alfabetul glagolitic a precedat apariția alfabetului chirilic și, inițial, în acest alfabet, care a fost creat de Chiril, au fost scrise primele cărți liturgice pentru Populația slavă din Moravia și Pannonia Cu toate acestea, diferența puternică dintre grafia glagolitică și scrierea

statutară greacă a forțat o schimbare a ortografiei multor litere, iar după câteva decenii a apărut un nou alfabet, numit alfabet chirilic, care a forțat alfabetul glagolitic să nu mai fie folosit pe scară largă) Alți autori (S Bernstein) cred că alfabetul chirilic a apărut mult mai devreme, care se baza pe scrierea liturgică statutară bizantină Cu toate acestea, protestul acut al clerului german din Moravia și Pannonia împotriva scrisului slavo-grec i-a forțat să schimbe caracterul scrierii literelor, în urma căruia a apărut alfabetul glagolitic Ulterior, la sfârșitul secolului al IX-lea, când influența bizantină în Bulgaria a crescut semnificativ și a început înflorirea scrisului slav, nevoia alfabetului glagolitic a dispărut și, făcând loc unui alfabet chirilic mai ușor și mai elegant, s-a transformat în criptografie , care a fost folosit în Rusia, Serbia, Bulgaria și Croația până la mijlocul secolului al XVII-lea Trebuie spus că ambele aceste ipoteze pornesc de la premisa fundamentală că atât chirilicul, cât și glagoliticul au apărut sub influența directă a "scrierii statutare" bizantine, împrumutând direct stilurile multor dintre literele lor din acest script Cu toate acestea, o serie de autori (A Kuzmin, A Muravyov) susțin că alfabetul glagolitic a apărut ca urmare a dezvoltării unui script cuneiform necunoscut, care a fost răspândit în rândul Rusiei dunărene, carpatice, de la Marea Neagră și din Moravia Mai târziu, pe baza acestei scrisori, Kirill și-a creat faimosul alfabet chirilic, care a devenit un fel de sinteză a limbilor rusă și slavă În același timp, alfabetul glagolitic, care era mai complex în stilul său, a dispărut în fundal, dar a rămas multă vreme sub forma criptografiei la granițele lumii ortodoxe slave cu lumea catolică, adică în Bulgaria de Vest, Croaţia şi Norica Până la mijlocul secolului al XIV-lea toate lucrările antice scrise de mână rusești erau scrise pe pergament, care în Rus se numea piele, vițel sau haratya Pergamentul era o piele perfect prelucrată a unei oaie sau a unui vițel, a cărei producție a luat naștere în orașul Pergamon din Asia Mică, de unde provine, de fapt, numele acestui material pentru scrisul scris de mână Tehnica de producere a pergamentului a fost următoarea: mai întâi, pielea animalului a fost stropită cu cenușă și potasiu, apoi a fost curățată cu grijă de carne, lână și peri, a fost frecata cu cretă pentru a degresa și abia apoi a fost rindeluită cu un cuțit și netezit cu piatră ponce Inițial, tot pergamentul a fost adus din Bizanț și o serie de state europene, iar la începutul secolului al XIII-lea în Rus' s-a înfiinţat producţia proprie de pergament Toate manuscrisele rusești vechi au fost scrise numai în scrierea statutară, care a fost caracterizată prin grafica geometrică a literelor, absența înclinării lor și distanța dintre cuvintele individuale dintr-o linie În plus, literele, de regulă, nu depășeau linia liniei, iar foaia în sine era căptușită și avea margini uniforme și largi pe ambele părți ale foii Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Când scriau cărți scrise de mână și documente oficiale rusești antice, au folosit cerneală foarte densă și groasă, de obicei de o nuanță maronie sau maro Pregătirea acestei cerneluri s-a bazat pe o reacție chimică între săruri, feruginoase și taninuri, deoarece produsele din fier ruginit, scoarța de copac și guma, o substanță vegetală lipicioasă, erau plasate într-un mediu natural acid, de exemplu, supa de kvas sau de varză acră Apoi, acest amestec a fost infuzat într-un loc cald și întunecat și, după ce s-a îngroșat, a fost folosit în scopul propus ca cerneală Pe lângă cerneală, la crearea cărților scrise de mână, vopselele (cinabru, ocru, azur) erau folosite pentru a desena titluri și majuscule (titlu), precum și diverse decorațiuni ornamentale

Pixurile de păsări, de obicei pene de gâscă, erau folosite ca instrumente principale pentru scris, care au fost mai întâi înmuiate în nisip fierbinte, apoi ascuțite cu un briceag și au făcut o canelură specială pentru cerneală Conform "Listei preliminare a manuscriselor slavo-ruse din secolele XI-XGV" ( ) din de cărți scrise de mână înregistrate din acea perioadă, de rarități neprețuite aparțin epocii Rusiei Kievene În mod tradițional, cea mai veche carte scrisă de mână din Rusia este celebra Evanghelie a lui Ostromir ( ), scrisă de diaconul Grigori pentru primarul din Novgorod Ostromir Adevărat, există o opinie (A Kuzmin, V Yanin) că cele mai vechi cărți manuscrise care au supraviețuit până astăzi sunt "Psaltirea" din Novgorod de la sfârșitul secolului al X-lea și "Putyatina Menya", creată în anii "Evanghelia lui Ostromir" era o colecție mare de articole diverse de natură teologică, filozofică și etică, destinate lecturii Evangheliei în zilele săptămânii, începând cu Paștele Manuscrisul acestei capodopere a literaturii ecleziastice și filozofice antice rusești a fost bogat decorat cu miniaturi, inclusiv imagini ale celor trei evangheliști Ioan, Marcu și Luca Următorii în timpul creației au fost cei doi celebri "Izbornici din Svyatoslav", scrise de diaconul Ioan pentru marele prinț Kiev Svyatoslav Yaroslavich în - Mai mult, potrivit mai multor autori (A Rogov), primul Izbornik a fost o traducere a sursei primare bulgare, iar al doilea a fost o lucrare originală (rusă) Aceste "Izborniki" erau culegeri (patericons) de diferite articole și zicători moralizatoare destinate citirii tinerilor domnești și boieri, în special, "Reguli apostolice", "Cuvântul aceluiași Ioan despre cărțile de credință" și "Teologul din cuvinte" Primul "Izbornik" din , ca și "Evanghelia lui Ostromir", a fost bogat ornamentat și decorat cu diverse miniaturi, iar al doilea "Izbornik" din , dimpotrivă, era în exterior foarte strict și extrem de ascetic De la sfârşitul secolului al XI-lea s-au mai păstrat câteva monumente cu conținut religios și ecleziastic, în special Evanghelia Arhanghelului ( ) și trei Slujbe Menaia create la Novgorod în - Mai târziu, în prima treime a secolului al XII-lea Au fost create destul de multe monumente literare, religioase, ecleziastice și narative, dintre care majoritatea, din păcate, nu au supraviețuit până în zilele noastre Printre manuscrisele supraviețuitoare ale acelei vremuri se numără:) Evanghelia lui Mstislav, scrisă de preotul Aleksa în numele prințului din Novgorod Mstislav cel Mare în pentru Biserica Buna Vestire din Novgorod de pe Gorodische și) Scrisoarea domnească a lui Mstislav cel Mare - cea mai veche narațiune Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII un monument scris de mână al Rusiei Kievene, care a fost donat de el Mănăstirii Novgorod Iuriev din Artele Plastice a orașului Kiev Pentru o lungă perioadă de timp, știința istorică a fost dominată de o credință preconcepută conform căreia scrierea în Rusia Antică era lotul singurilor ierarhi bisericești și reprezentanții celei mai înalte nobilimi feudale Cu toate acestea, în , unul dintre angajații celebrei expediții arheologice din Novgorod, profesorul A V Artsikhovsky a găsit prima carte a scoarței de mesteacăn, care a respins cu brio această credință falsă În prezent, în Novgorod, Staraya Russa, Pskov, Ladoga, Smolensk, Vitebsk și alte orașe rusești au fost găsite peste de litere din scoarță de mesteacăn, care mărturisesc în mod elocvent o răspândire destul de largă a alfabetizării și scrisului în rândul celor mai largi secțiuni ale populației urbane a Rusiei antice Multe monumente epigrafice vorbesc şi despre răspândirea largă a scrierii în Rus' Antic, adică inscripții realizate pe pietre, metal, lemn și alte materiale dure Printre cele mai vechi inscripții epigrafice se numără

inscripția de pe celebra piatră Tmutarakan, datată , care a fost înscrisă în timpul domniei în Tmutarakan (Taman) a nepotului lui Yaroslav cel Înțelept, prințul Gleb Svyatoslavich Numeroase inscripții sau graffiti se păstrează, de asemenea, pe cruci de piatră, spirale de lemn, ceramică și chiar pe pereții mai multor temple și biserici celebre Toate aceste fapte cunoscute confirmă încă o dată că în Rus' erau "mai mult de o duzină" de oameni alfabetizaţi şi educaţi, mulţi dintre ei şi-au primit educaţia, atât la privat, cât şi între zidurile şcolilor "de stat" Potrivit multor cunoscători ai istoriei Rusiei Antice, la acea vreme existau două tipuri principale de instituții de învățământ:) școli bisericești create la cele mai mari temple și mănăstiri pentru formarea clerului, unde copiii și tinerii erau învățați scrisul, cititul, teologie și cântări și) școli laice în care, pe lângă materiile de bază, elevii erau predați retorică, gramatică și filozofie În prezent, se știe cu încredere că deja sub Sfântul Vladimir a fost creată prima școală masculină la Kiev, iar sub fiul său Iaroslav cel Înțelept, au fost deschise școli pentru educația tinerilor princiari și boieri la Novgorod, Kiev și Cernigov Apoi, în prima jumătate a secolului al XI-lea au fost create primele școli pentru femei, în special la mănăstirile Andreevsky și Spassky din Kiev și Polotsk Cu toate acestea, este destul de clar că la acea vreme cea mai comună formă de ucenicie era încă școala tradițională la domiciliu Răspândirea alfabetizării în Rus' a fost însoţită de crearea primelor biblioteci Cele mai mari depozite de cărți au fost Catedralele Sofia din Novgorod, Kiev și Polotsk, mănăstirile Kiev-Pechersky și Novgorod Yuryevsky, precum și colecțiile private ale marilor prinți de la Kiev Iaroslav cel Înțelept și fiul său Vsevolod, prințul galic Iaroslav Osmomysl, prințesele Efrosinya de Polotsk și Efrosinya din Suzdal, arhimandritul Theodosius Peșterile și mitropolitul Kliment Smolyatich Letopisețul rusesc veche Dintre monumentele scrise ale Rusiei Antice, unul dintre cele mai onorabile locuri aparține de drept analelor Cronicile vechi rusești sunt un fenomen complet unic al culturii vechi ruse, care au făcut un unic Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) și o contribuție neprețuită la vistieria culturii și literaturii mondiale Mai mult, potrivit multor savanți (A Șahmatov, D Lihaciov, A Kuzmin, P Tolochko), cronicile rusești erau izbitor de diferite de cronicile bizantine și de analele vest-europene În cronicile bizantine, narațiunea a fost întotdeauna realizată nu pe an, ci pe vremea domniei patriarhilor, împăraților și împărăteselor, iar în cronicile rusești deja de la începutul secolului al XI-lea a existat o "grilă de vreme" a celor mai importante evenimente istorice din istoria Rusiei și chiar mondială care au avut loc într-una sau alta "vară" În analele Europei de Vest, exista și o "grilă meteorologică" a celor mai importante evenimente istorice, cu toate acestea, informațiile despre acestea erau destul de rare și inexpresive În cronicile rusești, dimpotrivă, foarte des au fost prezentate narațiuni detaliate despre diferite evenimente și personaje ale istoriei antice ruse și mondiale, care conțineau o evaluare foarte personală, expresivă și extrem de emoționantă a multor evenimente și personaje istorice În plus, cronicile în sine erau pline cu numeroase texte ale documentelor și tratatelor oficiale, necrologie ale unor personalități proeminente ale statului și bisericii, tratate filozofice și învățături religioase, tradiții și legende populare Trebuie spus că problema timpului apariției primelor cronici este încă discutabilă Acest lucru se datorează, în primul rând, faptului că cele mai vechi liste din Povestea anilor trecuti au ajuns până la noi ca parte a cronicilor

ulterioare create în secolele XIV-XV Multă vreme, ipoteza academicianului A A Șahmatov, autorul monografiei fundamentale "Cercetarea celor mai vechi anale rusești" ( ), că primele anale rusești au fost create în - în legătură cu crearea unei metropole separate la Kiev și sosirea în capitala Rus' al primului mitropolit rus, grecul Theopemt Pe baza acestei "bolte antice Kiev" de la Catedrala Sf Sofia Novgorod în , a fost creată "bolta antică Novgorod" Apoi, în , starețul mănăstirii Kiev-Pechersk Nikon a creat "Prima boltă Kiev-Pechersk", iar în , pe baza "bolta antică Novgorod" și "Prima boltă Kiev-Pechersk", " A fost creată a doua boltă Kiev-Pechersk", pe care A A Șahmatov a numit "Cronica inițială", care a devenit baza directă pentru crearea faimosului "Povestea anilor trecuti" (PVL), care a fost păstrat în trei ediții diferite din , și Trebuie spus că aproape imediat schema Academicianului A A Shakhmatova, care a dedus întregul PVL dintr-un singur arbore cronică, a stârnit obiecții ascuțite din partea unui număr de oameni de știință proeminenți, în special a academicianului V M Petrin, autorul binecunoscutei lucrări "Observații despre începutul scrierii cronicilor rusești" ( ), și academicianul N K Nikolsky, care a creat o lucrare fundamentală de generalizare "Povestea anilor trecuti ca sursă pentru istoria culturii și literaturii ruse" ( ) Apoi, în a doua jumătate a secolului al XX-lea, mulți oameni de știință celebri au propus diverse ipoteze pentru începutul scrierii cronicilor rusești Dar, în același timp, toți filologii și istoricii sovietici, cu excepția profesorului A G Kuzmin, nu a respins A A Șahmatov "despre un singur copac", dar a oferit doar date diferite ale celei mai vechi cronici și locul scrierii sale Deci, academicianul L V Cherepnin a datat apariția cronicii ruse în și a legat-o direct cu construcția și sfințirea Bisericii Zeciilor Subiect: CULTURA RUSOEI KIEVANE IX-XII cc la Kiev Academicianul M N Tikhomirov a dat apariția primei cronici în anul , când a avut loc transferul solemn al moaștelor Prințesei Olga la Biserica Zeciuielilor Totodată, M N Tikhomirov credea că baza istorică a primei cronici a fost "Povestea prinților ruși", creată la Kiev, la scurt timp după Botezul oficial al Rusiei în anii Academicianul D S Lihaciov a susținut că primul cod analistic a apărut în anii - pe baza unei colecții de diverse "Vieți" despre botezul Prințesei Olga și al Prințului Vladimir, despre moartea a doi creștini varangi și a unui număr de alte surse, pe care le-a combinat sub titlul general "Povești despre răspândirea inițială a creștinismului în Rus'" Aceasta "Povestea", creată de episcopul Hilarion, a devenit mai târziu baza primului cod analistic rusesc, creat în de rectorul Mănăstirii Kiev-Pecersk Nikon Academician B A Rybakov și colegii săi ucraineni, academicianul P P Tolochko și profesorul M Yu Braichevsky credea că primele înregistrări meteorologice ale celor mai importante evenimente istorice au apărut în timpul prințului Askold, la scurt timp după botezul Rusiei Niprului de către Patriarhul Fotie al Constantinopolului în Aceste înregistrări ("Cronica lui Askold") au fost cele care au format baza "Primului Cod de cronică de la Kiev", care a fost creat de Anastas Korsunyanin în - la Biserica Zeciilor din Kiev Puțin mai târziu, acest punct de vedere a fost susținut parțial de profesorul A G Kuzmin, dar în același timp a subliniat o serie de circumstanțe importante:) Toate cronicile rusești antice erau o colecție generalizată de caracter și timpuri diferite, adesea contrazicându-se, materiale de cronică mai vechi și non-cronică) Aproape toți cronicarii antici nu recunoșteau "dreptul de autor" al predecesorilor lor, așa că au editat destul de des textul anterior, fără a acorda prea multă atenție contradicțiilor inevitabile) Cel mai probabil, primele

cronici, create în secolul al X-lea, nu aveau date absolute iar anii erau numărați în funcție de anii domniei unuia sau altuia prinț Datele absolute au apărut abia în secolul al XI-lea, iar diferite epoci cosmice (antiohian, Constantinopol, bizintic vechi) au fost introduse în diverse surse cronice, care, evident, au fost asociate cu origini diferite ale creștinismului rus însuși) Centrele scrierii cronicilor antice rusești au fost nu numai orașe atât de mari precum Kiev, Novgorod, Cernigov, Smolensk și Rostov, ci și diferite mănăstiri și biserici, în special mănăstirile Kiev-Pechersky, Vydubitsky și Yuryevsky, Biserica Zeciilor la Kiev etc unde au existat iniţial diferite tradiţii de cronică Prin urmare, "Povestea anilor trecuti" nu a provenit dintr-un "arbore de cronică unic", ci a fost un cod de cronică multisilabic Un nou cod analistic integral rusesc a apărut aproximativ în anii - Potrivit multor savanți (A Șahmatov, M Priselkov, D Lihachev, B Rybakov, J Lurie), rectorul mănăstirii Kiev-Pecersk Nikon cel Mare a început să lucreze la această cronică în În procesul acestei lucrări, el a adunat un număr mare de noi surse istorice, inclusiv Legendele "Despre primii prinți ruși", "Despre botezul prințesei Olga", "Despre campaniile" prinților Oleg, Igor și Svyatoslav la Tsargrad și o serie de alte materiale Mai mult, potrivit multor autori, atunci Legenda Korsun despre botezul Prințului Vladimir și Legenda Varangiană, scrisă de Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Guvernatorul Novgorodului Vyshata, care a luat parte la ultima campanie a echipelor ruse împotriva Bizanțului în etc Cel mai probabil, lucrările la această cronică au fost finalizate în / , în timpul congresului "Yaroslavichs" - Izyaslav, Svyatoslav și Vsevolod din Vyshgorod Deși, trebuie spus, un număr de istorici nu împărtășeau pe deplin acest punct de vedere Unii dintre ei (A Kuzmin, A Tolochko) credeau că cunoscutul student al lui Teodosie al Peșterilor, Sylvester, a fost autorul acestui cod de cronică, în timp ce alții (M Priselkov, N Rozov, P Tolochko) a susținut că mai mulți autori ai acestui cod au fost în același timp călugări-cronicari ai Peșterilor, printre care Nikon cel Mare, Nestor și Ioan În timpul domniei prințului Kiev Svyatopolk în - a fost creat un nou cod de cronică, care a devenit baza directă a Poveștii Anilor Trecuți Potrivit multor savanți (A Șahmatov, M Priselkov, D Lihaciov, P Tolochko), prima ediție a acestui "Povești" a fost creată în de călugărul mănăstirii Kiev-Pecersk Nestor, care, pe lângă cronicile anterioare din și / au folosit "Cronica" lui George Amartol, "Cronica" lui Ioan Malala, "Viața lui Vasile cel Nou" și alte surse cronice și non-cronice Cu toate acestea, în anii un număr de istorici sovietici (A Kuzmin) au declarat că Nikon nu numai că nu a avut nimic de-a face cu crearea PVL, dar nici măcar nu era familiarizat cu acest cod analistic, iar autorul real al primei ediții a PVL era viitorul rectorul Mănăstirii Vydubitsky Mihailovski, Sylvester, care a continuat tradițiile cronice Biserica Zeciilor, nu Mănăstirea Peșterilor din Kiev Potrivit acelorași oameni de știință (A Shakhmatov, M Priselkov, A Orlov, D Likhachev), a doua ediție a PVL a fost creată în de starețul Silvestru, care era apropiat de noul prinț de la Kiev Vladimir Monomakh Probabil, la "cererea" acestui prinț a revizuit prima ediție a PVL, mai ales în acea parte care a acoperit evenimentele din anii - și a inclus în ea faimoasa "Instrucțiunea lui Vladimir Monomakh" Între timp, un număr de istorici sovietici (M Aleshkovsky, P Tolochko) credeau că Sylvester nu a creat a doua ediție a PVL, ci a fost doar un copist al primei ediții În , la o "cerere" similară a prințului Novgorod Mstislav cel Mare, a fost creată cea de-a treia și ultima ediție a PVL, al cărei autor a fost fie un călugăr fără nume al

mănăstirilor Novgorod Yuriev, fie Antoniev (A Orlov, B Rybakov, P Tolochko), sau schismatic al Mănăstirii Andreevski din Kiev Vasily (D Lihaciov, M Aleshkovsky) Literatura rusă veche a) Observații generale Potrivit multor istorici ai moștenirii literare a Rusiei Antice (N Gudziy, D Likhachev, I Eremin, V Kuskov, A Robinson), apariția și dezvoltarea literaturii ruse s-a datorat faptului că în acest proces de formare și dezvoltare a vechiului stat rus, rolul și semnificația acestuia în cimentarea ideologică a societății antice ruse În același timp, mulți oameni de știință au subliniat că literatura rusă din acea vreme era caracterizată de următoarele caracteristici principale:) A fost o literatură sintetică care a absorbit toată diversitatea tradițiilor literare, stilurilor și direcțiilor diferitelor popoare și străvechi Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII cele mai joase state În același timp, majoritatea covârșitoare a oamenilor de știință (A Muravyov, V Kuskov, V Kozhinov) vorbesc despre influența decisivă a moștenirii bizantine în formarea și dezvoltarea literaturii ruse antice Cu toate acestea, adversarii lor (D Lihachev, R Skrynnikov) susțin că Bulgaria vecină a jucat un rol mult mai mare în dezvoltarea literaturii ruse, iar limba sa veche bulgară a devenit limba literară a Rusiei antice) În epoca Rusiei Kievene, literatura națională era în proces de formare a genului Cu toate acestea, dacă unii autori (V Kuskov, N Prokofiev) au susținut că Rusia Antică a acceptat pe deplin sistemul genurilor bizantin, atunci adversarii lor (I Eremin, D Likhachev) credeau că numai acele genuri literare care erau direct legate de toate cele religioase dogmă și Biserica oficială și cu acele genuri ideologice care reflectau o nouă percepție (creștină, nu păgână) asupra lumii din jur Prin urmare, au fost aduse Rus'ului numai acele lucrări ale literaturii timpurii creştine şi bizantine timpurii care corespundeau nivelului de dezvoltare istorică a acesteia în acea perioadă) În același timp, vorbind despre specificul bogat de gen al literaturii ruse vechi, este necesar să facem o serie de observații semnificative: - În primul rând, în Evul Mediu timpuriu, literatura era, în multe privințe, pur aplicată, cu caracter utilitarist, prin urmare, multe genuri literare ale acelei vremuri - cronici, plimbări, apocrife și alte opere aveau, în primul rând, o orientare cognitivă - În al doilea rând, literatura rusă veche a fost caracterizată de sincretism, adică împletire a diverselor genuri, atât pur literare, cât și folclorice, în special epopee, farmece, vrăji, proverbe, zicători etc Vorbind în esență, istoricii literaturii ruse antice, de regulă, separă genurile literare bisericești și seculare Genurile bisericești includ "Sfintele Scripturi", "Imnografie", "Cuvinte" și "Viețile sfinților" (hagiografie), și laice - "Vieți domnești", povești istorice, militare și didactice, basme și legende analistice etc În același timp, mulți oameni de știință (D Likhachev, I Eremin, V Kuskov) remarcă faptul că, pe măsură ce creativitatea literară se dezvoltă, genurile bisericești tradiționale se transformă treptat, iar genurile literare laice sunt supuse unei ficțiuni semnificative, ca urmare a cărora autorii operelor primesc mult mai multă atenție au început să ofere portrete psihologice personajelor lor literare, motivații pentru acțiunile lor etc Totuși, în același timp, literatura Rusiei Kievene nu cunoștea încă nici eroi ficționali, nici evenimente istorice fictive, iar eroii operelor sale erau figuri istorice reale și evenimente reale din trecut și prezent - În al treilea rând, multe lucrări ale literaturii ruse antice, inclusiv Povestea anilor trecuti, Povestea orbirii lui Vasilko Terebovskiy, Învățăturile lui Vladimir Monomakh, Rugăciunea lui Daniil Ascuțitorul, Lauda lui Roman Galitsky și multe

alte scrieri seculare, au fost găsite în exterior cadrul specific genului Când studiază istoria literaturii ruse din epoca Rusiei antice, oamenii de știință încă se ceartă asupra unui număr de probleme cheie: Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII)) Care a fost specificul metodei artistice a literaturii ruse antice Unii oameni de știință (I Eremin, V Kuskov, S Azbelev, A Robinson) susțin că o metodă artistică era inerentă literaturii ruse din acea vreme Deci, profesorul S N Azbelev a definit-o drept sincretic, academicianul I P Eremin - ca pre-realist, iar profesorul A B Robinson - ca metodă de istoricism simbolic Alți oameni de știință (A Orlov, D Likhachev) au prezentat teza despre diversitatea metodelor artistice în cadrul întregii literaturi antice ruse Mai mult, acești autori au susținut că această diversitate a fost vizibilă în munca autorilor înșiși și în multe lucrări de diferite genuri literare) Care a fost stilul literaturii ruse antice Există destul de multe puncte de vedere diferite despre asta De exemplu, academicianul P N Saku-lin a vorbit despre faptul că în Rusia antică existau două stiluri: realist sau laic și irealist sau ecleziastic Cu toate acestea, majoritatea oamenilor de știință (V Istrin, D Likhachev, S Azbelev, V Kuskov) credeau că stilurile de conducere ale literaturii antice ruse erau stilul istoricismului monumental și stilul epic popular De aceea, multe opere ale literaturii ruse din acea vreme sunt caracterizate de numeroase excursii istorice în trecutul diferitelor popoare și state, discuții despre probleme filosofice, religioase și morale complexe etc Mai mult, trebuie remarcat faptul că, adoptând teoria timpului liniar și conceptul biblic al creării lumii din cronografia bizantină, mulți autori ai acelei vremuri au acordat o mare atenție filozofiei practice, comportamentale și educației morale a celor mai strălucitoare și mai strălucitoare sentimente exaltate în rândul contemporanilor și descendenților lor) La ce oră ar trebui datată nașterea literaturii vechi ruse Majoritatea oamenilor de știință, de regulă, datează formarea literaturii naționale ruse în prima jumătate a secolului al XI-lea, adică momentul apariției primelor lucrări originale ale autorilor ruși Cu toate acestea, academicianul D S Lihaciov a susținut că literatura rusă veche apare odată cu apariția primelor opere literare, indiferent dacă au fost originale sau traduse Prin urmare, a datat formarea literaturii ruse la sfârșitul secolului al X-lea b) Monumentele literare ale Rusiei Antice Cele mai remarcabile monumente ale Rusiei Antice includ în mod tradițional:) "Predica despre lege și har" a Mitropolitului Ilarion, a cărei idee principală a fost justificarea autocefaliei, adică independența Bisericii Ortodoxe Ruse față de Patriarhia Constantinopolului Problema timpului creării acestui "Miren" este încă subiectul unor discuții științifice aprinse, dar majoritatea istoricilor moderni datează crearea sa în anii - , când Hilarion era presbiterul bisericii casei Marelui Duce din satul Berestovo lângă Kiev "Predica despre lege și har" constă din trei părți principale Prima parte a acestui "Cuvânt" este în întregime dedicată subiectelor pur ecleziastice, în primul rând analizei celor două părți constitutive ale Bibliei - Vechiul și Noul Testament Comparând aceste părți din "Sfintele Scripturi", Ilarion a acordat o atenție deosebită limitărilor naționale ale Vechiului Testament (iudaismul sau Legea) cu ideea sa despre poporul evreu ales de Dumnezeu și, dimpotrivă, a subliniat vizibil caracterul universal al doctrinei creștine, reflectat în Harul Noului Testament In acelasi cha Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII Potrivit spiritului laic, vorbind despre caracterul universal al creștinismului, autorul a respins categoric

pretențiile Bizanțului de a domina politică și ecleziastică în Rusia și a vorbit cu critici ascuțite la adresa Patriarhiei Constantinopolului, care pretinde posesia monopolului asupra Grației lui Noul Testament, adică a întregii doctrine creştine A doua parte a "Cuvântului" a fost în întregime dedicată istoriei răspândirii creștinismului în Rusia și a devenit un fel de imn către Ortodoxia Rusă Iar a treia parte a "Cuvântului" a fost dedicată slăvirii Marelui Prinț de Kiev Vladimir cel Sfânt, care a devenit primul sfânt al Rusiei Antice Potrivit multor istorici (B Rybakov, A Kuzmin, P Tolochko), nu a fost o coincidență faptul că Hilarion a acordat un loc special Marelui Prinț al Kievului, deoarece atunci avea să aibă loc canonizarea prințului Vladimir, dar clerul bizantin s-a opus categoric acestei canonizări Prin urmare, Hilarion nu s-a zgarcit cu laudele Marelui Prinț al Kievului și și-a subliniat mai ales meritele în cauza Botezului Rusiei În , la cererea personală a lui Iaroslav cel Înțelept, Ilarion a condus Mitropolia Kievului, însă, după moartea Marelui Duce, a fost nevoit să părăsească scaunul mitropolitan și să devină călugăr al Mănăstirii Peșterilor din Kiev În același timp, unii istorici (M Priselkov, N Rozov, P Tolochko) au susținut că a acceptat schema sub numele de Nikon, alții (N Popov) sub numele de John și încă alții (N Nikolsky) sub numele de Larion Pe lângă celebra "Predică despre lege și har", care a devenit parte a vistieriei literaturii ruse și mondiale, mitropolitul Ilarion a devenit autorul unui număr de alte lucrări, în special "Mărturisiri de credință", "Instrucțiuni privind beneficiile" al Sufletului tuturor creștinilor" și "Cuvinte fratelui stilit" Mai mult, o serie de istorici (I Eremin, A Kuzmin, Ya Shchapov) cred că Hilarion a fost autorul "Cartei bisericești a lui Yaroslav cel Înțelept", iar academicianul D S Lihaciov nu a exclus ca faimoasa "Legendă a răspândirii creștinismului în Rus'" să aparțină condeiului său) "Învățăturile lui Vladimir Monomakh" Acest monument remarcabil al gândirii sociale și jurnalismului rus a fost păstrat doar ca parte a Cronicii Laurențiane într-un articol din , cu toate acestea, mulți istorici cred că această "Instrucțiune" a fost creată mult mai târziu decât această dată O serie de autori (M Pogodin, B Rybakov) o datează în , alți autori (A Musin-Pușkin) atribuie momentul creării sale la - , dar majoritatea oamenilor de știință (A Orlov, D Likhachev, A Kuzmin, V Kuskov, P Tolochko) cred că această "Instrucțiune" a fost creată în "Instrucțiunile lui Vladimir Monomakh" constă și din trei părți, și anume "Instrucțiuni pentru copii", "Cartea căilor", adică memoriile personale ale autorului despre evenimentele din - și "Scrisori către prințul Cernigov Oleg Svyatoslavich" Prima parte a "Instrucțiunii" a fost o instrucție didactică pentru copiii săi, în care Marele Duce de Kiev, folosind exemplul experienței de viață bogate și principiile sale de viață, îi cheamă pe propriii săi copii să oprească războaiele fratricide și unitatea tuturor principii din "Casa Rurik" la respectarea strictă a ordinii juridice feudale, consacrată în congresele domnești, respectarea strictă a tuturor jurămintelor și acordurilor semnate În plus, în această parte a Învățăturii, Vladimir Monomakh a acordat o atenție deosebită imaginii prințului însuși, care ar trebui să fie un conducător curajos, înțelept și neobosit, pentru care interesele statului și ale Bisericii Ortodoxe ar trebui să fie mai presus decât cele personale interese și gânduri Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) A doua parte a "Instrucțiunii" conținea o autobiografie a lui Vladimir Monomakh, în care povestea despre numeroasele sale campanii împotriva lui Vyatichi, Polovtsy și bulgari, a încheiat tratate de pace, precum și cazuri curioase și periculoase în

timpul vânătorii A treia parte a "Instrucțiunii" a fost un mesaj personal de la Vladimir Monomakh către fratele său, prințul Oleg Svyatoslavich de Cernigov, care a devenit instigatorul unei noi lupte princiare și moartea fiului său, prințul Izyaslav de Murom În mesajul său, după ce a depășit durerea personală de neconsolat, Vladimir Monomakh și-a îndemnat vărul său să nu distrugă țara rusă cu ceartă și dușmănie, să nu vărseze sânge creștin în zadar, ci să-și unească eforturile în lupta împotriva unui inamic extern) Lucrări strălucitoare ale genului secular al literaturii ruse au fost celebrele "Călătorii", care au fost cuprinse în diferite cronici, în special "În călătoria celor de novgorodieni în orașul Ierusalim" ( ) și "Despre pelerinajul la Ierusalim" a prințesei Polotsk Euphrosyne" ( ) Dar, bineînțeles, cea mai cunoscută lucrare a acestui gen a fost "Călătoria starețului Daniel la Locurile Sfinte", care se numește uneori "Călătoria către Palestina" sau "Călătoria spre Est" Momentul realizării acestei lucrări este încă subiect de dispute științifice De regulă, cadrul său cronologic se limitează la domnia Marelui Prinț Kiev Svyatoslav (-) și datează crearea sa în - Cel mai probabil, însemnările personale de călătorie ale starețului Mănăstirii Adormirea Cernigovului Daniel, care în anii - au fost puse pe baza "Umblării" a făcut o călătorie lungă în Palestina Inițial, l-a însoțit pe regele Ierusalimului Baldwin I într-una dintre numeroasele sale campanii, apoi timp de un an și jumătate a locuit în mănăstirea Sfântul Sava de lângă Ierusalim, iar la sfârșitul călătoriei a vizitat mai multe orașe ale Regatului Ierusalim, în special Ierihon, Betleem și Galileea După întoarcerea în Rusia, "notele de călătorie" ale lui Daniel au fost completate cu extrase din alte lucrări care nu au ajuns până la noi, în urma cărora s-a născut această minunată operă a literaturii antice ruse, în care, potrivit multor istorici (V Yanin, V Danilov, V Kuzmin), sunt reflectate descrieri foarte precise ale naturii și geografiei Ierusalimului, Ierihonului și a altor orașe din Orientul Mijlociu, numeroase legende, povești și apocrife) Un loc important în istoria literaturii ruse antice l-au ocupat "Viețile sfinților" sau genul "hagiografiei" "Viețile Sfinților" s-au format în zorii creștinismului sub forma așa-numitei "martyrie", adică povestiri despre suferințele și chinurile cumplite la care au fost supuși adepții noii credințe creștine în primele secole ale răspândirii creștinismului În același timp, la început, așa-numitul gen panegiric a jucat un rol important în dezvoltarea acestui gen literar, adică elogiu elogios De regulă, toate "Viețile" constau din trei părți Prima parte conținea o scurtă prefață, a doua sau partea principală o biografie a eroului, iar a treia parte o scurtă laudă a acestuia Structura canonică finală a Vieților a luat contur în Bizanț în secolele VIII-IX, iar în Rus în a doua jumătate a secolului al XI-lea Potrivit mai multor oameni de știință, primele elemente ale literaturii hagiografice au fost conținute în cronica timpurie "Poveștile" despre prințesa Olga și prințul Vladimir, care datează de la începutul secolului al XIX-lea Și apoi designul "Vieților" ca Subiect: CULTURA RUSOEI KIEVANE IX-XII cc genul literar ecleziastic original se desfășura, atât în analele în sine, cât și pe lângă el, în literatura ecleziastică Un exemplu izbitor al unei astfel de transformări este istoria creării "Povestea lui Boris și Gleb" Inițial, "viața" lor a apărut sub forma unui raport analistic sub , când frații creștini au fost uciși în timpul războiului sângeros intestin al fiilor Sfântului Vladimir Apoi, aceasta și alte înregistrări cronice au devenit baza pentru crearea unei noi opere literare - "Poveștile lui Boris și Gleb", care cel mai probabil a

apărut în anii - Întrebarea cu privire la paternitatea acestui "Povești" face obiectul unei discuții științifice de lungă durată, care este detaliată în cea mai recentă monografie a D A Borovkov "Secretul morții lui Boris și Gleb" ( ), dar mulți istorici cred că autorul acestei "Povești" a fost strâns asociat cu Mănăstirea Peșterilor din Kiev Trăsăturile distinctive ale acestei "Povești" au fost concretețea istorică a întregii narațiuni, care o deosebea favorabil de toate martirii bizantine, precum și absența unei scheme compoziționale tradiționale inerente genului hagiografic De obicei, toate "Viețile sfinților" descriu viața unui ascet creștin - de la naștere până la moarte Dar în acest caz, a fost afișat doar un episod din viața fraților martiri - uciderea lor răutăcioasă de către fratele lor vitreg Svyatopolk blestemat Alte lucrări cele mai semnificative care au aparținut atât "vieților" bisericești, cât și domnești includ "Memoria și lauda lui Vladimir" de Jacob Mnich (secolul XI), "Viața prințesei Olga" (secolul XI), "Povestea orbirii lui" Prințul Vasilko Rostislavich Terebovlsky" (secolul XI), al cărui autor a fost preotul Vasily, "Viața lui Mstislav cel Mare" (secolul XII), "Învățătură pentru frați" de Luka Zhidyata (sec XII), tratatul "Despre Azimi" de mitropolitul Kievului Leonty (sec XII) și două lucrări remarcabile ale celebrului călugăr al mănăstirii Kiev-Pecersk Nestor:) "Lectură despre viața și distrugerea fericitului mucenic Boris și Gleb", scris special pentru liturgic scopuri sau în anii (A Şahmatov, A Nasanov, V Kuskov), sau în anii (L Cherepnin, A Kuzmin) și) "Viața lui Teodosie din Peșteri", care a fost dedicată întemeietorului și primului egumen al Mănăstirii Kiev-Pechersk, Preacuviosul Bătrân Teodosie În ceea ce privește datarea acestei lucrări, ea este și subiectul unei discuții științifice de lungă durată O serie de oameni de știință (A Shakhmatov) datează momentul creării sale în , iar alți istorici (A Kuzmin) la începutul secolului al XII-lea) Pe lângă lucrările originale din Rusia, a existat și o literatură tradusă extinsă, în special, "Operele" lui Ioan Gură de Aur, Efrem Sirul, Serviciul Menaia lunară, textele slujbelor festive, de exemplu, "Postul" (înainte de Paștele Mare) și "Colorat" (după Paștele Mare) "Triodi", etc Rus' antic era familiarizat și cu lucrările traduse ale literaturii hagiografice, care erau consacrate principalelor probleme ale moralității creștine, vieții monahale, luptei împotriva ereziilor și descrierea vieții și faptelor asceților bisericești de seamă, în special Vasile cel Mare, Ioan Gură de Aur, Grigore Teologul, Ioan Damaschinul și alții "Părinți" ai Bisericii Ortodoxe Ecumenice Celebrul "Șestodnev" a fost foarte popular în Rus', al cărui autor a fost celebrul teolog bulgar Ioan Exarh Acest eseu a fost o interpretare a celebrelor povestiri biblice de aproximativ șase zile Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) creația lumii, în care autorul ei, îndepărtându-se de tradițiile filosofiei antice, a propus un concept nou, biblic, al universului În același timp, trebuie remarcat în mod deosebit că, spre deosebire de multe scrieri religioase și filozofice ale vremii, Ioan Exarhul, înclinându-se în fața minții umane, îl considera principalul instrument de înțelegere a lumii din jurul său În același timp, alături de cărțile canonice (adevărate) ale dogmei creștine, pe teritoriul Rusiei s-au răspândit faimoasele apocrife, care erau lucrări secrete de natură religioasă, care povesteau despre oameni celebri și evenimente de istorie sacră, datând înapoi la mitologia antică și religia precreștină Prin urmare, aceste apocrife nu au fost incluse în lista canonică a cărților biblice și un număr dintre aceste lucrări au fost, în general, enumerate în indexul cărților interzise sau repudiate, în special,

Faptele apostolilor Andrei și Petru și Trecerea Fecioarei Maria Răspândite în Rusia, mai ales din a doua jumătate a secolului al XI-lea, au fost și diverse lucrări seculare din antichitate și din Evul Mediu timpuriu, în special Cronicile lui Ioan Malala (sec VI), George Amartol (sec IX) și George Sinkel (sec secolul î Hr)), precum și "Cronicerul în curând" al patriarhului bizantin Nicefor, de la care Rusia a adoptat filosofia de atunci (providente) a istoriei și ideile despre spațiu și timp În același timp, trebuie subliniat că, recunoscând voința sau providența divină ca bază a existenței umane și a întregului univers, gânditorii bizantini și europeni din Evul Mediu timpuriu, în special Ioan Damaschinul, nu au negat libertatea omului voi La mijlocul secolului al XI-lea pe baza "Cronicilor" bizantine ale lui John Malala și Georgy Amartol, a fost creat primul "Cronograf după marea expunere" rusesc Multe povești și romane antice au fost foarte populare printre cititorii ruși: - "Alexandria" a lui pseudo-Callistenes (sec IV î Hr), care povestește despre viața și isprăvile lui Alexandru cel Mare și despre campaniile sale din Cartagina, Italia și Persia împotriva regelui persan Darius al III-lea Prima traducere a "Alexandriei" a fost făcută la începutul secolului al XII-lea și a venit la noi ca parte a Cronografelor Elene, Roman și Vilna - "Istoria războiului evreiesc" (secolul al II-lea d Hr) de istoricul evreu Josephus Flavius, care era cunoscut în Rusia drept "Povestea devastării Ierusalimului" Acest "Povestea" a acoperit evenimentele din î Hr - d Hr , dar locul central a fost ocupat de descrierea luptei poporului evreu cu legiunile romane si asediul acestora asupra Ierusalimului si Iotopata Cu toate acestea, trebuie remarcat faptul că traducătorii ruși au luat sursa originală destul de liber și au făcut destul de multe adăugiri la original, de exemplu, despre Isus Hristos și Ioan Botezătorul - "Povestea lui Vasile Digenis Akrita" (secolul X), care în Rusia a fost numită "Fapta geniului" (secolele XI-XII) Acest "Povestea" constă din două părți Prima parte vorbește despre părinții lui Devgen - tatăl său, regele arab Amir și mama sa greacă, care s-a căsătorit cu un "sarasin" abia după ce s-a convertit la creștinism Iar a doua parte este în întregime dedicată descrierii faptelor lui Devgeny, care a stat de pază peste granițele Imperiului Bizantin Acest "Poveste" a combinat genuri complet diferite ale acelei vremuri, inclusiv tradițiile poeziei populare orale, motive de basm și elemente de stil de carte Subiect: CULTURA RUSOEI KIEVANE IX-XII cc - "Faptele Troiei", dedicată legendarului război troian și a participanților și eroilor săi celebri - Ahile, Ulise, Priam, Hector și alții - "Povestea lui Akira cel Înțelept" (secolul XI), care a fost dedicată consilierului înțelept al regelui Akira, căruia îi pasă neobosit de bunăstarea și prosperitatea statului - "Povestea lui Varlaam și a prințului Joasaph" (sec XI), care povestea despre pustnicul Varlaam și despre fiul regelui indian Abner Joasaph, care a fost botezat și a lăsat agitația lumească împreună cu profesorul său într-o peșteră pentru a realiza o ideal spiritual și măreție - "Topografia creștină" de Kuzma Indikoplova (sec VI), care conținea diverse pilde, zicători filozofice și cele mai bogate și diverse informații despre popoarele și statele lumii civilizate de atunci b Arhitectura Rusiei antice În Rusia Antică, materialul tradițional de construcție din care erau construite toate clădirile religioase și civile, zidurile de cetăți și turnurile era lemnul, de obicei stejar sau pin Cu toate acestea, odată cu adoptarea creștinismului în Rus', arhitectura din piatră pătrunde rapid, ceea ce s-a datorat în mare măsură nevoilor Bisericii Ortodoxe Ruse de a-și consolida semnificația și poziția în Rus' Între timp, trebuie remarcat

faptul că, spre deosebire de Occidentul romanic, unde trecerea de la structurile tradiționale din lemn la clădirile din piatră a fost destul de lentă, Rusia Kievană a adoptat foarte repede un sistem destul de sofisticat de tavane boltite și cupole bizantine, configurații spațiale rafinate, forma caracteristică de cupole și etc Datorită acestei circumstanțe, monumentalismul a devenit o trăsătură caracteristică arhitecturii antice rusești Odată cu începutul construcției din piatră în Rus', s-a răspândit vechiul stil arhitectural bizantin, care se baza pe o compoziție cu cupolă în cruce Clădirile de cult clasice construite în acest stil erau structuri dreptunghiulare împărțite pe patru stâlpi, pe care se sprijinea un tambur central de lumină, culminat cu o cupolă mare Capetele crucii spațiale, în plan dreptunghiular, formând însăși compoziția clădirii, erau acoperite cu bolți cilindrice, care erau din piatră sau cărămidă În același timp, părțile de colț ale templului au fost acoperite și cu bolți cu cupolă În plus, pe latura de est, unde era amplasat altarul cu catapeteasma, de templu erau atașate proiecții semicirculare - abside, iar în interior întregul spațiu al templului era împărțit nu prin spații între rânduri - nave În același timp, arhitecții ruși, luând ca bază compoziția cu cupolă în cruce, au introdus multe elemente ale arhitecturii rusești din lemn și au dat templelor înșiși multe cupole și piramide Printre cele mai semnificative monumente ale arhitecturii antice rusești de la sfârșitul secolului X - prima jumătate a secolului XI trebuie menționate următoarele clădiri: - Biserica Maicii Domnului din zecime din Kiev, care a fost construită în anii - Meșteri ruși și greci din piatră albă de primă clasă - tuf și faimoasa cărămidă cu pereți subțiri - plinta "greacă" Inițial, această biserică, cu hramul cultului Adormirii Maicii Domnului, a fost o catedrală Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Catedrala din Kiev și era o mică biserică cu șase stâlpi și trei coridoare, culmea cu șapte domuri Cu toate acestea, mai târziu, datorită prelungirilor laterale, Biserica Zeciilor s-a extins semnificativ și s-a transformat într-o biserică cu cinci coridoare cu cupolă în cruce culmită cu de cupole Din păcate, această capodopera a arhitecturii antice rusești a fost complet distrusă în timpul invaziei Batu ( ) Cu toate acestea, judecând după săpăturile arheologilor care au reușit să reconstruiască anumite părți ale Bisericii Zeciilor, marmura a fost utilizată pe scară largă în timpul construcției și decorațiunii sale, precum și mozaicurile și frescele din smalt, a căror tehnologie de producție a fost adusă din Bizanț - Hagia Sofia sau Catedrala Sf Sofia din Kiev În știința istorică, nu există încă un punct de vedere unic cu privire la data construcției acestei catedrale Unii istorici (N Nikitenko, V Kornienko) datează așezarea acestei catedrale în , adică în timpul domniei Marelui Prinț Kiev Vladimir cel Sfânt Alți autori (A Shakhmatov, V Kuskov) cred că această catedrală a fost fondată de Iaroslav cel Înțelept în , imediat după marele incendiu de la Kiev Al treilea grup de autori (A Rogov) susține că construcția acestui templu a fost începută abia în anii Cu toate acestea, majoritatea istoricilor (M Karger, P Tolochko, A Muravyov) datează începutul construcției Catedralei Sf Sofia în și leagă direct acest eveniment epocal cu înfrângerea zdrobitoare a pecenegilor de pe râul Alta în În forma sa inițială, Catedrala Sf Sofia era o clădire uriașă cu cinci nave cu cupolă în cruce, înconjurată pe trei laturi de o galerie cu un etaj Doisprezece stâlpi cruciformi au împărțit spațiul interior al întregului templu în cinci nave longitudinale, în timp ce nava centrală era de două ori mai lată decât toate celelalte Toate cele cinci nave din partea de est a catedralei se

terminau în abside În partea centrală a absidei era un altar cu catapeteasmă, în partea de nord era un altar, unde erau pâine și vin, cu care enoriașii și clerul se împărtășeau în timpul slujbei dumnezeiești, iar în partea de sud se afla era diacon, unde se păstrau veșmintele de ceremonie ale preoților și diverse ustensile bisericești, inclusiv cădelniță, smirnă, frați, oale etc Kiev Sophia a fost încoronată cu domuri parabolice, care au fost acoperite cu un strat subțire de plumb Cupola centrală și cea mai mare a templului era mai înaltă decât toate celelalte O pervaz sub ea erau patru cupole mai mici, iar pe absidele laterale - restul de opt cupole Catedrala Sofia avea stratul original "pozakomarnoe" Aceste zakomara erau o completare semicirculară a părții superioare a zidului, care corespundea formei interioare a bolților templului Kiev Sofia, la fel ca multe clădiri monumentale din acea vreme, a fost construită din piatră și soclu portocaliu-roz, iar fațada acestui templu a fost decorată cu cuarțit roșu și granit gri, ceea ce a conferit întregii clădiri o solemnitate și o eleganță aparte Interiorul templului a fost decorat cu mozaicuri mici și fresce Potrivit tuturor cunoscătorilor arhitecturii antice rusești, figura mozaică a Mariei-Oranta, Maica Domnului care se roagă, a fost adevărata capodopera a Kievului Sofia În plus, figurile lui Hristos Cel Atotputernic, care a fost așezat pe partea în formă de cupolă a templului, și apostoli, așezați în pilonii dintre ferestrele tamburului central (cupolă), au fost realizate folosind tehnica mozaicului Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII Erau o mulțime de fresce pe pereții Kievului Sofia În același timp, trebuie remarcat faptul că, alături de subiecte pur biblice, printre fresce a fost un portret de grup al familiei lui Yaroslav Înțeleptul de douăsprezece persoane Pe peretele sudic al templului se aflau figurile fiicelor mai mici ale Marelui Duce de Kiev - Elisabeta, Anna și Anastasia, viitoarele regine ale Norvegiei, Franței și Ungariei și fiica cea mai mică a lui Yaroslav, al cărei nume a rămas necunoscut Pe peretele de vest erau portretele lui Iaroslav cel Înțelept însuși, fiul său cel mare Vladimir, Prințul de Novgorod, sora Marelui Duce Irina și fiica sa cea mare nenumită, care flancau (încadrat) pe ambele părți figura lui Iisus Hristos așezat pe tron Și pe peretele de nord al templului au fost plasate figurile celor patru fii ai Marelui Duce - Izyaslav, Svyatoslav, Vsevolod și Vyacheslav În plus, au existat o mulțime de scene pur zilnice pe pereții Sofia Kievului, de exemplu, fresce renumite precum "muzicieni", "bufoni", "luptă de mumeri", "luptă cu pumnii", "acrobați", "gigant cu un stâlp" și altele Din păcate, Catedrala Sf Sofia a fost grav avariată în timpul invaziei mongole din , iar câteva secole mai târziu, în - , a fost reconstruită semnificativ în stilul așa-numitului baroc ucrainean sau în formă de para Trebuie să spun că în timpul domniei lui Yaroslav cel Înțelept (-) în capitala Rusiei Antice, au fost construite destul de multe clădiri monumentale cu scop religios și civil, în special Palatul Marelui Duce (-), Poarta de Aur ( ), Biserica Irinei și Gheorghe ( ), Biserica Fecioarei ( ), mănăstirile Iuriev și Irininsky (-) etc - Catedrala Spaso-Preobrazhensky din Cernihiv Puțin mai devreme de construcția monumentalei Sofia din Kiev în vecinătatea Cernigov, al doilea cel mai important oraș al "Țării Rusiei", din ordinul Marelui Duce Mstislav Viteazul (-), care a fost co-conducătorul tuturor Kievan Rus împreună cu Iaroslav cel Înțelept, celebra Catedrală Spaso-Preobrazhensky (-), care timp de mulți ani a fost biserica catedrală a întregului oraș Din păcate, în timpul invaziei mongole, în , acest templu cu cinci cupole și opt stâlpi a fost și el foarte grav distrus, iar apoi de două ori,

în și - , a fost supus unei restructurări semnificative - Catedrala Sf Sofia din Novgorod, construită de meșteri ruși în anii - În componența sa, Novgorod Sofia a fost aproape de Kiev Sofia: de asemenea, o clădire uriașă cu cinci nave cu cupolă în cruce, cu galerii laterale și arcade cu două etaje Cu toate acestea, Novgorod Sophia a avut și o serie de caracteristici semnificative De exemplu, în loc de cupole, Novgorod Sophia a fost încoronată cu doar cupole, care au fost grupate în centrul templului Decorația exterioară a templului din Novgorod a fost, de asemenea, diferită de "dubla", deoarece nu avea deloc ornamente decorative și s-a remarcat prin "monumentalitatea severă" tradițională pentru arhitectura nordică Trei abside din partea altarului templului se terminau cu tavane cu cupolă, iar tavane cu frontoane alternate cu bolți cilindrice În plus, spre deosebire de Kiev Sophia, templul din Novgorod nu avea mozaicuri de smalt, cuarțit și marmură Toată decorația interioară a acestui templu corespundea unor forme simple și stricte de volum: în loc de numeroase coloane și arcade triple, Novgorod Sofia avea trave cu două arcade și stâlpi cu patru sau octaedri Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Inițial, Novgorod Sofia nu a fost decorată cu fresce și abia în a început pictura părții centrale a catedralei și la mijlocul secolului al XII-lea - deghizările lui În același timp, spre deosebire de frescele de la Kiev, tradiția picturii din Novgorod s-a remarcat printr-o manieră plată, precum și prin faptul că pictorii din Novgorod au acordat o atenție deosebită înseși siluetei și desenării contururilor figurii descrise O nouă ascensiune a construcției din piatră în Rus' a avut loc în a doua jumătate a secolului al XI-lea - începutul secolului al XII-lea Mai mult decât atât, potrivit unui număr de istorici sovietici (N Voronin, A Kuzmin), aceasta a fost direct legată de stabilirea definitivă a ortodoxiei bizantine în creștinismul rus În această perioadă au fost construite astfel de capodopere ale arhitecturii antice rusești ca: - Catedrala Sf Sofia din Polotsk, construită de arhitecți și meșteri ruși în anii - Această catedrală era o clădire destul de mare, cu cinci nave și șapte cupole, cu trei abside și o galerie cu un etaj în jurul întregului perimetru Din păcate, nici acest complex de templu nu a supraviețuit până în prezent, așa că este destul de dificil să judeci decorația interioară Cu toate acestea, este foarte important de remarcat faptul că apariția a trei, practic, același tip de catedrale Sf Sofia la Kiev, Novgorod și Polotsk a devenit un eveniment semnificativ al acelei vremuri și a subliniat unitatea politică, spirituală și culturală a Rusiei antice - Catedrala din Mănăstirea Kiev Dmitrievsky (-), Catedrala Arhanghelului Mihail din Mănăstirea Kiev Vydubitsky (-), catedralele Mănăstirii Mihailo-Cupola de Aur și Sf Chiril de lângă Kiev ( ) și alte clădiri monumentale În același timp, trebuie remarcat faptul că în această perioadă a început să fie construită în mod deosebit de intens Mănăstirea Kiev-Pechersk, fondată de Teodosie al Peșterilor în În special, atunci templul principal a fost construită în această mănăstire antică din Kiev, care a devenit principalul centru al Ortodoxiei Ortodoxe Ruse, mănăstirea - Catedrala Adormirii Maicii Domnului cu o singură cupolă (Biserica Fecioarei) (-), iar apoi bisericile Poarta și Mikhailovskaya (-) , unde era o pânză frumoasă de mozaic înfățișând pe Dmitri Solunsky Prima treime a secolului al XII-lea a devenit perioada de glorie a arhitecturii religioase din Novgorod În această perioadă, la "cererea" principelui din Novgorod Mstislav cel Mare (-), arhitectul Petru a construit în oraș și împrejurimile sale Biserica Sf Nicolae de la Curtea Iaroslavului ( ), Sf Catedrala Sf Gheorghe) şi alte clădiri religioase

Monumente remarcabile ale arhitecturii ruse antice din mijlocul - a doua jumătate a secolului al XII-lea au fost create la Cernigov, în special, eleganta Catedrală Sf Boris și Gleb ( ) cu o uimitoare centură sculptată cu arcade și Biserica Vinerii de la Piață (-), a cărei arhitectură s-a remarcat prin dinamismul său deosebit și aspirație în sus Arta picturii Construcția de mari complexe de temple, mănăstiri și palate în diferite orașe ale Rusiei Antice a fost însoțită de dezvoltarea rapidă a picturii monumentale și de șevalet În plus, potrivit unui număr de oameni de știință (V Lazarev, A Rogov), influența bizantină în artele vizuale a fost și mai stabilă, Subiect: CULTURA RUSOEI KIEVANE IX-XII cc decât în arhitectură, deoarece maeștrii bizantini au fost cei care i-au introdus pe artiștii ruși în tehnica picturii cu mozaic, frescă și tempera și le-au dat, de asemenea, canonul picturii icoanelor în sine Cu toate acestea, în ciuda acestei circumstanțe, maeștrii ruși în acest caz au adus și propriile lor idei despre univers, multe inovații tehnice și tehnici artistice în arta picturii Aici suntem nevoiți să facem o mică digresiune și să spunem că la un moment dat unul dintre experții geniali din istoria Rusiei Antice, profesorul M V Alpatov în celebra sa monografie "Comori ale artei ruse din secolele XI-XVI" ( ) și-a propus propria periodizare a artei antice rusești, care își păstrează valoarea științifică până în zilele noastre În special, el a evidențiat cinci etape principale în dezvoltarea artei picturale rusești din Evul Mediu:) Secolele XI-XII - prima etapă, marcată de "plantarea culturii bizantine" și creșterea mănăstirilor, ca principale centre ale acestei culturi Prin urmare, severitatea, tensiunea și dramatismul bizantin predomină în pictura din acest timp, iar mugurii școlii de pictură ruse adecvate nu fac decât să se simtă) Prima treime a secolului al XIII-lea - mijlocul secolului al XIV-lea - a doua etapă, pe care o caracterizează ca fiind "perioada primitivismului rus antic", când limbajul artei devine mai direct, iar crearea de mari opere de artă monumentale este practic redusă la nimic) Mijlocul secolului XIV - mijlocul secolului XV - a treia etapă, care s-a caracterizat prin încercări nereușite de a reînvia tradițiile picturale din Rus' premongol, care a culminat cu crearea unei noi școli picturale Punctul culminant al acestei lungi căutări a fost opera lui Theophan Grecul și Andrei Rublev, care au trecut de la patos tragic la un început de afirmare a vieții în artă, dezvăluind armonia universului) A doua jumătate a secolului XV - a patra etapă asociată cu opera pictorilor din Novgorod Această școală, potrivit lui M V Alpatov, este de neconceput fără opera lui Andrei Rublev, dar este neobișnuit de original, mai puțin filozofic și mult mai direct și distractiv decât școala de pictură din Moscova) Sfârșitul secolului XV - începutul secolului XVI - ultima perioadă de glorie a picturii rusești, care este direct legată de opera lui Dionisie Arta monumentală a Rusiei Kievene, i e arta mozaicurilor, frescelor și temperei a fost prezentată cel mai viu și vizibil în Kiev Sofia, Biserica Zeciuială, Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Kiev-Pechersky, Catedrala Schimbarea la Față din Cernigov, Catedrala Sf Mihail a Sf care mărturisesc elocvent înalta pricepere a pictorilor ruși Inițial, smaltul multicolor, din care s-au creat frumoase compoziții de mozaic, a fost adus de pe țărmurile Bizanțului, iar apoi producția sa a fost stabilită pe teritoriul Rusiei, așa cum demonstrează în mod elocvent descoperirile arheologilor sovietici (M Karger, P Tolochko, A Komech) în Kiev și în alte orașe ale Rusiei antice Din păcate, la mijlocul secolului al XII-lea arta costisitoare de a crea picturi mari de mozaic a fost practic întreruptă, dar în aceeași perioadă a început să înflorească pictura în

frescă Tehnica picturii în frescă a fost următoarea: mai întâi, conturul desenului în sine a fost aplicat rapid pe tencuiala udă, iar apoi pe acest contur au fost aplicate vopsele pe bază de apă, care se absorb bine și rapid Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) lis în suprafața umedă a unui grund proaspăt Cele mai interesante lucrări de pictură în frescă s-au păstrat în catedralele Kiev și Novgorod din secolele XI-XII, în special în Mănăstirea Mihailovo-Cupola de aur și în Biserica Sf Nicolae de pe Lipna, construită în Lucrările de pictură de șevalet sau icoane au fost utilizate pe scară largă în Rusia antică Întotdeauna erau scrise pe scânduri de tei sau pin uscate, învechite câțiva ani Mai întâi, un tavan a fost lipit pe o bază de lemn, de exemplu pânză special prelucrată, apoi i s-a aplicat gesso, adică un strat gros de cretă și abia apoi placa prelucrată a fost vopsită cu o vopsea special pregătită - tempra de ou Cele mai vechi rarități ale picturii de șevalet a Rusiei Kievene, create în a doua jumătate a secolelor XI-XII, includ în mod tradițional astfel de icoane celebre precum "Vladimir Maica Domnului", "Bogolyubskaya Maica Domnului", "Ustyug Buna Vestire", "Îngerul" Părul de aur", "Mântuitorul nu este făcut de mână", "Adormirea Fecioarei", "George cel biruitor" și o serie de altele Lucrările de pictură de șevalet includ și compoziții sculpturale Cu toate acestea, arta sculpturii din Rusia antică nu a primit nicio dezvoltare semnificativă, deoarece Biserica Ortodoxă Rusă a impus o interdicție strictă a creării formelor tridimensionale care semănau foarte mult cu statuile idolilor păgâni Prin urmare, în Rusia antică, lucrările sculpturale erau exclusiv plane în natură și împodobeau vechile biserici rusești doar la exterior, și nu în interior, așa cum era obișnuit în Europa occidentală catolică Distribuția pe scară largă a monumentelor scrise de mână în Rusia Antică a dus la apariția și dezvoltarea miniaturii cărților Cele mai vechi miniaturi se păstrează în Evanghelia Ostromir, care îi înfățișează pe cei trei evangheliști Ioan, Marcu și Luca; în Izbornik din Svyatoslav în , unde a fost reprezentată întreaga familie mare ducală; în Psaltirea din Trier (sec XI), care a aparținut soției Marelui Prinț Kiev Izyaslav Gertrude și în Evangheliile Mstislav și Yuryevsky, create în - Pe lângă miniaturi, multe cărți scrise de mână din acea vreme au fost decorate cu ornamente sub formă de căciuli variate și bizare, adică modele și viniete la începutul fiecărui capitol al cărții, inițiale, i e majuscule pictate, decorațiuni de câmp și terminații, i e modele și viniete la sfârșitul fiecărui capitol al cărții Ornamentul "vechiul rus" sau "vechiul bizantin", care a venit la Rus' din Imperiul Bizantin, se baza nu numai pe motive vegetale, ci și pe o serie de forme geometrice simple, în special dreptunghiuri, cercuri și arcade Puțin mai târziu, așa-numitul stil "animal" sau "monstruos" a început să se răspândească în ornamentul "rus", când, împreună cu imaginea diferitelor plante și figuri geometrice, paginile cărților scrise de mână au început să fie decorate cu figuri de monștri și păsări biblice Cultura materială a Rusiei Antice Dezvoltarea culturii spirituale rusești nu a fost însoțită doar de dezvoltarea progresivă a culturii materiale, ci și de împletirea strânsă a acestor culturi, deoarece rezultatele producției materiale au fost aproape întotdeauna o expresie materializată a dezvoltării creatoare și spirituale a națiunii Subiect: CULTURA Rusiei Kievului secolele IX - XII Producția de materiale în Rusia antică s-a dezvoltat în cadrul unui număr mare de diferite meșteșuguri Potrivit academicianului B A Rybakov, autorul monografiei fundamentale "Meșteșugul Rusiei antice" ( ), la sfârșitul secolului al XII-lea numărul total de meșteșuguri din

satele și orașele rusești a fost de peste trei sute de soiuri Mai mult, meșteșugurile de fierărie, turnătorie, olărit și bijuterii au primit cea mai mare dezvoltare Cea mai veche meșteșuguri de fierărie a fost cea mai răspândită producție în Rusia Kievană, deoarece în numeroase "domnița" urbane și rurale, fierarii ruși au făurit de mult timp diverse articole destinate vieții de zi cu zi a sătenilor și orășenilor obișnuiți, în special pluguri, coase, seceri, topoare, dalte, capse etc Apoi, începând de la mijlocul secolului al XI-lea, meșterii ruși au început să-și creeze propriile arme și armuri militare, care erau foarte apreciate în multe țări europene: săbii cu două tăișuri, topoare de luptă, bâte, sabii, zale, scuturi de luptă și "șișakuri" conice, adică de ex căști de luptă ascuțite Meșteșugul de turnătorie a atins o dezvoltare înaltă în Rusia Antică La fabricarea multor opere de artă, turnatorii ruși au folosit tehnica forjarii, embosării, gravării și încrustarii sau înnegririi, când spațiul dintre firele de aur și argint încorporate era acoperit cu un strat subțire de niello Ca urmare a aplicării acestei tehnici de turnătorie și artă de bijuterii, a apărut un astfel de concept binecunoscut precum aur sau argint "înnegrit" Ceramica era răspândită și în Rus' Este necesar să subliniem faptul că deja la începutul secolului al X-lea Majoritatea ceramicii erau făcute pe roata olarului Tehnica de producere a olăritului era următoarea: după ce se făcea un "blank" de ceramică, se împodobește cu un ornament fantezist, apoi se usucă și, după uscare, se arde în cuptor În același timp, multe produse erau acoperite cu email sau glazură înainte de ardere, ceea ce dădea o forță și frumusețe deosebită ceramicii Olarii ruși au realizat tot felul de ustensile de uz casnic din diferite tipuri de lut, inclusiv capace, farfurii, cazane și oale mari destinate gătirii sau depozitării alimentelor În plus, meșterii ruși au stăpânit perfect arta de a produce plinte cu pereți subțiri, plăci glazurate elegante, plăci roșii și plăci multicolore, care serveau la decorarea podelelor, pereților și tavanelor multor clădiri religioase și civile din acea vreme Una dintre cele mai răspândite industrii de artizanat din Rusia Antică a fost bijuteriile Și trebuie subliniat faptul că strămoșii noștri îndepărtați, în procesul de a-și crea capodoperele de artă a bijuteriilor, au stăpânit perfect cea mai complexă tehnică a filigranului, granulației și smalțului Filigranul sau filigranul era un produs realizat din sârmă de argint sau aur răsucite Toate bijuteriile create folosind tehnica filigranului au fost de două tipuri În primul caz, firul răsucit a servit ca bază pentru crearea modelelor tridimensionale, iar în celălalt, dimpotrivă, a fost suprapus pe placă, acționând ca un decor complicat Cu toate acestea, în ambele cazuri, bijutierii ruși au folosit tehnici de lipire Boabele era un set de sute și, uneori, mii de "granule" sau bile mici de argint și aur, care, în strictă conformitate cu conturul tăiat al modelului, erau suprapuse pe placă și lipite pe aceasta Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) La crearea multor ceramică și bijuterii, meșterii ruși au folosit pe scară largă tehnica smalțului, care în Rus' era numit smalț sau chimic Și de la începutul secolului al XI-lea A început să se răspândească faimosul email cloisonne, care a fost folosit pentru a decora multe bijuterii, inclusiv grivne (coliere), broșe, cercei, inele etc Subiectul: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREI AL SECOLULUI XIII Plan: Observații preliminare Dezvoltarea scrierii cronicilor Literatura ţinuturilor şi principatelor ruseşti a) Dezvoltarea literaturilor regionale b) "Povestea campaniei lui Igor" c) "Cuvântul" și "Rugăciunea" de Daniil Zatochnik Arhitectura ținuturilor și

principatelor rusești Dezvoltarea artei picturale Viața și obiceiurile Rusiei Antice Observații preliminare Dezvoltarea culturii materiale și spirituale a țărilor rusești în epoca fragmentării feudale s-a bazat pe creșterea în continuare a economiei feudale, care era direct legată de creșterea semnificativă a orașelor ca centre cu drepturi depline ale meșteșugurilor și comerțului Potrivit majorității istoricilor și arheologilor, inclusiv a cunoscutului istoric sovietic academician M N Tikhomirov, autorul lucrării fundamentale "Orașele vechi rusești" ( ), în această perioadă numărul orașelor din Rusia a crescut de la la , adică de aproape trei ori În plus, ruperea legăturilor politice dintre țările rusești nu a întrerupt unitatea spirituală a țărilor rusești, iar Mitropolitul Kievului a fost recunoscut ca șef al unei singure Biserici Ortodoxe Ruse, ceea ce a determinat în mare măsură întreaga natură și conținutul culturii proces în Rusia, inclusiv cronici, literatură, arhitectură și artă picturală Dezvoltarea scrierii cronicilor În epoca fragmentării feudale, dezvoltarea ulterioară a scrierii cronicilor a avut loc atât în vechile centre de cronică (Kiev, Novgorod, Rostov), cât și în noile capitale ale diferitelor țări rusești, în special în Vladimir, Galich, Ryazan si alte orase După cum cred mulți savanți, cronica locală a apărut mai devreme decât altele în Novgorod, deși problema momentului formării ei este încă în așteptare Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII metoda de discutie stiintifica Unii autori (A Shakhmatov, B Rybakov) au considerat Prima Cronica Novgorod conform Listei Sinodale Charate sau Prima Cronica Novgorod a Senior Recensionului ca fiind cea mai veche colecție de cronici, începutul căreia i-au atribuit anilor , adică până când a fost finalizată construcția Catedralei Novgorod Sophia Alți autori (D Likhachev, P Tolochko, I Danilevsky) credeau că prima cronică a Novgorodului a fost creată la scurt timp după binecunoscuta "răzcoală din Novgorod" din , care a devenit un punct de cotitură în istoria statului Novgorod În cele din urmă, al treilea grup de autori (V Yanin, M Aleshkovsky) credea că cronica originală din Novgorod a apărut abia în anii Prima cronică din Novgorod a început cu o descriere a binecunoscutelor evenimente din , care au marcat începutul unei lupte sângeroase pentru putere între fiii Sfântului Vladimir, și s-a încheiat cu o descriere a evenimentelor din , când o altă revoltă a gloata orașului a izbucnit în Novgorod, care s-a încheiat cu depunerea posadnikului Dmitri Miroșkinich În același timp, trebuie remarcat faptul că locul central în acest cod analistic a fost atribuit "răscoalei din Novgorod" din , în urma căreia toată puterea supremă din oraș a trecut în cele din urmă în mâinile celui mai înalt cler din Novgorod și aristocrația boierească La începutul secolului al XII-lea La ordinul Arhiepiscopului Nifont de Novgorod, Kirik, locuitorul Mănăstirii Novgorod Antoniev, a alcătuit un manual cronologic pentru anale, care în istoriografie a fost numit Regulile Sf Sofia Pe baza acestui cod a început revizuirea întregii anale princiare create în perioada anterioară Mai mult, filologul modern profesor A A Gippius, în disertația sa "Studiul lingvistico-textologic al copiei sinodale a Primei Cronici din Novgorod" ( ), a sugerat că această revizuire a materialelor cronicilor a început în , i e cu câțiva ani înainte de celebra "răzcoală din Novgorod" Mai mult, el a sugerat că anul acesta a fost un punct de cotitură în istoria întregii scrieri de cronici din Novgorod, când cronica domnească a trecut în cele din urmă în mâinile cronicarilor suverani și apoi a continuat ca cronică a Catedralei Sf Sofia, unde reședința Conducătorul Novgorod a fost localizat Cu toate acestea, majoritatea savanților (D

Likhachev, P Tolochko, I Danilevsky, A Petrov) consideră că revizuirea cardinală a analelor princiare a fost direct legată de "răscoala Novgorodului" din și expulzarea prințului Vsevolod de pe tron din Novgorod Potrivit majorității istoricilor, Herman Voyata, rectorul Bisericii Sf Iacob din Novgorod, a participat activ la această lucrare Mai mult, academicianul P P Tolochko a sugerat că însemnările lui Herman Voyata, făcute de el în anii - , erau jurnalul său personal, deoarece nu numai că a povestit în detaliu despre evenimentele istorice majore din acea vreme, dar a conturat în detaliu latura cotidiană a viața compatrioților săi, ca simpli orășeni, și a nobilimii din Novgorod Trebuie subliniat faptul că, spre deosebire de tradiția cronică a altor țări rusești, cronicile din Novgorod au fost create nu în tăcerea chiliilor monahale, ci în rândul clerilor albi, în special la curtea arhiepiscopului Novgorod Această împrejurare explică faptul că:) spre deosebire de stilul analistic înalt al majorității principatelor ruse, în special Kiev, Vladimir și Galich, unde destul de des se putea găsi larg Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) generalizări epice atât de natură istorică, ecleziastică, cât și politică, cronicarii din Novgorod au consemnat în principal doar acele evenimente și fapte cele mai importante care au avut loc în orașul însuși sau districtul său;) toți cronicarii din Novgorod cunoșteau bine viața de zi cu zi a compatrioților lor din diferite pături sociale, prin urmare destul de des "abuzau" comploturi pur cotidiene și descrieri ale evenimentelor complet obișnuite din viața cetățenilor;) aproape toți cronicarii din Novgorod nu au reușit niciodată să depășească limitele patriotismului local și să se ridice la nivelul intereselor și sarcinilor întregii ruși Tocmai această împrejurare a explicat, în multe privințe, faptul binecunoscut că de foarte multe ori cronicile Novgorodului conțineau evaluări complet diferite, diferite de alte țări rusești, ale multor dintre cele mai importante evenimente politice și istorice ale acelei vremuri Un mare centru analistic al erei fragmentării feudale a fost principatul Galiția-Volyn Momentul creării cronicii Galicia-Volyn este încă subiectul unei discuții științifice de lungă durată, dar majoritatea cercetătorilor (L Cherepnin, V Pashuto, N Kotlyar, P Tolochko , A Uzhankov) consideră că a fost creat la sfârșitul secolului XII - începutul secolului al XIII-lea și s-a păstrat ca parte a celebrei Cronici Ipatiev Potrivit multor oameni de știință (L Cherepnin, V Pashuto, P Tolochko), cronica Galicia-Volyn a fost compusă din trei părți principale: Cronica inițială din Galicia, care a conturat evenimentele din - (autorul a fost scribul Timotei) ; A doua cronică din Galicia, care povestea despre lupta prințului Daniel Romanovici pentru tronul Marelui Duce în anii - (autorul tysyatsky Demyan) și Cronica Volyn, care a subliniat evenimentele din - (autor-călugăr anonim al mănăstirii Kholmsky) Deși, celebrul istoric ucrainean profesor N N Kotlyar, care a studiat această problemă în detaliu în monografia sa fundamentală "Cronica Galicia-Volyn a secolului XIII" ( ), a susținut că acest cod analistic include nouă povești diferite ("cronici") Locul principal în această cronică a fost ocupat de diferite parcele dedicate luptei pentru putere dintre principii galico-volinici și grupuri influente ale nobilimii boierești din cele două capitale - Galich și Vladimir-on-Volyn În același timp, trebuie remarcat faptul că simpatiile cronicarilor galicio-volinici erau în mod clar de partea celor doi mari duci - Roman Mstislavich (-) și fiul său cel mare Daniel Romanovich (-), pe care îl anonim autori glorificați ca adevărați patrioți, colecționari și apărători ai

pământului lor natal Mai mult, după o serie de autori (V Kuskov, P Tolochko), cronica Galicia-Volyn era o biografie destul de detaliată a Marelui Duce Daniel al Galiției, scrisă într-un stil panegiric exaltat Vorbind despre tradiția cronică a Rusiei de Sud-Vest, trebuie menționat că, potrivit multor istorici (L Cherepnin, V Pashuto, A Kuzmin, N Kotlyar), tradiționala "grilă de vreme" a fost complet absentă în Galiția -Cronica lui Volyn ", care era caracteristic tuturor celorlalte cronici Deși, un număr de istorici ucraineni (M Grushevsky, P Tolochko) neagă natura exclusiv narativă a cronicii Galician-Volyn și susțin că defalcarea meteo a fost efectuată deja la sfârșitul secolului al XIII-lea, dar apoi coruptă de către compilator fără nume al Cronicii Ipatiev Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII Potrivit majorității istoricilor (M Priselkov, A Nasonov, I Danilevsky), în aceiași ani, a apărut Codul Marelui Duce de la Kiev, a cărui creație este de obicei datată în anii - Mai mult, încercarea profesorului V T Pashuto a atribuit crearea acestui cod lui nu a primit sprijin de la majoritatea colegilor săi De asemenea, se crede că acest cod analistic a fost întocmit sub Marele Duce Rurik Rostislavich (-) de către starețul Moise de la Mănăstirea Vydubitsky De regulă, principalele surse ale codului Marelui Duce de la Kiev includ:) codul de la Kiev al lui Svyatoslav Vsevolodovich, care se termină cu o descriere a morții sale în ;) Cronica de familie a Rostislavicilor, sau mai degrabă o colecție de necrologie și mortare ale fraților Rurik Rostislavich, întocmite în aceeași mănăstire Vydubitsky;) Cronicarul de familie al prințului Cernigov Svyatoslav Olgovich și fiii săi, Oleg și Igor, care a fost adus la și) Cronicarul princiar din Pereyaslavl de Sud, care povestește despre isprăvile militare ale prințului local Vladimir Glebovici, adus la moartea sa în Potrivit opiniei consacrate a istoricilor, Cronica de la Kiev din acea vreme avea o dublă natură, deoarece, pe de o parte, părea să continue tradiția cronică a Poveștii anilor trecuti, dar, pe de altă parte, și-a pierdut fost caracter naţional şi transformat într-o cronică pur familială a principilor Kievului Cronica de la Kiev a fost condusă continuu pe tot parcursul secolului al XII-lea, dar nu există date sigure despre continuarea acestei tradiții după moartea lui Rurik Rostislavich La sfârşitul secolului al XII-lea Nord-Estul Rusiei devine un important centru de cronică Întrebarea timpului începerii cronicii Vladimir-Suzdal este și subiectul unei discuții științifice de lungă durată Unii istorici (M Priselkov, Yu Limonov) atribuie timpul formării sale anilor , adică începutul domniei prințului Suzdal Yuri Dolgoruky (-) Cu toate acestea, adversarii lor (N Kostomarov, P Tolochko) cred că prima cronică locală a fost creată abia sub Andrei Bogolyubsky (-) în - , când cronica locală se transformă într-o cronică obișnuită cu o prezentare a vremii cele mai importante evenimente Prima colecție majoră a fost Cronica lui Vladimir, care, după majoritatea istoricilor, a fost creată în anii - la Catedrala Adormirea Maicii Domnului de către rectorul acesteia, episcopul Fedul La compilarea acestui cod, au fost folosite diverse surse, inclusiv Colecția de cronici din Rostov, creată sub Iuri Dolgoruky, precum și o serie de lucrări literare și bisericești, în special, Viața lui Leonty din Rostov, Cuvântul milostivirii lui Dumnezeu către Andrei Bogolyubsky , "Cuvântul mijlocirii", "Legenda biruinței asupra bulgarilor în și sărbătoarea Mântuitorului" și "Testamentul lui Gheorghi Simonovici" În același timp, trebuie menționat că tradiția cronică a Rusiei de Nord-Est nu s-a concentrat pe acoperirea evenimentelor locale, ci a reflectat în mod clar cele mai importante evenimente din toate țările rusești, inclusiv

numirea mitropoliților și a episcopilor, anti -Campaniile polovțene ale prinților ruși etc În anii sub Vsevolod cel Mare (-), acest cod analistic a fost actualizat constant cu material factual nou, atât bisericesc, cât și neecleziastic În același timp, potrivit mai multor oameni de știință (A Muravyov, V Kuchkin), Cronica lui Vladimir din acea perioadă a expus destul de des multe evenimente sub formă de predici bisericești, ceea ce, cel mai probabil, s-a datorat faptului Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) datorită faptului că scrierea cronică se afla încă sub tutela vigilentă a episcopiei mitropolitane şi a Catedralei Adormirea Maicii Domnului În , sub conducerea lui Vsevolod Cuibul Mare, prima ediție a Codului Vladimir a fost supusă unei revizuiri foarte aprofundate, motivele pentru care încă nu au fost stabilite Oamenii de știință notează doar faptul că noua ediție a Codului Vladimir a fost încă scrisă în conformitate cu glorificarea puternicei puteri princiare și a păstrat o notă notă de biserică În plus, în această ediție au fost introduse o serie de materiale noi, în special "Cronicerul" din Pereyaslavl-Sud, care a fost considerat patria inițială a tuturor prinților Vladimir-Suzdal Cronica lui Vladimir, care era bogat decorată cu citate biblice și tot felul de învățături bisericești, a acordat destul de multă atenție treburilor pur lumești Simpatiile cronicarilor Vladimir au fost în mod clar de partea lui Andrei Bogolyubsky și Vsevolod Cuibul Mare, care nu numai că au urmat cu strictețe o politică de întărire a puterii mari-ducale, ci și s-au amestecat foarte activ în afacerile întregii Ruse Una dintre cele mai bune povești din această colecție este considerată a fi istoricul "Povestea crimei lui Andrei Bogolyubsky", care are un caracter hagiografic pronunțat Întrebarea autorului acestei povești este încă discutabilă, deoarece unii oameni de știință (B Rybakov, D Likhachev, N Voronin, P Tolochko) cred că slujitorul Marelui Duce Kuzmishche Kiyanin a fost autorul ei, în timp ce alții (M Pogodin , M Priselkov) cred că l-ar avea pe rectorul Catedralei Adormirea Maicii Domnului Fedul La începutul secolului al XIII-lea natura ecleziastică a cronicii Vladimir a încetat aparent să mai îndeplinească interesele autorităților mare-ducale, iar cea de-a treia ediție a codului Vladimir, creată în , era deja izbitor de diferită prin caracterul și conținutul ei secular Fără a afecta schema generală a istoriei Rusiei și orientarea ideologică a celor două colecții anterioare, "autorii" noii ediții a Codului Vladimir au îndepărtat din ea numeroase straturi bisericești, nu doar instructive și instructive, ci și de natură faptică Literatura ţinuturilor şi principatelor ruseşti a) Dezvoltarea literaturilor regionale În secolul XII - prima treime a secolelor XIII dezvoltarea literaturii ecleziastice și laice a fost în mare măsură legată de interesele politice ale centrelor feudale locale În același timp, atât literatura bisericească, cât și chiar literatura laică au început să se îndepărteze din ce în ce mai mult de acoperirea problemelor pur cotidiene și politice, iar în numeroase învățături, legende și predici bisericești, "adevărurile credinței" și "evlavia" care sunt departe de viața reală și de zi cu zi încep să ocupe locul principal Cel mai mare centru de dezvoltare a literaturii ruse a fost principatul Vladimir-Suzdal, unde în a doua jumătate a secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea au fost create astfel de opere literare cunoscute ca "Cuvântul milostivirii lui Dumnezeu către Andrei Bogolyubsky", "Legenda biruinței asupra bulgarilor în și sărbătoarea Mântuitorului", "Legenda găsirii moaștelor lui Leonty" din Rostov", "Cuvântul mijlocirii" și multe altele Un alt centru al creativității literare a fost Lord Veliky Novgorod, unde a fost creată

prima operă hagiografică originală la acea vreme Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII nie - "Viața lui Varlaam Khutshsky", precum și o serie de "călătorii" populare, în special "Legenda Sofia la Constantinopol", "Cartea pelerinului", care povestește despre călătoria la Constantinopol Dobrynya Yadreykovich în - și "Povestea cuceririi Tsargradului de către friag (cruciați)" în Dintre monumentele remarcabile ale literaturii bisericești-religioase ale acelei vremuri, trebuie evidențiate lucrările lui Kirill Turovsky și Kliment Smolyatich Kliment Smolyatich (d) este cunoscut, în primul rând, pentru că este al doilea, după mitropolitul Hilarion, un "rus" firesc, care a stat în fruntea Bisericii Ortodoxe Ruse în Din păcate, o singură lucrare a lui Kliment Smolyatich a ajuns până la noi - faimosul său "Mesaj către Presbiterul Toma", care a fost mărturisitor al Smolenskului, și apoi Marele Prinț al Kievului Rostislav Mstislavich Adevărat, academicianul N I Sreznevsky a susținut că Kliment Smolyatich a fost autorul unei lucrări foarte interesante de elocvență oratorică "Cuvintele lui Klimov despre dragoste", dar majoritatea savanților neagă acest fapt În ceea ce privește Epistola în sine, este semnificativă nu numai pentru că în ea Kliment Smolyatich a infirmat foarte convingător acuzațiile false ale prezbiterului Toma cu privire la ocuparea ilegală a scaunului mitropolitan de către acesta, ci și pentru că conținea numeroase fragmente din diverse lucrări ale autori străvechi remarcabili, în special Homer, Aristotel și Platon, care au vorbit în mod vizibil despre înaltul învățământ al primatului Bisericii Ortodoxe Ruse Chiril de Turovski (d) a fost o figură proeminentă a Bisericii Ortodoxe Ruse și autorul unui număr de lucrări ecleziastice și jurnalistice izbitoare, inclusiv Epistola către Andrei Bogolyubsky, opt "Cuvinte solemne", două "Instrucțiuni" și douăzeci și două rugăciuni Cu toate acestea, cele mai cunoscute lucrări ale sale au fost "Învățătura orbului și a șchiopului" și "Pilda sufletului uman", care uneori este numită "Pilda sufletului și a trupului" Primul tratat a fost de natură mai laică decât ecleziastică, deoarece a fost îndreptat direct împotriva Marelui Prinț al lui Vladimir Andrei Bogolyubsky și Arhiepiscopului Fedoreț de Rostov, care vorbește elocvent despre participarea activă a episcopului Kirill la lupta politică din acea vreme Iar al doilea tratat a fost mai degrabă de natură filozofică și teologică, deoarece în "Pilda" sa, bazată pe canoanele doctrinei creștine ortodoxe, el oferă propria interpretare a sensului existenței umane, reflectă asupra naturii relației dintre seculare şi autorităţile bisericeşti şi acţionează activ ca apărător al unităţii întregului pământ rusesc La cumpăna secolelor XII-XIП a fost creată o mare compilație de literatură bisericească - așa-numita "Kiev-Pechersk Patericon", care era o colecție de diferite învățături, povești și "vieți ale sfinților" Majoritatea operelor literare incluse în acest "Paterik" au fost formate mult mai devreme, dar au fost păstrate tocmai ca parte a acestei lucrări Baza "Paterik" în sine a fost alcătuită din două lucrări literare - "Mesajul" episcopului Suzdal Simon către călugărul Mănăstirii Kiev-Pechersk Polikarp și "Mesajul" lui Policarp însuși către egumenul aceleiași mănăstiri Ankidin Aceste două "Mesaje" conțineau diverse romane și povești despre faimoșii călugări ai Mănăstirii Peșterilor din Kiev și despre acele mai importante evenimente istorice care au avut loc în acea epocă îndepărtată În același timp, trebuie remarcat faptul că autorii acestora Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Epistolele au promovat activ ideea primatului mănăstirii Kiev-Pechersk în raport cu

alte sfinte mănăstiri ale Rusiei antice Puțin mai târziu, "Mesajele" lui Simon și Policarp au fost completate cu "Viața lui Teodosie din Peșteri" și "Povestea Cernoriților din Peșteri", și în această formă cel mai vechi manuscris al acestui "Paterik" " a ajuns până la noi, creată în la îndrumarea episcopului Arsenie al Tverului b) "Povestea campaniei lui Igor" O adevărată capodoperă a literaturii ruse antice, care conține marile idei ale unității tuturor țărilor ruse, umanism și patriotism, este considerată pe bună dreptate faimoasa "Povestea campaniei lui Igor", care a vorbit despre campania prințului Novgorod-Seversky Igor Svyatoslavich împotriva polovtsienii în Singura listă cunoscută a acestui "Cuvânt" a fost păstrată în "Colecția de manuscrise" din secolul al XVI-lea, care includea și "Cronograful" din secolul al XIV-lea, "Povestea Indiei bogate", "Povestea lui Akira cel înțelept" ", "Hispta lui Devgen" și o serie de altele opere literare ale Rusiei antice Inițial, această colecție a aparținut Mănăstirii Spaso-Yaroslavl Cu toate acestea, când această mănăstire a fost desființată de Ecaterina a II-a, rectorul ei, Joel Bykovsky, în , a vândut această colecție celebrului filantrop și colecționar de manuscrise antice rusești, contele A I Musin-Pușkin În , grație strălucitoarei lucrări a celebrilor istorici-arhiviști A F Malinovsky, N N Bantysh-Kamensky și N M Karamzin, A I Musin-Pușkin a publicat însuși textul acestui "Cuvânt" și l-a însoțit de o traducere în limba rusă modernă, un articol introductiv și note la acesta Cu toate acestea, în , întreaga colecție scrisă de mână a remarcabilului filantrop rus a pierit tragic în incendiul unui incendiu de la Moscova, în urma căruia doar textul tipărit al acestui Lay, precum și câteva extrase-copii făcute din original, au fost păstrate în mâinile cercetătorilor În același timp, informații foarte interesante și bogate despre campania prințului Igor împotriva polovțienilor au fost conținute și în cronica cu același nume "Povestea", care a fost păstrată în Cronicile Laurențiane și Ipatiev, create la sfârșitul secolului al XIV-lea - începutul secolului al XV-lea Potrivit multor autori (N Gudziy, D Lihachev, V Kuskov), Cronica Ipatiev, care a apărut în sud, a expus, de fapt, cu acuratețe, în detaliu și cu multă simpatie evenimentele acestei campanii și deznodământul ei tragic Mai mult, o serie de istorici sovietici (B Rybakov) au acordat o atenție deosebită intrigii și paralelelor textuale dintre această versiune a "Poveștii" și "Povestea campaniei lui Igor", făcându-se presupunerea că autorul acestei cronici "Povestea" a fost fie un participant direct la această campanie, fie un bărbat apropiat prințului Igor În același timp, Cronica Laurențiană, care a fost creată la granițele de nord-est ale Rusiei, conținea, dimpotrivă, o poveste foarte uscată, extrem de concisă și instructivă despre această campanie celebră, care indică cel mai probabil că această ediție a cronicii " Povestea" era ordinul secundar Următoarele evenimente au devenit baza istorică pentru crearea campaniei Povestea lui Igor În , marele prinț de la Kiev Svyatoslav Vsevolodovich (-), în fruntea unei coaliții de prinți ai Rusiei de Sud, a făcut o campanie de mare succes împotriva Polovtsy, în timpul căreia a provocat o înfrângere zdrobitoare nomazilor și l-a capturat pe Han Kobyak, care era atunci decapitat la Kiev Prinții Novgorod-Seversky, conduși de Igor Svyatoslav, urmau să participe și ei la această campanie Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII Vichem (-), însă, din cauza groaznicei gheațe negre, echipele sale nu au avut timp să se alăture rândurilor acestei coaliții Și apoi, în primăvara anului , prințul Igor, în fruntea echipelor prințului Vsevolod de Kursk, prințul

Vladimir de Putivl și prințul Svyatoslav de Ryl, care erau fratele său mai mic, fiul cel mare și respectiv nepotul său, campanie împotriva lui Polovtsy Totuși, această campanie nu s-a încheiat doar cu o înfrângere grandioasă a echipelor ruse de pe râul Kayala, ci și cu capturarea tuturor prinților ruși supraviețuitori Trebuie subliniat că în știința istorică există încă o serie de probleme foarte acute asociate cu studiul acestui monument al literaturii ruse antice) Cea mai "senzațională" problemă a fost și rămâne problema timpului realizării acestei lucrări Aproape imediat după publicarea Povestea campaniei lui Igor, reprezentanții așa-numitei "școli sceptice" (M Kachenovsky, O Senkovsky) și-au exprimat pentru prima dată îndoielile cu privire la autenticitatea acestei lucrări, dar în secolul al XIX-lea practic toți marii oameni de știință nu și-au pus la îndoială autenticitatea Cu toate acestea, deja în anii - slaviștii francezi L Leger și A Mazon au avansat noi ipoteze sceptice cu privire la originea Laicului Deci, potrivit profesorului A Mazon, "Povestea campaniei lui Igor" a fost creată la sfârșitul secolului al XVII-lea după modelul celebrei "Zadonshchina", iar ca intriga acestei lucrări, o trecere în revistă a unor evenimente reale din secolul al XII-lea, realizată de V N Tatishchev conform boltilor analistice neconservate Toți scepticii au fost contestați în mod repetat de mulți istorici și lingviști (V Andrianova-Peretz, M Tikhomirov, D Lihachev, B Rybakov), dar cele mai convingătoare argumente în favoarea autenticității Povestea campaniei lui Igor au fost propuse pentru prima dată de celebrul lingvist american R DESPRE Yakobson, care a infirmat în detaliu toate prevederile principale ale lucrărilor lui A Mazon ( ), dovedind corespondența completă a trăsăturilor lingvistice ale Laicului cu alte monumente autentice ale Rusiei Antice Mai mult, pe lângă dovezile pur lingvistice, el a citat o mare cantitate de paralele literare și a făcut o analiză detaliată a poeticii laicilor Cu toate acestea, în anii cunoscutul istoric sovietic profesor A A Zimin, care a scris un studiu special "Povestea campaniei lui Igor" ( ) În legătură cu această împrejurare, a avut loc chiar o ședință închisă pe această temă la Academia de Științe a URSS, la care a fost supus unor critici dure și bine întemeiate din partea multor oameni de știință de renume, iar cartea sa a fost trimisă depozitului special Între timp, în anii și ideile lui A Mazon și A A Zimin a fost susținut activ de un număr de filologi sceptici germani și austrieci, printre care K Trost, M Hendler și R Eitzetmüller Mai mult, după prăbușirea sistemului politic sovietic, o serie de apropiați și studenți ai regretatului profesor A A Zimin, cunoscuții istorici liberali V B Kobrín, Ya S Lurie și A L Khoroshkevich, în scopuri pur corporative și politice, a reînviat din nou ideile lui A A Zimin și deja în a fost publicată o versiune extinsă a vechii sale cărți Apoi, în , aceste idei au fost susținute și dezvoltate în mod activ de celebrul slavist american E Keenan Concomitent cu ideile lui A Mazon, A A Zimin, E Keenan și alți sceptici care au atribuit crearea Laicului la sfârșitul secolului al XVIII-lea, noi ipoteze despre epocă Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) meniul creării sale De exemplu, profesorul din Leningrad D N Alyshsh credea că acest monument remarcabil al literaturii ruse a fost creat între - și a fost dedicat tragicii bătălii de pe râul Kalka, unde au murit mii de războinici ruși și mulți prinți ruși Și un alt istoric din Leningrad, profesorul L N Gumiliov, susținând teza originală că "Cuvântul" a fost creat în secolul al XIII-lea, a afirmat că această lucrare alegorică a fost dedicată invaziei mongole a Rus', deși a negat această "invazie" însăși! Toate aceste

circumstanțe au forțat un număr de oameni de știință moderni, în special pe academicianul A A Zaliznyak și profesorul A A Gorsky, pentru a revizui această veche problemă Astfel, remarcabilul lingvist rus Academician A A Zaliznyak în monografia sa fundamentală "The Lay of Igor's Campaign": a linguist's view" ( ), după ce a examinat în detaliu limbajul laicului, a arătat mai mult decât convingător că ipoteticul falsificator al secolului al XVII-lea pentru a-și crea textul, a trebuit să aibă o cantitate imensă de cunoștințe exacte obținute de știința lingvistică abia în secolele XIX-XX După ce a examinat critic toate argumentele lingvistice împotriva autenticității laicului, A A Zaliznyak a remarcat fără echivoc că probabilitatea falsului său este în mod dispărut de mică În esență, marea majoritate a oamenilor de știință (V Andriano-va-Peretz, D Likhachev, B Rybakov, A Kuzmin, O Tvorogov, A Zaliznyak, A Gorsky) cred pe bună dreptate că regimentul Igor" a fost creat în urmărirea acelei celebre campanii, aproximativ în -) Cine a fost autorul "Povestea campaniei lui Igor" Această problemă rămâne încă una dintre cele mai misterioase pagini din istoria creației Laicului În special, diverși sceptici care au atribuit creația sa la sfârșitul secolului al XVIII-lea i-au atribuit autoritatea fie arhimandritului Joel Bykovsky (A Mazon, A Zimin), fie lui A I Musin-Pușkin și N N Bantysh-Kamensky (A Mazon), apoi N M Karamzin (M Hendler, R Aitzetmuller, K Trost), apoi filologului ceh Joseph Dobrovsky (E Keenan) Toți susținătorii autenticității "Mirenului" argumentează și despre paternitatea acestei lucrări, dar toți recunosc necondiționat faptul incontestabil că doar un contemporan al acelor evenimente istorice ar putea fi acesta Printre presupușii autori ai Layului s-au numărat scribul galician Timothy și cântărețul verbal Mitus și miile de Raguil și o anumită cântăreață Khodyna și marele prinț de la Kiev Svyatoslav Vsevolodovich și chiar prințul Igor Svyatoslavich însuși Cu toate acestea, în opinia noastră, cea mai de încredere ipoteză este punctul de vedere al academicianului B A Rybakov, care, în binecunoscutele sale lucrări Povestea campaniei lui Igor și contemporanii săi ( ) și Cronicarii ruși și autorul Povestea campaniei lui Igor ( ), a susținut că autorul acestei lucrări a fost Petr Borislavich, un Kiev tysyatsky, care a scris înainte de aceasta, "Viața marelui prinț Kiev Izyaslav Mstislavich" Ulterior, acest punct de vedere a fost susținut într-o oarecare măsură de D S Lihaciov, O V Caș, V Yu Franchuk și alți istorici și lingviști) Care este specificul de gen al "Cuvintelor" Unii oameni de știință (I Sreznevsky, I Eremin) au spus că titlul acestei lucrări și structura ei, i e introducerea, narațiunea și epilogul sunt legate tipologic de genul elocvenței oratorice Alți autori (V Kuskov) susțin că în cadrul lui The Lay sunt combinate genurile "vieții", o poveste istorică și un cântec istoric, în care autorul acționează nu ca un simplu hagiograf sau istoric-cronicar, ci ca un foarte luminos Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII și un poet-publicist talentat, un maestru al metaforei poetice și al prozei ritmice În cele din urmă, al treilea grup de autori (D Likhachev) consideră că două genuri folclor antice și-au găsit întruchiparea în The Lay - "gloria", adică glorificarea prinților ruși și "plângerea", adică deplângând evenimentele tragice asociate cu moartea armatei ruse și capturarea prinților ruși c) "Cuvântul" și "Rugăciunea" de Daniil Zatochnik Trebuie spus că lipsa faptelor istorice, precum și natura lor în mod clar legendară, au devenit motivul apariției diferitelor versiuni ale vieții lui Daniil Zatochnik însuși, și poziția sa socială și momentul creării acestor lucrări, și destinatarul acestora etc În

același timp, toate versiunile pe această problemă, așa cum profesorul V V Kuskov, sunt în mare parte ipotetice Accentul majorității oamenilor de știință este încă pe câteva probleme principale:) Când au fost create "Cuvântul" și "Rugăciunea" de Daniil Zatochnik Trebuie spus că destul de multe lucrări științifice de conținut și calitate diferită sunt dedicate problemei datării "Cuvântului" și "Rugăciunii" și relației lor între ele De exemplu, profesorul I U Budovnits, B A Romanov și N N Voronin a argumentat prioritatea laicilor Iar adversarii lor, academicienii V A Peretz, N K Gudziy și V M Guss a susținut că Rugăciunea a fost creată mult mai devreme În ceea ce privește datarea specifică a creației acestor lucrări, în opinia noastră, acei autori (B Romanov, V Kuskov, A Muravyov) care susțin că "Cuvântul" lui Daniil Zatochnik a fost creat în sunt mai aproape de adevăr , iar "Rugăciunea" de Daniil Zatochnik a apărut în) Care era statutul social al lui Daniil Zatochnik Există, de asemenea, multe puncte de vedere diferite în acest sens De exemplu, academicianul F I Buslaev a susținut că era fiul unui sclav princiar, academicianul N K Gudziy îl considera un iobag boieresc, profesorul I U Budovnits credea că Daniil Zatochnik era un nobil, academicianul M N Tikhomirov l-a numit artizan, profesorul B A Romanov a spus că Daniil Zatochnik era o persoană care nu avea un anumit statut social, iar academicianul D S Lihaciov l-a considerat primul intelectual rus) Cine a fost destinatarul acestor scrieri Cea mai mare controversă este întrebarea cui i s-a adresat "Cuvântului" lui Daniil Zatochnik Unii savanți îl numesc pe prințul Rostov-Suzdal Iuri Dolgoruky (-) destinatarul "Cuvântului", alții cred că ar fi fost prințul galic Andrei Dobry (-), alții susțin că acest "Cuvânt" era adresat Marele Prinț al lui Vladimir Andrei Bogolyubsky (-), în cele din urmă, al patrulea autori consideră că destinatarul "Mirenului" a fost Prințul lui Novgorod Iaroslav Vladimirovici (-) În ceea ce privește destinatarul Rugăciunii, în acest caz există o unanimitate mult mai mare și majoritatea covârșitoare a oamenilor de știință sunt de acord că el a fost nepotul lui Iuri Dolgoruky, prințul Yaroslav Vsevolodovici de Pereyaslavl (-) Problema paternității acestor lucrări rămâne și ea subiect de intensă discuție științifică Cu toate acestea, în opinia noastră, cel mai probabil, autorul Layului a fost artizanul din Novgorod Daniil Zatochnik, care, din închisoare, a adresat o cerere de mesaj prințului din Novgorod Yaroslav Vladimirovici Iar autorul "Rugăciunii" a fost un pseudo-Daniel sau Daniil Zatochnik-Second - un om de serviciu Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Rus de Nord-Est, care, fiind și el întemnițat, a adresat o cerere-mesaj similar prințului Pereyaslav Iaroslav Vsevolodovici Potrivit mai multor oameni de știință sovietici (D Lihaciov, V Kuskov, A Muravyov), "Cuvântul" lui Daniil Zatochnik a fost singurul monument literar al Rusiei Antice care a apărut din cercurile democratice, care conținea o mulțime de suculente și extrem de precise descrieri ale relațiilor cotidiene și sociale ale vremii, prezentate sub formă de diferite pilde, învățături, aforisme și zicători Iar "Rugăciunea" lui Daniil Zatochnik, care combina un mesaj-cerere, o învățătură religioasă și un cuvânt acuzator și un panegiric, dimpotrivă, a fost scrisă din punctul de vedere al slăvirii puterii princiare puternice Totodată, academicianul D S Lihaciov, unul dintre autorii cunoscutei monografii Râsul în Rusia antică ( ), a susținut că Rugăciunea lui Daniil Zatochnik a marcat apariția unui nou gen bufon în literatura rusă În plus, această lucrare a fost o colecție strălucitoare de multe aforisme pitice, care au dat o aromă și originalitate deosebite acestei lucrări În general, trebuie spus că una

dintre lecturile preferate din Rusia antică a fost doar diferite colecții de aforisme pitici, inclusiv Stoslovets lui Gennady și numeroase ABC și Albine Arhitectura ținuturilor și principatelor rusești În aproape toate noile principate feudale, care până la mijlocul secolului al XII-lea în cele din urmă eliberat de sub tutela Kievului, a fost realizată o construcție grandioasă din piatră Multe capitale ale noilor principate rusești, parcă, se întreceau între ele, încercând cu toate puterile și mijloacele lor să sublinieze fie puterea și importanța domnitorilor lor-principi, fie puterea politică și economică a clanurilor lor boierești Trebuie remarcat în special faptul că arhitectura rusă din a doua jumătate a secolului XII - prima treime a secolului XIII în general, a păstrat acele trăsături comune care erau inerente perioadei anterioare, deoarece aproape toate clădirile religioase ale acelei vremuri aveau o compoziție tradițională cu cupolă în cruce, abside, tobe luminoase puternice și cupole În același timp, în această perioadă a început să se manifeste din ce în ce mai clar stilul arhitectural local, care a căpătat treptat un caracter stabil și a determinat apariția multor orașe rusești pentru câteva decenii și chiar secolele următoare De exemplu, clădirile Novgorod se distingeau prin proporții stricte și absența oricăror decorațiuni exterioare Școala de arhitectură Rostov-Suzdal, dimpotrivă, s-a caracterizat printr-o expresivitate decorativă elegantă sub formă de diferite curele de arcade și sculpturi în piatră Și în monumentele de cult ale țărilor din sudul Rusiei, a existat o dorință vizibilă de a relua parțial compoziția cu cupolă în cruce și de a găsi o soluție asemănătoare unui turn pentru partea superioară a clădirilor templului În același timp, trebuie remarcat faptul că stilul arhitectural din a doua jumătate a secolului XII - prima treime a secolului XIII diferă de arhitectura Rusiei Kievene:) scara semnificativ mai mică a clădirilor religioase în sine,) căutarea unor forme arhitecturale mai simple, dar în același timp mai elegante și) decorarea interioară mai restrânsă și mai puțin elaborată din piatră catedrale, temple Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII si biserici Mai mult, cele mai tipice clădiri ale acelei vremuri devin treptat temple cubice cu o singură cupolă, cu o acoperire subterană, un tambur central masiv și o singură cupolă La acea vreme, în aproape toate ținuturile rusești, dar mai ales în ținutul Novgorod și în principatul Vladimir-Suzdal, se realizau construcție grandioasă din piatră a clădirilor religioase și civile În ținuturile Novgorod la acea vreme, de regulă, au fost construite biserici cubice cu patru stâlpi, cu un singur dom, cu trei abside și coruri de lemn, care se distingeau printr-o severitate nordică deosebită, monumentalitate și simplitate a formelor Astfel de clădiri caracteristice care au supraviețuit până în zilele noastre includ Biserica Buna Vestire din Arkazhy ( ), Biserica lui Petru și Pavel de pe Sinichya Gora (-), Biserica Mântuitorului de pe Nereditsa ( ) și Biserica din Praskeva Pyatnitsa pe curtea lui Iaroslav ( ) Pe lângă Novgorod și împrejurimile sale, în Pskov și Staraya Ladoga au fost create destul de multe monumente de arhitectură rusă Cele mai vechi monumente ale arhitecturii din Pskov au fost Catedrala Schimbarea la Față a Mănăstirii Miroș ( ), construită la direcția Arhiepiscopului de Novgorod Nifont, și Catedrala Ioan Botezătorul a Mănăstirii Ivanov ( ), care, în arhitectura sa și decorațiuni interioare, a devenit precursorul faimoasei Biserici a Mântuitorului din Novgorod de pe Nereditsa ( ) Dintre clădirile vechi Ladoga, cele mai interesante monumente de cult au fost Biserica Sf Gheorghe ( ) și Biserica Adormirea Maicii Domnului ( ), care în stilul

lor erau foarte apropiate de clădirile de cult Novgorod: același cubi cu patru stâlpi templu cu trei abside și o cupolă masivă în centrul tobei luminoase Nu mai puțin răspândită a fost arhitectura din piatră în principatul Vladimir-Suzdal Cele mai faimoase clădiri timpurii din acea vreme au fost Catedrala Mântuitorului de pe râul Trubezh din Pereyaslavl-Zalessky (-) și Biserica lui Boris și Gleb din satul Kideksha lângă Suzdal ( ) În același timp, este necesar să subliniem faptul că aproape toate bisericile și templele Zalessky au fost construite din calcar alb local, ceea ce a conferit clădirilor religioase un aspect deosebit de luminos și elegant De regulă, în timpul construcției tuturor clădirilor religioase și civile, meșterii locali au aderat la abilități și tehnici stricte de construcție: mai întâi, pereții interiori și exteriori ai clădirii în sine au fost așezați din piatră albă cioplită, apoi spațiul dintre ei a fost umplut cu fier vechi și bolovani, iar abia după construirea cadrului inferior al clădirii, marginile pereților au fost fixate cu un mortar special din calcar lichid În ceea ce privește tehnica ei, această zidărie amintea foarte mult de clădirile din Galicia-Volyn Rus, întrucât, în opinia profesorului N N Voronin, oameni din țările din sudul Rusiei au luat parte activ la construirea multor biserici locale Arhitectura Rusiei Vladimir-Suzdal a atins apogeul în a doua jumătate a secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea, când Porțile de Aur din piatră albă cu poarta Biserica Depunerea Robului (-), încoronată cu un masiv cupola de aur, au fost construite în Vladimir și două monumente remarcabile ale arhitecturii ruse - Catedralele Adormirea Maicii Domnului și Dmitrovsky Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Catedrala Adormirea Maicii Domnului a fost ridicată din ordinul lui Andrei Bogolyubsky în - , care la acea vreme a transferat capitala principatului său lui Vladimir Apoi, în timpul lui Vsevolod cel Mare, după un incendiu grandios, în , această catedrală a fost parțial reconstruită și, ca urmare, biserica inițial cu un singur cupol, cu șase stâlpi și trei nave a devenit cu cinci nave și cinci nave -cupolă Decorarea exterioară și interioară a Catedralei Adormirea Maicii Domnului i-a uimit pe contemporani și descendenți prin frumusețea și luxul ei: stâlpii subțiri și grațioși din interiorul templului au creat impresia unei înălțimi mult mai mari și a unui spațiu mai larg, și o centură arcuită-coloană bogat decorată care împodobeau exteriorul fațada clădirii ia dat o formă neobișnuit de festivă și strălucitoare În plus, fațada catedralei în sine, datorită împărțirii pe pilaștri, părea mult mai elegantă și mai largă decât era în realitate Între coloanele decorului centurii au fost așezate imagini în frescă cu sfinți, iar în altarul templului a fost așezat un catapeteasmă foarte frumos și elegant, locul central în care a fost ocupat de celebra icoană a "Născătoarei de Dumnezeu Vladimir" scos de Andrei Bogolyubsky din Kiev în Nu mai puțin magnifică a fost Catedrala Dmitrovsky, construită în anii - din ordinul lui Vsevolod Cuibul Mare Semnificativ inferioara ca marime fata de Catedrala Adormirea Maicii Domnului, a fost construita in stilul bisericilor obisnuite cu o singura cupola cu patru stalpi si a servit ca biserica de casa princiara in curtea suverana (principala) Amintește de dimensiunea și proporțiile Catedralei Spassky din Pereyaslavl-Zalessky, Catedrala Dmitrovsky s-a remarcat în special prin decorarea sa excepțional de bogată Pe orizontală, întreaga fațadă a templului a fost împărțită în trei niveluri Nivelul cel mai de jos al clădirii, aproape lipsit de decorațiuni, în partea de vest a fost tăiat de un portal bogat lucrat, adică intrarea în templu Nivelul din mijloc era o centură decorată în

coloană sau arcuită, cu sculpturi bogate în piatră Și nivelul superior, inclusiv tamburul bombat și zakomara, a fost, de asemenea, decorat cu sculpturi bogate și elegante pe piatră albă În același timp, trebuie remarcat faptul că în acest ornament bogat și elegant, tăietorii de pietre ruși nu numai că au înfățișat mulți sfinți ortodocși, inclusiv prinții Boris și Gleb Egal-a-apostolilor, ci au decorat și fațada clădirii cu imagini cu diferite plante, păsări și animale biblice În plus, în partea centrală (portal) a catedralei, trei figuri ale regelui biblic David au fost sculptate din piatră, iar într-unul dintre zakomars, Marele Duce Vsevolod Cuibul cel Mare a fost înfățișat înconjurat de fiii săi Construcția unui număr de biserici parohiale și catedrale și catedrale grandioase a fost legată de cultul Maicii Domnului, foarte venerat în nord-estul Rusiei Printre aceste numeroase clădiri, Biserica Mijlocirii de pe Nerl din apropierea satului princiar Bogolyubov, care a fost construită în în cinstea victoriei armelor rusești asupra Bulgariei vecine, Volga, este considerată pe bună dreptate o adevărată capodoperă a arhitecturii ruse Această biserică a fost construită în tradiția unui templu cu o singură cupolă cu patru stâlpi și este decorată cu o centură de arcade mică, dar foarte expresivă și sculpturi frumoase în piatră care îl înfățișează pe regele biblic David și multe figuri de păsări biblice, lei și grifoni Construcția grandiosului complex al Palatului din satul Bogolyubovo de pe râul Klyazma de lângă Vladimir, care a devenit principala reședință princiară a lui Andrei Bogolyubsky, datează din timpul creării Bisericii Mijlocirii de pe Nerl Conform Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII Profesorul N N Voronin, cel care a excavat acest complex palat, castelul Marelui Duce a fost o cetate de piatră bine fortificată, cu metereze înalte de pământ și multe clădiri din lemn și piatră în interior În centrul castelului se afla o catedrală de piatră cu o singură cupolă și un palat de piatră cu două etaje, care, din păcate, a fost complet distrus în anii invaziei Batu La începutul secolului XIП în nord-estul Rusiei au apărut noi centre de arhitectură din piatră, în special Rostov cel Mare, Suzdal, Yaroslavl, Iuriev-Polsky, Pereyaslavl-Zalessky și multe alte orașe Dintre clădirile religioase din acea vreme, cele mai interesante monumente au fost: - Catedrala Nașterea Maicii Domnului din Suzdal, ridicată în anii - realizată din piatră albă cioplită și decorată cu o centură arcuită și sculpturi în piatră Această catedrală a fost decorată cu fresce cu elemente ale unui nou "ornament vegetativ" O atracție specială a acestei catedrale au fost așa-numitele "porți Korsun", care au fost un exemplu remarcabil al artei de bijuterii a artizanilor ruși de la sfârșitul secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea - Catedrala Sf Gheorghe din Yuryev-Polsky, construită în anii - la îndrumarea principelui local Svyatoslav Vsevolodovici (-) Era un templu cu o singură cupolă, cu patru stâlpi, bogat decorat cu așa-numitul "model de covor", unde subiectele religioase și imaginile sfinților erau strâns împletite cu sculpturi ornamentale, bogat stilizate cu motive vegetale și imagini cu monștri fantastici Din păcate, această catedrală nu s-a păstrat în forma sa inițială, deoarece după prăbușirea bolților superioare și a tamburului cu cupolă, în a fost reconstruită incorect de arhitectul moscovit Vasily Yermolin și, din cauza acestei circumstanțe triste, și-a pierdut originalul aspect Arhitectura Rusiei de Sud, Sud-Vest și Vest, din cauza mai multor motive obiective și, mai ales, a consecințelor devastatoare ale invaziei mongole și ale războaielor constante de graniță cu vecinii, a supraviețuit mult mai rău decât în

ținuturile Novgorod și Vladimir-Suzdal În prezent, doar câteva clădiri religioase create în acea epocă au supraviețuit, în special, bisericile Kirillovskaya ( ), Vasilkovskaya ( ) și Trei Sfinți ( ) din Kiev, Biserica Vasilevsky din Ovruch ( ), Biserica din Apostolii din Belgorod ( ) și Biserica Praskeva Pyatnitsa din Cernigov (-), ridicată de celebrul arhitect rus Petru Miloneg, Catedrala Schimbarea la Față a Mănăstirii Eufroziene Albastru din Polotsk ( ), Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Vladimir-Volynsky ( )), Biserica Boris și Gleb (Biserica Kolozhskaya) din Grodno (-) și Biserica Sf Pantilemon din Galich ( ) Dezvoltarea artei picturale Dezvoltarea artei picturii rusești în a doua jumătate a secolului al XII-lea - prima treime a secolului al XIII-lea dezvoltat în aceleași forme de gen ca în perioada anterioară, adică șevalet și pictură monumentală În orașele din sudul Rusiei s-au păstrat semnificativ mai puține monumente de pictură monumentală, deoarece aici:) arta picturilor în mozaic a fost mult mai dezvoltată și) nu s-au păstrat foarte multe clădiri religioase, Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) aparţinând perioadei premongoleze Fragmente foarte mici de pictură în frescă s-au păstrat în mai multe biserici parohiale și biserici mănăstiri, în special în Biserica domnească a Mântuitorului de pe Berestov, lângă Kiev, Biserica Sf În același timp, trebuie remarcat faptul că trăsătura distinctivă a picturilor în frescă din Rusia de Sud a fost reprezentarea abundentă a bulgărească și solunar, i e sfinți greci, precum și decorarea pereților cu diverse medalioane care înfățișează personaje din istoria Rusiei și a lumii Frescele din Novgorod și împrejurimile sale sunt mult mai bine conservate Trebuie spus că, potrivit multor cunoscători ai artei antice rusești (V Lazarev, A Muravyov), frescele din Novgorod au fost caracterizate printr-un mod destul de liber de a picta, o combinație foarte reușită de culori bogate, cu caracteristici liniare ascuțite și culori contrastante În același timp, în comparație cu perioada anterioară, în picturile din a doua jumătate a secolului al XII-lea - prima treime a secolului al XIII-lea era mult mai puțină solemnitate, dar mult mai multă mișcare și chiar expresie Acest stil de scriere a fost cel mai clar reprezentat în frescele Catedralei Nașterea Domnului de la Mănăstirea Antoniev ( ), Biserica Sf Gheorghe din Staraya Ladoga ( ), Biserica Buna Vestire din Arkazhi ( ), Biserica din Depunerea hainei la Poarta Pre-Chistinsky a Detinetului Novgorod ( ), Biserica Schimbarea la Față din Staraya Russa ( ) și mai ales în celebra Biserică a Mântuitorului de pe Nereditsa (-) Pictura în frescă a supraviețuit oarecum mai rău în catedralele din Vladimir-Suzdal, în special în catedralele Adormirea Maicii Domnului și Dmitrovsky din Vladimir și Catedrala Spassky din Pereyaslavl-Zalessky Trebuie să spun că monumentele supraviețuitoare ale picturii antice rusești de șevalet, din păcate, nu fac posibilă identificarea unei anumite școli de pictură cu icoane, care a fost tipică pentru secolele următoare de istorie a Rusiei Prin urmare, este posibil foarte condiționat și numai presupus să se coreleze icoanele acelei perioade cu anumite regiuni ale Rusiei Antice Dintre aceste lucrări de pictură de șevalet, se remarcă două icoane cu imaginea Sfântului Gheorghe, care au fost create în prima jumătate - mijlocul secolului al XII-lea și, cel mai probabil, sunt asociate cu Catedrala Sf Gheorghe a Mănăstirii Novgorod Iuriev În același timp, în ambele cazuri, Sfântul Gheorghe a fost înfățișat în imaginea unui războinic, adică în armură de luptă şi cu armele în mână Cel mai probabil, faimoasa imagine a Arhanghelului Mihail, care este mai bine cunoscută ca "Îngerul părului de aur", creată în a doua

jumătate - sfârșitul secolului al XII-lea, aparține și ele icoanelor din Novgorod Tema "deesisului", i e rugăciuni și cereri, și-a găsit reflectarea în două icoane Vladimir-Suzdal pictate la sfârșitul secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea: "Arhanghelul Deesis" era o imagine a lui Iisus Hristos, așezată între doi arhangheli Mihail și Gavril, care s-au închinat cu respect capetele lor către el și "Shoulder Deesis", care a fost o imagine a celor trei personaje principale ale poveștii biblice - Iisus Hristos însuși, Maica Domnului și Ioan Botezătorul Un monument remarcabil al artei antice a șevaletului rusesc este celebra icoană care îl înfățișează pe Dimitrie al Tesalonicului, care a fost pictată pentru Biserica inferioară a Catedralei Adormirea Maicii Domnului din orașul Dmitrov Cel mai probabil, ea a fost icoana patronală a Marelui Prinț al lui Vladimir Vsevolod Subiect: CULTURA ȚĂRILOR RUSICE DIN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XII - PRIMUL TREIM DIN SECOLELE XIII Cuibul Mare, care la botez purta numele Dmitri, dovadă fiind semnul familiei sale, situat în interiorul tronului domnesc Dmitri a fost înfățișat pe icoană sub forma unui arhon, adică conducător al provinciei bizantine Tesalonic, aşezat pe tron Istoricii încă se ceartă despre originea acestei icoane, dar o serie de trăsături ale acesteia, în special interpretarea chipului, monumentalitatea și splendoarea figurii personajului, mărturisesc originea de la Kiev a acestei icoane (V Lazarev, A Muravyov) Printre alte lucrări remarcabile de pictură de șevalet datând de la sfârșitul secolului al XII-lea - începutul secolului al XIII-lea, trebuie menționate icoanele Mântuitorului nefăcută de mână și Panagia Mare a Maicii Domnului, numită uneori Oranta sau Adormirea Maicii Domnului, care au aparținut la Biserica Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Zeciuială de lângă Novgorod În secolele XII-XIII au loc mari schimbări în ornamentul cărții și în miniatură În special, în această perioadă s-a răspândit așa-numitul ornament "monstruos" sau teratologic De acum înainte, multe capete și inițiale de cărți au fost alcătuite din modele foarte complexe și complicate, în care animale fantastice, păsări, oameni, plante etc s-au împletit cu grație Doar un astfel de ornament sub forma unui stil "monstruos" a fost păstrat în "Evanghelia Iurievski", creată în inouïs pentru Mănăstirea Novgorod Iuriev În plus, ornamentul "monstruos" a fost folosit și în fresce, sculpturi în piatră și chiar în bijuterii, de exemplu, în inele temporale, produse din oase și brățări Viața și obiceiurile Rusiei Antice O trăsătură caracteristică a vieții vechiului stat rus a fost apariția și dezvoltarea treptată a unei diferențe semnificative între modul de viață al nobilimii seculare și bisericești și cea mai mare parte a populației țării Populația rurală a Rusiei Antice locuia, de regulă, în case mici din chirpici sau din lemn, care, având sobe din chirpici sau piatră, erau întotdeauna încălzite "la negru", adică nu avea coș de fum Populația urbană, dimpotrivă, locuia în colibe din bușteni, care erau adesea cu două etaje În același timp, etajul inferior era de obicei utilitar, iar etajul doi era format din mai multe camere de zi Spațiile de locuit ale nobilimii feudale și ale ierarhilor bisericești erau complet diferite Pe teritoriile vastelor moșii domnești și boierești, a căror suprafață a variat de la câteva sute la câteva mii de metri, se aflau conace domnești și boierești, care erau un întreg complex de clădiri din bușteni de diferite etaje (senei și grile)), interconectate printr-o rețea de pasaje complicate cu numeroase galerii, pridvoruri și un turn de observație din lemn sau terem Pe lângă corurile stăpânului, moșia găzduia colibe de combatanți, slujitori și iobagi, precum și numeroase anexe, în special grajduri,

hambare, cuști etc Practic, moșiile boierești au fost construite în întregime din stejar sau pin, însă, din a doua jumătate a secolului al XII-lea a început din ce în ce mai mult să construiască conace din piatră albă și chiar din cărămidă Dar astfel de moșii, de regulă, aparțineau numai prinților și, în cazuri excepționale, combatanților lor seniori, boierii Principalul tip de îmbrăcăminte pentru întreaga populație a Rusiei Antice au fost cămășile cu fustă lungă, fustele și porturile Cu toate acestea, dacă printre plebei au fost cusute din casă Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) pânză sau "cămașă de păr", atunci nobilimea feudală a folosit cele mai scumpe țesături de peste mări - mătase, satin și brocart Îmbrăcămintea exterioară a plebeilor era suita, mantale (votolă) și înveliș, care erau realizate din materiale foarte ieftine și accesibile, în special lenjerie și piei de oaie Nobilimea feudală era la modă cu mantale de brocart cu boruri lungi - corzno, care erau prinse pe un umăr cu broșe de aur și argint împodobite cu pietre prețioase În frigul iernii, nobilimea purta și înveliș, dar acestea erau cusute din țesături scumpe de peste mări, de obicei catifea, căptușite cu samur sau jder și bogat decorate cu broderii de aur și chiar pietre prețioase Dintre pălării, cele mai frecvente au fost șepcile din lână pentru bărbați și căciulile sau eșarfele pentru femei Iar reprezentanții nobilimii purtau brocart sau catifea, împodobiți cu samur sau jder, pălării care erau încrustate cu pietre prețioase și broderii de aur Pantofii tradiționali ai sătenilor din Antic Rus' erau pantofi de liban sau pantofi de liban, care erau țesuți din liban de var și nu se purtau pe picioarele goale, ci peste onuchi - o fâșie subțire de țesătură înfășurată în jurul piciorului Oamenii purtau mai ales pantofi din piele, de obicei cu pistoane, i e pantofi și cizme înalte Cu toate acestea, în același timp, nobilimea avea "ghete înnegrite" care erau cusute din piele scumpă, de exemplu, Maroc, și erau destul de abundent acoperite cu incrustații scumpe și broderii de aur, în timp ce plebeii aveau cizme făcute din cele mai ieftine și mai comune piei , în special carne de vițel sau miel Principala distracție a nobilimii feudale era șoimul, "prinderea" de șoimi și câini pentru mistreți, urs, elan, căprior, zibel, jder și alți locuitori ai desișurilor pădurii, precum și mesele sau ospețele bogate ale urmașului, cu nelipsiturile participarea bufonilor și guslarilor Printre oamenii de rând, distracția principală era cursele de cai, turneele și tot felul de jocuri Ei au mâncat în principal pâine de grâu și secară, miel și mult mai rar carne de vițel și porc, gâscă, rață și pui, precum și carne de vânat de pădure, de obicei prepelițe și potârnichi, pește sărat, uscat și afumat, castraveți proaspeți și murați, napi , sfeclă și morcovi, precum și fulgi de ovăz și terci de grâu și jeleu Dintre băuturi, au preferat kvas de secară, hidromel și vin de struguri de peste mări Subiect: LUPTA Rusului IMPOTRIVA INVADATORILOR STRĂINI Plan: Formarea statului mongol și primele cuceriri ale mongolilor (-) Invazia mongolo-tătară a Rusiei și a Europei de Vest (-) a) Prima campanie a mongolilor împotriva Rusiei (decembrie - mai) b) A doua campanie a mongolilor împotriva Rusiei (decembrie - ianuarie) c) Campania mongolilor în Europa de Vest (ianuarie - martie) Principalele probleme în istoriografie Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI Situația militaro-politică din nord-vestul Rusiei a) Crearea Ordinelor spirituale și cavalerești și cucerirea statelor baltice b) Agresiunea suedeză împotriva Novgorodului Bătălia de la Neva (iulie) c) Agresiunea cruciaților împotriva Novgorodului Bătălia pe gheață (aprilie) Formarea statului mongol și primele cuceriri ale mongolilor

(-) La sfârşitul secolului al XII-lea numeroase triburi mongole care cutreieră vastele întinderi ale Asiei Centrale au început procesul de apariție a statalității timpurii, care a avut loc într-o luptă internă extrem de acerbă între kereiți, ungirați, merkiți, caimani, tătari, oirați și alte triburi Victoria în acest război sângeros a fost câștigată de unul dintre hanii mongoli Temujin (-), care în la kurultai al hanilor și noyonilor mongoli, ținut în cursul superior al râului Onon, a fost proclamat Marele Han al toți mongolii și a primit noul nume Genghis Khan (-) În calitate de șef al statului mongol unificat, el le-a dat mongolilor faimosul cod de drept cutumiar, numit "Yases-ul lui Genghis Khan" Problema fiabilității acestei surse este încă subiectul unei intense dezbateri științifice Unii autori (V Ryazanovsky, I Berezin, G Vernadsky) i-au recunoscut autenticitatea și au susținut că este un cod juridic oral sau scris care conține norme de bază, sancțiuni și tabuuri, inclusiv dreptul la vâlvă de sânge și pedeapsa cu moartea Cu toate acestea, alți autori (D Ayalon, D Morgan, V Vasiliev) i-au negat istoricitatea sau au considerat acest "cod legal" ca exemplu al unor ziceri ale lui Genghis Khan însuși Problema structurii sociale a statului mongol rămâne la fel de controversată Toți istoricii sovietici (B Vladimirtsov, B Grekov, A Yakubovsky, G Fedorov-Davydov) au înaintat în mod destul de firesc teza că a existat un fel special de feudalism nomad în Imperiul Mongol, care era caracterizat de proprietatea corporativă sau privată de păşuni şi turme Cu toate acestea, o serie de istorici moderni (A Kuzmin, N Kradin, T Skrynnikova, V Bazarov) au venit cu o teorie alternativă a modului de producție exopolitan, care se baza pe diferite metode de exploatare externă a societăților agricole prin cucerirea, raidurile militare, jafurile și extorcarea diferitelor cadouri, precum și instituirea unui regim de xenocrație special și strict, i e stăpânirea elitei politice mongole asupra teritoriilor cucerite Se știe cu adevărat că, devenind șeful statului mongol unit, Genghis Khan a efectuat o reformă militară radicală, în timpul căreia a fost creată una dintre cele mai bune armate profesionale și pregătite pentru luptă din lume Această armată, care a devenit pilonul de bază al puterii lui Genghis Khan, avea o structură centenară bine stabilită, abilități excelente de luptă, cea mai strictă disciplină și cele mai noi arme sub forma unei sabie cu lamă lungă, un topor ușor de luptă și o saada, constând din un arc compozit cu un arc și o tolbă cu săgeți Fiecare războinic mongol avea cel puțin trei cai, în special, călărie, haita și luptă, pe care, respectiv, făcea tranziții pe distanțe lungi în timpul campaniilor militare, își transporta proviziile, armura și armele și lupta Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Armata mongolă actuală fără detașamente auxiliare, al cărei număr, conform diferitelor estimări (G Vernadsky, M Gorelik, E Razin, R Khrapachevsky, D Khrustalev), a fost de aproximativ - de mii de nukeri, a fost împărțit în arbani, jaguni, mingani și tumeni în frunte cu maiștri, centurioni, mii și temniki Mai mult, minganii și tumenii nu erau doar unități militare, ci și unități administrativ-teritoriale ale statului mongol însuși, care erau conduse de noyoni nobili Coloana vertebrală principală a armatei mongole era formată din cavalerie ușoară și grea, care a fost împărțită în trei unități de luptă: centrul (khol), aripa dreaptă (barungar) și aripa stângă (dzhungar) De regulă, Arbanii și Jagunii constau din oameni dintr-unul sau mai multe clanuri mongole înrudite Și formațiuni mai mari, precum Mingans și Tumens, s-au format din Nukers și Arats, aparținând atât mongolului propriu-zis, cât și triburilor pe care le-au cucerit Unii autori (G Vernadsky, L Gumilyov)

credeau că un astfel de principiu de conducere a armatei mongole face parte din politica intenționată a lui Genghis Han însuși, al cărei scop era de a depăși dezbinarea dintre mongoli și triburile cucerite și centralizarea finală de putere în interiorul Imperiului Mongol însuși Cu toate acestea, oponenții lor (B Grekov, A Kuzmin) spun mai în mod rezonabil că, ca urmare a numeroaselor certuri, conspirații și lovituri de stat, care au fost întotdeauna însoțite de crime nemiloase, o ierarhie rigidă a clanurilor mongole s-a dezvoltat în statul mongol, unde kiyats au cântat la prima vioară, borjigins, olkhonuts și o serie de alte patronimice generice Armata mongolă în sine era formată în principal din triburile cucerite ale Keraitelor și Naimanilor, iar majoritatea generalilor lui Genghis Khan erau tătari, oirați, merkiți și uryankhai Mongolii înșiși practic nu au luat parte la lupte, iar funcția lor principală a fost intimidarea, inclusiv prin instituirea celei mai stricte discipline, a cărei încălcare a dus la singura pedeapsă - o pedeapsă cu moartea sofisticată prin ruperea inimii sau ruperea inimii creastă În plus, a fost creată o garda specială a hanului ca parte a armatei mongole, formată din keshiktens și bogaturi, al căror număr era de mii de călăreți Mai mult decât atât, mulți soldați care au servit în garda khanului au fost numiți automat comandanți ai minganilor și tumenilor În plus, ca parte a armatei sale, Genghis Khan a creat un fel de cartier general de câmp, format dintr-o iurtă, a cărei sarcină principală era planificarea campaniilor militare, dispozițiile trupelor, recunoașterea inamicului, alcătuirea rutelor nomade, înființarea taberelor etc După finalizarea reformei militare, Genghis Khan a început celebrele campanii de cucerire, în urma cărora mongolii au capturat vastele teritorii ale Imperiului Tangut Xi-Xia (-), provinciile nordice ale Imperiului Jin Chinezesc ( ) -), Imperiul Khorezmkhah (-), Regatul Shirvan ( ), Regatul Georgiei ( ), Regatul Alan ( ) și alte state ale Caucazului La începutul primăverii anului , hoarda mongolă, condusă de Jebe și Subedai, a intrat în stepele Mării Negre până la granițele statului Desht-i-Kypchak, al cărui cap, Hanul Polovtsian Kotyan, s-a întors către fiul său - socrul, prințul galic Mstislav Udaly pentru ajutor militar, declarându-i "pământul nostru a fost luat astăzi, al tău este luat dimineața Din inițiativa sa de la Kiev, la congresul prinților ruși, a fost luată decizia fatidică de a se uni cu Polovtsy pentru a-i respinge pe mongoli Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI invazia lui asupra pământurilor lor Potrivit unui număr de istorici moderni (L Voitovich), peste douăzeci de prinți ruși au răspuns chemării lui Mstislav Udaly, inclusiv Mstislav de Kiev, Mstislav de Cernigov, Daniil Volynsky, Mstislav Lutsky, Andrei Turovsky, Izyaslav Putivl și alții În diverse surse istorice, datele exacte despre numărul de trupe ruso-polovtsiene sunt fie complet absente, fie sunt exorbitant supraestimate, așa că această problemă este încă subiectul unei discuții științifice de lungă durată În special, V N Tatishchev si A G Kuzmin și-a determinat numărul la de mii de războinici Potrivit lui L N Gumiliov și I A Golyzhenkov, a fost de - de mii de oameni Potrivit R P Hrapacevski, numărul trupelor ruso-polovțene a depășit cu greu - de mii de călăreți, iar conform lui A G Khrustalev, numărul său a fost de aproximativ - mii de războinici Un dezacord similar de opinie se observă și în evaluarea dimensiunii hoardei mongole care a luat parte la bătălia de pe râul Kalka În acest caz, gama de dezacorduri variază de la de mii (V N Tatishchev) la de mii (A G Khrustalev) de călăreți Aproximativ la mijlocul lui aprilie , detașamentele militare ale tuturor prinților ruși și ale hanilor polovțieni s-au adunat într-un

singur lagăr la vărsarea râului Trubej, în Zaruba, de unde s-au mutat imediat la repezirile Niprului Aflând despre începutul acestei campanii, la sediul prinților ruși au sosit ambasadorii mongoli, care au încercat să-i convingă pe prinții ruși să oprească campania militară pe care au început-o și să refuze să-i ajute pe hanii polovțieni Cu toate acestea, prinții ruși, cedând în fața convingerii aliaților Polovtsy, "i-au bătut pe ambasadori, dar ei înșiși au mers împotriva lor" După ce au trecut pe malul stâng al Niprului, războinicii ruși și polovțieni au învins detașamentul de avans al mongolilor și i-au pus pe fugă Deplasându-se mai spre est și neobservând principalele forțe inamice, armata ruso-polovtsiană a ajuns la sfârșitul lunii mai pe malurile râului Kalka, unde s-a întâlnit cu o altă avangardă a mongolilor Începând o nouă luptă, echipele lui Mstislav Udaly, Daniil Volynsky și Mstislav Mutul au învins rapid avangarda nomazilor, care au început să se retragă în grabă pe malul stâng al Kalka Neștiind că mongolii au luat tactica lor preferată de "retragere falsă", războinicii ruși și polovtsieni s-au repezit în urmărirea lor și, după ce și-au pierdut formația de luptă, au început să forțeze aleatoriu Kalka De această greșeală fatală a prinților ruși au profitat Jebe și Subedai Confruntat pe malul drept cu principalele forțe ale mongolilor, Polovtsy a fugit în panică de pe câmpul de luptă la trecerea peste Kalka, în urma căreia:) a fost deschis flancul drept al armatei ruse și) trei regimente au fost zdrobiți de Mstislav de Cernigov, care nu au avut timp să se pregătească pentru lupta cu mongolii După cum povestește Prima Cronica din Novgorod, "să se lase pe Polovtsi să se întoarcă la nimic, iar prințul va deveni întotdeauna prinț rus, fără să reușească să ia măsuri împotriva IM, ȘI TOTUL E DE SUPPUNAL, ȘI RĂUL ȘI LUT-UL VA IEȘI " O parte a hoardei mongole i-a alungat pe războinicii ruși și polovți care fugeau până pe malurile Niprului, iar cealaltă parte a hoardei mongole a asediat tabăra Marelui Prinț Kiev Mstislav Romanovici, care "nu s-a mutat din locul din în orice caz, stătea pe un munte deasupra râului peste Balkom" Timp de trei zile, armata Kievului a ripostat cu curaj împotriva mongolilor apăsați și s-a predat numai după ce ambasadorul tătar, "răposatul voievod al Ploskynei a trecut din toată inima o cruce cinstită către L stisldva și oile prințului, ochiul și \ b nu se răsuci, dă drumul și \ b pentru răscumpărare " Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Cu toate acestea, mongolii, disprețuindu-și în mod insidios propriul jurământ, i-au ucis pe toți războinicii ruși, cu excepția comandanților lor și a prinților înșiși Potrivit datelor actualizate ale istoricului modern L V Voitovici, doisprezece prinți ruși au fost luați prizonieri, printre care Mstislav de Kiev, Mstislav Chernigov, Andrey Turovsky, Izyaslav Putivl, Vasily Kozelsky și Svyatoslav Shumsky, Și astfel burta lor koitsyasha Datele exacte despre pierderile armatei ruse din sursele cronice în sine sunt complet absente, dar conform cronicii "Povestea bătăliei de la Kalka", ale căror ediții au fost păstrate ca parte a Lavrentiev, Ipatiev și Novgorod First Cronici, doar o zecime din armata rusă a supraviețuit acestei bătălii După victoria de la Kalka, mongolii au invadat teritoriul Rusului și aproape au ajuns la Kiev, dar după ce au aflat despre sosirea regimentelor Vladimir la Cernigov, conduse de Vasilko de Rostov, mongolii și-au abandonat planurile anterioare de campanie împotriva Kievului și au mers la Volga, unde au fost învinși de bulgarii din Volga și au mers în stepă În , la apogeul unui nou război cu China, marele han Genghis Khan și fiul său cel mare Jochi au murit aproape simultan, care a fost ucis în timpul unei lupte acerbe pentru putere de către frații săi mai mici Chagatai și Ogedei După doi

ani de doliu pentru tatăl decedat, al treilea fiu al lui Genghis Han Ogedei (-) a fost proclamat noul mare han În , după ce a încheiat cucerirea Imperiului Jin, hanii și noyonii mongoli s-au adunat pentru un alt kurultai pe râul Onon, unde s-a hotărât să se înceapă o grandioasă "Campanie de Vest", care a fost condusă de nepotul lui Genghis Han, fiul lui Jochi Khan Batu (-) Începând "Marea campanie până la ultima mare", mongolii au învins în primul rând Stepa Polovtsiană și Volga Bulgaria, iar apoi au început o campanie împotriva Rus'ului Invazia mongolo-tătară a Rusiei și a Europei de Vest (-) Vorbind despre invazia mongolă a Europei, trebuie avut în vedere că au trebuit să întreprindă nu una, ci două campanii împotriva Rusiei și o campanie împotriva Europei Centrale și de Sud Mai mult decât atât, conform istoricilor (G Vernadsky, D Khrustalev), aproape toți genghizizii au luat parte la aceste campanii - Batu, Horde, Berke, Tangut, Sheiban, Guyuk, Kadan, Baidar, Buri, Mengu, Buchek și Kulkan, care este vizibil vorbea despre marea importanță pe care mongolii înșiși o acordau acestei acțiuni militare grandioase Potrivit istoricilor moderni (E Kychanov, D Khrustalev), în ajunul campaniei, hoarda mongolă a fost împărțită în două părți: "grupul de nord" includea tumenii hanilor din Batu, Horde, Berke, Buri și Kulkan, iar "grupul sudic" era format din tumenii hanilor Guyuk și Mengu a) Prima campanie a mongolilor împotriva Rusiei (decembrie - mai) În decembrie , hoarda mongolă condusă de Batu s-a apropiat de granițele de sud ale principatului Ryazan După cum reiese clar din cronica "Povestea devastării Ryazanului de către Batu", prințul Ryazan Iuri Ingorevici, "auzind sosirea evlaviosului rege Batu" și-a trimis ambasadorii la Marele Prinț al lui Vladimir Yuri Vsevolodovici, "cerșind pentru ajutor din partea lui" Cu toate acestea, prințul Vladimir, sperând să servească Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI Xia, în "ținuturile lui Zalessky", a refuzat să ajute poporul Ryazan, iar apoi prințul Yuri, "și-a convocat consiliul pentru sfat", la care au participat cei doi frați ai săi, prinții Roman și Oleg, și nepotul lor, prințul Yuri Potrivit unui consiliu de autori moderni (Yu Krivosheev, D Khrustalev), la acest consiliu au fost luate două decizii:) crearea unei alianțe militare a prinților Ryazan, Pronsky, Kolomna și Murom și) trimiterea unei ambasade conduse de un fiu la cartierul general al Hanului către prințul Batu Ryazan Fiodor "din inima și rugăciunile celor mari, pentru a nu lupta împotriva ținuturilor Rezlnsky" După cum povestește cronicarul, "regele transporturilor Batu, măgulitor și fără milă, cu un Dara și beat de lingușirea de a nu lupta împotriva ținuturilor Rezlnsky" Cu toate acestea, când "l-a început pe Batu să le ceară prinților Ryazan o soție și o soră să stea pe un pat", prințul Fedor a refuzat "să-și ducă soția la klud" și a fost ucis cu brutalitate Aflând despre moartea tragică a fiului său cel mare, Marele Prinț Ryazan Yuri, declarând fraților săi că "este mai bine pentru noi să cumpărăm o burtă în moarte decât într-o voință murdară de a fi", în fruntea armatei unite a mers la hotarele sudice ale pământului său Aici, pe râul Voronezh, a avut loc prima bătălie majoră cu mongolii, care s-a încheiat cu înfrângerea completă a echipelor rusești și capturarea Belgorodului, Pronsk, Lgov și a altor orașe Ryazan După aceea, mongolii s-au repezit în capitala principatului Ryazan, al cărui asediu de șase zile s-a încheiat cu capturarea și înfrângerea teribilă a acestui oraș antic, care nu s-a ridicat niciodată din ruine În același timp, mongolii nu au cruțat pe nimeni și au distrus toți locuitorii din Ryazan, inclusiv întreaga familie a Marelui Prinț Ryazan Yuri După cum spune Laurentian Chronicle, "Am venit în ținutul Ryazdn

al B B ZHNIY TATARS ȘI TREBUIE SĂ LUPTE CON RlZYANSK MLYU, ȘI PLbNOVAKHA LA PRONSKA, capturând Ryazan pe toți n poshgosha, n prinți ai lor uvishd, churint au fost concediați, iar mănăstirea și vinde poshgosha, o mulțime de nume pentru ambele, o voi lua, apoi mă duc la Kolomna Rămășițele echipelor Ryazan conduse de prințul Ryazan supraviețuitor, Roman Ingorevich, s-au retras acolo la Kolomna În ianuarie , "Vsevolod, fiul lui Iuriev, nepotul lui Bsevolozh, a mers împotriva tătarilor și a demisionat la Kolomna, iar sechd-ul a fost mare și l-a ucis pe Bsevolodl la Bsevolodl, guvernatorul poverii lui Glevovich și alți oameni, a văzut mult la Bsevolodl, și l-a adus pe Vsevolod la Volodimer în echipă, iar TATArov a plecat la Moscova În aceeași iarnă, ai luat Moscova TATArov și voievodul l-a văzut pe Filip Nyanka pentru credincioșia credință creștină, și oamenii au fost bătuți de la stritsd la suidlgo prunci, iar oamenii din AD și bisericile sfintelor focuri au fost date și toate artificiile și satele au fost arse În timp ce hoardele mongole au luat cu asalt Moscova și au jefuit întregul district, Marele Prinț al lui Vladimir Iuri Vsevolodovici, lăsându-i pe fiii săi mai mari Vsevolod și Mstislav la Vladimir, a pornit cu mașina spre Volga împreună cu fiii săi mai mici Vasilko, Vsevolod și Vladimir, unde "au tabărat o sută de oameni în Oraș, așteptând porțile lor către bufnița Yaroslavl din regiment și Svyatoslav cu alaiul său, și începutul lui Yuria, marele prinț, s-au combinat urlete împotriva tltdromului În februarie , mongolii s-au apropiat de Vladimir și le-au oferit prinților ruși să predea orașul în schimbul salvării vieții prințului Moscovei Vladimir Yurievici, care a fost capturat de ei Cu toate acestea, Vsevolod și Mstislav, "ai milă de vrltd-ul lor, rekostd de trupa lor și Petru voievodul: vrdtya bârne murim înaintea Vrlty-ului de Aur, pentru Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pentru credința credincioasă a creștinilor și nu-i lăsăm să moară " Hoarda mongolă l-a asediat pe Vladimir timp de o săptămână întreagă, "grădinând" toate zidurile fortăreței sale, apoi a pornit la un asalt general, care s-a încheiat cu capturarea orașului și exterminarea tuturor apărătorilor acestuia Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) mlldencl" Apoi, în februarie , detașamentele mongole "au capturat Eolodnmer și s-au dus la Marele Duce George, alții au mers la Rostov sau la Yaroslavl, iar ini la Volga la Gorodets și au capturat totul de-a lungul Bolzei, chiar și la Galich Merska-go și ini idosha pa Pereyaslavl Trebuie spus că recent un număr de autori (D Khrustalev), făcând o opoziție destul de ciudată a unor termeni analistici precum "luat" - "ars", "captiv" - "ucis" și "luptă" - "bătut", încearcă să-și imagineze că hoardele mongole erau aproape de menținere a păcii, susținând că majoritatea orașelor rusești, cu excepția lui Vladimir, Suzdal și Moscova, și-au deschis ele însele porțile pentru mongoli, "de ce invadatorii nu i-au jefuit, iar numărul crimelor a fost mic și limitat doar la elita administrativă" Desigur, astfel de descoperiri și concluzii "științifice", care se află în curentul general al noului concept de "eurasiatic", nu au nimic de-a face cu adevărul științific, mai ales că înșiși cronicarii ruși antici i-au numit direct pe mongoli "ÎNCĂRĂMÂND-ți sângele" -sugari, varsa sangele crestinilor, pentru apa" Totodată, D G Hrustalev, spre deosebire de JI H Gumiliov și alți "eurasiatici", în mod destul de ciudat, admit că invazia mongolă a avut consecințe dezastruoase pentru majoritatea țărilor rusești După capturarea și jefuirea aproape a tuturor orașelor principatului Vladimir, "s-au dus la Sit împotriva Marelui Voievod Gyurgy Auzi prințul Yurga cu vrlt lui Svyatoslav și cu fiii săi Vasilko, și Vsevolod, și Volodimer și cu soții săi poidosha

împotriva murdarului, și a dat în tapet și a semănat răul, și străinii noștri și acel prinț Yurya vyvegosha Acest eveniment tragic, care a avut loc la martie în bătălia de pe râul Sit, a marcat de fapt înfrângerea completă a aproape tuturor forțelor militare din nord-estul Rusiei, care își pierduseră orice capacitate de a rezista în continuare mongolilor La mijlocul lunii martie , după ce au luat granița Torzhok, mongolii au mărșăluit spre Novgorod, însă, neatingând orașul timp de aproximativ o sută de mile, la Ignat Krest, s-au întors brusc înapoi Istoricii au explicat motivele acestei dezvoltări în moduri diferite Unii autori (M Ivanin, S Ilyin) credeau că campania propusă de-a lungul "rutei Seliger" a fost anulată de Batu însuși din cauza dezghețului, a lipsei de hrană și a pierderilor grele suferite în luptele anterioare Alți autori (V Kargalov, D Khrustalev) susțin că campania împotriva lui Novgorod și Pskov nu făcea deloc parte din planurile lui Batu, prin urmare, atunci când temnikul său Burundai l-a informat pe Batu despre înfrângerea echipelor ruse de pe râul Sit și moartea lui Marele Duce Yuri, a decis să se întoarcă În plus, nu trebuie ignorat faptul că Batu a suferit într-adevăr pierderi uriașe, care s-au ridicat la cel puțin jumătate din întreaga sa armată uriașă Între timp, recent a apărut o nouă "ipoteză" care explică motivele acestei dezvoltări a evenimentelor Astfel, celebrul istoric rus, profesorul A N Saharov, în articolul său "Principalele etape ale politicii externe a Rusiei din timpuri străvechi până în secolul al XV-lea" ( ), a sugerat că campania mongolelor împotriva Novgorodului nu a avut loc din cauza faptului că prințul Yaroslav de Pereyaslav și fiul său cel mare, Prințul Alexandru de Novgorod, a fost de acord cu Hanul Batu, l-a trădat pe Marele Duce al lui Vladimir Yuri și nu și-a trimis echipele la Sit Cu toate acestea, această "ipoteză", pe care chiar și atât de notorii critici Aleksan Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI dra Nevsky, ca J Fennel și I N Danilevsky, a provocat un protest legitim din partea multor oameni de știință reputați, în special a profesorilor A A Gorsky, V L Yanin și A G Kuzmin Întorcându-se spre sud, în stepa Polovtsiană, hoardele mongole au pustiit volosturile estice ale principatelor Smolensk, Dorogobuzh și Cernigov, unde locuitorii micului oraș de graniță Kozelsk, conduși de tânărul prinț Vasily, au opus rezistență deosebit de puternică, fapt pentru care tătarii "țipă grdd rău, ponei bisha timp de șapte săptămâni" b) A doua campanie a mongolilor împotriva Rusiei (decembrie - ianuarie) Conform Cronicii de la Tver și Cronicii Laurențiane, în iarna anilor - o nouă campanie a hoardei mongole a avut loc în regiunea Volga-Oka, în timpul căreia "a luat pământul TATArov Λ / Iordovia și Murom a tras și a luptat de-a lungul Klyazma, iar orașul Gorokhovets a tras și ei înșiși nu au rămas în propria lor tabără" Apoi, în martie , "TAtlrov l-a luat pe Pereyasllvl Ruskyi și pe episcopul Oemeonl și a văzut oamenii din foc, iar orașul a fost ars cu foc, și oamenii, și a fost plin de mult pământ" Mai mult decât atât, vechiul Pereyaslavl, ca și vechiul Ryazan, a fost complet șters de pe fața pământului și nu a reînviat niciodată Evenimentele ulterioare din diferite cronici sunt reflectate destul de prost și foarte contradictoriu, ceea ce a provocat inevitabil o discuție în comunitatea științifică În special, mulți autori (G Vernadsky, M Gorelik, G Khrustalev) cred că deja în vara anului mongolii s-au întors din nou în Rus' și au început să lupte pe ținuturile vaste ale Principatului Cernigov, unde Marele Kiev și Prințul Cernigov Mihai s-a așezat oficial pe tronul Vsevolodovici (-), care la acea vreme se afla la Kiev Cu toate acestea, adversarii lor (R Khrapachevsky) susțin că noua invazie mongolă în pământurile

Principatului Cernigov a avut loc nu mai devreme de februarie-martie Oricum ar fi, dar cronicile înseși spun că în octombrie , mongolii "s-au dus la Cernigov, ovstoupishd grdd în forță grea, auzind atacul lui Mstislab Glevovich asupra grupului de străini, au venit la noi cu toate urletele, încovoiate , povezhen vyst L / istislav și multe urlete ale lui vyst răsucite, d TAtlrov a luat Cernigov, grld ars și oamenii au fost bătuți și mANAstyre pogrAvishA După capturarea Cernigovului, mongolii s-au angajat în jaf total și ruinarea tuturor ținuturilor Cernigov și Novgorod-Seversky de-a lungul Seim și Desna, inclusiv orașe atât de mari precum Putivl, Rylsk și Kursk, care au continuat până în iarna lui În timp, mongolii au efectuat o curățare sângeroasă a tuturor teritoriilor înainte de cucerit, unde au suprimat cu brutalitate toate buzunarele de rezistență rămase în ținuturile rusești, bulgare și polovtsiene Chiar și în timpul cuceririi Principatului Cernigov, hoarda mongolă s-a apropiat de Kiev și, după cum scrie cronicarul, conducătorul lor Khan Munke "vndnv grdd, minunându-se de măreția și maiestatea sa, și-a trimis adepții la Mihdil și la grdzhlnom, deși înșelăciune" Cu toate acestea, prințul Mihai de Kiev nu a cedat vicleniei tradiționale a ambasadorilor mongoli și "i-a bătut" Neavând suficiente forțe pentru a captura Kievul, mongolii s-au retras din nou în stepă, iar "prințul L / iikhailo vezhd este Kievd pentru fiul său în țara ugrică" Între timp, prinții ruși de sud Rostislav Mihailovici și Daniil Romanovici înșiși au început o nouă ceartă pentru Galich, în care a câștigat în Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) prințul Lyn, care a unit sub mâna sa toate ținuturile paterne ale Rusiei de Sud-Vest Totuși, după cum istoricul modern D G Hrustalev, devenind conducătorul întregii Rusii Galico-Wolsh, Daniil Romanovich s-a dovedit a fi "calif pentru o oră" Deja în toamna anului , Batu "a combinat părinții și voievozii săi puternici Ourdyu și Bdiddr, Biryuk și Kandan, Bechlk și Liengou și Buyuk nu din nașterea lui, ci voievozii primului său Oevedli vogdtour și Bourounddii vdgdtur ilk and in in in oevod", a plecat excursie la Kiev Potrivit istoricilor moderni (V Kargalov, D Khrustalev), numărul acestei colosale hoarde mongole, în rândurile căreia se aflau tumenii a opt Genghizizi și doi bogaturi, era de cel puțin de mii de călăreți care aveau o experiență militară neprețuită în asediul și capturarea multor orașe rusești Diferite surse istorice conțin date diferite pentru asediul său și date diferite pentru căderea sa, dar ceea ce este de remarcat în special în sursa istorică principală, Cronica Ipatiev din Rusia de Sud, nu există date deloc în acest sens În același timp, Cronica Laurențiană relatează că Kievul a fost luat de mongoli "înainte de Nașterea Domnului în Ziua lui Nicolae" la decembrie , iar conform Cronicii Pskov "au venit la Kiev și l-au luat" în noiembrie , Această împrejurare a servit drept bază pentru noi discuții în comunitatea științifică, dar până acum istoricii nu au ajuns la un consens B A a insistat mai ales la prima întâlnire Rybakov și V V Kargalov, iar pe al doilea - V T Pashuto și V I Stavisky Aceeași apărare eroică a Kievului, care a fost condusă de posadnik princiar, guvernatorul Dmitri, desigur, a durat câteva săptămâni, deoarece, după cum relatează cronicarul, Khan Batu personal "Dmitrl a scos ulcerul și nu l-a văzut", el a fost de dragul lui Deși mongolii nu i-au cruțat pe restul apărătorilor orașului, "oamenii de la mici până la mari au fost acoperiți cu o sabie" Desigur, căderea și teribilul pogrom de la Kiev au devenit un eveniment marcant pentru noua invazie a mongolilor în Rusia În special, a început o adevărată panică în rândul dinastiilor conducătoare ale Rusiei de Sud De exemplu, Marele Duce de Kiev Mihail Vsevolodovici, care stătea la Lutsk, și fiul său

Rostislav au fugit din nou sub protecția regelui maghiar Bela al IV-lea, prințul Galiția-Volyn Daniil Romanovici și fratele său mai mic Vasilek s-au grăbit să evadeze în posesiunile prințului mazovian Boleslav I, iar prinții Bolokhov Mihail și Izyaslav le-au dezvăluit mongolilor ascultarea lor și au fost de acord să le plătească o răscumpărare mare După capturarea lui Galich și Vladimir-Volynsky, pe care mongolii i-au supus aceluiași pogrom teribil ca și Kievul, Pereyaslavl și Ryazan, verii lui Batu, hanii Guyuk și Munk, supunând ordinului Karakorumului, în fruntea tumenilor lor s-au întors înapoi la Stepa Polovtsiană, care, fără îndoială, este semnificativ redusă puterea întregii hoarde mongole În legătură cu această împrejurare, o serie de autori moderni (V Egorov, R Khrapachevsky) consideră că deplasarea ulterioară a hoardei mongole spre vest a fost întreprinsă de Batu Khan numai din proprie inițiativă c) Campania mongolă în Europa de Vest (ianuarie - martie) În ianuarie , tumenii Baydar și Hoardei, ocolind Munții Carpați, au intrat pe teritoriul Poloniei Mici, au traversat Vistula și au luat aproape imediat Lublin și Za-vykhost Apoi, în februarie , au capturat Sandomierz, au învins Małopolska Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI miliția de lângă Tursk și s-a mutat mai departe la Cracovia, care a căzut sub loviturile mongolilor în martie Prințul Cracoviei Boleslav al V-lea cel Timid a fugit în grabă în Ungaria, apoi s-a refugiat într-una dintre mănăstirile morave După aceea, mongolii au trecut prin Raciborg și Opole până în Silezia și au pătruns până la Wroclaw, toți locuitorii căruia au fugit din oraș în panică, iar așezarea sa a fost arsă din ordinul prințului Silezia Superioară Metko Opole Bătălia decisivă dintre hoarda mongolă de la Baidar și armata combinată polono-germană, condusă de prințul Silezia Inferioară Henric al II-lea cel Cuvios, a avut loc în aprilie lângă Legnica, unde cavalerii europeni au suferit o înfrângere zdrobitoare, iar conducătorul lor a murit După această victorie grandioasă, Baydar a primit un ordin de la Batu să se deplaseze către sud cât mai repede posibil, pentru a se alătura forțelor sale principale Astfel, fiind deja la granițele Imperiului German, în zona orașului Meissen, mongolii și-au schimbat brusc traseul și au mers în Moravia lipsită de apărare, unde au devastat Pukanets, Krupin, Opava, Benetov și altele orase Între timp, hoarda lui Batu însuși, după ce a învins armata palatinului maghiar Dionysius, a trecut prin Pasul Veretsky din Carpați și a invadat teritoriul Panoniei, unde au devastat orașele maghiare Bistrica, Oradea și Temesvar În același timp, două hoarde mongole de hani Buchek și Temnik Subedai, după ce i-au învins pe poloviți pe râul Seret, au invadat Țara Românească și Transilvania După ce au luat Vats și Eger, hoardele mongole s-au dus la Pest, unde regele maghiar Bela GV a reușit să adune o armată unită unguro-croată Cu toate acestea, acest lucru nu l-a salvat pe regele ungar, deoarece în aprilie a fost învins în bătălia de pe râul Shaio și a fugit sub protecția ducelui austriac Frederic al II-lea Războinicul În a doua jumătate a anului , mongolii au făcut încercări repetate de a ocupa capetele de pod de pe malul drept al Dunării și de a începe ostilități în ținuturile Sfântului Imperiu Roman, dar toți au eșuat Doar un singur detașament mongol a reușit să pătrundă până la Neustadt, lângă Viena, totuși, după ce a primit o respingere din partea armata combinată ceho-austriacă a lui Frederic al II-lea Războinicul, mongolii s-au retras peste Dunăre La sfârșitul anului , odată cu apariția primelor înghețuri, principalele forțe ale lui Batu au reușit în sfârșit să treacă Dunărea înghețată și au început asediul Budei, Fehervar, Esztergom, Nitra, Bratislava și a unui număr de alte orașe maghiare, care a căzut curând sub loviturile

unui inamic superior În același timp, hoarda lui Khan Kadan s-a repezit în Croația în căutarea regelui Bela al IV-lea, a cărui ucidere rituală urma să fie încheierea logică a acestei campanii În acest scop, în ianuarie , mongolii s-au mutat la Zagreb, dar nu au avut timp să-l captureze pe regele maghiar Prin urmare, după înfrângerea Zagrebului, s-au repezit în Dalmația, dar și aici au eșuat, pentru că, nereușind să ia cetatea Klis, în martie s-au întors și au plecat în Bulgaria Istoricii au explicat motivele plecării pripite a mongolilor din Europa în diferite moduri Unii (G Vernadsky, L Gumilyov) au pus un accent deosebit pe faptul că Batu a întrerupt "Marea Campanie Occidentală" după ce au aflat despre moartea Marelui Han Ogedei la Karakorum, ceea ce a provocat inevitabil o luptă ascuțită pentru putere între toate descendenții lui Genghis Khan Cu toate acestea, oponenții lor (V Pashuto, D Khrustalev) cred că moartea lui Udegei a fost doar un pretext convenabil pentru oprirea acestei campanii, iar motivul real au fost pierderile uriașe ale mongolilor și noile revolte anti-mongole din stepa polovtsiană și Volga Bulgaria Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) Principalele probleme în istoriografie În prezent, când studiază invazia mongolă, istoricii discută asupra a trei probleme cheie:) care a fost dimensiunea armatei mongole care a luat parte la invazia Rus'ului,) dacă invazia mongolilor în Rus' însăşi a fost,) care au fost principalele rezultate și consecințe ale invaziei mongole) Potrivit mai multor autori (L Gumilyov, D Khrustalev), în , când și-a împărțit vastul imperiu între fiii săi, Genghis Khan a alocat o moștenire fiului cel mare al lui Iochi, care nu putea încadra mai mult de călăreţi din clanurile mongole propriu-zise Desigur, în procesul de cuceriri active ale mongolilor, dimensiunea armatei lor a crescut semnificativ din cauza popoarelor cucerite, care au fost nevoite să le aprovizioneze cu contingentele lor militare Cu toate acestea, mulți istorici, inclusiv "eurasiații" înșiși (G Vernadsky, I Danilevsky, J Fennel), se îndoiesc pe bună dreptate de asemenea calcule pur speculative ale colegilor lor În ceea ce privește dimensiunea hoardei mongole, care a luat parte direct la "Marea Campanie Occidentală", aici gama de opinii este extrem de largă În special, o serie de istorici proeminenți ruși și sovietici (I Karamzin, A Nasonov, B Rybakov) au acceptat drept adevărate diverse mărturii ale autorilor medievali că dimensiunea armatei mongole era de - de mii de călăreți Cu toate acestea, majoritatea istoricilor sovietici, străini și moderni (L Cherepnin, V Kargalov, V Kashcheev, D Hrustalev, U Ochirov, J Fennnel) consideră că aceste cifre sunt în mod clar supraestimate și puterea reală a armatei lui Batu este puțin probabilă să depăşească - mii de oameni Există și o versiune a foarte celebrului și acum popular "eurasiatic", profesorul L N Gumilyov că numărul hoardei mongole care a luat parte la campania împotriva Rusiei a fost de numai - de mii de călăreți, deoarece mongolii puteau hrăni simultan nu mai mult de - de mii de cai pe pășune Cu toate acestea, acest punct de vedere este respins de majoritatea istoricilor moderni, deoarece se bazează nu pe analiza faptelor și surselor istorice, ci pe o metodă deductivă destul de dubioasă, inventată de autor însuși, care îl îndepărtează direct de domeniul patologic fictiune În ceea ce privește chestiunea numărului de trupe rusești, potrivit multor istorici (A Strokov, V Kargalov, D Hrustalev), puterea militară totală a tuturor țărilor rusești a fost de aproximativ - mii de oameni Cu toate acestea, după cum știți, prinții ruși nu numai că nu au reușit să-și combine toate forțele pentru a respinge inamicul, dar chiar și în condițiile invaziei mongole, au continuat un aprig război intestin, în care marii duce Mihail Cernigov,

Daniil Volynsky și Iaroslav Vladimirsky a participat Apropo, conform unui număr de autori moderni (A Gorsky, D Khrustalev), acesta a fost acest "război necunoscut" din anii și a jucat un rol fatal semnificativ în înfrângerea tuturor ținuturilor rusești de către mongoli) În știința istorică rusă și sovietică, însăși formularea acestei întrebări ar fi pur și simplu blasfemioasă și nepotrivită, deoarece niciunul dintre istoricii sănătoși nu a pus la îndoială însuși faptul invaziei mongole a Rusiei Cu toate acestea, astăzi această problemă a devenit proprietatea nu atât a istoriografiei în sine, cât a opiniei publice largi Motivul acestei stări de lucruri au fost două împrejurări triste:) patologia clinică a cunoscutilor "noi cronologi", ale căror cărți nebunești încă sunt publicate în număr mare și) active Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI popularizarea vechilor idei ale "emigranților eurasiatici" ruși, ai căror noi conducători au fost doi profesori celebri V V Kozhinov și L N Gumilev Cât despre ideile nebunești ale "noilor cronologi", atunci să le înțeleagă curajoșii psihiatri și narcologi, iar în ceea ce privește ideile "eurasiaților" care au negat faptul invaziei mongole a Rus'ului, atunci totul nu este la fel de simplu asa cum pare la prima vedere După cum profesorul A G Kuzmin, întregul "eurasianism rus", construit pe o falsificare grosolană a faptelor istorice cunoscute, se bazează pe naționalismul ucrainean și pe ideologia pan-turcă a "tinerilor turci" În special, la sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX doi ideologi marcanți ai naționalismului ucrainean, profesori celebri ai universităților din Kiev și Lvov M A Maksimovici și M S Grușevski nu numai că a respins caracterul distructiv al invaziei mongole a Rus', ci chiar a văzut în ea un anumit beneficiu, deoarece a dus la "privarea" tuturor țărilor din sudul Rusiei, punând bazele "răului" și "independentului" stat ucrainean cazac În anii în literatura rusă emigrată sub influența operelor lui N S Trubetskoy, P I Savitsky, B N Shiryaeva, S G Pușkareva, G V Vernadsky și alți filozofi și istorici, care au venit cu notoria teorie a "etnogenezei Turaniei", foarte apropiată în esență de ideologia pan-turcismului, s-a născut așa-numitul "eurasianism rus" Acești pseudo-patrioți, dintre care unii (B N Shiryaev, S G Pushkarev) au servit în armata trădătorilor Vlasov în timpul războiului, au spus că:) Genghis Khan a reușit să "împlinească misiunea istorică a unificării statului a întregii Eurasiei" ;) însăși cucerirea mongolă "a fost o faptă utilă și constructivă pentru toată Eurasia";) Genghis Khan și Batu au îndeplinit "misiunea creativă a creatorilor și organizatorilor clădirii valoroase din punct de vedere istoric a statului rus eurasiatic") În ceea ce privește rezultatele generale ale invaziei mongole, toți "eurasiaticii" moderni (L Gumilyov, V Kozhinov), precum și rusofobii de orice tip din rândul rusiștilor și sovietologilor occidentali (J Fennel, R Pipes), pe baza propriilor construcții și scheme teoretice, nu numai că minimalizează în mod deliberat consecințele catastrofale ale invaziei mongole a Rusiei, ci vorbesc și despre rolul benefic al "stepei mongoleze" în istoria poporului rus și despre specialul "ruso-mongol" simbioză" care a dus la formarea Marii Puteri Eurasiatice Mai mult, acești "descoperitori" nu înțeleg deloc sau nu vor să înțeleagă că:) în timpul invaziei mongole, nu numai milioane de ruși au fost distruși și înrobiți, ci și sute de mii de polovți și bulgari, care au fost cei direcți strămoșii actualilor tătari;) baza pentru crearea viitorului stat eurasiatic rus a fost comunitatea teritorială rusă, și nu comunitatea de sânge și tribal a mongolilor, care, prin definiție, era o structură ierarhică rigidă și respingea orice element străin străin care în cadrul acestei

comunități nu putea fi decât în postura de sclav;) viața nomadă a mongolilor era inevitabil dispusă la agresivitatea și parazitismul lor deosebit, prin urmare aceștia au acționat aproape întotdeauna ca invadatori, cuceritori și jefuitori ai triburilor agricole, inclusiv slavii și bulgarii antici Desigur, marea majoritate a oamenilor de știință (B Rybakov, N Voronin, V Mavrodin, A Kuzmin, A Mongait, M Karger, P Tolochko, V Kargalov, D Khrustalev), Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) neinfectați cu bacilul "eurasianismului" rusofob, bazându-se pe un număr mare de surse scrise și arheologice, susțin că: a) Invazia mongolă a dus la o moarte fără precedent a întregii populații urbane din Rusia Antică Acest colaps demografic a fost atât de mare încât contemporanii au scris direct că "Anticristul ar putea vărsa lacrimi din ororile pogromului mongol" Mai mult, mulți istorici și demografi spun direct că fosta populație a Rusiei Antice a fost restaurată abia la sfârșitul secolului al XVII-lea! b) Invazia mongolă a dat o lovitură colosală forțelor de producție ale orașelor rusești și, mai ales, meșteșugurilor urbane, întrucât orașele au fost principalele obiecte ale agresiunii și pogromului mongoli Conform calculelor arheologilor ruși și sovietici în timpul invaziei mongole:) de orașe antice rusești au fost complet distruse, dintre care exact o treime, în special Old Ryazan, Pereyaslavl South, Vladimir-Volynsky, nu s-au ridicat niciodată din cenușă;) zeci de tehnologii artizanale au fost complet și iremediabil distruse, iar arhitectura de piatră pe întreg teritoriul Rusiei, inclusiv ținuturile Novgorod care nu au fost supuse pogromului mongol, a încetat timp de un secol c) Invazia mongolă, în timpul căreia au fost distruse sute de curți de biserici și sate, a provocat pagube enorme forțelor de producție din agricultură și a dat o lovitură colosală întregii proprietăți patrimoniale asupra pământului, deoarece în timpul invaziei aproape întreaga elită conducătoare a societății antice rusești, care în vreme de război constituia coloana vertebrală a tuturor echipelor princiare d) Invazia mongolă a dat o lovitură uriașă relațiilor comerciale internaționale și externe ale Rusiei, deoarece toate comunicațiile anterioare au fost distruse, care fie au ajuns sub controlul complet al mongolilor înșiși, fie au căzut în decădere din cauza declinului general al urbanismului meșteșuguri și agricultură în Rusia Nu întâmplător, la un moment dat, răspunzând la binecunoscuta calomnie A Ya Chaadaeva "Scrisori despre filosofia istoriei", în articolul său "Despre nesemnificația literaturii ruse", A S Pușkin a scris: "Rusiei i s-a atribuit un destin înalt Câmpiile ei nemărginite au înghițit puterea mongolilor și au oprit invazia lor chiar la marginea Europei, barbarii nu au îndrăznit să lase în spatele Rusului înrobit și s-au întors în stepele de la răsărit Iluminismul în curs de dezvoltare a fost salvat de o Rusie sfâșiată și pe moarte Dar Europa a fost întotdeauna pe cât de ignorantă, pe atât de ingrată față de Rusia " În ceea ce privește consecințele pe termen lung ale invaziei mongole, există trei puncte de vedere principale Unii istorici, inclusiv toți "eurasiaticii" (N Karamzin, N Kostomarov, N Trubetskoy, G Vernadsky), credeau că invazia mongolă și stăpânirea mongolilor din Rusia au avut o semnificație pozitivă imensă, care a fost exprimată în crearea unui singur stat rus Alți autori (S Solovyov, V Klyuchevsky, S Platonov) au vorbit despre impactul foarte nesemnificativ al mongolilor asupra vieții interne a ținuturilor rusești În cele din urmă, al treilea, cel mai numeros grup de autori (B Grekov, A Yakubovsky, A Nasonov, V Kargalov, A Kargalov), au susținut că mongolii au avut o semnificație foarte vizibilă, dar nu decisivă, pentru dezvoltarea ținuturilor

rusești, iar crearea unui stat rus unificat nu sa datorat, ci în ciuda mongolilor Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI Situația militaro-politică din nord-vestul Rusiei a) Crearea Ordinelor spirituale și cavalerești și cucerirea statelor baltice În , cavalerii germani ai Ordinului Teutonic, creați pe ținuturile slavilor pomerani, continuând politica lor de "drand nach osten", au început agresiunea împotriva triburilor baltice vecine ale prusacilor, lituanienilor, zmudiilor, yotvingienilor, aukshtaitilor și altora care locuia pe coasta sudica si estica a Marii Baltice Deja în , după ce au cucerit un teritoriu important al Mării Baltice, la gura Dvinei de Vest, cruciații au întemeiat orașul Riga, care a devenit principalul centru spiritual și militar-administrativ al cruciaților din această regiune Apoi, în , episcopul livonian Albert Buxgevden a înființat aici un nou Ordin spiritual și cavaleresc al Sabiei, a cărui bule specială de recunoaștere a fost emisă de Papa Inocențiu al III-lea Cu binecuvântarea sa, spadasinii și-au continuat mișcarea spre est și în au întemeiat noul oraș Wenden, care a devenit reședința primului maestru al Ordinului, baronul saxon Wine von Rohrbach (-) După moartea sa, baronul Volkvin von Naumburg (-) a devenit noul stăpân al Ordinului, care a continuat să se deplaseze spre est și în curând purtătorii de sabie, împreună cu cruciații danezi, au ocupat întregul teritoriu al Balticii Centrale și de Nord, întemeind în noul oraş Revel Desigur, politica agresivă a purtătorilor de sabie a creat o amenințare reală la adresa securității ținuturilor de graniță ruse Prin urmare, în - Prinții Novgorod și Pskov Vsevolod Mstislavich, Vsevolod Yurievich, Yaroslav Vsevolodovich și Vladimir Mstislavovich au fost forțați să respingă constant invaziile cruciaților și să continue campanii de răzbunare împotriva lui Wenden și Revel Dar în , după capturarea lui Iuriev (Derpt) de către cruciați, a fost stabilit un armistițiu relativ în statele baltice, care a durat câțiva ani În , noul Papă Grigore al IX-lea i-a îndemnat pe cruciați să reia atacul spre est și să înceapă o nouă Cruciadă de Nord (-) Cu toate acestea, în iarna lui , prințul de atunci al Novgorod Iaroslav Vsevolodovich a respins atacul cruciaților, a invadat posesiunile Ordinului și "a mers la germani sub Iuriev, nu a ajuns în oraș, bnsha πχ pe râul de pe Omovyzha, to ne itsi ambele au venit " Apoi, în vara anului , prințul lituanian Mindovg (-) a provocat o înfrângere zdrobitoare purtătorilor de sabie de lângă Siauliai, unde a murit însuși maestrul Ordinului F Naumburg Această catastrofă militară i-a forțat pe cruciați să-și oprească agresiunea în Marea Baltică și să-și unească forțele În , la inițiativa Sfântului Împărat Roman Frederic al II-lea, Ordinul Teutonic și Ordinul Spadasinilor au fuzionat în Ordinul Livonian (-), al cărui prim maestru a fost baronul Hermann von Balk Apoi, în decembrie , Papa Grigore al IX-lea a binecuvântat noua Cruciadă de Nord, iar deja în iunie , regele danez Valdemar al II-lea și Maestrul Ordinului G Balk au convenit asupra împărțirii Estoniei și a începerii operațiunilor militare comune împotriva Rusului cu participarea mercenarilor suedezi care demult fac raid pe coasta Golfului Finlandei Pentru a fi corect, trebuie spus că în prezent o serie de autori liberali (I Danilevsky, D Khrustalev, A Nesterenko, Yu Pivovarov, J Fennel) au început să nege caracterul agresiv al politicii de agresivitate germană Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) în ţinuturile baltice vecine, ale căror victime au fost triburile indigene baltice şi finno-ugrice Cu toate acestea, această evaluare părtinitoare, desigur, este în mod clar propagandistică și nu strict științifică b) Agresiunea suedeză împotriva Novgorodului Bătălia de la Neva (iulie) În această

perioadă tulbure, fiul cel mare al Marelui Prinț al lui Vladimir Alexandru Yaroslavich (-) a devenit noul prinț al Novgorodului Înțelegând perfect situația actuală, tânărul prinț din Novgorod a mers pentru o apropiere de alți prinți ruși și deja în s-a căsătorit cu Alexandra, fiica prințului Polotsk Bryacheslav Vasilkovich Fără îndoială, această căsătorie a fost în multe privințe de natură pur politică, deoarece în persoana prințului Polotsk Alexandru a dobândit un aliat fidel în lupta împotriva amenințării livoniene Mai mult, și-a jucat nunta la granița Toropets, unde a reușit să-și împace socrul, prințul Bryacheslav, cu prințul Smolensk Vsevolod Mstislavich Cu toate acestea, pregătirile pentru războiul cu Ordinul Livonian au fost întrerupte în mod neașteptat de o nouă invazie a germanilor din nord și a finlandezilor aliați acestora în Novgorod Rus' După cum povestește cronica "Povestea vieții lui Alexandru Nevski", în vara anului , "el a ajuns în putere la măreție, și murmday, și sumă, și a mâncat în cordvlich mult mult verde, sven cu prinț și cu episcopii săi și ascundeți în Neva gura Izherei, deși ați dori să luați în Lldoga, doar râul și Novgorod și întreaga regiune Novgorod Cine a fost acest "prinț" suedez despre care povestește autorul "Poveștii", nu este încă pe deplin clar Prin urmare, unii istorici (N Kostomarov) susțin că ar fi fost ginerele regelui suedez Eric Lisp (-), Jarl Birger Magnusson Cu toate acestea, alți autori (I Shaskolsky) cred că liderul suedezilor era Ulf Fase, care la vremea aceea era un jarl suedez, adică șeful guvernului regal Între timp, prințul Alexandru, după ce a aflat de la aliații Izhors despre sosirea suedezilor în Neva, "a mers împotriva lor într-o echipă mică, fără să se micșoreze cu puterea lui mare" În această împrejurare importantă, un număr de istorici (V Pashuto, A Kirpichnikov) au văzut întregul plan al prințului Alexandru, al cărui scop era să împiedice suedezii să ajungă la Ladoga și să-și atace brusc tabăra de câmp la gura lui râul Izhora Judecând după sursele cronice, în armata prințului Alexandru existau doar cinci regimente: echipa sa "curte domnească" sau "Nizovskaya", trei echipe din Novgorod ale lui Gavrila Aleksich, Zbyslav Yakunovich și Misha Novgorodets, precum și miliția Ladoga, al cărei lider a rămas fără nume Pe baza descrierii hagiografice a bătăliei de la Neva, care a avut loc la iulie , a început cu tacticile tradiționale de luptă adoptate în Evul Mediu timpuriu La început, detașamentele armate de războinici ruși și suedezi, construite în formații de luptă eșalonate, convergeau și divergeau periodic unele de altele, încercând să perturbe formarea "facială" a inamicului lor Multă vreme, niciuna dintre părți nu a reușit să facă acest lucru, totuși, în mijlocul bătăliei, "lancierii" din Novgorod, conduși de însuși prințul Alexandru, au zdrobit sistemul "front" suedez, au scufundat mai multe nave suedeze și și-au învins tabăra de bază, distrugând "cortul cu cupolă de aur" al jarlului și episcopului Ca urmare a acestui destram, suedezii "în acea noapte, fără să aștepte SV TA luni, RUSINE departe" Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI Dimensiunea trupelor ruse și suedeze care au luat parte la bătălia de la Neva poate fi judecată doar din datele indirecte conținute în Lista sinodală a Primei Cronici de la Novgorod În special, aici se spune că printre suedezi "au fost voievodul și / b, și inii τκορπχγ, de parcă arhiereul ar fi același, iar mulțimea era multă și / în jos, și în vârful rege au fost doi soți vyatshih, înaintea deșertului de semănat și la mare, și le prok, săpând o groapă, aruncând lucrurile în nud; iar multe altele sunt plagile de mai sus Aceeași sursă citează date despre pierderile războinicilor ruși: "toți cei douăzeci de soți cu locuitori din Ladoga, sau eu, vești bune" Probabil,

acest calcul a luat în considerare, în primul rând, "cei mai înalți oameni", prin urmare, desigur, pierderile reale ale trupelor ruse au fost cu totul altele Cu toate acestea, este puțin probabil ca numărul total al tuturor participanților la Bătălia de la Neva să fie mai mare de câteva sute de oameni Dar la urma urmei, tocmai cu echipe atât de mici s-au purtat aproape toate războaiele feudale din acea vreme Se pare că Bătălia de la Neva nu a diferit nici prin măreția domeniului său și numărul mare de participanți Această împrejurare a determinat un număr de autori moderni, ignorând toate faptele istorice, să revizuiască radical întreaga evaluare anterioară a acestui eveniment Unii autori, care au probleme evidente de sănătate mintală sau de conștiință (A Nesterenko), au început să nege însuși faptul Bătăliei de la Neva, în timp ce alți autori (I Danilevsky, J Fennel) au început să afirme că așa- numită "Bătălia din Neva" a fost un eveniment destul de obișnuit, a cărui semnificație istorică a fost umflată în mod deliberat în "Povestea vieții lui Alexandru Nevski", creată sub dictarea mitropolitului Kirill (-), care, în confruntare cu tronul catolic, urmărea scopuri pur politice Totodată, pacientul A N Nesterenko, fiind complet în dezacord cu logica propriului tom "Alexander Nevsky: cine a câștigat bătălia de gheață" ( ), chiar la sfârșitul acestei cărți mici a declarat cu dezinvoltură că victoria în bătălia de la Neva, pe care el însuși negat, a fost câștigat nu de Alexandru Nevski, ci de miticul prinț Andrei Alexandrovici Este pur și simplu greu de comentat această prostie Dacă acest scriitor de science-fiction nebun se referea la fratele mai mic al lui Alexandru Nevski, prințul Andrei, atunci, în mod firesc, patronimul său a fost Iaroslavich, iar dacă se referea la fiul său Andrei Alexandrovici, atunci s-a născut abia în Cu toate acestea, mult mai multă indignare este cauzată de descoperirile "științifice" ale domnului Yu S Pivovarov, care, pentru un minut, este un academician al Academiei Ruse de Științe în departamentul de științe istorice și filologice În , în interviul său pentru cunoscuta revistă rusofobă Profile, el a declarat literal următoarele: "iar Bătălia de Gheață este doar un mic conflict de frontieră în care Nevsky s-a comportat ca un bandit, atacând o mână de polițiști de frontieră în mare măsură numere A acționat în același mod ignobil și în bătălia de la Neva, pentru care a devenit Nevsky În , după ce s-a îndreptat către sediul jarlului suedez, conducătorul lui Birger, el însuși și-a lovit un ochi cu o suliță, care printre cavaleri era considerată nu comme il faut Desigur, nu voi comenta totul, deoarece fiecare cuvânt rostit în acest interviu este o minciună absolut conștientă Cu toate acestea, îi voi spune acestui ticălos "academic" un lucru elementar cunoscut oricărui student din primul an al departamentului de istorie: în cronicile ruse, "fața" era numită formarea avansată a oricărei armate (proprii sau inamice), și nu fizionomia unui anumit personaj istoric, așadar, când vechiul cronicar rus scria că "Olexandr slyu- Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) a pus un sigiliu pe regelui Bergel sau pe fața lui cu o copie clară, "a vrut să spună că în timpul bătăliei de la Neva Novgorod" lăncieri "conduși de prințul Alexander Nevsky au zdrobit sistemul "frontului" suedez condus de Jarl Birger, au scufundat mai multe nave suedeze și și-au învins tabăra de bază, unde au distrus "cortul cu cupolă de aur" al jarlului regal și al episcopului suedez Deci, "not comme il faut", domnul Yu S Pivovarov, să se numească istoric, nici măcar nu știe ce știu tinerii iubitori de istorie și studenții din anul I ai catedrei de istorie Între timp, după cum au remarcat corect mulți istorici (V Pashuto, I Shaskolsky, A Kuzmin, Yu Begunov, A Kirpichnikov, A Gorsky), amploarea

nesemnificativă a bătăliei de la Neva nu își reduce deloc semnificația fatidică pentru toată Rusia, deoarece, după ce a câștigat o victorie strălucitoare asupra suedezilor, Alexander Nevsky:) a păstrat accesul la Marea Baltică,) a oprit înaintarea suedezilor către Ladoga și Novgorod și) a avertizat pericolul acțiunilor coordonate de către Suedia și Ordinul Livonian pe teritoriul Novgorodului Rusia c) Agresiunea cruciaților împotriva Novgorodului Bătălia pe gheață (aprilie) După întoarcerea sa victorioasă la Novgorod, Alexandru Nevski a încercat cel mai probabil să inducă elita din Novgorod să ia o poziție mai fermă împotriva Ordinului Livonian, care invadase limitele vestice ale Rusiei din Novgorod Cu toate acestea, boierii din Novgorod, conduși de posadnikul Stepan Tverdislavich, nu l-au sprijinit pe tânărul prinț și "în aceeași iarnă, prințul Oleksandr a mers din Novl-Gorod la tatăl său în Pereyaslll cu mama și soția sa și cu toată curtea sa" Între timp, deja în august , Novgorod a trebuit să se confrunte cu o nouă agresiune a cruciaților, care, conduși de vice-maestru al Ordinului Livonian, baronul Andreas von Velven, și prințul proscris din Pskov, Yaroslav Vladimirovici, au invadat pământul Novgorod Luând destul de repede Izborsk, au asediat Pskov, dar "au stat sub oraș timp de o săptămână, dar nu au luat orașul, dar copiii erau mai bine de la soții lor, iar restul a dispărut" Cu toate acestea, deja în septembrie , nefiind sprijinit de la novgorodieni, partidul pro-german al boierilor locali, dintre care unii au fost luați ostatici de cruciați, a predat în mod voluntar Pskov mila învingătorului Mai mult decât atât, după cum povestește cronicarul anonim, posadnikul Pskov Tverdila Ivankovich "el însuși a condus adesea Plskov cu nemții" Apoi, "nemții au venit și s-au dus la apă și s-au luptat cu totul, ȘI TRIBUT PE LOR, și au ruinat orașul din Koporia", au intrat pe teritoriul Shelon Pyatina, "având toți caii și vitele de-a lungul Luga, puteți 't vyash orlti prin sat și nimic" Pogromul și jefuirea acestui mare volost din Novgorod, în urma căruia smerds locali nici măcar nu au putut cultiva pământ arabil, au amenințat cu adevărat toți volosturile din Novgorod cu o foamete teribilă În aceste împrejurări, însuși Arhiepiscopul de Novgorod Spiridon "din mulți războinici" s-a dus în grabă la Vladimir la Marele Duce Yaroslav și l-a rugat să-l elibereze pe Alexandru pentru a domni în Novgorod și "să urle toată vina Novgorodului" La începutul anului , Alexandru Nevski cu "curtea prințului" a sosit urgent la Novgorod și, adunând rapid o miliție din Novgorodieni, Ladoga, Korela și Izhorieni, i-a alungat pe germani din limitele Novgorodului și a pornit într-o campanie împotriva Koporye Importanța strategică a acestei cetăți a fost cu adevărat enormă, pentru că, având aceasta Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI Ca avanpost, cruciații nu numai că puteau jefui cu impunitate ținuturile Novgorod, ci și blocau accesul în Golful Finlandei, privând Novgorod-ul însuși de tot comerțul baltic, care era principala sursă de bogăție enormă pentru mulți negustori și boieri din Novgorod De aceea, Alexandru Nevski "este un monstru de la fundație, și germanii înșiși, și adu-i pe alții cu bufnița ta la Novgorod și adu-i pe vozhan și chudtsu pervevetniks" Desigur, victoria de la Koporye a fost de o mare importanță morală, deoarece înfrângerea completă a cruciaților și executarea dură a tuturor trădătorilor a suflat o putere nouă susținătorilor lui Alexandru Nevski Prin urmare, recucerirea Pskovului de la cruciați s-a dovedit a fi o sarcină mai ușoară decât se credea anterior În martie , după ce a primit de la tatăl său, Marele Duce Yaroslav, "echipa Nizov", care era condusă de fratele său mai mic Andrei, Alexandru Nevski s-a mutat la Pskov și, de îndată ce armata

Novgorod-Suzdal s-a apropiat de zidurile cetății orașului, pskoviții l-au răsturnat imediat pe posadnikul Tverdila și i-au deschis prințului Novgorod porțile cetății lor După aceea, Alexandru Nevski a intrat în posesia Ordinului Livonian și a plecat într-o campanie la Dorpat Cu toate acestea, când detașamentul de gardă al miliției Novgorod, care se afla în fruntea trupelor principale, a fost învins de cruciați de lângă Derpt, Alexandru Nevski a decis să se retragă în Lacul Peipsi și să aștepte cruciații îmbrăcați în armură pe gheața topită din aprilie Acest genial plan strategic al prințului de Novgorod vorbea, desigur, despre talentul său remarcabil de conducere militară La aprilie , celebra Bătălie de Gheață a avut loc la Piatra Corbului din canalul Uzmen de pe lacul Peipsi Trebuie spus că cronica și dovezile hagiografice ale acestei bătălii sunt și mai rare și mai concise decât despre Bătălia de la Neva, deoarece le lipsește orice informație despre numărul și aranjamentul regimentelor ruse și despre adevăratele intenții ale prințului Alexandru Nevski Cu toate acestea, detaliile lipsă ale Bătăliei de pe gheață pot fi parțial completate din rapoartele așa-numitei "Cronică Rimată Livoniană Bătrână", creată la sfârșitul secolului al XIII-lea Potrivit istoricilor moderni (A Kirpichnikov, D Hrustalev), se poate presupune că armata rusă a inclus cel puțin trei regimente de cavalerie, formate din Suzdal, Novgorod și Pskov În plus, a inclus un detașament separat de arcași, care a primit prima lovitură a cruciaților în timpul acestei bătălii În ceea ce privește armata germană, este bine cunoscut faptul că coloana vertebrală a fost formată din cinci stindarde (rânduri) de cavaleri cruciați puternic înarmați, construite sub forma unui fel de pană sau "porc de fier" A doua parte a acestei armate era formată din patru steaguri (ranguri), mult mai mari, care includeau nu numai cruciați de cai, ci și knechts de infanterie Mai mult decât atât, printre acești knechts se afla și o suită de luptă de cavaleri, care includea scutierii, arcașii sau arbaletarii acestora Această suită cavalerească era cea mai inferioară unitate militară - "sulița", al cărei număr era de doar câțiva oameni Potrivit unui număr de istorici militari (E Razin, G Karaev), avantajele clare ale steagului coloană-pană al cruciaților includ coeziunea acestuia, acoperirea flancului panei, puterea de lovire a primei lovituri și controlabilitatea precisă în timpul luptă În plus, formarea de luptă a unui astfel de banner a fost, de asemenea, convenabilă pentru deplasare Capitolul întâi Rus' antic în EVUL MEDIU TIMPURIE (SEC IX-XIII) zheniya, și pentru a lega bătălia în sine Deși, același sistem a avut și mari dezavantaje, deoarece în timpul luptei cruciații înșiși au fost primii scoși din acțiune, care practic nu puteau lupta pe jos În ceea ce privește bolardele, în timpul bătăliei cavalerilor lor, aceștia se aflau într-o stare de așteptare-pasivă și au avut puțin efect asupra rezultatului Autorul nenumit din Povestea vieții lui Alexandru Nevski, în termeni destul de precisi, dar destul de familiari, povestește despre Bătălia de gheață: vezi gheața acoperită de sânge Cu toate acestea, se poate doar ghici cum s-a dezvoltat această bătălie, deoarece doar punctul ei de cotitură este cunoscut Potrivit "Cronicei rimate din Livonian", când "frații-cruciați" au învins avangarda arcașilor din Novgorod, s-au implicat într-o luptă cu regimentul central de lăncieri cai și au intrat în luptă corp la corp folosind arme cu lamă În acest moment, alte două regimente rusești au lovit flancurile "porcului cavaleresc", au împrăștiat knecht-urile și au luat cruciați în clește Înconjurați de cruciați, ei nu au putut să-și mențină formația de luptă și să se reorganizeze pentru noi atacuri, în urma cărora "conducă Alexdndr și

conduce mile peste gheață, tăiați κχ" Când studiem Bătălia de Gheață, două probleme principale rămân în centrul atenției istoricilor moderni:) care au fost pierderile cruciaților și) care au jucat un rol decisiv în înfrângerea lor) Nu există aproape nicio informație sigură despre numărul de trupe ruse și germane care participă la Bătălia de Gheață În special, Prima Cronica Novgorod a versiunii senior raportează că în timpul acestei bătălii "mai înainte ca oamenii erau lucruri, nu aveam de ani și de ani cu mâinile lui Yasha și i-am adus la Novgorod" Unii istorici (I Shaskolsky, Yu Beyunov, V Pashuto, A Kuzmin) au fost în general de acord cu această evaluare și cred că Bătălia de Gheață a fost mai semnificativă ca amploare și semnificație decât Bătălia de la Neva Cu toate acestea, adversarii lor (A Kirpichnikov, L Gumilyov, I Danilevsky, J Fennel), referindu-se la datele Cronicii rimate din Livonian, susțin că amploarea acestei bătălii a fost foarte exagerată și, în realitate, doar de cavaleri și aproximativ knechts În același timp, unii susținători ai acestei abordări (A Kirpichnikov, L Gumilyov, A Gorsky), în ciuda acestei circumstanțe, consideră că acest lucru nu reduce deloc marea semnificație a acestei bătălii, deoarece a marcat prăbușirea tuturor planurile de pradare ale Ordinului Livonian in raport cu tinuturile rusesti Alți susținători ai acestei abordări (I Danilevsky, J Fennel) consideră că Bătălia de pe gheață a fost un eveniment istoric complet nesemnificativ, a cărui semnificație a fost umflată în mod deliberat în scopuri pur propagandistice Despre punctul de vedere practic similar al "academicianului" Yu S Pivovarov, care a declarat că "Bătălia de pe gheață este doar un mic conflict de graniță în care Nevski s-a comportat ca un bandit, atacând o mână de polițiști de frontieră în număr mare", am scris deja și am arătat toată "marea" erudiție a acestui lucru "istoric" Și în sfârșit, după cum se spune pentru o gustare, să spunem că celebrul pacient A N Nesterenko numește în general Bătălia de Gheață o "bătălie fictivă", dar nu vom mai comenta această prostie și nu vom mai lăsa experților "în haine albe" pentru evaluare) Punctul de vedere tradițional, care se bazează complet pe izvoare istorice, este că victoria de pe lacul Peipus a fost câștigată de "nizovsky" Subiect: LUPTA Rusului CU INVADATORII STRĂINI echipele lui Alexandru Nevski și fratele său, prințul Suzdal Andrei Yaroslavich, precum și milițiile Novgorod, Pskov, Ladoga, Korel și Izhora Cu toate acestea, un număr de "eurasiatici" moderni, în primul rând L N Gumilyov, susține că cavaleria mongolă, pe care Batu a trimis-o să-l ajute pe Alexander Nevsky, a jucat un rol decisiv în bătălia de gheață A trebuit deja să spunem că aproape toți "eurasiaticii" sunt complet nerușinați în a se ocupa de fapte istorice, dar, desigur, această perlă Gumilev a depășit toate construcțiile sale fantastice anterioare În primul rând, după cum știți, la acea vreme întreaga hoardă mongolă Batu se afla pe teritoriul Ungariei și Croației În al doilea rând, la acel moment, nicio alianță militară militară Rusă-Hoardă, pe care "eurasiații" o repetau și o repetă în mod constant, pur și simplu nu exista, deoarece unul dintre subiecții acestei uniuni lipsea în persoana Hoardei de Aur, care de fapt a apărut abia în În toamna anului , livonienii "cu o plecăciune mare" i-au cerut lui Alexandru Nevski să-și primească ambasadorii, care i-au declarat prințului din Novgorod: "CĂ OSMS-UL AU INTRAT în Bod, Luga, Plskov, Lotygol cu sabia, ne vom retrage din toate acelea " Ca urmare, a fost semnat un tratat de pace între Novgorod și Ordinul Livonian, care a fost respectat până în , până când germanii au îndrăznit din nou să lupte cu ținuturile rusești Cu toate acestea, noile invazii din Novgorod Rus au fost adesea de natură privată, deoarece Polonia și

Lituania au devenit din nou obiectul principal al agresiunii cruciaților LITERATURĂ Alekseev S V Iaroslav cel Înțelept autocratul Rusiei Kievene M , Alekseeva T I Etnogeneza slavilor orientali conform datelor antropologice M , Anichkov E V Păgânismul și vechiul Rus' SPb , Baran V D Primii slavi între Nistru și Pripiat K , Begunov Yu K Istoria Rusiei: din cele mai vechi timpuri la Oleg Profetul Sankt Petersburg, Begunov Yu K Istoria Rusiei: de la Igor Stary până la începutul secolului al XIII-lea Sankt Petersburg, Begunov Yu K Alexandru Nevski M , Borovkov D A Misterul morții lui Boris și Gleb M , Borovkov D A Vladimir Monomakh, prinț-creator de mituri M , Borovkov D A Relaţiile interprincipale în Rus' la sfârşitul secolului al X-lea - primul sfert al secolului al XII-lea şi reprezentarea lor în izvoare şi istoriografie M , Braichevsky M Yu Originea Rus'ului K , Braichevsky M Yu Instaurarea crestinismului in Rus' K , Vasiliev M A Păgânismul slavilor răsăriteni în ajunul botezului Rusului M , Vernadsky G V mongolii si rusii M , Voronin N N Arhitectura Rusiei de Nord-Est secolele XII-XV M , Voronin N N Andrei Bogolyubsky M , Galkina E S Secretele Khaganatului rusesc M , Galkina E S Khaganatul rusesc fără khazari și normanzi M , Gedeonov S A Varangie şi Rus' M , Gorelik M V Armatele mongolo-tătarilor din secolele X-XIV Artă militară, arme, echipamente M , Gorskaya N A Satul feudal rus în istoriografia secolului XX M , Gorsky A A Echipă antică a Rusiei M , Gorsky A A "Povestea campaniei lui Igor" și "Zadonshchina": Studiu sursă și probleme istorice și culturale M , Gorsky A A Pământurile rusești în secolele XV-XV: căi de dezvoltare politică M , Gorsky A A De la așezarea slavă până la regatul moscovit M , Grekov B D , Yakubovsky A A Hoarda de Aur și căderea ei M , Grekov B D Rusia Kievană M , DB grecesc Țărani în Rus' din cele mai vechi timpuri până în secolul al XVII-lea M , - Grota L P Vocația varangiilor: teoria falsă normandă și adevărul despre prințul Rurik M , Grota L P - Despre Ruslagen pe fundul mării și despre varangii nu din Scandinavia M , Gumiliov L N Rus' antic și Marea Stepă M , Danilevsky I N Rus' antic prin ochii contemporanilor si descendentilor (secolele IX-XII) M , Danilevsky I N Pământurile rusești prin ochii contemporanilor și urmașilor (secolele XII-XIV) M , Danilova L V Comunitate rurală în Rus' medieval M , Egorov V L Geografia istorică a Hoardei de Aur în secolele XIII-XGV M , Eremin I P Literatura Rusiei antice M , Zimin A A Sclavi în Rus' M , Zimin A A Rusă adevărată M , Zaliznyak A A "Povestea campaniei lui Igor": punctul de vedere al unui lingvist M , Zaliznyak A A Din Notes on Amateur Linguistics M , Kargalov V V Invazia mongolo-tătară a Rusiei secolului XIII M , Kargalov V V Factorii de politică externă în dezvoltarea Rusiei feudale M , Karpov A Yu Vladimir Sfânt M , Karpov A Yu Iaroslav cel Înțelept M , Karpov A Yu Iuri Dolgoruky M , Karpov A Yu ducesa Olga M , Karpov A Yu Andrei Bogolyubsky M , Kirpichnikov A N Două mari bătălii ale lui Alexandru Nevski // Alexandru Nevski și istoria Rusiei N , Klein L S Învierea lui Perun: spre reconstrucția păgânismului slav de est SPb , Klein L S Disputa despre vikingi Istoria confruntării și argumentele părților SPb , Kozhinov V V Istoria Rus' și cuvântul rus: o viziune modernă M , Korolev A S Ghicitori ale primilor prinți ruși M , Korolev A S Sviatoslav M , Literatură Kobychev V P În căutarea căminului strămoșesc al slavilor M , Komech A I Arhitectura rusă veche de la sfârșitul secolului X - începutul secolului XII M , Komech A I Cronica de piatră din Pskov XII - începutul secolului XVI M , Komech A I mănăstiri rusești Istoria și cultura secolelor X-XV M , Kotlyar N F Formarea teritoriului și apariția orașelor din Galicia-Volyn Rus K , Kotlyar N F Galicia-Volyn Rus K , Kotlyar N N Cronica Galicia-Volyn din

secolul al XIII-lea K , Kotlyar N F Statalitate veche rusă SPb , Krivosheev Yu V Lupta socială în nord-estul Rusiei în secolele XI - începutul XIII L , Krivosheev Yu V Rus' si mongolii Studii de istorie a Rusiei de Nord-Est secolele XII-XIV SPb , Krivosheev Yu V Moartea lui Andrei Bogolyubsky: o investigație istorică SPb , Kuza A V Mici orașe ale Rusiei Antice M , Kuzmin A G Cronica Ryazan M , Kuzmin A G Cronicile rusești ca sursă pentru istoria Rusiei antice R , Kuzmin A G Etapele inițiale ale scrierii cronicilor antice rusești M , Kuzmin A G Căderea lui Perun M , Kuzmin A G Începutul lui Rus': secretele nașterii poporului rus M , Kuzmin A G Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri până în M , Kuzmin A G Marauders pe drumurile istoriei M , Kuzmin A G Botezul Rusiei Kievene M , Kuskov V V Istoria literaturii ruse antice M , Kuchkin V A Formarea teritoriului de stat al Rusiei de Nord-Est în secolele X-XIV M , Kuchkin V A Rus' sub jug: cum a fost M , Lazarev V N Arta Rusiei antice Mozaice și fresce M , Lazarev V N Pictura icoanelor rusești de la origini până la începutul secolului al XVII-lea M , Lebedev G S Epoca vikingilor în Europa de Nord și Rus' SPb , Limonov Yu A Cronica lui Vladimir-Suzdal Rus L , Limonov Yu A Vladimir-Suzdal Rus L , Lihaciov D S Cronicile rusești și semnificația lor culturală și istorică L , Lihaciov D S Apariția literaturii ruse L , Lihaciov D S Dezvoltarea literaturii ruse în secolele X-XV Epoci și stiluri L , Lihaciov D S "Povestea campaniei lui Igor" și cultura timpului său L , Lovmyansky X Normanzii și Rus' M , Lyapushkin I I Slavii Europei de Est în ajunul formării vechiului stat rus M , Mavrodin V V Revolte populare în Rusia antică în secolele XI-XI M , Mavrodin V V Formarea vechiului stat rus L , Mavrodin V V Originea poporului rus L , Maleto E I Călătoriile călătorilor ruși din secolele XII-XV M , Merkulov V I De unde sunt oaspeții varangieni? M , Nazarenko A V Rus' antic pe rutele internaţionale M , Nasonov A N Mongolii și Rus': o istorie a politicii tătarilor în Rus' M , Nasonov A N Pământul rusesc și formarea teritoriului vechiului stat rus M , Nasonov A N Istoria scrierii cronicilor ruse în secolele al XI-lea - începutul secolelor al XVIII-lea M , Novoseltsev A P Statul khazar și rolul său în istoria Europei de Est și a Caucazului M , Pashuto V T Eseuri despre istoria Galiției-Volyn Rus M , Pashuto V T Lupta eroică a poporului rus pentru independență în secolul al XIII-lea M " Pashuto V T Politica externă a Rusiei antice M , Pashuto V T Alexandru Nevski M , Petrov A V De la păgânism la Sfânta Rus' Cearta din Novgorod SPb , Petrukhin V Ya Începutul istoriei etnoculturale a Rus'ului M , Pletneva S A De la nomazi la orase cultura Saltovo-Mayak M , Pletneva S A Nomazii din Evul Mediu: căutarea modelelor istorice M , Pletneva S A Khazarii M , Pletneva S A Polovtsy M , Pletneva S A Eseuri despre arheologia Khazar M , Pletneva S A Nomazii stepelor ruse de sud în Evul Mediu (secolele V-XIII) V , Priselkov M D Istoria scrierii cronicilor ruse în secolele XI-XV L , Priselkov M D Legea domnească în Rusia antică M , Priselkov M D Eseuri despre istoria ecleziastică și politică a Rusiei Kievene în secolele X-XII SPb , Pchelov E V Rurikovici Istoria dinastiei M , Pchelov E V Rurik M , Pchelov E V Rurik și începutul Rus'ului M , Rapov O M Posesiuni domnești în Rus' în prima jumătate a secolului al XIII-lea M , Rapov O M Biserica Rusă din secolul al IX-lea - prima treime a secolului al XII-lea M , Romanov B A Oameni și obiceiuri ale Rusiei antice L , Rusanova I P Antichități slave din secolele VI-VII M , Rybakov B A Meșteșugul Rusiei antice M , Rybakov B A Primele secole ale istoriei Rusiei M , Rybakov B A "Povestea campaniei lui Igor" și contemporanii săi M , Rybakov B A Cronicari ruși și autor al poveștii campaniei lui Igor M , Rybakov B A Herodot Scythia M , Rybakov B A

Păgânismul slavilor antici M , Rybakov B A Rusia Kievană și principatele rusești ale secolelor XII-XIII M , Saharov A N Diplomația Rusiei antice: IX - prima jumătate a secolului X M , Saharov A N Diplomația lui Sviatoslav M , Sverdlov M B Geneza și structura societății feudale L , Sverdlov M B De la legea rusă la adevărul rusesc M , Sverdlov M B Sistemul social al Rusiei antice în știința istorică rusă din secolele XVIII-XX SPb , Literatură Sverdlov M B Rus' premongol: prinț și putere domnească în Rus' VI - prima treime a secolului XIII SPb , Sedov V V Originea și istoria timpurie a slavilor M , Sedov V V Slavii răsăriteni în secolele VI-XIII M , Sedov V V Slavii în Evul Mediu timpuriu M , Stefanovici P S Boieri, tineri, echipe: elita militaro-politică a Rusiei în secolele X-XI M , Timoshchuk B A Comunitate slavă de est din secolele VII-IX M , Timoshchuk B A Slavii estici: de la comunitate la orase M , Tihomirov M N Un ghid pentru studiul adevărului rusesc M , Tihomirov M N Revolte țărănești și urbane în Rusia în secolele XI-XIП M , Tihomirov M N Orașe antice rusești M , Tihomirov M N Rus vechi M , Tihomirov M N cronică rusă M , Tolochko I P Rus vechi Eseuri de istorie socio-politică K , Tolochko I P Rusia Kievană K , Tolochko I P Intrigi de palat în Rus' SPb , Tolochko N P Cronici și cronicari ruși din secolele X-XIII M , Tolochko N P Vechea naționalitate rusă: imaginară sau reală? M , Tolochko I P Puterea în secolele X-XII ale Rusiei antice SPb , Tretiakov P N Triburi slave de est M , Tretiakov P N La originile poporului rus antic M , Tretiakov P N Pe urmele vechilor triburi slave L , Trubaciov O N Etnogeneza și cultura slavilor antici M , Trubaciov O N La originile Rus' (notele unui lingvist) M , Fennel J Criza Rusiei medievale - M , Fomin V V Varangians and Varangian Rus': la rezultatele discutiei asupra chestiunii Varangian M , Fomin V V Regele gol: Normanismul ca diagnostic M , Froyanov I Ya Rusia Kievană: Eseuri de istorie socio-politică L , Froyanov I Ya , Dvornichenko A Yu Orașele-stat ale Rusiei Antice L , Froyanov I Ya Rusia Kievană Eseuri despre istoriografia internă L , Froyanov I Ya epopeea rusă M , Froyanov I Ya Sclavie și afluent printre slavii răsăriteni SPb , Froyanov I Ya Începuturile istoriei Rusiei M , Froyanov I Ya Rus' antic din secolele IX-XIII Mișcări populare Puterea domnească și veche M , Cherepnin L V Povestea anilor trecuti, edițiile sale și codurile analistice care o preced M , Cherepnin L V Principalele etape ale dezvoltării proprietății feudale în Rus' // VI , , nr Cherepnin L V Întrebări controversate ale istoriei proprietății feudale // Modalităţi de dezvoltare a feudalismului M , Khrustalev D G Rus' de la invazie la "jug" (- ai secolului XIII) SPb , Khrustalev D G cruciati nordici Rus' în lupta pentru sferele de influență în Baltica de Est a secolelor XII-XPII SPb , Shaskolsky I P Teoria normandă în știința burgheză modernă L , Shaskolsky I P Lupta Rusiei împotriva agresiunii cruciaților de pe țărmurile Balticii în secolele XV-XIV L , Shaskolsky I P Antinormanismul și soarta lui // Geneza și dezvoltarea feudalismului în Rusia L , Şahmatov A A Cercetări asupra celor mai vechi bolți de cronică rusești SPb , Şahmatov A A Povestea anilor trecuti Pg , Shchapov Ya N Vechi hărți domnești rusești din secolele XI-XV M , Shchapov Ya N Statul și Biserica Rusiei antice secolele X-XIII M , Iuşkov S V Eseuri despre istoria feudalismului în Rusia Kievană M , Iuşkov S V Sistemul socio-politic și dreptul statului Kiev M , Iuşkov S V "Adevărul Rusiei" Originea, sursele, semnificația ei M , Yanin V L Patrimoniul feudal Novgorod Cercetări istorice și genealogice M , Yanin V L Actele din Novgorod din secolele XII-XV M , Yanin V L Posadniks Novgorod M , Yanin V L , Zaliznyak A A , Gippius A A Litere Novgorod pe

scoarța de mesteacăn M , Yanin V L Eseuri despre istoria Novgorodului medieval M , Literatură CAPITOLUL DOI Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Subiectul: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII-ÎPRIMUL XIV Plan: Stabilirea dependenței vasale a Rusiei de Hoarda de Aur Situația politică din nord-estul Rusiei în a doua jumătate XIII - începutul secolelor XIV Pământurile din sudul și sud-vestul Rusiei în a doua jumătate a secolului XIII - mijloc secolul al XIV-lea Precondiții și etape ale unificării ținuturilor rusești din jurul Moscovei Stabilirea dependenței vasale a Rusiei de Hoarda de Aur În , după ce s-a întors în Stepa Polovtsiană în limitele ulus-ului tatălui său, care crescuse semnificativ datorită pământurilor cucerite și făcea parte încă din Marele Imperiu Mongol, Batu Khan a creat o nouă formațiune de stat, care a fost numită "Ulu Ulus" " În cronicile ruse, acest stat era de obicei numit "Horda", în cronicile europene - "Tataria", iar în sursele arabe și persane vechiul nume al acestui teritoriu - "Dasht-i-Kypchak", adică Stepa Polovtsiană, era mult mai des folosit Mai mult decât atât, numele acestui stat "Hoarda de Aur", care este larg răspândit în literatura științifică și educațională, a apărut pentru prima dată doar în Cronicarul Kazan, care a fost creat la mijlocul secolului al XVI-lea, când acest stat a încetat să mai existe cu mult timp în urmă Structura noii formări de stat, a cărei capitală era orașul Sarai-Batu, fondat în cursurile inferioare ale Volgăi, includea Stepa Polovtsiană, Crimeea, regiunile Volga de Jos și Mijloc, Uralii de Sud și Siberia de Vest Cu toate acestea, contrar credinței populare, toate pământurile principatelor ruse devastate nu au fost incluse în acest stat, deoarece:) nu au fost ocupate de trupele mongole și) mongolii nu au creat aici o administrație permanentă, păstrând cea anterioară ordinea de administrare Între timp, aproape toate ținuturile rusești au fost forțate să recunoască dependența vasală de Hoardă, ale cărei elemente principale erau:) primirea etichetelor lui khan, adică scrisori speciale scrise pentru domnii mari și specifice și) plata tributului sub formă de "Ieșire de hoardă" sau "bor negru" Astfel, conceptul obișnuit de "jug tătar-mongol" ("jug barbar"), introdus în circulația "științifică" la sfârșitul secolelor XV-XVI Diplomatul și cronicarul polonez J Dlugosz și profesorul Universității din Cracovia M Mechovsky, iar apoi, la începutul secolului al XIX-lea, l-a reanimat pe X Kruse, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) P N Naumov și N M Karamzin, are nevoie de o reevaluare serioasă, dar în niciun caz cea propusă de "eurasiaticii" moderni În special, recunoscuții lor "guru" L N Gumiliov și V V Kozhinov a scris în mod constant că tributul Hoardei nu a fost o formă de dependență vasală a pământurilor rusești de Hoardă, ci plata obișnuită pentru angajarea de cavalerie de primă clasă a Hoardei de către prinții ruși în lupta împotriva Occidentului catolic Mai mult, motivul constant al numeroaselor lor publicații a fost că sub tătari, poporul rus a trăit la fel de liber ca înainte de mitica invazie mongolă, ale cărei "ororile" erau exagerate sub condeiul cronicarilor ruși antici Aceste speculații ale "eurasiaților" moderni se datorează în mare măsură faptului că problema mărimii reale a tributului Hoardei în literatura istorică nu a fost pe deplin dezvoltată până acum Motivul principal pentru această situație este neîncrederea în datele unice ale primului istoric rus V N Tatishchev, care avea la dispozitie cronici care nu ne-au ajuns Între timp, una dintre aceste bolți conținea dovezi directe că "ieșirea hoardei" spre Sarai era "o jumătate de grivnă dintr-un plug, iar în ϛοχβ erau doi bărbați ai unui ravotni" Unul dintre cei mai mari istorici sovietici, academicianul B D Grekov, care

a scris împreună cu celebrul profesor orientalist A Yu Yakubovsky, lucrarea clasică The Golden Horde and Its Fall ( ), a fost de acord că plugul era într-adevăr unitatea impozabilă a "ieșirii Hoardei", dar s-a îndoit că ar putea fi prelucrat doar de doi plugari Între timp, o relație strânsă între suprafața de teren arabil, numărul de animale de tracțiune și muncitori a fost întotdeauna presupusă În special, într-unul dintre charterele din Novgorod s-a explicat că "sunt doi cai în plug și al treilea ham", iar într-un alt charter din Novgorod se spunea că "trei pluguri sunt arse și o persoană țipă pe un cal (pluri - E S), iar cine țipă pe trei cai țipă el însuși la al treilea, altfel e plug În același timp, se știe cu încredere că terenul mediu, care putea fi cultivat de - plugari călare, era de aproximativ - acri de pământ, iar recolta medie brută de cereale dintr-un astfel de "plug" a fost de aproximativ - de lire sterline pe an Nu este greu de presupus că jumătatea de grivnă menționată în anale a fost o parte separată a întregii hrivne din Novgorod sau așa-numita rublă, care va deveni în curând principala unitate de cont în toată Rusia medievală În același timp, precum profesorul N P Pavlov, la începutul secolului al XV-lea o rublă putea cumpăra aproximativ - puds de cereale Astfel, tributul anual al Hoardei de la un "plug" în valoare de o rublă a fost un adevărat jaf, care practic nu a lăsat posibilitatea unei simple reproduceri a unui produs natural, așa că nu se poate decât să se întrebe cum au supraviețuit oamenii în anii de Regula hoardei De asemenea, este bine cunoscut faptul că plugul nu era singura formă de impozitare a pământurilor rusești Aceleași carte din Novgorod conțin o listă de înlocuiri echivalente pentru "tributul de scroafă" pentru populația de pescuit a terenurilor din Novgorod, în special "curte", "casă", "plasă", "forja", "magazin" etc Între timp, profesorul V V Kargalov, care a studiat această problemă în detaliu, a numărat tipuri de tributuri diferite sub formă de yasak (junk moale), tamga (taxa comercială), kharaj (taxa de plug) și altele Mai mult, "ieșirea Hoardei" a fost destul de des exprimată atât în serviciul militar, cât și în întreținerea numeroaselor ambasade tătare, Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV care a locuit luni de zile în Rus', taxând așa-zisul "colț", a cărui dimensiune nu era deloc reglementată Prin urmare, întreținerea unor astfel de ambasade costa adesea mai mult decât "pădurea neagră" în sine, iar această "tuska" a fost cauza multor revolte anti-Hoardă în Rus' În ceea ce privește suma anuală a "ieșirii Hoardei", care a fost plătită de pe toate pământurile rusești, nu există date fiabile despre acest cont în anale Cu toate acestea, în "Carta spirituală" a prințului specific Serpuhov Vladimir Andreevici, datată , se indica în mod direct că Marele Duce trimitea anual un tribut în valoare de de ruble de argint lui Sarai Cel mai mare specialist în istoria relațiilor ruso-hoardă, autorul monografiei fundamentale "Mongolii și Rus'" Profesorul A N Nasonov s-a îndoit de fiabilitatea acestor dovezi și a considerat că dimensiunea "pădurii de pini cireși" a fost semnificativ mai mare decât cantitatea indicată Un alt specialist cunoscut în această problemă, profesorul V A Kuchkin credea că mărimea tributului anual al Hoardei era de aproximativ de ruble de argint Un punct de vedere similar a fost exprimat de profesorul A G Kuzmin, care a acordat o atenție deosebită faptului că conținutul de argint al rublei moscovite de atunci era echivalent cu hrivna Novgorod, a crezut, prin urmare, în mod rezonabil că, în ultimul secol, mărimea tributului Hoardei a crescut semnificativ și se ridica de fapt la aproximativ de kilograme de argint pe an Ținând cont de faptul că Rus' nu avea încă producție

proprie de argint și întregul său volum a venit la Rus' doar ca urmare a schimburilor de schimb, această sumă a fost pur și simplu colosală Așa arăta de fapt dominația Hoardei în Rus, iar aceste fapte nu sunt atât de adânc ascunse încât să nu fie observate, inclusiv de către "eurasiaticii" noștri de acasă Preferă însă să nu facă acest lucru, ceea ce demonstrează încă o dată toate speculațiile și speculațiile construcțiilor lor "științifice" și, în același timp, își demonstrează lipsa de respect față de memoria strămoșilor lor Situația politică din nord-estul Rusiei în a doua jumătate a secolului al XIII-lea - începutul secolului al XIV-lea Întoarcerea lui Batu în stepa polovtsiană a coincis cronologic cu criza politică din statul mongol, care a fost asociată cu moartea marelui han Ogedei (-) Noul pretendent la tronul Hanului, Khan Guyuk, sa întâlnit cu o opoziție puternică din partea altor descendenți ai lui Genghis Khan, inclusiv a influentului Batu Khan, care a refuzat să-și recunoască drepturile asupra tronului tatălui său Prin urmare, conducerea efectivă a imperiului a fost concentrată în mâinile mamei sale, marele khatun Turakina (-), care era o femeie vicleană, puternică și perfidă Ea l-a tratat pe Batu cu ostilitate evidentă, iar el i-a plătit, evident, aceeași monedă În orice caz, la toate chemările Karakorumului de a veni la noul kurultai pentru alegerea marelui khan, el a refuzat invariabil, referindu-se la sănătatea lui proastă Judecând după descrierea lui Batu, care era cuprinsă în celebra "Istoria mongolelor" de către legatul papal Plano Carpini, acesta era într-adevăr rău Prin urmare, chiar și atunci a fost forțat să-și transfere o parte din puterile fiului cel mare al lui Sartak, deși a păstrat în continuare principalele fire de control în propriile mâini Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) mâinile Bineînțeles, relațiile dificile cu Karakorum au cerut lui Batu să-și întărească spatele, ceea ce l-a forțat să schimbe modalitatea anterioară de a menține dominația în ținuturile ruse cucerite și să treacă de la represiunea directă la diplomația de tip mongol, al cărei element principal era puțul - principiul cunoscut al "împărți și stăpânește" Conform noii ordini stabilite în Hoardă, toți prinții ruși erau acum confirmați la Sarai, prin urmare, în , Marele Prinț al lui Vladimir Yaroslav Vsevolodovich (-) a fost chemat acolo Prima sa vizită la Saray s-a încheiat destul de bine, deoarece nu numai că și-a confirmat drepturile asupra marelui tron al lui Vladimir, dar a primit și o etichetă pentru marea domnie a Kievului Și deși Kievul, aflat în ruine, era de fapt depopulat, era totuși centrul metropolei ruse, iar această circumstanță era deosebit de importantă pentru Yaroslav Potrivit multor istorici (A Nasonov, A Kuzmin, A Gorsky), Batu și-a preferat candidatura pentru că avea mult mai puțină încredere în ceilalți concurenți la tronul marelui prinț, în special Mihail de Cernigov și Daniil Galitsky, care chiar și atunci au început să contacteze activ cu tronul roman și cu monarhii europeni Cu toate acestea, deja în vara lui , "prințul Yaroslav, și cu Brdtya și fiii săi, ποβχA în tătari până la Batyev", de unde a plecat curând la Karakorum pentru a-și confirma drepturile la tronul marelui prinț Când a ajuns în capitala Imperiului Mongol, aici a avut loc în sfârșit un kurultai al nobilimii mongole, la care Guyuk (-) a fost ales noul mare han Sursele cronicii nu conțin informații despre întâlnirea prințului Yaroslav cu Marele Han, dar se știe sigur că acesta a fost otrăvit la o recepție la Khatun Turakina și a murit la scurt timp după ce a părăsit Karakorum Probabil că moartea Marelui Duce s-a datorat faptului că mongolii îl bănuiau că are legături cu emisarii catolici, deoarece o soartă similară a fost pregătită pentru prințul Cernigov

Mihail Vsevolodovici, care a fost chemat de Batu la Saray, unde, sub conducerea pretextul refuzului său de a se supune unui rit păgân de închinare a focului și a idolilor mongoli, a fost executat cu cruzime Între timp, chiar în Vladimir, tronul a fost ocupat de fratele mai mic al Iaroslavului ucis, prințul Svyatoslav Vsevolodovich (-), care s-a mutat aici de la Pereyaslavl, complet devastat de tătari în timpul celei de-a doua campanii împotriva Rusului Cum a obținut tronul tatălui său nu este pe deplin clar, dar, probabil, această preluare neautorizată a puterii nu a fost recunoscută în capitala Imperiului Mongol, deoarece în curând, din ordinul lui Khan Guyuk, fiii regretatului prinț Alexandru și Andrei au fost chemat la Karakorum Până la sosirea lor, puterea din imperiu se schimbase din nou, iar adevăratul conducător din Karakorum era văduva marelui han Oiul Gaymysh (-) De data aceasta, eticheta mare-principală a fost împărțită, deoarece fratele mai mare, Prințul Alexandru de Novgorod, a primit o etichetă pentru o domnie măreață la Kiev, iar un frate mai mic, Prințul Andrei de Suzdal, o etichetă pentru o domnie măreață la Vladimir Cu toate acestea, după ce a încălcat voința hanului, Alexandru nu a mers la Kievul devastat, ci s-a întors la Novgorod, deși și-a păstrat titlul de mare ducal și de jure a devenit cel mai "bătrân" prinț din Rus' Imediat după aceste evenimente, în Karakorum a început o altă rundă de luptă pentru putere, la care Batu Khan a luat parte activ Probabil, aceste împrejurări i-au distras atenția de la posesiunile vestice ale ulus-ului său, unde în curând Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV a luat naștere o uniune militaro-politică a doi prinți ruși În , Marele Voievod Andrei s-a căsătorit cu fiica prințului Galicia-Volyn Daniel Ustinia și a devenit unul dintre liderii "uniunii anti-Hordă", care a sprijinit Occidentul catolic în toate modurile posibile Atunci, la inițiativa Papei Inocențiu al IV-lea, au început negocierile cu Daniel și Andrei pentru organizarea unei grandioase cruciade împotriva mongolilor, dar cu condiția ca șeful metropolei ruse, Kirill, să semneze o unire cu tronul papal pe unirea celor două biserici Cu toate acestea, negocierile cu legații papali au durat evident, întrucât ambasadorii papali nu au dat garanții reale de sprijin militar principilor ruși Între timp, în Karakorum a fost ales un nou mare han Mongke (-), care a fost ridicat pe tronul hanului cu sprijinul activ al lui Batu Această împrejurare, în cele din urmă, i-a dezlegat mâinile și i-a permis să-și îndrepte atenția către ținuturile rusești cucerite, unde a apărut o amenințare reală la adresa stăpânirii mongolilor În , la ordinele sale directe, temnikul din Kurems, după ce a primit detașamente militare de la Sarai, a căzut asupra Rusiei Galice-Wolsh Cu toate acestea, Daniel al Galiției a reușit să respingă invazia mongolă și să-și apere orașele din Carpați, deși a pierdut încă o serie de terenuri plate de stepă Concomitent cu invazia din Kuremsa, Batu a trimis armata temnikului Nevruy în nord-estul Rusiei Circumstanțele și motivele acestei campanii nu sunt încă pe deplin clare, deoarece diferite cronici prezintă versiuni complet diferite ale evenimentelor care au avut loc Deci, în listele pierdute ale analelor Nikon și Rostov, se spunea că Alexandru Nevski s-a dus la Sarai "și s-a plâns de fratele său, Marele Duce Andrei, de parcă l-ar fi solicitat pe Han, luând o mare domnie sub el, ca și cum noi îl calomniam, şi a prins pantalonii tatălui său, şi ieşiri şi tamgi χAHү nu plăteşte în întregime Hanul a fost supărat pe Andrey și i-a ordonat lui Nevryui să meargă la Andrei și să-l aducă înainte de semănat Mulți istorici (S Solovyov, V Kargalov, V Egorov) au acceptat acest articol analistic ca fiind adevărat, dar nu i-au dat o

semnificație serioasă Totuşi, o serie de autori, dimpotrivă, agăţându-se de acest articol de cronică, au tras concluzii de amploare, cu aprecieri diametral opuse Aproape toți "eurasiaticii" (G Vernadsky, L Gumilyov) au făcut imediat o întreagă teorie că Alexandru Nevski a devenit fondatorul alianței militare ruso-mongoleze, care a pus bazele solide pentru simbioza salvatoare a ruso-turcului (eurasiatic)) civilizație, care a respins cu succes agresiunea Occidentului catolic Cu toate acestea, adversarii lor liberali (J Fennel, A Saharov, I Danilevsky), dimpotrivă, l-au bătut imediat pe Alexandru Nevski pe "stâlpul rușinos al istoriei", botezându-l pe Marele Duce trădător al intereselor naționale rusești și un slujitor fidel a Hoardei În același timp, textul de mai sus nu se află în niciun cod analistic supraviețuitor, prin urmare, chiar și în secolul anterior, un număr de istorici (N Karamzin, M Pogodin) s-au îndoit pe bună dreptate de fiabilitatea acestor informații, iar "Eurasia " N / A Klepinin a ieșit chiar în apărarea lui Alexander Nevsky Mai mult, așa cum au stabilit un număr de istorici de renume (A Kuzmin, A Gorsky), acest text de cronică a contrazis în mod clar faptul binecunoscut că "ieșirea" și "tamga" au început să fie colectate de pe pământurile rusești abia după mongole " cifrele" au efectuat primul lor recensământ Există și alte argumente în favoarea susținătorilor acestei versiuni În special, Primul Novgorod și Cronicile Ipatiev în general Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Nu se raportează nimic despre invazia lui Nevryue, dar conform cronicarului Rogozhsky și cronicii Sophiei, "armata lui Nevryuev" a fost în , adică exact cu un an înainte de călătoria lui Alexandru Nevski la Hoardă Prin urmare, conform logicii lucrurilor, invazia lui Nevruy, ca și invazia Kuremsei, a fost o reacție directă la alianța militară a prinților Daniel și Andrei Mai mult, așa cum N A Klepinin și A G Kuzmin, pentru a informa Hoarda despre prințul Andrei, unchiul său, prințul Sviatoslav, care a fost alungat de acesta de pe tronul Marelui Duce, avea mai multe motive Se pare că el a fost cel care l-a "întins" pe nepotul obstinat în timpul unei vizite la Saray în După cum știți, spre deosebire de prințul Daniel, prințul Andrei nu a reușit să recucerească "armata Nevryuev", iar mongolii au devastat multe volosturi și orașe din nord-estul Rusiei, în primul rând, cuibul familiei tuturor Yaroslavicilor, orașul Pereyaslavl -Zalessky După ce a suferit o înfrângere zdrobitoare, el a fugit "peste mare", iar soarta lui ulterioară nu este pe deplin clară Potrivit mesajelor surde din unele cronici, prințul Andrei a fost ucis într-o bătălie cu nemții sau estonieni Potrivit altor surse cronice, în s-a întors la Rus "și Alexandru l-a primit cu dragoste și, deși a vrut să-i dea Suzdl, dar nu i-a trimis", nu a îndrăznit să-i dea fratelui său tronul de Suzdal În cele din urmă, conform celei de-a treia dovezi din cronică, în "ποβχΛ prințul Andrei la Gorodets și Novgrdd la cnezatul de Jos Prințul Boris Vlsilkovich de Rostov merge la tătari cu multe cereri pentru Andrei Tlkozhe și prințul Alexandru Yaroslavich și-au trimis ambasadorii la Tltdra cu multe drrs să-l ceară pe Andrei Prințul Boris Basilkovici de Rostov a urlat la Ulavchiy și și-a acordat onoarea și a primit multă onoare și și-a cerut iertare pentru Andrei și a revenit cu mare cinste în patria sa Oricare ar fi soarta lui Andrei, dar imediat după fuga sa din Vladimir, în , "ideea lui Oleksndr, Prinț de Novgorod și Yaroslavl în Tltdra, și l-a lăsat să plece și cu mare cinste, care l-a servit în tot timpul său ca prinț " Întors în capitala Vladimir, Alexandru Nevski a fost întâmpinat solemn de mitropolitul Kirill și de "cetățenii cu cruce și a fost bucurie în orașul Volodnmeri și în toată țara Suzhdlskoi" Cu toate acestea, în ciuda unei astfel de recepții

entuziaste surprinse de cronicar, întreaga perioadă a domniei Marelui Duce Alexandru Nevski (-) s-a dovedit a fi foarte dificilă pentru țările rusești, deoarece el a fost cel care a trebuit să facă o alegere fatidică între Occident şi Hoardă În , Khan Batu a murit în Saray, iar fiul său cel mare Sartak a mers în Karakorum, unde marele Khan Mongke și-a recunoscut drepturile asupra tronului tatălui său Cu toate acestea, întorcându-se pe pământurile lui "Ulu Ulus", a murit brusc Cauzele de încredere ale morții sale sunt încă învăluite în mister, dar cronicile estice conțin o versiune complet sigură că a devenit victima unei alte lupte pentru putere și a fost otrăvit de propriul său unchi, Khan Berke Cu toate acestea, puterea în Sarai nu i-a fost dată lui, ci văduvei lui Batu Khatun Burakchin, care a devenit regentă sub tânărul ei nepot Ulagchi (-) Dar după moartea neașteptată a bebelușului, ea a fost executată, iar puterea în Sarai a fost luată de Berke (-), care se afla în relații ostile cu marele Khan Mongke Majoritatea istoricilor (B Grekov, A Kuzmin, A Gorsky, V Egorov) cred pe bună dreptate că aprobarea lui Berke pe tronul hanului a fost un punct de cotitură în întregul sistem de relații anterioare dintre Hoardă și Rus, care s-a dezvoltat sub Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV Batu Motivul schimbării acestor relații a fost că "aceleași ierni au venit în număr și au numărat întreaga țară Suzhdalsk, și Ryazl și L yu-Rom și chiriași stdvishd, și centurioni, și miimi și temniki, și s-au dus la Hoarda " Imediat după acest recensământ, în Rus' a fost creat un sistem de guvernare fundamental nou, condus de baskaks mongoli, a căror funcţie principală era controlul strict asupra colectării tributului Hoardei de pe toate ţinuturile supuse Rusiei În , mongolii au încercat să efectueze un recensământ similar al populației în ținuturile Novgorod, dar nu au reușit imediat, pentru că atunci când "au venit știri din Rus', parcă ar fi vrut să tdtdrove tdmgy și zecimi în Novgorod, iar oamenii erau confuzi " În ciuda faptului că împreună cu baskaks mongoli au venit "bărbați pentru numărare" de la însuși Marele Duce, fiul său cel mare, prințul Vasily Alexandrovich de Novgorod, "ascultându-se de consilierii răi ai novgorodienilor", a ridicat o revoltă împotriva mongolilor și a Marelui servitorii ducelui Drept urmare, "numerele cu mare furie, ajungând la Marele Duce Aleksandr, au spus și au vrut să meargă la Hoardă" Ce ar putea urma după aceste amenințări nu este greu de prezis, deoarece amintirea teribilului "Nevryuev rati" era încă foarte proaspătă Prin urmare, Marele Duce, "Cred că conduc, convoacă o întâlnire și rog doar ambasadorilor Hanului" să nu meargă la Saray Mai mult, Alexandru Iaroslavici însuși, împreună cu fratele său mai mic Andrei Yaroslavich și nepotul său Boris Vasilkovici, au însoțit clerul mongol la Novgorod Drept urmare, prințul Novgorod Vasily a fugit la Pskov, dar novgorodienii înșiși au refuzat să se supună voinței Hoardei și doar "să dea multe daruri khanovi și ambasadorului său, l πχ va da drumul și în pace" Alexandru Nevski a încercat să raționeze cu compatrioții îndrăzneți, dar novgorodienii s-au răzvrătit și o nouă revoltă a izbucnit în oraș, în timpul căreia a fost ucis slujitorul său, primarul din Novgorod Mikhalko Stepanich Marele Duce, temându-se de o nouă invazie a tătarilor, a fost nevoit să înăbușe cu asprime revolta smerds-ilor din Novgorod, să-i execute pe consilierii tânărului prinț și să-l trimită sub pază puternică la Suzdal În , clericii s-au întors din nou la Vladimir, iar apoi, însoțiți de Marele Duce, s-au dus la Novgorod, unde "întregul ținut al Novogorodskului și Pskovului era epuizat, dar nu a existat nicio socoteală preoțească" După un recensământ complet al populației, colecția de "pădure neagră" din

ținuturile supuse rusești a fost dată negustorilor musulmani - besermeni, care erau întotdeauna însoțiți de detașamente armate mongole De regulă, colectorii de tribut nu erau foarte ceremonioși cu populația plătitoare de impozite "și au făcut mult rău în volost, kerusche dimly okanny TAtlr" Această "tuska" a fost cea care a revoltat mai ales poporul rus, iar acest tip de extorcare ilegală sub formă de hrană și cazare va fi cauza principală a tuturor revoltelor anti-mongole din Rus' În special, deja în , "din languirea acerbă, violența intolerantă a murdarului", au izbucnit revolte puternice în Rostov, Suzdal și alte orașe rusești, în timpul cărora au fost uciși atât Baskaks Hoardei, cât și mongolii care îi însoțeau O serie de autori moderni (J Fennel, R Skrynnikov, I Danilevsky) au susținut că a fost Alexander Nevsky, fiind un credincios scolo al hanilor Hoardei, care, cu ajutorul detașamentelor punitive trimise de la Saray, a suprimat sever toate Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) spectacole ale cetățenilor Cu toate acestea, această concluzie este pur speculativă, deoarece nu există astfel de informații în toate cronicile Probabil mai aproape de adevăr sunt acei istorici (A Nasonov, A Kuzmin) care credeau că au reușit să evite o nouă invazie a Rusiei a Hoardei doar pentru că colectorii de tribut au venit din Karakorum, cu care Berke a rupt de fapt toate relațiile În plus, atunci Berke a intrat într-o luptă cu vărul său, Khan Hulagu, așa că se aștepta cu adevărat să primească un ajutor impresionant de la prinții ruși sub forma unui mare contingent militar pentru o campanie în Persia de Nord Drept urmare, Khan Berke a considerat suficient să-l cheme doar pe Marele Duce însuși la Saray, pentru că "este mare nevoie de la un străin și creștinii sunt mânați, Belyashi cu ei să lupte Marele prinț Alexandru a mers la țar, să se roage pentru oamenii din adidași de jucărie Cu toate acestea, nu a reușit să obțină un contingent militar rus și, pentru orice eventualitate, l-a lăsat pe Alexander Nevsky în Saray Abia în anul următor, Marele Duce a fost eliberat acasă, dar în noiembrie a murit în orașul de graniță Gorodets O astfel de moarte subită a Marelui Duce a dat naștere la multe versiuni diferite, inclusiv presupunerea destul de rezonabilă că mongolii înșiși l-au otrăvit Desigur, o astfel de versiune nu se încadra în niciun fel în conceptul de "eurasiatici", așa că profesorul L N Gumilyov a acuzat agenți catolici insidioși că l-au otrăvit pe Marele Duce, care a avut, în același timp, o mână de ajutor în moartea Marelui Duce al Lituaniei Mitsdovg, cu care Alexandru Nevski a încheiat o alianță militară împotriva cruciaților în urmă cu doar un an Domnia lui Alexandru Yaroslavich Nevsky a devenit o parte integrantă a memoriei istorice a poporului rus Timp de aproape un sfert de secol, în cea mai grea perioadă a istoriei Rusiei, cu o sabie și o diplomație pricepută, a apărat Sfânta Rusă de amenințările de moarte atât din Occident, cât și din Orient Nu a cunoscut înfrângeri majore nici pe câmpul de luptă, nici pe cel diplomatic, iar urmașii săi ar trebui judecați nu atât după rezultatele obținute, cât după cele mai dificile obstacole pe care a trebuit să le depășească Prin urmare, nu întâmplător autorul fără nume al "Vieții" sa a fost sincer în bocetul său: "O, vai de curent, Săracul! Cum ai putut să scrii moartea stăpânului tău! Cum nu va cădea acel zenit, cuplat cu lacrimi! Cum nu va scăpa inima ta de amărăciunea strângerii! Copilul meu, înțelege că soarele ținutului Suzdal a apus deja! După moartea lui Alexandru Nevski, toți fiii săi - Vasily, Dmitri, Andrei și Daniel erau încă foarte tineri și neinteligenti, așa că Khan Berke a dat eticheta pentru marea domnie fratelui său mai mic, Prințul de Tver Yaroslav Yaroslavich (-) Sub el tronul hanului din Saray a fost ocupat de un alt nepot al

lui Genghis Han, Mengu-Timur (-), sub care "Ulu Ulus" a căzut în cele din urmă din Karakorum și a devenit un stat suveran Care era natura relației lui Sarai cu ținuturile rusești cucerite la acea vreme nu este pe deplin clară, deoarece unele cronici spun că "a fost slăbită în Rus' de violența tătară", iar Bisericii Ortodoxe Ruse i s-a dat primul "cartă tarhan" , eliberând-o de la plata "pădurii negre" din Saray Cu toate acestea, alte cronici ne spun că în timpul lui Khan Mengu a înflorit fostul sistem de guvernare, iar detașamentele armate mongole care i-au însoțit pe baskak au început să îndeplinească regulat funcții de poliție care nu le erau caracteristice Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV Trebuie spus că Marele Duce Yaroslav Yaroslavich a fost extrem de departe de a rezolva atât problemele actuale, cât și de a înțelege cele mai importante sarcini pe termen lung Deja în , a avut un conflict ascuțit cu novgorodienii, care, strânși la o veche, i-au spus: "Nu putem tolera violența ta, hai, prinț, de la noi dovrom și-l vom aduce pe prinț la nord " Iaroslav l-a trimis pe fiul său cel mare Svyatoslav la novgorodieni, fiind de acord să "corecteze cu toată voia lui Novgorod", dar novgorodienii încăpăţânaţi au fost neclintiţi şi i-au spus din nou: te vreau" După ce a primit un astfel de răspuns fără echivoc, Yaroslav și-a trimis confidentii lui Saray, care i-a acuzat pe novgorodieni că nu-l observa pe Marele Duce, că nu dă o "ieșire" Hoardei și că l-au hulit pe Marele Han Desigur, acest denunț l-a înfuriat pe Mengu, care s-a apucat să pregătească o nouă campanie împotriva lui Rus Cu toate acestea, situația a reușit să-l dezamorseze pe prințul Kostroma Vasily Yaroslavich, care a plecat la Saray și l-a convins pe marele khan că conflictul cu novgorodienii a apărut numai din vina fratelui său mai mare Între timp, a avut loc o despărțire reală în Hoarda însăși, din moment ce influentul temnik Nogai, care a condus în ulusurile sale vestice, s-a desprins de Saray și a început să joace cu pricepere la contradicțiile diferitelor elite politice, atât în Hoarda însăși, cât și în cei cuceriți pământurile rusești Mai mult, un număr de prinți specifici din sud-estul și nord-estul Rusului l-au recunoscut ca fiind stăpânul lor În , Marele Duce Iaroslav Yaroslavich a murit "venit din Hoardă", iar fratele său mai mic Vasily Yaroslavich (-), care a avut și un conflict ascuțit cu prințul Dmitri Alexandrovici de Novgorod, a primit eticheta pentru marea domnie La început, părțile au încercat să o rezolve prin pace, dar acest lucru nu a fost posibil Apoi în - Împreună cu Prințul de Tver Svyatoslav Yaroslavich și "Tătarii Han", Marele Duce a mers de două ori în campanii la Pyatina Novgorod, unde armata Hoardei Ruse a supus Volok, Bezhitsk și Vologda unui jaf total Abia după acest pogrom, novgorodienii și-au plecat capul în fața Marelui Duce și i-au recunoscut drepturile la tronul din Novgorod În , mongolii au efectuat un nou recensământ al pământurilor rusești Mai mult, una dintre cronici conținea informații destul de exacte despre mărimea tributului plătit de ținuturile rusești lui Saray: "Marele prinț Vlsilei a mers la Hoardă la χAκγ când marele prinț a venit la Hoardă și a adus un tribut fix din toată lumea pentru o jumătate de grivna de la plug, iar în plug erau doi oameni ai lenei, și erau mulți, și ieșirea de persoane, și el l-a primit cu cinste, dar el a spus: "există yasak mic, dar sunt mulți oameni în țara ta, aproape din toți Yeshes Marele prinț este luat de numărul foștilor baskak Iar hanul a poruncit ca noi numere să fie trimise în toată țara rusă cu un număr mare, pentru ca oamenii să nu se ascundă Cu toate acestea, la scurt timp după ce a vizitat Hoarda, Vasily Yaroslavich a murit și el pe neașteptate, iar recentul său rival, prințul proscris Dmitri

Alexandrovici (-), care și-a recăpătat și tronul Novgorodului, a devenit succesorul său pe tronul marelui prinț Începutul marii sale domnii nu a prevestit amenințări serioase, dar cinci ani mai târziu a izbucnit o nouă ceartă sângeroasă, care a avut consecințe extrem de dificile pentru toate țările rusești În , fratele său mai mic, prințul Andrei Alexandrovici de Gorodețki, a mers la Saray, "căutând marea domnie a celor mari sub poarta bătrânilor săi" Dăruind bătrânului Khan Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Mengu cu daruri bogate, a obținut eticheta dorită și, împreună cu armata tătară, s-a mutat la Rus' În timp ce prințul Andrei, la granițele Rusiei, chema alți prinți ruși sub steagurile sale, armatele mongole din Kavdygai și Alchedai s-au dus la Murom, Vladimir, Iuriev, Suzdal și Pereyaslavl, unde "totul a fost creat gol și au îngropat oameni, bărbați și soții, și copii și tineri, moșia a fost toate pogrdvishl și a dus la plin În această situație, Marele Duce Dmitri, cu curtea sa și un mic alai, a fugit pe ținuturile Novgorod și s-a oprit în Koporye, pregătindu-se să fugă peste mare uneori Cu toate acestea, el și-a schimbat curând planurile și s-a dus la sud la Khan Nogai, care a fost de mult timp în relații ostile cu Sarai Între timp, mongolii au continuat jefuirea totală a pământurilor rusești de lângă Rostov, Tver și Torzhok, unde au fost jefuite "Istoroshisha și se înmulțește, ȘI REGIUNI, ȘI Selds, ȘI PEGOSȚI, ȘI MANASTIR, și biserici" Ca urmare a pogromului, prințul Andrei a reușit să se stabilească în Vladimir, dar fratele său mai mare nu și-a recunoscut drepturile asupra tronului marelui prinț și a continuat să lupte cu el În , după ce a primit sprijin militar de la Nogai, Dmitri s-a întors pe tronul lui Vladimir, iar Andrei s-a întors la Gorodets A doua perioadă a domniei Marelui Duce Dmitri Alexandrovici (-) a coincis cronologic cu o nouă rundă de luptă pentru putere, dar deja chiar în Sarai, care în cronicile ruse a primit un nume foarte încăpător și sonor - "zamyatnya" Această luptă ascuțită pentru tronul hanului a durat aproape opt ani, până când hanul Tokhta (-) s-a stabilit pe ea, cu sprijinul activ al lui Nogai și, astfel, puterea dublă reală a fost fixată de facto în Hoardă În anul , domnitorul de Gorodeț s-a dus la Sarai și, după cum povestește cronicarul fără nume, "pentru că Andrei, domnitorul coroanei cu alți prinți, împotriva lui DmitriA, domnitorul CU PLÂNGERI, O, mult mai multe trucuri murdare ale țăranilor Orașele nevinovate din poimasha: Volo-dnmer, Moscova, Dmitrov, Volok și alte grold, punând întreg pământul gol, iar Dmitri a intrat în Pskov Prăbușirea comisă de tătari a fost similară ca amploare cu teribila invazie a lui Batu, așa că autoritatea noului Mare Duce a fost serios subminată în toate țările rusești, inclusiv printre mulți prinți specifici și ierarhi bisericești influenți Prin urmare, la scurt timp după "Dyudeneva rati", prințul Andrei "a venit la Torzhek și s-a împăcat cu suveranul Dmitri", dar în anul următor a murit brusc și eticheta pentru marea domnie a fost din nou dată lui Andrei De-a lungul întregii perioade a domniei sale, Andrei Alexandrovici (-) a fost constant în dușmănie cu alți prinți ruși Cel mai acut conflict între ei a apărut în anii - , când la congresul domnesc de la Vladimir i s-au opus o coaliție strânsă de prinți de apanage condusă de prințul Moscovei Daniil Alexandrovici, prințul Ivan Dmitrievich de Pereyaslavl și prințul Mihail Yaroslavich de Tver Lupta de la acest congres s-a dovedit a fi atât de puternică, încât ambele părți erau gata să ia din nou armele și să ceară ajutorul tătarilor Cu toate acestea, lucrurile nu au venit la un nou pogrom tătar și au putut să fie de acord Care a fost compromisul la care sa ajuns nu este pe deplin clar, întrucât în cronici nu există informații în acest sens Dar o serie de istorici

cunoscuți (A Nasonov, A Gorsky) au sugerat că baza acestui compromis a fost păstrarea dreptului de colectare independentă a tributului pentru acești prinți, pe care l-au primit de la Khan Nogai, care îl considera al său stăpân de drept Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV Țările din sudul și sud-vestul Rusiei în a doua jumătate a secolului al XIII-lea - mijlocul secolului al XIV-lea Desigur, invazia Batui nu a distrus principalele elemente ale statalității din sudul și sud-vestul Rusiei, iar principatele-ținuturi care existau aici au rămas o perioadă relativ lungă de timp, de la cincizeci (Principatul Polotsk) la o sută cincizeci (Principatul Smolensk) ani Dar aproape toate aceste pământuri erau sub stăpânirea Hoardei de Aur După cum se știe, în , Batu Khan a dat eticheta pentru marea domnie prințului Vladimir Yaroslav Vsevolodovici, care a fost recunoscut drept "cel mai bătrân" prinț din Rusia O expresie vizibilă a acestei "bătrâni" a fost stăpânirea capitalei antice a Rusiei, unde "Boierul Okderzhaidu Kiev Iaroslavl și vikovicii lui Dmitr" Astfel, Kievul de jure a rămas în continuare principalul centru politic al Rusiei, dar însuși Marele Duce, după ce a instalat un guvernator acolo, a fost constant în Vladimir, care a suferit mult mai puțin din cauza ororilor invaziei mongole În , după moartea lui Iaroslav, fiul său cel mare Alexandru Nevski a primit o nouă etichetă de han în Karakorum pentru "Kiev și toată țara rusă", dar la întoarcerea în Rus', a plecat la tronul Novgorod și la "capitală" Kievul, ca și răposatul său tată, și-a numit guvernator Soarta ulterioară a tronului Kievului este foarte puțin acoperită în surse Pe baza datelor indirecte, se poate presupune că înainte de începutul anilor prinții de la Kiev au fost succesorii lui Alexandru Nevski pe masa marelui prinț, care se afla sub patronajul temnikului Nogai, conducătorul părții de vest a Hoardei de Aur, care de fapt s-a îndepărtat de hanii Hoardei care au domnit în Sarai Cu toate acestea, în , după ce Andrey Alexandrovich, un adept al Hoardei Han Tokhta, a primit eticheta de mare-ducal, rivalul său Nogai nu i-a lăsat pe guvernatorii Marelui Duce să intre în Kiev sub controlul său și a fost temporar sub conducerea lui reprezentanţi ai filialei Putivl a casei domneşti Cernigov În același timp, Kievul a pierdut în cele din urmă rolul de reședință mitropolitană, deoarece în "Maximii metropolitani, netolerând violența Ttlr-ului, părăsind mitropolia și ZBvZhA din Kiev și întregul Biev s-a ridicat, iar mitropolitul a plecat la Bryansk și de acolo până în ținutul Suzhdl" Prima știre directă de încredere despre noul prinț Kiev se referă doar la , dar numele său a rămas necunoscut, deoarece toate încercările unui număr de istorici ucraineni moderni (F Shabuldo, L Voitovich) de a vedea în el fie Fyodor Svyatoslavich, fie Fiodor Gediminovici, fie Stanislav Ivanovici, fie alte personaje mitice nu sunt foarte convingătoare De asemenea, nu este complet clar când principatul Kievului a fost în cele din urmă subordonat Lituaniei Istoricii ucraineni (F Shabuldo, G Ivakin, L Voytovich), din motive evidente, asociază acest eveniment cu înfrângerea prințului Kievului Svyatoslav Ivanovici în bătălia cu prințul Gediminas de pe râul Irnen în Dar majoritatea istoricilor (V Antonovici, A Gorsky) cred că acest lucru s-a întâmplat imediat după victoria marelui prinț lituanian Olgerd asupra tătarilor, pe care a câștigat-o în bătălia de la Apele Albastre din Atunci unul dintre fiii săi mai mari, Vladimir Olgerdovici (-), s-au așezat pe tronul Kievului, care erau reprezentanți ai două dinastii princiare celebre: Slutsk și Belsky Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) După invazia mongolă, teritoriul vecinului Principat Pereyaslav, care era situat la granițele cele mai sudice ale stepei

polovtsiene, a intrat sub stăpânirea directă a lui Saray, așa că prințul local Svyatoslav, fiul lui Vsevolod cel Mare, a plecat imediat masa familiei Monomashich pentru Rusia de Nord-Est' Nu există informații despre alți prinți ruși care au domnit pe masa locală în surse, prin urmare, cel mai probabil, a fost condus de Baskaks-ul Hanului Acest lucru a continuat până când prințul lituanian Olgerd a anexat aceste teritorii la Marele Ducat al Lituaniei în În ținutul Cernihiv, după invazia mongolilor, fragmentarea politică s-a intensificat brusc și noi mese domnești au fost atribuite diferitelor ramuri ale olgovichilor În special, principatele Novosilsk, Karachevsk și Tarusa apar în nord-est, în sud-est principatele Vorgol și Lipovichi se adaugă principatelor Kursk și Rylsk existente anterior, iar în nord-vest, partea de pădure, mai protejată de raidurile tătarilor, Apare principatul Bryansk A fost aici, în Bryansk, în anii centrul politic al ținutului Cernihiv s-a mutat și prințul local Roman Mihailovici (-), iar apoi fiul său Oleg Romanovici (-) s-au înrădăcinat pe tron În , aici s-a mutat și mitropolitul Maxim al Kievului Cu toate acestea, posibilitatea integrării tuturor principatelor Rusiei de Sud-Est sub auspiciile lui Bryansk s-a pierdut curând Potrivit multor istorici (A Nasonov, A Kuzmin, A Gorsky), cel mai probabil, rolul principal aici a fost jucat de faptul că prinții Bryansk făceau parte dintr-o coaliție de prinți ruși care au fost ghidați de temnikul Nogai Dar în , temnikul răzvrătit a fost ucis, iar câștigătorul său, Horde Khan Tokhta, a transferat Bryansk în posesia prințului Smolensk Alexandru Glebovici (-), iar Cernigov i-a dat loialului prinț Kozelsky Svyatoslav Mstislavich (-) Cu toate acestea, masa domnească din Cernigov nu a fost niciodată atribuită nici uneia dintre ramurile Olgovicilor, iar în majoritatea ținuturilor Cernigov au intrat și în posesia Marelui Duce al Lituaniei În același timp, în partea de nord-est a ținuturilor Cernihiv, s-au păstrat principatele specifice Rurikovicilor, unde celebrele dinastii princiare rusești ale Mezețki, Obolensky, Volkonsky, Dolgorukov, Baryatinsky, Vorotynsky, Volhov, Mosalsky, Gorchakov , Repnin, Shcherbatov și alții s-au format ulterior În sud-vestul Rusiei, ca urmare a unificării ținuturilor Galice și Volyn sub stăpânirea Marelui Duce Daniel Romanovich (-), s-a format o formațiune statală destul de puternică care a reușit să evite orice fragmentare politică semnificativă Inițial, prințul Daniel, ca și alți prinți ruși, a recunoscut puterea lui Batu Dar în , după ce a respins invazia din Kuremsa, s-a desprins de Hoardă și, deja în , sperând să primească ajutor real din partea Europei catolice, a acceptat titlul regal din mâinile papei Inocențiu GV Cu toate acestea, monarhii europeni, împreună cu arhipăstorul roman, ca întotdeauna, l-au escrocat pe prințul Daniel și, după o nouă invazie a temnikului Burundai în , a trebuit din nou să admită dependența de Hoardă După moartea lui Daniel, vechimea în dinastie a trecut fratelui său mai mic Vasilko (-), care a continuat să domnească în Vladimir Cu toate acestea, capitala Galich a mers la fiul său cel mare Lev Danilovici (-) Dupa moarte Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV Vasilko Romanovici, vastele sale posesiuni Volyn au fost moștenite de fiul cel mare Vladimir Vasilkov (-), care, împreună cu vărul său, Prințul Leo, în anii - luptat constant cu ungurii, polonezii și yotvingienii După moartea lui Vladimir, prințul Lev s-a stabilit pe tronul său și, până la sfârșitul zilelor sale, a stăpânit de unul singur vastul teritoriu al întregii Rusii Galice-Volș După moartea lui Leu, tronul Galiției-Voliniei a trecut fiului său cel mare, Iuri Lvovici (-), care în a obținut de la Patriarhul Constantinopolului

recunoașterea unei Mici Mitropolii Ruse separate, din moment ce Mitropolitul Maxim al Kievului avea de mult timp de când s-a mutat în nord-estul Rusiei Cu toate acestea, canonic, această mitropolie era încă subordonată Mitropolitului Kievului și al Rusiei, a cărui reședință a fost mai întâi Vladimir, apoi Moscova Prințul Yuri, ca și bunicul său, a luat titlul de "Rege al Micii Rus" Și, observăm, este tocmai "Mica Rus" și nu "Ucraina", așa cum încearcă să prezinte candidații moderni ai științelor ucrainene Apropo, de aici a venit chiar numele acelei părți a poporului rus - Micii Ruși, care locuiau pe teritoriul Galice și Kievean Rus După moartea sa, Principatul Galiția-Volinia a trecut în posesia comună a celor doi fii ai săi Andrei Yuryevich și Lev Yuryevich, care, bazându-se pe cavalerii teutoni și prinții mazovieni, au început lupta împotriva Hoardei de Aur și Lituaniei, care s-a încheiat cu lor moartea în Cronicarii polonezi au susținut că moștenitorul lor pe tronul domnesc a fost prințul Vladimir Lvovici (-), care a fost ultimul reprezentant al Romanovicilor din sud-vestul Rusiei, cu toate acestea, cronicile ruse nu confirmă faptul că domnia acestuia prinţ După sfârșitul dinastiei Rurik, regele "Micului Rus" a devenit fiul prințului mazovian Troyden, Iuri II Boleslav (-), care a restabilit relațiile cu Hanul Hoardei Uzbek și a recunoscut dependența de Hoardă Menținând pacea cu Lituania și Ordinul Teuton, a stricat în același timp relațiile cu Ungaria și Polonia, iar în , împreună cu mongolii, a pornit o campanie împotriva Cracoviei Cu toate acestea, moartea lui Yuri al II-lea a pus capăt independenței principatului Galicia-Volyn și s-a încheiat cu împărțirea acestuia între vecini În Volinia, fiul Marelui Duce al Lituaniei Gediminas Lubart (-) a fost recunoscut drept prinț conducător, iar în Galiția nobilul boier Dmitri Detko (-) i-a devenit guvernator După moartea sa, regele polonez Cazimir al III-lea cel Mare (-) a pus mâna pe pământurile Galiției și a început un război cu lituanienii pentru Volinia, care s-a încheiat abia în principate ale Lituaniei și Rusiei Prin urmare, încercările jalnice ale actualilor separatiști ucraineni de a prezenta Galiția-Volyn Rus drept al doilea leagăn al statalității ucrainene nu rezistă criticilor, întrucât această statalitate s-a dizolvat complet pe teritoriul statelor vecine mai puternice Întrebarea de ce exact Rusia de Nord-Est a devenit centrul adunării pământurilor rusești a fost mult timp umbrită de problema mai specifică a motivelor ascensiunii Moscovei Între timp, această problemă este cea mai importantă Desigur, aceste motive au fost de natură complet obiectivă și nu au fost intenția rău intenționată a "blestemaților moscoviți", deoarece:) Spre deosebire de prinții Cernigov, Smolensk și Galicia-Volyn, prinții Rusiei de Nord-Est aproape că au făcut-o nu participa la Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Războiul intestin al anilor , care a luat viețile multor prinți, boieri și luptători ruși) Pe la mijlocul secolului al XIII-lea prinții filialei Suzdal au reușit să stabilească controlul asupra domniei lui Novgorod, care s-a dovedit în mod obiectiv a fi o masă integrală mai profitabilă decât Galich, și cu atât mai mult Kievul, ruinat de tătari) Spre deosebire de Galiția și Volinia, care se învecinau direct cu Ungaria, Polonia, Lituania și Hoarda, Rus' de Nord-Est nu a intrat în contact cu Lituania și până la începutul secolului al XV-lea între ele s-a păstrat un fel de "tampon" sub forma principatului Smolensk) Prinții lui Vladimir au fost recunoscuți drept cei mai "vechi" prinți din Rus' chiar în Hoarda și deja în secolul al XIV-lea titlul de "Mare Duce al Rusiei" a trecut oficial marilor prinți ai lui Vladimir, care anterior fusese aplicat doar prinților Kievului) Un factor important a fost

transferul la Vladimir, iar apoi la Moscova, a tronului mitropolitan, care a fost ocupat de "Mitropolitul Kievului și al Întregii Rusii") Încetarea dinastiei Romanovici, ca una dintre ramurile dinastiei princiare a lui Rurikovici, integral rusă, a jucat un rol negativ în istoria Galiției-Volyn Rus, la care Hoarda însăși a avut probabil o mână Precondiții și etape ale unificării ținuturilor rusești din jurul Moscovei La cumpăna secolelor XIII-XGV Fragmentarea politică a Rusiei de Nord-Est a atins punctul culminant, deoarece aici au apărut deja principate-state independente, unde s-au dezvoltat propriile dinastii princiare: Suzdal, Gorodețki, Starodubsky, Yaroslavl, Rostov, Kostroma, Tver, Moscova și altele Potențial, fiecare dintre conducătorii acestor principate ar putea primi o etichetă pentru o mare domnie în Hoardă, cu toate acestea, după moartea lui Alexandru Nevski, în Sarai a fost stabilită o regulă nerostită, conform căreia numai descendenții direcți ai lui Yaroslav Vsevolodovich o puteau revendica Împreună cu eticheta hanului, proprietarul său a primit nu numai "vechimea" asupra restului prinților ruși, ci și întregul principat Vladimir, care era cea mai mare posesiune feudală din nord-estul Rusiei Prin urmare, lupta pentru posesia etichetei khanului a fost atât de ascuțită și fără compromisuri În știința istorică sovietică, s-a susținut în mod tradițional că la începutul secolelor XVII-XIV în Rus' de Nord-Est au apărut adevărate premise pentru unirea pământurilor ruseşti, întrucât aici:) procesul de refacere a proprietăţii patrimoniale boiereşti şi a meşteşugurilor urbane se desfăşura într-un ritm destul de rapid;) s-au păstrat legăturile comerciale și economice de lungă durată între ținuturile rusești;) dezvoltarea tuturor ținuturilor rusești a rămas sincronă și) a început formarea identității naționale ruse, a cărei bază era apartenența la credința ortodoxă unică, limba comună, tradițiile etc Totuși, așa cum au subliniat în mod corect un număr de autori moderni (A Kuzmin, A Gorsky, R Pochekaev), toți acești factori erau puțin probabil să fie semnificativi atunci, deoarece:) procese similare au avut loc în sud-estul Rusiei, dar principatul Cernigov, al cărui centru s-a mutat la Bryansk, s-a despărțit curând în mai multe principate suverane, deoarece prinții locali mizau cu nesăbuință nu pe Saray, ci pe Isakcha, unde a condus temnikul Nogai, care a fost învins de Tokhta în ;) prinții din nord-estul Rusiei au reușit să ia Subiect: Rus' ȘI HOARDA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - ÎNCEPUTUL SECOLULUI XIV sub controlul bogatelor meleaguri din Novgorod, au fost recunoscuți chiar în Sarai drept cei mai "vechi" prinți din Rus', iar Vladimir a dobândit statutul oficial de capitală integrală a Rusiei;) în această perioadă șeful Bisericii Ortodoxe Ruse, Mitropolitul Maxim, a părăsit Bryansk și s-a stabilit la Vladimir;) toți conducătorii specifici din acel moment erau mai preocupați nu de problema strângerii pământurilor rusești, ci de posibilitatea de a-și extinde posesiunile specifice în detrimentul etichetei hanului, de a se îmbogăți prin colectarea tributului Hoardei și de a-și consolida propria putere Potrivit majorității istoricilor (A Nasonov, A Kuzmin, V Kargalov, V Kuchkin, A Gorsky), principalii concurenți în lupta pentru eticheta hanului au fost prinții de la Tver, Moscova și Suzdal-Nijni Novgorod, deoarece restul conducătorilor specifici:) fie erau prea slabi și nehotărâți,) fie, la fel ca prinții Ryazan, nu erau descendenți direcți ai lui Yaroslav Vsevolodovici, primul prinț rus care a primit din mâini o etichetă pentru o mare domnie al lui Batu însuși Prinții Gorodetsky (Suzdal-Nizhny Novgorod) au avut cele mai puține șanse de succes, deoarece principatul lor de graniță era în mod constant sub amenințarea raidurilor devastatoare tătarilor, care au contribuit la ieșirea

populației din aceste locuri și au făcut din prinți înșiși o jucărie ascultătoare în mâinile khanilor mongoli Desigur, prinții Moscovei și Tver au avut șanse mult mai mari și, cel mai important, egale de succes în lupta pentru supremația Rusiei, dar Moscova a devenit centrul de adunare a pământurilor rusești Întrebarea care au fost avantajele Moscovei este încă subiectul unor discuții științifice aprinse Unii istorici (V Klyuchevsky, M Lyubavsky, L Cherepnin) credeau că factorul determinant în ascensiunea Moscovei a fost poziția sa favorabilă naturală, climatică, geografică și economică Alți autori (N Stankevich, N Kostomarov) au văzut principalele motive ale ascensiunii Moscovei în faptul că ea a devenit centrul metropolei ruse, iar prinții ei s-au bucurat invariabil de favoarea specială a hanilor Hoardei Al treilea grup de autori (A Zimin, V Kobrin) a susținut că principalii factori care au asigurat victoria Moscovei au fost restaurarea rapidă a institutului aristocrației de serviciu boieresc, care a constituit baza militară a curții domnești din Moscova, precum și cea activă politica de colonizare a mănăstirilor din Moscova În același timp, o serie de susținători moderni ai acestei ipoteze (A Yurganov, I Danilevsky), în urma istoricului american D Ostrovsky, care profesează liberalismul rusofob al omului cavernesc, au început să declare că principalul motiv al ascensiunii Moscovei a fost comunitatea modelelor politice totalitare de guvernare care au fost adoptate de prinții Moscovei de la stăpânii lor Hoardei În fine, actualii "eurasiatici" (A Panarin, * A Dugin), bazându-se pe teoria antiștiințifică a etnogenezei propusă de L N Gumilyov, ei spun că principalul motiv pentru ascensiunea Moscovei a fost ascensiunea pasională care a început aici la mijlocul secolului al XIV-lea Totuși, după cum profesorul A G Kuzmin, N S Borisov, A A Gorsky și alți istorici moderni, ultimele două versiuni sunt pur speculative și nu sunt de acord cu faptele reale În opinia lor autoritară, ascensiunea Moscovei s-a datorat a două circumstanțe importante:) transferul multor militari experimentați din principatele devastate Kiev și Cernigov în serviciul prințului Moscovei, ceea ce a crescut semnificativ puterea militară a curții domnești din Moscova și) o politică externă iscusită și activă prinți ai Moscovei, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) care au reușit să extindă semnificativ granițele principatului lor și să obțină sprijinul Hoardei în lupta pentru eticheta mare ducal În ceea ce privește etapele de colectare a terenurilor din jurul Moscovei, atunci, de regulă, în știință se disting trei etape principale: I (-) - ascensiunea Moscovei și transformarea ei într-un centru de colectare a pământurilor rusești sub prinții moscovi Danil Alexandrovich, Yuri Danilovici, Ivan Kalita, Semyon Proud, Ivan Krasny și Dmitry Donskoy a II-a (-) - aprobarea finală a Moscovei ca centru de colectare a pământurilor rusești sub Vasily I și Vasily II III (-) - finalizarea procesului de colectare a pământurilor și apariția statului unificat rus sub Ivan al III-lea și Vasily III Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I A UNIUNII ȚĂRILOR RUSICE -) Plan: Începutul "marilor" confruntări dintre Tver și Moscova (-) Rusia de Nord-Est sub Ivan Kalita și moștenitorii săi (-) Nord-Estul Rusiei sub Dmitri Donskoy (-) a) Lupta pentru eticheta mare-ducală și rati ruso-lituanian (-) b) Relaţiile ruso-hoardă (-) c) Bătălia de la Kulikovo din și semnificația sa istorică d) Ultima perioadă a domniei lui Dmitri Donskoy Invazia lui Tokht-mysh ( ) Dezvoltarea socio-economică a pământurilor rusești în secolul al XIV-lea Începutul "marilor" confruntări dintre Tver și Moscova (-) Principatele specifice Moscovei și Tver, care aveau să joace un rol excepțional de

important în istoria Rusiei medievale, au apărut la scurt timp după invazia mongolă Inițial, a apărut principatul specific Tver, primul prinț al căruia a fost fratele mai mic al lui Alexandru Nevski, Yaroslav Yaroslavich (-) În mod tradițional, data înființării este considerată a fi , când prințul de atunci al lui Vladimir Svyatoslav i-a acordat nepotului său Principatul Tver ca moștenire Deși profesorul O V Curds crede că a apărut nu mai devreme de , când fratele său mai mare Alexandru Nevski a urcat pe tronul marelui ducal Puțin mai târziu, în , a apărut principatul specific Moscovei, primul prinț al căruia a fost fiul cel mic al lui Alexandru Nevski, Daniil Alexandrovici (-) După cum profesorul V A Kuchkin, inițial principatul Moscovei a fost condus de tiuns-ul Marelui Prinț al lui Vladimir Yaroslav Yaroslavich, Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) care era unchiul tânărului principe Daniel Cu toate acestea, care a fost soarta ulterioară a tronului Moscovei nu este pe deplin clară Se poate presupune doar că nu mai devreme de , Daniel a început să domnească independent la Moscova, deși în cronicile înseși numele său ca un anumit prinț al Moscovei a fost menționat pentru prima dată abia în Oricum ar fi, dar deja la sfârșitul secolului al XIII-lea între acestea, pe atunci încă foarte slabe și principate mici, va începe o luptă latentă, abia sesizată, dar cu adevărat fatidică pentru hegemonie în Rus' de Nord-Est Se știe cu adevărat că în anii domniei prințului Moscovei Daniil Alexandrovici (-), teritoriul principatului său aproape s-a dublat din cauza teritoriilor nou dobândite situate în afara "posedațiilor patrimoniale" ale principilor moscoviți În , el a câștigat granița Kolomna de la prințul Ryazan Konstantin Romanovici, care a jucat un rol cheie în protejarea granițelor sudice ale ținuturilor Moscovei situate de-a lungul Oka În , un aliat de multă vreme al prințului Moscovei, prințul fără copii Ivan Dmitrievich, aflat pe patul de moarte, "binecuvântează pe Danilo al Moscovei în locul său în Re-imaginarea prințului, acela din lyublyashe, ineh" Și deși, potrivit "pe vremuri", orice principat evadat cădea întotdeauna sub mâna Marelui Duce, "Daniel i-a dat pe prinți lui Pereyasll, iar vicegerenții marelui prinț Andreevs au sunat" Între timp, o serie de istorici moderni (V Kuchkin, A Gorsky) consideră că în acest caz nu a fost vorba despre intrarea acestui teritoriu în principatul Moscovei, așa cum este adesea interpretată în literatura științifică și educațională, ci doar despre tranziția dintre aceste pământuri strămoșești întregul clan Yaroslavich sub stăpânirea prințului Moscovei În , Daniel a început un război cu prințul Smolensk Alexandru Glebovici pentru orașul de graniță Mozhaisk, care a fost finalizat victorios în același an de fiul său cel mare Iuri, care a devenit moștenitorul tatălui său la tronul Moscovei Mai mult, așa cum a sugerat profesorul A A Gorsky, Mozhaisk a devenit parte a Principatului Moscovei încă din , iar un nou război pentru acest oraș de graniță a fost cauzat de o încercare nereușită a prinților Smolensk de a-l returna pe pământurile lor Astfel, la începutul secolului al XIV-lea întregul curs al râului Moscova a ajuns pe teritoriul Principatului Moscova, care avea o mare importanță economică și strategică, deoarece izvorul său se sprijinea pe pământurile Principatului Smolensk, iar gura sa se învecina cu Marele Principat Riazan La începutul domniei sale, Yuri Danilovici (-) a intrat într-un conflict ascuțit cu Marele Duce Andrei Alexandrovici, dar deja în a murit brusc și acest conflict de lungă durată s-a revărsat fără probleme într-o confruntare cu prințul Mihail Yaroslavich de Tver, care, în timp, a trecut pe lângă Saraya, a început și el să revendice tronul marelui duce Conform unei

lungi tradiții, această dispută a fost rezolvată în Hoardă, unde Hanul Tokhta i-a acordat eticheta de mare ducal prințului din Tver Mihail Yaroslavich (-), care a adus daruri mai bogate noului suveran decât ambițiosul său rival Trebuie să spun că în istoriografia modernă există diferite aprecieri ale acestor evenimente Deci, profesorul N S Borisov, autorul unei monografii speciale "Politica prinților Moscovei: sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XIV-lea" ( ), a sugerat că prințul Moscovei Yuri nu a revendicat deloc tronul Marelui Duce și în mod voluntar a cedat-o prințului de Tver Cu toate acestea, adversarii săi, profesorii V A Kuchkin și A A Gorsky spune pe bună dreptate că acest punct de vedere nu este în concordanță cu binecunoscutul Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) fapte reflectate într-o serie de cronici, inclusiv campaniile militare ale noului Mare Duce împotriva Moscovei în și Bineînțeles, această împrejurare nu a făcut decât să alimenteze confruntarea dintre prinții Moscovei și Tver, care în acei ani erau constant în dezacord atât pentru eticheta hanului, cât și pentru posesia ținuturilor bogate din Novgorod și Nijni Novgorod Apogeul acestei confruntări a venit în , când novgorodienii, strânși la o veche, i-au expulzat pe marii guvernatori princiari și, contrar tradiției stabilite, l-au invitat pe prințul Moscovei să domnească Profitând de faptul că Mihail de Tverskoy a plecat în Hoardă pentru a fi prezentat noului han uzbec (-) și a stat multă vreme la Sarai, Iuri Danilovici, împreună cu fratele său mai mic Atanasie și prințul Fedor Rjevski, a sosit în Novgorod și s-a așezat pe tronul local, care de jure era considerat tatăl Marelui Duce De ce novgorodienii s-au bazat aproape întotdeauna pe prinții Moscovei nu este cunoscut cu siguranță Cu toate acestea, profesorul A G are probabil dreptate Kuzmin, care a legat această preferință cu faptul că:) prinții Moscovei au fost cei care au luat în considerare într-o măsură mai mare interesele "Pământului" din Novgorod, opuse în mod tradițional intereselor strict corporative ale "Puterii", personificarea care în acei ani erau tocmai prinții tvereni;) Novgorodienii nu erau mulțumiți de orientarea tradițională a prinților din Tver către o alianță cu principii lituanieni, care au invadat de mult o parte din ținuturile lor de sud-vest Între timp, o asemenea întorsătură a evenimentelor a provocat o reacție ascuțită din partea Hanului Uzbek, care l-a chemat imediat pe Iuri la Sarai și l-a trimis la "Prințul Mihailo Yaroslavich" al Rusiei, și împreună cu el pe trimisul lui Tlitemer, Makhrosh și Indus, care se aflau la Rostov și au făcut multe rău " Întorcându-se la Rus, în februarie , "Mikhailo s-a dus la Torzhok, iar Atanasie a călărit împotriva lui și a urlat și Dumnezeu să-l ajute pe prințul Mihai" Mulți novgorodieni au căzut în această bătălie sângeroasă, inclusiv foștii posadnici Mihail Pavshinich, Yuri Mishinich și Andrey Klimovici, așa că novgorodienii au fost nevoiți să-i dea învingătorului prințului Fiodor Rjevski la mila și să plătească marelui duce o răscumpărare uriașă de de grivne Cu toate acestea, ei au refuzat categoric să-l predea pe prințul Athanasius ambasadorilor tătari și s-au închis în Torzhok După ce a ruinat Torzhok, Mihail de Tverskoy și-a instalat guvernatorul la Novgorod, totuși, la sfârșitul aceluiași an, novgorodienii "l-au distrus pe Ignat Bssk și o nișă și pe un copac și l-au răsturnat de pe podul din Bolhovo" Marele Duce a pornit din nou într-o campanie împotriva novgorodienilor, care s-a încheiat într-o adevărată jenă, deoarece războinicii săi s-au pierdut în mlaștinile de acolo și "făcând să bea sărat" s-au întors înapoi Între timp, prințul Yuri al Moscovei, care se afla la Sarai, nu a pierdut timpul și în curând "s-a căsătorit,

după ce a înțeles-o pe sora lui cu numele regelui Konchlka, apoi a fost botezată și a chemat numele ei Aglfia" După ce s-a înrudit cu marele Han Uzbek însuși, Yuri a primit imediat râvnita etichetă de mare-ducal și în , însoțit de Hanul Baskak Kavdygay, s-a întors în Rus' Cum s-a dezvoltat atunci situația nu este pe deplin clar până acum, deoarece diferite cronici conțineau interpretări diferite ale evenimentelor ulterioare Un singur lucru se știe sigur, că în decembrie a avut loc în apropiere de Staritsa bătălia Bortenev a Hoardei Moscovei și a armatelor Tver, în care a câștigat prințul Mihail Cu toate acestea, spre nenorocirea prințului de Tver, împreună cu un bogat convoi princiar, proaspăt căsătorit Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) nobila prințesă a Moscovei Agafya, care a murit curând "din slăbiciune grea" Moartea neașteptată a surorii Hanului a predeterminat soarta lui Mihail, care a fost chemat la noul sediu al Hanului Uzbek, orașul Azak, situat în partea inferioară a Donului Aici au avut loc două procese asupra prințului Tver, la care acesta, acuzat de cele mai grave păcate - otrăvirea surorii Hanului Agafya și intenția de a fugi cu tributul adunat al Hoardei "nemților", a fost executat cu cruzime După execuția prințului de Tver, Khan Uzbek a confirmat drepturile lui Yuri la tron, dar din cauza diverselor circumstanțe, nu l-a putut păstra Cronicarii și istoricii interpretează aceste circumstanțe în moduri diferite, dar rezultatul lor general a fost următorul În , noul prinț al Tverului, Dmitri Mihailovici Terrible Eyes (-), s-a dus la Saray și și-a acuzat rivalul că a ascuns tributul Hoardei colectat de pe ținuturile Tver și, de asemenea, a povestit despre alte fapte uimitoare ale lui Yuri și Baskak Kavdygay al hanului Khan Uzbek a intrat într-o furie de nedescris, și-a executat Baskak-ul și a predat din nou eticheta marii domnii prințului Tver Când Dmitri de Tverskoy, însoțit de un nou Baskak, s-a întors în Rusia, prințul Yuri a părăsit capitala Vladimir, a părăsit Moscova în grija fratelui său mai mic Ivan și s-a mutat pe tronul Novgorodului, unde fratele său mai mic Afanasy, care a condus anterior , murise în același an Deznodământul sângeros al confruntării de lungă durată dintre prinții Moscovei și Tver a avut loc în - , când ambii lorzi specifici, la ordinul stăpânului lor, s-au întâlnit în Hoardă Incapabil să-și rețină emoțiile, Dmitry the Terrible Eyes l-a spart până la moarte pe dușmanul jurat responsabil pentru moartea tatălui său, pentru care a plătit în curând cu capul În istoriografia rusă (N Karamzin, V Klyuchevsky, Ya Lurie, V Kuchkin, A Yurganov), a existat de multă vreme ideea că Iuri al Moscovei a fost un complice fidel al Hoardei și nobilul prinț-martir Mihail din Tverskoy, dimpotrivă, a fost primul luptător neînfricat împotriva urâtului jug al Hoardei O astfel de evaluare a rezultat în mare parte din faimoasa cronică "Povestea lui Mihail Yaroslavici din Tver", care era de natură hagiografică Cu toate acestea, un număr de istorici moderni (A Kuzmin, A Gorsky) consideră că aceste idei sunt foarte departe de adevăr, deoarece prințul de la Tver în cei doisprezece ani ai marii sale domnii nu s-a opus niciodată voinței hanului, iar Moscova prințul, dimpotrivă, a încălcat-o constant și a folosit sprijinul cercurilor conducătoare a Hoardei abia în anii - , când deținea eticheta hanului Între timp, nici Iuri al Moscovei însuși, nici Mihail de Tverskoi, nici alți prinți ruși nu au pus la îndoială eticheta hanului suzeranitatea și s-au recunoscut ca vasali ai regelui Hoardei Nord-Estul Rusiei sub Ivan Kalita și moștenitorii săi (-) După moartea fraților săi mai mari, Ivan Danilovici Kalita (-) a devenit noul prinț de drept al Moscovei, iar prințul Alexandru Mihailovici (-) a ocupat tronul Tverului În același

timp, eticheta mare-ducală a fost dată din nou prințului de la Tver, deoarece Khan Uzbek a profesat întotdeauna vechiul principiu al diplomației Hoardei "împărți și stăpânește" și i-a înfruntat în mod deliberat pe prinții ruși Cu toate acestea, situația s-a schimbat în scurt timp dramatic Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) În august , la Tver a izbucnit brusc o puternică răscoală, care, judecând după o serie de surse analistice și folclorice, a provocat Hoarda Baskak Shchelkan, care a primit instrucțiuni de la Hanul Uzbek să stabilească stăpânirea directă în Rus și să convertească toți creștinii ortodocși la credința musulmană, care cu puțin timp înainte de această răscoală a devenit religia de stat în Hoardă După cum povestește "cronicarul din Tver", cu un mare detașament al Hoardei, "Șchelkan a venit la Tver și l-a alungat pe marele prinț de la curtea sa și el însuși a stat la prințul marii curți cu multă mândrie și a stârnit o mare persecuție asupra creștinilor prin violență și gravură și defăimare și certare" O serie de istorici (A Nasonov, A Kuzmin, V Kuchkin) au împărtășit în general această versiune a cronicarilor din Tver Cu toate acestea, adversarii lor (J Fennel, A Gorsky) au susținut că sosirea lui Shchelkan la Tver a fost cauzată de circumstanțe complet diferite, care, în general, erau de natură tradițională, adică instalarea unui nou prinț pe marele prinț tron și colecția de tribut special pentru eticheta khanului pentru o mare domnie Oricum ar fi, cauza revoltei de la Tver a fost într-adevăr comportamentul obscen al ambasadorului Hanului și al nukerilor care l-au însoțit Când violența tătarilor a depășit toate limitele rezonabile, întregul "Pământ" s-a ridicat la Tver S-au adunat la licitația veche, "kliknushd tverichi, și a început să se zvârcolească pe tătari, unde a chemat pe cineva, până l-a văzut însuși pe ShevkllA" Problema participării lui Alexandru Mihailovici însuși la această revoltă nu este încă pe deplin clară, deoarece numeroase cronici conțin interpretări diferite ale rolului său în acele evenimente Potrivit versiunii cronicarilor din Tver, această răscoală a fost spontană, iar prințul Tver a fost nevoit să se alăture compatrioților săi doar atunci când situația a scăpat complet de sub control, iar cronicarii din Novgorod, dimpotrivă, au susținut că inițiativa de a învinge Tătarii au venit de la prințul Tver Un singur fapt incontestabil rămâne necondiționat, că această răscoală a tveriților a fost cea care a pus capăt carierei sale politice și a dat o lovitură zdrobitoare pozițiilor lui Tver de principal rival al Moscovei în lupta pentru supremație în Rusia După ce a aflat despre răscoala de la Tver, înfuriat Khan Uzbek a trimis o armată punitivă a temnik Fedorchuk la Rus' După ce a avut de-a face cu prințul Ryazan Ivan Yaroslavich, suspectat că are legături cu prințul de Tver, Hoarda s-a mutat la Kolomna, unde regimentele prinților Moscovei și Suzdal și-au alăturat rândurile Apoi, armata unită a Hoardei Ruse s-a mutat la Tver, unde au săvârșit un pogrom teribil și "a fost mare povară, slăbiciune și vărsare de sânge de la tătari în toată țara rusă" Prințul de Tver a reușit să evadeze la Pskov, iar eticheta marelui duce a fost dată imediat la doi prinți ruși - prințul Moscovei Ivan Danilovici, prin voința hanului, a primit Novgorod și Kostroma, iar prințul Suzdal Alexander Vasilyevich - Vladimir și Nijni Novgorod Potrivit unor istorici (A Gorsky), uzbecul a făcut un pas atât de extraordinar, deoarece, folosind exemplul lui Yuri al Moscovei și al lui Alexandru de Tver, era vizibil convins că posesia nedivizată a etichetei de mare ducal duce inevitabil la o întărire bruscă a poziției proprietarului său și a actelor naturale de nesupunere față de puterea khanului Cu toate acestea, oponenții lor (A Nasonov, A Kuzmin) au crezut că în

această inovație a uzbecului, politica tradițională a tuturor hanilor Hoardei, care vizează în mod deliberat să-i descadă pe prinții ruși, era clar vizibilă Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) Între timp, în , după moartea prințului Suzdal, Ivan Kalita, cu daruri și promisiuni generoase, nu numai că a primit o etichetă pentru întreaga mare domnie, ci și-a dobândit pentru prima dată dreptul de a colecta tribut din toate țările rusești , întrucât după răscoala de la Tver, Sarai a fost nevoită să lichideze complet institutul Baskaks din Rus' Desigur, această împrejurare i-a permis să ascundă o parte din "ieșirea Hoardei" la Moscova, ceea ce a contribuit în mod natural la creșterea puterii economice, politice și militare a principatului Moscovei Un rol important în ascensiunea economică a ținuturilor rusești l-a jucat și faptul că sub Ivan Kalita, nesfârșitul "tătar rati" s-a oprit în cele din urmă și cronicarul rus a afirmat acest fapt foarte pe scurt, dar destul de expresiv: mulți au zburat și au trecut spre lupta cu pământul rusesc Cu toate acestea, în aceiași ani, au avut loc o serie de evenimente foarte importante care au ridicat semnificativ autoritatea Moscovei și i-au întărit poziția în toate țările rusești) Sub Ivan Kalita, Moscova devine oficial centrul religios al întregii Rusii de Nord-Est După cum se știe, încă în , după moartea episcopului Maxim, care a transferat scaunul mitropolitan de la Bryansk la Vladimir, s-a pus problema alegerii unui nou mitropolit Principalii pretendenți la tronul mitropolitan au fost protejatul prințului Galiția-Volyn, egumenul Peter și protejatul prințului de Tver, egumenul Terenty Patriarhul Atanasie al Constantinopolului l-a aprobat pe starețul mitropolit rus Petru, care, după o scurtă ședere la Kiev, s-a întors la Vladimir în , unde a ocupat legal tronul mitropolitan Cu toate acestea, în curând episcopul Avdrey de Tver, care era un aliat al lui Mihail de Tver, l-a acuzat pe mitropolitul Petru de simonie, adică numirea preoților în funcții pentru mită, dar la Sinodul bisericesc mitropolitul calomniat a fost pe deplin justificat Mai mult, așa cum au sugerat un număr de istorici (V Kuchkin, A Gorsky), acest lucru s-a întâmplat datorită sprijinului activ al prinților moscoviți Yuri și Ivan Când prinții din Tver au ocupat marele tron, mitropolitul Petru venea adesea la Moscova, unde a murit în decembrie și a fost înmormântat în Biserica neterminată a Preasfintei Maicii Domnului de pe teritoriul Kremlinului din Moscova Noul mitropolit grec Teognost, sosit în Rus' în de la Constantinopol, s-a stabilit imediat la Moscova și a transferat aici tronul mitropolitan, întrucât Moscova era singura capitală domnească care nu avea propriul scaun episcopal, ceea ce a exclus imediat posibilitatea ca o potenţială confruntare între episcopul local şi mitropolitul All Rus') După cum au stabilit mulți istorici (S Veselovsky, A Zimin, V Kuchkin, A Gorsky), sub Ivan Kalita, a crescut un aflux de oameni de serviciu din alte principate rusești, în urma căruia puterea economică și politică a boierilor moscoviți a crescut semnificativ, ceea ce s-a transformat în cea mai mare și mai închegată corporație de serviciu militar din nord-estul Rusiei Participând activ la colectarea tributului Hoardei și primind mari moșii de la suzeranul lor ca posesiuni patrimoniale, boierii moscoviți au putut să se îmbogățească rapid și au început să acționeze ca principalii garanți și apărători ai intereselor lor vitale și ai drepturilor suzeranului lor - prințul Moscovei la marele tron) În anii domniei lui Ivan Kalita, teritoriul principatului Moscova a crescut semnificativ datorită includerii lui Dmitrov, Galich, Uglich, Beloozero în el Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) și

părți din Rostov Mai mult, după cum au remarcat corect mulți istorici (A Presnyakov, V Kuchkin, N Borisov, A Gorsky), spre deosebire de tatăl său și de fratele său mai mare, el a acționat nu atât cu o sabie, cât cu o poșetă, făcând "cumpărări" și "imaginații" aceste meleaguri Care au fost aceste "achiziții" nu este încă pe deplin clar, așa că această problemă rămâne discutabilă Unii istorici (S Solovyov, A Presnyakov, M Lyubavsky, A Gorsky) credeau că este vorba despre cumpărarea unor drepturi de proprietate suverană de la principii locali Dar adversarii lor (V Kuchkin, N Borisov) susțin că "achizițiile" Ivanovo au fost achiziționarea de etichete pentru aceste principate din Hoarda însăși Între timp, relativ recent, doctorul în științe istorice K A Averianov, care și-a dedicat ambele disertații acestei probleme, în monografia sa de generalizare "Kupli Ivan Kalita" ( ) a exprimat o presupunere puternică că termenii "cumpărări" și "imaginații" ar trebui înțeleși ca teritorii primite de Ivan Kalita și frații săi ca o zestre La sfârșitul vieții, Ivan Kalita a trebuit să se confrunte cu o veche problemă - întoarcerea pe arena politică a prințului fugar de Tver Alexandru Mihailovici, care a fost iertat de Khan Uzbek și în , după o domnie de zece ani la Pskov , revenit pe tronul Tverului Temându-se de o eventuală concurență din partea sa, prințul Moscovei a plecat imediat la Sarai și s-a întors "în patria sa, dăruită de Dumnezeu și de țar" Ce i-a spus lui Hanul Hoardei nu este cunoscut cu certitudine, dar, probabil, era vorba despre o alianță secretă a prinților Tver și lituanieni, îndreptată împotriva Hoardei Prin urmare, în , Alexandru Mihailovici și fiul său cel mare Fiodor au fost chemați la Saray și executați aici, la ordinul lui Khan Uzbek Ultima acțiune politică a lui Ivan Kalita, întreprinsă în iarna anilor - , a fost participarea regimentelor moscovite la campania temnikului Hanului Tuvlubiy împotriva prinților din Brânsk și Smolensk, Dmitri Romanovici și Ivan Alexandrovici, care au recunoscut suzeranitatea Marelui Ducele Lituaniei Gedimin (-) și a refuzat să plătească "Ieșirea Hoardei" lui Saray Totuși, campania de la Smolensk s-a încheiat cu eșec și aceste terenuri au fost cedate temporar Lituaniei În istoriografia rusă, există încă diferite evaluări ale personalității și faptelor lui Ivan Kalita, în special, relația sa cu Hoarda și rezultatele generale ale domniei sale Aproape toți istoricii sunt de acord că Ivan Kalita a fost un vasal loial al lui Khan Uzbek, unul dintre cei mai însetați de sânge conducători ai Hoardei de Aur În același timp, autorii liberali și istoricii sovietici (V Klyuchevsky, M Pokrovsky, A Nasovnov, L Cherepnin, R Skrynnikov, A Yurganov) au condamnat ferm acest curs politic și oponenții lor (A Presnyakov, A Kuzmin, N Borisov, A Gorsky), dimpotrivă, au spus pe bună dreptate că în condițiile istorice de atunci pur și simplu nu exista o alternativă reală la acest curs politic În ceea ce privește rezultatele generale ale domniei lui Ivan Kalita, există și două puncte de vedere opuse Unii autori (A Presnyakov, A Kuzmin, N Borisov) îl considerau un om de stat remarcabil și un susținător conștient al adunării pământurilor rusești în jurul Moscovei și credeau că singurul reproș care i se poate face lui Ivan Kalita este doar că el și-a întocmit "Scrisoarea spirituală" ca un patrimoniu obișnuit al Moscovei, și nu ca un om de stat integral rus Alți istorici (V Klyuchevsky, A Nasonov, L Cherepnin, R Skrynnikov) au susținut că Ivan Kalita nu și-a propus niciodată sarcini mari de stat, Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚĂRILE RUSICE -) și, urmărind scopuri pur egoiste de îmbogățire și întărire a puterii personale, s-a comportat ca un "prădător mărunt și tezaurist" Cu puțin timp înainte de moartea sa,

în , "răciul păcătos și subțire al lui Dumnezeu, Ivan, mergând la Hoardă, nu are nevoie de un kim, cu toată mintea, în sănătate" a întocmit o nouă "Cartă spirituală", potrivit căreia întreg teritoriul Moscovei și Principatul Moscovei a fost împărțit între cei trei fii ai săi - Semyon, Ivan și Andrey și soția sa Ulyana În același timp, l-a pedepsit pe fiul său cel mare, Semyon, să fie trist "pentru minciunile tinereții sale și pe prințesă cu copiii ei mici" Personalitatea și faptele lui Semyon cel Mândru (-), care, după ce a primit etichete de la Han Uzbek, a moștenit tronurile tatălui său la Vladimir și la Moscova, sunt evaluate în mod ambiguu în literatura istorică De exemplu, un număr de istorici liberali bine-cunoscuți (V Klyuchevsky, A Presnyakov) l-au considerat o neînființare politică și au susținut că el, la fel ca tatăl său, a fost un slujitor fidel al hanilor Hoardei și nu s-a gândit să rezolve statul major Probleme Cu toate acestea, adversarii lor (I Grekov, F Shakhmagonov) au susținut că Semyon cel Mândru a fost primul prinț rus care a urmat în mod deliberat un curs într-o luptă armată împotriva Hoardei, dar în mijlocul acestei munci grele, el brusc a murit în timpul unei epidemii de ciumă care a lovit întreaga sa familie Din cauza lipsei surselor de cronică, este foarte dificil să rezolvăm această controversă de corespondență, dar un lucru poate fi afirmat cu încredere: Semyon Proud a continuat cu adevărat cu succes politica tatălui său de a colecta pământuri rusești și de a întări poziția Moscovei ca centru religios și politic al toate Rus' După cum au stabilit mulți istorici (V Kuchkin, A Gorsky, B Florya), sub acest prinț, Borovsk și Vereya au devenit parte a principatului Moscovei, iar întregul teritoriu al principatului "scăpat" Yuryevsky a mers în Grand principatul Vladimir În plus, în , după un război de graniță de succes cu prințul lituanian Olgerd (-), Marele Duce și-a restabilit suzeranitatea asupra principatelor Bryansk și Smolensk În ceea ce privește relațiile dintre Marele Duce și Hoardă, unde după masacrul sângeros al fiilor lui Uzbek, al treilea urmaș al său Dzhanibek (-) s-a stabilit pe tron, a reușit să mențină aceleași relații cu Sarai și să salveze pe tron Pământuri rusești din devastatoarea "armata tătară" În , un dezastru teribil a venit Rus'ului din Europa - "ciuma ciumei" În această epidemie teribilă, care a luat viața a sute de mii de ruși, au murit însuși Marele Duce, soția sa Maria Alexandrovna, copiii lor mici Ivan și Semyon, fratele mai mic Andrei de Serpuhov, mitropolitul Feognost și alți locuitori ai Kremlinului Ca urmare a acestor evenimente tragice, fratele său mai mic Ivan cel Roșu (-) a devenit singurul conducător al Moscovei și al întregului principat al Moscovei, care a primit curând o etichetă în Sarai și o mare domnie În ciuda dispoziției blânde a noului Mare Duce, care și-a continuat cursul anterior în relațiile cu Hoarda, domnia sa a fost marcată de o serie de evenimente politice importante În primul rând, pentru prima dată, Principatul Murom, care nu făcuse niciodată parte din sistemul Marelui Principat Vladimir, a căzut pentru prima dată sub controlul prinților Moscovei, iar Kostroma a devenit parte a Principatului Moscovei însuși În același timp, Ivan cel Roșu nu s-a implicat într-un alt conflict militar cu Lituania și în a pierdut controlul asupra Principatului Bryansk În al doilea rând, a avut un conflict ascuțit cu boierii influenți din Moscova din cauza faptului că Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) l-a îndepărtat din administrația Moscovei pe marele boier Vasily Vasilyevich Velyaminov, ai cărui strămoși au ocupat această poziție cheie încă din vremea bunicului său, prințul Daniel al Moscovei Aleksey Petrovici Khvost a devenit noul șef de facto al Dumei boierești din

Moscova Totuși, așa cum povestește un cronicar anonim, deja în "viziunea acestui Alexei Petrovici nu este în niciun fel surprinzătoare și este de necunoscut, doar unul zăcând pe piață Ne imaginăm de la portarul nostru de la războinici pentru adevărul pe care l-am pătimit, cu o oaie și/ cu un gând ne vom ridica În al treilea rând, în , o figură remarcabilă a bisericii, episcopul lui Vladimir, Alexy, a devenit mitropolitul Kievului și al întregii Rusii, care, sub Ivan cel Roșu, a călătorit de trei ori în Hoardă, unde, după ce l-a vindecat pe influentul khansha Taidula din orbire, a reușit să păstreze eticheta de mare ducal pentru Moscova În cele din urmă, în al patrulea rând, după moartea lui Khan Berdibek (-), va începe un "mare memorial" la Saray, unde prima vioară va fi cântată de soțul fiicei sale Tu-lunbek-khatun, beklyaribek Mamai (- -)) Ca urmare a acestei lupte sângeroase, în care s-a scufundat întreaga Hoardă, ea s-a rupt de fapt în mai multe ulusuri, unde patru "regi" au domnit simultan - Murat, Abdullah, Kildibek și Belaktemir, care au luptat cu înverșunare pentru tronul Hanului în Sarai Nord-Estul Rusiei sub Dmitri Donskoy (-) a) Lupta pentru eticheta mare-ducală și rati ruso-lituanian (-) După moartea lui Ivan cel Roșu, tronul princiar al Moscovei a fost moștenit de fiul său cel mai mare, în vârstă de nouă ani, Dmitri Ivanovici (-), dar a pierdut eticheta de mare ducal, de când noul impostor han Navruz (-)), "nu de patrie, nu de bunic" l-a predat nu prințului prunc, ci prințului Suzdal-Nijni Novgorod Andrei Konstantinovici, care, neavând o dragoste deosebită pentru serviciul suveran responsabil, a lăsat locul fratelui său mai mic Dmitri Konstantinovici O astfel de decizie inexplicabilă a lui Sarai a provocat imediat o nemulțumire ascuțită la Moscova, deoarece prințul Moscova însuși a pierdut complet controlul asupra celui mai mare și mai bogat principat al lui Vladimir, iar toți boierii moscoviți au fost o "afacere" foarte profitabilă sub forma colectării tributului Hoardei de la toate ţinuturile ruseşti Prin urmare, toate clanurile boierești locale, după ce s-au adunat în jurul stăpânului lor minor, au început imediat o luptă activă pentru întoarcerea etichetei hanului la Moscova Potrivit unor istorici (L Cherepnin, A Kuzmin, L Gumilyov, N Borisov), această luptă a fost condusă de mitropolitul Alexi, care era fiul cel mare al foarte influentului boier moscovit Fiodor Akinfievici Byakont, care a slujit cu credință Moscova prinți deja aproape jumătate de secol Cu toate acestea, adversarii lor (R Skrynnikov, A Gorsky) cred că Vasily Vasilyevich Velyaminov, un tysyatsky din Moscova, a jucat un rol decisiv în această luptă Oricum ar fi, dar în , prinții Moscovei și Nijni Novgorod "s-au blocat cu privire la marea domnie" și și-au trimis ambasadorii autorizați la noul Han Murat (-) din Sarai De data aceasta, boierii moscoviți au preluat conducerea, "și yarlyk a adus domnia marelui prin patrie și prin bunic marelui prinț Dmitri Ivanovichi) al Moscovei" Cu toate acestea, lupta pentru eticheta khanului a crescut doar în acest moment, deoarece rivalul de multă vreme al lui Murat, Abdullah, "regele Mamai", a intervenit în joc, Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) deoarece în acest moment Hoarda a stabilit o putere duală clasică Primul khan a controlat Hoarda de Est (Albastru) și s-a așezat în Saray, iar al doilea - Hoarda de Vest (Albă) și a stat în Ukek, în cursul inferior al Niprului Potrivit unor istorici (G Vernadsky, A Gorsky), în această situație, ambasadorii prințului Moscovei s-au hotărât să joace pe siguranță și au primit o a doua etichetă de la Abdullah, ceea ce a provocat furia lui Khan Murat, care i-a înmânat eticheta lui prințul Nijni Novgorod, dar adversarii

lor (A Kuzmin, N Borisov) cred că Dmitri Konstantinovici a primit imediat eticheta de mare ducal tocmai din mâinile lui Abdullah În orice caz, Moscova a decis să meargă până la capăt și în regimentele moscovite, conduse de însuși tânărul prinț, l-au obligat pe prințul Nijni Novgorod să părăsească capitala Vladimir și să treacă pe tronul strămoșesc la Suzdal Momentul acestei confruntări a fost pus în , când a avut loc un "terci de nuntă" între Dmitri al Moscovei și fiica prințului Nijni Novgorod Evdokia Dmitrievna În timp ce Moscova și Nijni Novgorod se luptau pentru eticheta marelui duce, la Tver a izbucnit un conflict intern între două clanuri princiare - "filiala Kashin", care era condusă de prințul conducător al lui Tver Vasily Mihailovici (-) și "Ramura Mikulinsky", condusă de prințul specific Mihail Alexandrovici (-) Acest conflict a fost cauzat nu numai de lupta tradițională pentru putere și evadarea pământurilor din principatul însuși, ci și de diferitele orientări politice ale acestor clanuri princiare Primul grup s-a bazat în mod tradițional pe Moscova, deoarece nora lui Vasily Mihailovici era fiica lui Semyon, Mândrul Prințes Vasilisa, iar al doilea grup a început să caute sprijin la Vilna, deoarece soția Marelui Duce al Lituaniei Olgerd (-) a fost sora mai mare a Prințesei Ulyana Mihail Alexandrovici În , după moartea lui Vasily Mihailovici, bazându-se pe sprijinul lui Han Abdulla, tronul domnesc de la Tver a fost preluat de Mihail Alexandrovici (-), care a intrat imediat în conflict cu rudele regretatului prinț și guvernatorul Moscovei Yeremey din cauza lui Gorodok (Staritsa) Prințul Moscovei Dmitri Ivanovici și-a trimis regimentele să-i ajute, iar prințul de la Tver a fugit rușinos în Lituania, sub protecția influentului său ginere, care a început un război cu Moscova, care a primit numele încăpător "Lituania" în limba rusă cronici În toamna anului , prințul lituanian Olgerd, după ce a intrat în granițele principatului Starodub, a învins aici echipa voievodului Semyon Krapiva, apoi l-a ucis pe prințul Konstantin Yuryevich Obolensky și s-a mutat la Moscova Această manevră neașteptată din direcția sud-vest nu i-a permis prințului Moscovei să-și adune regimentele la timp și a reușit să trimită un singur regiment de pază condus de guvernatorii Dmitri Minin și Akinf Shuba să întâmpine inamicul Cu toate acestea, acest regiment nu a putut reține armata lituaniană și a fost învins de aceasta în bătălia de pe râul Troena În această situație, Dmitri Ivanovici s-a închis în Kremlinul Moscovei, recent reconstruit, din piatră albă, iar lituanienii, după ce au stat câteva zile sub zidurile sale inexpugnabile, "nu sorbind sărat", s-au întors În , Mihail de Tverskoy, după ce a primit o etichetă pentru o mare domnie de la următorul "Țar Mdmai" Bulak, a încercat să ocolească avanposturile Moscovei și să se întoarcă la Tver Cu toate acestea, el nu a reușit această manevră și "așa că aproape că s-a scurs într-o mulțime de echipe și a adus haite în Lituania", unde l-a convins din nou pe prințul Olgerd să înceapă o nouă campanie împotriva Moscovei De data aceasta regimentele lituaniene au invadat Volokolamsk Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) principate, unde au încercat să ia imediat Volokolamsk, dar prințul local Vasily Ivanovici Berezuisky a respins atacul armatei lituaniene și ea, după ce a jefuit împrejurimile locale, s-a mutat la Moscova Cu toate acestea, noul asediu al Kremlinului din Moscova, care a început în decembrie , a fost din nou fără succes, deoarece, după ce a aflat că regimentele prinților Serpuhov și Ryazan s-au mutat pentru a ajuta Moscova, Olgerd a ridicat în grabă asediul orașului și a plecat spre Lituania În , prințul de Tver a mers din nou la Saray, unde a primit din nou o etichetă pentru o mare domnie și,

însoțit de ambasadorul Hanului Sarykhozha, s-a mutat în Rus' La sosirea în ținuturile mari princiare, ambasadorul hanului i-a cerut prințului Moscovei să vină de urgență la Vladimir și să recunoască "votația" lui Mihail de Tver Cu toate acestea, Dmitri Moskovski i-a spus cu îndrăzneală: "Nu mă duc la etichetă, nu mă duc pe pământ și nu voi domni pentru unul grozav, dar calea către ambasador este clară" Drept urmare, Sarykhozha însuși a venit la Moscova, unde, după ce a primit cadouri bogate, a recunoscut drepturile prințului Moscovei asupra etichetei marelui prinț În această situație, prințul de la Tver a alergat din nou pentru ajutor la ginerele lituanian, iar în Olgerd a pornit pentru a treia oară o campanie împotriva Moscovei Dar în zona Lyubutsk de pe Oka, armata Moscovei a învins regimentul de gardă lituanian, iar inamicul, fără a risca să se implice într-o nouă bătălie, a fost nevoit să se retragă și să plece acasă În iulie , a fost încheiat un tratat de pace între Moscova și Vilna, conform căruia Olgerd al Lituaniei a recunoscut marea domnie ca "patria" a lui Dmitri al Moscovei și, prin urmare, a refuzat complet să susțină orice pretenții ale ambițiosului cumnat spre marele tron Punctul în conflictul prelungit dintre Moscova și Tver a fost pus în , când prințul de Tver a primit din nou eticheta de khan în Hoardă și a atacat Uglich și Torzhok De data aceasta, răbdarea lui Dmitri Ivanovici s-a rupt și "a adunat multe și s-a dus la prințul Mihail Llekslndrovich, iar orașul mare Tver a venit și s-a împiedicat" Prințul de la Tver, "făcând răul în grld", se aștepta să lupte împotriva trupelor combinate ale prinților Vladimir-Moscova, Smolensk și Bryansk, totuși, "a văzut epuizarea orașului, care era fruntea marelui prinț Dmitri Ivanovici pentru pace " Marele Duce, "Nici pentru a vedea viziunea oamenilor și a lua lumea", a semnat cu Prințul de la Tver un "sfârșit al lumii", conform căruia el s-a recunoscut drept "poarta tânără" a prințului Moscovei și marea domnie - "patria lui", pe care s-a angajat să o "respecteze și nu o veți vedea" b) Relațiile ruso-hoardă (-) Reconcilierea cu Vilna și pacificarea Tverului i-au permis lui Dmitri al Moscovei și mitropolitului Alexi să se concentreze asupra relațiilor cu Saray, unde lupta acerbă pentru tronul hanului, care a fost condusă de uzurpatorul Mamai, a căpătat un caracter deschis urât Probabil, această împrejurare l-a determinat pe Marele Duce să abandoneze complet cursul anterior în relațiile cu Hoarda și să înceapă lupta pentru a răsturna "jugul Hoardei" Trebuie să spun că recent un număr de istorici (A Pliguzov, A Khoroshkevich) au început să afirme că Dmitri al Moscovei avea să facă ceva asemănător deja la sfârșitul anilor , dar trei invazii lituaniene la Moscova au zădărnicit aceste planuri grandioase ale prințul Moscovei Dar majoritatea istoricilor (A Nasonov, A Kuzmin, V Kuchkin, A Gorsky) spun pe bună dreptate că această presupunere se bazează pe o singură sursă interpretată greșit - mesajul Patriarhului Constantinopolului Philotheus către principii ruși, unde nu a fost despre lupta împotriva Hoardei, dar despre pro- Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) rezistență la planurile agresive ale Lituaniei păgâne, unde până acum "focul s-a închinat rău și rău" Se ştie cu adevărat că abia în "marelui principe Dmitri al Moscovei să iasă din pace cu tltdra şi cu Mlmdem" După cum au stabilit istoricii moderni (V Kuchkin, A Gorsky, V Egorov), cronicarii ruși nu au folosit niciodată termenul "rozmirie" înainte de a descrie relațiile ruso-hoardă, ci l-au folosit exclusiv atunci când descriu luptele princiare din Rusia Prin urmare, nu există nicio îndoială că faptul "reconcilierii de la tltdra cu Mlmd-em" a însemnat un refuz total de a recunoaște autoproclamații

regi ai Hoardei și de a le plăti "ieșirea hoardei" În această situație, uzurpatorul Mamai a încercat să obțină acest tribut de la prințul Nijni Novgorod, mai îngăduitor, Dmitri Konstantinovici, și i-a trimis o a miea armată condusă de Murza Saraika Cu toate acestea, de data aceasta, prințul Nijni Novgorod și-a arătat o solidaritate completă cu Marele Duce și a ucis întregul detașament al Hoardei condus de ambasadorul Hanului Apoi, în noiembrie , va avea loc la Pereyaslavl un congres domnesc, la care toți prinții ruși au semnat pentru prima dată un acord aliat cu privire la o luptă comună împotriva Hoardei: "TATARII VOR MERGE LA NOI, LUPTA B VDINO VSBM ÎMPOTRIVA HƐ, ASCH WE P ID M uniți împotriva lor" În martie , a avut loc un congres domnesc asemănător, locul căruia este încă necunoscut Dar se știe cu încredere că la acest congres au luat parte douăzeci de prinți ruși, printre care Dmitri Ivanovici al Moscovei, Vladimir Andreevici Serpukhovskoy, Dmitri Konstantinovici Nijegorodski, Andrei Fedorovich Rostovsky, Vasily Vasilyevich Yaroslavsky, Ivan Vasilyevich Vyazemsky, Kashinovici Mikhailovici, Vasilii Mikhailovici Fedorovich Starodubsky, Fedor Mihailovici Molozhsky, Roman Mihailovici Bryansky, Semyon Konstantinovici Obolensky, Roman Semenovici Novosilsky și Ivan Konstantinovici Tarusski Probabil că acești prinți au luat parte la binecunoscuta campanie împotriva lui Tver, în urma căreia prințul local Mihail Alexandrovici a semnat Tratatul de la Moscova menționat mai sus Trebuie spus că în literatura istorică a existat de multă vreme o dispută despre cine l-a condus pe Dmitri al Moscovei la un curs politic fundamental nou în relațiile cu Hoarda Un grup mare de autori (G Prokhorov, V Pashuto, B Kloss, R Skrynnikov, N Borisov) susțin în mod tradițional că ei au fost egumenul influent al Mănăstirii Treimii Serghie din Radonezh, care l-a convins pe Dmitri al Moscovei să înceapă un lupta armată împotriva Hoardei Mai mult, o serie de susținători ai acestei versiuni (N Borisov, G Prokhorov) spun că atunci, la mijlocul anilor , egumenul Sergius a devenit mărturisitorul Marelui Duce și câțiva ani mai târziu l-a binecuvântat personal în fața Bătălia de la Kulikovo Totuși, adversarii lor (A Kuzmin, V Kuchkin, A Khoroșev, A Gorsky) spun mai în mod rezonabil că inițiatorul noului curs politic a fost influentul mitropolit Alexy, care a fost șeful de facto al Dumei boierești și pentru mulți ani, până la moartea sa în , au determinat întregul curs politic al Moscovei Mai mult, susținătorii acestei versiuni au susținut că Serghie de Radonezh, ca și alți ierarhi bisericești, în special mitropolitul Ciprian, proaspăt bătut, episcopul Dionisie de Suzdal și egumenul Fedor al Mănăstirii Simonov, nu ar putea în mod obiectiv să inițieze un nou curs cu Saray, deoarece, spre deosebire de mitropolitul Alexy, a fost un susținător ferm al menținerii vechii relații cu Hoarda De asemenea nu Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) există o părere bine întemeiată și răspândită că Serghie de Radonezh a fost mărturisitorul Marelui Duce și l-a binecuvântat pe Dmitri al Moscovei înainte de bătălia de la Kulikovo, deoarece un număr de autori (A Kuzmin) au dovedit destul de convingător că în această perioadă:) mărturisitorul Marelui Voievod a fost preotul Kolomna Mityai;) Serghie de Radonezh a fost în conflict cu Marele Voievod, întrucât el, ca și mitropolitul Alexie, a pledat pentru ruperea tuturor relațiilor cu Patriarhia Constantinopolului, unde la conducere au venit isihaștii cosmopoliți, care susțineau deschis Hoarda și Lituania;) informațiile despre întâlnirea prințului Dmitri cu "mărturisitorul" său mitic înainte de bătălia de la Kulikovo sunt conținute doar în trei surse ulterioare create în anii sub mitropolitul Isihast Isidor, care a semnat Unirea

Florenței cu Scaunul Romei, în Cronicile IV din Novgorod și Sofia I și a doua ediție a Viața Sf La sfârșitul anului , Hoarda a atacat principatul Novosil și a ars capitala acestuia, orașul Novosil, unde a domnit prințul Roman Semenovici, un aliat fidel al Moscovei În această situație, Dmitri Ivanovici a făcut un pas fără precedent și, pentru prima dată, depășind limitele domniei sale, "a trecut dincolo de Okurltia, păzit de Tltlrskaya Rlt" Cu toate acestea, Mamai nu a îndrăznit să întreprindă o nouă campanie, iar armata Moscovei s-a retras Dar deja în primăvara anului , armata Moscova-Nijni Novgorod, sub conducerea guvernatorului Moscovei Dmitri Mihailovici Bobrok-Volynets și a prinților Nijni Novgorod Vasily și Ivan Dmitrievici, a făcut o campanie de mare succes împotriva Hoardei Bulgare, care de facto despărţit de Sarai Armata rusă nu numai că i-a învins pe tătarii bulgari, dar a primit pentru prima dată o mare indemnizație militară de la Hoardă și l-a forțat pe emirul local Hasan să accepte slujitorii mari ducali - daruga (colectator de tribut) și mytnik (colectator de taxe vamale) În curând, după ce a primit vestea că Hoarda pregătește o nouă campanie împotriva ținuturilor Nijni Novgorod, Marele Duce a trimis cinci regimente să întâmpine inamicul, conduse de prințul Ivan Dmitrievich de Gorodets La începutul lui iulie , războinicii ruși s-au apropiat de malul stâng al râului Pyana și au tabărat aici în așteptarea inamicului Cu toate acestea, curând a venit aici vestea că Hoarda stătea foarte departe, la granițele Principatului Novosilsky și guvernatorii ruși, și-au scos armura grea și armele, "începând să vâneze animale și păsări și să se distreze, fără nici cea mai mică îndoială " Privind la guvernatorii lor, războinicii obișnuiți au început să bârfească și "au eșuat și nu în hozhdlhu, armura lor a fost pusă pe căruțe, iar altele în saci, iar pentru alții sulits nu se datorau încă vyakhului și scuturilor și sulițele nu erau pregătite" Între timp, Hoarda, condusă de prințul Arapsha, adus în secret de prinții mordovieni în tabăra rusă, la august , i-a atacat pe războinicii ruși adormiți și i-a ucis Unii dintre ei au murit chiar în lagăr, în timp ce cealaltă parte, inclusiv prințul Ivan Dmitrievici de Gorodeț, a fugit, s-a înecat în râu Mai târziu, autorul fără nume al poveștii analistice despre această bătălie a spus cu amărăciune "beat cu adevărat beat" După ce a învins armata rusă, Hoarda a devastat întreg principatul Nijni Novgorod, apoi a luat Riazan cu asalt, a jefuit pământurile locale și abia după acest jaf au plecat pentru ei înșiși, în stepele Volga În vara anului , hotărând să consolideze succesul obținut, uzurpatorul Mamai a trimis o nouă armată de multe mii condusă de Murza Begich la Rus' De data asta, învățând Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE LANDZOO RUSĂ-) lecția amară a lui Drunk, campania împotriva tătarilor a fost condusă de însuși Marele Duce, care "a cucerit multe urlete și a mers împotriva lui πχ în partea grea, mai întâi pentru Oka, vântul spre țara Ryazlnskaya și s-a întâlnit cu Tătari lângă râu la Vozha " Mai mult, așa cum a sugerat profesorul V A Kuchkin, chiar înainte de această bătălie, Dmitri al Moscovei a primit o binecuvântare de la starețul Mănăstirii Treimi, Sergius de Radonezh Potrivit autorului anonim al cărții The Tale of the Massacre on the Vozha River in the Ryazan Land și a unui număr de istorici moderni (V Nazarov, A Gorsky), armata rusă includea doar regimente mari ducale și Ryazan: un regiment mare era condus de însuși Dmitri Ivanovici, un regiment de mâna stângă - vicleanul său Timofey Velyaminov și regimentul de mâna dreaptă - prințul Daniel Pronsky Bătălia decisivă cu Hoarda a început în dimineața zilei de august , cu o încercare nereușită a tătarilor de a

forța Vozha, după care armata rusă "uddri md πκχ: de o parte a lui Timotei, okodnichi, de cealaltă parte, prințul Ddniley Pronskyi, pe de altă parte, marele prinț uddri în fața Tdtlrove, în acest caz, și-a aruncat sulițele și și-a aruncat sulițele la râu pentru Vozhu, iar ale noastre după ele au fost πχ, și bici, și înțepător, și a văzut πχ multe, liniile în râu s-au grămăduit Marele prinț Dmitri s-a întors de acolo la L / Ioskva cu o comandă grozavă și a fost dispus să demită cu mult interes c) Bătălia de la Kulikovo din și semnificația sa istorică După acest dezastru, Mamai era bine conștient că acum exista o amenințare foarte reală cu pierderea completă a pământurilor rusești, așa că în curând a început pregătirile pe scară largă pentru o bătălie decisivă cu Moscova Potrivit cronicii de la Moscova, până în primăvara anului , forțe impresionante se adunaseră sub steagul lui Mamai: "toți principii din Orda și cu toată puterea Tdtdrului și Polovtsianului, și de asemenea la aceea, ponAimovdl rlti, vesermeps și lrmens, fryazs și cherkls și wurtles, cu el împreună într-un singur gând și marele prinț al Lituaniei Yagdilo Olgerdovich cu toată puterea lituanianului și Lyatsky, cu ei în unitate și prințul Oleg Ivdnovich Ryazansky Desigur, Dmitri Moskovski a urmărit foarte îndeaproape situația din Hoardă, inclusiv prin împuterniciții săi - ambasadorul Moscovei la Saray Zakhar Tyutchev și guvernatorul regimentului de santinelă Vasily Tupik De la ei, în iunie , a primit informații sigure că "nu este fals că regele merge în Rusia, împerechendu-se cu Olg, prințul de Ryazan și cu Jagail, prințul Lituaniei, iar regele încă nu se grăbește , dar așteaptă toamna, dar va copula cu Lituania" Convins că Mamai se pregătea intens pentru o mare campanie împotriva Moscovei, Marele Duce "a ordonat tuturor oamenilor să meargă la Kolomna în ziua de august" Întrebarea cine a participat în mod specific la această campanie grandioasă nu a fost încă pe deplin clarificată, deoarece sursele istorice însele conțin informații destul de contradictorii în această chestiune Totodată, vom face imediat o rezervă că nu vom comenta prostiile antiștiințifice ale domnului L N Gumilyov despre eroica cavalerie tătară care și-a învins frații de sânge pe câmpul Kulikovo, pentru că atunci când a descris aceste evenimente istorice, cunoscutul iubitor al metodei deductive se pare că a experimentat o altă agravare mentală Vorbind în esență, trebuie recunoscut că în cronicarul Rogozhsky, cronicile IV Novgorod și I Sofia, create în prima jumătate a secolului al XIV-lea, informațiile despre bătălia de la Kulikovo sunt extrem de concise și nu conțin Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Nu culegeți informații despre participanții la această luptă Cu toate acestea, în sursele ulterioare, în primul rând în "Povestea bătăliei de la Mamaev" și "Cronica bătăliei de la Kulikovo", create la sfârșitul secolului al XV-lea - începutul secolului al XVI-lea, dimpotrivă, informații foarte detaliate sunt furnizat despre cine a luat parte la această bătălie Unii autori (M Tikhomirov, V Kuchkin, R Skrynnikov) au avut mai multă încredere în "Povestea bătăliei de la Mamaev", alți autori (Yu Begunov, S Azbelev) au dat argumente puternice în favoarea picturii de descărcare de gestiune, care a fost cuprinse în bătălia de la Kulikovo", iar cel de-al treilea grup de autori (L Cherepnin, A Kirpichnikov, V Kargalov) a încercat să reunească informații din ambele surse Între timp, profesorul A A Gorsky, autorul a două monografii fundamentale "Moscova și hoarda" ( ) și "Rus: de la așezarea slavă la regatul moscovit" ( ), după ce a analizat în detaliu întreaga gamă de surse scrise disponibile, a sugerat destul de rezonabil că în ajunul bătăliei de la Kulikovo, sub steagul lui Dmitri al Moscovei:) Regimentele tuturor orașelor mare-ducale importante,

adică Vladimir, Moscova, Suzdal, Kolomna, Zvenigorod, Mozhaisk, Volok, Serpuhov, Borovsk, Dmitrov, Pereyaslavl, Yuriev, Kostroma, Uglich, Galich, Bezhitsky Verkh, Vologda și Torzhok) Echipe de unsprezece prinți anumiți - Vladimir Andreevici Serpuhovsky, Fiodor Romanovici Belozerski, Ivan Vasilyevici Vyazemski, Andrey Fedorovich Rostovsky, Andrey Fedorovich Starodubsky, Vasily Vasilyevich Yaroslavsky, Fiodor Mihailovici Molozhsky, Semyonovich Otorrivici Konstantinovici Konstantinovici Konstantinovich Konstantin , Roman a Semenovici Novosilski și trei prinți proscriși Roman Mihailovici Bryansky, Andrei Olgerdovici Polotsky și Dmitri Olgerdovici Trubcevski La august , la granița Kolomna, Dmitri Ivanovici a făcut o analiză a tuturor regimentelor și a dat ordin de organizare a unei formații de marș Toate forțele sosite ale milițiilor posad și ale combatanților princiari au fost consolidate în cinci unități tactice - Regimentul Avansat, Regimentul Mare, Regimentul Mâna Dreaptă, Regimentul Mâna Stânga și Regimentul Rezervă Pentru fiecare regiment tactic au fost numiți guvernatori înalți, cărora îi erau subordonați prinții și guvernatorii regimentelor organizatorice, inclusiv boierii moscoviți Mihail Ivanovici Brenk, Ivan Rodionovich Kvashnya, Semyon Danilovici Melik, Mihail Ivanovici Akinfov, Timofey Vasilyevich Okatiev, Mikulaya Vasilevici, Mikulaia Vasilevici Vasilyevich Grunka , Lev Ivanovich Morozov, Andrey Ivanovich Serkiz și alții După ce a evaluat situația actuală, inclusiv faptul că prințul Ryazan Oleg Ivanovici a trecut de partea lui Mamai, Dmitri a pornit o campanie de-a lungul malului stâng al Oka, astfel încât "nimeni să nu atingă niciun fir de păr" al lui locuitorii locali Ajuns la gura Lopasnei, a trecut Oka și, întorcându-se brusc spre sud, s-a mutat la granițele Hoardei La septembrie , armata rusă a ajuns în partea superioară a Donului, unde, după ce a învins detașamentul de gardă al Hoardei, a tăbărât pe malul stâng al râului Inconsecvența diferitelor izvoare istorice cu mare dificultate face posibilă reconstituirea atât a locului exact, cât și a cursului Bătăliei de la Kulikovo, ceea ce se vede destul de clar atunci când se analizează numeroase lucrări scrise de M N Tikhomirova, A E Razin, A N Kirpichnikova, R G Skrynnikova, V A Kuchkina, A E Petrov și alți istorici celebri Prin urmare, va trebui să precizăm tradiționalul Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) o privire asupra acestei bătălii, care se reflectă în cea mai detaliată și în același timp cea mai criticată sursă - "Povestea bătăliei de la Mamaev" Mai mult decât atât, vom face imediat o rezervă că vom lăsa fără comentarii fabulele pseudoștiințifice populare ale "eurasiaților" moderni (L Gumilyov, V Kozhinov) și "noilor cronologi" (A Fomenko, G Nosovsky) fără comentarii patologie sinceră Apropiindu-se de malul stâng al Donului, în satul Cernov, "cel vechi și gândindu-se mult", toți prinții și guvernanții au făcut schimb de păreri energic asupra viitorului plan de acțiune Probabil, inițial, Dmitri Moskovski nu avea de gând să-l forțeze pe Don, totuși, după ce a primit vești de la noii "paznici" - Pyotr Gorsky și Karp Oleksin, că hoarda Mamaev rătăcea prin Kuzmina gati în așteptarea apropierii trupelor lui Jagiello Lituanian și Oleg Ryazansky, a decis să treacă pe malul drept al Donului și să-i dea bătălie lui Mamai pe câmpul Kulikovo situat aici Mai mult, imediat după ce a trecut Donul, a poruncit să fie arse toate cele cinci poduri, declarând vecinului său prinți și boieri: "dacă vom muri, atunci vom fi mântuiți, dacă vom muri, atunci vom accepta toată moartea de la prinț și până la o simplă puturos " Mulți istorici (L Gumilyov, V Kozhinov, N Borisov, V Kargalov) au prezentat acest aspect moral ca principal

argument pentru arderea podurilor peste Don Cu toate acestea, celebrul istoric militar E A Razin a subliniat pe bună dreptate că, pe lângă acest aspect, un rol important în decizie au jucat și considerente tactice În primul rând, trecerea peste Don a făcut posibilă menținerea unei inițiative strategice și, în al doilea rând, această împrejurare i-a permis lui Dmitri Moskovski să-și securizeze spatele în cazul în care regimentele lituaniene și riazane aliate cu Mamai se apropiau de câmpul de luptă La septembrie , detașamentul de gardă sub comanda lui Semyon Melik, care avea sarcina de a "să-i lase să vadă Strji Tltdrsky și să dea vești în curând", a intrat în lupta cu gărzile înaintate ale Hoardei și i-a provocat pierderi semnificative Între timp, "Mamai, după ce a auzit sosirea Marelui Duce Dmitri Ivanovici cu toți prinții Rusiei și cu toată puterea lui la râu la Don, și-a tăiat înfățișarea și s-a ridicat cu ochii și a fost confuz de minte, și vrăji cu furie feroasă, și umple-l pe AKI asp cu o oarecare suflare de furie și i-a spus prințului său întunecat: "Să ne mișcăm cu toată puterea mea întunecată și să stăm la Don împotriva prințului Dmitri Ivanovici, până la lumina noastră, prințul Jagiello , vine la noi cu toată puterea lui lituaniană" Semyon Melik i-a raportat prințului Dmitri că tătarii se aflau pe Gusiny Ford și l-a sfătuit "să se liniștească, dar nenorociții nu vor grăbi" În seara aceleiași zile, pe câmpul Kulikovo, întreaga armată rusă a fost aliniată în ordine de luptă Chiar în fruntea trupelor ruse, a fost plasat Turnul de veghe, în frunte cu prinții Semyon Obolensky și Fedor Tarussky În spatele lui, în centru, era plasat Marele Palat al Prințului Moscovei, care era condus de sensul giratoriu din Moscova Timofey Velyaminov Pe flancurile forțelor principale stăteau Pozh de mâna dreaptă, condusă de prinții Andrei Polotsk și Andrei de Rostov, și Pozh de mâna stângă, condusă de prinții Vasily Yaroslavsky și Teodor Molozhsky În pădurea de stejari, situată între Don și râul Smozha, s-a înființat o ambuscadă, în frunte cu prințul Vladimir Serpuhov și voievodul Dmitri Bobrok Trebuie remarcat faptul că, la construirea regimentelor, Dmitri Moskovski și Dmitri Bobrok, cărora i s-a încredințat desfășurarea tuturor trupelor pe câmpul Kulikovo, au arătat un talent remarcabil de conducere militară, deoarece:) ambele regimente situate Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) pe flancurile trupelor rusești, s-a odihnit pe râurile Smolka și Nizhny Dubnyak, care au privat automat cavaleria tătară de un avantaj tactic și nu i-a permis să-și facă ocolirea flancului preferat și) un regiment special de ambuscadă a fost alocat mai întâi din principalele forte La septembrie , în jurul prânzului, când o ceață deasă s-a curățat pe câmpul Kulikovo, Dmitri al Moscovei, "și-a condus regimentul să meargă înainte", a mers înainte și a ieșit pe înălțimile câmpului Kulikovo Totuși, la acea vreme, de pe Dealul Roșu, unde se afla sediul lui Mamai, infanteria tătară s-a îndreptat rapid spre războinicii ruși, care s-au oprit în scurt timp, pentru că nu au avut timp să-și desfășoare întreaga formație pentru a respinge atacul Regimentului de Gardă Profitând de această oprire, "marele prinț a călărit înainte în regimentele de santinelă și, după o mică depășire acolo, a returnat haitele marelui regiment" Ajuns la sediul său, situat în satul Monastyrshchina, prințul Dmitri și-a scos armura și i-a dat-o apropiatului său boier Mihail Ivanovici Brenk, care trebuia să lupte sub steagul Marelui Duce, și el însuși, îmbrăcat în armura lui un simplu războinic, întors pe câmpul de luptă Și deși "prinții și guvernanții i-au vorbit mult: "Doamne Prinț, nu te pune în fața luptei, ci pune-te înapoi, sau pe un krill, sau undeva în celălalt loc", el le-a spus că nu numai cu cuvântul, dar în faptă în primul rând, începe-te

pe tine, pentru ca alții care văd îndrăzneala mea să meargă mai ușor și să o facă cu multă râvnă Între timp, Regimentul de Gardă, care a înaintat mult, a fost atacat nu numai de detașamentele avansate ale Hoardei, ci și de principalele forțe ale cavaleriei tătare, care l-au lovit de pe ambele flancuri Când Prințul Dmitri și-a dat seama că Regimentul de Gardă, sângerând într-o luptă inegală, nu va fi capabil să reziste atacului inamicului, "a mers de acum înainte cu toți prinții ruși, regimente împotriva POGANY, cu toți soldații săi Așadar, FORȚA MARILOR A STAT PENTRU LUPTE, iar înălțimea era puternică și puternică și răul era puternic, și sângele curgea, ca apa și morții veneau din ambele forțe, peste tot în mulțimea morților zaceau, și pot cai nu calca mortii, nu numai ca m-am sinucis cu armele, dar ei insisi au semanat vant, si au murit sub picioarele calului, m-am sufocat de marea etansare, de parca era slab sa incape in campul Kulikovo, intre Donul şi Săbiile, convergând multe rldi de multe forţe În acest iad de teren, Regimentul de mâna dreaptă s-a dovedit a fi cel mai stabil, respingând toate atacurile cavaleriei Hoardei, dar în centru, unde inamicul a dat lovitura principală, după o luptă de trei ore, o s-a dezvoltat o situație periculoasă Hoarda a încercat să spargă frontul Marelui Regiment, dar rezistența războinicilor Vladimir și Suzdal a făcut posibilă restabilirea formării frontale a regimentului și respingerea atacului inamicului Prin urmare, inamicul a suferit lovitura principală împotriva Regimentului de la mâna stângă, unde ravenele mai blânde din cursul superior al râului Smolka i-au permis să folosească întreaga cavalerie Ca urmare a acestei lovituri, "peshll russkld este grozav AA rlt, ca lemnul, sparge și, precum fânul este seamănat, zace, și poți vedea că este foarte verde și începe tltdrove ddole-vati " Regimentul mânii stângi a luptat cu încăpățânare, dar sub atacul forțelor inamice superioare, a început să se retragă în Nepryadva, expunând flancul stâng al Marelui Regiment Ca urmare a acestei manevre, "poganin zaidosha peste tot", regimentele ruse au început să se repingă și au triumfat deja Cu toate acestea, în cel mai critic moment al bătăliei, "Dmitri Bovrok i-a vorbit prințului Bolodimer Lndreevici: "Domnule Prinț, a venit ceasul, a venit timpul" și Regimentul de Ambuscadă "a ieșit cu furie și gelozie" împotriva dusman în re- Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚĂRILE RUSICE -) Ca urmare a acestui atac, "pokegoshd tdtdrstii poltsi, d khristidnstii poltsi urmărindu-le, șerpuind și secantând πχ" Lovitura neașteptată a proaspetei cavalerie rusă a devenit un punct de cotitură în cursul întregii bătălii și, sub atacul Regimentului de Ambuscadă, Regimentului Mâna Dreaptă și a rămășițelor Marelui Regiment, tătarii s-au repezit în dezordine către Dealul Roșu și "ascunzându-l pe Mamai și pe tătarii săi, de parcă ar fi ieșit din duvarla creștinismului, și nimeni dintre tătari nu este posibil să se opună lui πχ, și mai bine Mamai cu prinții săi în echipa de mediu Armata rusă a început fără întârziere să urmărească rămășițele inamicului învins și "să conducă πχ la râu până la Săbii, iar regimentele domnești aleargă PENTRU TATARI ȘI PENTRU ȘTIMBLELE Hχ, ȘI AU MULTE BOGĂȚI ȘI MOȘI Hχ MULTI " Victoria pe câmpul Kulikovo a venit cu un preț foarte mare, mii de războinici și milițiii au murit, inclusiv guvernatorii Fedor Romanovici și Ivan Fedorovich Belozersky, Fedor Konstantinovich Tarussky, Mihail Ivanovici Brenk, Ivan Ivanovici Tolbuga, Andrey Ivanovich Serkiz, Lev Ivanovich Morozov, Timofey Vasilyevich Okatiev, Mikula Vasilyevich Velyaminov, Mihail Ivanovich Akinfov și alții După ce i-au îngropat pe războinicii căzuți, armata rusă a pornit în călătoria de întoarcere și la începutul lunii octombrie s-a întors

victorios la Moscova, unde a fost întâmpinată cu entuziasm de toată poporul moscovit, care l-a numit pe nobilul lor prinț Dmitri Donskoy O consecință directă a înfrângerii complete a lui Mamai pe câmpul Kulikovo a fost că "Prințul Jagiello, cu toată puterea lituanianului, s-a întors cu mare viteză, nevăzându-l pe Marele Duce în acea vreme, nici urlând, nici înarmandu-l, dar doar luptând și tremurând pentru numele său "și Oleg Ryazansky, după ce a aflat despre înfrângerea hoardei tătarilor, "în stakh a scăpat de grldl-ul lui Ryazan și a mers la Yaglil, prințul lituanian, și a venit la ruvezh lituanian, și acolo stătea, iar războinicii lui au spus: "Vreau să aștept aici vești, cât de mare va trece prințul țara mea și va veni în patria sa și apoi mă voi întoarce în patria mea Când studiază bătălia de la Kulikovo, istoricii argumentează în mod tradițional asupra a două probleme interdependente:) Care a fost numărul de trupe care au luat parte la bătălia de la Kulikovo Diverse surse istorice, inclusiv "Povestea bătăliei de la Mamaev", "Cronica bătăliei de la Kulikovo" și Cronica Nikon, oferă dovezi că până la de mii de războinici s-au adunat sub steagul lui Dmitri Donskoy Mulți istorici ai secolului anterior (N Karamzin, S Solovyov) au fost înclinați să aibă încredere în aceste date și nu le-au pus sub semnul întrebării, deși chiar și primul istoric rus V N Tatishchev a susținut că aproximativ de mii de războinici ruși au luat parte la bătălia de la Kulikovo Cu toate acestea, deja în secolul al XX-lea, situația s-a schimbat dramatic, deoarece mulți istorici sovietici (M Tikhomirov, E Razin, V Kargalov, A Kuzmin, V Kuchkin), după efectuarea diferitelor calcule, au stabilit că populația rusă orașe, ordinea de recrutare a regimentelor urbane și a curților domnești, capacitatea a cinci poduri peste Don și alte date indică faptul că nu mai mult de - de mii de războinici s-au adunat sub steagul lui Dmitri Donskoy Între timp, o serie de autori moderni, printre care liderii expediției arheologice din Upper Don O V Dvurechensky și M I Gonyany, pe baza unui studiu riguros al materialelor arheologice reflectate în tezele lor de doctorat "Armamentul secolelor XIII-XVII în contextul istoriei și arheologiei Donului de Sus" ( ) și "Monumente vechi rusești din secolele XII-XIV în zona câmpului Kulikovo" ( ) au stabilit că Bătălia de la Kulikovo Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) a fost o bătălie exclusiv ecvestră, la care nu au participat mai mult de - mii de războinici ruși În ceea ce privește dimensiunea hoardei Mamaev, există și o polarizare destul de mare a opiniilor Unii autori (M Tikhomirov, L Cherepnin, A Kuzmin) credea că în jur de - de mii de soldați s-au adunat sub steagul lui Mamai Alți autori (Yu Seleznev) au sugerat că în armata Hoardei erau de mii de războinici Al treilea grup de autori (M Gorelik) susține că numărul real al hoardei lui Mamaev a depășit cu greu - de mii de călăreți În cele din urmă, al patrulea grup de autori (A Kirpichnikov, O Dvurechensky, M Gonyany) consideră că numărul trupelor Hoardei pe câmpul Kulikovo nu putea depăși - mii de soldați) Localizarea locului bătăliei de la Kulikovo Primul cercetător al domeniului Kulikovo a fost istoricul local Tula S D Nechaev, care a întreprins pentru prima dată studii la scară completă a câmpului Kulikovo și a încercat să lege cursul celebrei bătălii cu zona reală pe care a avut loc El a publicat rezultatele cercetărilor sale de teren în - pe paginile cunoscutei reviste Vestnik Evropy, publicată de N M Karamzin Un sfert de secol mai târziu, S D Nechaev a fost continuat de conaționalul său, un alt istoric local I F Afremov, care în a publicat o lucrare specială "Câmpul Kulikovo", în care pentru prima dată a descris schematic o imagine epică a unei bătălii gigantice, al cărei

front total era de cel puțin de mile Multă vreme, această hartă-schemă a bătăliei de la Kulikovo a fost prezentată în aproape toată literatura științifică și educațională Cu toate acestea, la începutul anilor un număr de oameni de știință sovietici (A Kirpichnikov, V Kuchkin, N Khotinsky, K Florensky) s-au îndoit de fiabilitatea acestor date și au descoperit că aria maximă a câmpului Kulikovo, pe care a avut loc de fapt celebra bătălie, nu era mai mare de mile, deoarece apoi o parte semnificativă a acestui teritoriu a fost acoperită cu boschete dense, iar în cursul superior al râului Smolka existau râpe adânci care erau complet inaccesibile pentru orice ostilități Mai mult decât atât, un număr de susținători ai acestei versiuni (V Kuchkin, K Florensky, A G Kuzmin) au presupus că Bătălia de la Kulikovo a început nu în stânga, ci pe malul drept al Donului, iar etapa finală a acestui bătălia a avut loc pe câmpul Kulikovo În prezent, o serie de istorici (A Petrov, A Gorsky) nu numai că au susținut opinia colegilor seniori că bătălia de la Kulikovo a avut loc pe o secțiune foarte limitată a câmpului Kulikovo, care nu a depășit - verste, dar a mai afirmat că această bătălie a avut loc pe o linie de coastă destul de îngustă a râului Don, mult mai departe decât locul indicat pe toate hărțile tradiționale ale acestei bătălii Recent, o problemă la fel de importantă a fost evaluarea consecințelor pe termen lung ale bătăliei de la Kulikovo Punctul de vedere tradițional, datând din lucrările lui N M Karamzin este că:) campania împotriva lui Mamai a devenit prima campanie integral rusească împotriva Hoardei;) înfrângerea hoardei Mamaev a marcat începutul procesului dificil de eliberare a ținuturilor rusești de sub dominația străină, iar) după victoria de la Câmpul Kulikovo, nimeni nu a putut contesta supremația Moscovei ca centru al adunării tuturor pământurilor rusești În același timp, o serie de autori moderni (A Gorsky) au subliniat pe bună dreptate faptul că înfrângerea lui Mamai a contribuit în mod obiectiv la unificarea Hoardei sub conducerea khanului legitim Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) Tokhtamysh (-), care în cele din urmă a primit cele mai mari dividende politice din înfrângerea rivalului său După cum povestește un cronicar anonim, după ce a fugit din câmpul Kulikovo, Mamai "mai voia să conducă haitele împotriva Marelui Duce Dmitri Ivanovici", dar a fost nevoit să se confrunte cu descendentul legitim al lui Genghis Han, Khan Tokhtamysh, care l-a învins în luptă pe râul Kalka Învinsul Mamai, după ce a fugit din nou de pe câmpul de luptă, în primăvara anului a încercat să se refugieze în bogatul oraș din Crimeea Kafa, dar consulul genovez i-a refuzat adăpostul, iar timp de câteva luni Mamai a cutreierat stepa Crimeea, unde în se afla otrăvit de agenți ai marelui khan, recrutați în mediul său imediat d) Ultima perioadă a domniei lui Dmitri Donskoy (-) În istoriografia rusă (N Karamzin, B Grekov, A Yakubovsky, V Kargalov), ultima perioadă a domniei lui Dmitri Donskoy este interpretată în mod tradițional prin prisma restabilirii dependenței vasale de Hoardă, care a avut loc după celebra campanie a lui Tokhtamysh împotriva Moscovei în august Totuși, așa cum a remarcat corect profesorul A A Gorski, o astfel de interpretare a evenimentelor care au avut loc dă naștere imediat la o serie de întrebări importante și insolubile, în special:) care au fost relațiile dintre Dmitri Donskoy și alți prinți ruși înainte de campania lui Tokhtamysh împotriva Moscovei;) ce a cauzat această acțiune militară a Hoardei Khan și) de ce consecințele acestei acțiuni militare de succes s-au dovedit a fi atât de ușoare pentru Dmitri Donskoy, care nu numai că și-a păstrat eticheta de mare ducal, ci și-a transmis-o prin moștenire

După înfrângerea lui Mamai, noul han Tokhtamysh și-a trimis ambasadorii la prinții ruși, care "spunându-le cum să se ridice și cum să se opună conducerii lor AND IHH VrgA Mamaia" În decembrie , Dmitri Donskoy și alți prinți ruși, după ce i-au trimis pe ambasadorii hanului "cu cinste și dlry", și-au trimis ambasadorii la Saray "cu bogate drrlmi și comemorare" regelui legitim Tokhtamysh Istoricii interpretează acest text în moduri diferite Unii oameni de știință (A Presnyakov, B Grekov, L Cherepnin) au considerat acest fapt ca fiind restabilirea fostelor relații de vasali cu drepturi depline cu Hoarda, inclusiv plata "ieșirii Hoardei" către Sarai Alți istorici (A Gorsky) credeau că în acest caz este vorba despre restabilirea relațiilor vasale cu Hoarda, dar fără a plăti niciun tribut În cele din urmă, al treilea grup de autori (A Nasonov, I Grekov, A Kuzmin) a susținut că schimbul de ambasade cu Hoarda era de natura etichetei diplomatice tradiționale, deoarece după înfrângerea lui Mamai, Dmitri Donskoy a refuzat să recunoască puterea regilor Hoardei și restabilirea relațiilor vasale cu Sarai Este destul de evident că, după bătălia de la Kulikovo, Dmitri Donskoy nu și-a arătat cu greu loialitate totală față de Hoardă, altfel este imposibil de explicat de ce hanul Tokhtamysh a pornit o campanie împotriva Moscovei în vara anului Totuși, această campanie a fost cauzată nu numai de această împrejurare, ci și de o serie de alte evenimente importante, în special:) prăbușirea coaliției de prinți ruși care au luat parte la campania împotriva lui Mamai și) înfrângerea în lupta împotriva lui Jagiello a prințului lituanian Keistut, care era un vechi și sincer aliat al Moscovei În vara lui , Hanul Tokhtamysh a capturat brusc Hoarda Bulgară și, după ce a trecut Volga, a intrat în principatul Nijni Novgorod local Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Prințul Dmitri Konstantinovici, care era conștient de campania lui Tokhtamysh împotriva Rusului, i-a trimis imediat pe cei doi fii ai săi Vasily și Semyon, care, după ce și-au exprimat supunerea față de țarul legitim, s-au mutat cu el la granițele principatului Ryazan Prințul local Oleg Ivanovici, care în urmă cu doar un an s-a recunoscut ca vasal al lui Dmitri Donskoy, și-a exprimat și supunerea față de țarul legitim și a arătat Hoardei vadurile de pe Oka Vestea campaniei lui Tokhtamysh l-a prins prin surprindere pe Dmitri Donskoy, dar, cu toate acestea, a ieșit în întâmpinarea inamicului, intenționând să lupte cu Hoarda la granițele cu principatul Ryazan Cu toate acestea, nefiind primit ajutorul promis de la prinții aliați, el s-a întors brusc înapoi și a plecat spre nord, spre Kostroma Motivele acestui act sunt încă foarte ambiguu interpretate în literatura istorică Unii autori (G Prokhorov) l-au acuzat direct pe Dmitri Donskoy de lașitate rușinoasă și de fuga de pe câmpul de luptă Cu toate acestea, majoritatea istoricilor (I Grekov, V Buganov, A Kuzmin, A Gorsky) credeau că retragerea grăbită a Marelui Duce a fost cauzată de două circumstanțe tactice:) nevoia de a aduna noi regimente pentru a respinge inamicul și) convingerea absolută că, înainte de apropierea lui, Hoarda nu va putea lua cu asalt bine fortificatul Kremlin din Moscova Între timp, după ce a trecut Oka fără piedici, Tokhtamysh l-a luat pe Serpuhov și, "Voloști și S LA, arzând și luptă, neamul creștin, biciuind și ucigând", s-a mutat la Moscova Aflând despre apropierea Hoardei, o parte a elitei boierești, condusă de mitropolitul Ciprian, a început să-i îndemne pe moscoviți să nu reziste voinței țarului legitim și să se predea milei învingătorului Cu toate acestea, moscoviții înșiși, s-au adunat la vechea orașului, au decis să stea până la capăt, să ardă suburbiile orașului și să se închidă în piatra Kremlinului Apărarea orașului a fost condusă de

prințul lituanian Ostey Dmitrievich, care, probabil, a fost ales la această veche ca noua mie din Moscova, adică șeful miliției orașului În prezent, datorită lucrărilor larg promovate ale lui L N Gumilyov, versiunea a început să fie propagată activ că moscoviții înșiși, după ce au distrus pivnițele boierești și au băut miere furată, au început să insulte obscen pe tătarii iubitori de pace, apoi, într-o frenezie de beție, au deschis porțile inexpugnabilului Kremlin pentru ei, pentru care au plătit cu viața din Hoarda teribil de jignită Astfel de povești despre "eurasiatici" moderni nu sunt numai dincolo de bine și de rău, ci contrazic complet toate sursele cronicii, deoarece, în realitate, în cele trei zile din august, moscoviții au respins cu succes mai multe atacuri asupra tătarilor și le-au provocat pierderi grele Neputând să ia cu asalt cetatea bine fortificată, Tokhtamysh a decis să recurgă la viclenie și a trimis la negocieri cu moscoviții prinții Suzdal Vasily și Semyon care îl însoțeau, care erau frați cu soția lui Dmitri Donskoy, marea ducesă Evdokia, care cu puțin timp înainte aceste evenimente, împreună cu copiii, au plecat la Kostroma Parlamentarii hanului au jurat că i-au convins pe moscoviți să intre în tratative cu țarul legitim, însă, de îndată ce prințul Ostei, însoțit de boieri și cler, a părăsit porțile orașului, Hoarda i-a ucis imediat și apoi a organizat un adevărat pogrom în tot orașul, "Izruvisd, pozhgoshd și istopishd" mai mult de de mii de moscoviți După ce a jefuit și a ruinat capitala principatului, Hoarda, împărțită în două părți, a murit de foame în orașele și satele din apropiere Cu toate acestea, la Volok Lamsky Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚĂRILE RUSICE -) unul dintre detașamentele lor de gardă a fost complet învins de Vladimir Serpukhovsky, iar Hoarda, temându-se de noi ciocniri deja cu armata marelui duce, care mergea în ajutorul Moscovei, a părăsit în grabă limitele marii domnii și, după ce a ruinat Kolomna și Ryazan pe drum, a mers în stepa polovtsiană Destul de ciudat, dar după teribilul pogrom de la Moscova, Dmitri Donskoy nu s-a închinat în fața țarului legitim și a început să se pregătească pentru un nou război cu Hoarda Desigur, această împrejurare a provocat o mare alarmă în Sarai însăși, iar în octombrie , ambasadorul hanului Karach a sosit la Moscova, care, cel mai probabil, i-a adus lui Dmitri Donskoy condițiile unui tratat de pace cu Hoarda Potrivit istoricilor (A Nasonov, A Kuzmin, A Gorsky), esența compromisului istoric la care s-a ajuns a fost următoarea:) prințul Moscovei se recunoaște din nou ca vasal al Hoardei Hanului și reia plata anuală Tributul hoardei în valoare de de ruble, care a fost mult mai puțin suma pe care ținuturile rusești au plătit-o în mod tradițional lui Saray de pe vremea lui Khan Uzbek;) prințul Moscovei recunoaște și o datorie de doi ani față de Hoardă în valoare de de ruble și se obligă să o plătească în următorii trei ani;) la rândul său, Hanul Hoardei, ca stăpân suprem, recunoaște eticheta mare-ducală pentru casa domnească a Moscovei, cu toate acestea, el exclude principatul Tver din sistemul de domnie mare, conducătorul căruia va primi o etichetă nominală pentru domnia sa în Hoardă În aprilie , după ce a convenit asupra condițiilor unui compromis, Dmitri Donskoy a trimis o nouă ambasadă la Hoardă, formată din fiul său cel mare Vasily și câțiva boieri apropiați, care, după ce au primit eticheta unui mare prinț, s-au întors la Moscova Cu toate acestea, tânărul prinț a fost lăsat la Sarai ca ostatic și garant al îndeplinirii de către Dmitri Donskoy a obligațiilor sale Mai mult, precum profesorul A G Kuzmin, alți fii ai prinților ruși au sosit la Sarai într-o calitate similară, în special prințul Suzdal Vasily Dmitrievich, deoarece sub Khan

Tokhtamysh noul sistem de ostatici princiari a devenit baza pentru menținerea dominației pe ținuturile rusești Adevărat, în , prințul Vasily "s-a transferat din Hoardă în țara Podolsk la marele păr la Petru Voevodă" de unde a fugit în Lituania, unde prințul trok Vitovt, cu sprijinul activ al mitropolitului Isihast Ciprian, care, din cauza unui conflict de lungă durată cu Dmitri Donskoy, a fost la Kiev, și nu la Moscova, logodită singura sa fiică, tânăra prințesă Sofia, moștenitoarea tronului Moscovei Abia după încheierea acestei ceremonii, în ianuarie , Vitovt l-a lăsat pe Vasily să meargă la Moscova "cu prinții de Lyat și plnoke, și la \ ove și litvl" Cu toate acestea, Dmitri Donskoy, cunoscând pe deplin planurile grandioase ale rivalilor săi politici de multă vreme, nu a recunoscut ceremonia de logodnă și nu a permis fiului cel mare și moștenitorul tronului să se căsătorească cu prințesa lituaniană Apropo, probabil că în absența unui mitropolit legitim la Moscova s-a apropiat de Serghie de Radonezh, care la acea vreme a devenit șeful de facto al metropolei ruse din nord-estul Rusiei În aprilie , cu doar o lună înainte de moartea sa și de nașterea celui de-al cincilea fiu al său, Konstantin, Dmitri Donskoy, în prezența a zece mai bătrâni boieri și a lui Serghie de Radonezh, a întocmit o "scrisoare spirituală cu toată mintea", conform căreia: Prințul Vasily, prințul Iuri, prințul Andrei și prințul Petru";) "Principele Vasily, Binecuvântat calea bătrânului în oraș Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) iar în stlneh "și" patria sa, marele prinț, "pe care aproape toți istoricii (A Nasonov, L Cherepnin, A Kuzmin, N Borisov, A Gorsky) l-au privit pe bună dreptate drept una dintre principalele realizări politice ale sale întreaga domnie În plus, în Scrisoarea sa spirituală, Dmitri Donskoy, fiind un om de stat cu o lungă vedere, și-a exprimat speranța că fiul și moștenitorul său va continua cursul politic anterior și va salva pe Rus de sub stăpânirea Hoardei: "și Dumnezeu va schimba Hoarda, copiii nu vor avea acces la Hoardă mult timp și oricine ia fiul meu tribut în moștenirea sa, asta este Dezvoltarea socio-economică a pământurilor rusești în secolul al XIV-lea În ciuda situației politice foarte dificile, a constantei Horde rati și a vrăjirilor princiare, secolul al XIV-lea a devenit momentul schimbărilor serioase în dezvoltarea socio-economică a ținuturilor rusești În primul rând, aceasta a vizat restabilirea instituției proprietății feudale, care a fost de fapt distrusă în anii primei invazii mongole După cum au stabilit mulți istorici (G Vernadsky, A Zimin, V Kobrin, A Gorsky, N Gorskaya), în această perioadă principala formă de formare a proprietății seculare a pământului în Marele Vladimir și Principatele Moscovei a fost acordarea de pământ din posesiunile domnești dominate către diverse categorii de oameni de serviciu care făceau parte din Curtea Marelui Duce Stratul cel mai îngust și privilegiat al slujitorilor mari ducali au fost boierii apropiați - Velyaminovii, Pleșcheevii, Morozovs, Vsevolozhskys, Bestuzhevs, Chelyadins și o serie de alții, dintre care s-a format compoziția Marelui Ducal Boier Duma Au venit apoi slujitorii liberi și slujitorii curții: primii, ca și boierii vecini, primeau pământul în stăpânire necondiționată, adică patrimoniul strămoșesc, iar al doilea, fiind de facto iobagi domnești, primeau loturi de pământ în stăpânire condiționată , adică moșia De la mijlocul secolului al XIV-lea, după celebra reformă monahală realizată de mitropolitul Alexei, în urma căreia toate mănăstirile au trecut de la cea kelioțiană la cea comunală, Biserica Ortodoxă Rusă a început să se transforme într-un mare moșier În același timp, potrivit multor istorici (I Budovnits, A Kuzmin, A Zimin, V Kobrin, R Skrynnikov), creșterea proprietății

pământești monahale a fost mult mai rapidă decât dezvoltarea proprietății seculare a pământului, deoarece:) clerul ortodox, având scrisori "Tarkhan" privilegiate, nu a plătit Sarai odioasa "ieșire a Hoardei", ceea ce a contribuit la afluxul unui mare număr de țărani pe pământurile mănăstirii;) mulți feudali seculari au lăsat în mod tradițional moștenire o parte din proprietățile lor pământești mănăstirilor "pentru amintirea sufletului";) destul de des pământurile acelor feudali seculari care, din diverse motive, au luat jurăminte monahale și au devenit membri ai fraților monahali au devenit proprietatea mănăstirilor În același timp, așa cum au remarcat pe bună dreptate aceiași istorici, în ciuda creșterii destul de rapide a proprietății feudale, moșiile feudalilor seculari și spirituali erau încă mici insule într-o mare de comunități țărănești libere Cea mai mare parte a populației era încă formată din smerds sau orfani liberi, care nu erau atrași în sistemul relațiilor feudale și plătiți doar Subiect: LUPTA TVER ȘI MOSCOVA PENTRU HEGEMONIE ÎN NORD-ESTUL Rusiei (ETAPA I DE UNIRE ȚARA RUSĂ -) se supune statului Cu toate acestea, acest punct de vedere nu este împărtășit de toți istoricii În special, susținătorii binecunoscutei teorii a "feudalismului de stat" (L Cherepnin, M Sverdlov, A Gorsky) au considerat această taxă în favoarea statului nu ca o simplă impozitare, ci ca o formă de rentă feudală, și de aceea i-a considerat pe toți țăranii care plăteau "plurul negru" feudal dependenți de stat Alături de țăranii din Suta Neagră, a existat o foarte mică pătură a populației dependente de pământ, direct atrasă în sistemul relațiilor feudale În secolul al XIV-lea, printre țăranii posesori se numărau:) bătrâni care au locuit multă vreme pe pământul feudalului lor,) argintari care luau un împrumut de la domnul feudal și) oale care și-au dat lor feudal lord o anumită parte din recoltele lor Întrucât agricultura de semisubzistență domina pe toate pământurile rusești și relațiile marfă-bani erau extrem de slab dezvoltate, toți țăranii dependenți de feudali plăteau în mare parte chirie în natură sau quitrent în natură și doar în fermele patrimoniale individuale au apărut ocazional rente sau corvee de muncă Plugul stăpânului era prelucrat în principal de sclavii domestici, care erau numiți în surse iobagi-suferiți Alți sclavi domestici fie formau gospodăria personală a domnului feudal, fie gestionau ramuri individuale ale economiei sale (tiuni și chei), fie constituiau stratul cel mai privilegiat de sclavi - iobagi militari, care, împreună cu stăpânul lor, participau la numeroase campanii și bătălii Agricultura a continuat să se dezvolte extensiv prin dezvoltarea de noi teritorii Adevărat, în această perioadă, odată cu tăierea tradițională și pârghia, țăranii au început să folosească din ce în ce mai mult sistemul de pârghie al agriculturii cu asolament pe trei câmpuri, ceea ce a dat, deși nesemnificativ, dar totuși o creștere a randamentului culturilor de cereale Principalele culturi agricole în această perioadă au fost secara și ovăzul, care aveau să înlocuiască treptat grâul de pe câmp, deoarece producția lui presupunea costuri financiare și de muncă mult mai mari Economia urbană, care a suferit cele mai mari pagube din cauza invaziei mongole, a fost inferioară în ritmul de dezvoltare față de sectorul agrar al economiei Cu toate acestea, au existat schimbări semnificative și aici Orașele au început să se transforme din ce în ce mai mult din centre pur militar-administrative în centre de meșteșuguri și comerț În cele mai mari orașe, precum Moscova, Tver, Ryazan, Novgorod și Pskov, asemănătoare cu organizațiile breslelor din Europa de Vest, au început să apară artele meșteșugărești profesionale, care au constituit așezarea orașului, care a servit la ordine, atât domnilor feudali

locali, cât și regionali sau pieţele raionale În același timp, urmând exemplul breslelor europene, în orașe au început să apară primele corporații de comercianți (oaspeți), construite pe o bază profesională sau geografică, de exemplu, "lucrători de pânze" și "surozhani", care dețineau monopol privind comerțul exterior cu Hoarda, Bizanțul și Europa de Vest Deși, în calitate de academician B A Rybakov, autorul lucrării fundamentale "Meșteșugul Rusiei antice" ( ), în ceea ce privește nivelul de dezvoltare a multor tipuri de meșteșuguri, construcții cu piatră și comerț, orașele rusești medievale nu au putut fi comparate cu orașele din Antic Rus' Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Subiect: Rus' ŞI LITUANIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - PRIMA JUMATĂ A SECOLELE XV Plan: Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei în secolele Xi II-XIV Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei la sfârșitul secolului XIV - mijlocul secolului XV Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei în secolele XI -XIV În prima jumătate a secolului al XIII-lea Ca urmare a unificării sub conducerea legendarului prinț Mindovg (-) a celor mai mari triburi balto-lituaniene - yotvingienii, Zhmudi și Aukshtaits, în Marea Baltică de Sud a apărut un mic stat lituanian Motivul principal al acestui proces a fost nevoia urgentă de a uni triburile disparate balto-lituaniene în lupta împotriva agresiunii cruciaților germani, care au dus o politică de pământ ars în statele baltice sub steagul "lucrării misionare creștine" Cu prețul unor eforturi incredibile, Mindovg nu numai că a reușit să înfrâneze agresiunea Ordinului Sabiei, ci i-a provocat și o înfrângere zdrobitoare în bătălia de la Siauliai ( ), în urma căreia acest stat cruciat a încetat să mai fie există și a fuzionat cu Ordinul Teutonic mai puternic, devenind ramura sa numită Ordinul Livonian În , din motive tactice, prințul Mindovg s-a convertit la catolicism, iar în papa Inocențiu al IV-lea l-a încoronat cu o coroană regală, deși locul și împrejurările acestei încoronări sunt încă subiectul unor acute dispute științifice Dar deja la sfârșitul anului , relațiile cu Ordinul Livonian s-au înrăutățit din nou brusc Sprijinind revolta prusacă împotriva misionarilor catolici și restabilind cultul păgân, Mindovg a început un nou război cu cruciații și în le-a provocat o înfrângere zdrobitoare în bătălia de la Lacul Durbe Mai mult decât atât, potrivit unui număr de istorici (G Vernadsky, L Gumilyov), după ce a încheiat o alianță anti-catolică cu Marele Duce al lui Vladimir Alexander Nevsky, Mitsdovg a început să se pregătească pentru o luptă decisivă cu cruciații Cu toate acestea, fără să aștepte regimentele prințului din Novgorod Dmitri Alexandrovici, în a invadat Ordinul Livonian și i-a învins pe cruciați la Wenden Dar în anul următor, Mindovg a murit pe neașteptate Majoritatea istoricilor (M Bogoslovsky, A Presnyakov, V Pashuto, V Nosevich) au crezut pe bună dreptate că a devenit victima unei noi dușmanii a prinților lituanieni, totuși, actualii "eurasiatici" (L Gumilyov), creând un concept pur speculativ al existenței Ruso- al Uniunii Anticatolice Lituaniene susțin că prințul lituanian, ca și aliatul său Alexandru Nevski, a fost otrăvit de agenți papali După moartea lui Mindovg, în Lituania a început o luptă de lungă durată pentru putere, în care prințul Viten (-) a câștigat El a reușit să înăbușe destul de repede rebeliunea opoziției lituaniene, care era înclinată spre o alianță cu cruciați, să restabilească plenitudinea puterii mare-ducale asupra teritoriului mai mare al Lituaniei și, în alianță cu prinții galicio-volani Lev și Mstislav Danilovici, respinge cu succes noile invazii ale cruciaților În plus, a intensificat politica externă în ținuturile de graniță cu Rusia și, ca urmare, Grodno ( ), Polotsk ( ) și Brest ( ) au intrat sub stăpânirea

prințului lituanian Subiect: Rus' ȘI LITUANIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV După moartea lui Viten, principele Gediminas (-) a devenit succesorul său pe tronul Marelui Duce, a cărui origine este încă controversată în rândul istoricilor, dintre care mulți nu-l consideră fiul principelui decedat Între timp, ca și predecesorul său, noul prinț lituanian a continuat să lupte cu cruciații și cu prinții ruși specifici Sub el, un număr de țări rusești au intrat sub stăpânirea Lituaniei, inclusiv Vitebsk ( ), Minsk ( ), Turov ( ), Pinsk ( ) și Vladimir-Volynsky ( ) În plus, după cum au remarcat pe bună dreptate mulți istorici (A Presnyakov, L Cherepnin, V Pașuto), această tranziție a fost în mare parte pașnică, deoarece mulți conducători ai principatelor specifice ruse au recunoscut în mod voluntar puterea Marelui Duce al Lituaniei doar pentru că el nu era un vasal al Hoardei Khan, ceea ce înseamnă că nu i-a plătit lui Saray ruina "ieșire din Hoardă" În plus, de importanță nu mică pentru ținuturile rusești ortodoxe a fost faptul că etnia Lituaniei a rămas în principal o țară păgână și toți conducătorii săi se distingeau prin toleranța religioasă tradițională Deși, desigur, Gediminas nu a ezitat să folosească forța militară, în special în timpul războiului cu prințul Kyiv fără nume, care a fost învins de el în bătălia de pe râul Irpin din În plus, sub Gediminas avea să înceapă o confruntare fatidică cu Moscova pentru influență în Novgorod, Pskov și alte țări rusești, multe dintre care de jure făceau parte din marea domnie a lui Vladimir și de facto erau aproape întotdeauna sub controlul Moscovei prinți Apropo, în această luptă, Gedimin s-a bazat pe o alianță cu prințul Dmitri Mihailovici de Tver, care a fost căsătorit cu fiica sa cea mare Maria Adevărat, sub Ivan Kalita, a mers la reconciliere cu prințul Moscovei și în a semnat un tratat de pace cu el, pecetluit prin căsătoria copiilor lor Semințele Mândrul și Anastasia În - între Vilna și Moscova a apărut un nou conflict militar asupra ținuturilor Smolensk, unde prințul local Ivan Alexandrovici, recunoscându-se ca vasal al prințului lituanian, a refuzat să plătească tribut Hoardei Cu toate acestea, confruntarea care a apărut a fost rezolvată rapid, deoarece noul prinț al Moscovei Semyon Gordy a reușit să negocieze pacea cu influentul său soc După moartea prințului Gediminas într-un alt război cu teutonii, în Lituania (-) a început o nouă rundă de lupte pentru putere, care se reflectă destul de vag în surse Se știe doar cu siguranță că cei trei fii ai săi, Olgerd, Keistut și Evnutiy, au luat parte activ la această luptă, reflectând interesele diferitelor forțe politice Victoria în această luptă a fost câștigată de cel mai mare dintre frați, prințul Olgerd (-), care, cu acordul lui Keistut, a ocupat tronul marelui ducal la Vilna Cu toate acestea, puterea sa s-a extins în principal pe ținuturile rusești, în timp ce teritoriul etnicii Lituaniei era sub stăpânirea lui Keistut însuși Spre deosebire de fratele său mai mic, care era mai preocupat de lupta împotriva Ordinului Teuton, Olgerd a stabilit un curs pentru a transforma Lituania într-un centru alternativ de adunare a pământurilor rusești, acționând simultan pe trei fronturi - Moscova, Hoarda și Biserica Primul front a fost asociat cu apariția "partidelor lituaniene" la Novgorod, Pskov, Tver și Smolensk În Republica Boierească Pskov, "Partidul Lituanian" a preluat la început conducerea, condus de fiul său cel mare, prințul Pskov Andrei de Polotsk (-), care s-a bazat pe nepotul său, primarul Pskov Iuri Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) (-) Cu toate acestea, după moartea sa într-un alt război cu Ordinul Teutonic, poporul din Pskov "a arătat calea" prințului lituanian și l-a numit la tron pe prințul Vyazma

Evstafi Fedorovich (-), care se orienta în mod tradițional spre Moscova În Republica Boierească Novgorod, pozițiile "partidului pro-Moscova", care a fost condus timp de mulți ani de șeful unuia dintre clanurile boierești influente, Ontsifor Lukich, au fost în mod tradițional mai puternice Cu toate acestea, în Principatul Smolensk, Olgerd a reușit să-i subjugă pe principii locali Ivan Alexandrovici (-) și Sviatoslav Ivanovici (-), care au devenit noi "victime" ale implementării planurilor sale grandioase pentru toate țările rusești Un alt aliat în lupta împotriva Moscovei a fost antagonistul ei de multă vreme, prințul Mihail Alexandrovici de Tver (-), care era fratele mai mic al soției sale, prințesa lituaniană Ulyana În alianță cu acești prinți, Olgerd a pornit trei campanii împotriva Moscovei în , și , dar, după cum știți, a eșuat în războiul cu Dmitri Donskoy Al doilea front al luptei pentru ținuturile rusești a fost deschis în direcția de sud în confruntarea cu Hoarda Inițial, o parte semnificativă din pământurile principatelor Cernigov și Bryansk au trecut sub stăpânirea Lituaniei, unde pe tron a fost stabilit ultimul prinț Cernigov Roman Mihailovici (-) Apoi, după victoria asupra Hoardei în Bătălia Apelor Albastre, pământurile Principatului Kiev au devenit parte a Lituaniei, al cărei prinț specific a fost fiul său Vladimir Olgerdovici (-) Cu toate acestea, pe acest front, Olgerd a suferit curând o altă înfrângere, deoarece Bryansk ( ), Smolensk ( ), Podolia și Volyn ( ) i-au scăpat de sub control Al treilea centru de confruntare între Vilna și Moscova a apărut pe frontul bisericesc-religios, ideologic, unde a avut loc o confruntare tranșantă între două curente ideologice - "isihaștii cosmopoliți" și "naționaliștii ruși" Problema conținutului ideologic și a compoziției personale a acestor curente este încă subiectul unei discuții științifice de lungă durată, la care au luat parte mulți istorici și teologi, printre care și A V Kartashov, A E Presnyakov, G M Prohorov, A G Kuzmin, R G Skrynnikov, V V Petrunin și alții Dar este destul de evident că confruntarea lor nu a fost doar teologică, ci și politică Dacă Dmitri Donskoi s-a bazat pe conducătorii bisericii naționale, care erau conduși de mitropolitul Alexei al Kievului și al întregii Rusii, atunci Olgerd l-a sprijinit în mod deschis pe protejatul isihaștilor din Constantinopol, mitropolitul Ciprian, sub care un nou scaun al mitropolitului Kievului, Rusia iar Lituania a fost special stabilită la Kiev Mai mult, atunci mulți ierarhi bizantini care mărturiseau isihasm au început să cocheteze activ cu tronul roman, sperând să obțină sprijin în lupta împotriva turcilor otomani, care amenințau Constantinopolul Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei la sfârșitul anului XIV - mijlocul secolului al XV-lea Cu puțin timp înainte de moartea sa, Olgerd a decis să predea frâiele guvernului nu fiului său cel mare Andrei de Polotsk, ci unuia dintre fiii săi mai mici, Jagiello (-), care, datorită autorității enorme a prințului Keistut de Trok , a putut să se impună Subiect: Rus' ȘI LITUANIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV pe tronul mare-ducal din Vilna Cu toate acestea, în , în secret din partea influentului său unchi, care fusese în mod constant în război cu cruciații toată viața, Jagiello a semnat un tratat de pace cu Ordinul Teutonic și un armistițiu cu Ordinul Livonian Mai mult, în a intrat într-o alianță militară cu Mamai, ceea ce a provocat o nemulțumire puternică atât în rândul lui Keistut, cât și al fraților săi mai mari Andrei Polotsky și Dmitri Trubcevsky, care au luptat sub steagul lui Dmitri Donskoy pe câmpul Kulikovo Potrivit multor istorici (V Antonovici, I Grekov, F Shabuldo), sprijinul lui Mamai a fost cel care l-a costat pe Jagiello la tronul de la Vilna, din care prințul

Keistut (-) l-a răsturnat Cu toate acestea, în curând, cu sprijinul militar și diplomatic al Ordinului Teutonic și al Hoardei, Jagiello a recâștigat tronul marelui prinț și l-a ucis cu trădătoare pe unchiul încoronat, care a negociat cu nesăbuință În , după înfrângeri majore în războiul cu Ordinul Teutonic, Jagiello a fost nevoit să se apropie de Moscova Acest fapt remarcabil a fost evidențiat de două tratate internaționale, informații despre care s-au păstrat în Inventarul Ordinului Ambasadoral pentru , descoperit de academicianul L V Tcherepnin Potrivit primului acord, însuși Marele Duce Jagiello și cei doi frați ai săi mai mari Skirgailo și Koribut au recunoscut "vechimea" lui Dmitri Donskoy și i-au sărutat crucea Marelui Duce al Moscovei Și conform celui de-al doilea acord, mama Marelui Duce, fosta prințesă din Tver Uliana Alexandrovna, a fost de acord cu căsătoria fiului ei Jagiello cu fiica lui Dmitri Donskoy Sophia, dar cu condiția ca Ortodoxia să devină religia de stat a Marelui Ducat al Lituaniei și Rusiei Cu toate acestea, din cauza intrigilor lui Oleg Ryazansky și Khan Tokhtamysh, alianța planificată nu a avut loc, iar Jagiello a fost de acord cu o alianță cu Hoarda și Polonia vecină, unde a apărut o criză dinastică din cauza faptului că după moartea lui Ludovic I de Anjou (-) pe tronul Poloniei a fost înființat de tânăra sa fiică Jadwiga (-) În ianuarie , între Polonia și Lituania a fost semnată o uniune dinastică și ecleziastică a lui Krevo, care prevedea căsătoria reginei poloneze cu prințul lituanian, botezul acestuia după ritul catolic și încoronarea pe tronul polonez În februarie , Jagiello a ajuns la Cracovia, unde a fost botezat de arhiepiscopul Jan și, sub numele creștin Vladislav, a fost căsătorit cu tânăra regină poloneză Apoi s-a mutat la Lublin, unde la congresul magnaților polonezi a fost proclamat noul rege polonez Vladislav al II-lea (-) Cu toate acestea, după ce s-a mutat la Cracovia, el nu avea de gând să se despartă de coroana princiară și a început să conducă Lituania prin fratele său mai mic, prințul Kernovsky, Alexandru, care a devenit guvernatorul său la Vilna Unirea dinastică și ecleziastică cu Polonia catolică a provocat o nemulțumire ascuțită în țările ortodoxe ruse, iar lupta împotriva lui Vladislav al II-lea a fost începută de vărul său, prințul trokian Vitovt Keistutovich, care a intrat într-o alianță militară cu Marele Maestru Konrad Rothenstein și fiul său socrul, Marele Duce al Moscovei Vasily I Noul Civil Războiul (-), la care au participat toți principii lituanieni, a continuat cu succes diferit, până când adversarii coroanei poloneze au câștigat În , părțile în război au semnat Tratatul de la Ostrovsky, conform căruia Vitovt (-), după ce a primit titlul de Mare Duce al Lituaniei, a devenit conducătorul deplin al Marelui Ducat al Lituaniei, Rusiei și Samogitiei Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) După ce a primit tronul râvnit, Vitovt a intrat în punerea în aplicare a unui plan grandios de a anexa Lituaniei toate pământurile rusești care se aflau sub stăpânirea Hoardei În acest scop, în a intrat într-o alianță militară cu hanul fugar Tokhtamysh, care a fost răsturnat de pe tronul Sarai de rivalul său Timur-Kutlug (-) Esența acestei uniuni era că Vitovt îi va oferi asistență militară lui Tokhtamysh și îi va acorda drepturi asupra tuturor pământurilor rusești care erau dependente de vasal de Hoardă Cu toate acestea, planurile grandioase ale prințului lituanian nu erau destinate să devină realitate, deoarece în , în celebra bătălie de pe râul Vorskla, armata sa aliată a suferit o înfrângere zdrobitoare din partea Hoardei temnik Edigey, care a devenit conducătorul de facto al Hoardă În mod ciudat, Moscova a primit cel mai mare câștig din această înfrângere, deoarece înfrângerea lui Vitovt și Tokhtamysh nu

numai că a salvat toate țările rusești de la anexarea Lituaniei, dar i-a permis și prințului Moscovei să returneze Vyazma și Smolensk Adevărat, în Vitovt, după ce a declanșat un nou război cu ginerele său, a returnat pământurile pierdute, dar fostele planuri hegemonice ale Lituaniei de a deveni un centru alternativ pentru unificarea pământurilor rusești au fost în cele din urmă puse capăt În , "Marele Război" al Regatului Poloniei și al Marelui Ducat al Lituaniei a început cu Ordinul Teutonic Timp de un an întreg, războiul a continuat cu succese diferite, deoarece adversarii nu au îndrăznit pentru o luptă generală pentru o lungă perioadă de timp Dar în iulie , a avut loc celebra bătălie de la Grunwald, în timpul căreia armata combinată a lui Vladislav și Vytautas i-a învins complet pe cavalerii Ordinului teuton, care a fost nevoit să semneze umilitorul Tratat de la Torun După o victorie comună asupra cruciaților, în conducătorii Poloniei și Lituaniei au semnat Uniunea de la Horodello, care a subminat în mod semnificativ interesele nobilimii ortodoxe ruse și lituaniene și a emis o serie de preferințe pentru acei reprezentanți ai nobilimii și magnaților lituanieni care a mărturisit catolicismul Desigur, o astfel de politică a Vilnei și Varșoviei a provocat respingerea unei părți semnificative a populației ruse din Lituania Prin urmare, imediat după moartea lui Vitovt, noul principe lituanian Svidrigailo (-), care conducea "partidul ortodox" al nobilimii lituano-ruse, a început războiul de la Lutsk cu Vladislav al II-lea Cu toate acestea, nu a avut succes, iar după înfrângerea trupelor "partidului ortodox" de pe râul Sveita, nepotul regal Sigismund (-) a preluat tronul Lituaniei, iar Svidrigailo și-a petrecut restul zilelor pe tronul temporar a recreat tronul lui Volyn, unde a murit în După moartea lui Sigismund, care a căzut victima unei alte conspirații a magnaților lituanieni, fiul cel mic al lui Vladislav Casimir (-) a devenit Marele Duce al Lituaniei, care a continuat cu succes politica de subjugare a Lituaniei, deoarece după moartea lui fratele mai mare Vladislav al III-lea (-), el a devenit proprietarul deplin al Varșoviei și noul rege polonez Inițial, sub forma structurii sale, Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei a fost o federație feudală tipică, unde mari principate specifice cu capitale în Kiev, Vladimir-Volynsky, Polotsk, Vitebsk și alte țări rusești, care alcătuiau cea mai mare parte a teritoriului său , s-au păstrat aproape în totalitate Tocmai această împrejurare a explicat faptul că:) la curtea Marelui Duce al Lituaniei și în munca oficială de birou s-a folosit doar limba rusă;) temeiul tuturor legilor și procedurilor judiciare de stat, civile, administrative și penale Subiect: Rus' ȘI LITUANIA ÎN A DOUA JUMĂTATE A SECOLULUI XIII - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV a fost "Adevărul Rusiei";) aristocrația intitulată rusă și alte categorii de oameni de serviciu au ocupat o poziție proeminentă în serviciul civil, militar și diplomatic etc Cu toate acestea, după semnarea uniunilor Kreva ( ) și mai ales Horodel ( ), situația din Lituania a început să se schimbe dramatic, deoarece:) În , regele polonez Vladislav al II-lea a emis "Privilegiul Vilna", conform căruia toți feudalii ruși și lituanieni care s-au convertit la catolicism au primit beneficii semnificative, în special dreptul la proprietatea deplină a proprietăților lor pământuri, scutirea de toate îndatoririle de stat, cu excepţia serviciilor militare etc Mai mult, pornind de la acest decret, în toate documentele regale, devine comună o rezervă că toate drepturile și privilegiile sunt acordate în Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei după modelul polonez, "precum și în Corum polonez") În - Marele Duce al Lituaniei Vitovt a desființat aproape toate principalele principate specifice din Lituania, iar ținuturile

rusești originare au început să fie conduse nu de îndrăzneții Rurikovici și Gediminovici, ci de guvernatorii mari ducali care erau complet loiali guvernului central, care au fost numiți de la reprezentanţi ai nobilităţii lituaniene care adoptaseră credinţa catolică) În , Vitovt a emis "privilegiul Gorodelsky", care a oferit drepturi și privilegii speciale în guvernare numai acelor prinți, boieri și nobili slujitori ruși și lituanieni care s-au convertit de la ortodoxie la catolicism Între timp, conform calculelor istoricului rus I P Borichevsky, autorul unei monografii speciale "Ortodoxia și poporul rus în Lituania" ( ), în acei ani de familii princiare lituaniene din dinastia Gediminovici, în special Golitsyns, Kurakins, Khovanskys, Trubetskoys, Mstislavskys, Volynskys , Shcenatevs, Patrikeevs și Bulgakovs erau religii ortodoxe și au pierdut automat ocazia de a influența cursul politic al Vilnei) Conform "Privilegiului Gorodel", numai reprezentanți ai nobilimii catolice lituaniene, și anume prinții Czartoryski, Khodkevich, Radziwill, Pototsky, Vyshnevetsky și alții, precum și cele mai înalte grade ale clerului catolic - Vilna, Lutsk, Brest, Episcopii Samogitian și Kiev ar putea intra în componența Consiliului Boieresc sau Pan-Rada, care a limitat semnificativ puterea Marelui Duce al Lituaniei Intrarea reprezentanților aristocrației princiare ortodoxe și ai episcopiei ortodoxe în acest Sinod boier a fost închisă, care va reveni în curând să bântuie coroana lituaniană cu trei războaie de graniță cu Moscova Tema: Rus' LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIV - MIJLOCUL SECOLULUI XV (AL DOILEA ETAPA UNIUNII TERMANARE RUSICE -) Plan: Domnia lui Vasile I (-) Războiul feudal și domnia lui Vasily al II-lea (-) Biserica Ortodoxă Rusă în prima jumătate a secolului al XV-lea Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Domnia lui Vasile I (-) După moartea lui Dmitri Donskoy, tronul a fost moștenit de fiul său cel mare, Vasily I (-), care a devenit primul prinț rus care nu a mers la Saray pentru a obține eticheta de han, ci a primit-o de facto, potrivit acestuia "Scrisoarea spirituală" a tatălui Mai mult, ceea ce este demn de remarcat, nici Hanul Tokhtamysh însuși, nici alți prinți ruși nu au încercat măcar să-i conteste drepturile la statutul de mare ducal ereditar Între timp, urcarea pe tron a noului Mare Duce a trezit un interes deosebit în rândul prințului Vitovt de Trok, care de mult născuse planuri grandioase pentru ținuturile rusești În ianuarie , sub influența Mitropolitului-Isihast Ciprian, care îl favorizase de mult pe Vytautas, Vasily I s-a căsătorit cu singura sa fiică, Prințesa Sofia, cu care s-a logodit în timp ce tatăl său era încă în viață Desigur, această căsătorie a Marelui Duce a avut un context pur politic, cu toate acestea, în ciuda influentului său soc, el a continuat politica tatălui său de a colecta pământuri rusești Deja în , profitând de faptul că domnitorul Samarkandului, marele emir Timur (Tamerlan), a provocat o înfrângere militară majoră lui Han Tokhtamysh, Vasily I a plecat la Saray, unde, învingându-și cu pricepere rivalii, prințul Suzdal Vasily Dmitrievici și prințul Ryazan Oleg Ivanovici au primit destul de ușor trei etichete de khan pentru principatele Nijni Novgorod, Murom și Tarusa Neavând timp să se întoarcă la Moscova, în ianuarie , Vasily I s-a confruntat cu o "răzvrătire" a boierilor influenți din Novgorod, care au refuzat să plătească un tribut anual și să recunoască dreptul curții mitropolitane în ținuturile Novgorodului, ca urmare a care "învățând pacea de la Nizov" Rezultatul acestei "boli" a fost un nou război cu oamenii liberi din Novgorod, în timpul căruia armata Moscova a capturat Torzhok, Volokolamsk și Vologda Adevărat, în anul următor, după ce a fost învins de novgorodieni, Marele Duce le-a returnat

pământul Dvina, dar cele mai importante centre comerciale - Volokolamsk și Torzhok au rămas la Moscova Între timp, în , ca urmare a unei noi campanii a trupelor lui Timur împotriva lui Sarai, Tokhtamysh a fost în cele din urmă învins în bătălia de pe râul Terek și a fugit pe teritoriul Câmpului Sălbatic, apoi în Lituania vecină și s-a stabilit la Kiev Indirect, această campanie a afectat și ținuturile rusești, deoarece detașamentele de avans ale Hoardei au ajuns în orașul Yelets, unde a domnit unul dintre prinții Kozel, Yuri Ivanovich Krivoi În această situație, Vasily I a ieșit în întâmpinarea inamicului și a tăbărât la granița Oka, dar, din fericire pentru Moscova, războinicii ruși nu au fost nevoiți să lupte cu armata lui Timur, deoarece, după ce l-a devastat pe Yelets, armata sa a întors spre sud și s-a deplasat prin Sălbăticie Câmp (teritoriul Novorossiei moderne) către stepele Mării Negre, unde s-a refugiat Tokhtamysh În literatura istorică (M Safargaliev, V Egorov) există o idee destul de comună că pretinsul scop al acestei campanii a fost cucerirea completă a ținuturilor ruse de sud Cu toate acestea, o serie de autori moderni (I Knyazky, A Gorsky) consideră că o astfel de plecare bruscă a lui Timur spre sud s-a datorat faptului că scopul principal al acestei campanii a fost înfrângerea completă a Hoardei de Aur, iar campania către nord, spre tărâmurile rusești, a fost complet lipsită de sens pentru el, pentru că nu promitea pradă bogată, iar slăbirea Moscovei nu făcea parte din planurile lui Timur, deoarece păstrarea status quo-ului l-a salvat de posibile preocupări de la Golden Hoarda însăși După înfrângerea lui Tokhtamysh, adevărata putere în Sarai a fost preluată de un nou uzurpator, Emir Yedigey, care "transferă toți prinții din Ordin, chiar și întregul regat este unul singur Subiect: Rus' LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIV - MIJLOCUL SECOLULUI XV (A DOUA ETAPA A UNIUNII ȚĂRILOR RUSICE -) dsrzhlshb și prin propria sa voință regele postdlyashe Timir-Kutlug (-) a devenit primul "rege" numit, a cărui sarcină principală a fost să continue lupta împotriva hanului fugar Tokhtamysh, care a primit sprijin militar de la prințul lituanian Vitovt Potrivit Cronicarului de la Tver și Cronicii Trinității, tratatul aliat semnat între ei prevedea ca hanul Hoardei, la întoarcerea tronului său de drept, să pună un aliat fidel "prin prinților pe cei mari de la Moscova" Unii istorici (A Presnyakov, L Cherepnin) au tratat această informație cronică cu deplină încredere, dar adversarii lor (A Gorsky) și-au exprimat părerea că a fost dificil de judecat cât de mult reflectă aceste dovezi starea reală a lucrurilor Oricum ar fi, este destul de evident că Vytautas nutrise de mult timp planuri grandioase de a subjuga puterii lui cât mai multe principate rusești, inclusiv toate ținuturile mari ducale În , el a luat stăpânirea principatului Smolensk și a plasat pe tronul local un vechi aliat al Lituaniei, prințul Bryansk Roman Mihailovici, care a devenit noul său guvernator la Smolensk Apoi, în - , în contextul unui nou conflict între boierii din Novgorod și Vasily I, a sprijinit oponenții Moscovei, dar de data aceasta toate eforturile sale au fost fără succes, deoarece în timpul noului război au venit Vologda, Ustyug și Bezhetsky sub autoritatea Marelui Duce Top În plus, în , Vasily I a încheiat un nou tratat cu bătrânul prinț Tver Mihail Alexandrovici, în care a stipulat în mod specific o alianță militară împotriva amenințării lituaniene După ce a suferit o înfrângere în lupta pentru stăpânirea ținuturilor Novgorodului, Vitovt a decis să se răzbune în direcția sudică, adunând la Kiev o armată unită, formată din regimente rusești, lituaniene, teutonice și Hoardei, a pornit în campanie împotriva lui Timur -Kutlug În august , pe râul Vorskla a avut loc o luptă grandioasă cu armata Nogai a Emirului Edigei, în timpul

căreia Vitovt a fost complet învins Această înfrângere a dat o nouă lovitură zdrobitoare planurilor sale hegemonice pentru ținuturile rusești, de care adversarii săi de multă vreme nu au reușit să profite Deja în , Marele Duce de Ryazan Oleg Ivanovici a plecat într-o campanie la Smolensk, l-a ucis pe prințul local Roman Mihailovici de Bryansk și și-a plasat pe tron credinciosul său ginere, prințul fugar Smolensk Yuri Svyatoslavich Cu toate acestea, imediat după moartea prințului Ryazan, în , Vitovt a decis să se răzbune din nou pentru pământurile pierdute și, bazându-se pe "partidul lituanian" al boierilor Smolensk și sprijinul vărului său, regele polonez Vladislav al II-lea, a capturat din nou Vyazma și Smolensk, care au căzut timp de un secol întreg din sfera de influență a Moscovei și au devenit parte a Lituaniei Între timp, prințul de Smolensk Yuri Svyatoslavich, nefiind sprijinit de la Vasily I, care "nevrând să-l schimbe pe Vitovt", a plecat la Novgorod, unde a primit o serie de orașe locale pentru hrănire Evaluând o astfel de nehotărâre a propriului său ginere, deja în Vitovt a capturat volosta Kolozha și a asediat Pskovul Cu toate acestea, de data aceasta, prințul lituanian a calculat greșit foarte mult, de la moartea aliatului său de multă vreme, Mitropolitul-Isihast Ciprian, a schimbat dramatic alinierea forțelor politice la Moscova Sub presiunea unor boieri mari ducali influenți, Vasily I a mers împotriva socrului său și a plecat într-o campanie la granițele Lituaniei După ce a ajuns la granița râului Plava, armata Moscovei a stat pe Pashkova Gati, dar nu a forțat-o Nici armata lituaniană nu a luat măsuri active și, ca urmare, chestiunea s-a încheiat în pace Este adevarat, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) în , după ce Vasily I l-a adăpostit pe prințul Bryansk fugar Svidrigailo, care era de mult în opoziție cu vărul său Vitovt, a mărșăluit spre Moscova și a capturat orașul de graniță Odoev Ca răspuns, regimentele de la Moscova au atacat posesiunile lituaniene și au capturat una dintre cetăți în drum spre Vyazma Drept urmare, două armate opuse au convergit pe râul de graniță Ugra, dar din nou nu au îndrăznit să se angajeze într-o luptă decisivă După îndelungate negocieri, s-a încheiat o "pace eternă", care a durat aproape jumătate de secol Semnarea acestui tratat s-a dovedit a fi un act extrem de oportun, deoarece deja în noiembrie emirul Hoardei Edigey a pornit brusc într-o campanie împotriva Moscovei În această situație, Vasily I, fără să aștepte apropierea cavaleriei tătare, a plecat de urgență la Kostroma și a părăsit capitala în grija lui Vladimir Serpuhov și a doi frați mai mici, Andrei și Petru Cu toate acestea, apropiindu-se de Moscova bine fortificată, Emir Edigey nu a îndrăznit să o ia cu asalt, ci "urlând, dizolvă tot pământul Russtei, au ars orașul Pereyaslavl, și în Rostov și Iuriev, și în toate cimitirele și în sat dintre țărani, au făcut mult rău, ineh izsekosh și ineh în plin poimasha Între timp, la sediul lui Edigei, în satul Kolomenskoye de lângă Moscova, a venit vestea că în Saray a apărut o conspirație împotriva următorului său "rege", Hanul Pulad (-) și, după ce a primit o răscumpărare de de ruble, el plecat în grabă de acasă Motivul acestei campanii este încă subiectul unor discuții științifice aprinse, deoarece cronicarul Rogozhsky, GV Novgorod, Trinity și alte cronici au conținut diferite interpretări ale acestui eveniment Unii istorici (L Cherepnin, I Grekov, A Grigoriev) au avut mai multă încredere în cronica "Povestea invaziei lui Edigei", unde acest act a fost interpretat ca o campanie a tătarilor aliați pentru a proteja interesele Marelui Duce de pretențiile ilegale a Lituaniei Cu toate acestea, adversarii lor (Y Lurie, A Gorsky) credeau că adevăratul motiv al acestei campanii a fost cuprins în așa-numitul "Mesaj al lui

Yedigey", unde se afirma în mod direct că:) Prințul Vasily nu călătorise la Saray din vremea lui Han Timur-Kutlug,) adăpostește copiii fugarului Han Tokhtamysh,) nu onorează ambasadorii și comercianții Hoardei și) se sustrage de la plata tributului Hoardei timp de mulți ani sub pretextul că "acest ulus era obosit și nu avea nicio ieșire" Adică, de fapt, a fost vorba despre faptul că, de la răsturnarea legitimului Han Tokhtamysh, Moscova, timp de treisprezece ani, nu a plătit anual "ieșirea Hoardei" lui Saray în valoare de de ruble, deoarece a crezut pe bună dreptate că Edigei a fost același uzurpator al puterii ca și Mamai și, prin urmare, nu i-a considerat pe toți "regii" de acolo - Timur-Kutlug, Shadibek și Pulat ca fiind stăpânii ei legitimi În știința istorică, există și o dezbatere continuă despre consecințele acestei campanii Unii autori (A Khoroshkevich, I Knyazky) au susținut că Moscova a trebuit să reia plata tributului în aceeași sumă, ceea ce a dus la înăsprirea dependenței vasale a ținuturilor rusești de Hoardă Alți istorici (N Karamzin, A Kirpichnikov, V Nazarov) credeau că o consecință directă a acestei campanii a fost călătoria lui Vasily I la Hoardă și restabilirea eliberării etichetei hanului pentru o mare domnie În cele din urmă, al treilea grup de autori (Iu Seleznev, A Gorsky) susține că aceste judecăți sunt nefondate, deoarece:) Sarai nu a putut niciodată să primească o datorie uriașă de de ruble de la Moscova;) prima călătorie a lui Vasily I la Saray a avut loc abia în , când "regele" legitim al Hoardei, fiul cel mare al lui Tokhtamysh Khan Jellal-ad-Din, a fost pentru scurt timp pe tron și) mărimea anuală Tributul hoardei a fost redus de la la de ruble Subiect: Rus' LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIV - MIJLOCUL SECOLULUI XV (A DOUA ETAPA A UNIUNII ȚĂRILOR RUSICE -) După cum au remarcat pe bună dreptate mulți istorici (A Kuzmin, V Nazarov, A Gorsky), a doua jumătate a domniei lui Vasily I se reflectă în surse la fel de fragmentare și nesistematice, pe cât era însăși domnia sa nesistematică Între timp, se știe cu adevărat că a trebuit să manevreze constant între Vilna și Sarai, unde la acea vreme pe tronul Hanului au fost înlocuiți doisprezece "regi" ai Hoardei, dintre care mulți erau protejați ai Vilnei În plus, Vasily I a trebuit să-și apere destul de dur drepturile legale asupra posesiei principatului Nijni Novgorod, pe care descendenții regretatului prinț Boris Konstantinovici au încercat în mod constant să-l contestă, și republica boierească Novgorod, unde lupta dintre "Moscova" iar partidele "lituaniene" ale boierilor locali au escaladat brusc În martie , Vasily I, care, se pare, nu se deosebea prin starea de sănătate deosebit de bună, în prezența mitropolitului Fotie și a șase boieri apropiați, a întocmit tradiționala "Scrisoare duhovnicească", în care "a dat un rând fiului său, Principele" Vasili și prințesa lui " Faptul că fiul său cel mic, Vasily al II-lea (-) a devenit singurul său moștenitor, se explică prin simpla împrejurare că, la momentul scrierii, toți fiii săi mai mari - Iuri, Ivan, Daniel și Semyon, fie au murit în copilărie, sau de la "ciumă", care a lovit ținuturile rusești în Cu toate acestea, mulți istorici (M Tikhomirov, L Cherepnin, A Kuzmin) au acordat o atenție deosebită faptului că "Scrisoarea spirituală" a lui Vasily I era fundamental diferită de "Scrisoarea spirituală" a tatălui său Dmitri Donskoy, pe care el însuși a binecuvântat fiul său cel mare "cu patria sa, mare prinț" Aici, dimpotrivă, s-a spus că "Dumnezeu îi va da fiului meu o mare domnie, eu îl binecuvântez pe fiul meu, prințul Vasily, uneori și yaz" Cu toate acestea, cel mai frapant articol al acestui statut mare-ducal a fost articolul care spunea: "Îmi ordon fiului meu, Prințul Vasily, și prințesei mele, și copiilor mei, vrdt-ului și socrului meu, Marele Duce

Vitovt pe o căruță și pe ea, ca el are tristețe, și tinerii lor vrdty, prințul Ondrey Dmitrievich și prințul Piotr Dmitrievich, și prințul Semyon Volodimerovici și prințul Yaroslav Volodnmerovici, și vrltye lor, până la πχ până la sfârșit Astfel, Vasily I a predat Moscova și întreaga Rusie de Nord-Est la dispoziția Marelui Duce al Lituaniei, întrucât toți "frații" numiți erau prinți specifici Rusiei de Nord-Est, iar această împrejurare va face inevitabil Războiul Feudal care va izbucni în Rus' în curând Războiul feudal și domnia lui Vasily al II-lea (-) Procesul de unificare politică a țărilor rusești din jurul Moscovei a fost influențat semnificativ de războiul feudal din al doilea sfert al secolului al XIV-lea, cauzele cărora mulți istorici (A Presnyakov, L Cherepnin, A Zimin, V Kobrin, N Borisov) a văzut în mod tradițional într-o criză dinastică Esența problemei a fost următoarea: pentru o lungă perioadă de timp în Rusia a existat un ordin tribal de succesiune de facto la tron, dar după celebra epidemie de ciumă din , în timpul căreia aproape toți membrii familiei mare-ducale au murit , s-a transformat în mod firesc într-o ordine de familie, care legal nu a existat niciodată fix Mai mult, conform "Scrisorii spirituale" a lui Dmitri Donskoy ( ), cei doi fii ai săi, Vasily și Iuri Dmitrievici, urmau să moștenească pe rând tronul Cu toate acestea, Marele Duce Vasily I, disprețuind testamentul tatălui său, a predat tronul Marelui Duce în mâinile sale Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) fiul de zece ani, Vasily al II-lea (-), și nu fratele său mai mic, Iuri Zvenigorodsky (-) În același timp, remarcabilul istoric rus profesor A G Kuzmin a subliniat pe bună dreptate că cauza acestui război stă nu numai în criza dinastică Mai semnificativ a fost faptul că adevăratul conducător al Rusiei sub Vasily al II-lea a fost bunicul său, Marele Duce al Lituaniei Vitovt (-), ceea ce a provocat o respingere puternică în rândul multor prinți și boieri influenți care s-au unit în jurul lui Iuri Zvenigorodsky și fiilor săi După moartea Marelui Voievod Vasily I, tronul Marelui Duce, conform voinței sale, a fost succedat de fiul său Vasily II cel Întunecat (-) Cu toate acestea, "Carta spirituală" a regretatului Mare Duce și a fratelui mai mare nu a fost în mod categoric recunoscută de prințul appanage Yuri Zvenigorodsky, care, referindu-se la voința tatălui lor Dmitri Donskoy, a cerut ca acesta să transfere drepturile asupra tronului Marelui Duce În mod evident, ambele părți nu au vrut să cedeze și au început să se pregătească intens pentru război Dar în acel moment, preponderența forțelor era în mod clar de partea lui Vasily al II-lea, deoarece el a fost susținut activ nu numai de șeful Bisericii Ortodoxe Ruse, Mitropolitul Fotie, ci și de puternicul principe Vitovt, care i-a fost bunicul pe partea maternă În această situație, Yuri Zvenigorodsky a fost forțat să fie de acord cu o înțelegere și a semnat un "terminare" cu nepotul său, conform căruia el s-a recunoscut drept "tânărul rege" al lui Vasily al II-lea și s-a angajat că va căuta în mod legal restaurarea sa a încălcat drepturile la eticheta mare-ducală Între timp, imediat după încheierea acestui acord, în , capitala oficială a Marelui Principat Vladimir a fost transferată de la Vladimir la Moscova, iar exact un an mai târziu, au fost comasate legal teritoriile principatelor Moscova și Vladimir, care, de fapt , a făcut ca orice luptă pentru biroul khanului să fie absolut nepromițătoare etichetă pentru o mare domnie Cu toate acestea, în , după moartea lui Vitovt, și apoi a mitropolitului Fotius, Iuri Zvenigorodsky s-a dus la Ulu-Mukhamed (-) în Saray pentru eticheta hanului, unde propriul său nepot stătea de o lună Litigiul pentru eticheta hanului a durat aproape un an întreg, până când apropiatul boier al prințului Moscovei Ivan

Dmitrievici Vsevolozhsky a făcut ultimul, dar cel mai mortal argument: "Prințul Gyurgii neshchet masa prințului din grlmotoi ei morți, iar prințul Vlsenlyen conform la salariul țarevului, prin deterem și yarlyk " Drept urmare, Yuri Zvenigorodsky s-a întors în patria sa strămoșească "fără săruri", iar Vasily al II-lea a intrat în Moscova ca Mare Duce legitim, după ce a primit o etichetă din mâinile țarului Hoardei însuși Dar, așa cum se întâmplă adesea în istorie, "Maestatea Sa cazul", sau mai degrabă o măruntă intrigă, ambalată într-o cutie, a intervenit încă o dată în desfășurarea ulterioară a evenimentelor din Rus' Totul a început cu faptul că, din vina mamei lui Vasily al II-lea, marea ducesă Sofia Vitovtovna, care dorea să-și vadă viitoarea noră nu fiica cea mică a unui alt boier din Moscova, în acest caz Ivan Vsevolzhsky, ci sora mai mică a prințului Borovsko-Serpukhov Vasily Yaroslavich (-), a existat un conflict ascuțit în elita politică a Moscovei Boier insultat I D Vsevolzhsky, care născocise de mult timp planuri grandioase de a se căsători cu marea familie ducală și de a câștiga o greutate politică și mai mare, a plecat imediat mai întâi la Tver, iar apoi la Galich sub aripa aceluiași prinț din Galiția-Zvenigorod ofensat, unde a început să convingă activ el să înceapă un război cu Vasia Subiect: Rus' LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIV - MIJLOCUL SECOLULUI XV (A DOUA ETAPA A UNIUNII ȚĂRILOR RUSICE -) linia II Uleiul a fost adăugat la foc de un nou conflict care a izbucnit brusc la "terciul de nuntă" al lui Vasily al II-lea cu tânăra prințesă Maria Yaroslavna, unde aceeași Sofya Vitovtovna l-a insultat public pe Vasily Kosoy, smulgând cureaua presupusă "furată" a lui Dmitri Donskoy ceea ce l-a forțat pe el și pe fratele său mai mic Dmitry Shemyak să se împace imediat cu tatăl său Iuri Zvenigorodsky și să meargă la el în Galich Mai mult, în drum spre capitala părintelui, ca răzbunare pentru insulta publică, prinții galici au invadat pământurile marelui duce și "l-au îngropat pe Iaroslavl și au jefuit vistieria tuturor prinților" În februarie , la sosirea fiilor săi la Galich, Yuri Dmitrievich și-a întocmit "Scrisoarea spirituală", conform căreia a lăsat moștenire "copilul său Violenței, Dmitri și Dmitri cel Mai mic, patrimoniul său, la Moscova, zhrevey-ul său pentru trei ", care a declanșat de fapt un nou război sângeros în Rus' În aprilie , armata unită a prinților din Galiția-Zvenigorod a mărșăluit asupra Moscovei și, în bătălia de pe râul Klyazma, la douăzeci de mile de capitala marelui prinț, a distrus în bucăți armata adunată în grabă a prințului Moscovei Vasily al II-lea, fugind de represalia iminentă, abia a reușit să scape la Tver și de acolo chiar mai departe - la Kostroma, iar prințul Yuri Zvenigorodsky a intrat solemn la Moscova și a preluat tronul Marelui Duce "prin patrie și bunic" Între timp, la sfatul bătrânului boier al Moscovei Semyon Fedorovich Morozov, Vasily al II-lea a primit granița Kolomna, care până atunci devenise al doilea oraș cu statut al marii domnii, ca răscumpărare Spre surprinderea lui Yuri Zvenigorodsky, în curând "de la mic la mare, toată lumea s-a dus la Kolomna la Marele Duce", inclusiv nobilii boieri moscoviți Patrikeevs, Morozovs, Velyaminovs, Chelyadins, Sheremetevs și alți oameni de serviciu care nu au recunoscut autoritatea noul Mare Duce, "nu erau obișnuiți să slujească ca prinț Galich Ultima confruntare a fost uciderea urâtă nu pe câmpul de luptă, ci ca urmare a unui complot meschin al lui Dmitri Shemyaka și Vasily Kosoy al aceluiași boier din Moscova, Semyon Fedorovich Morozov Drept urmare, Iuri Zvenigorodsky, trezindu-se fără sprijin și sprijin din partea boierilor influenți din Moscova și a "toți nobilii", realizând că "ședința lui la marea domnie nu este puternică", a preferat să se împace cu nepotul său și să-i returneze

tronul marelui prinț Mai mult, în septembrie , a fost semnat un acord între un unchi și un nepot, potrivit căruia nobilul prinț-avocat Iuri Dmitrievici s-a angajat "să nu-mi accepte copiii, prințul Vasily și prințul Dmitri, nici măcar pentru viața lui, nici fiul meu cel mic , Prințul Dmitri, nu acceptă Hχ Imediat după încheierea acestei "terminări", Vasily al II-lea a trimis regimentele moscovite, conduse de boierul vecin, principele Iuri Patrikeev, împotriva fiilor mai mari ai lui Iuri Zvenigorodsky, care se stabiliseră la Kostroma Cu toate acestea, la sfârșitul lui septembrie , în bătălia de pe râul Kusi, armata galică a învins regimentele din Moscova și l-a capturat pe guvernatorul Marelui Duce După victorie, Vasily Kosoy și Dmitry Shemyaka și-au îndemnat tatăl să se întoarcă la marea domnie de la Moscova, dar el, după ce și-a arătat noblețea și loialitatea inerente față de acest cuvânt, a refuzat să încalce condițiile de "terminare" cu Vasily al II-lea și să se întoarcă la Moscova Între timp, potrivit istoricilor (A Zimin, Ya Lurie, V Kobrin, N Borisov), însuși Marele Duce, suspectând unchiul său de joc nelegiuit, în iarna lui , în fruntea a trei regimente de la Moscova, a mers într-o campanie împotriva lui Galich, dar nu a putut să o ia, iar "slurping nu sărat" sa întors acasă Între timp, s-a întors în capitala Galich Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Iuri Zvenigorodsky însuși, care "adunându-și toate urletele" el însuși s-a mutat la Moscova și în martie pe râul Mogze "lângă mănăstirea Sf Nicolae și Munte" a învins din nou regimentele moscovite ale lui Vasily al II-lea și s-a așezat din nou pe marele tron ducal Cu toate acestea, noua lui era pe tronul Moscovei s-a dovedit a fi prea trecătoare, pentru că doar trei luni mai târziu, în iunie , a murit în mod neașteptat la vârsta de șaizeci de ani Figura lui Yuri Zvenigorodsky a atras de mult timp și încă atrage atenția multor istorici, deoarece pe fundalul celor mai mulți dintre contemporanii și descendenții săi, el arăta mult mai atractiv decât ei Finul Sfântului Serghie de Radonezh, donatorul Mănăstirii Treimi, pe cheltuiala căreia a fost ridicată uimitoarea Catedrală a Treimii, finanțatorul Mănăstirii Savva-Storozhevsky, care a construit această nouă mănăstire cu economiile sale personale, un admirator al lucrării și destinatarul lui Andrei Rublev, Avraamy Chukhlomsky și Kirill Belozersky, un războinic curajos și un comandant norocos care nu a cunoscut niciodată înfrângeri rușinoase pe câmpul de luptă, el, desigur, a fost o figură remarcabilă în istoria medievală a Rusiei Cu toate acestea, să nu uităm că el poartă și partea lui de vină pentru sângeroasa ceartă internă care a zguduit-o pe Rus moscovite în acea perioadă fatidică pentru ea După moartea lui Yuri Zvenigorodsky, fiul său cel mare Vasily Yuryevich Kosoy, neavând drepturi legale asupra tronului marelui prinț, a uzurpat puterea la Moscova Între timp, preluarea puterii "de către patrie, nu de către bunic" l-a costat lateral, deoarece ambii frați ai săi mai mici Dmitry Shemyaka și Dmitri Krasny au refuzat să recunoască acest act ilegal Declarându-i "Dumnezeu nu este încă κοοχοτο, să domnească tatăl nostru, dar noi înșine nu vrem", au trecut de partea lui Vasily al II-lea și l-au recunoscut drept "cel mai bătrân rege al lor" Cu toate acestea, Vasily Kosoy a decis să lupte pentru tronul Moscovei și a început ostilitățile împotriva vărului său Adevărat, deja în mai a suferit o înfrângere zdrobitoare din partea regimentelor de la Moscova în bătălia de pe râul Kotorosl lângă Yaroslavl și a fugit la Kostroma Cu toate acestea, această înfrângere nu l-a luminat pe prințul galic, iar în primăvara anului a pornit din nou în campanie împotriva Moscovei, dar a fost din nou învins lângă satul Skoriatina de lângă Rostov, luat prizonier și

orbit Apropo, potrivit academicianului L V Cherepnin, de aici a apărut faimoasa și, la prima vedere, destul de ciudată poreclă, Oblique După înfrângerea lui Vasily Kosoy în ținuturile rusești, a venit în sfârșit pacea mult așteptată, care a durat aproape cinci ani, până când în toamna anului însuși Marele Duce "a aruncat lumea" și "a înălțat pe cei lipsiți de iubire" cu prințul Dmitri Shemya-koy, a plecat într-o campanie împotriva lui Uglich Cu toate acestea, de data aceasta problema s-a încheiat rapid în pace, deoarece în primăvara anului "Hegumen Zinoveya Troetskoy creează dragostea graniței πχ" O nouă rundă de dușmănie princiară a venit în , când fostul han al lui Ulu Ulus și noul conducător al Hanatului Kazan Ulu-Mukhamed (-) au pornit într-o campanie împotriva Rusului După ce a învins armata lui Vasily al II-lea lângă Suzdal, l-a capturat pe Marele Duce și a cerut o răscumpărare uriașă pentru el Profitând de această împrejurare, fratele mai mic al lui Vasily Kosoy, Dmitri Yuryevich Shemyaka, a preluat imediat tronul marelui prinț și s-a înrădăcinat la Moscova Cu toate acestea, în curând Vasily al II-lea, după ce i-a promis noului Kazan Khan Mahmud (-) să colecteze rapid o răscumpărare uriașă pentru persoana sa, s-a întors pe tronul tatălui său, iar Dmitry Shemyaka a fost forțat să părăsească Moscova și "pokezhe la cărbune" Însă deja în februarie , în timpul unei călătorii tradiționale de pelerinaj la Mănăstirea Treimii, Marele Duce a fost prins cu ticăloșie de agenți ai vărului său, orbit și, împreună cu soția sa Maria Yaro- Subiect: Rus' LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIV - MIJLOCUL SECOLULUI XV (A DOUA ETAPA A UNIUNII ȚĂRILOR RUSICE -) glorios trimis sub o "gardă puternică" la Uglich Dmitri Shemyaka a făcut același lucru cu mama în vârstă a lui Vasily II cel Întunecat, prințesa Sofia Vitovtovna, pe care a exilat-o în îndepărtatul Chukhloma După ce a avut de-a face cu familia mare-ducală, Dmitry Shemyaka a ajuns din nou la Moscova, dar de data aceasta domnia sa s-a dovedit a fi extrem de de scurtă durată, deoarece el a fost cel care trebuia să colecteze chiar răscumpărarea pe care vărul său orbit i-a promis-o lui Kazan Khan , deși, potrivit Cronicii Ermolin, Dmitry Shemyaka jurământul a promis moscoviților "să-l prindă pe Marele Duce, nu dau bani, pe care prințul s-a sărutat grozav" Astfel, el a pus rapid împotriva lui însuși toate straturile de moscoviți îndrăzneți, în special boieri influenți din Moscova și nobili mari ducali, care din nou au început să părăsească Moscova în masă, dar acum spre ținuturile de graniță cu Lituania, unde în curând centrul principal al forțelor anti-Shemyakin apărea Aflându-se într-o situație extrem de dificilă, sub presiunea Consiliului Bisericii, Vasily Shemyaka a fost nevoit să facă pace cu Vasily al II-lea, și i-a dat ca moștenire îndepărtata Vologda, depunând înainte un jurământ de sărut în cruce că nu va mai pretinde tronul Marelui Duce Între timp, imediat după sosirea Marelui Duce la Vologda, egumenul Mănăstirii Kirillo-Beloozersky, arhimandritul Trifon, a depus jurământul bisericesc de la Vasily al II-lea, "chiar dacă ai sărutat captivitatea", și a plecat imediat la Tver sub protecția Marelui Prinț de Tver Boris Alexandrovici (-), unde, după ce și-a logodit fiul în vârstă de șase ani, Ivan cu prințesa din Tver Maria Alexandrovna, a primit toată asistența militară și financiară necesară de la un influent potrivire În același timp, toți oamenii de serviciu din Moscova s-au întins aici până la Tver, care încă nu reușise să plece la granița cu Lituania în Bryansk și Mstislavl, unde prinții specifici Vasily Yaroslavich Serpukhovskoy, Ivan Ivanovici Ryapolovsky și Ivan Vasilyevich Striga Obolensky aveau de mult timp a format un centru puternic al tuturor forțelor anti-Shemyakin În această situație, temându-se de o posibilă lovitură din două părți, Dmitri

Shemyaka și aliatul său prințul Ivan Andreevici de Mozhaisk și-au trimis regimentul de pază sub Volok Lamsky, dar deja la sfârșitul lui decembrie , cea mai mare parte a acestui regiment a trecut de partea lui Vasily II, iar detașamentul avansat al guvernatorului M B Pleshcheeva a ocolit avanposturile Shemyakin și a luat imediat Moscova Impostorul și-a mâncat picioarele și a fugit în Uglich din apropiere, după care regimentele de la Moscova l-au capturat, în februarie , după ce a luat-o pe mama în vârstă a Marelui Duce, a fugit din nou în capitala sa Galich, unde, ascunzându-se, a început să aștepte pentru soarta lui ulterioară Cu toate acestea, în mod complet neașteptat, Vasily al II-lea a plecat în lume împreună cu vărul său și a semnat un "terminare" cu el, în care se recunoștea drept "tânărul locotenent" al Marelui Duce, jurând pe cruce să pună capăt războiului intestin și să elibereze bătrâna Mare Ducesă la Moscova Dar deja în primăvara anului , încălcându-și din nou jurământul, a plecat într-o campanie la Kostroma, dar "nu fără succes", deoarece aici era deja staționat regimentul Marelui Duce Ivan Striga Obolensky și Fyodor Basenok Aflând despre manevrele ciudate ale principelui galic, Vasily al II-lea, luând cu el "domnii săi, prinții tătari cu toată puterea lor", precum și întregul cleric bisericesc, în frunte cu mitropolitul Iona, el însuși s-a mutat în Volga de Sus , ceea ce l-a forțat pe Dmitri Shemyaka să semneze un nou tratat Între timp, în toamna anului , Marele Duce l-a trimis pe prințul apanat Vasily Serpuhov "exilat" la Galich, ceea ce l-a forțat pe Dmitri Shemyaka să fie dus la Iov- Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) orașul întregii sale familii - soția sa Sofya Dmitrievna și doi copii - Ivan și Maria, totuși, "marele prinț însuși nu a ieșit în Veliky Novgorod, a plecat în Galiția" Primind vestea că rivalul său neliniștit s-a întors din nou la Galich, unde "orașul întărește și pregătește tunuri, iar oastea este pe jos cu el, iar el însuși stă în fața orașului cu toată puterea", Vasili al II-lea, numind Prințul V I Obolensky, în calitate de guvernator șef al regimentelor de la Moscova, l-a trimis "cu toată puterea" la Galich, eliberând împreună cu el "mulți alți prinți și guvernatori, apoi i-a eliberat pe prinți și pe toți prinții cu ei" A fost aici, sub zidurile vechiului Galich, în ianuarie , "și ridicați măcelul răului", unde în lupta corp la corp regimentele de la Moscova "erau multe și cele mai bune dintre toate cu mâinile lui Yash , iar prințul însuși abia a fost târât, iar armata de picior nu era aproape complet uzată" După o înfrângere teribilă, Dmitry Shemyaka a fugit din nou la Novgorod, de unde a plecat curând la Ustyug, unde i-a chemat pe Vyatchans "volost al Marelui Duce Nasil Vasilyevich gravitația", iar "el însuși a mers la Vologda și a luptat cu Vologda" Dar, fără să-l ia, s-a întors la Ustyug și apoi, lăsându-și guvernatorul în oraș, s-a dus la Dvina Timp de câteva luni s-a aflat în Zavolochye, de unde, în septembrie , s-a întors din nou la Novgorod și "a stat pe Gorodische" Aici bucătarul său mituit, poreclit Toadstool, "îi dai o poțiune în fumat", drept care "a divorțat și a murit" în iulie Când studiază războiul feudal, istoricii argumentează în mod tradițional asupra a două probleme cheie:) Care este cadrul cronologic al acestui război Până acum, în literatura istorică se pot găsi păreri complet diferite asupra acestei chestiuni, inclusiv - , - şi - Cu toate acestea, majoritatea istoricilor (L Cherepnin, A Zimin, V Kobrin, N Borisov) datează acest război în anii - și există mai multe etape principale în ea: a) - - perioada inițială, "pașnică" a războiului, când Iuri Zvenigorodsky, neputând intra în conflict deschis cu Vitovt și mitropolitul Fotie, a încercat legal să obțină eticheta de khan pentru o mare domnie la Sarai b) - - a doua

perioadă a războiului, care a început după moartea lui Vitovt și a mitropolitului Fotie și a fost asociată cu ostilitățile active ale lui Yuri Zvenigorodsky și fiilor săi Vasily Kosoy și Dmitry Shemyaka împotriva lui Vasily al II-lea, timp în care prinții Zvenigorod au ocupat de două ori Moscova tron (-) Cu toate acestea, după moartea lui Yuri, care era cunoscut ca un comandant remarcabil, trupele moscovite au învins regimentele Galiția-Zvenigorod la Kotorosl ( ) și Skoriatin ( ) și l-au capturat pe Vasily Kosoy, care a fost orbit și de drept abandonat din luptă ulterioară c) - - a treia perioadă a războiului, marcată de un armistițiu șocant, care s-a încheiat cu reluarea ostilităților active, culminând cu capturarea și orbirea lui Vasily al II-lea (Întunericul) și abdicarea acestuia în favoarea lui Dmitri Shemyaka d) - - a patra, ultima etapă a războiului, care s-a încheiat cu înfrângerea prințului galic, victoria completă a lui Vasily al II-lea și moartea lui Dmitri Shemyaka la Novgorod) Care a fost natura războiului feudal În ceea ce privește evaluarea acestui război, există trei puncte de vedere opuse Un grup de istorici Subiect: Rus' LA SFÂRȘITUL SECOLULUI XIV - MIJLOCUL SECOLULUI XV (A DOUA ETAPA A UNIUNII ȚĂRILOR RUSICE -) (L Cherepnin, Yu Alekseev V Buganov) credeau că acest conflict militar-politic acut este un război între oponenții "reacționari" (Iuri Zvenigorodsky, Vasily Kosoy, Dmitri Shemyaka) și susținătorii "progresiști" (Vasili II Dark) ai unificarea ținuturilor rușilor din jurul Moscovei În același timp, simpatiile acestor istorici erau clar de partea Marelui Duce și a boierilor Moscovei Un alt grup de istorici, în principal de persuasiune liberală (N Nosov, A Zimin, V Kobrin), a susținut că în timpul acestui război problema fatidică a ce ramură a casei princiare de la Moscova va conduce și va continua procesul de unificare a Rus' s-a hotarat În același timp, mulți susținători ai acestui concept erau în mod clar simpatizanți cu "Nordul industrial" și prinții săi, și nu cu "centrul iobagilor" și Vasily al II-lea, care era considerat "mediocritate remarcabilă" și credea că odată cu victoria Prinți din Galiția-Zvenigorod, Rus' ar putea merge pe o cale de dezvoltare mai progresivă (pre-burgheză) decât sa întâmplat în realitate Al treilea grup de istorici (A Kuzmin, R Skrynnikov, N Borisov) consideră că în ambele concepte este direct izbitoare o discrepanță între construcțiile teoretice și materialul faptic Potrivit acestor savanți, Războiul Feudal a fost o luptă civilă princiară obișnuită și binecunoscută, în timpul căreia s-a hotărât problema banală despre care grupare a casei conducătoare de la Moscova va prelua cârma puterii După sfârșitul Războiului Feudal, în ciuda orbirii sale totale, Vasily al II-lea Întuneric a continuat cu succes politica bunicului și a tatălui său de a colecta pământuri rusești în jurul Moscovei În special, în a cucerit Mozhaisk din Lituania; în , i-a învins pe novgorodieni de lângă Staraya Russa și le-a impus tratatul de pace Yazhelbitsky, care a limitat semnificativ statutul de suveran al lui Novgorod în relațiile externe cu puterile străine; în același , după moartea lui Vasily Yaroslavich, a lichidat specificul principat Borovsk-Serpuhov și a adăugat vastele sale posesiuni pământurilor sale princiare; și, în cele din urmă, în , Vasily al II-lea și-a trimis pentru prima dată guvernatorul, prințul Vladimir Andreevici de Rostov, la Pskov Biserica Ortodoxă Rusă în prima jumătate a secolului al XV-lea După cum știți, după moartea mitropolitului Alexy, în Rus' a izbucnit o luptă acerbă pentru tronul mitropolitan vacant, la care au participat diverse forțe politice, inclusiv isihaști bizantini și lituanieni Însuși Dmitri Donskoy, fiind un oponent înflăcărat al isihaștilor bizantini, a vrut să-și vadă confesorul, Arhimandritul Mănăstirii

Spassky Mihail (Mityai), pe tronul mitropolitan de la Moscova, dar în timpul călătoriei sale la Constantinopol, în împrejurări foarte ciudate, a murit neasteptat Ca urmare a acestei "stânjenii", averea i-a zâmbit arhiepiscopului Pimen (-), care a fost aprobat de Mitropolitul Kievului și al întregii Rusii pe baza unor hărți falsificate ale Marelui Duce Este clar că Dmitri Donskoy nu l-a recunoscut pe noul mitropolit și nu l-a lăsat să intre la Moscova Același "necaz" s-a întâmplat și cu un alt mitropolit - Ciprian (-), care, după un conflict ascuțit cu Dmitri Donskoy, imediat după invazia Tokhtamysh, împotriva voinței sale, a plecat la Kiev, unde a plecat repede la Kiev Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) a stabilit relații de prietenie cu prințul lituanian Vitovt, care a fost un oponent de multă vreme al lui Dmitri Donskoy Până la moartea Marelui Duce de Moscova, șeful de facto al Mitropoliei Ruse a fost Arhiepiscopul Dionisy de Suzdal (-), iar după moartea acestuia, influentul Stareț Treime, Sfântul Serghie de Radonezh (-) Și abia în mitropolitul Ciprian s-a mutat din nou pe tronul mitropolitan la Moscova și până la moartea sa a avut o influență uriașă asupra politicii lui Vasily I După moartea lui Ciprian, un nou originar din Bizanț, arhiepiscopul Photius (-), a devenit mitropolitul Kievului și al întregii Rusii, care de facto a devenit co-conducător atât al Marilor Duci, cât și al agentului secret al Vilnei la Moscova Dar după moartea lui Fotie, a început o altă luptă pentru scaunul mitropolitan între episcopii Moscovei și Lituanieni În această tulburare prelungită a bisericii, niciuna dintre părți nu a obținut un avantaj decisiv, iar în un nou protejat al Constantinopolului, Arhiepiscopul Isidor, a sosit la Moscova Curând, la instrucțiunile directe ale Patriarhului Grigore al III-lea al Constantinopolului, Mitropolitul Isidor a mers în Italia la Sinodul de la Florența, unde a devenit unul dintre susținătorii activi ai unificării bisericilor ortodoxe și romano-catolice sub autoritatea supremă a Papei Ca urmare a lucrării acestui Sinod, a fost semnată infama Unire de la Florența ( ), care în Rus' era considerată o abatere inacceptabilă de la canoanele adevăratei Ortodoxii Drept urmare, după ce sa întors la Moscova, Cardinalul Isidor nou făcut a fost excomunicat din capota mitropolitului și băgat în închisoare, iar arhiepiscopul din Ryazan Iona (-) a devenit noul șef al Bisericii Ortodoxe Ruse, care a fost aprobat pentru prima dată în rangul său de către Consiliul Episcopal al Bisericii Ortodoxe Ruse și Marele Voievod Vasily al II-lea fără sancțiunea Constantinopolului Apoi, în , după moartea definitivă a Imperiului Bizantin, Mitropolia Moscovei a primit statutul de autocefală, adică complet independent de Patriarhia Constantinopolului a Bisericii Ortodoxe Ruse Locale Tema: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMATĂ A SECOLELE XV Plan: Observații preliminare Arta populară orală Alfabetizare și scriere Scrisul de cronică și gândirea socio-politică Dezvoltarea literaturii Arhitectura ținuturilor rusești Arta picturii ruse Observații preliminare Datorită muncii multor istorici și arheologi, s-a stabilit cu încredere că în timpul invaziei mongole, multe Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV vechile orașe rusești și odată cu ele au fost distruse cele mai valoroase și străvechi lucrări ale literaturii ruse, șevalet și pictură monumentală, monumente unice de arhitectură religioasă și civilă, precum și multe lucrări de artă aplicată rusă și străină În plus, în timpul invaziei Batu, a fost dată o lovitură colosală meșteșugului urban, care a fost cel mai important element în dezvoltarea întregii economii medievale Și din moment ce meșteșugurile urbane de atunci s-au bazat în mod tradițional pe tehnologia manuală și

a fost asociat cu mulți ani de dezvoltare a abilităților profesionale și a măiestriei, ca urmare a invaziei mongole, a existat un declin semnificativ și chiar uitarea completă a multor abilități și tehnici dintre cele mai importante tehnologie artizanală complexă Astfel, potrivit academicianului B A Rybakov, autorul studiului fundamental "Meșteșugul în Rusia antică" ( ), la mijlocul secolului al XIII-lea în toate ținuturile rusești, abilitățile de a produce spirale cu fus de ardezie și mărgele de carnelian, brățări de sticlă și ghivece-amfore celebre s-au pierdut complet, arta celui mai bun email cloisonne s-a pierdut pentru totdeauna, iar tehnica ștanțarii filigranului și a metalului a dispărut pentru mai mult de o sută de ani cu multe state din Europa de Vest, Central și de Sud și din Orientul Mijlociu au avut o lovitură colosală, ceea ce, desigur, a avut cel mai negativ impact asupra culturii dezvoltarea tuturor ținuturilor rusești, inclusiv Novgorod, Ladoga și Pskov, care au reușit să mențină fostele legături comerciale, economice și culturale cu statele din nordul Europei Subminarea bazei materiale pentru dezvoltarea culturii ruse și ruperea legăturilor sale tradiționale cu culturile bizantine, europene și orientale au dus la o slăbire semnificativă a dezvoltării culturale a ținuturilor rusești și, mai ales, la o criză gravă a creativității literare În același timp, este important de menționat că pagubele cauzate literaturii nu s-au limitat la distrugerea monumentelor remarcabile ale scrierii și literaturii ruse antice Însăși natura multor genuri și opere literare s-a schimbat Deci, potrivit academicianului D S Lihaciov, de la mijlocul secolului al XIII-lea a existat o scădere vizibilă a întregii creativități cronice, care s-a exprimat în mod vizibil prin încetarea completă a scrierii cronicilor în multe orașe rusești, în primul rând la Kiev, Cernigov și Ryazan, care au ocupat întotdeauna un loc special în procesul cultural al Rusiei Antice Cu toate acestea, chiar și în acele centre tradiționale de creativitate cronică, în special în Novgorod, Suzdal și Smolensk, care au fost supuse unei distrugeri mult mai puține, scrierea cronicilor este semnificativ restrânsă, palidează, devine laconic și pierde acele idei politice și ideologice remarcabile și toate acestea larg -Perspectiva rusă pe care o aveau cronicile ruse bolte create înainte de invazia mongolă Abia după bătălia de la Kulikovo a avut loc o "schimbare radicală" în această zonă și o nouă creștere a scrierii cronicilor și a literaturii a început să apară în toată Rusia de Nord-Est Nu mai puține pagube în timpul invaziei mongole au fost provocate arhitecturii ruse, care a atins o perfecțiune atât de uimitoare în perioada pre-mongolă Potrivit multor istorici și arheologi (B Rybakov, N Voronin, G Wagner, V Sedov), construcția din piatră s-a oprit timp de mai bine de jumătate de secol Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) în toate orașele rusești, chiar și în Novgorod, Ladoga și Pskov, care nu au suferit deloc invazia mongolă Mai mult, chiar și la zeci de ani de la reînnoirea tradițiilor arhitecturii din piatră de la sfârșitul secolului al XI-lea, timp de mulți ani a pierdut acele tehnici tehnice și de construcție care au fost stăpânite sau create de arhitecții ruși în Rusia Antică De exemplu, arhitecții de la Moscova s-au întors la așezarea pereților dintr-o piatră cioplită, în timp ce meșterii Vladimir-Suzdal au combinat cu pricepere piatra, cărămida, calcarul dens și tuful de calcar În știința istorică internă, se disting în mod tradițional mai multe etape ale procesului istoric și cultural din Rusia în această perioadă istorică:) Prima etapă (a doua jumătate a XПI - prima jumătate a secolului al XIV-lea) a fost asociată cu o scădere semnificativă în diferite sfere ale culturii materiale și

spirituale a tuturor țărilor rusești Acest lucru a fost legat nu numai de invazia mongolă în sine, ci și de stabilirea dependenței vasale a ținuturilor rusești de Hoarda de Aur și de nevoia de a plăti în Sarai "ieșirea Hoardei", care se ridica la o sumă astronomică Cu toate acestea, deja la sfârșitul secolului al XIX-lea primele semne ale renașterii culturii materiale și spirituale a diferitelor țări rusești au început să apară din ce în ce mai clar De exemplu, la Tver, Pskov și Novgorod și apoi la Moscova, arhitectura din piatră este treptat restaurată, iar Moscova și Tver devin noi centre majore ale scrierii cronicilor rusești) A doua etapă (mijlocul secolului al XIV-lea - mijlocul secolului al XV-lea) a fost marcată de o reînnoire economică generală a tuturor țărilor rusești, întărirea noilor formațiuni statale și dezvoltarea rapidă a unor orașe atât de mari precum Moscova, Tver , Novgorod, Pskov și Ryazan, care au devenit capitalele celor mai puternice și mai puternice centre economice și politice ale Rusiei medievale În același timp, trebuie menționat că în această perioadă, în special de la sfârșitul secolului al XIV-lea, natura închisă a culturii naționale ruse a început să se prăbușească și au apărut legături mai strânse și mai puternice cu cultura ortodoxă slavă de sud, purtătorii cărora au fost mulți cărturari și artiști sârbi și bulgari (Grigory Tsambalak, Pakhomiy Lagofet, Teofan Grecul), care au venit în Rusia pentru a scăpa de jugul otoman Fiind supusă unei influențe semnificative sud-slave, cultura rusă și mai ales literatura, păstrându-și pe deplin caracterul național și original, s-a îmbogățit vizibil datorită acestei influențe atât artistic, cât și ideologic De exemplu, în literatura acestei perioade apar elemente vizibile ale psihologismului, idei și tendințe eretice anti-bisericești asociate cu apariția rudimentelor gândirii raționale și așa mai departe) O nouă etapă în procesul istoric și cultural al Rusiei medievale a început în a doua jumătate a secolului al XV-lea, când s-a încheiat procesul pe termen lung și laborios de unire a țărilor rusești într-un singur stat În această perioadă a crescut semnificativ interconectarea și interdependența multor culturi locale, care, deși își păstrează toate trăsăturile unice, încep treptat să se contopească într-o singură cultură rusească În plus, în această perioadă, legăturile ținuturilor rusești cu diferite țări din Europa de Vest, în primul rând cu Florența, Veneția și Genova, care erau centrele universal recunoscute ale Renașterii sau Renașterii europene, au marcat o nouă etapă în dezvoltare a întregii culturi mondiale Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV În același timp, trebuie spus că un număr de oameni de știință cunoscuți (D Likhachev, A Panchenko, V Kuskov) au făcut la un moment dat o presupunere îndrăzneață că deja în secolul al XIV-lea au existat condiții destul de reale pentru apariția Pre-Renașterii sau Pre-Renașterii ruse, care, spre deosebire de Renașterea clasică, a fost un fel de simbioză a individualismului și a conștientizării valorii persoanei umane cu dominația absolută a viziunii religioase asupra lumii și misticism Cu toate acestea, Pre-Renașterea rusă nu a intrat în etapa clasică din cauza morții comunelor urbane Novgorod și Pskov și a înfrângerii mișcărilor eretice ale "iudaizatorilor" și "strigolnicilor" Ca urmare, tradiția Renașterii în Rusia va fi reînviată abia odată cu începerea procesului general de secularizare a conștiinței publice și a "secularizării" culturii ruse la mijlocul secolului al XVII-lea, iar rolul Renașterii ruse va fi jucat de o nouă direcție culturală paneuropeană - baroc Arta populară orală secolele XGV-XV au fost cea mai importantă etapă în dezvoltarea artei populare orale În această

perioadă a luat contur și a luat contur un nou gen de cântec istoric, a cărui temă principală a fost lupta poporului rus împotriva invadatorilor străini În jurul acestor evenimente istorice s-au dezvoltat cicluri întregi de opere poetice populare orale, în special, "Povestea ruinei din Ryazan de Batu", "Povestea lui Evpatiy Kolovrat", "Povestea lui Mercur din Smolensk", "Viața" lui Alexandru Nevski", cântece istorice "Prințul Roman și Maria Iurievna", "Avdotya Ryazanochka", "O fată care fuge de tătari", "Mama se întâlnește cu fiica ei din captivitatea tătarilor", "Cântecul lui Shchelkan Dudentievici" și numeroase cântece despre "Fetele poloneze" O mulțime de povești populare și cântece istorice au apărut în legătură cu bătălia de la Kulikovo De exemplu, una dintre cele mai cunoscute cântece istorice ale acelei vremuri vorbea despre eroul Sukhman, care a învins dușmanii de pe malurile râului Nepryadva, unde, după cum știți, a avut loc și bătălia de la Kulikovo În plus, potrivit multor autori (D Likhachev, A Azbelev, V Kuskov), baza popular-poetică este clar vizibilă într-una dintre cele mai faimoase povești "Poveștile bătăliei de la Mamaev", care tratează duelul al Treimii Cernorit Alexander Peresvet cu Hoarda bogatyr Chelu Bey În același timp, la Novgorod a fost creat un ciclu special de epopee, cântece istorice și povești istorice orale - "Vasili Buslaev și Novgorodienii", "Călătoria lui Vasily Buslaev", "Moartea lui Vasily Buslaev", "Sadko-gusliar", "Oaspetele comercial Sadko" și alții Alfabetizare și scriere În Rusia medievală, principalele centre de dezvoltare a scrisului și de răspândire a alfabetizării au fost încă cele mai mari parohii și mănăstiri bisericești, unde diverse cronici, cărți bisericești și chiar conținut laic, diverse scrisori, culegeri de drept bisericesc, tot felul de iertarea și multe altele au fost create În același timp, în multe "sfinte mănăstiri", în special în mănăstirile Trinity-Sergius, Kirillo-Belozersky și Solovetsky, existau asociații întregi de călugări cărturari și novicii lor - Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) "parobkov" sau "băieți" A existat o împărțire clară a muncii între cărturari și studenții lor: unii creau textul scris de mână în sine, alții îl decorau cu capete și miniaturi multicolore, alții, de regulă, studenții, pregătiu pergament, făceau cerneală, amestecau vopsele etc Alături de mănăstiri și catedrale, cele mai importante centre de răspândire a scrisului și a alfabetizării au fost numeroase birouri domnești și veche, unde s-au întocmit și diverse feluri de documente oficiale, inclusiv hărți domnești și boierești, diverse statute, colecții de drept civil, norme a procedurilor judiciare etc În plus, faptul că multe orașe au fost centrele de răspândire a scrisului și a alfabetizării în Rusia medievală este dovedit elocvent de numeroasele săpături arheologice, în cadrul cărora au fost găsite peste de litere din scoarță de mesteacăn, care conțineau o corespondență cotidiană bogată și foarte detaliată a novgorodienilor, smolianilor, pskovienilor și locuitorilor altor orașe rusești, care au dezvăluit cele mai diverse aspecte ale vieții de zi cu zi în orașele antice rusești Dezvoltarea scrisului a fost însoțită în mod natural de o schimbare a tehnicii de scriere Aproximativ la mijlocul secolului al XIV-lea pergamentul scump și coaja de mesteacăn nu foarte rezistentă au fost înlocuite cu hârtie europeană de import Mai întâi a fost livrat din Italia, apoi din Franța și Germania Deși, o serie de istorici, în special profesorul A L Shapiro în lucrarea sa "Probleme ale istoriei socio-economice a Rusiei în secolele XIV-XVII" ( ), susțin că producția propriei lucrări pe teritoriul principatelor ruse a început deja în secolul al XIV-lea, dar, desigur, această problemă necesită un studiu

suplimentar De regulă, foile foarte mari de hârtie venite din străinătate erau tăiate și lipite în suluri lungi sau coloane, iar uneori se făceau caiete din hârtie tăiată O carte era făcută din mai multe caiete cusute, care era închisă într-o copertă masivă din piele sau lemn, decorată cu o ramă argintie sau chiar aurie, catifea și pietre prețioase Toate manuscrisele din acea vreme au fost scrise cu cerneală maronie sau maro , care era făcută în mod tradițional din rugină de fier, scoarță de stejar, lipici de cireșe, supă de kvas sau de varză acră și miere lichidă Toate aceste componente esentiale au fost amestecate intr-o anumita proportie, apoi fierte si pastrate cateva luni intr-un loc cald Instrumentul principal de scris erau încă penele de gâscă, în fabricarea cărora se foloseau cuțite speciale În secolul al XIV-lea charterul a fost înlocuit cu un semicharter În mare parte din cauza influenței slavei de sud, aproape toate literele alfabetului rus și-au pierdut armonia și geometria anterioară, au devenit neuniforme și mai alungite, au apărut un număr mare de litere portabile, iar cuvintele în sine au început să fie scrise separat Pe lângă caracteristicile pur grafice, o trăsătură distinctivă a semi-ustav-ului a fost prezența unei mai mari varietăți de tehnici de abreviere a cuvintelor în sine, atunci când așa-numitul "titlo" a fost plasat peste un cuvânt binecunoscut și adesea repetat Ceva mai târziu, la începutul secolului al XV-lea, odată cu semi-ustav-ul, a început să intre în uz scrierea cursivă, care a luat treptat o poziție de lider în munca oficială de birou Un semi-ustav și-a păstrat poziția de scrisoare predominant livrească Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV Paginile multor cărți scrise de mână erau adesea decorate cu capete colorate și miniaturi Exemple remarcabile de miniaturi de carte din acea perioadă au fost "Evanghelia Fiodorov", scrisă din ordinul prințului Iaroslavl Fiodor Cerny, manuscrisul din Tver "Cronica" de Georgy Amartol, care are peste o sută de miniaturi etc În secolul al XIV-lea Ornamentația teratologică sau "monstroasă", care era cunoscută pentru împletirea sa complicată de imagini naturaliste și fantastice ale diferitelor animale, păsări, țesut din curele și cozi de șarpe, a atins apogeul actual În ceea ce privește originea acestui ornament în știință, există puncte de vedere complet diferite Unii istorici ruși și sovietici (F Buslaev, V Shchepkin) credeau că acest ornament a fost împrumutat de la slavii din sud Alți autori, în special criticii de artă austrieci V Born și I Strzhigovskiy, au susținut că Rus' a adoptat ornamentul teratologic din Scandinavia și Germania de Nord În cele din urmă, al treilea autori (B Rybakov, A Artsikhovsky) au susținut că ornamentul teratologic al Rusiei medievale era cel mai strâns legat de tradițiile artei aplicate antice rusești și de folclorul rus Mai mult, trebuie menționat că stilul teratologic a fost caracteristic nu numai cărților scrise de mână A existat și în meșteșugurile artistice, de exemplu, în fabricarea diferitelor colțuri și brațe și în plasticitatea arhitecturală, ceea ce se vede destul de clar în reliefurile Catedralei Dmitrovsky din Vladimir și Catedralele Borisoglebsky și Buna Vestire din Cernigov Mai târziu, la începutul secolului al XV-lea, s-au răspândit rapid ornamentele balcanice sau "răchită" ("sârmă") și neobizantine sau "vegetative" În ornamentul "răchită", pictorii ruși au folosit pe scară largă împletituri, cercuri, un opt nesfârșit, zăbrele dreptunghiulare, romburi, cruci și pătrate, care au realizat un model deosebit și chiar pretențiozitate a modelului Și în ornamentul "vegetativ", dimpotrivă, există o abatere de la modelul geometric tradițional, unde plantele stilizate erau elemente subordonate unei miniaturi de carte Scrisul de

cronică și gândirea socio-politică Cele mai semnificative lucrări de scriere medievală erau încă diverse cronici, care erau monumente sintetice ale culturii medievale, combinând diverse genuri orale și literare După mulți autori (D Lihaciov, V Kuskov), în toate cronicile secolelor XIV-XV s-a manifestat limpede caracterul lor integral rusesc, unde ideile unității tuturor țărilor rusești, lupta eroică împotriva invadatorilor străini și apărarea Ortodoxiei curg ca un fir roșu Cele mai mari centre de cronică ale acelei vremuri erau capitalele celor mai puternice principate și țări rusești - Moscova, Novgorod și Tver a) Potrivit majorității savanților (D Lihaciov, V Kuskov, A Kuzmin, Ya Lurie), cronica originală de la Moscova a apărut în , din momentul în care Ivan Kalita a fondat Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova Apoi, în - , cu participarea activă a mitropoliților Ciprian și Fotie, primul întreg rus Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) cod cronică - faimoasa Cronică a Treimii sau "Vladimir Polychron" Și deja sub Ivan al III-lea, în legătură cu construcția unei noi Catedrale Adormirea Maicii Domnului în Kremlinul din Moscova, în a fost creată celebra cronică de la Moscova b) Întrebarea timpului când a apărut cronica originală a Tver este încă discutabilă Unii istorici (A Shapiro) susțin că prima cronică din principatul Tver a fost întocmită în , în timpul domniei prințului Mihail Yaroslavich de Tver (-) Cu toate acestea, majoritatea oamenilor de știință (D Likhachev, Ya Lurie, V Kuskov) susțin că crearea cronicii de la Tver, care a fost păstrată ca parte a Cronicarului Rogozhsky, a început abia în , în timpul domniei prințului Mihail Alexandrovici de Tver (-) În același timp, trebuie spus că în cronica de la Tver un loc aparte îl ocupă "Cronicerul" Marelui Prinț de Tver Boris Alexandrovici (-), creat de călugărul Toma în c) Cronica din Novgorod, care a apărut în epoca Rusiei Antice, până la mijlocul secolului al XV-lea a continuat să aibă un caracter pur local, deoarece chiar și în Cartea de timp a Sophiei, creată în sub Arhiepiscopul Euthymius al II-lea, rolul special al Domnului Veliky Novgorod în istoria întregii Rusii medievale era încă subliniat Cu toate acestea, deja în a fost creat un nou Cod de cronică Sophia-Novgorod sau Prima Cronica Novgorod, care, conform multor autori (M Priselkov, D Likhachev, Ya Lurie), era deja un cod de cronică integral rusesc În cadrul scrierii cronicilor medievale, gândirea istorică a fost dezvoltată în continuare, perspectiva istorică a fost extinsă semnificativ și au apărut noi tipuri de lucrări istorice În primul rând, acestea includ celebrele "Cronografe", dedicate nu doar rusei, ci și istoriei lumii, iluminate din poziții teologice religioase Potrivit unui număr de oameni de știință moderni (O Tvorogov), primul "Cronograf în mare prezentare" rus a fost creat la mijlocul secolului al XI-lea bazată pe cronicile istorice bizantine ale lui Ioan Malala (sec VI) și George Amartol (secolele IX-X) Acest "Cronograf" a stat mai târziu la baza "Cronicarului grec și roman" (sfârșitul secolului al XIV-lea - începutul secolului al XV-lea), pe baza căruia au fost create două noi - ediția a doua și a treia a "Cronograful" Conform opiniei corecte a multor oameni de știință (O Tvorogov, B Kloss), Cronografele rusești nu erau compilații, ci lucrări originale ale culturii medievale ruse, create de istorici sursă atenți și profesioniști Datorită acestei împrejurări, "Cronografele" erau un fel de enciclopedie istorică a diferitelor popoare și state, care conținea informații și fapte foarte interesante din istoria Iudeii, Babilonului, Greciei antice, imperiilor roman și bizantin, originea slavilor , istoria antică a Rusiei etc Mult mai târziu, în (O Tvorogov) sau în - (B Kloss), pe baza lucrărilor sud-

slave, grecești și rusești, a fost creată a doua ediție a Cronografului, întocmită de celebrul originar din Serbia Pachomius Lagofet Și aproximativ o sută de ani mai târziu, în , a fost creată cea de-a treia ediție a acestui "Cronograf", în care partea biblică a fost redusă semnificativ și, dimpotrivă, au fost date informații geografice, etnografice și istorice din istoria diferitelor popoare și state extins semnificativ Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV Dezvoltarea literaturii Literatura rusă de la sfârșitul secolelor XIП-XY, ca și în perioada anterioară, s-a dezvoltat sub formă de diverse povestiri, dintre care multe au fost păstrate ca parte a uneia sau altei colecții de cronici, "vieți" și legende Cu toate acestea, impregnate în exterior de o viziune religioasă tradițională asupra lumii, operele literare ale vremii nu pot fi atribuite în întregime literaturii bisericești Dimpotrivă, multe dintre ele sunt dedicate subiectelor pur laice, deoarece tema centrală a acestor lucrări a fost lupta împotriva invadatorilor străini și ideea unității țărilor rusești În plus, o trăsătură a întregii literaturi medievale a fost că lucrările sale se bazau pe fapte istorice specifice, iar toate personajele literare erau figuri istorice reale Și abia mult mai târziu, cam din a doua jumătate a secolului al XV-lea au fost conturate tendințele de apariție a intrigilor și personajelor literare generalizate și fictive Evenimentele asociate cu invazia mongolo-tătară și lupta eroică a poporului rus împotriva invadatorilor străini au devenit tema centrală a multor opere literare din acea vreme, care au fost create în genul unei povești militare Cele mai vechi și mai semnificative lucrări ale acestui gen au fost "Povestea devastării Ryazanului de Batu", în cadrul căreia se disting de obicei două povești independente: "Despre dragostea și moartea prințului Ryazan Fyodor Yurievich, soția sa Evpraksia și fiul lor Ivan Postnik" și "Despre eroul din Ryazan Evpatiy Kolovrat", "Cuvântul despre distrugerea pământului rus", "Instrucțiunile" episcopului lui Vladimir Serapion și "Povestea" despre prințul Novgorod Alexandru Nevski și prințul Pskov Dovmont Apoi, la sfârșitul secolelor XПI - începutul secolelor XГV, au apărut noi monumente literare ale acestui gen, în special, celebrele lucrări ale autorilor din Tver "Povestea asasinarii prințului Mihail Yaroslavich în hoardă" și "The Povestea lui Shevkal", care a fost o prelucrare a povestirii populare orale a lui Clicker Dudent'evich Din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, mai ales după bătălia de la Kulikovo, literatura rusă a intrat într-o perioadă a unui nou avânt Acest lucru s-a reflectat nu numai în apariția multor opere literare noi, ci și în o schimbare semnificativă a formelor sale Mulți istorici ai literaturii ruse antice (I Eremin, D Lihachev, V Kuskov) notează apariția la sfârșitul secolului al XIV-lea un stil nou, așa-zis "expresiv-emoțional", direct legat de tendința prerenascentă în dezvoltarea întregii culturi ruse și de așa-numita "a doua" influență slavă de sud, care a introdus sublimitatea și emoționalitatea caracteristice slavei de sud cultura în literatura rusă De la sfârşitul secolului al XV-lea Moscova devine centrul principal al literaturii ruse, unde au fost create cele mai semnificative opere literare ale acelei epoci În special, sub influența victorioasă bătăliei de la Kulikovo, a apărut un întreg ciclu de lucrări literare care au glorificat isprava poporului rus pe acest faimos câmp de luptă:) "Povestea Marelui Duce Dmitri Ivanovici și fratele său Vladimir Andreevici", care este mai bine cunoscută sub numele poetic "Zadonshchina", a fost păstrată în două ediții - "Scurt" și "Mare" și șase liste de cronici ale Secolele XV-XVII În această celebră operă

poetică a Rusiei medievale, Marele Duce al Moscovei Dmitri Donskoy a fost glorificat cu o reverență deosebită, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) pe care autorul fără nume îl numește principalul inspirator și organizator al victoriei trupelor ruse și a miliției populare pe câmpul Kulikovo În știința istorică, întrebarea timpului scrierii acestui monument este încă discutabilă Cu toate acestea, majoritatea savanților moderni (L Dmitriev, I Danilevsky) definesc cadrul său cronologic ca fiind anii - Paternitatea acestei opere celebre provoacă, de asemenea, multe controverse De exemplu, majoritatea autorilor (V Adrianov-Peretz, R Yakobson, S Azbelev) au susținut că boierul Bryansk, și apoi preotul Ryazan Sofroniy, a fost autorul Zadonshchina Cu toate acestea, adversarii lor (R Dmitrieva) au respins acest punct de vedere ca nedovedit O altă problemă controversată este problema relației dintre "Zadonshchina" și "Povestea campaniei lui Igor" Este bine cunoscut faptul că un număr de autori sovietici și străini (A Mazon, E Keenan, A Zimin) au afirmat categoric că, desigur, Zadonshchina este primară Cu toate acestea, numeroșii lor adversari (R Dmitrieva, L Dmitriev, O Tvorogov, A Zaliznyak) au dovedit extrem de convingător că autorul remarcabil al "Zadonshchina" medievală tocmai și-a creat lucrarea genială, bazându-se pe tehnicile poetice, artistice și stilistice de rusă veche " Cuvinte despre regimentul lui Igor și nu invers) "Cronica bătăliei de la Kulikovo" sau "Masacrul Marelui Duce Dmitri Ivanovici pe Don cu Mamai" Potrivit majorității oamenilor de știință (A Shakhmatov, V Rudakov, I Danilevsky), acesta este cel mai vechi monument al ciclului Kulikovo, creat la sfârșitul secolului al XIV-lea și păstrat ca parte a cronicii Sophia-Novgorod din În această operă literară a fost dată pentru prima dată nu numai o poveste foarte detaliată și conectată despre bătălia de la Kulikovo, ci și doi aliați ai lui Mamai au fost condamnați aspru: "apostatul măgulitor" prințul Ryazan Oleg Ivanovici și "impiosul" Mare Duce al Lituaniei Jagiello) "Legenda bătăliei de la Mamaev" este cea mai voluminoasă și populară lucrare a ciclului Kulikovo În același timp, aceasta este și cea mai "sintetică" lucrare a acestui ciclu, deoarece, pe de o parte, victoria lui Kulikovo este prezentată ca o recompensă pentru virtuțile creștine și, pe de altă parte, o privire foarte reală asupra lucrurilor și un real evaluarea multor evenimente istorice și caractere ale acelor pori În plus, în această "Povestea", în care tradițiile populare orale despre bătălia de la Kulikovo au fost utilizate pe scară largă și conțin diverse elemente ale artei populare orale, ideea unei uniri strânse a Bisericii Ortodoxe Ruse și a unei puternice puteri princiare se găsește expresia sa integrală Problema timpului creării acestui "Povești" și a autorului său este, de asemenea, subiectul unei discuții științifice de lungă durată De exemplu, I B Grekov și-a datat crearea la sfârșitul secolului al XIV-lea - începutul secolului al XV-lea, V V Kuchkin și B M Kloss și-au atribuit scrierea anilor - , iar V S Mingalev a susținut că a fost creat abia în anii - Totodată, profesorul B M Kloss a atribuit autoritatea Poveștii episcopului Mitrofan de Kolomna, iar profesorului R D Dmitrieva l-a numit autorul preotului Ryazan Sophrony) "Un cuvânt despre viața și moartea Marelui Duce Dmitri Ivanovici, țarul Rusiei", care este un adevărat panegiric pentru prințul decedat Istoricii încă se ceartă cu privire la timpul creației și la autoritatea acestei lucrări Dar, cel mai probabil, autorul acestei "Vieți" a fost un remarcabil scrib și filozof religios rus Epifanie cel Înțelept, iar această "Viață" însăși a fost creată Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV între - , adică datele morții lui

Dmitri Donskoy și însuși Epifanie cel Înțelept Celebra poveste "Despre capturarea Moscovei de la țarul Tokhtamysh și captivitatea țării ruse" se învecinează îndeaproape cu lucrările ciclului Kulikovo, care reflectă evenimentele triste din Un alt gen literar al acelei epoci a fost "viețile sfinților" Cea mai veche lucrare a acestui gen a fost Viața Sfântului Alexandru Nevski, creată în anii și care a ajuns până la noi în treisprezece ediții - Primar, Likhachevskaya, Special și altele Mai mult decât atât, după majoritatea autorilor (N Kostomarov, V Pashuto), prima ediție a acestei "Vieți" a fost cel mai probabil creată la Vladimir la mănăstirea Nașterea Maicii Domnului, unde în trupul marelui prinț rus a fost îngropat Problema paternității acestei lucrări este, de asemenea, încă subiect de dispute științifice Unii oameni de știință (V Kuskov) spun că autorii "Vieții" au fost fiul cel mare al lui Alexandru Nevski, Marele Prinț al lui Vladimir Dmitri Alexandrovici (-) și Mitropolitul Kirill (-) Iar adversarii lor (D Likhachev) cred că autorul acestei lucrări a fost un anonim originar din Galicia-Volyn Rus, care în anii ajuns la Vladimir în alaiul mitropolitului Kirill Puțin mai târziu, la începutul secolului al XIV-lea în două ediții a fost creată celebra "Viață" a Mitropolitului Moscovei Petru, scrisă de Episcopul Rostov Prokhor și Mitropolitul Ciprian La sfârşitul secolului al XIV-lea literatura hagiografică capătă un caracter fundamental nou, de când operele acestui gen au început să fie interpretate într-un stil panegiric exaltat, bogat împodobit cu tot felul de epitete, întorsături artistice și citate din Sfintele Scripturi În acest stil de "împletire a cuvintelor", al cărui fondator a fost Epifanie cel Înțelept, celebrele sale lucrări "Povestea vieții și învățăturile lui Ștefan din Perm" ( ), "Epistolele ieromonahului Epifanie către un oarecare prieten al lui Chiril" (-) și "Cuvântul și viața lăudabilă a lui Serghie de Radonezh" (-) În același stil panegiric sublim, a fost creată "Viața lui Pafnuty Borovsky" ( ), al cărei autor a fost însoțitorul său de celulă, ieromonahul Innokenty O contribuție semnificativă la dezvoltarea literaturii hagiografice și a stilului panegiric a avut-o Pahomius Logofet (Slovopodozhnik), un retor și teolog sârb care a sosit în Rusia în anii Potrivit majorității oamenilor de știință (V Klyuchevsky, V Zubov, V Kuskov), stiloul său a deținut cea de-a doua ediție a Vieții lui Sergius de Radonezh și a vieții mitropolitului Alexy, Varlaam Khutynsky, Kirill Belozersky, Novgorod Arhiepiscopul Euthymius și alți asceți ruși, precum și celebra "Legenda lui Mihail Cernigov și a boierului său Fiodor", creată în anii - În epoca adunării pământurilor rusești, genul poveștii istorice a fost dezvoltat în continuare Printre monumentele acestui gen, păstrate în compoziția Cronicii Trinității, Prima Cronica Novgorod a versiunii mai tinere și alte colecții de cronici, de interes deosebit sunt "Povestea invaziei Moscovei de către Edigei", "Povestea revoltei din Novgorod" din ", "Povestea orbirii lui Vasily al II-lea" , care, după cum a stabilit profesorul M D Priselkov, memoriile Marelui Duce însuși, Moscova și Novgorod "Povestea campaniei lui Ivan al III-lea Vasilievici la Novgorod", care, desigur, divergeau în evaluările lor Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) acest eveniment cel mai important din istoria Rusiei medievale, "Povestea în picioare pe Ugra" și altele În a doua jumătate a secolului al XV-lea În literatura rusă, a apărut un gen fundamental nou de povestire, care în exterior este încă destul de istoric, dar este deja plin de intrigi și eroi ficționali Printre cele mai faimoase povestiri ale acelei epoci se numără "Povestea lui Petru și Fevronia", care, cel mai probabil, a apărut la Murom și povestește despre dragostea pasională și pasională a

unei simple țărănci și a prințului Petru de Murom și "Povestea lui Mercur din Smolensk", care a continuat tradițiile povestiri eroice (militare) despre eroii ruși - eroi ai luptei împotriva invadatorilor tătaro-mongoli În aceeași perioadă, au fost create o serie de lucrări pur ficționale, în special, ediția sârbă a "Alexandria", dedicată vieții lui Alexandru cel Mare, "Poveștile troiene", care au fost scrise pe baza celebrelor poezii ale lui Homer Ulise" și "Elliad" și "Legenda despre regatul babilonian În secolele XIV-XV dezvoltarea ulterioară a fost primită de un astfel de gen literar cunoscut în secolele trecute sub numele de "Călătorii" Dintre numeroasele monumente ale acestui gen, cele mai cunoscute sunt "Mersul lui Stefan novgorodian la Constantinopol", "Mersul lui Smolensk Ignatius la Athos, Constantinopol și Palestina", "Mersul oaspetelui Vasile la Ierusalim", " Mersul călugărului Zosima la Constantinopol", "Mersul ambasadorului Semyon Tolbukhin la Veneția" și celebra "Călătorie dincolo de trei mări" a negustorului din Tver Afanasy Nikitin în India, creată în - Textul acestei Călătorii a fost păstrat în două ediții de la sfârșitul secolului al XV-lea - în "Colecția Cronicilor", cuprinsă în Cronicile Lvov și a II-a Sofia, și în colecția "Trinity" ("Yermolinsky") În aceeași perioadă s-a răspândit și literatura tradusă, o listă detaliată și o analiză a căreia este cuprinsă în lucrarea profesorului G M Prokhorov "Monumente ale literaturii traduse și ruse din secolele XIV-XV", publicat în Printre aceste lucrări, lucrările celebrilor isihaști bizantini George Pisida ("Lauda lui Dumnezeu pentru crearea întregii creații"), Grigore Palamas ("Convorbire cu Chione și Turcii") și Dionysius Disipata ("Dioptra") Trebuie spus că problema influenței isihasmului bizantin asupra istoriei și culturii Rusiei medievale este încă subiect de discuții științifice aprinse Fără a intra în esența acestei probleme complexe și de lungă durată, vom spune doar că un număr de autori (D Lihachev) își evaluează în general pozitiv activitățile și le asociază dezvoltarea tendințelor pre-renascentiste în Rusia, în timp ce lor adversarii (A Kuzmin), dimpotrivă, au o atitudine destul de negativă față de însăși ideologia isihaștilor și faptele lor Arhitectura ținuturilor rusești Principalele centre de dezvoltare a arhitecturii au fost capitalele celor mai mari și mai puternice țări și principate rusești, în special Tver, Novgorod, Pskov și Moscova) Primul oraș rusesc unde s-a reluat arhitectura din piatră a fost Tver Aici, în - , sub domnia prințului Mihail Yaroslavich, a fost construită prima biserică de piatră - Catedrala Schimbarea la Față - o biserică cu șase stâlpi și cinci cupole, bogat decorată cu relief de piatră albă, Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV usi de cupru si podele de majolica Apoi, în , sub domnia prințului Dmitri Mihailovici, a fost construită Biserica Adormirea Maicii Domnului Cu toate acestea, după celebra răscoală de la Tver din , aici arhitectura din piatră a încetat mult timp și abia la sfârșitul secolului al XIV-lea Celebra biserică de piatră a Nașterii Fecioarei a fost ridicată în satul Gorodnya de pe Volga) Lord Veliky Novgorod a rămas încă cel mai mare centru al arhitecturii ruse, unde deja în a fost construită prima biserică de piatră a Sf Nicolae de pe Lipna, unde deja se vede clar că arhitecții din Novgorod, păstrând tradițiile unui patru stâlpi biserica cu un singur dom, a făcut o serie de inovații semnificative în plasticul lor arhitectural În special, au abandonat acoperișul și l-au făcut cu trei lame, în loc de trei abside, doar o absidă a rămas în centrul templului, iar fațada în sine nu a fost împărțită în lame, drept urmare clădirea însăși a dobândit masivitate și soliditate În general, trebuie spus că clădirile Novgorod

din secolele XIV-XV, de regulă, sunt de dimensiuni mici Clădirile monumentale și maiestuoase din secolele XI-XII, precum Sofia din Novgorod și catedralele mănăstirilor Iuriev și Antoniev, construite de autoritățile domnești, au fost înlocuite cu mici biserici parohiale și biserici construite pe cheltuiala boierilor bogați, negustor corporații și "sfârșiturile" orașului Cele mai interesante monumente ale arhitecturii din Novgorod din această perioadă au fost bisericile Buna Vestire de pe Gorodische (-), Biserica Mântuitorului de pe Kovalev ( ), Adormirea Maicii Domnului de pe câmpul Volotovo ( ), Theodore Stratilat de pe pârâu (-) și Schimbarea la Față a Mântuitorului pe Ilyin ( ) Totodată, de remarcat că de la mijlocul secolului al XIV-lea începe o nouă etapă în dezvoltarea arhitecturii Novgorod, o trăsătură distinctivă a căreia a fost decorarea fațadelor bisericilor cu decor bogat de arcuri și triunghiuri din cărămidă din talie, care se vede clar în decorarea exterioară a bisericilor din Fyodor Stratilat ( ) -) și Biserica Mântuitorului de pe Ilyin ( ) Cu toate acestea, atunci arhitecții din Novgorod au abandonat din nou decorația decorativă a decorației exterioare a bisericilor și s-au întors la monumentalitatea strictă și simplitatea formelor caracteristice perioadei anterioare a arhitecturii Novgorod În plus, istoricii, de regulă, asociază renașterea tradițiilor "antichității Novgorod" cu activitățile arhiepiscopului local Evfimy, precum și cu creșterea la sfârșitul secolului al XIV-lea și începutul secolului al XV-lea "pericolul" anexării lui Veliky Novgorod la Moscova Astfel de monumente, destul de caracteristice, ale arhitecturii din Novgorod au fost Biserica Nașterii Domnului din cimitir ( ) și Petru și Pavel din Kozhevniki (-) Adevărat, mai târziu, la mijlocul secolului al XV-lea, arhitecții din Novgorod au revenit din nou la designul decorativ al multor clădiri religioase, o confirmare vie a căruia a fost Biserica lui Ioan Botezătorul de pe Opoki, construită de negustorii din Novgorod din "Suta lui Ivan" "în Pe lângă clădirile religioase, în Novgorod au fost ridicate și numeroase clădiri seculare, în special, Palatul Fațeților ( ), unde Consiliul Lorzilor sau "Ospoda" - organul suprem al aristocrației boierești, a întâlnit mostre timpurii de cort rusesc arhitectura și camerele de piatră ale posadnikilor din Novgorod Isaac și Martha Boretskaya ( ) În anii a fost finalizată și construcția Detinets de piatră, a cărui construcție începuse încă din la ordinul arhiepiscopului de atunci de Novgorod, Vasily Kaliki Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII)) Un loc deosebit în arhitectura rusă din secolele XIV-XV ocupă monumentele arhitecturale din vechiul Pskov Mai mult, multe clădiri din Pskov din această perioadă dau impresia unor adevărate fortificații cu ziduri foarte puternice și o asimetrie deosebită În același timp, trebuie remarcat faptul că aproape toate bisericile din Pskov erau mici clădiri cubice cu o singură cupolă, decorate cu curele simple sub formă de nișuri triunghiulare și pătrate În plus, toate templele și bisericile din Pskov aveau mai multe limite laterale, ceea ce întărea și mai mult impresia de putere și squatness a clădirilor O trăsătură distinctivă a școlii de arhitectură din Pskov a fost că multe clădiri au fost decorate cu plăci smălțuite de culoare verde închis de producție locală, ceea ce le-a dat o aromă specială Potrivit majorității experților (S Yamshchikov, V Sedov), printre numeroasele monumente ale arhitecturii pskove din acea vreme, se numără Catedrala Treimii (-), Biserica Sf Vasile de pe Gorka (-) și Biserica a Bobotezei cu clopotniță în Zapskovye ( ) s-au remarcat prin culoarea lor deosebită) Un loc special în istoria arhitecturală a Pskovului este ocupat de

faimosul său Kremlin, cu ziduri de piatră incredibil de masive și turnuri "cu burtă", a căror construcție a fost realizată în etape de-a lungul mai multor secole, începând cu orașele sale Krom și Dovmontov, care au fost construite în anii) Construcția de piatră la Moscova a început abia în al doilea sfert al secolului al XIV-lea, când, sub Ivan Kalita, pe teritoriul Kremlinului din Moscova au fost construite patru biserici mici de piatră - catedralele Adormirea Maicii Domnului ( ) și Arhanghelul ( ) și bisericile lui Ioan al Scării ( ) și Biserica Mântuitorului de pe Boru ( ) O nouă etapă a arhitecturii de piatră din Moscova a fost asociată cu construcția Kremlinului de Piatră Albă (-), ridicat în locul Kremlinului de stejar dărăpănat din vremurile lui Ivan Kalita, și a Mănăstirii Chudov ( ) sub Dmitri Donskoy Apoi această tradiție a fost continuată sub fiul și nepotul său cel mare - Vasily I și Vasily II, în anii ai căror domnie au fost construite catedrale uimitoare în cele mai mari orașe și mănăstiri ale Principatului Moscovei: Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Zvenigorod (-), Catedrala Royaschestvo a Fecioarei Savvino - Mănăstirea Storozhevoy ( ), Catedrala Treime a Mănăstirii Treime-Sergius (-) și Catedrala Spassky a Mănăstirii Spaso-Atsdronikov (-) Cu toate acestea, mai târziu, în anii fazei active a Războiului Feudal (-), care a costat pierderi financiare, materiale și umane uriașe, arhitectura din piatră de pe teritoriul Marelui Principat Moscova a încetat practic și o nouă etapă a acestuia dezvoltarea a scăzut deja în anii - Cu toate acestea, trebuie amintit că arhitectura rusă a acelei epoci a rămas practic arhitectura din lemn, iar conform estimărilor cunoscutului expert în arhitectura rusă V P Vygglov, autorul celebrei lucrări "Arhitectura Rusiei Moscovei" la mijlocul secolului al XV-lea ( ), în mai bine de un secol (-) au fost construite doar aproximativ de clădiri din piatră, apoi în principal la Moscova Vorbind despre dezvoltarea școlii de arhitectură rusă în perioada post-mongolică, este necesar să abordăm o problemă destul de controversată legată de construcția orașelor rusești în acea perioadă Viziunea tradițională a acestei probleme este că toate orașele medievale rusești au fost construite spontan, fără nicio planificare preliminară și cu atât mai mult fără un plan urban clar Cu toate acestea, încă de la mijlocul secolului trecut, o serie de istorici cunoscuți Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV și arheologii, în special academicienii M N Tihomirov și B A Rybakov a pus la îndoială pentru prima dată acest punct de vedere Și cea mai convingătoare lovitură a fost dată în lucrarea lui G V Alferova "Orașele rusești ale secolelor XVI-XVII" ( ), în care autorul, pe baza studiilor de teren și a documentelor de arhivă, a dovedit fără ambiguitate existența unor reguli scrise pentru amenajarea peisajului orașelor rusești, care s-au păstrat în "Legea lui Gradsky" sau "Prochiron" Arta picturii rusești ** Problema conținutului artei picturale rusești în acea perioadă este subiectul unei discuții științifice de lungă durată Deci, profesorul V N Lazarev, autor al cunoscutei lucrări "Pictură icoană rusă de la origini până la începutul secolului al XV-lea" ( ), credea că arta picturală din a doua jumătate a secolelor XПI-XГV a păstrat și a sporit în mare măsură tradițiile artei picturale a Rusiei Antice, așa cum o evidențiază în mod elocvent o serie de monumente ale picturii de șevalet Vladimir-Suzdal din acea perioadă, în special, icoana "Maica lui Dumnezeu georgiană" și "Ocrotirea" față de colecția Mănăstirii Femeilor de mijlocire din Suzdal Cu toate acestea, adversarul său, profesorul M V Alpatov în lucrarea sa nu mai puțin faimoasă "Comori ale artei ruse din secolele XI-XVI" ( ), dimpotrivă, a susținut că această

dată, până în anii , a fost o "perioadă a primitivismului" în dezvoltarea picturii de șevalet și monumentale în Rusia medievală În același timp, potrivit tuturor cercetătorilor (I Grabar, V Lazarev, M Alpatov), în a doua jumătate a secolului al XIV-lea şi mai ales în secolul al XV-lea Școala de pictură din Novgorod a atins o perfecțiune ridicată, unde figurile grele și ghemuite au fost înlocuite cu personaje alungite și o compoziție cu mai multe straturi În plus, stilul de pictură în sine a devenit mai miniatural și mai elegant, iar schema de culori a frescelor și icoanelor în sine a fost îmbogățită semnificativ și a dobândit o puritate și o sonoritate fără precedent Totodată, în calitate de profesor M V Alpatov, școala extrem de originală a picturii din Novgorod a fost mai distractiv decât filozofic și mai direct decât Moscova Printre frescele școlii de pictură din Novgorod, picturile în frescă pe scenele evanghelice ale Bisericii Fiodor Stratilat, Biserica Sf Mihail a Mănăstirii Skovorodsky, Biserica Mântuitorului de pe Kovalev, Biserica Buna Vestire de pe Așezământ iar Biserica Nașterea Domnului de la cimitir s-au remarcat prin grație deosebită și pricepere de execuție În plus, precum profesorul V N Lazarev, autorul multor lucrări despre istoria artei, inclusiv cunoscuta monografie "Arta Rusiei antice" Mozaice și fresce" ( ), școala de pictură din Novgorod a avut un impact semnificativ asupra tradiției picturii din nordul Rusiei, în special pe Veliky Ustyug, Kargopol, Tikhvin și Obonezhye Unul dintre cei mai cunoscuți pictori ai Rusiei medievale a fost Feofan Grechin (grec) (-), care și-a început cariera creatoare în patria sa, în Bizanț, unde a luat parte activ la picturile mai multor catedrale și biserici din Constantinopol , Galata, Chalkifon, iar apoi în orașul antic din Crimeea Cafe (Feodosia) Apoi, în a doua jumătate a anilor , a venit la Rus și a supravegheat pictura celebrei Biserici Schimbarea la Față de pe Ilyin Aproape toți cercetătorii lucrării sale (V Lazarev, M Alpatov, V Cherny) notează în special că stilul picturii lui Teofan Grecul se caracterizează printr-un stil expresiv și emoțional deosebit, care i-a permis să întruchipeze expresiile din multe dintre frescele sale Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) spiritualitatea bogată a unei persoane, forța emoționalității interioare, voința pasională pentru o stare spirituală sublimă și frumoasă a unei persoane Fără îndoială, opera sa a avut un impact uriaș asupra întregii arte din Novgorod din acea vreme și, cel mai probabil, ucenicii lui Teofan Grecul au fost cei care au pictat bisericile din Novgorod ale lui Theodore Stratilat și Adormirea Maicii Domnului pe câmpul Bolotovsky Tradiția pictorilor din Novgorod era mai democratică și multe icoane ale acelei vremuri se distingeau printr-o puritate și o bogăție deosebită a culorilor, printre care maeștrii din Novgorod acordau prioritate culorii de cinabru de foc Schemele compoziționale ale multor icoane din Novgorod sunt extrem de simple și concise, iar tipurile de sfinți sunt descrise ca figuri puternice cu trăsături mici Cele mai cunoscute icoane ale școlii de pictură din Novgorod, create în a doua jumătate a secolului al XIV-lea, au fost icoanele "Fyodor și Laurus", "Novgorodieni care se roagă", "Profetul Ilia", "Fecioara" și "Bătălia de la Suzdalians" cu novgorodieni" Pictura Moscovei în prima jumătate a secolului al XIV-lea dezvoltat în cadrul fostului arhaic, iar majoritatea bisericilor din Moscova au fost pictate de oameni din Bizanț Cu toate acestea, din anii a început o nouă etapă în dezvoltarea școlii de pictură din Moscova, care era direct legată de mutarea lui Teofan Grecul la Moscova Sub conducerea sa directă, zidurile și bolțile Catedralelor Arhanghel și Buna Vestire din Kremlinul din Moscova, Biserica Nașterea Maicii

Domnului din Moscova ( ), Catedrala Buna Vestire din Nijni Novgorod ( ), precum și precum palatele Marelui Duce Vasily I (-) și unchii săi au fost pictate, specific prințului Serpuhov Vladimir Andreevici (-) Din păcate, multe dintre aceste picturi murale și catapeteasmă nu au supraviețuit până în prezent, cu excepția mai multor icoane ale Catedralei Buna Vestire, care au fost apoi incluse în catapeteasma mai tânărului "omonim", construit de arhitecții din Pskov în anii - Cele mai cunoscute icoane ale lui Teofan Grecul au fost "Deesis" sau "Mântuitorul pe tron" cu chipul lui Iisus Hristos și a Maicii Domnului și Ioan Botezătorul rugându-se pentru iertarea păcatelor omenești, "Schimbarea la Față", "Apostolii Petru și Pavel" ", "Arhanghelul Gavriil" și "Doamna Donului" Totodată, în calitate de profesor M V Alpatov, după ce s-a mutat la Moscova, Feofan Grek schimbă stilul expresiv-emoțional de a scrie inerent perioadei sale din Novgorod și devine un "filozof viclean" De asemenea, trebuie spus că, pe lângă tendința "Feofanovsky" în arta picturală de la Moscova de la sfârșitul secolelor XIV-XV, un număr de cercetători (V Lazarev, V Cherny) remarcă prezența picturilor de șevalet asociate cu cele bizantine și tradiții artistice sârbe Un reprezentant remarcabil al școlii de pictură rusă din secolele XIV-XV a fost marele artist rus Andrei Rublev (-), care a fost mai întâi călugăr al celebrei Mănăstiri Treime-Serghie, iar apoi, după ce s-a mutat la Moscova, călugăr al Mănăstirii Spaso-Andronnikov, unde și-a găsit ultimul refugiu Cele mai vechi fresce ale lui A Rublev sunt considerate a fi pictura Catedralei Adormirea Maicii Domnului din Zvenigorod ( ), unde trăsăturile caracteristice ale stilului Rublev s-au manifestat deja destul de clar, în special, concentrarea și liniștea interioară a personajelor reprezentate, liniile netede ale desenului și tonurile calme ale culorilor Apoi, în , împreună cu Teofan Grecul și Prokhor din Gorodets, a pictat Catedrala Buna Vestire a Kremlinului din Moscova și în curând și-a creat propria școală de artă, ale cărei urme s-au găsit în picturile Catedralei Nașterea Domnului de la Mănăstirea Savvino-Storozhevoy Subiect: CULTURA RUSĂ A SECOLULUI XIV - PRIMA JUMĂTATE A SECOLULUI XV și Catedrala Adormirea Maicii Domnului de pe Gorodok lângă Zvenigorod În plus, potrivit experților (V Lazarev, M Alpatov), aproape toate icoanele nivelului Deesis al Catedralei Nașterii Domnului au aparținut pensulei lui A Rublev însuși Există și câteva icoane pictate de A Rublev pentru Catedrala Buna Vestire a Kremlinului din Moscova: "Schimbarea la Față", "Intrarea în Ierusalim", "Întâlnirea", "Nașterea Domnului", "Botezul" și altele În , împreună cu Daniil Cherny, a lucrat timp de câțiva ani la restaurarea frescelor Catedralei Adormirea Maicii Domnului din Vladimir, dintre care un număr, în special, "Procesiunea drepților condusă de apostolii Petru și Pavel în Paradis" , au supraviețuit până în zilele noastre Cu toate acestea, este destul de dificil să se separe frescele lui A Rublev însuși de frescele partenerului său În plus, catapeteasma magnifică a Catedralei Adormirea Maicii Domnului, care a supraviețuit până în zilele noastre, este asociată și cu numele lui A Rublev și al studenților săi În - A Rublev a supravegheat personal pictura Catedralei Treimii proaspăt ridicate a Mănăstirii Treime-Serghie, iar la sfârșitul vieții sale, în anii - , marele pictor rus a pictat catedralele și camerele Mănăstirii Spaso-Andronnikov Cea mai cunoscută lucrare a lui A Rublev din ultima perioadă a operei sale este "Treimea Vechiului Testament", scrisă pentru Catedrala Treime a Mănăstirii Treime-Serghie, pe care profesorul V N Lazarev l-a numit "un monument al farmecului irezistibil" În această icoană, care s-a bazat pe povestea biblică despre apariția a trei îngeri către Avraam și Sara,

ideea unității și indisolubilității celor trei persoane ale Sfintei Treimi - Dumnezeu Tatăl, Dumnezeu Fiul și Duhul Sfânt - a fost exprimat cel mai clar A Rublev a deținut și alte icoane ale Catedralei Treimii, în special imaginile Arhanghelului Gavriil și ale Apostolului Pavel, precum și celebra icoană a Mântuitorului, creată pentru Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Zvenigorod Potrivit celor mai mulți experți (A Ainalov, V Lazarev, M Alpatov), în opera lui A Rublev a fost depășită tradiția aspră, ascetică a artei picturale bizantine, iar creațiile sale în adevăratul sens au devenit umaniste , deoarece ele dezvăluie toată frumusețea și puterea spiritului uman și impregnate cu adevărata dragoste pentru om Mai mult, arta lui A Rublev a fost un exemplu de calokagititate antică, adică unitate a perfecțiunii fizice și morale și tocmai în aceasta s-a manifestat tendința pre-Renaștere în artele plastice rusești din acea perioadă Subiectul: FINALIZAREA UNIUNII POLITICE DIN Rus' (-) REFORME DE STAT LUI IVAN III Plan: Adunarea pământurilor rusești și crearea unui stat rus unificat sub Ivan al III-lea (-) a) Anexarea Rostovului ( ) și Novgorodului ( ) b) Răsturnarea "jugului Hoardei" ( ) c) Anexarea Tverului ( ) d) Războaiele "de frontieră" ruso-lituaniene (- , -) Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Principalele probleme ale istoriografiei Sistemul politic al statului rus unificat Sudebnik din Finalizarea unificării politice a ținuturilor rusești sub Vasily III (-) Biserica Ortodoxă Rusă la sfârșitul secolului XV - începutul secolului XVI Dezvoltarea socio-economică a Rusiei la începutul secolului al XVI-lea Adunarea pământurilor rusești și crearea unui stat rus unificat sub Ivan al III-lea (-) a) Anexarea Rostov ( ) și Novgorod ( ) După moartea lui Vasily al II-lea, tronul său a fost succedat de fiul cel mare al lui Ivan al III-lea (-), care, de fapt, a încheiat procesul de unificare politică a multor țări rusești într-un singur stat rus În - principatele Suzdal-Nijni Novgorod și Iaroslavl au fost anexate la Moscova și, astfel, numai Novgorod, Tver, Rostov și Ryazan au rămas în afara puterii Marelui Prinț al Moscovei Cu toate acestea, Ivan al III-lea nu a reușit să rezolve imediat această problemă, deoarece a trebuit să ducă un război obositor și nu pe deplin reușit cu Hanatul Kazan (-) Dar după semnarea păcii cu Ibrahim Khan (-), Marele Duce al Moscovei s-a confruntat cu problema Novgorodului, mai ales că novgorodienii înșiși, cu pașii lor provocatori, l-au mutat la acțiune decisivă În mod tradițional, sentimentele anti-Moscova au fost destul de puternice în Novgorod, care s-au intensificat în special la sfârșitul anilor , când văduva primarului lui Isaac Boretsky, Martha Posadnitsa, și fiii ei Dmitri și Mihail, au condus partidul anti-Moscova al boierilor din Novgorod Principalul sprijin al acestui grup de novgorodieni în lupta împotriva Moscovei a fost în mod tradițional statul vecin polono-lituanian, prin urmare, deja în , boierii din Novgorod, încălcând tratatul de pace de la Yazhelbitsky, l-au numit pe prințul lituanian Mihail Olelkovich la tronul Novgorodului Apoi, în , după moartea episcopului Iona, au aprobat un nou Arhiepiscop Teofil nu la Moscova, ci la Kiev, care făcea parte din metropola ruso-lituaniană Și, în cele din urmă, în au încheiat un tratat "aliat" cu regele polonez Cazimir al IV-lea (-), conform căruia Lordul Veliky Novgorod i-a devenit vasal Semnarea acestui tratat a copleșit răbdarea Moscovei, iar în primăvara anului Ivan al III-lea a pornit în campanie împotriva Novgorodului La iulie , pe râul Shelon, armata Moscovei a spart personalul Novgorod și a capturat întregul clan Boretsky și acoliții lor: însăși posadnik Martha a fost exilată la Mănăstirea Nijni Novgorod Zachatievsky și restul apostaților, inclusiv a ei fiul cel mare Dmitri,

au fost executați prin tăierea capului În august , noul posadnik Novgorod Vasily Ananyevich Golenishche și arhiepiscopul Teofil au încheiat un tratat de pace cu Ivan al III-lea de Korostsh, conform căruia "domnul Velikin Novgorod s-a angajat să fie persistent din L/Ioskva și să nu accepte puterea Lituaniei" În plus, novgorodienii au trebuit să plătească Marelui Duce o mare despăgubire de de ruble de argint Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III Între timp, în , Ivan al III-lea, fără vărsare de sânge, a anexat rămășițele Principatului Rostov la Moscova, cumpărându-și drepturile de proprietate de la prinții specifici locali Vladimir Andreevici Rostov și Ivan Ivanovici Dolgoy Apoi, în , deja ca un domn cu drepturi depline, Ivan al III-lea a făcut o călătorie de "inspecție" la Novgorod, care s-a dovedit a fi foarte deplorabilă pentru mulți boieri din Novgorod: li s-au confiscat proprietăți uriașe ale familiei, care au fost distribuite oamenilor de serviciu din Moscova , iar ei înșiși au fost relocați în raioanele centrale ale țării În toamna anului , după ce a primit vestea despre o nouă victorie a partidului anti-Moscova al boierilor din Novgorod, condus de posadnikul Foma Andreyevich Kuryanik, care a provocat o revoltă a gloatei din Novgorod împotriva grefierilor din Moscova, Ivan al III-lea a decis să pună un sfârşitul liberilor din Novgorod şi a pornit o nouă campanie, care în ianuarie a fost încheiată cu succes fără prea multă vărsare de sânge În urma acestei campanii, sistemul de veche din Novgorod a fost lichidat, iar întregul teritoriu al Republicii Boierești Novgorod a fost declarat patrie a Marelui Prinț Moscova, iar guvernatorul Marelui Duce a început să-l administreze, "din moment ce vechea nu este scoasă , posadnikul nu este scos, dar statul este totul pentru noi Recent, mulți istorici liberali (R Pipes, A Yurganov, I Danilevsky), după ce au reînviat vechiul concept slavofil, au început să afirme că căderea Republicii Novgorod a devenit una dintre cele mai tragice pagini din istoria Rusiei, de la Novgorod sistemul republican democratic a fost sacrificat apariția autocrației despotice Cu toate acestea, acești istorici fie uită, fie nu spun în mod deliberat că:) în Novgorod a existat o perioadă destul de lungă de timp o republică oligarhică autoritarică și nicidecum o republică democratică "parlamentară", unde puterea aparținea unei caste foarte înguste a boierii din Novgorod;) boierii din Novgorod au acționat adesea ca trădători ai intereselor naționale rusești, atrăgând mereu în disputa cu Moscova la Livonia, Polonia și Lituania, care erau avanposturile catolicismului în Europa de Est b) Răsturnarea jugului Hoardei ( ) Succesele politicii unificatoare a Marelui Duce de Moscova Ivan al III-lea i-au permis să abordeze cele mai urgente probleme de politică externă Principalele direcții ale politicii externe la acea vreme erau:) direcția estică, în special relațiile cu hanatele tătare care au apărut pe ruinele Hoardei de Aur - Kazan ( ), Astrahan ( ) și Crimeea ( ) și) Direcția occidentală, în primul rând, lupta cu Polonia și Lituania vecine pentru întoarcerea tuturor pământurilor originare rusești în sânul Moscovei, precum și lupta cu Livonia și Suedia pentru accesul la Marea Baltică Pentru rezolvarea simultană a tuturor sarcinilor principale de politică externă, în mod clar nu au existat suficiente forțe și mijloace, prin urmare, a fost aleasă inițial cea mai mare prioritate a acestora - răsturnarea "jugului Hoardei" Acest proces a început în , când regimentele Moscovei lui Vasily Belozersky, Yuri Dmitrovsky, Pyotr Chelyadnin și Semyon Beklemishev au învins Marea (Astrakhan) Hoardă a Hanului Amat (-) lângă Aleksin, care a devenit succesorul Ulu Ulus (Golden) Hoardă) Rezultatul acestei victorii a fost - în primul rând, o

reducere semnificativă Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) valoarea "ieșirii Hoardei" către Hadzhi-Tarkhan și apoi un refuz complet de a o plăti, care a avut loc în , când Ivan al III-lea, într-o formă sincer nepoliticos, a refuzat să meargă la Hoardă pentru a primi eticheta hanului pentru o perioadă mare domnie, luata de el "PE TCHIN SI PE D DIN În mod firesc, refuzul Moscovei de a plăti "ieșirea hoardei", precum și refuzul Marelui Duce de a merge după eticheta "mort", l-au înfuriat pe Khan Akhmat și, dorind să restabilească relațiile anterioare tributare cu Moscova, el a încheiat o alianță militară cu regele polonez Cazimir al IV-lea și a plecat în campanie împotriva Rusului Momentul unei astfel de campanii s-a dovedit a fi mai mult decât reușit, deoarece:) doi frați ai lui Ivan al III-lea, Andrei Uglichsky și Boris Volotsky, întepați de faptul că fratele lor mai mare, încălcând o veche tradiție nescrisă, nu a împărtășit cu ei s-au revoltat lotul decedat al fratelui lor decedat Yuri Mozhaisky și s-a alăturat țărilor Novgorod;) Livonienii, profitând de această revoltă, au început să "lupte" hoții ținuturile rusești de vest și în au asediat granița Pskov În august , "celebrul țar A\mat s-a dus la creștinismul ortodox, în Rusia, la sfintele biserici și la Marele Voievod, culcându-se să distrugă sfintele biserici și să cucerească toată Ortodoxia și pe însuși Marele Voievod, ca sub Batu Vesh" și s-a mutat pe râul de graniță Ugra, unde bariera de la granița cu Lituania și Hoarda era ținută de armata Moscovei, condusă de fiul Marelui Duce Ivan cel Tânăr Aflând despre apariția tătarilor, Ivan al III-lea s-a grăbit la Ugra cu noi regimente, dar în curând, incitat de boierii apropiați Ivan Vasilievici Oșchera și Andrei Ivanovici Momon, a părăsit armata la Moscova Sosirea sa neașteptată în capitală a fost întâmpinată cu o ostilitate extremă, Marele Duce a fost chiar acuzat de lașitate și a fost nevoit să se întoarcă la trupe, "pentru a sprijini ferm pentru creștinismul ortodox împotriva oricărei zelări" Între timp, armata rusă, condusă de Ivan cel Tânăr, a respins cu succes toate încercările tătarilor de a-i forța pe Ugra, "atârnă mulți tătari cu săgeți și pilaștri și otvisha Hχ din spera" În această situație, Khan Akhmat a oprit operațiunile ofensive active și a început să aștepte sosirea lituanienilor aliați Dar la începutul lui noiembrie , situația s-a schimbat radical, deoarece:) în armata tătară, din cauza iernii timpurii și a foametei îngrozitoare, a început o moarte în masă de război și călare, iar nukerii înșiși au fost loviți de un fel de boală generală, cel mai probabil dizenterie;) nefericitul aliat al lui Akhmat, regele polonez Casimir, ocupat cu o confruntare în propriul său regat, nu a venit la Ugra la timpul stabilit;) în cele din urmă, rivalul de multă vreme al lui Khan Akhmat, Hanul Crimeea, Mengli-Girey, profitând de absența Hanului Astrahan, a atacat posesiunile sale și, de asemenea, prin acord cu Moscova, a atacat posesiunile regelui polonez din Podolia Toate aceste circumstanțe au devenit motivul pentru care Khan Akhmat a fost forțat să plece de acasă, fără a accepta o bătălie decisivă pe Ugra, pe care contemporanii săi înșiși l-au numit "centrul Fecioarei", l-a salvat pe Rus de la un nou pogrom și de dezgustătoarea Hoardă: " iar caprele sunt fericite, iar BOZBBbSVISHA BS OAMENI Spre BUCURIA LUI BBLPvYU L "Stând pe Ugra" este în mod tradițional considerat a fi sfârșitul oficial al jugului Hoardei, adică eliberarea definitivă a Rus'ului de dependenţa vasală de Hoardă, care a durat aproape de ani Cu toate acestea, o serie de istorici, în primul rând "eurasiatici" autohtoni (L Gumilyov, V Kozhinov), neagă această interpretare Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III evenimentele de pe Ugra În special, ei susțin

că, în raport cu evenimentele din , nu ar trebui să se vorbească despre "prăbușirea jugului Hoardei", care pur și simplu nu a existat, ci despre crearea unui sistem de uniuni politico-militar opuse de state care au apărut pe ruinele Hoardei de Aur: hanatele Kazan și Crimeea, care au fost susținute de Moscova, și Hoarda Nogai și hanatul Astrahan, care au fost patronate de Lituania În istoriografia rusă și sovietică, problema influenței jugului Hoardei asupra întregii istorii a Rusiei medievale a fost mult timp discutată De exemplu, N M Karamzin era convins că tocmai aceasta a contribuit la formarea unei monarhii autocratice în Rusia, pe care o considera forma optimă de guvernare pentru o putere atât de uriașă Profesorul K D Kavelin a văzut în jugul Hoardei mai mult negativ decât pozitiv, deoarece credea că acesta a încetinit dezvoltarea politică și economică a țării timp de mai bine de două sute de ani În același timp, fiind unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai "școlii de stat", a văzut rolul pozitiv al jugului Hoardei în faptul că tătarii au reușit să distrugă vechile legături tribale și să introducă principiul statului în istoria Rusiei Colegul său-avocat și persoană asemănătoare, profesorul B N Cicherin, dimpotrivă, a evaluat pozitiv rolul jugului Hoardei, deoarece acesta a contribuit la adunarea pământurilor rusești într-un singur stat rus Cel mai mare istoric rus, academicianul S M Solovyov, care a stat și la originile celebrei "școli de stat", a susținut că jugul Hoardei nu a avut practic niciun efect vizibil asupra cursului progresiv al istoriei Rusiei, deoarece hanii tătari nu s-au amestecat în mod deosebit în viața internă a ținuturilor ruse iar "jugul tătar" s-a exprimat într-adevăr doar în primirea de către Hoardă a "pădurii negre" și eliberarea etichetelor khanului În , celebrul istoric sovietic profesor A N Nasonov a publicat faimoasa sa lucrare "Mongolii și Rusia: istoria politicii tătarilor în Rusia", în care, pe baza celor mai recente surse istorice, a dovedit destul de convingător că jugul Hoardei nu a contribuit la formarea unei unități unificate Statul rus, deoarece nucleul tuturor politicii Hoardei din Rusia a fost înfruntarea prinților ruși și punerea în aplicare a binecunoscutului principiu "împărțiți și cuceriți" Acest punct de vedere a fost susținut de o parte semnificativă a oamenilor de știință sovietici (L Cherepnin, B Rybakov, I Grekov, A Yakubovsky, V Kargalov) și încă predomină în evaluările "jugului Hoardei" în Rus', care sunt cuprinse în lucrările multor istorici moderni (A Kuzmin, V Kuchkin, B Sapunov, N Borisov, A Gorsky) c) Anexarea Tverului ( ) Rezolvarea cu succes a problemei Hoardei ia permis lui Ivan al III-lea să continue strângerea pământurilor rusești în jurul Moscovei Următorul a fost Tver, mai ales că Marele Prinț al Tverului, Mihail Borisovici (-), l-a provocat pe Ivan al III-lea să ia măsuri decisive împotriva lui În , după ce s-a căsătorit cu nepoata lui Cazimir al IV-lea și a încheiat o alianță dinastică cu regele polonez, Mihail Borisovici s-a recunoscut ca vasal, ceea ce a încălcat grav vechiul tratat de la Moscova încheiat în de Dmitri Donskoy cu stră-străbunicul său Mihail Tverskoy Răspunsul de la Moscova la o astfel de trădare a Prințului de Tver Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) nu a întârziat să vină, iar în iarna lui armata moscovită, condusă de Ivan cel Tânăr, a pornit în campanie împotriva lui Tver În această situație, prințul de la Tver a cerut pace și, conform unei noi "finisări", s-a recunoscut din nou ca "un tânăr krdtolkh și stăpân al Marelui Duce Ivan Vlsilevich" Cu toate acestea, fără a-și pierde speranța în ajutorul coroanei poloneze, Mihail Borisovici a continuat relațiile secrete cu agenții lui Casimir, semnând astfel propriul mandat de moarte În august , armata Moscovei a

pornit o nouă campanie împotriva Tverului și, după o lună de asediu, a luat-o cu asalt Prințul de Tver a fugit în Lituania, iar principatul său a fost inclus în Marele Ducat și pus sub controlul moștenitorului Marelui Duce, Ivan Ivanovici Molodoy, care a primit titlul de Prinț specific de Tver Mai mult decât atât, imediat după acest eveniment, însuși Ivan al III-lea și-a luat oficial titlul de Suveran al Întregii Rusii, care nu era atât "intern", ci de o semnificație colosală de politică externă, de la deținerea acestui titlu, iar titlul în mijlocul Ages a fost de o importanță capitală, a dat Marelui Duce al Moscovei dreptul legal de a revendica toate pământurile rusești și, în primul rând, pe cele care făceau parte din Polonia și Lituania După moartea neașteptată a lui Ivan cel Tânăr (-), în - principatul specific Tver a fost lichidat și după descrierea tuturor ținuturilor Tver "după plugul Moscovei", acestea au intrat în cele din urmă parte a Marelui Ducat ca un obișnuit mare volost princiar d) Războaiele de "graniță" ruso-lituaniene (- , -) La sfârşitul anilor direcţia polono-lituaniană devine principala direcţie a politicii externe a Moscovei În această perioadă, mai ales după răsturnarea jugului Hoardei, mulți prinți specifici din principatele de graniță din dinastiile Rurik și Gediminovici, în special Obolenskys, Trubetskoy, Mezețki, Belevsky, Vorotynsky, Odoevsky și alții, au început să facă în secret transferul în serviciul Marelui Prinț al Moscovei și al Suveranului Întreaga Rusie, recunoscându-l nu numai ca stăpânul lor, ci și ca suveran O astfel de tranziție rapidă și angro a "ucrainenilor" ruși - prinții Oka de Sus și Chernigov-Seversky sub conducerea Moscovei a devenit cauza primului război de graniță ruso-lituanian din - , în timpul căruia, după ce a câștigat o serie de victorii convingătoare, Ivan al III-lea l-a obligat pe noul Mare Duce al Lituaniei Alexandru Kazimirovici (-) să se așeze la masa negocierilor Apropo, la începutul acestor negocieri a contribuit și hanul Crimeea Mengli Giray (-), care a jefuit cu succes liniile de graniță ale Lituaniei cu Câmpul Sălbatic, trecând prin teritoriul viitoarei Noi Rusii În urma acestor negocieri, a fost semnat Tratatul de pace de la Moscova, conform căruia Vilna a recunoscut toate achizițiile teritoriale ale Moscovei din ultimii ani, inclusiv principatele Trubcevskoye, Odoevskoye, Novosilskoye, Mezetskoye și Vyazemsky Pentru putere, Tratatul de Pace de la Moscova a fost pecetluit prin căsătoria fiicei lui Ivan al III-lea, Elena, cu Marele Duce Alexandru Jagiellon, dar acest lucru nu l-a salvat de la un nou conflict militar între socrul său și ginerele său proaspăt creat lege Primul război de graniță cu Lituania a avut loc pe fundalul celei mai acute crize "dinastice", care a lovit din neatenție întreaga familie mare ducală În , după moartea subită a fiului său cel mare Ivan cel Tânăr, Ivan al III-lea Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III multă vreme nu a putut decide care dintre reprezentanții dinastiei mari-ducale să transfere drepturile la tron Acest lucru s-a datorat, în primul rând, luptei puternic agravate pentru putere dintre cele mai apropiate rude ale Marelui Duce - nora sa Elena Stefanovna Voloshanka și a doua sa soție Sophia Fomi-nipsoy Paleolog Inițial, această dispută a fost soluționată în favoarea primului grup, care a fost condus de trei membri influenți ai Dumei boierești - prinții Ivan și Vasily Patrikeev și ginerele lor, prințul Semyon Ryapolovsky și, ca urmare, cel mai mare al lui Ivan al III-lea nepotul, țarevici Dmitri Ivanovici, a fost declarat oficial moștenitorul tronului în În , a început al doilea război de frontieră ruso-lituanian, care a fost imediat marcat de o victorie majoră a trupelor ruse sub comanda prinților Daniil Schenya și Ivan Vorotynsky

asupra hatmanului Konstantin Ostrogozhsky pe râul Vedrosha lângă Dorogobuzh (iulie) În aceste condiții, prințul lituanian a fost de acord să încheie o alianță militară cu livonienii, totuși, acest "demers" din nou nu l-a salvat Deja la începutul anului , armata rusă aflată sub comanda voievodului Daniil Șcheni a provocat o înfrângere zdrobitoare cruciaților de lângă Dorpat, ceea ce a forțat din nou Lituania să se așeze la masa negocierilor În , a fost semnat un armistițiu de șase ani de la Blagoveșcensk între părțile în război și a fost încheiat un nou tratat, conform căruia Lituania a recunoscut pentru Moscova toate ținuturile Cernigov-Seversky și Smolensk cucerite de ea, inclusiv Cernigov, Gomel, Bryansk și Novgorod- Seversky În plus, Marele Ducat al Lituaniei și Rusiei a pierdut de volosturi, de așezări și sate mari, adică aproximativ o treime din întregul său teritoriu Principalele probleme ale istoriografiei Când studiază istoria unificării ținuturilor rusești din jurul Moscovei și a creării unui stat rus unificat, oamenii de știință discută în mod tradițional asupra a trei probleme principale:) pe ce bază a avut loc acest proces,) cum să evalueze această unificare și) dacă este posibil să se echivaleze conceptele de stat "unic" și "centralizat") Trebuie spus că de la celebra discuție asupra principalelor probleme ale formării unui stat rus unificat, care a avut loc în , în știința istorică sovietică (P Smirnov, L Cherepnin), s-a stabilit o idee stabilă că procesul de adunare a pământurilor rusești în jurul Moscovei a mers exclusiv pe o bază economică, care a fost determinată de cunoscuta doctrină marxistă, care a primit denumirea sonoră de "istmat", care a fost bazată pe determinismul economic Cu toate acestea, recent o parte semnificativă a istoricilor (A Saharov, A Kuzmin, Yu Alekseev, V Kobrin, A Yurganov) spun pe bună dreptate că la acea vreme procesul de colectare a pământurilor rusești avea loc exclusiv din motive politice și era dictat , înainte de toate, nevoia de a lupta împotriva amenințării externe emanate din Polonia și Hoardă, iar apoi acelor hanate tătare care au apărut pe ruinele ei Apropo, remarcabilul istoric sovietic profesor A M Saharov, autor a două cunoscute monografii "Orașele Rusiei de Nord-Est în secolele XIV-XV" ( ) Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) și "Educația și dezvoltarea statului rus în secolele XIV-XV" ( ) Cu toate acestea, la acea vreme, din motive destul de înțelese, a fost aspru criticat pentru că s-a îndepărtat de principalele prevederi ale doctrinei marxiste privind influența determinantă a factorilor economici în acest proces) În ceea ce privește a doua problemă, esența problemei este că încă în perioada stalinistă, în anii , o serie de autori contemporani, în special cunoscutul istoric Profesor P P Smirnov, a început să susțină că procesul de creare a unui stat rus unificat a fost de natură reacționară, deoarece a fost asociat nu cu apariția relațiilor burgheze progresiste, ci cu victoria birocrației de serviciu militar-nobili, care a stat la originile iobăgie și stăpânire autocratică în Rusia Apoi, în anii , după finalizarea celebrei discuții despre problemele formării unui stat rus unificat, opinia privind regularitatea absolută și, cel mai important, progresivitatea acestui proces, a fost stabilită în știința istorică rusă Deși, chiar și atunci o serie de autori autorizați - academicianul M N Tikhomirov și studentul său, profesorul A G Kuzmin a subliniat pe bună dreptate aspectul negativ al unei astfel de "centralizări" grăbite, în special, o schimbare semnificativă a raportului de putere în relațiile dintre "Pământ" și "Putere" Apoi, deja în perioada "perestroikei lui Gorbaciov" și "vremurilor grele ale lui Elțin", mulți istorici, în mare parte de convingere liberală (V

Kobrin, A Yurganov, I Danilevsky), "s-au dedat la toate lucrurile serioase" și au început să afirmă neîntemeiat că procesul accelerat de centralizare politică a devenit o bază nutritivă pentru apariția unei monarhii autocratice de tip "asiatic" în Rusia moscovită) În ceea ce privește a treia problemă, esența dezacordurilor se rezumă la vechea chestiune a sincronismului procesului de unire a ținuturilor rusești cu procesul de creare a unui stat centralizat rusesc tocmai în secolul al XV-lea Unii istorici (L Cherepnin, N Borisov) au răspuns afirmativ la această întrebare și au pus un semn egal între conceptele de stat "unic" și "centralizat" Adversarii lor (M Tikhomirov, A Kuzmin) au spus că, în raport cu această perioadă, se poate vorbi doar de existența uneia dintre cele trei trăsături principale ale unui stat centralizat - unitatea teritoriului statului În ceea ce privește celelalte două trăsături - acte juridice unificate și instituții guvernamentale la nivel național, acestea au fost în cele din urmă formate abia în timpul reformelor Radei alese sub Ivan cel Groaznic Sistemul politic și reformele de stat ale lui Ivan al III-lea Procesul de succes de adunare a pământurilor rusești și crearea unui stat rus unificat a afectat în mod firesc schimbarea funcțiilor și puterilor șefului statului De acum încolo, Marele Duce al Moscovei și Suveran al întregii Rusii a devenit nu numai șeful întregului stat rus, ci și șeful întregii ierarhii feudale, proprietarul suprem al întregului pământ și al domeniului mare-ducal, destinatarul impozitelor, legiuitorul și judecătorul suprem Relația sa cu alți, chiar și cu cei mai intitulați domni feudali - prinți din dinastiile Rurik și Gediminovici, a început să fie caracterizată nu ca relația dintre suveran și vasalii săi, ci ca relația suveranului cu slujitorii săi, ceea ce s-a reflectat în mod vizibil într-o serie de acte legislative Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III Duma Boierească a fost un organism legislativ și consultativ sub Marele Suveran, iar de facto a jucat rolul guvernului central al țării Ca corp permanent, a apărut pe vremea lui Ivan Kalita, dar de-a lungul întregii perioade a existenței sale a evoluat treptat, atât în funcțiile sale, cât și în componența sa La sfârşitul secolului al XV-lea Duma boierească a inclus:) reprezentanți ai vechilor boieri din Moscova, adică acei mari feudali fără titlu, ai căror strămoși i-au slujit cu credincioșie pe Marii Duci ai Moscovei Ivan Kalita, Simeon cel Mândru și Dmitri Donskoy - Morozov, Velyaminov, Buturlins, Sheremetyevs și alții;) boierii "cu lovitură", adică rudele soției Marelui Duce - Saburov, Zakharyins-Yuriev, Glinsky și alții;) foști prinți specifici din dinastiile lui Rurikovici și Gediminovici, care au trecut în categoria prinților de serviciu ai Marelui Duce - Trubetskoy, Mstislavsky, Shuisky, Odoevsky, Vyazemsky și alții În această perioadă, în Duma Boierească existau doar două trepte de duma: boierul, care putea fi purtat de cel mult - persoane în același timp, și okolnichy, care era deținut de cel mult - persoane Astfel, până la începutul secolului al XVI-lea, Duma boierească cuprindea maximum boieri și okolnichy În a doua jumătate a secolului al XV-lea a început procesul de formare a unei noi structuri de putere - Curtea Suveranului, care cuprindea nobilimi cu titlu (principier) și fără titlu (vechi boieri din Moscova), precum și diverse categorii de proprietari de pământ de serviciu care erau apropiati curții și formau Marele Duce Suveran Regiment în timpul campaniilor militare Cele mai recente cercetări științifice realizate de A A Zimin, V B Kobrín, A L Kurganov și alți istorici ne permit să vorbim cu încredere despre rolul destul de semnificativ al Curții Suveranului în determinarea principalelor

direcții ale politicii interne și externe a statului rus unificat Totodată, contrar afirmațiilor academicianului L V Cereepnin și susținătorii săi, sistemul central de guvernare în statul rus unificat sub Ivan al III-lea nu a prins contur La acea vreme, existau doar două organe, destul de primitive, ale guvernului central: Palatul, condus de un majordom, care se ocupa de economia domeniului Marelui Duce și de țăranii palatiști, și Trezoreria, condusă de un trezorier, care a gestionat politica externă, finanțele și serviciul militar (gradul) al suveranului etc În , sub Vasily al III-lea, s-a încercat crearea unui sistem mai perfect de administrație centrală, iar în acest scop funcțiile Trezoreriei au fost împărțite între mai multe "colibe Prikaznye", dar nu a rezultat din această aventură nimic valoros Astfel, palatul tradițional și sistemul patrimonial de administrare a statului s-au păstrat încă în statul rus unificat Întregul teritoriu al țării a fost împărțit în județe, care coincideau aproape în totalitate cu teritoriul fostelor principate specifice Județele, la rândul lor, au fost împărțite în unități administrativ-teritoriale mai mici - volosturi și lagăre Comitatele și orașele erau conduse de guvernatori mari ducali, iar volosturile și taberele erau conduse de volosts, care aveau propria lor administrație în persoana tiunilor și a apropiaților Ei nu primeau un salariu bănesc pentru serviciul lor și erau hrăniți pe cheltuiala unui procent din impozitele și taxele de stat, judiciare și de altă natură colectate local, primind de la populația acestor teritorii așa-numitele "venituri din hrană" Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) MANAGEMENT CENTRAL Marele Duce al Moscovei și suveran al întregii Rusii Duma boierească (boieri și sensuri giratorii) Curtea Suverană Palace^ (majordom) Trezorerie (trezorier) CONTROL LOCAL I Județe și volosturi (guvernatori și volosturi) Sudebnik din Conform punctului de vedere general acceptat în știință, sub Ivan al III-lea a fost adoptat primul cod de legi de drept public feudal, integral rusesc, Codul de legi al Marelui Duce, a cărui calitate de autor ridică încă o mulțime de întrebări De exemplu, unii experți (N Karamzin, S Veselovsky, S Yushkov) credeau că Marele Duce Vladimir Gusev a fost autorul acestui Sudebnik Cu toate acestea, majoritatea istoricilor (A Nasonov, L Cherepnin, Ya Lurie, A Zimin, Yu Alekseev) au atribuit autoritatea sa mult mai rezonabil celor trei membri proeminenți ai Dumei Boierești - boierii Ivan și Vasily Patrikeev și prințul Semyon Ryapolovsky , precum și celor trei grefieri mari ducali - Vasily Dolmatov, Fedor Kuritsyn și Vasily Zhuk În același timp, niciunul dintre oamenii de știință nu a negat însuși faptul adoptării primului Cod de legi, iar disputa a fost doar atunci când a fost aprobată de Duma boierească și a fost pusă în vigoare - fie în septembrie (J Lurie, A Zimin), sau în februarie (L Cherepnin) Deși, în toată literatura educațională, a apărut întotdeauna ca singura dată pentru adoptarea primului Sudebnik integral rusesc Între timp, după cum a remarcat un istoric foarte atent și perspicace, profesorul A G Kuzmin nu este atât de clar cu istoria acestui Sudebnik, pentru că:) Singura știre analistică despre adoptarea lui, care a supraviețuit până în zilele noastre, a supraviețuit doar în Cronica tipografică, întocmită la sfârșitul anilor , care conținea un text foarte laconic știrea că: "În aceeași vară a anului ( ), marele prinț Ivan Vasilyevici a venit cu căpetenii războiului și a pus curtea să judece și războinicilor, sensuri giratorii și să scoată diaconul de la boier și să judece după Sudevnik Marelui Duce " Dovezi similare s-ar putea să fi fost conținute în Cronica Trinității, la care N M Karamzin, însă, această cronică s-a pierdut iremediabil în incendiul de la Moscova din) Nici Sudebnik

original nu a ajuns la noi, iar singura sa listă care a ajuns până la noi a fost făcută pe hârtie cu același filigran, pe care lista a "Scrisorii spirituale" a fost creat "Ivan al III-lea în) Faptul că însuși Sudebnik a fost păstrat doar într-un singur exemplar ridică, de asemenea, o mulțime de întrebări și dă motive să presupunem că acest lucru Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III nu a existat o lege imperativă aprobată de Duma Boierească și de Marele Suveran, ci doar un proiect de lege supus examinării acestora, mai ales că materialele efective ale aplicării acestui Sudebnik în practică în izvoarele scrise nu au fost încă găsite În structura sa, Sudebnik-ul lui Ivan al III-lea era o colecție destul de impresionantă de norme ale dreptului procesual penal și penal de atunci, ale căror principale surse au fost ediția prescurtată a Adevărului rusesc, creată în secolul al XV-lea, diferite cărți pilot ale Secolele XIV-XV, Novgorod (-) și Pskov (-) Cartele de judecată, legislația domnească actuală, precum și normele de drept cutumiar și practica judiciară bogată care a existat în diferite țări rusești În manuscrisul original, textul primului Sudebnik nu a fost împărțit în articole separate, deși existau mai multe subtitrări și inițiale tradiționale de cinabru, dar mai târziu a fost împărțit în exact de articole Un grup de articole a fost dedicat infracțiunilor împotriva persoanei, în special crimă, calomnie și dezonoare Un alt grup de articole s-a ocupat de protecția proprietății private de furt, tâlhărie, exterminare, deteriorare și folosire ilegală etc Mai mult, acest Sudebnik a stabilit pentru prima dată un sistem clar de pedepse, și anume execuțiile cu moartea și "comerț" ("biciui"), precum și diverse tipuri de amenzi și pedepse și confiscarea completă a proprietății ("potok și rdzgrABLbnib") Primul Sudebnik integral rusesc a câștigat, de asemenea, o "popularitate" deosebită în rândul istoricilor, deoarece conținea celebrul articol al -lea, care a stabilit pentru prima dată o perioadă specifică pentru trecerea țăranilor de la domnii lor feudali la alții sau "la pâinea eliberată" - toamna St Ziua lui Gheorghe și a fixat o plată clară pentru "vechi" în valoare de de copeici de la o gospodărie țărănească Finalizarea unificării politice a pământurilor rusești sub Vasile III (-) După cum știți, în , după moartea subită a fiului său cel mare Ivan cel Tânăr, Ivan al III-lea nu a putut decide multă vreme care dintre reprezentanții dinastiei mari-ducale să transfere drepturile la tronul mare-ducal Acest lucru s-a datorat, în primul rând, luptei puternic agravate pentru putere dintre cele mai apropiate rude ale Marelui Duce - nora sa și văduva prințului decedat Elena Voloshanka (-) și a doua soție a lui Sophia (Zoya)) Paleolog (-) Inițial, această dispută a fost rezolvată în favoarea primului grup, care era condus de trei membri foarte influenți ai Dumei boierești - prinții Ivan și Vasily Patrikeev și ginerele lor, prințul Semyon Ryapolovsky Ca urmare a intrigilor viclene din culise, nepotul cel mai mare al lui Ivan al III-lea, țarevici Dmitri Ivanovici, a fost declarat oficial moștenitorul tronului Moscovei în Cu toate acestea, după dizgrația neașteptată a tatălui și fiului I Yu și V I Patrikeyevs și execuția prințului SI Ryapolovsky, sub presiunea ierarhilor bisericești influenți, în primul rând Iosif Volotsky, care i-a acuzat pe Dmitri și pe mama sa Elena Voloșanka că au legături cu ereticii "iudaizatori", Marele Duce a fost nevoit să-și schimbe decizia inițială În , au fost plantați nepotul și nora Marelui Duce Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) în închisoare și apoi ucis în secret, iar fiul cel mic al lui Ivan al III-lea din Sophia Paleolog, prințul Vasily Ivanovici

(-), în vârstă de de ani, a devenit noul moștenitor la tron a fost un an tragic pentru întreaga familie mare ducală: în primul rând, Marea Ducesă Sofia Fominishna Paleolog a murit, iar apoi Ivan al III-lea însuși a suferit o "lovitură apocaliptică" teribilă (probabil un accident vascular cerebral ischemic), de la care nu și-a mai revenit până la moartea sa După moartea Marelui Suveran, pe tronul Moscovei a urcat fiul său Vasily al III-lea (-), care a continuat cu succes politica tatălui său de a aduna pământuri rusești în jurul Moscovei La scurt timp după moartea regelui polonez și a Marelui Duce al Lituaniei Alexandru Kazimirovici și urcarea pe tron a fratelui său mai mic Sigismund I (-), în a izbucnit o puternică rebeliune în Lituania de către influentul prinț Turov Mihail Lvovich Glinsky, care și-a prezentat pretențiile la marele tron al Lituaniei Ca urmare a acestui eveniment, s-a reluat cel de-al doilea război de "graniță" ruso-lituanian, care a fost destul de lent și tensionat Niciunul dintre beligeranți nu a avut șansa de a experimenta victorii majore, iar în noul rege polonez a semnat o "pace eternă" cu Moscova, recunoscând toate ținuturile Cernihiv-Seversky din spatele ei Apoi, în timpul războiului ruso-livonian de scurtă durată (-), teritoriul republicii boierești Pskov a fost în cele din urmă anexat la Moscova, care avea o autonomie pur nominală timp de o jumătate de secol, deoarece din exista un mare domnesc guvernator, în rolul căruia au acționat mulți foști prinți aparent care au trecut în categoria prinților de serviciu ai Marelui Duce al Moscovei, inclusiv Vladimir Andreevici Rostovski (-), Ivan Alexandrovich Zvenigorodsky (-), Fedor Yuryevich Shuisky (-), Yaroslav Vasilyevich Obolensky (-) și alții În - A avut loc al treilea război de frontieră ruso-lituanian De data aceasta, îndelungatul Smolensk a devenit din nou arena ostilităților Primele două campanii ale armatei ruse, care au avut loc în - , din păcate, nu au fost încununate cu succes Și numai după ce armata rusă a fost condusă de doi guvernatori ruși talentați - Daniil Șcenia și Mihail Glinsky, care au trecut de partea Moscovei, în , Smolensk a fost luat în sfârșit Luptele lente de pe frontul Smolensk au continuat încă vreo opt ani, până când în părțile în război au încheiat un alt armistițiu pentru cinci ani În paralel cu lupta pentru suferintul Smolensk, Vasily al III-lea a hotărât în cele din urmă soarta Marelui Principat Ryazan, unde din , după ce și-a îndepărtat mama, prințesa "pro-Moscova", Agrafena Vasilievna, de la puterea reală, tânărul prinț Ivan Ivanovici (-) a început să conducă Judecând după rarele dovezi din cronică, el a încercat, cu sprijinul noului han din Crimeea Mehmed Giray (-), să restabilească independența principatului său și i-a oferit "regelui" tătar să încheie o alianță de căsătorie cu el și să se căsătorească una dintre fiicele lui Probabil, acest lucru a fost imediat raportat lui Vasily al III-lea și l-a chemat pe prințul rebel la Moscova Prevăzând soarta lui de neinvidiat, el a refuzat la început să meargă la Marele Duce să se încline, dar apoi, cedând în fața convingerii vecinului său boier Semyon Korobin, a ajuns totuși în capitală Desigur, el a fost imediat prins aici și băgat în închisoare, iar guvernatorul Marelui Duce, Prințul Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III Ivan Vasilyevich Khabar-Simsky, care puțin mai târziu, în , a trebuit să respingă asediul tătarilor din Crimeea asupra capitalei principatului învins Potrivit unor istorici (S Solovyov, A Presnyakov), acest eveniment important, care a marcat subordonarea completă și definitivă a Marelui Ducat de Ryazan față de Moscova, a avut loc în și, potrivit oponenților lor (D Ilovaisky, A Kuzmin, O Tvorogov, L Voitovich), acest eveniment a avut loc abia în

Astfel, la începutul anilor sub sceptrul Marelui Duce al Moscovei și al Suveranului întregii Rusii, toate ținuturile rusești au fost unite, cu excepția celor care făceau încă parte din Polonia și Lituania Adevărat, în , în timpul invaziei comune a tătarilor din Kazan și Crimeea, Ivan Ryazansky a reușit să evadeze din Moscova, dar neacceptat de poporul Ryazan înșiși, a plecat în Lituania, unde a primit de la Sigismund I locul lui Sgoklishki în Districtul Kovno pe viață și a trăit aici până la sfârșitul zilelor Sub Vasily III, practic toate principatele specifice Moscovei au încetat să mai existe, conducătorii cărora erau frații și nepoții Marelui Duce care muriseră până atunci: Volotsk ( ), Kaluga ( ), Uglich ( ) și alții Astfel, până la sfârșitul domniei sale, în cadrul statului rus unificat, au rămas doar două principate specifice - Dmitrovski și Staritsky, unde, respectiv, doi frați mai mici ai săi Iuri și Andrei Ivanovichi au condus Biserica Ortodoxă Rusă la sfârșitul secolului XV - începutul secolului XVI Epoca domniei lui Ivan al III-lea a devenit vremea celor mai acute dispute religioase și a răspândirii pe scară largă a celebrelor erezii ale așa-numiților "strigolnici", "iudaizatori" și altele care au apărut în Novgorod, Pskov și alte orașe rusești ca încă din anii - În istoriografia sovietică (J Lurie, I Klibanov), răspândirea pe scară largă a tuturor ereziilor era considerată în mod tradițional exclusiv ca o formă de protest social Cu toate acestea, potrivit unui număr de istorici actuali, în special profesorul I Ya Froyanov, autorul monografiei fundamentale "Drama istoriei ruse: pe drumul către Oprichnina" ( ), apariția diferitelor erezii în acea perioadă istorică a devenit una dintre formele "războiului ideologic" al Occidentului catolic nu numai împotriva Ortodoxiei, ci și împotriva statului rus însuși, care a devenit singura fortăreață a creștinismului ortodox după moartea Imperiului Bizantin Noua erezie, ai cărei susținători au fost acuzați direct de convertirea la iudaism, a rămas în general în cadrul doctrinei creștine însăși, dar susținătorii ei au negat dogma trinității zeității, ierarhia bisericească, o serie de rituri bisericești etc În legătură cu această împrejurare, o serie de istorici, în special profesorul A G Kuzmin, a făcut două presupuneri interesante:) în primul rând, în Rus, o traducere completă a Bibliei a fost făcută de arhiepiscopul Novgorod Ghenadi Gonzov abia în , ceea ce înseamnă că "iudaizatorii" cu greu erau familiarizați cu Vechiul Testament și) în al doilea rând, "iudaizatorii" din Rusia, cel mai probabil, au fost numiți adepți ai bisericii irlandeze, ale cărei origini ar trebui căutate în arianism Fondatorul ereziei "evreilor" a fost un anume "evreu" Sharin, al cărui cerc includea negustorii Semyon Klenov, Ivan Zubov și alți bogați novgorodieni Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Biserica oficială, reprezentată de viitorii conducători ai "Iosifismului" - Arhiepiscopul Ghenadi Gonzov de Novgorod și egumenul Mănăstirii Volokolamsk, Iosif Volotsky, a început o luptă acerbă împotriva noii erezii, iar în Consiliul Bisericii de la Moscova i-a condamnat pe "iudaizatori " Cu toate acestea, această erezie s-a dovedit a fi extrem de tenace și a pătruns curând în palatul Marelui Duce însuși Noii lideri ai "partidului ereticilor de la Moscova" au fost diplomații ruși de seamă Fiodor Kuritsyn, autorul celebrei Povești despre Dracula și epistola Laodiceei, în care teza liberului arbitru era centrală, și fratele său Ivan-Volk Kuritsyn, autorul cărții un tratat nu mai puțin celebru "Măsura drepților", care a fost dedicat organizării procedurilor judiciare într-un singur stat rus În plus, membri marcanți ai acestui "partid al ereticilor" au fost protopopii Alexei și Daniel,

"scriitorul" suveranului Ivan Cherny și chiar nora Marelui Duce Elena Voloșanka De erezie a fost acuzat și noul Mitropolit Zosima (-), care, sub presiunea răului și a "calomniilor", a fost nevoit să părăsească scaunul mitropolitan Sfârșitul secolului al XV-lea a devenit momentul nașterii a două direcții principale ale gândirii bisericești rusești, care au primit în istoriografia rusă numele de neposedatori și iosefiți Fostul călugăr al Mănăstirii Kirillo-Beloozersky, Pr Nil Sorsky (-), a devenit conducătorul primului grup, iar influentul rector al Mănăstirii Volokolamsk, Pr Joseph Sanin (Volotsky) (-) a devenit liderul ideologic al celui de-al doilea grup În istoriografia străină (G Vernadsky, J Fennel) și parțial sovietică (E Golubinsky, G Prokhorov, I Klibanov) s-a dezvoltat o idee stabilă că, în ceea ce privește atitudinile și opiniile sale ideologice, mișcarea non-posesorii era foarte apropiat de eretici Cu toate acestea, studii recente ale lui R G Skrynnikova, V V Kozhinova și Ya L Lurie a dovedit în mod convingător că atât Nil Sorsky, cât și Joseph Volotsky au luptat cu înverșunare împotriva tuturor ereticilor și au fost co-autori ai celebrului tratat teologic Iluminatorul Cu toate acestea, în raport cu puterea seculară și problema deținerii pământului monahal, pozițiile lor erau diametral opuse Potrivit multor oameni de știință (D Likhachev, N Kazakova, R Skrynnikov, G Prokhorov), doctrina isihasmului bizantin, la originile căreia s-au aflat călugării celebrei mănăstiri Athos Grigorie de Sinai și discipolul său, Arhiepiscopul Grigorie Palama din Tesalonic, a devenit baza ideologică a non-posesivității Respingând silogismele (raționamentul deductiv) ca modalitate de cunoaștere a adevărului, isihaștii au susținut că rațiunea ucide credința și că un creștin adevărat este desăvârșit nu prin reflecție, ci prin autoaprofundare și tăcere Prin urmare, Nil Sorsky, Paisiy Yaroslavov și discipolii lor i-au îndemnat pe creștinii ortodocși să scape de tam-tam și bogăție lumească, crezând cu sinceritate că numai neposedarea și tăcerea sunt singura modalitate adevărată de a atinge idealul vieții spirituale Totuși, adversarii lor (A Kuzmin, N Sinitsina, S Perevezentsev) susțin că Nil Sorsky și adepții săi nu au avut nimic de-a face cu isihasmul bizantin, bazat pe ocultismul oriental, deoarece isihasmul se baza pe agnosticism, adică credinţa în imposibilitatea cunoaşterii realităţii obiective prin experienţa subiectivă Mai mult, dintre cele două tratate ale lui Nil Sorsky - "Tradiția către discipoli" și "Regula Skete", care conținea întregul Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III programul etic al neposedatorilor, se vede limpede că doctrina lor își are rădăcinile în învățăturile Apostolului Pavel și în cartele mănăstirilor comunale apărute în perioada reformei monahale efectuate de Mitropolitul Alexie la mijlocul secolul al XIV-lea Potrivit istoricilor moderni (G Prokhorov, V Vyshegorodtsev, N Sinitsyna, R Skrynnikov), baza ideologică a doctrinei neposedatorilor avea mai multe semnificații:) în primul rând, non-posesivitatea era considerată o virtute creștină comună bazat pe principii evanghelice;) în al doilea rând, neachizitivitatea, alături de ascultare și castitate, a fost una dintre principalele norme monahale;) în al treilea rând, ideologii non-achizitivității au criticat deschis ordinea economică în mănăstiri și, mai ales, practica deținerii și administrarii satelor monahale;) în al patrulea rând, nedeținătorii, propovăduind ideile isihasmului, au susținut în mod deschis secularizarea tuturor proprietăților și proprietăților pământului bisericii Totuși, în opinia lor, această secularizare ar fi trebuit să fie un act voluntar, de jertfă, al Bisericii Ortodoxe însăși, și nu

rezultatul sechestrării cu forța a satelor și pământurilor monahale de către autoritățile seculare;) în al cincilea rând, nedeținătorii nu au încălcat în mod absolut prerogativele puterii seculare, crezând cu încredere că agitația lumească este incompatibilă cu realizarea unui ideal spiritual Ideologii iosifismului Gennady Gonzov și Iosif Volotsky au acționat ca campioni ai unui ideal religios diferit În viața monahală însăși, ei au văzut limpede scopul ei social, de aceea, respingând cu hotărâre dobândirea ca mijloc de îmbogățire personală, au apărat nu mai puțin hotărât proprietățile funciare și bogăția obștii monahale, considerându-le mijloace de reînviorare a vieții bisericești și a carității În plus, spre deosebire de neposedatori, iefiții au acționat din punctul de vedere al priorității puterii spirituale față de puterea seculară, devenind fondatorii ideilor teocrației ruse Apropo, tocmai aceste împrejurări l-au determinat pe Ivan al III-lea să susțină și să patroneze în mod activ neposedatorii și ereticii, deoarece autoritățile seculare au respins cu hotărâre toate pretențiile bisericești la supremație și au susținut în mod deschis secularizarea vastelor proprietăți de pământ ale ortodocșilor ruși Biserică În , cu sprijinul activ al neposedatorilor, la următorul Sinod bisericesc, Ivan al III-lea a încercat să pună în aplicare programul guvernamental de secularizare a pământurilor bisericești Cu toate acestea, confruntat cu o rezistență puternică din partea iefiților, Marele Suveran a fost forțat să se retragă și apoi să-și dea acordul la masacrul ereticilor Trebuie spus că o serie de cercetători moderni (V Kozhinov) au negat faptul unei ciocniri între neposedatori și iosefiți la acest Sinod bisericesc, argumentând că aceștia s-au opus ereticilor ca un front unit Cu toate acestea, trebuie avut în vedere faptul că, vorbind împotriva ereticilor înșiși, "bătrânii Zavolzhsky" s-au opus categoric uciderii lor, în timp ce iosefiții au insistat asupra eradicării extrem de dure a ereziei, până la aplicarea experienței europene de auto- da-fe "în stil spaniol" ereticilor, adică arzând la focurile Inchiziției În decembrie rí, Consiliul bisericesc s-a întrunit din nou la Moscova, dedicat în întregime "problemei ereticilor" Mai mult decât atât, împreună cu Ivan al III-lea, pentru prima dată, "Marele Duce al Rusinului Vasil Ivanovici" a condus întâlnirile sale Împreună cu mitro Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) udați de Simon, ambii mari suverani "au cercetat ereticii și au poruncit ca ΛΜχκχ să fie executat prin moarte" Drept urmare, Ivan Lupul Kuritsyn, Mitya Konoplev și Ivan Maksimov au fost "arși într-o cușcă la Moscova", iar arhimandritul Cassian, fratele său Samocherny, Nekras Rukavov, Gridya Kvashnya și Mitya Pustoselov au fost arși la Novgorod Cu toate acestea, trebuie subliniat că, într-o perioadă în care focurile inchizitoriale ardeau în toată Europa "civilizată" catolica, ucigând sute de mii de eretici, în Rusia doar câțiva lideri ai "iudaizării" și arderii în masă pe rug în Rusia ortodoxă nu au fost niciodată supuse unei execuţii atât de sofisticate nu aveau În știința istorică rusă (A Kuzmin, R Skrynnikov, N Kazakova), există o idee tradițională că, după moartea lui Nil Sorsky, mișcarea neposedatorilor a fost condusă de credinciosul său student Vassian Patrikeyev, care a luat jurămintele monahale după dizgrația influentului său tată, care era propriul său văr Ivan al III-lea Cu toate acestea, oponenții lor (V Kozhinov) îl numesc pe Vassian Patrikeev un student imaginar al "bătrânului Volga" și susțin că, sub steagul non-achizitivității, a încercat să se întoarcă la "politica mare" și să-și restabilească fosta influență la curte În , Vassian a devenit rector al curții Mănăstirii Simonov și în curând s-a împrietenit apropiat cu însuși Vasily al III-lea, care,

potrivit profesorului N A Kazakova, "a găsit la Vassian un susținător inteligent și activ al politicii de limitare a drepturilor feudale ale Bisericii" și confiscarea vastei sale bogății pământești Astfel, Vassian a transformat învățătura spirituală profundă despre "non-achizitivitate", pe care o mărturisea călugărul Nil din Sora, într-un program pur politic și într-un fel de atu în lupta sa pentru puterea politică Această împrejurare, potrivit lui V V Kozhinov, au fost nevoiți să admită chiar și cei mai renumiți apologeți pentru stareţul Mănăstirii Simonov, inclusiv profesorul G F Frolovsky, N A Kazakov și Ya S Lurie Mai mult, se presupune că N A Kazakova a susținut că în opera lui Vassian Patrikeev a fost dificil să găsești ceva în comun cu ideile lui Nil Sorsky, iar problema vieții spirituale a unui călugăr, care a stat la baza învățăturilor "bătrânului Volga", a făcut nu ocupă o semnificație deosebită în opera lui Vassian Patrikeev Baza doctrinei sale politice ecleziastice a fost respingerea forțată a uriașei bogății de pământ a bisericii și tocmai în această chestiune Vassian și susținătorii săi și-au găsit un aliat activ în persoana Marelui Duce Între timp, precum profesorul A G Kuzmin, toate argumentele lui V V Kozhinov sunt oarecum divorțați de realitatea istorică, deoarece:) În zadar sparge "porțile deschise", întrucât toți istoricii cunoșteau bine ambițiile politice ale lui V I Patrikeyev, care provenea dintr-o familie boierească nobilă și înstărită, care fusese de mulți ani la cârma puterii de stat) Analiza lucrărilor lui V I Patrikeyev, cum ar fi "Întâlnirea unui anumit bătrân", "Răspunsul bătrânilor Kirillov la mesajul lui Iosif Volotsky către marele duce Vasily Ivanovici despre pedeapsa ereticilor", "Un cuvânt ca răspuns la cei care defăimează Evanghelia Adevărul", "Dezbatere cu Iosif Volotsky", "Cuvânt despre eretici" și mai ales Cartea pilotului (-) dovedește în mod convingător că nu numai că s-a opus hotărât poziției moșierului monahal, dar Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III nu a acceptat categoric înclinațiile inchizitoriale ale conducătorilor iefiților și a susținut iertarea ereticilor pocăiți) Orice dispute filozofice și religioase din acea epocă au devenit, mai devreme sau mai târziu, proprietatea unei lupte politice, și cu atât mai mult confruntarea dintre neposedatori și iefiți, care au atins problemele fundamentale ale administrației statului și ale relațiilor funciare Multă vreme, pozițiile de "neposedatori imaginari" la curtea marelui ducal, cărora li s-au alăturat în un originar al mănăstirii Athos, Maxim Grek (filozof) și nobil boier Ivan Nikitich (Bersen) Beklemishev, au fost mai puternice decât vreodată Cu toate acestea, după ce Vassian Patrikeyev a condamnat ferm divorțul Marelui Duce de Solomonia Yuryevna Saburova, iar Maxim Grecul a încercat să demonstreze puritatea și superioritatea "virgină" a ortodoxiei grecești față de rusă, pozițiile lor au fost puternic zdruncinate În , noul Sinod bisericesc l-a condamnat ferm pe Maxim Grecul, trimițându-l la Mănăstirea Iosif-Volotsky pentru o lungă penitență și a sancționat execuția lui Bersen Beklemishev, care a fost decapitat pe râul Moscova Șase ani mai târziu, în , aceeași soartă a avut-o pe Vassian Patrikeev, care a fost de asemenea exilat pentru a fi corectat în fortăreața bisericilor ortodocși - Mănăstirea Iosif-Volokolamsky Astfel, până la sfârșitul domniei lui Vasily al III-lea, victoria într-o luptă ideologică acerbă a fost câștigată de "partidul iosifit", care a apărat cu hotărâre ideea autocefaliei și superioritatea Bisericii Ortodoxe Ruse și păstrarea ei vastă bogăție de pământ Între timp, la sfârșitul anilor a apărut o nouă erezie a "libergânditorilor", ai cărei lideri ideologici Matvey Bashkin și

Theodosius Kosoy nu numai că au negat riturile bisericești, icoanele și sacramentul spovedaniei, ci și simbolismul creștin în sine, susținând că crucea, ca instrument pentru executarea lui Hristos, nu trebuie îndumnezeit, cu atât mai puțin adorat Biserica oficială ia luat repede împotriva noilor eretici: Matvey Bashkin, după ce a fost chinuit și chinuit, a fost trimis pentru îndreptare la aceeași mănăstire Iosif-Volokolamsk, iar Theodosius Kosoi, temându-se de o represalii crude, a reușit să evadeze în Lituania vecină Dezvoltarea socio-economică a Rusiei la începutul secolului al XVI-lea Agricultura, care era pilonul de bază al economiei naționale, a continuat să se dezvolte în mod extins și a fost în mare parte de natură de semi-subzistență Totuși, în această perioadă a avut loc aprobarea definitivă a sistemului de agricultură cu trei câmpuri (primăvară, iarnă, pârghie), iar un plug greu cu cotă de fier a început să fie utilizat pe scară largă ca principală unealtă de muncă, care a făcut posibil, dacă nu cu mult, dar totuși creșterea randamentului mediu de cereale la trei-patru cenți de cereale dintr-o zecime În procesul de creare a unui stat unic și de întărire a puterii marelui duce, s-a oficializat în cele din urmă întreaga structură a posesiunii funciare feudale, constând din) proprietate domnească,) patrimonială boierească și) proprietate funciară condiționată În plus, în această perioadă, instituția proprietății feudale a pământului a foștilor prinți apanaj a suferit schimbări semnificative Trecând în slujba Marelui Duce și devenind supușii săi, și nu vasali feudali, foștii lorzi appanage, menținând totodată Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) de proprietățile lor funciare din fostele lor principate, ei au pierdut dreptul de a colecta taxe de la populația supusă, de a-i judeca și de a bate propriile monede, adică tot ceea ce în știința istorică este de obicei numit instituția imunității feudale Astfel, din punct de vedere al regimului său juridic, proprietatea funciară domnească specifică era la egalitate cu proprietatea patrimonială boierească, nedeosebindu-se în niciun fel de aceasta În măruntaiele proprietății pământului boieresc în acea vreme pot fi urmărite clar două procese care se exclud reciproc În primul rând, se constată o creștere notabilă a deținerilor de pământ ale boierilor patrimoniali, în principal datorită achiziționării Rospasha în teritoriile nou anexate Și în al doilea rând, procesul de fragmentare a vechilor moșii boierești din cauza divizării permanente a familiei a devenit din ce în ce mai remarcabil, întrucât în Rus', spre deosebire de statele europene, nu exista principiul majoratului, adică transferul drepturilor asupra pământului către unul moștenitor, de obicei fiul cel mare În același timp, procesul de zdrobire a moșiilor boierești a mers mult mai rapid și mai intens decât creșterea lor Prin urmare, la sfârșitul secolului al XV-lea guvernul însuși inițiază crearea unei instituții fundamental noi a proprietății funciare locale Mai mult decât atât, potrivit multor istorici (L Cherepnin, A Zimin, V Kobrin, L Danilova), noul sistem local a fost rezultatul nu numai al problemelor asociate cu criza proprietății patrimoniale a pământului boieresc, ci și al dorinței a guvernului central pentru a crește semnificativ numărul de oameni de serviciu "în patrie", care a început să formeze baza cavaleriei locale ruse Inițial, statutul juridic al moșiei era semnificativ diferit de moșiile domnești și boierești, întrucât, fiind o posesie privată, dar înstrăinabilă (condițională), care se afla în proprietatea supremă a Suveranului, nu putea participa la procesul de cumpărare și vânzarea și donarea, dar putea fi moștenită numai dacă persoana moștenită continua să servească în serviciul militar al suveranului Dacă proprietarul a

încetat în mod voluntar să presteze acest serviciu, atunci imobilul "imaai în kdzna pe statul kosht" Cea mai mare parte a primilor moșieri au fost mici servitori mare-ducali și urmași ai familiilor patrimoniale ruinate, care au început să fie numiți "copii Noyar" în surse Odată cu dezvoltarea și creșterea acestei forme de proprietate feudală a pământului, un proces activ al statului și al feudalilor a început să atace pământurile și drepturile țăranilor din Suta Neagră, drept urmare țăranii înșiși au început să se implice mai activ în sistemul de relaţii feudale prin dependenţa pământului de domnul feudal Cu alte cuvinte, pentru dreptul de a trăi și de a lucra pe pământul domnului feudal, țăranii trebuiau acum să suporte anumite îndatoriri feudale în favoarea lui Sub dominația unei economii de semi-subzistență, chiria în natură a devenit principala formă de serviciu feudal, deși în unele locuri existau numerar și chiar chiria muncii (corvée) Dacă țăranul nu era mulțumit de condițiile de viață pe pământul domnului său feudal, atunci putea să-l părăsească liber, plătindu-l "bătrân" pentru anii cât a trăit pe acest pământ Mărimea "celui mai vechi" a fost clar înregistrată în Sudebnik-ul lui Ivan al III-lea și la acea vreme era de de copeici dintr-o gospodărie țărănească În aceeași perioadă, au avut loc schimbări semnificative în statutul social al iobagilor suferinzi, de vreme ce înșiși feudalii, interesați de creșterea productivității muncii lor, au început să le aloce mici loturi de pământ, trecându-i în funcția de iobagi În același timp, unii dintre primii Subiect: FINALIZAREA ASOCIAȚIEI POLITICE DIN Rus' (-) REFORMA STATULUI IVAN III Țăranii epuizați, care au căzut în dependența pământului de stăpânul feudal, au început să se vândă în mod voluntar ca sclavi stăpânilor feudali, drept urmare o astfel de instituție socială, cum ar fi servitutea legată, a primit o dezvoltare ulterioară La începutul secolului al XVI-lea dezvoltarea ulterioară a fost producția meșteșugărească, care a existat în două forme principale:) meșteșugul patrimonial, care era în principal natural și slujește unui anumit domn feudal și populației dependente de el și) meșteșugului urban, al cărui semn distinctiv era munca nu la comandă, ci La piaţă În plus, procesul de specializare a meșteșugurilor urbane a fost dezvoltat în continuare, ceea ce a fost exprimat în mod clar în apariția așezărilor meșteșugărești urbane - Kadashevskaya, Khamovnaya, fierărie, olărit și altele Cu toate acestea, trebuie subliniat că, spre deosebire de țările din Europa de Vest, nu a existat un sistem de bresle de producție artizanală în Rusia Tema: RUSIA SUB IVAN THE TERRIBLE (-) Plan: Criza dinastica Lupta grupurilor boiereşti pentru putere (-) Începutul adevăratei domnii a lui Ivan cel Groaznic și reforma Radei alese (-) Politica externă a statului rus în anii - a) Intrarea în Rusia a hanatelor Kazan ( ) și Astrahan ( ) b) Prima și a doua perioadă a Războiului Livonian (-) Oprichnina (-), principalele sale evenimente și istoriografia a) Principalele evenimente ale Oprichninei b) Istoriografia Oprichninei A treia perioadă și sfârșitul Războiului Livonian (-) Începutul dezvoltării Câmpului Sălbatic (Novorossia) (-) Anexarea Siberiei (-) Problema aservirii țărănimii Criza dinastica Lupta grupurilor boierești pentru putere (-) În , Vasily al III-lea a comis un act fără precedent - a divorțat de prima sa soție Solomonia Yuryevna Saburova (-) din cauza infertilității ei incurabile și a incapacității de a-i da naștere unui moștenitor la tron Și deja în s-a căsătorit cu o tânără prințesă lituaniană, frumoasa Elena Vasilievna Glinskaya (-), cu care a trăit până la sfârșitul zilelor sale Potrivit unui număr de istorici cunoscuți (A Zimin, V Kobrin), a doua căsătorie a lui Vasily al III-lea a împărțit viața Marelui Duce, așa

cum ar fi, în două perioade În timpul căsătoriei cu Solomonia Saburova, care a simbolizat un anumit pro- Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) gram, Marele Suveran s-a bazat pe vechii boieri moscovi, "exprimând interesele unor cercuri largi ale nobilimii" Căsătoria cu Elena Glinskaya a adus cu ea o întorsătură bruscă în linia politică a lui Vasily al III-lea, care a dus la ascensiunea aristocrației princiare Cu toate acestea, alți istorici cunoscuți (R Skrynnikov) consideră că:) în primul rând, nu trebuie exagerată importanța căsătoriilor mare-ducale în procesul politic de atunci și) în al doilea rând, prinții Glinsky, care au trecut relativ recent la serviciul Marelui Duce al Moscovei, nu a aparținut niciodată aristocrației ruse conducătoare Dar oricum ar fi, în august , în familia grand-ducală s-a născut primul copil, care a fost numit Ivan în onoarea bunicului său În decembrie , după ce s-a îmbolnăvit lângă Volokolamsk la vânătoarea sa preferată de animale, Marele Duce Vasily al III-lea a murit pe neașteptate, iar fiul său de trei ani Ivan GV (-) a devenit succesorul său pe tron, sub care, datorită evidentei sale copilărie, a fost creată o regență (gardian)) Consiliu, numit "gândul cu șapte colțuri" Acest consiliu a inclus fratele mai mic al lui Vasily al III-lea, prințul Andrei Ivanovici Staritsky și cei mai influenți membri ai Dumei boierești - prinții Vasily și Ivan Shuisky, Mihail Glinsky, boierii Mihail Yuryev, Mihail Tuchkov și Mihail Vorontsov Cu toate acestea, acești "șapte boieri" au condus țara doar câteva luni, după care puterea ei a început să se prăbușească rapid În vara anului , principele-boier M L Glinsky și boierul M S Vorontsov și adevărații conducători ai statului au fost mama bebelușului, marea ducesă Elena Glinskaya și iubitul ei favorit, boier și ecvestru (cel mai înalt grad de curte) prințul Ivan Fedorovici Obukha-Telepnev-Obolensky În cei cinci ani de domnie a Elenei și a favoritului ei, au avut loc patru evenimente importante:) Rusia a pierdut pentru prima dată următorul război de graniță ruso-lituanian (-) și a fost nevoită să dea "Coruna poloneză" un numărul de pământuri cucerite anterior, în special Gomel;) în , guvernul a efectuat o reformă monetară, în urma căreia banii de la Moscova au devenit unitatea monetară integrală rusească în întregul stat, care a primit numele sonor de "sabie";) în , după moartea fratelui lui Vasily al III-lea, principele Iuri Ivanovici Dmitrovski, a fost lichidat principatul specific Dmitrov;) în a avut loc o rebeliune a unui alt unchi al suveranului minor, prințul Andrei Ivanovici Staritskaya, care, incitat de colegii săi de boieri, a revendicat la tronul Marelui Duce Desigur, prințul rebel a fost imediat capturat, întemnițat și în curând otrăvit acolo, iar singura moștenire Staritsky din acel moment a fost imediat lichidată După cum cred mulți istorici (A Zimin, V Kobrin), ultimele trei evenimente au arătat destul de clar orientarea generală a politicii guvernului Elenei Glinskaya către cursul ulterioară de centralizare a statului rus unificat Cu toate acestea, în aprilie , în circumstanțe destul de misterioase, cel mai probabil ca urmare a otrăvirii, Elena Glinskaya a murit pe neașteptate Desigur, favoritul ei, prințul I F Obolensky a fost imediat întemnițat și apoi ucis în secret la ordinul prințului A I Shuisky Între timp, la tron, a început cea mai acută luptă a grupurilor boierești pentru putere (-), la care au participat activ trei clanuri princiare - Shuisky, Belsky și Glinsky În primul rând, prinții Shuisky au preluat puterea, care de fapt au condus țara timp de aproape doi ani (-) Apoi, ca urmare a unei conspirații de palat și cu un atu Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) Cu sprijinul mitropolitului Joseph, clanul princiar Belsky (-) ajunge la putere Dar și domnia lor s-a

dovedit a fi nu foarte lungă și, ca urmare a unei alte lovituri de palat, Șuiskyi au ajuns din nou la putere, care, de această dată, au fost sprijiniți de noul mitropolit Macarius Cu toate acestea, deja în decembrie , dominația soților s-a încheiat, deoarece, la ordinul tânărului Ivan GV, șeful clanului lor, prințul Andrei Ivanovici, a fost ucis cu brutalitate de canisele Marelui Duce și de înșiși Shuiskys au fost expulzați din Moscova În știința istorică sovietică (I Smirnov, A Zimin, A Saharov, V Buganov), lupta clanurilor boierești pentru putere a fost întotdeauna interpretată ca o luptă între oponenții activi (Shuisky) și susținători (Belsky-Glinsky) a centralizării în continuare a statului rus Cu toate acestea, potrivit multor istorici actuali (V Kobrin, R Skrynnikov, A Kuzmin), această evaluare nu rezistă criticilor, deoarece sub Shuiskys a fost celebra reformă a guvernului local, cunoscută sub numele de "reforma buzelor" ", a fost realizată în , timp în care a avut loc o redistribuire semnificativă a puterii din partea guvernatorilor și volostelilor străini mari ducali în favoarea oamenilor de serviciu local și a țăranilor din Suta Neagră, care erau interesați vital de restabilirea ordinii și păstrarea unității țării Începutul adevăratei domnii a lui Ivan cel Groaznic și reforma Radei alese (-) Ca urmare a unei noi lovituri de palat, un nou grup boieresc a fost înființat la putere - rudele tânărului suveran, prinții Glinsky La sugestia lor și cu participarea activă a Mitropolitului Macarie, au avut loc două evenimente importante în viața tânărului Ivan În ianuarie , a fost încoronat solemn rege în Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Kremlinului din Moscova, care a avut o mare importanță politică, de la noul titlu:) a înălțat în mod disproporționat puterea regală asupra întregii aristocrații tribale boier-prince din interiorul țării și) pentru prima dată a pus monarhul rus într-un rând cu hanii tătari, care în Rus' au fost numiţi întotdeauna regi Imediat după acest eveniment, în februarie , tânărul țar s-a căsătorit cu o tânără frumusețe, păducelul Anastasia Romanovna Yuryeva, alături de care a trăit cei mai fericiți treisprezece ani din viața sa În iunie , la Moscova a izbucnit un incendiu teribil, în urma căruia peste două mii de moscoviți au murit și aproape optzeci de mii au rămas fără adăpost Prinții Glinsky, în special bunica țarului, Prințesa Anna, au fost învinuiți pentru această tragedie, care au fost imediat înlăturați de la putere și au fost înlocuiți cu un nou clan boieresc - rude ale țarinei Anastasia, boierii Zakharyina-Yuriev și Vorontsov În februarie , la o întâlnire reprezentativă în Camera cu fațete a Kremlinului din Moscova, care în știința istorică (L Cherepnin, N Nosov, A Zimin) este considerat a fi primul Zemsky Sobor, Ivan al IV-lea a venit cu o amplă program de reforme de stat Pentru a o implementa, suveranul însuși a creat un nou guvern, care în istoriografie este de obicei numit Rada aleasă (-) în maniera poloneză Trebuie spus că mulți istorici (N Karamzin, K Bestuzhev-Ryumin, N Kostomarov, A Zimin, B Kobrin, R Skrynnikov) se ceartă constant despre componența personală a acestui guvern Dar cu durere Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Cu un grad rezonabil de probabilitate, se poate susține că membrii săi au fost: șeful petiției Prikaz și șeful de facto al guvernului Alexei Fedorovich Adashev, șeful Ambasadorului Prikaz, prințul Ivan Mihailovici Viskovaty, șeful Descărcării de gestiune Prikaz, prințul Andrei Mihailovici Kurbsky, prințul Dmitri Mihailovici Kurlyat-ev-Obolensky și rectorul Bisericii Buna Vestire Kremlinul din Moscova, mărturisitorul personal al țarului protopop Silvestru În plus, mitropolitul Macarie (-) a avut o mare influență asupra activităților Alesei Radei Între

timp, trebuie spus că relativ recent, cunoscutul istoric profesor A I Filyushkin în teza sa de doctorat "Alcătuirea cercurilor conducătoare ale statului rus și problemele studierii Radei alese" ( ) a reînviat vechiul concept al profesorului I I Smirnov, în care a negat realitatea existenței guvernului Alesului și a considerat informațiile despre acesta un mit politic, al cărui autor a fost prințul A M Kurbsky Cu toate acestea, majoritatea istoricilor încă cred că guvernul Radei alese a fost cel care a efectuat o serie de reforme fundamentale, care pot fi împărțite condiționat în următoarele grupuri:) Reforma guvernului central (reforma administrativă), care a fost concretizată în următoarele activități guvernamentale: a) La adoptarea noului Cod de legi din , care, ținând cont de practica judiciară și de dezvoltarea legislației, a fost semnificativ extins și mai bine sistematizat, în special, împărțit în capitole și articole În noul Sudebnik, pentru prima dată, a fost introdusă pedeapsa pentru luare de mită, au fost înăsprite sancțiunile împotriva oamenilor "privili", drepturile guvernanților și volostelilor în investigarea celor mai grave infracțiuni penale au fost limitate în favoarea guvernului central, normele de tranziția țărănească de Sf Gheorghe și mai multe au fost confirmate, ținând cont de reforma monetară din și de inflație, s-a majorat plata pentru "vechi" - de la de copeici "vechi" la rublă "nouă" etc b) În ținerea Consiliului Local al Bisericii Ortodoxe Ruse ( ), care în știință se numește în mod tradițional Sinodul Stoglavy, deoarece toate hotărârile sale au fost oficializate în o sută de capitole În cadrul acestui Consiliu s-au discutat două probleme principale:) chestiunile pur bisericești legate de instaurarea ordinii elementare în rândul clerului parohial și unificarea slujbelor și ritualurilor bisericești și) problema proprietății pământului monahal, care a stârnit cea mai mare discuție, întrucât țarul Ivan, sprijinit de neposedatori (Sylvester), a încercat să ia bogatele moșii monahale în favoarea statului, pentru că era extrem de important pentru guvern să obțină noi pământuri (pluri) pentru distribuirea locală către oamenii de serviciu "în patria", care a stat la baza cavaleriei locale ruse Dar această propunere, care a provocat o nemulțumire ascuțită în rândul iefiților, cu sprijinul activ al mitropolitului Macarie, a fost respinsă cu hotărâre Singurul lucru pe care țarul Ivan a reușit să-l facă a fost să treacă prin decizia ca de acum înainte toate mănăstirile să nu mai aibă dreptul de a dobândi noi pământuri fără un raport către țar și, de asemenea, să limiteze "tarhanii", adică privilegiile fiscale ale bisericii, acordate acesteia de către hanii tătari c) În reforma Curții Suveranului și crearea "Caietului de Palat" și "Genealogia Suveranului" (-), pe baza cărora acum a început să se facă "impunere pentru slujbă", adică , numire în toate cele mai importante posturi administrative, militare și diplomatice Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) d) În creaţie în - un sistem fundamental nou de organe ale guvernului central - Ordine, ale căror activități se bazau pe un principiu de management sectorial (departamental) sau teritorial: Ordinul Ambasadorului era responsabil de relațiile externe cu puterile străine, Ordinul de descărcare era responsabil de numirea guvernanților pentru trupele și adunarea miliției locale, Ordinul Local era responsabil de distribuirea și confiscarea proprietăților, ordinele Tâlhărie și Zemsky efectuau cercetări penale și erau angajate în protecția ordinii publice, ordinul Streltsy era responsabil de nou-formatul semi- armata regulată de tir cu arcul, Ordinul Palatului Kazan era responsabil de gestionarea administrativă, judiciară și financiară a noilor teritorii de sud și est etc) Reforma fiscală (-), în urma

căreia s-a stabilit o unitate comună de impozitare pentru toate moșiile - plug, adică o măsură a suprafeței terenului Conform noii legislații fiscale, de acum înainte, țăranii din Suta Neagră erau impozitați pe de acri sau sferturi de pământ, pe mănăstiri și biserici - de acri, iar feudalii laici - de acri de pământ) Reforma militară (-), care s-a realizat în două etape Prima etapă a reformei, realizată în anii - , a afectat vechea instituție a localismului, care acum era sever limitată în timpul campaniilor militare și s-a stabilit o subordonare clară a tuturor guvernanților de regiment față de primul guvernator al Marelui Regiment Mai târziu, a fost luată o nouă decizie că numai acei militari "în patrie" ale căror nume au fost incluse în "Genealogia Suverană", "Rangul Suveran" și "Caietul Palatului" pot "concura pentru locuri" în timp de pace A doua etapă a reformei militare a fost realizată în , când guvernul a adoptat "Codul serviciului", conform căruia toți proprietarii de pământ, inclusiv "novicei" ("subdimensionați" care împliniseră vârsta de ani), erau obligați să mergi la serviciul militar suveran "cal, înghesuit și înarmat" Din fiecare de acri de pământ, proprietarul însuși a ieșit la serviciul militar și din fiecare de acri de pământ ulterioare, a scos câte un sclav înarmat și cai Dacă un soldat "în patrie" a îndeplinit peste măsură acest plan și a adus mai mulți militari decât prevedea Codul, atunci a primit "asistență monetară" de la stat, dacă, dimpotrivă, a susținut serviciul sau a adus un număr mai mic de militari servitori - a amenințat cu biciuirea și confiscarea moșiei Trebuie spus că, în știința istorică rusă, reprezentanții celebrei "școli de stat" (S Solovyov, K Kavelin, B Cicherin) considerau Codul Serviciului drept prima etapă a aservirii nobilimii, care urma să fie apoi să fie urmată de înrobirea tuturor celorlalte moșii ale statelor rusești Dar această teorie coerentă a "robirii moșiilor" în știința istorică sovietică, din motive evidente, a fost complet respinsă și concentrată în mod deliberat doar pe înrobirea țărănimii și așezarea de către statul feudal, care avea să aibă loc la sfârșitul secolului al XVI-lea - prima jumătate a secolului al XVII-lea Deși, în perioada post-sovietică, o serie de oameni de știință, în special istoricul remarcabil Profesorul N I Pavlenko, pe deplin de acord cu această faimoasă teorie, subliniind faptul că ea se încadrează complet, atât în fapte, cât și în esența ei, în logica întregului proces istoric rusesc, inclusiv în crearea unui stat de clasă sub patronajul unui puternic țarist putere Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII)) Reforma guvernului local ( ) a fost realizată în dezvoltarea reformei labiilor ( ) și a eliminat complet vechea instituție a guvernatorilor și volostelilor domnești și a stabilit că de acum înainte, funcționarii orașului, bătrânii și pupatorii, care au fost aleși din rândul oamenilor de serviciu local, au devenit șefii administrațiilor locale și țăranii de o sută de negru Dacă evaluăm reformele Radei alese în general, atunci ar trebui să recunoaștem corectitudinea acelor istorici (A Kuzmin, V Kobrin, A Khoroshkevich, A Yurganov), care credeau că, cu toată spontaneitatea lor, ei au jucat un rol extrem de important în crearea unui stat rus centralizat Deși acest punct de vedere este împărtășit de majoritatea cercetătorilor, există și alte evaluări ale activităților Radei alese De exemplu, academicienii V O Klyuchevsky și L V Cherepnin a atribuit formarea unui singur stat centralizat timpurilor lui Ivan al III-lea, iar academicianul M N Tikhomirov - abia la mijlocul secolului al XVII-lea Dar, cu toate acestea, toți istoricii admit că, ca urmare a reformelor Radei alese, prin anii s-a dezvoltat un sistem mai perfect de guvernare centrală și locală Ca urmare a reformelor Radei alese,

prin anii s-a dezvoltat un sistem mai avansat de administrație centrală și locală, care arăta astfel: MANAGEMENT CENTRAL Suveran, Țar și Mare Duce Ψ Boier Duma (boieri si sensuri giratorii) Curtea Suverană industrie (funcționari și funcționari) Catedrala Zemsky teritorial (funcționari și grefieri) GUVERNANȚA LOCALĂ Ψ judete (funcționari și bătrâni labiali) Politica externă a statului rus în anii - a) Aderarea la Rusia a hanatelor Kazan ( ) și Astrahan ( ) La mijlocul secolului al XVI-lea Principalele direcții ale politicii externe a Rusiei au fost:) Direcția estică, adică relațiile cu hanatele Kazan, Astrahan și Siberian și Hoarda Nogai;) Direcția sudică, adică relațiile cu Imperiul Otoman și vasalul său, Hanatul Crimeea; și) Direcția vestică, adică relațiile cu cei mai apropiați vecini europeni ai Rusiei - Polonia, Lituania, Livonia și Suedia Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) La mijlocul secolului al XVI-lea direcția principală a politicii externe a Rusiei este să devină direcția de est În , după o altă înfrângere la Kazan a "partidului Promo-Skov" al nobilimii tătare conduse de hanii Shah-Ali și Jan-Ali, "partidul pro-Crimeea" a tătarilor din Kazan a venit la putere, susținut de Sahib -Girey, Safa-Girey și Yadigir-Magomed Desigur, la Moscova nu au putut permite apariția unei alianțe militare atât de puternice a celor mai puternice și influente hanate tătare și s-a decis să se continue o campanie împotriva Kazanului Spre deosebire de toate campaniile anterioare împotriva Kazanului întreprinse în , , și , ei au început să se pregătească din timp și sistematic pentru viitoarea campanie militară Mai întâi, lângă Kazan, sub conducerea grefierului I G A fost construită Vyrodkov, cetatea Sviyazhsk, care a devenit fortăreața trupelor ruse în viitoarea campanie împotriva Kazanului Apoi o mare garnizoană militară a fost plasată în fortăreața însăși sub conducerea prințului A V Gorbaty-Shuisky și toată artileria de câmp este concentrată Și abia atunci, în iunie , armata rusă de multe mii de sub comanda țarului Ivan însuși și a trei guvernatori tineri și talentați, prinții I I Pronsky, A M Kurbsky și I M Vorotynsky a plecat în campanie Mai mult, pe măsură ce se îndreptau spre obiectivul desemnat, rândurile armatei ruse au fost completate de tătarii Kasimov și Kazan, conduși de Shah Ali Khan și Kamai Hussein, și de cazacii Don, conduși de Susar Fedorov În august , armata rusă a trecut Volga și a început asediul Kazanului, care s-a încheiat cu un asalt general și capturarea capitalei Hanului la octombrie După acest eveniment, Hanatul Kazan a fost lichidat, iar guvernatorul țarului Prințul Alexandru Borisovici Gorbaty-Shuisky s-a stabilit în fosta capitală a Hanului, care a depus mult timp și efort în amenajarea noilor teritorii vaste ale statului rus După capturarea Kazanului, pe agendă a apărut problema cuceririi Hanatului Astrahan, care ar rezolva simultan două probleme stringente:) obținerea controlului deplin asupra rutei comerciale importante din punct de vedere strategic Volga și obținerea accesului direct la Marea Caspică și) pentru a pune capăt raidurilor constante ale tătarilor din Astrahan pe pământurile rusești de frontieră din Câmpul Sălbatic (viitoarea Nouă Rusie) Motivul declanșării ostilităților active a fost capturarea de către Khan Yamgur-chi a ambasadorilor Moscovei la Hadji-Tarkhan (Astrakhan) Ca răspuns la această provocare, din ordinul țarului din martie , armata rusă, condusă de prințul Yu I Pronsky a plecat în campanie, iar în curând arcașii prințului A I Vyazemsky a învins detașamentul principal al tătarilor din Astrahan În această situație, Hanul Yamgurchi nu a început o nouă bătălie și, când trupele ruse s-au apropiat, a părăsit capitala Hanului și a fugit în cetatea turcească Azak (Azov) După fuga

sa, în Hadji Tarkhan a domnit un aliat de multă vreme al țarului rus, votchinnikul Zvenigorod, Hanul Derviș-Ali, care i-a jurat că nu se va retrage de la Moscova Cu toate acestea, deja în a trecut de partea hanului din Crimeea Devlet Giray (-) și a provocat o nouă campanie a regimentelor moscovite împotriva Astrahanului În iulie , o mare armată rusă și detașamente de cazaci Don, conduse de guvernatorul țarist N S Cheremisinov și atamanul militar L P Filimonov a învins armata hanului și a luat Astrahanul fără luptă Ca urmare a acestei campanii, Hanatul Astrahan a fost lichidat, iar guvernatorul-guvernator regal Nikolai Semenovici Cheremisinov-Karaulov s-a stabilit în capitala sa Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) În , Hoarda Nogai și Bashkiria au recunoscut vasalajul de la Moscova și, astfel, un singur inamic serios a rămas la granițele de est ale Rusiei - Hanatul Siberian, condus de Taibugin Murza Yediger (-) Trebuie spus că în prezent o serie de istorici naționaliști tătari (R Fakhrutdinov, I Gilyazov) încearcă să prezinte politica răsăriteană a lui Ivan cel Groaznic ca fiind cea mai tragică perioadă din istoria poporului lor îndelungat, care a căzut victimă a ambițiilor imperiale ale nebunului țar rus, care a cheltuit destul de intenționat împotriva popoarelor turcice cucerite, politica de genocid total și exterminare Între timp, după cum au remarcat corect aceiași eurasiatici (L Gumilyov, V Kozhinov), istoricul Ivan cel Groaznic a luptat nu cu poporul tătar (vechii bulgari), care au fost aceeași victimă a agresiunii mongole ca și poporul rus, ci cu poporul rus rămășițe decrepite ale imperiului mongol și descendenții direcți ai lui Genghis Han, care au pus la cale de mult planuri de a-și transforma hanatele în vasali ai Imperiului Otoman b) Prima și a doua perioadă a Războiului Livonian (-) După soluționarea cu succes a problemei estice, în cadrul guvernului a izbucnit o luptă cu privire la direcția - vest sau sud - să acorde preferință Ivan cel Groaznic a insistat pe prima variantă, iar Alexei Adashev pe a doua În cele din urmă, s-a decis începerea Războiului Livonian (-), al cărui obiectiv principal a fost întoarcerea ținuturilor baltice originale rusești și obținerea unei ieșiri de încredere în Marea Baltică O evaluare similară a principalelor cauze și obiective ale războiului din Livonian a fost întotdeauna împărtășită de toți istoricii, inclusiv de autorii unor lucrări științifice speciale dedicate istoriei acestui război - R Yu Vipper, A S Korolyuk, I P Shaskolsky, B N Florya și alții Cu toate acestea, recent conceptul tradițional al războiului din Livonian a fost serios criticat de profesorul A I Filyushkin, care în cea mai recentă lucrare "Inventing the First War of Russia and Europe" ( ) și-a propus să interpreteze Războiul Livonian ca un construct istoriografic compus de N M Karamzin, și a recomandat în locul vechiului termen să se introducă conceptul de "războaie baltice", care ar trebui înțeles ca o serie de conflicte militare locale pentru stăpânirea statelor baltice În ianuarie , armata rusă sub comanda prințului M V Glinsky a început ostilitățile pe teritoriul Livoniei și până în vara lui a capturat Narva, Derpt, Marienburg și alte orașe din Livonia La începutul anului , după ce au ocupat aproape toată Livonia, trupele ruse s-au apropiat de suburbiile Reval și Riga și au început să le asedieze Cu toate acestea, în curând ostilitățile au trebuit să fie suspendate și să se încheie un armistițiu cu livonienii Motivul unei astfel de întorsături neașteptate în teatrul de operațiuni a fost că:) noul maestru al Ordinului Livonian, Gotthard Ketler, a reușit să asigure Moscova de disponibilitatea sa de a recunoaște dependența vasală de aceasta,) și șeful Aleșilor Rada, A F Adashev a reușit să-l convingă pe rege să

înceapă un război cu Hanatul Crimeei Cu toate acestea, în toamna anului , armata rusă aflată sub comanda voievodului D F Adașeva, "nu slurping sărat", s-a întors la Moscova din campania Crimeei cu pierderi mari Între timp, maestrul livonian G Ketler, recunoscând dependența vasală de regele polonez Sigismund al II-lea Augustus (-), i-a transferat întregul sud, mărginit de Lituania, teritoriu al Ordinului Livonian, Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) și a lăsat în urmă doar teritoriul Courland, Estonia și insula Eysel, care în au fost cedate Suediei și Danemarcei Între timp, la sfârșitul anului , guvernul Radei alese a căzut destul de neașteptat, ceea ce provoacă încă controverse în rândul istoricilor Unii (V Korolyuk, K Bazilevich, A Kuzmin) cred că principalul motiv al căderii lui A F Adashev și guvernul său au început să nu fie de acord cu regele în chestiunile de politică externă Alți istorici (V Kobrin, A Yurganov) consideră că principalul motiv al demisiei lui A F Adashev a început să nu fie de acord cu regele cu privire la ritmul reformelor În plus, aceiași istorici susțin că un alt motiv și un motiv direct pentru dizgrația tuturor membrilor Radei Aleșilor a fost comportamentul lui A F Adashev și Sylvester în , când, în zilele bolii grave a țarului, au refuzat să-și jure credință fiului său, "scutecul" Dmitri, și l-au preferat pe vărul țarului Vladimir Andreevici Staritsky În cele din urmă, al treilea grup de autori (R Skrynnikov) vede motivele căderii Radei alese în lupta grupurilor boierești pentru putere, în special în intrigile boierilor Zakharyin-Yuryev, care l-au acuzat pe A F Adashev în otrăvirea împărătesei Anastasia, care a murit în august Între timp, în , ostilitățile au reluat în Livonia, însă, după prăbușirea Ordinului Livonian, Rusia a trebuit să înfrunte nu un singur inamic, mai degrabă slab, ci o coaliție puternică de patru puteri europene formată din Polonia, Lituania, Suedia și Danemarca Inițial, armata rusă a fost însoțită de un succes clar, iar în februarie , prințul Petru Ivanovici Shuisky a luat cu asalt un punct important din punct de vedere strategic - orașul Polotsk Totuși, atunci au început o serie de eșecuri majore: în ianuarie , armata polono-lituaniană a hatmanului Radziwill Ryzhy a învins armata rusă de lângă Polotsk, în aprilie , comandantul armatei ruse, prințul A M , a fugit în Lituania Kurbsky, iar în vara anului armata rusă a suferit o nouă înfrângere lângă Orșa La eșecurile din Lituania s-a adăugat un nou raid al hanului din Crimeea Devlet Giray, care, prin acord cu Varșovia în octombrie , a ruinat districtele de graniță Kaluga și Ryazan ale țării Oprichnina (-), principalele sale evenimente și istoriografia a) Principalele evenimente ale Oprichninei În contextul înfrângerilor militare de pe frontul Livonian, are loc o schimbare bruscă a cursului politic în țară În decembrie , Ivan cel Groaznic a plecat într-un pelerinaj la Mănăstirea Treimii, apoi a plecat pe neașteptate în vechiul sat de vânătoare al Marelui Duce - Alexandrov Sloboda, de unde în ianuarie mesagerul său K V Polivanov a adus la Moscova două scrisori regale Prima scrisoare, adresată Mitropolitului Atanasie, Dumei Boierești și Catedralei Consacrate, conținea o bogată listă de "trădare și minciună" a tuturor principilor, boierilor și clerului În cea de-a doua scrisoare, adresată tuturor orășenilor din Moscova, se spunea că Suveranul "nu se mânie pe κκχ și nimeni nu cade în dizgrație" Sub presiunea moscoviților mutați, la Alexandrov Sloboda a fost trimisă imediat o ambasadă reprezentativă, formată din doi arhiepiscopi - Pimen și Nikifor și trei boieri influenți - prinții I F , Mstislavsky, I D Belsky și P M Puppy-teva În timpul negocierilor cu vizitatorii, țarul a fost de acord să se întoarcă la Moscova, dar numai în următoarele condiții:) primește

dreptul fără consimțământul Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Duma boierească să execute pe toți boierii bănuiți de trădare împotriva suveranului și) înființează Oprichnina regală Termenul "Oprichnina" în sine provine din vechiul cuvânt rusesc "oprich", adică cu excepția În Rusia antică, oprichnina a fost numită în mod tradițional acea parte a domeniului domnesc, care, după moartea prințului, a fost alocată văduvei sale "oprich" a tuturor celorlalte țări De data aceasta, "oprich" al întregului ținut al statului rus, s-a remarcat teritoriul Oprichninei regale, care cuprindea:) toate județele rusești de la granița cu Lituania (Mozhaisk, Vyazma, Belev, Kozelsk),) teritoriile cu o proprietate feudală lungă și bine dezvoltată (Suzdal, Rostov, Pereyaslavl) și) orașe și județe de pescuit din nord (Vologda, Staraia Russa, Pomorie, Veliky Ustyug) Acel teritoriu al statului care nu era inclus în Oprichnina regală a devenit cunoscut sub numele de Zemshchina, iar conducerea lui a fost încredințată celor "șapte boieri" sau Duma Boierească Zemstvo, condusă de prinții I D Belsky, I F Mstislavsky și I P Chelyadin-Fedorov Astfel, în țară s-a dezvoltat de fapt o putere duală clasică: erau două Duma boierești (zemstvo și oprichnina), două Curți Suverane, două sisteme de Ordine, două trupe etc Una dintre primele activități ale autorităților oprichnina a fost formarea armatei oprichnina În acest scop, sub conducerea membrilor Dumei boierești oprichninei - prințul Afanasy Ivanovici Vyazemsky și Alexei Danilovici Basmanov, a fost creată o comisie specială, care în ianuarie a organizat la Moscova o revizuire generală a întregii nobilimi provinciale a celor trei districte oprichnina ale țării - Suzdal, Vyazemsky și Mozhaisk Ca urmare a acestei revizuiri, în Oprichnina au fost selectați de "cei mai buni servitori", care au format la început coloana vertebrală a armatei oprichninei , care apoi a crescut la de gardieni Acei oameni de serviciu care nu au fost "norocoși" să intre în garda personală a Suveranului au fost evacuați din districtele oprichnina și "plasați" în districtele zemstvo ale țării În același timp, fostele lor moșii și moșii au fost confiscate în favoarea paznicilor Oprichnina însăși a fost construită pe principiul fraților monahali, unde Suveranul însuși a jucat rolul de egumen, iar domnitorul A I a jucat rolul de pivniță Vyazemsky și armata suveranului - paznici, îmbrăcați în caftane negre, ca sutane și glugă monahale În continuare, vom oferi o viziune tradițională asupra istoriei Oprichninei în sine, care este prezentată cu diferite grade de detaliu și de fiabilitate în lucrările multor istorici ruși și sovietici, în special V O Klyuchevsky, S B Veselovsky, A A Zimina, V B Kobrín, R G Skrynnikov și alții Cu toate acestea, vom face imediat o rezervă că descrierea multora dintre "ororile" din Oprichnina se bazează în principal pe material sursă foarte rar și controversat, în special pe extrem de dubioasă "Povestea înfrângerii lui Veliky Novgorod", creată la Novgorod ea însăși în anii ocupației suedeze (-) , și în "memoriile" clar politizate ale a doi străini cunoscuți - interpretul medicului țar Albert Schlichting "Vești din Moscovia, raportate de nobilul Albert Schlichting despre viața și tirania suveranului Ivan" ( ) și interpretul ordinului ambasadorului și paznicul imaginar Heinrich Staden "Țara și domnia moscoviților descrise de Heinrich von Staden" (-) Mai mult, dacă A A Zimin, R G Skrynnikov și mai ales V B Kobrín apreciază foarte mult gradul de fiabilitate al tuturor celor trei surse, în special al lui G Staden, chiar și al unui număr dintre colegii lor liberali, în special al academicianului S B Ve Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) Selovsky și profesorul D A Alypits, ei spun că se aseamănă cu "fabelele baronului Munchausen" După

ce a îndeplinit toate lucrările pregătitoare, Ivan cel Groaznic a lansat în acțiune un volant de represiune pregătit dinainte împotriva presumptuoasei aristocrații boier-principale Deja în februarie au avut loc două evenimente cu totul fără precedent:) în primul rând, câțiva dintre cei mai importanți și autoritari membri ai Dumei Boierești au fost executați sau trimiși în exil - prinții A G Gorbaty-Shuisky, M V Kashin, M P Repnin, D M Kurlyatev, F I Troekurov și un număr de alții;) în al doilea rând, după înfrângerea completă a Dumei Boierești Zemstvo, care a devenit acum un instrument ascultător în mâinile țarului, a urmat faimosul "exil Kazan", în urma căruia mai mult de (din) reprezentanți a celei mai intitulate aristocrații domnești a țării și-au pierdut moșiile și moșiile patrimoniale Istoricii au apreciat diferit acest eveniment: unii (A Zimin, V Kobrin) nu au acordat prea multă importanță acestei "acțiuni", în timp ce alții (R Skrynnikov), dimpotrivă, credeau că "exilul Kazanului" a devenit o piatră de hotar majoră în istoria aristocrației ruse, deoarece a accelerat semnificativ procesul de înstrăinare a moșiilor și moșiilor sale patrimoniale Adevărat, trebuie spus că după această acțiune, represiunile aristocrației au început să scadă, și a început o perioadă de scurtă "dezgheț" În vara anului , a avut loc un Zemsky Sobor, care a fost convocat pentru a discuta termenii unui tratat de pace cu Polonia și Lituania, ale cărui condiții au fost aduse la Moscova de "Marii ambasadori lituanieni" Yu A Khotkevici, Yu V Tishkevich și M B Garaburda Cu toate acestea, la apogeul discuției despre această problemă, când comercianții și oamenii de serviciu din Novgorod, Pskov, Toropets și Velikiye Luki "pentru afacerile sale de stat s-au oferit să-și depună stomacul și capetele, astfel încât stăpânirea antică a statului să fie ridicată peste tot", destul de neașteptat s-a înaintat opoziția, care a cerut țarului desființarea Oprichninei și oprirea tuturor execuțiilor prinților și boierilor de serviciu Ivan cel Groaznic a intrat într-o furie de nedescris, în urma căreia de petiționari au fost arestați, iar un număr dintre ei, printre care și șeful petiționarilor, prințul V F Rybin-Pronsky, executat Între timp, potrivit unor surse vagi, în septembrie , Ivan cel Groaznic, prin trimisul englez E Jenkinson, i-a transmis Reginei Elisabeta I (-) cererea sa de azil în Anglia Se presupune că această solicitare ar fi fost legată de vestea unei conspirații din Zemshchina, care avea drept scop răsturnarea țarului legitim de pe tron și transferul puterii vărului său, prințul V A Staritsky Totuși, așa cum profesorul R G Skrynnikov, această întrebare fundamentală a rămas nerezolvată, deoarece este imposibil să se stabilească dacă Zemshchina a inventat într-adevăr un fel de conspirație sau dacă totul s-a rezumat la o discuție banală a opoziției Noua victimă majoră a unui alt val de represiuni a fost influentul șef al Dumei Boierești Zemstvo, boierul Ivan Petrovici Chelyadin-Fedorov, care, la un denunț fals, a fost acuzat că a complotat în favoarea prințului V A Staritsky și la începutul anului a fost exilat în provincia Polotsk A urmat apoi dizgrația prințului V A Staritsky, care a fost evacuat la Nijni Novgorod și a executat un număr dintre rudele sale cele mai apropiate, inclusiv nobilii nobili K M Dubrovsky, V A Borisov și alții Noile execuții au provocat un protest acut din partea noului șef al Bisericii Ortodoxe Ruse, Mitropolitul Filip (Fyodor Stepanovici Kolychev), care Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) a cerut deschis ca regele să desființeze Oprichnina Discursul său furios, adresat însuși lui Ivan cel Groaznic, a fost dictat nu numai de faptul că era cel mai sincer oponent al politicii Oprichnina, ci și de

împrejurarea importantă în care principele V A Staritsky și boierul I P Fedorov, cu care familia de boieri Kolychev era legată de legături strânse de serviciu și rudenie Demersul ascuțit al mitropolitului Filip l-a silit pe țar să dea un ordin de mult pregătit pentru represaliile definitive împotriva boierului I P Fedorov, care a fost adus la Moscova în vara anului și supus unei execuții crude împreună cu numeroșii săi servitori și iobagi În semn de protest față de acest masacru, mitropolitul Filip și-a părăsit sfidător reședința din Kremlinul din Moscova și a mers la Mănăstirea Simonov Din capitală a părăsit și țarul Ivan, care, în Alexandru Sloboda, împreună cu arhiepiscopul Novgorod Pimen, a început să gătească un dosar împotriva șefului Bisericii Ortodoxe Ruse Cu toate acestea, rechizitoriul a fost atât de exagerat încât aproape toți membrii Dumei Boierești Zemstvo au refuzat să-l aprobe Drept urmare, au zburat șefii noilor boieri îndârjiți - prinții A I Katyrev-Rostovsky, D I Sitsky, M Yu Lykov și alții Abia după aceasta noua componență a Dumei Boierești Zemstvo a aprobat condamnarea Mitropolitului Filip: acesta a fost depus, bătut public și dus sub pază puternică la Mănăstirea Bobotează de lângă Tver În octombrie , în drum spre Alexandrov Sloboda, doi gardieni loiali ai țarului, Grigory Lukyanovich Skuratov-* Belsky (Malyuta Skuratov) și Vasily Grigorievich Gryaznoy, s-au ocupat de vărul țarului, ultimul prinț apanat, Vladimir Andreevici Staritsky, otrăvirea lui, împreună cu întreaga sa familie - mama sa în vârstă Efrosinya Staritskaya, soția Evdokia Odoevskaya și fiica mică Maria În timpul căutării unei conspirații a prințului V A Staritskaya, în adâncurile Oprichninei, cazul "despre trădarea Novgorodului" s-a maturizat, iar în decembrie oprichnina Boier Duma a decis să trimită armata oprichnina într-o campanie împotriva rebelilor novgorodieni Potrivit istoricilor, drumul paznicilor către Novgorod a fost marcat de crime brutale și jaf în Klin, Tver, Torzhok, Vyshny Volochek și alte orașe rusești Mai mult, se presupune că atunci, din ordinul personal al țarului Malyuta, Skuratov l-a sugrumat pe fostul mitropolit Filip în chilia sa din Mănăstirea Adormirea Tver Otroch doar pentru că s-a dovedit a binecuvânta pe Ivan cel Groaznic în campania din Novgorod Pogromul din Novgorod, în timpul căruia, conform diferitelor estimări, de la - (R Skrynnikov) până la (V Kobrin) novgorodieni au murit, a continuat în ianuarie Și apoi gărzile regale au mers să jefuiască și să omoare în Pskovul vecin , dar , speriat de profețiile unui anume sfânt prost Nikola, țarul nu a îndrăznit să intre în acest oraș de frontieră și s-a întors înapoi la Moscova Înfățișând atrocitățile campaniei de la Novgorod, mulți istorici ai Oprichninei din anumite motive păstrează cu încăpățânare tăcerea asupra următoarelor fapte:) Curtea Oprichny a funcționat în Novgorod Gorodische doar trei săptămâni și chiar și cu cea mai accelerată ținere a evidenței, judecătorii oprichninei cu greu putea lua în considerare mai mult de câteva sute de dosare penale) Potrivit surselor care au supraviețuit, în special sinodicile bisericești, aproximativ de nobili din Novgorod, de funcționari și funcționari și aproximativ din gospodăriile lor au fost supuși morții) Chiar înainte de campania de la Novgorod, Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) în - în trei piatine din Novgorod, a izbucnit foametea în masă, iar rata mortalității a crescut brusc, ceea ce a fost cauzat de o epidemie de ciumă, de o creștere puternică a prețurilor cerealelor din cauza a două eșecuri ai recoltelor și de războiul din Livonian, care a subminat în mod semnificativ întreaga economie din Novgorod, perturbând foste legături comerciale cu puterile întregii regiuni baltice) Dacă analizați cu atenție izvoarele, vă puteți convinge cu ușurință că

economia bisericească și mănăstirească a fost supusă "auditului" și "pogromului" oprichninei, unde au fost confiscate cereale, vite și sare, de care obișnuiții novgorodieni le lipseau atât de mult mult) Cel mai probabil, așa-numitul "pogrom" din Novgorod sa datorat în mare măsură faptului că, în condiții de foamete severă și de creșteri catastrofale ale prețurilor, boierii și bisericii din Novgorod au provocat destul de deliberat nemulțumirea novgorodienilor cu "politica de la Moscova") De asemenea, este posibil ca atunci întreaga elită novgorodiană să fi avut o dorință arzătoare de a căuta mântuirea prin aderarea la Uniunea de la Lublin, pe care Polonia și Lituania tocmai o încheiaseră în) În plus, este destul de evident că întreaga elită novgorodiană a fost extrem de defavorabilă politicii lui Ivan cel Groaznic în regiunea baltică, care amenința să-și piardă veniturile foarte mari în comerțul tradițional baltic) În cele din urmă, cel mai probabil, novgorodienii nu erau în mod clar mulțumiți de orientarea țarului către Londra, deoarece se știa cu siguranță că atunci comercianții englezi au primit o serie de preferințe importante de la el și au deschis un nou "meridian comercial" alternativă la comerţul baltic prin Kholmogory-Vologda-Moscova În plus, nu trebuie să uităm că britanicii înșiși erau extrem de nemulțumiți de politica "corporației comerciale Novgorod", care făcea cândva parte a Ligii Hanseatice, care a concurat cu ei, și în anii și-a deschis orașul olandezilor, care erau principalii concurenți ai britanicilor în tot comerțul internațional Toate acestea sugerează în mod vizibil că campania de la Novgorod nu ar fi putut fi un fel de improvizație paranoică a lui Ivan cel Groaznic, ci a avut motive profunde și a fost realizată destul de la timp Între timp, la întoarcerea din Novgorod, în primăvara anului , au început brusc execuțiile paznicilor înșiși, în urma cărora toți primii conducători ai Oprichninei, care stăteau la origini, și-au așezat capetele pe blocul de tocat: prinții A I Vyazemsky, M T Cherkassky, A D Basmanov, F A Basmanov și alții Mai mult, unii istorici (V Kobrin) au asociat aceste execuții cu moartea celei de-a doua soții a regelui, prințesa kabardiană Maria Temryukovna Cherkasskaya, și oponenții lor (R Skrynnikov) - cu mașinațiunile lui M L Skuratov și V G Gryazny, care a preluat curând funcții de conducere în Oprichnina În vara anului M L Skuratov și bătăușii săi au inventat un nou "caz Moscova", principalii inculpați în care se aflau liderii multor ordine Zemstvo: Posolsky - grefier I M Viskovaty, Kazennoy - funcționar N A Funnikov, local - funcționar V V Stepanov, Rogue - grefier G I Shapkin și alți reprezentanți majori ai birocrației birocratice, care au fost decapitati în Poganaya Puddle din Moscova Potrivit multor istorici (S Platonov, A Zimin, V Kobrin), Ivan cel Groaznic a vrut să provoace un nou "pogrom Novgorod" în capitală, dar evenimentele care au avut loc vara viitoare au pus capăt sângeroasei Oprichnina În mai , Hanul Crimeei Devlet-Girey, trecând prin Calea Izyum prin teritoriul Câmpului Sălbatic, a făcut un raid devastator asupra Moscovei, în urma căruia capitala statului a fost arsă aproape până la pământ După plecarea tătarilor Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) În oraș au început noi execuții ale guvernatorilor oprichny (I S Vorontsov) și zemstvo (S A Yakovlev), care au fost acuzați de toate păcatele de moarte și făcuți "țapi ispășitori" În anul următor, Crimeenii, pe aceeași Calea Izyumsky, prin Seversky Doneț, au pornit într-o nouă campanie împotriva Moscovei, dar de data aceasta Ivan cel Groaznic a unit trupele Zemstvo și Oprichnina sub comanda unificată a trei guvernatori talentați - prinții M I Vorotynsky, I P Shuisky și D I Khvorostin și a înființat o armată a în apropiere de Kolomna, Serpuhov

și Kaluga La începutul lunii august , armata rusă, în timpul unei bătălii sângeroase de trei zile în apropierea satului Molodi, a provocat o înfrângere zdrobitoare hoardei Crimeii și i-a transformat pe tătari într-un zbor rușinos: un om cu o mie de risipiți și mulți alții s-au înecat , alții au mers dincolo de Oka Victoria de la Molodi l-a convins pe formidabilul rege de nesimțirea și pericolul divizării în continuare a țării, iar în septembrie Oprichnina a fost anulată Cu toate acestea, în mod corect, trebuie spus că nu toți istoricii împărtășesc acest punct de vedere Unii autori (S Platonov, P Sadikov, D Alypits) au susținut că Oprichnina a existat până la moartea lui Ivan cel Groaznic Iar adversarii lor (R Skrynnikov, V Kobrin, A Zimin, V Koretsky, Y Lurie) cred că acest lucru nu este în întregime adevărat, deoarece "a doua ediție" a lui Oprichnina a fost publicată abia în , dar în multe altele formă ușoară decât prima În , a avut loc un alt eveniment misterios: Ivan cel Groaznic a renunțat de bună voie la tron și l-a numit pe Simeon Bekbulatovici, prințul botezat al lui Kasimov, ca Mare Prinț al Moscovei Acest spectacol politic a durat doar câteva luni, dar cauzele sale sunt încă învăluite în mister și provoacă cea mai aprinsă dezbatere în rândul istoricilor Unii (V Koretsky) cred că aceste evenimente au fost legate de o încercare a lui Ivan cel Groaznic de a ocupa tronul polono-lituanian, care, după fuga "prințului sângelui" francez Heinrich de Valois din Varșovia, s-a dovedit din nou să fie vacant, ca acum câțiva ani Alții (A Zimin, V Kobrin, A Stanislavsky, A Yurganov) asociază acest eveniment cu publicarea "a doua ediție" a Oprichninei, deoarece țara din acel moment și până la moartea lui Ivan cel Groaznic a fost din nou împărțită , dar deja în Zemshchina și Curtea (Tribunalul special), în care monarhul a încercat pentru prima dată să introducă un număr de oameni din mediul nobilimii provinciale, care anterior pur și simplu nu puteau pretinde o creștere atât de mare în cariera lor datorită originii lor umile şi poziţiei oficiale În ceea ce privește victimele generale ale represiunilor oprichninei, unii istorici (R Skrynnikov, I Froyanov), analizând în detaliu synodikas (listele de comemorare) ale reprimaților, au afirmat că aproximativ de oameni au devenit victime directe ale Oprichninei, în timp ce într-una Noaptea lui Bartolomeu de august Peste de hughenoți au fost uciși la Paris Cu toate acestea, oponenții lor din tabăra liberală (V Kobrin, A Yurganov), care savurează literalmente problema victimelor terorii oprichninei și se bucură de a descrie atrocitățile represiunilor oprichninei, consideră această cifră extrem de subestimată și susțin că " cărțile de scriitori" întocmite la scurt timp după Oprichnina, "creează impresia că țara a experimentat o invazie inamică devastatoare" Deși, în același timp, nu numesc numărul specific de victime ale represiunilor oprichninei Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) b) Istoriografia Oprichninei Problema rolului și semnificației Oprichninei a fost mult timp subiectul celei mai aprige dezbateri Multă vreme, această dispută a fost exclusiv pe plan moral Această abordare a fost caracteristică multor istorici ruși, inclusiv B N Tatishcheva, M M Shcherbatova, N M Karamzin, M P Pogodin și alții Poate pentru prima dată pentru a vedea rădăcinile sociale ale Oprichnina a reușit să văd academicianul S M Solovyov, care, condamnând atrocitățile Oprichninei, a văzut în ea un sens profund de stat, deoarece ea a fost cea care a finalizat tranziția de la "principiile ancestrale la cele statale" Totuși, elevul său, academicianul V O Klyuchevsky, care a vorbit despre lipsa de obiectivitate politică a Oprichninei și a susținut că Ivan cel Groaznic, neavând o oportunitate reală de a zdrobi sistemul de stat existent, a început să extermine

"persoanele suspecte individuale", drept urmare, "îndreptate împotriva unui imaginar sediție, ea a pregătit una adevărată" O viziune complet diferită asupra acestei probleme a fost propusă de academicianul S F Platonov, care în celebra sa lucrare "Eseuri despre istoria Necazurilor în statul moscovit din secolele XVI-XVV" ( ) a creat un concept fundamental nou de Oprichnina, care nu numai că a supraviețuit până astăzi, dar este încă replicat în toată literatura educațională și populară Esența conceptului său a fost că Oprichnina a devenit o manifestare vizibilă a luptei nobilimii progresiste cu aristocrația reacționară boier-principală, care a fost principala frână a progresului și centralizării politice a țării În epoca lui Stalin, acest concept a fost susținut nu numai de mulți istorici, precum M N Pokrovsky, Yu R Whipper, K V Bazilevici și I I Smirnov, dar și consacrat de autoritatea supremă în persoana lui I V Stalin Totodată, a fost atunci când împotriva conceptului de S F Platonov a fost realizat de academicianul S B Veselovsky, care în lucrarea sa "Studii despre istoria Oprichninei", publicată abia în , a ajuns la următoarele concluzii:) în anii Oprichninei, țarul a rupt toate relațiile nu numai cu aristocrația boier-principală , dar și cu toată vechea Curte Suverană;) pentru un boier ucis sau membru al Curții Suveranului au fost uciși trei sau patru proprietari de pământ obișnuiți și o duzină de țărani, iobagi și orășeni;) represiunile oprichnina au fost reduse la distrugerea unor indivizi specifici și nu au schimbat ordinea generală a lucrurilor În anii a apărut un alt concept al Oprichninei, al cărui autor a fost profesorul A A Zimin, autorul cunoscutei monografii "Oprichnina lui Ivan cel Groaznic" ( ) Ca și academicianul S B Veselovsky, el credea că Oprichnina nu are o orientare anti-principială și anti-boierească, dar, spre deosebire de colegul său senior, el credea că "sensul principal al transformărilor oprichninei a fost lovitura finală adusă ultimelor cetăți ale sistemului appanage" , și anume apanajul Staritsky, Novgorod și Biserica Ortodoxă Rusă Mai târziu, în anii - , acest concept al profesorului A A Zimin a fost susținut activ de elevul său, profesorul V B Kobrin, care în lucrările sale celebre "Compoziția socială a curții Oprichnina" ( ), "Puterea și proprietatea Rusiei medievale" ( ) și "Ivan cel Groaznic" ( ) a declarat:) La originile oprichninei nu se aflau nobili provinciali născuți săraci, ci urmașii celor mai nobile familii domnești și boierești V M Zakharyin-Yuriev, A D Bas Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) manov, M T Cherkassky, A I Vyazemsky și alții, așa că nu a putut purta și nu a purtat un personaj anti-aristocratic) Aristocrația boier-principală, la fel ca întreaga clasă a proprietarilor de pământ de serviciu, a fost vital interesată de centralizarea în continuare a statului, deoarece aceasta îndeplinea interesele sale moșiere, de aceea lupta dintre nobilime și aristocrație este un mit istoric) Oprichnina nu a schimbat structura proprietății feudale a pământului, întrucât marea proprietate a pământului domnesc și boieresc a rămas practic neschimbată S-a schimbat parțial doar componența personală a proprietarilor de pământ Astfel, profesorul V B Kobrín a confirmat concluzia principală a profesorului său, că scopul principal al Oprichninei a fost distrugerea rămășițelor sistemului de apanaj reprezentat de apanajul Staritsky, Novgorod și Biserica Ortodoxă Rusă O altă privire asupra motivelor introducerii și rezultatelor Oprichninei a fost propusă de profesorul D N Alshits, care în lucrarea sa "Începutul autocrației în Rusia" ( ) a susținut că semnificația și scopul principal al Oprichninei a fost că a pus bazele autocrației ruse Teroarea oprichnina nu poate fi redusă doar la o ciocnire a monarhiei

cu aristocrația, deoarece nobilimea, nobilimea și chiriașii de sus și biserica au căutat să limiteze puterea monarh-autocrat Pericolul unificării tuturor acestor forțe politice a fost cel care l-a forțat pe țar să recurgă la teroare sub forma Oprichninei În plus, D N Alshitz a susținut că nu există niciun motiv pentru a numi lupta dintre boieri și nobilime un mit, deoarece această luptă era o realitate istorică, dar nu a fost "pentru" și "împotriva" centralizării, ci pentru cum ar trebui să fie această centralizare, pentru cine și cum va guverna statul centralizat rus O viziune destul de originală despre Oprichnina a fost exprimată de un cunoscut specialist în epoca lui Ivan cel Groaznic, profesorul S O Schmidt, care în lucrarea sa "At the Origins of Russian Absolutism" ( ) a susținut că Oprichnina, în orice caz, inițial, a fost îndreptată împotriva "vârfului proaspăt răsărit dia-chestvo", i e împotriva sistemului existent de guvernare centrală, care a fost creat de însuși Ivan cel Groaznic Astfel, "centralizarea excesivă" a devenit motivul principal al introducerii sale Unul dintre cei mai autoriți cercetători ai Oprichninei a fost celebrul istoric de la Leningrad, profesorul R G Skrynnikov, care a dedicat mai multe lucrări majore acestei epoci: "Începutul Oprichninei" ( ), "Teroarea Oprichny" ( ) și "Regatul terorii" ( ) Principalele prevederi ale conceptului său, pe care le împărtășim în general, sunt următoarele:) Oprichnina și-a schimbat în mod repetat direcția și a trecut prin mai multe etape în dezvoltarea sa El caracterizează oprichnina din drept un eveniment anti-principier Anul următor a fost anul "dezghețului" și al speranțelor timide de reconciliere cu aristocrația, dar performanța puternică a opoziției politice în persoana vechilor boieri moscoviți și a Curții Suveranului de la Zemsky Sobor din a spulberat aceste iluzii roz După acest conflict cu forțele politice influente, Ivan cel Groaznic s-a transformat în teroarea nestăpânită de dragul terorii, când frica pentru intimitate și securitate a transformat teroarea nu într-un instrument al politicii, ci într-un scop în sine) Nici țarul și nici oprichny-ul său Duma boierească nu au acționat niciodată ca oponenți consecvenți ai sistemului appanage Mai mult, Ivan cel Groaznic a creat Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) Oprichnin în chipul și asemănarea moștenirii domnești și, judecând după "Scrisoarea spirituală" sa, intenționează să revigoreze ordinele specifice din țară) Lupta boierilor și a nobilimii din anii Oprichninei nu a avut o importanță semnificativă, iar transformarea radicală a aristocrației boier-principale în clasa nobiliară a fost mult mai importantă Această transformare a fost asociată cu dezvoltarea sistemului local și cu declinul rolului aristocrației intitulate în cadrul Curții Suverane și al Dumei Boierești Relativ recent, un alt cunoscut istoric din Sankt Petersburg, profesorul I Ya Froyanov, care în lucrarea sa fundamentală "Drama istoriei ruse: pe drumul către Oprichnina" ( ), a afirmat că originile sale se întorc în epoca lui Ivan al III-lea, când Occidentul catolic a declanșat un război ideologic împotriva Rusiei, aruncând semințele celei mai periculoase erezii de pe pământul rusesc "iudaizand", subminând fundamentele credinței ortodoxe și autocrația în curs de dezvoltare Acest război ideologic, care a durat aproape un secol, a creat o astfel de instabilitate religioasă și politică în țară care a început să amenințe însăși existența statului rus și, prin urmare, Oprichnina a devenit un fel de apărare împotriva acestei agresiuni ideologice În cele din urmă, o viziune complet originală asupra naturii Oprichninei a fost exprimată de un alt istoric din Leningrad, academicianul A M Pancenko, care în cea mai recentă lucrare "Despre istoria și cultura rusă" ( ) a scris că, în ajunul sfârșitului

așteptat al lumii, Oprichnina a devenit o repetiție a "Judecății de Apoi" pe pământ A treia perioadă și sfârșitul Războiului Livonian (-) După cum știți, în s-a încercat începerea negocierilor de pace între părțile în conflict, dar s-a încheiat în zadar și au fost reluate ostilitățile lente Între timp, în , Varșovia și Vilna au semnat Uniunea interstatală de la Lublin, în urma căreia pe harta politică a Europei a apărut o nouă formațiune statală - Commonwealth, al cărei șef a fost ales fostul rege polonez Sigismund II August, care a murit în Odată cu moartea bătrânului rege, chiar dinastia Jagellonilor a luat sfârșit, astfel încât "prințul sângelui" francez Heinrich de Valois (-) a fost ales curând pe tronul vacant de la Varșovia Adevărat, doar un an mai târziu, după ce a aflat toate deliciile stăpânirii "republicane" a magnaților și nobilii polonezi, a fugit cu capul cap de la Varșovia la Paris, iar pe tronul Poloniei a fost ales un nou rege, care era prințul Transilvaniei Stefan Batory (-) În timp ce S Batory era ocupat cu înăbușirea rebeliunii magnaților și nobililor polonezi care erau nemulțumiți de alegerea sa, armata rusă, condusă de prinții V Yu Golitsyn și D I Hvorostina a capturat din nou aproape toată Livonia și a început asediul lui Revel și Riga Cu toate acestea, în curând bucuria victoriilor a fost înlocuită cu amărăciunea înfrângerilor grele După ce a făcut față frământărilor interne, Ștefan Batory a intensificat brusc operațiunile militare de-a lungul întregului front și până în a cucerit toată Livonia de la Moscova, a ocupat Polotsk, Velikie Luki și în a asediat Pskov, unde era eroică apărare a cetății condusă de guvernatorul local, principele I P Shuisky Luptă simultan Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Acțiunea în Marea Baltică a fost începută și de suedezi, care, după ce s-au angajat în punerea în aplicare a "marelui program estic" al lui Johan al III-lea (-), au capturat Karela, Narva, Koporye și Ivangorod Situația de pe frontul Livonian era critică și Moscova a fost nevoită să înceapă negocieri de pace În ianuarie , armistițiul Yam-Zapolsky a fost încheiat cu Commonwealth, iar în mai , armistițiul Plyussky a fost semnat cu Suedia Drept urmare, sângerosul Război Livonian s-a încheiat cu o înfrângere grea pentru Rusia, care a oferit inamicului nu numai toate cuceririle sale în statele baltice, ci și ținuturile originale rusești - Yam, Koporye, Ivangorod și alte orașe Începutul dezvoltării Câmpului Sălbatic (Novorossia) (-) Imediat după anexarea hanatelor Kazan și Astrahan la granițele Câmpului Sălbatic, situat între statul rus, Hanatul Crimeei și Commonwealth, în anii a început construcția pe Linia Marii Bariere, menită să protejeze granițele statului rus de raidurile constante ale tătarilor din Crimeea și Nogai Guvernul țarist, extrem de interesat de afluxul de noi coloniști capabili să îndeplinească serviciul de frontieră al suveranului, a încurajat în mod deliberat așezarea acestor pământuri de mult pustii de către noi coloniști, fapt pentru care i-a scutit de plata tuturor taxelor de stat și le-a permis să se angajeze în distilarea fără taxe vamale și exploatarea sării În plus, tuturor coloniștilor din Sloboda Ucraina li s-a permis să dețină o anumită cantitate de teren gratuit și să formeze și să aleagă organisme locale de autoguvernare pe baza unui împrumut Apoi, la sfârșitul secolului al XVI-lea, guvernul țarist a început construcția unei noi linii de crestătură Belgorod, unde s-a revărsat un nou flux de coloniști ruși care au fondat Belgorod, Chuguev, Tsarev-Borisov, ruso Lozovaya și rusul Tishki și Micul Rus coloniști din voievodatele rusești, Kiev și Bratslav care făceau parte din Commonwealth Cea mai mare parte a acestor coloniști erau cazaci din Zaporizhzhya, săteni mari ruși și mici ruși și clerici ortodocși, dar

printre aceștia se aflau și reprezentanți ai nobilii ortodoxe ruse mici, care, împreună cu cazacii Don, nu doar păzeau granițele statului rus , dar și a dezvoltat activ ținuturile viitoarei Noi Rusii Data oficială de înființare a Oștii Cazacilor Don este ianuarie Cu toate acestea, după cum mulți istorici (A Razin, A Pronshtein, N Minenkov) au stabilit, desigur, această armată a apărut mult mai devreme, din moment ce chiar și Marea Moscova Prințul Ivan al III-lea însuși știa despre o modă specială a ryazanilor de graniță "să bea cu prostie pe Don în tinerețe pentru zipun", adică prada militară În plus, se știe cu încredere că detașamentele cazacilor Don sub comanda căpeteniilor Susar Fedorov și Lyapun Filimonov au luat parte activ la asediul și capturarea Kazanului ( ) și Astrahanului ( ), pentru care Ivan cel Groaznic a acordat Don Cazacii primul hrisov regal "pentru stăpânirea veșnică Don și toate afluxurile lui Până la sfârșitul secolului al XVI-lea malurile Donului erau acoperite de orașe și sate cazaci de la râul Aksay până la satul Korotoyak Multe sate cazaci au fost, de asemenea, fondate pe Seversky Doneț și de-a lungul râului Aidar Deci, conform "Carții Marelui Desen", întocmit la începutul secolului al XVII-lea, granița de atunci cu Crimeea Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) Hanatul a trecut de-a lungul feribotului Shabalinsky, a râurilor Bakhmutovka, Lugan, Kamenka și Likhaya, care se varsă în Seversky Doneț, apoi a mers de-a lungul feribotului tătar, până la granițele cu Hoarda Nogai Aici au apărut primele sate și orașe cazaci, în special Sukharevsky, Krasnensky, Borovskoye, Trekhizbensky, Lugansky, Aydarovsky, Teplinsky, Mityakin, Gundurov și alții În , cazacii Don au jurat pentru prima dată credință țarului Fiodor Ivanovici și au fost incluși în "categoria suveranului", drept urmare Ordinul de descărcare, care la acea vreme era responsabil de grefierul Dumei Vasily Yakovlevich Shchelkalov, pune-le pe "pulbere și zhllovlniya stabilă de la Marele Suveran" Anexarea Siberiei (-) În , sub influența știrilor cuceririi Kazanului, hanul siberian Ediger s-a recunoscut în mod voluntar ca vasal al Moscovei și s-a angajat să plătească țarului rus yasak sub formă de "junk" siberian prețioase, adică blănuri Dar în , a avut loc o lovitură de stat la Kashlyk, în urma căreia Khan Kuchum și fratele său Bekbulat au ajuns la putere La început, Kuchum nu a renunțat la cetățenia rusă și a plătit în mod regulat yasak Moscovei Dar în , după ce a făcut față frământărilor interne, Kuchum a oprit jocul diplomatic de supunere față de Moscova și a făcut mai multe raiduri devastatoare pe ținuturile Ural, inclusiv pe cele mai bogate moșii ale negustorilor Stroganov, care s-au bucurat de favoarea specială a lui Ivan cel Groaznic Printr-un decret regal special, li s-a permis să recruteze "oameni dornici" pentru a-și proteja moșiile și granițele de est ale statului rus de raidurile nogaiilor și tătarilor siberieni Câțiva căpetenii din Volga au răspuns chemării stroganovilor, în special Yermak Timofeev, Ivan Koltso și Matvey Meshcheryak, care au ajuns în curând în Uralii de Nord În vara anului , moșiile Stroganov au experimentat un nou raid devastator al detașamentelor lui Kuchum Acest raid a devenit preludiul celebrei campanii a lui Yermak în Siberia În știința istorică rusă, există încă o dispută cu privire la mai multe probleme cheie: a) Cine a fost exact în spatele campaniei lui Yermak în Siberia O serie de istorici (G Miller, A Preobrazhensky) vorbesc despre rolul decisiv al guvernului țarist și al lui Ivan cel Groaznic personal în organizarea acestei campanii Iar adversarii lor (A Vvedensky, R Skrynnikov) susțin că rolul decisiv în anexarea Siberiei de Vest a aparținut comercianților Stroganov b) Care era dimensiunea "armata" lui Yermak Diferitele cronici dau date complet diferite despre acest

subiect, de la la de cazaci și "oameni dornici" Dar majoritatea istoricilor cred că ultima cifră păcătuiește cu o exagerare clară și, cel mai probabil, nu mai mult de - de cazaci și "oameni dornici" s-au adunat sub steagul lui Yermak c) Care este cadrul cronologic al acestei campanii În știința istorică, data de început a campaniei lui Yermak în Siberia se numește patru ani simultan - , , și , iar data de încheiere a acestei campanii este și După lungi și lungi dispute, istoricii au ajuns totuși la o viziune relativ unificată asupra acestei probleme și datează campania lui Yermak în Siberia în septembrie - august Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) În septembrie , la conducerea Moscovei, câteva sute de cazaci, conduși de Ataman Yermak, au pornit într-o campanie împotriva hanului siberian Kuchum, ai cărui supuși jefuiau și jefuiau în mod constant granițele de est ale statului rus În octombrie , Yermak a învins principalele forțe ale tătarilor siberieni lângă Tobol și Ishim și a intrat solemn în orașul Kashlyk, capitala Hanatului Siberian Apoi, în - , detașamentele lui Yermak au preluat controlul asupra întregului curs nordic al Irtyșului, apoi au mers la Ob și au capturat capitala ostiacilor, orașul Nazim În martie , o armată de arcași condusă de prințul S D a sosit pentru a-l ajuta pe Yermak Volkhovsky, dar în curând au început scorbutul și foametea în Kashlyk, care a trimis o bună jumătate din armata rusă și cazaci în lumea următoare În această situație, Yermak nu a îndrăznit să părăsească Kashlyk și timp de câteva luni și-a păstrat apărarea împotriva tătarilor În iunie , cazacii au făcut o ieșire cu succes și i-au învins complet pe tătari care îi asediau, iar apoi Yermak, cu un mic detașament de cazaci și arcași, a plecat în căutarea unei caravane de negustori, dar nu a găsit-o, iar pe drumul de întoarcere în august , tătarii i-au atacat pe războinicii adormiți și i-au ucis Ermak însuși, fugind de moarte sigură, a încercat să înoate peste Irtysh, dar s-a înecat în râul puternic sub greutatea propriei sale armuri După moartea lui Yermak, rămășițele echipei sale și arcașii moscoviți au părăsit Kashlyk Cu toate acestea, lupta pentru această regiune a reluat curând și s-a încheiat cu înfrângerea completă a lui Kuchum În , aici a fost înființată prima cetate a lui Tyumen, în a fost fondat întreg orașul Tobolsk, iar în prințul M I Koltsov-Mosalsky l-a învins în cele din urmă pe ultimul "han" siberian Seid-Ahmed și a finalizat de facto anexarea vastului teritoriu al Siberiei de Vest la statul rus Deși, trebuie spus, o serie de autori moderni (X Atlasi, D Iskhakov) consideră că hanul Kuchum nu a recunoscut acest fapt și a migrat în sudul posesiunilor sale, unde a rezistat activ trupelor ruse până în aprilie , până a fost învins de guvernatorul Tarei Andrei Voeikov pe malul râului Ob și a migrat în Hoarda Nogai Problema înrobirii țărănimii În știința istorică rusă, problema înrobirii țăranilor este încă una dintre cele mai controversate Chiar și în secolul anterior, s-au dezvoltat două direcții principale în evaluarea acestei probleme - "ukazniki" și "bezukazniki" "Ukaznicii", în primul rând, fondatorii și susținătorii activi ai teoriei "robirii moșiilor" (S Solovyov, B Chicherin, K Kavelin, N Kostomarov), au susținut că înrobirea țărănimii a fost o continuare logică a politicii de aservire a moșiilor, în urma căreia statul, în , a emis un act legislativ special care interzicea trecerea țărănească de la stăpân feudal la stăpân feudal de Sf Gheorghe în toată țara pentru totdeauna În știința istorică sovietică, această direcție a devenit dominantă, deși însuși conținutul teoriei "robirii moșiilor" a fost în mod natural emasculat și accentul a fost pus deliberat doar pe înrobirea țăranilor de către statul feudal "Bezukazniki" (M Pogodin, V Klyuchevsky, P Milyukov) credea că nu a

fost emis niciun act legislativ privind înrobirea țăranilor de către stat Subiect: RUSIA SUB IVAN CEL TERRIBIL (-) iar iobăgia a apărut în mod firesc, prin dependența de datorii a țăranilor față de domnii lor feudali, adică instituția servilismului legat În știința istorică sovietică, această problemă a fost studiată într-un mod fundamental diferit, iar disputa se învârte încă în jurul a două probleme cheie: X) Când și cum a avut loc înrobirea țărănimii Academicianul B D Grekov, autorul celebrei monografii "Țăranii în Rusia din vremurile străvechi până în secolul al XVII-lea" (-), a susținut că în a fost emis un decret regal special "Cu privire la anii rezervați", care a impus o "poruncă" (interdicție)) la toate tranzițiile țărănești de Sf Gheorghe, adică a înrobit odată pentru totdeauna țăranii din toată țara, care a devenit temeiul legal al regimului de iobăgie în statul rus Până nu demult, acest punct de vedere, care era apoi susținut de mulți istorici, printre care și Academicienii S V Bakhrushin si S B Veselovsky a dominat în știința istorică și a fost prezentat în toată literatura educațională Cu toate acestea, două decenii mai târziu, această problemă a fost din nou în centrul atenției istoricilor În special, profesorul V I Koretsky, autorul cunoscutei monografii "Formarea iobăgiei și primul război țărănesc în Rusia" ( ), credea că într-adevăr în / a fost emis Decretul țarului "Cu privire la anii protejați", care interzicea trecerile țărănești pe Ziua Sfântului Gheorghe, dar a purtat un caracter temporar și a funcționat doar în pyatinas (raioanele) din Novgorod, care au avut cel mai mult de suferit în anii războiului din Livonian și a Oprichninei Apoi, în , a apărut un nou decret regal, care a interzis în cele din urmă trecerile țărănești în toată țara Decretul din în sine nu a fost găsit niciodată în arhive, dar poate fi indirect restaurat prin Decretele din și , care au stabilit o căutare de și ani pentru țărani și iobagi fugiți Totodată, un alt istoric cunoscut, profesorul R G Skrynnikov, în lucrarea sa "Rusia în ajunul timpului de necazuri" ( ), a sugerat că înrobirea efectivă a țăranilor a avut loc ca urmare a emiterii Decretului țarului "Cu privire la anii de lecție" din , în care proprietarilor de pământuri li s-a dat dreptul de a căuta și returna țăranii și iobagii fugari timp de cinci "ani de lecție") Rolul corveei în aservirea țăranilor Există două puncte de vedere principale cu privire la această problemă Unii istorici (B Grekov, V Koretsky, R Skrynnikov, A Kopanev, Yu Tikhonov), după K Marx, au susținut că înrobirea țăranilor a fost precedată de utilizarea pe scară largă a unei forme atât de severe de exploatare feudală ca corvée Mai mult, profesorul R G Skrynnikov a convins în toate modurile posibile că dezvoltarea iobăgiei în Rusia a mers în paralel și în legătură directă cu transformarea proprietății de stat (locale) asupra pământului în forma dominantă de proprietate în Rusia medievală Cu toate acestea, adversarii lor la fel de cunoscuți (G Abramovici, L Danilova, A Shapiro, S Kashtanov, V Nazarov), dimpotrivă, credeau că tocmai înrobirea țăranilor a dat un impuls puternic dezvoltarea corvee Mai mult, sistemul iobagilor în sine a crescut nu atât din corveea moșierului, cât din: a) procesul de întărire a exploatării feudale de către statul însuși și b) creșterea generală a tuturor îndatoririlor feudale, adică hrana, munca și chirii în numerar Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL secolelor XV-XVII Plan: Arta populară orală Alfabetizare și scriere Cunoștințe științifice Începutul tipăririi Scrierea cronicilor și cunoștințele istorice Gândirea socio-politică Dezvoltarea arhitecturii Dezvoltarea picturii Arta populară orală Cel mai probabil, la mijlocul - a doua jumătate a secolului al

XVI-lea începe să se contureze un întreg ciclu de povestiri populare orale și cântece istorice, asociate cu politica de succes de întărire a statului rus unificat și cu activitățile de stat cu multiple fațete, dar extrem de controversate ale țarului Ivan cel Groaznic Cele mai izbitoare opere de artă populară orală din această perioadă au fost "Povestea lui Barma Yaryzhka - un om simplu", "Cântecul trăgarilor ruși", "Cântecul lui Kostruk", "Cântecul mâniei lui Ivan cel Groaznic față de fiul său", " Cântecul lui Ivan cel Groaznic și tâlhari " , "Cântec despre întâlnirea cazacilor cu Ivan cel Groaznic" și "Cântec despre plânsul peste sicriul lui Ivan cel Groaznic", în care idealizarea imaginii lui Ivan cel Groaznic și naivii credința poporului rus într-un țar bun și drept s-a manifestat în mod vizibil În același timp, trebuie remarcat că, după o serie de autori (A Saharov, A Muravyov), a fost în secolul al XVI-lea temele sociale devin o trăsătură distinctivă a întregii arte populare orale și, mai ales, cântece și epopee istorice În acest sens, este deosebit de caracteristică celebra epopee "Despre Babyla și bufoni" În aceeași perioadă, și tema luptei poporului rus cu hanatele tătare care a apărut pe ruinele Hoardei de Aur a găsit un răspuns firesc în folclor În acest sens, multe epopee ale ciclului Kiev au suferit o procesare semnificativă, în care lupta eroică a strămoșilor îndepărtați cu hanii polovtsieni și tătari s-a contopit într-una singură În special, în Povestea bogatirilor de la Kiev, țarul Kalin este înlocuit de Khan Mamai, iar personajele preferate ale epopeilor antice rusești - Ilya Muromets, Dobrynya Nikitich și Alyosha Popovich, împreună cu nobilul Alexei Zaleshanin, își "cântă" nativul pământ de la raidurile constante ale Kazanului, Nogaiului și tătarilor din Crimeea În același timp, au apărut un număr imens de cântece istorice diverse, dedicate cuceririi Kazanului, campaniilor lui Yermak Timofeevici în Siberia, apărării eroice a Pskovului împotriva trupelor lui Stefan Batory etc Mai mult decât atât, este interesant de remarcat faptul distractiv că ultimul cântec a fost dedicat și luptei poporului rus împotriva tătarilor, deoarece în mintea populară principalii dușmani erau hanatele tătare, de unde raiduri devastatoare pe ținuturile de graniță cu Rusia au fost realizate constant Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI , Alfabetizare și scriere În contextul formării unui stat rus unificat, nevoia de oameni alfabetizați și informați a crescut semnificativ Aceasta a fost legată atât de dezvoltarea economiei feudale, a meșteșugurilor urbane și a comerțului, cât și în special de dezvoltarea aparatului guvernamental central și local, dezvoltarea activă a relațiilor internaționale și întărirea influenței Bisericii Ortodoxe Ruse în societate si statul În special, guvernul central a arătat o preocupare deosebită pentru pregătirea personalului pentru instituțiile labiale locale și conducerea Bisericii Ortodoxe Ruse - pentru pregătirea clerului În acest scop, la Catedrala Stoglav, în , a fost luată decizia de a "face" în casele preoților, diaconilor și diaconilor școlilor elementare Aceste școli "acasă" predau alfabetizare, citit, scris, adunare și scădere Inițial, cărțile liturgice au servit ca instrumente didactice Și apoi, în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, au apărut primele manuale, în special, "O conversație despre predarea alfabetizării, ce este alfabetizarea și structura ei și de ce a fost compusă o astfel de învățătură și ce este o achiziție din Acesta și ce trebuie învățat în primul rând", "Spunând cu un grad gramatical, silaba alfabetică atinge grade colice", "Cartea este recomandată în aritmetica greacă și în algorismul german și în înțelepciunea de numărare numerică rusă" și altele Cărți scrise de mână

în secolul al XVI-lea au devenit mult mai mari, dar erau încă foarte rare și valoroase Este suficient să spunem că adesea cartea a fost contribuția oamenilor înstăriți la mănăstire și chiar un trofeu militar În acest fel, în timpul Războiului Livonian (-) numeroase colecții care conțineau diverse informații despre natură, așa-numitele "Șase zile", au venit din Lituania în Rus' Utilizarea pe scară largă a scrisului a dus treptat la deplasarea pergamentului Acum principalul material de scris a fost hârtia, care a fost adusă din Italia, Franța, statele germane și Polonia Fiecare tip de hârtie avea un filigran special, care indica în mod direct originea sa De exemplu, hârtia franceză a fost caracterizată de imaginea diferitelor steme ale familiei și orașului, iar hârtia germană a fost caracterizată de imaginea mistreților, vulturii, taurilor etc La mijlocul secolului al XVI-lea s-a încercat să înceapă o afacere cu hârtie în Rusia În acest scop, a fost construită chiar și o fabrică de hârtie pe râul Ucha, lângă Moscova, dar nu a durat mult și a fost demontată după câțiva ani Textele scrise de mână erau de obicei fie foi separate, fie suluri, fie caiete, fie cărți întregi care erau cusute împreună din mai multe caiete În același timp, așa-numitele "coloane" au devenit larg răspândite în munca de birou de stat Textul de pe o astfel de "coloană" a fost scris doar pe o singură față, iar pentru a exclude îndepărtarea sau înlocuirea foilor "coloanei", scribii, de regulă, grefierii, își pun semnăturile-cleme în locurile de lipirea (compozițiile), iar "coloanele" în sine erau depozitate pliate în cufere special făcute pentru ele Cărțile, ca și înainte, au fost scrise cu cerneală maro, a cărei tehnologie de producție a rămas aceeași Cu toate acestea, în această perioadă, vopselele de aur și argint, precum și cinabru, au fost cele mai des folosite pentru a decora cărțile În plus, cărțile au început să decoreze bogat diverse tipuri de miniaturi Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) rame și cascuri La mijlocul secolului al XVI-lea tehnica și grafica scrisului s-au schimbat semnificativ De acum înainte, scrierea cursivă a înlocuit cu desăvârșire semi-ustav-ul, și nu numai în oficiile statului, ci și în chiliile monahale, unde încă s-au creat majoritatea cărților laice și liturgice În același timp, a apărut un nou stil de decorare a manuscriselor sub formă de rame cu model ("mărci"), care a fost numit "ornamentul grecesc vechi" Cunoștințe științifice În secolul al XVI-lea se nasc primele idei de științe naturale despre natură, care au dat impuls dezvoltării ulterioare a chimiei aplicate, matematicii, astronomiei, mineralogiei, geografiei și geodeziei, biologiei și medicinei Cu toate acestea, o trăsătură distinctivă a căutării științifice din acea vreme a fost percepția teologică a lumii Această împrejurare explică păstrarea unor straturi pseudoștiințifice semnificative în multe domenii ale cunoștințelor științifice practice: astronomia a coexistat destul de pașnic cu astrologia, chimia cu alchimia și geografia cu cosmografia Cu toate acestea, succesele în dezvoltarea cunoștințelor științifice au fost evidente Matematică: în acest domeniu al cunoașterii științifice, strămoșii noștri știau perfect să calculeze ariile unui pătrat, dreptunghi, triunghi, trapez și paralelogram, au fost capabili să determine sfera "euclidiană", să rezolve probleme de egalitate a triunghiurilor și să calculeze suma unghiurilor lor, fortificațiile proiectate etc Toate aceste informații extrem de importante pentru aplicare practică au fost conținute în diverse surse, inclusiv în manualul "Despre aspectul pământesc, cum să așezați pământul" care a ajuns până la noi Fizica: în acest domeniu de cunoștințe științifice, s-a manifestat un interes deosebit pentru

mecanică, care studiază cele mai simple și mai evidente fenomene fizice, ale căror legi au fost utilizate activ în construcția clădirilor religioase "înalte" și în balistica practică , de exemplu, atunci când se folosesc mortare în timpul asediului cetăților și orașelor Chimie: odată cu răspândirea armelor de foc, această zonă a cunoștințelor științifice a devenit de o importanță practică capitală, astfel încât murolii "verzi" erau cunoscători în producția, extracția și proprietățile salpetro, sulf combustibil, cărbune, gudron , ulei de cânepă, antimoniu sulfuros, sublimat și alte componente necesare pentru fabricarea prafului de pușcă, efecte de zgomot și gaze asfixiante În plus, cunoștințele din domeniul chimiei practice au fost utilizate pe scară largă la fabricarea cernelii, a cernelii, a diverselor coloranți și a vopselelor De exemplu, cinabru, care a fost obținut anterior din substanța vegetală "krutika", a fost acum obținut prin combinarea sulfurei de mercur cu sulf etc Geografie: în acest domeniu de cunoaștere științifică, s-au înregistrat progrese semnificative nu numai în descrierea diferitelor teritorii, ci și în compilarea hărților geografice și geodezice, care în Rus' erau denumite în mod tradițional "desene" De exemplu, știri autentice despre existența "Dorozhnik" sau "Signpost către Pechera, Yurga și râul Ob", "Harta Moscoviei", întocmită de ambasadorul Moscovei la Roma Dmitri Gerasimov (Mitya Maly), navigația la Marea Albă barca "Navigarea pe Marea Arctică" și "Desenul pământului de-a lungul râului Solonitsa", cea mai veche hartă rusă creată în Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI Medicină și biologie: în acest domeniu de cunoaștere științifică, s-au obținut succese impresionante în domeniul farmaceutic, unde, alături de vindecătorii tradiționali bazați pe utilizarea diferitelor plante medicinale, au început să fie utilizate cele mai recente realizări ale medicinei europene În , la Moscova au apărut primii farmaciști europeni - olandezul Arendt Clausendt și englezul Thomas Korver, iar în s-a deschis prima farmacie, al cărei creator a fost un alt englez James French, unde, pe lângă poțiunile medicinale tradiționale, medicamentele din camfor, mosc și rubarbă În cele din urmă, în , la curtea regală, a apărut propriul ordin de farmacie, condus de grefierul Ivan Karpov Începutul tipografiei În ciuda creșterii semnificative a producției de cărți scrise de mână, acestea nu mai puteau satisface pe deplin nevoile tot mai mari ale statului și ale bisericii, așa că Ivan cel Groaznic s-a adresat mitropolitului Macarie cu propunerea de a organiza o Tipografie la Moscova și primatul de Biserica Ortodoxă Rusă, după cum spune cronica, "s-a bucurat foarte mult de cuvântul regelui" și a luat parte activ la organizarea tipografiei din țară În prezent, datorită unui cunoscut articol al academicianului M N Tikhomirov "Începutul tipăririi cărților în Rusia" ( ) s-a stabilit în mod sigur că data de începere a tipăririi cărților rusești este , când a fost creată prima carte tipărită "Triodul Postului" Apoi, pe parcursul a zece ani, s-au mai tipărit opt cărți, care însă, ca și prima, erau anonime, adică lipseau informații despre autor, data și locul publicării O nouă etapă în dezvoltarea tipăririi cărților a început în , când o nouă tipografie a fost construită la Moscova pe strada Nikolskaya, lângă Kremlin, cu fonduri de la vistieria țaristă, condusă de Ivan Fedorovich Moskovit (Ivan Fedorov) și studentul său Pyotr Timofeevich Mstislavets Potrivit unui număr de istorici (E Nemirovsky), Ivan Fedorov în - a studiat la facultatea de teologie a Universității din Cracovia și, la întoarcerea sa la Moscova, a intrat în cercul interior al mitropolitului Macarie, sub patronajul căruia a primit curând funcția de diacon în biserica Sf Nicolae de Gostunsky din Kremlinul din Moscova În această calitate, a

preluat organizarea afacerii de tipar în Rusia În martie , prima carte tipărită rusă datată cu precizie, Faptele celor doisprezece apostoli sau Apostolul, a apărut de la tipografia Nikolskaya Apoi, în , în această tipografie a fost tipărită o altă carte - "Cartea orelor" sau "Mărătorul de ceasornic", dar aceasta, cel mai probabil, a pus capăt activității educaționale a primului tipograf din Moscova, deoarece alte cărți au fost create în Nikolskaya tipografie încă nu sunt detectate În , Ivan Fedorov și Pyotr Mstislavets s-au stabilit în orașul Zabludovo, proprietatea familiei hatmanului A A Khodasevich, unde și-au reluat activitățile educaționale Motivele mutării lor în Lituania sunt încă controversate în rândul istoricilor Cei mai mulți dintre ei sunt înclinați să explice această fugă de la Moscova ca un conflict ascuțit între primii tipografi și noul Mitropolit Atanasie și anturajul său ortodox Cu toate acestea, academicianul M N Tikhomirov a spus că mutarea lor Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) către Lituania a fost convenit cu însuși Ivan cel Groaznic, care era extrem de interesat de întărirea influenței Bisericii Ortodoxe Ruse pe teritoriul Lituaniei, care devenise de mult un câmp de luptă cu Biserica Romano-Catolică În Zabludovo, primii tipografi au publicat o singură carte - "Evanghelia Învățătorului" ( ), apoi s-au mutat la Lviv, unde au fondat o nouă tipografie și au publicat o serie de cărți, printre care "Psaltirea cu cartea orelor" ( ) și faimosul "ABC" ( ) În , ei din nou "au fugit" și s-au stabilit în orașul Ostrog, în posesiunile prințului K K Ostrozhsky, unde au trăit aproximativ trei ani și au mai publicat câteva cărți, inclusiv Cronologia lui Andrei Rymsha ( ) și Biblia Ostroh ( ) Ivan Fedorov și-a petrecut din nou ultimii doi ani din viață la Lvov, unde a murit în și a fost înmormântat la Mănăstirea Onufriev În ciuda plecării lui Ivan Fedorov și Pyotr Mstislavets în Lituania, tradițiile tipăririi cărților la Moscova au fost continuate, dar judecând după analiza fonturilor, deja într-o nouă tipografie condusă de Nevezha Timofeev și Nikifor Tarasiev În , aici a fost tipărită o altă carte bisericească, Psaltirea, dar în , în timpul raidului hanului din Crimeea Devlet Giray asupra Moscovei, a ars În , la direcția lui Ivan cel Groaznic, în satul său de vânătoare marele prinț a fost fondată o nouă tipografie - celebrul Alexandru Sloboda, condus fie de Nevezha Timofeev, fie de fiul său Andronik Timofeev În această tipografie a fost publicat un nou "Psaltire", publicat în , dar apoi, din motive necunoscute, tipărirea în țară a încetat din nou și abia în , un nou "Apostol" a fost tipărit în tipografia lui Andronik Timofeev Cronică și cunoștințe istorice al -lea secol a devenit o piatră de hotar importantă în dezvoltarea scrisului de cronică, care a căpătat și mai vizibil un caracter oficial, devenind, după spusele academicianului D S Lihaciov, "o școală de patriotism și respect pentru puterea statului" Mai mult decât atât, o trăsătură caracteristică a cronicii de la Moscova este utilizarea pe scară largă a diferitelor documente oficiale în ea, în special, înregistrările de descărcare de gestiune și cărțile ambasadei care au fost păstrate în birourile guvernamentale centrale și locale, precum și lucrări jurnalistice care i-au conferit o aromă specială Mai mult, potrivit profesorului S O Schmdt, cronicile vremurilor lui Ivan cel Groaznic nu erau doar monumente ale gândirii istorice și ale jurnalismului rus, dar aveau adesea caracterul de memorii ale compilatorilor lor, ceea ce se vede clar atunci când se analizează, de exemplu, cronicarii Postnikovski sau Peskarevsky În plus, tocmai în acest moment o legendă politică invadează puternic istoria, ceea ce s-a reflectat în multe scrieri ale vremii, în special în "Cartea puterilor"

și "Povestea prinților lui Vladimir" Unul dintre primele monumente ale cronicii oficiale de la Moscova a fost așa-numita "Cronică a Învierii", creată în - Apoi a fost alcătuit faimosul "Cronicer al începutului domniei Marelui Duce Ivan Vasilievici", al cărui redactor era fie însuși Ivan cel Groaznic (D Alshits, S Schmidt), fie șeful guvernului A F Adashev (A Zimin, B Kloss) Mai mult, acest "Cronicer", creat în - , a considerat ca sarcina sa principală să nu descrie întreaga istorie a Rusiei, ci doar să povestească despre domnia noului țar Prin urmare el Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI a acoperit doar evenimentele din - și s-a dedicat fundamentării ideilor unei puteri autocratice puternice, care a rezultat dintr-o descriere deosebit de colorată a vremurilor sumbre ale stăpânirii boierești din primii ani ai primului țar În anii , sub mitropolitul Macarius, s-au finalizat lucrările la un cod istoric uriaș - așa-numita cronică "Nikon" sau "Patriarhală", care a început încă din anii - sub mitropolitul Daniel Această "Cronică" a fost o compilație originală din diverse surse și a păstrat doar în exterior forma unei cronici, adică o înregistrare meteorologică a principalelor evenimente istorice De fapt, textul Cronicii Nikon conținea un număr mare de diverse povești și legende istorice care au fost programate pentru a coincide cu anumite evenimente și date istorice De asemenea, este caracteristic faptul că această compilație analistică a unit evenimentele istoriei nu numai ruse, ci și bizantine, culese din surse istorice bizantine originale, care, potrivit autorilor săi, ar fi trebuit să contribuie la răspândirea ideii teocratice "Moscova este a treia Roma " De asemenea, este de remarcat faptul că una dintre numeroasele liste ale cronicii Nikon a fost faimosul "Codul Cronicii feței" (-), care consta din mai multe volume grele, decorate cu mii de miniaturi colorate Din cercurile apropiate de Mitropolitul Macarie au venit o serie de alte lucrări istorice care vizează glorificarea Bisericii Ortodoxe Ruse și a puterii autocratice a primului țar rus Unul dintre cele mai cunoscute tratate ale acestui ciclu, editat de însuși Mitropolitul, a fost colecția grandioasă a vieților sfinților "Marele Menaion", publicată în două ediții în - Acest tip de enciclopedie bisericească, destinată lecturii zilnice, conținea o cantitate colosală de diferite cărți bisericești, instrucțiuni și învățături, în special, "Viețile" lui Alexandru Nevski, Savva Storozhevsky, primul mitropolit al Moscovei Iona etc Cu participarea activă a Mitropolitului Macarie și a lui Ivan cel Groaznic însuși, a fost alcătuită celebra "Carte Regală", care era un volum foarte mare, bogat ilustrat, dedicat istoriei luptei guvernului țarist împotriva aristocrației boier-principale, a acesteia sediții și revolte Cu toate acestea, datarea acestei lucrări este încă subiectul unei discuții de lungă durată, deoarece unii autori (A Zimin, R Skrynnikov) au datat-o în anii - , alții (N Likhachev) au susținut că a fost creată la începutul anilor - - , iar alții (A Presnyakov) l-au datat în general în - În anii a fost creat "inovator" sub forma de prezentare "Cartea Puterii Genealogia Regală" sau "Cartea Puterii", al cărei autor, cel mai probabil, a fost noul mărturisitor al regelui și viitorul Mitropolit Atanasie În această carte, prezentarea evenimentelor nu se mai făcea pe an, ca în cronici, ci pe "grade" sau "fațete", prin urmare, tot materialul istoric a fost grupat în funcție de perioadele domniei marilor prinți ai Moscovei și mitropoliți, care, conform intenției autorului cărții, a făcut posibil să arate clar ideea sa principală este unirea indestructibilă a puterii marelui duce cu Biserica Ortodoxă Rusă Un nou tip de scriere istorică s-a manifestat în mod vizibil în "Istoria Hanatului Kazan" sau "Cronicerul Kazanului" (-

), care a fost dedicată unui singur complot și trebuia să fundamenteze inevitabilitatea istorică a cuceririi Kazanului Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) hanate și subliniază meritele speciale ale lui Ivan cel Groaznic însuși în rezolvarea vechei "probleme Kazan" O lucrare vie a literaturii istorice ruse a fost "Povestea venirii lui Stefan Batory în orașul Pskov", dedicată unuia dintre cele mai cunoscute episoade ale războiului din Livonian - apărarea eroică a Pskovului de către Prințul I P Shuisky și armata lui Iar ultima poveste istorică scrisă la sfârșitul secolului trecut a fost Povestea țarului Fiodor Ioannovici, al cărei autor, cel mai probabil, a fost primul patriarh rus Iov Între timp, trebuie subliniat că scrierile istorice au apărut nu numai din birourile guvernamentale și cercurile bisericești Cel mai izbitor monument al gândirii istorice a opoziției boier-principale a fost celebra "Istoria Marelui Duce al Moscovei", al cărei autor a fost prințul Andrei Mihailovici Kurbsky Problema datarii sale nu a fost încă pe deplin rezolvată, deoarece textul acestui tratat în sine a fost păstrat doar în listele de la mijlocul secolului al XVII-lea Cu toate acestea, majoritatea istoricilor cred că prințul A M Kurbsky a creat între - Principalul laitmotiv al acestui tratat, în care a încercat în toate modurile posibile să-și justifice fuga rușinoasă în Lituania, a fost celebrul concept de "doi Ivani", adică două perioade ale domniei lui Ivan cel Groaznic - înainte și după Aleasă Rada În plus, o serie de istorici (A Zimin, R Skrynnikov, A Filyushkin) i-au atribuit lui A M Kurbsky autorul altor lucrări - două "Viața lui Augustin cel Fericitul" și "Povestea lui Maximus Grecul", precum și traduceri ale unor cărți ale unor autori europeni celebri: "Sursa cunoașterii" de Ioan din Damasc, "Dialoguri" de Gennady Scholaria și "Despre silogism" de Johann Spangenberg Gândirea socio-politică Secolul al XVI-lea este adesea numit secolul jurnalismului rus, care tocmai atunci a început să pătrundă în anale și în "viețile sfinților", în scrisul de afaceri, în literatură și chiar în pictura murală Mai mult, în același timp, a fost marcată clar o nouă etapă în dezvoltarea jurnalismului rus, al cărei accent a fost pus pe problemele puterii autocratice, locul și rolul Bisericii Ortodoxe Ruse în viața statului, poziția a statului însuşi în sistemul relaţiilor internaţionale etc Chiar la începutul secolului al XVI-lea au apărut două lucrări remarcabile ale jurnalismului rus - "Mesajul coroanei lui Monomakh", al cărui autor a fost Spiridon-Savva, și "Legenda prinților lui Vladimir", anonimă, care în baza sa reală se baza pe "Mesajul" său Aceste lucrări au devenit baza ideologiei oficiale a puterii marelui duce, deoarece ideea lor principală a fost să reunească o serie de tradiții și legende istorice și, combinându-le cu măiestrie într-un singur "lanț logic", să dovedească în mod convingător nobilimea de originea casei domnitoare rusești, care și-a condus genealogia de la celebrul împărat roman Augustus În același timp, acest "Mesaj" a fost menit să sublinieze primordialitatea stăpânirii autocratice în Rusia și dreptul Marilor Duci ai Moscovei la puterea supremă, precum și stăpânirea tuturor pământurilor primordiale rusești, în primul rând a celor care făceau parte din statul polono-lituanian În plus, conform Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI un număr de autori (R Dmitrieva, A Kuzmin, A Saharov), apelul la Roma Antică ca punct de plecare al întregii dinastii Rurik a fost un fel de răspuns al publiciștilor ruși la Renașterea europeană, care s-a bazat pe o interes sporit pentru lumea antică Principalele idei ale "Mesajului" lui Spiridon-Sava au servit drept bază reală pentru crearea unui nou tratat "Poveștile prinților lui Vladimir", care a fost supus unei procesări

editoriale foarte minore pentru a oferi materialului legendar chiar " documentare și istoricitate mai mare" În același timp, la începutul secolului al XVI-lea, la Novgorod a fost scris faimosul "Povestea lui Klobuk alb", care a conturat pentru prima dată întregul conținut al noii doctrine ideologice "Moscova este a treia Roma" Ideea principală a acestui tratat a fost că, după căderea Romei și a Constantinopolului, Moscova ar trebui să devină centrul creștinismului mondial și fortăreața Ortodoxiei universale, unde ar trebui transferat tronul patriarhal Cu toate acestea, o astfel de perspectivă nu se potrivea cu greu autorităților seculare, mai ales în contextul unor dispute nesfârșite și acerbe între iosefiți și cei care nu posedă Aparent, tocmai din acest motiv patriarhia din Rusia a fost înființată abia în , adică la un secol și jumătate după crearea Bisericii Ortodoxe Ruse autocefale și căderea Constantinopolului Apoi această doctrină a fost dezvoltată în continuare în celebrele "Mesaje" ale Starețului Mănăstirii Pskov Eleazar Philotheus, adresate Marelui Voievod Vasily al III-lea, căruia autorul i-a propus să devină șeful Bisericii Ortodoxe Ruse În literatura istorică există evaluări complet diferite ale acestei celebre doctrine, create în - Unii istorici (A M Saharov, L Gumilyov) credeau că baza ideologică a acestei doctrine izolaționiste era profund conservatoare și reacționară, deoarece întruchipează cel mai clar o atitudine ostilă față de tot ce este străin și propovăduirea intoleranței religioase Cu toate acestea, adversarii lor (A Kuzmin, I Froyanov) neagă această interpretare și atrag atenția asupra faptului că ideile din Povestea glugii albe și Mesajele lui Philotheus sunt absolut opuse în esență Autorul "Poveștii" acționează ca un susținător al autocefaliei complete a Bisericii Ortodoxe Ruse și al înființării tronului patriarhal la Moscova, iar autorul "Mesajelor" a fost un susținător activ al întăririi nu numai autocratice, ci și pretenţiile teocratice ale puterii marelui duce Unul dintre cei mai mari publiciști ai primei jumătate a secolului al XVI-lea a fost Maxim grecul (Mikhail Trivolis), care încă din , sub influența predicilor celebrului D Savonarola, a devenit călugăr al mănăstirii Sfântul Marcu din Florența Totuși, apoi, deziluzionat de catolicism, s-a mutat la celebra Mănăstire Athos, de unde în , la invitația personală a lui Vasily al III-lea, a ajuns în Rusia "pentru a corecta" cărți liturgice și a devenit călugăr al Mănăstirii Minunile Kremlinului Întrucât provenea dintr-o familie nobilă de Trivolis, apropiată de paleologi și, prin urmare, de rurikovici înșiși, acest lucru l-a adus imediat mai aproape de cercurile curții, unde s-a trezit rapid în centrul luptei politice și ecleziastice Mulți istorici (N Kazakova, N Sinitsyna, M Gromov, V Ivanov), care au studiat opera lui M Grek, au ajuns la concluzia că a scris peste de lucrări, printre care "Legenda despre reședința lui călugărul Sfântului Munte ", "Un cuvânt de răspuns despre corectarea cărților rusești", "Mesaj despre Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) aranjarea mănăstirilor Athos", "Epistolă despre franciscani și dominicani", "Convorbirea minții cu sufletul", "Mărturisirile de credință ortodoxă", "Cuvântul sufletului, ascultându-l cu râvnă", "Predică despre pocăință", "Convorbire" despre cunoscuta viață monahală" și "Mesaj despre Muntele Athos În toate scrierile sale, propovăduind ideile de "ne-lacomie", el a condamnat cu mânie cămătăria mănăstirilor și grea asuprire nedreaptă la care erau supuși "coloniștii" satelor monahale, precum și practica privării de libertate, confiscarea de proprietăți și alocări de teren pentru datorii, înrădăcinate în ele În ceea ce privește problemele pur teologice, el a afirmat ideea, tradițională pentru Ortodoxia rusă, a

supremației poruncilor evanghelice asupra celor din Vechiul Testament Și în chestiuni pur politice, a vorbit din punctul de vedere al întăririi autorității puterii marelui duce, condamnând, în același timp, orice manifestări de arbitrar și "storcare" a autorităților În plus, a condamnat sever abuzurile guvernatorilor mari ducali și ale volostelilor, a pledat pentru eliminarea instituției de hrănire și punerea în aplicare a unei reforme de buze bazată pe alegerea oficialităților locale Unul dintre prietenii ideologici apropiați ai lui Maxim Grek a fost vicleanul Fiodor Ivanovici Karpov, unul dintre cei mai mari diplomați ruși care a supravegheat relațiile cu Hanatul Crimeei în coliba Ambasadei La un moment dat, profesorul I U Budovnits în celebra sa lucrare "Publicismul rus al secolului al XVI-lea" ( ) a remarcat pe bună dreptate "descurajarea" publiciştilor boieri din acea vreme şi pesimismul lor cu privire la viitorul Rusiei Prin urmare, mulți dintre ei, în special V Patrikeyev, B Beklemishev, F Karpov și G Tushin, îngrijorându-se sincer de viitorul țării, au ajuns în tabăra "neposedatorilor" Majoritatea lucrărilor lui F I Karpov a fost distrus de adversarii săi ideologici, dar totuși un număr dintre ei, în special "Mesajele" către Maxim Grecul, Nikolai Nemchin, bătrânul Filoteu și mitropolitul Daniel, au supraviețuit În toate "Mesajele" sale jurnalistice, fără a pătrunde în esența disputelor pur teologice, el s-a opus cu tărie la o serie dintre cele mai importante prevederi ale dogmei creștine În special, a criticat aspru teza tradițională a clerului despre "bunătatea îndelungi răbdari", la care a pus în contrast "adevărul", "legea" și "mila", care ar trebui să stea la baza conviețuirii lumești Un gânditor remarcabil din prima jumătate a secolului al XVI-lea a fost mărturisitorul țarului, protopop al Catedralei Buna Vestire a Kremlinului din Moscova, Sylvester, care în a scris "Mesajul" lui Ivan cel Groaznic, unde a apărat activ ideea înaltei responsabilități a țarului față de Dumnezeu și societate, solicitând eliminarea multor necazuri și vicii existente, și anume ura, mândria, lăcomia, violența etc Sylvester nu a propus un program anume de reforme, însă, în acest "Mesaj" s-a exprimat destul de clar ideea că puterea regală ar trebui să fie sub tutela Bisericii și să fie ghidată în activitățile sale zilnice de instituțiile sale În această înțelegere a sarcinilor puterii regale, Sylvester, desigur, s-a alăturat susținătorilor doctrinei iozefite Cu toate acestea, împreună cu aceasta, el nu era străin de elementele de bază ale doctrinei "non-posesive" De exemplu, în ajunul celebrei Catedrale Stoglavy ( ), Sylvester a fost cel care a declarat deschis necesitatea limitării proprietății monahale asupra pământului, ceea ce era în deplin acord cu starea de spirit a țarului însuși și a multor membri ai Radei alese, în primul rând A F Adasheva Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI Sylvester a scris (sau a editat) faimosul "Domostroy" - un fel de enciclopedie a menajului și a standardelor morale și etice ale secolului al XVI-lea Acest tratat a fost o lucrare de compilare care a combinat mai multe genuri literare, care a fost păstrată în trei ediții diferite și patruzeci de liste Domostroy în sine a fost format din părți și de capitole: prima parte (capitolele -) - "Structura spirituală", conținea diverse instrucțiuni religioase, a doua parte (capitolele -) - "Structura seculară", conținea instrucțiuni privind relațiile de familie și creșterea copiilor și a treia parte (capitolele -) - "Structura casei", conținea instrucțiuni privind menajul și gestionarea curții De obicei, Domostroy este menționat ca un exemplu "clasic" de drept al familiei, construit pe atotputernicia capului familiei și subordonarea neîndoielnică a tuturor membrilor gospodăriei

față de el Cu toate acestea, acest lucru nu este în întregime adevărat, deoarece femeii, și în special văduvei capului familiei, nu a primit o poziție atât de neputincioasă în Domostroy: nu s-a angajat doar în creșterea copiilor, ci a jucat și un rol semnificativ în gestionarea gospodăria și curtea Unul dintre cele mai semnificative fenomene ale gândirii sociale rusești la mijlocul secolului al XVI-lea au fost spectacolele lui Ivan Semenovici Peresvetov Pe vremuri, I S Peresvetov este un fel de imagine colectivă sau chiar un pseudonim al lui Ivan cel Groaznic însuși Cu toate acestea, cel mai mare cunoscător al istoriei ruse medievale, profesorul A A Zimin în celebra sa lucrare "I S Peresvetov și contemporanii săi" ( ) a demonstrat în mod convingător că el este un adevărat personaj istoric ESTE Peresvetov era originar din Lituania și pentru o lungă perioadă de timp în statutul de militar a servit regilor polonez, ceh și maghiar Apoi, în perioada boierului "cazului", aproximativ în - , a plecat în Rusia și a intrat în slujba Marelui Duce al Moscovei În timpul serviciului său, după ce a studiat cu atenție situația internă din Rusia, a dezvoltat un program de reformă pe scară largă și în septembrie și-a înaintat petiția lui Ivan cel Groaznic, care conținea mai multe proiecte de reforme de stat Această petiție, precum și o serie de lucrări ale lui I S Peresvetov, în special "Povestea cărților", "Povestea lui Mohammed-Saltan" și "Povestea țarului Constantin", studiate amănunțit de mulți istorici, oferă o idee detaliată a opiniilor sale politice și sociale Principalul viciu al statului, căruia i-a dedicat multe pagini din lucrările sale denunțului, a fost dominația aristocrației, arbitrariul ei, judecata nedreaptă și indiferența față de rezolvarea problemelor naționale Totodată, trebuie subliniat că I S Peresvetov nu s-a opus niciodată aristocrației în sine, el a subliniat doar faptul că, în momentul de față, poziția unei persoane în structurile de putere era determinată nu de meritele sale personale și de capacitatea de a beneficia de interesele statului și ale societății, ci de "rasa" sa și serviciul a strămoșilor săi ESTE Peresvetov a fost un susținător hotărât al unei monarhii nobiliare centralizate și a insistat ca atotputernicia aristocrației tribale să fie înlocuită cu o putere regală puternică, al cărei sprijin ar trebui să fie "războinici", adică nobilii de serviciu, care au stat la baza cavaleriei locale ruse Astfel, I S Peresvetov a devenit, probabil, primul ideolog și purtător de cuvânt al intereselor fundamentale ale marii majorități a noii clase de servicii Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Viy - nobilimea pământească provincială Pentru atingerea acestui scop, el a considerat necesară realizarea unor reforme militare, financiare și judiciare Mai mult, locul central în programul său de reforme a fost atribuit tocmai reformei militare, care trebuia să reconstruiască radical întreaga structură a organizației militare și să devină principalul instrument de instaurare a monarhiei autocratice în Rusia În literatura istorică (M Alekseev), s-a exprimat uneori opinia că opiniile lui I S Peresvetov, într-o anumită măsură, a făcut ecou tendinței reformiste-umaniste europene Cu toate acestea, potrivit majorității autorilor (A Zimin, V Kobrin, A Saharov), acest lucru nu este în întregime adevărat, deoarece în lucrările sale el nu a atins niciodată problemele viziunii religioase asupra lumii și rolul și semnificația Bisericii Ortodoxe Ruse în viața societății și a statului Desigur, obiectiv punctele de vedere ale I S Peresvetov era în dezacord cu doctrina oficială a bisericii, dar nu are nicio urmă a acelei critici ascuțite la adresa Bisericii oficiale, care era cuprinsă în lucrările reformatorilor și "umaniștilor" europeni Mai mult, precum profesorul A G Kuzmin, idealul

lui I S Peresvetov a fost o monarhie nelimitată, adică "adevăr" legat nu de "har", ca în F I Karpov, dar cu o "furtună" Este acest ideal, potrivit profesorului A G Kuzmin și și-a găsit întruchiparea vizibilă în Oprichnina Unul dintre cei mai proeminenți publiciști ai mijlocului secolului al XVI-lea a fost Yermolai-Erasmus (Yermolai cel Păcătos), care provenea din cercul clerului de la curte și, prin urmare, a fost în multe privințe un susținător al concepțiilor teocratice iosifite Dar, în același timp, în scrierile sale, s-a manifestat în mod clar un protest ascuțit nu numai împotriva achizitivității nobililor seculari și a feudalilor, ci și împotriva achizitivității colegilor săi din meșteșugul monahal Peru Yermolai-Erasmus deține multe lucrări diferite scrise în numele Mitropolitului Macarie, care a apreciat foarte mult atât mintea, cât și talentul literar al protopopului Catedralei Mântuitorului din Bor de la Kremlin: "O rugăciune către țar", "Cartea lui" Sfânta Treime", "Paștile văzătoare", "Învățătură pentru sufletul tău" și chiar lucrări seculare "Povestea lui Petru și Fevronia" și "Povestea lui Vasily Ryazansky" Dar cea mai faimoasă lucrare a sa a fost "Tarul binevoitor, domnitorul și topografia", în care s-a pus pentru prima dată problema stării țăranilor În legătură cu această împrejurare, o serie de istorici sovietici și moderni (I Klibanov, A Kuzmin) l-au clasat pe Yermolai-Erasmus printre primii ideologi țărănești Cu toate acestea, o analiză atentă a scrierilor sale ne convinge că problema stării țăranilor nu interesează autorul decât în măsura în care răspundea intereselor proprietarilor înșiși și ale statului în ansamblu Cu alte cuvinte, el a tras o legătură directă între bunăstarea țăranilor și proprietarii lor, care, după cum știți, formau coloana vertebrală a cavaleriei (nobile) locale Potrivit multor istorici, celebra corespondență a prințului A M Kurbsky cu Ivan cel Groaznic Trebuie spus că celebrul slavist american E Keenan a sugerat la un moment dat că autorul acestei "corespondențe", care a fost creată în secolul al XVII-lea, a fost prințul S I Shakhovskaia Cu toate acestea, o analiză detaliată, inclusiv stilistică, a mai multor "Mesaje" ale lui Ivan cel Groaznic, inclusiv către regina engleză Eliza Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI Veta I și regele suedez Johan al III-lea, conduși de mulți oameni de știință (A Zimin, V B Kobrin, R G Skrynnikov), au demonstrat în mod convingător că Ivan cel Groaznic a fost unul dintre autorii acestei corespondențe Dacă rezumăm sensul general al tuturor ideilor exprimate de prințul A M Kurbsky, în cele trei "Mesaje" ale sale către țar, scrise în , și , putem distinge câteva postulate principale ale prințului rebel:) S-a opus cu tărie absolutizării puterii mare-ducale și a fost sincer convins că "unsul lui Dumnezeu" trebuie să împartă povara puterii cu cei mai de seamă și mai autoriți reprezentanți ai aristocrației boier-principale Cu alte cuvinte, idealul politic al lui A M Kurbsky a fost o monarhie de clasă de tip polonez, bazată pe atotputernicia clanurilor de magnați oligarhici) A apărat cu hotărâre dreptul tradițional de vasal al aristocraților și al întregii "clase de serviciu" de a pleca liber de la un suveran- suzeran în altul, fără a considera însuși dreptul acestei plecări ca un act de trădare) În cele din urmă, el a fost un oponent categoric al doctrinei iosefit, care a cultivat în toate modurile posibil ideea originii divine a puterii monarhice și infailibilitatea originară a regelui După cum știți, Ivan cel Groaznic a răspuns doar la primele două mesaje ale prințului răzvrătit, cu toate acestea, ele oferă, de asemenea, o idee excelentă despre opiniile sale politice și filozofice, a căror esență a fost următoarea:) Alături de acuzațiile specifice ale principilor și boierilor de tot felul de

păcate și de răzvrătire, țarul a analizat în detaliu chestiunea naturii puterii monarhice, rezolvând-o din punctul de vedere al doctrinei iozefite În special, bazându-se pe "Mesajul" apostolului Pavel, Ivan cel Groaznic a susținut că puterea monarhică este de origine divină și, prin urmare, numai înaintea lui Dumnezeu și a lui însuși, regele este responsabil pentru toate faptele și faptele sale Și din moment ce toată autoritatea este de la Dumnezeu, atunci orice autoritate trebuie să fie ascultată, fără a argumenta cu adevărat dacă este corectă sau nu Mai mult, Ivan cel Groaznic era convins că conducerea autocratică în sine reprezintă cea mai mare binecuvântare pentru supuși, deoarece provine de la țarul "încoronat de Dumnezeu") Referindu-se la numeroase texte ale Sfintelor Scripturi și Cărții Puterilor, Ivan cel Groaznic, subliniind vechimea originii sale regale "de la Romanul Caesar Augustus", a respins cu furie orice pretenție a aristocrației boier-principale de a egala puterea cu el , "Unsul lui Dumnezeu") În fine, Ivan cel Groaznic respinge hotărât unul dintre cele mai importante elemente ale dreptului feudal clasic de plecare liberă a unui vasal de la un stăpân la altul, opunându-se acestui drept cu teza că o asemenea plecare echivalează cu trădare La mijlocul secolului al XVI-lea a continuat lupta dintre cele două curente principale din Biserica Ortodoxă Rusă - iosefiții și neposedatorii Un monument remarcabil al ideologiei neposesive din acea vreme a fost "Convorbirea făcătorilor de minuni din Valaam Sergius și Herman", care a apărut în în timpul lucrărilor celebrei Catedrale Stoglavy din Moscova Trebuie spus că problema ale cui interese sociale le-a reflectat Conversația Valaam nu a fost încă rezolvată în literatura istorică Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) De exemplu, profesorul I I Smirnov a declarat că centrul acestei Convorbiri era problema țărănească Adversarul său, profesorul G N Moiseeva a spus că, apărând o putere autocratică puternică, autorul Discuției Valaam a fost un apărător consecvent al intereselor nobilimii Iar profesorul A G Kuzmin a crezut în mod rezonabil că ideile de non-achizitivitate nu se încadrează în cadrul niciunei pături sociale în general, cu toate acestea, o oarecare simpatie pentru boieri, ca cel mai înalt strat de conducere al statului, este încă evidentă în această lucrare Mai mult, potrivit lui A G Kuzmin, "Conversația Valaam" este un monument al jurnalismului rus cu o pronunțată orientare seculară, în care disputele pur bisericești sunt relezate pe plan secund, iar problemele sistemului de stat sunt puse pe primul loc De fapt, autorul anonim al Convorbirii Valaam dezvoltă un întreg sistem de organizare a puterii de stat în țară ca alternativă la autocrație Esența acestei alternative constă în faptul că "Puterea" ar trebui să conducă împreună cu "Pământul", reprezentat de un Consiliu Zemsky permanent, format din reprezentanți ai tuturor moșiilor, județelor și orașelor Unul dintre cei mai interesanți reprezentanți ai epocii jurnalismului rus a fost un elev proeminent al lui Nil Sorsky, starețul Mănăstirii Trinity-Sergius Artemy, care, sub presiunea iefiților, în a fost nevoit să părăsească postul său de prestigiu și a mers la Trans-Volga sketes Mai târziu, s-a prezentat în fața unei curți bisericești, a fost anatematizat și exilat într-o așezare din Mănăstirea Solovetsky, de unde a fugit în Lituania câțiva ani mai târziu, unde și-a încheiat viața Mai mult de o duzină de "Mesaje" ale lui Artemy au supraviețuit, dar destinate unui public larg, evident, ele nu reflectă cu exactitate părerile sale reale Analizând concepțiile ideologice ale Artemiei, este necesar să se acorde atenție celor trei postulate principale care sunt cuprinse în "Epistola" sa:) la fel ca și călugărul Nil din Sora, s-a opus ferm

dobândirii Bisericii și a propovăduit ideile de asceză monahală;) a demonstrat o abordare critică a "Sfintei Scripturi", argumentând că nu tot ce este scris în ea este "Esență divină" și) a criticat aspru Biserica oficială pentru intoleranța ei față de "copiii" săi greșiți și pentru represaliile crude împotriva ereticilor Ideile eretice ale Artemiei au avut o mare influență asupra formării punctelor de vedere ale unui număr de gânditori și mai radicali de la mijlocul secolului al XVI-lea, în special Matvey Semenovich Bashkin și Theodosius Kosoy, care, după o adevărată erezie, s-au opus dogme bisericești de bază, nu a recunoscut trinitatea divinității, a văzut în Iisus Hristos nu este Dumnezeu, ci un om simplu, supus criticii raționale multe dogme ale "Sfintei Scripturi" și scrierile Sfinților Părinți ai Bisericii Ortodoxe Ruse În plus, ei au respins în general Biserica ca instituție socială, a cărei existență contrazice însăși doctrina creștină În știința istorică sovietică (A Zimin, A Saharov, I Klibanov), mai ales în urma persecuției de către Hrușciov asupra Bisericii Ortodoxe Ruse, opiniile și ideile acestor eretici au fost lăudate în toate felurile posibile și au susținut că sunt extrem de aproape de viziunile reformiste și umaniste ale tuturor ideologilor avansați din Europa medievală Cu toate acestea, la ora actuală în știința istorică (M Veretennikov, M Dmitriev) s-a stabilit o viziune mai sensibilă și mai critică a concepțiilor ideologice ale lui M Bashkin, F Kosoy și adepților lor Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI Dezvoltarea arhitecturii De la sfârșitul secolului al XV-lea, în dezvoltarea arhitecturii rusești, precum și în istoria culturii în general, a apărut o nouă etapă, datorită schimbărilor majore care au avut loc în viața ținuturilor rusești Semnele unei noi ascensiuni a arhitecturii ruse s-au manifestat:) într-o creștere bruscă a volumului de construcție de noi și, mai ales, în restaurarea intensivă a clădirilor vechi care intraseră într-o stare inestetică și dărăpănată;) în formarea marilor artele de construcţii sub supravegherea boierilor înstăriţi şi a negustorilor care executau comenzi pentru construirea şi restaurarea clădirilor vechi, de exemplu, artelele boierilor V G și I V Khovrins și remarcabilul arhitect rus V D Yermolina;) într-o expansiune semnificativă a construcției din piatră, când, alături de clădirile tradiționale ale templului, arhitectura din piatră a început să pătrundă din ce în ce mai intens în arhitectura civilă în timpul construcției trafecelor și camerelor monahale ale aristocrației boier-principale, și) în inovație caracteristică a acestei perioade - utilizarea pe scară largă a cărămizii și a teracotei, care a înlocuit zidăria tradițională din piatră albă În același timp, trebuie remarcat faptul că, după două secole de jugul Hoardei, noua arhitectură a Moscovei și școala de arhitectură integrală rusească care s-a format pe baza sa diferă semnificativ de arhitectura rafinată și elegantă Vladimir din secolele XII-XIII simplitatea formelor sale și întărirea decorativității exterioare Deja în , pe teritoriul Mănăstirii Treime-Serghie, a fost ridicată uimitoarea Biserică Pogorârea Duhului Sfânt asupra Apostolilor sau Biserica Spirituală, în care s-au îmbinat în mod surprinzător elementele principale ale școlilor de arhitectură din Moscova și Pskov Aceleași elemente ale ambelor școli de arhitectură sunt vizibile clar în Catedrala Nașterea Maicii Domnului de la Mănăstirea Ferapontov de pe Beloozero, construită în anii Formarea unui nou stil Moscova a fost direct legată de restructurarea Kremlinului din Moscova și de crearea unui nou ansamblu urban al întregii Moscove Ansamblul inițial al clădirilor Kremlinului, creat sub Ivan Kalita (-), devenise foarte

dărăpănat peste un secol și jumătate, așa că, cu binecuvântarea mitropolitului Filip, Ivan al III-lea (-) a decis să înceapă o restructurare grandioasă a întregului ansamblu al Kremlinului de la Moscova, care trebuia să întrupeze în mod vizibil puterea unui stat rus unificat În , sub conducerea Marelui Duce Trezorierul Vladimir Grigoryevich Khovrin și a arhitecților moscovi Ivan Krivtsov și Ivan Mișkin, a început construcția Catedralei Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova Cu toate acestea, în mai , ca urmare a unui "laș" subteran, s-a prăbușit în mod neașteptat și apoi Ivan al III-lea a cerut ajutor de la maeștrii din Pskov, totuși, după ce a examinat ruinele noii catedrale și clarificând motivele acestei căderi, ei a refuzat oferta măgulitoare a Marelui Duce La scurt timp după aceste evenimente, ambasadorul suveranului Semyon Ivanovici Tolbuzin a primit ordin de la Ivan al III-lea de a aduce din Italia un "murol" inteligent - un maestru al afacerilor cu piatră, iar deja în martie , celebrul inginer și arhitect de la Bologna Aristotel Fiorovanti a venit la Moscova cu el, căruia i s-a încredințat construirea unei noi Catedrale Adormirea Maicii Domnului Familiarizându-se complet cu monumentele arhitecturii rusești ridicate la Iaroslavl, Vladimir, Veliky Ustyug și Novgorod, în august a început construcția Catedralei Adormirea Maicii Domnului Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) în partea de sud a Kremlinului, care a fost finalizată cu succes în Monumentala Catedrală Adormirea Maicii Domnului, cu șase stâlpi, care a devenit imediat templul principal al Kremlinului din Moscova, avea cinci cupole maiestuoase în formă de coif, o centură arcuită elegantă de-a lungul fațadei întreaga clădire și cinci abside Mai târziu, deja pe vremea lui Vasily al III-lea, Catedrala Adormirea Maicii Domnului a fost pictată și a devenit locul de înmormântare al tuturor mitropoliților moscoviți, iar apoi al patriarhilor Bisericii Ortodoxe Ruse, începând cu primul Mitropolit Petru ( ) și terminând cu Patriarhul Adrian ( ) Curând, din Italia au sosit și alți maeștri nobili - Pietro Antonio Solari, Anton Fryazin și Marco Ruffo În , sub conducerea lui Anton Fryazin, a început restructurarea zidului fortăreață sudic al Kremlinului, cu vedere la râul Moscova, iar în doi ani artizanii ruși au ridicat turnurile Tainitskaya, primul și al doilea fără nume Apoi, în , Marco Ruffo a început construcția turnului Beklemishevskaya, iar în Anton Fryazin a construit turnul Sviblovskaya (Vodovzvodnaya) și a finalizat construcția întregii părți de sud a zidului cetății În , Pietro Solari a ridicat turnurile Borovitskaya și Konstantin-Eleninskaya și a conectat turnurile Sviblovskaya și Borovitskaya cu un zid de cărămidă crenelată Apoi, în , sub conducerea lui Marco Ruffo, a început construcția turnurilor Frolovskaya (Spasskaya) și Nikolskaya, încadrând Piața Roșie, care atunci se numea Pozhar Și în , Pietro Solari a ridicat un turn rotund Sobakin (Arsenal) și a ridicat ziduri de fortăreață pe partea de nord a Kremlinului După moartea lui Pietro Solari, elevul său Aleviz Milanets a construit Turnul Trinității și a înconjurat întreg spațiul Kremlinului de-a lungul râului Neglinka cu un zid de fortăreață Astfel, până la sfârșitul secolului al XV-lea au fost construite toate zidurile și turnurile Kremlinului modern din Moscova, deși unele lucrări au continuat aici până în În aceeași perioadă s-a format în cele din urmă și amenajarea internă a Kremlinului, în centrul căreia se afla Piața Catedralei cu monumentala Catedrală Adormirea Maicii Domnului și Biserica lui Ioan de la Scară, care a fost ridicată pe vremea lui Ivan Kalița În - aici, pe locul bisericii dărăpănate și demontate a Bunei Vestiri (-), artizanii din Pskov au construit trei, iar apoi

Catedrala Buna Vestire cu șapte cupole, care a devenit biserica de casă a prinților și prinețeselor Marii Moscove În același timp, în - , arhitecții moscoviți au ridicat o Biserică cu o singură cupolă a Depoziției Robului (-) lângă Catedrala Adormirea Maicii Domnului, care a devenit reședința oficială și curtea de acasă a Mitropoliei Moscovei și tuturor Rus' În - pe aceeași Piață a Catedralei, Marco Ruffo și Pietro Solari au ridicat clădirea Camerei Fațetate, care a devenit parte integrantă a palatului Marelui Duce și a fost destinată primirii solemne a ambasadorilor și delegațiilor străine Sub Vasily III, în - Aleviz Novy a construit un nou mormânt pentru Marii Duci ai Moscovei - Catedrala Arhanghelul Mihail, în aspectul exterior al căreia se remarcă în mod deosebit multe elemente expresive ale arhitecturii italiene a Renașterii târzii În paralel cu construcția sa pe locul bisericii demolate a lui Ivan Lestvichnik, a început construcția clopotniței Ivan cel Mare, care a durat aproape o sută de ani și a fost finalizată abia sub Boris Godunov în În același timp , pe teritoriul Kremlinului (-) a fost construit un nou ansamblu al celebrei Mănăstiri Chudov, care a fost distrus în anii puterii sovietice Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI După finalizarea construcției ansamblului Kremlinului, a început construcția grandioasă de noi linii defensive în jurul Moscovei În - sub îndrumarea arhitectului italian Petrok Maly, au fost ridicate ziduri de cărămidă și turnuri ale celebrului Kitay-Gorod Și apoi, la începutul anilor , sub îndrumarea celebrului arhitect rus Fyodor Kon, au fost construite zidurile și turnurile Orașului Alb, lungi de peste opt kilometri În cele din urmă, în - sub conducerea aceluiași Fyodor Kon, a fost ridicat un Skorodom din lemn de șaisprezece kilometri, care înconjura întreaga suburbie a Moscovei La sfârşitul secolelor XV-XVI construirea liniilor defensive din piatră a început în multe orașe rusești În , au fost construite zidurile și turnurile din Ivangorod, la granița cu Ordinul Livonian La începutul secolului, construcția turnurilor și a zidurilor cetăților din Novgorod și Pskov Kremlins a fost finalizată În - sub conducerea lui Peter Fryazin, un Kremlin de piatră a fost construit la Nijni Novgorod, iar ceva mai târziu, fortificații similare din cărămidă roșie au fost ridicate la Tula (-), Kolomna (-), Zaraysk ( ), Serpukhov ( ) si alte orase rusesti În același timp, fortificațiile multor mănăstiri celebre, inclusiv Trinity-Sergius, Pafnuty-Borovsky, Simonov, Kirillo-Belozersky, Joseph-Volotsky și Solovetsky, au suferit o restructurare majoră Iar faimosul Kremlin din Smolensk, construit în anii , a devenit un fel de rezultat al dezvoltării arhitecturii fortărețelor rusești din această perioadă sub îndrumarea aceluiași Fyodor Kon, care, pentru frumusețea sa uimitoare, a fost numit de contemporanii săi "colierul țării ruse" Construcția clădirilor de cult în această perioadă s-a dezvoltat în principal în două direcții:) construcția de biserici monumentale și) crearea de biserici orășenești, rurale și mănăstiri Mai mult, construcția destul de semnificativă a micilor biserici parohiale i-a forțat pe arhitecții și artizanii ruși să apeleze la noi tehnici tehnice și artistice Prin urmare, începând cu anii , peste tot au început să fie construite temple fără stâlpi cu un singur spațiu nedivizat, lucru realizat prin îmbunătățirea sistemului de tavane boltite O altă direcție în dezvoltarea arhitecturii religioase a apărut sub influența construcției Catedralelor Adormirea Maicii Domnului și Arhanghelului din Kremlinul din Moscova, care s-au remarcat prin monumentalitatea lor deosebită și decorul exterior rafinat În imitație a catedralelor de la Kremlin, în prima jumătate a secolului al XVI-lea biserici monumentale au fost

construite în multe orașe și mănăstiri rusești, în special în mănăstirea Khutynsky de lângă Novgorod, în mănăstirea Luzhitsky de lângă Mozhaisk, în mănăstirea Vladicny de lângă Serpuhov, în Rostov, Dmitrov, Tikhvin și în alte orașe Dar, bineînțeles, Catedrala Smolensk a Mănăstirii Novodevichy (-), bisericile Pyatnitskaya și Vvedenskaya ale Mănăstirii Treime-Serghie ( ) și Adormirea Maicii Domnului (-) și Preobrazhensky ( )-al-al-lea Mănăstirea Solovetsky Spaso-Preobrazhensky a devenit adevărate capodopere ale arhitecturii religioase Un fenomen caracteristic în arhitectura rusă de-a lungul secolului al XVI-lea a fost dezvoltarea "verticalismului", care a fost inițiată de Clopotnița Ivan cel Mare din Kremlin Era în acest stil "stâlp" sau "cort" în anii - au fost construite câteva zeci de clădiri religioase remarcabile, în special templul Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Sfântul Gheorghe din Mănăstirea Khutynsky de lângă Novgorod, turnul clopotniță al Mănăstirii Boldin de lângă Dorogobuzh, Biserica Sfântul Gheorghe din satul Kolomenskoye de lângă Moscova, Biserica Ioan Botezătorul din satul Dyakovo de lângă Moscova, bisericile catedrale a mănăstirilor Mijlocire și Spaso-Evfimiy din Suzdal și faimoasa Biserică Schimbarea la Față a Domnului din satul Insula de lângă Moscova O nouă perioadă în dezvoltarea arhitecturii ruse este asociată cu construcția Bisericii Înălțarea Domnului, uimitoare prin organicul și frumusețea ei, în satul Kolomenskoye de lângă Moscova în , ridicată în cinstea nașterii viitorului țar Ivan cel Groaznic Acest templu maiestuos de de metri, cu "turlă" îndreptată spre cer, avea o formă uimitoare: cortul octogonal superior se odihnea și se îmbina organic cu clădirea pătrangulară a templului însuși ("un octogon pe un patrulater") Dar cea mai faimoasă capodoperă a arhitecturii cortului rusesc din secolul al XVI-lea a fost Catedrala Mijlocirii de pe șanț, cu nouă cupole, mai cunoscută ca Catedrala Sf Vasile sau Catedrala Mijlocirii (-), construită în cinstea cuceririi lui Kazan Această clădire maiestuoasă, ridicată pe "fruntea" Pieței Roșii, a fost creată pe parcursul a șase ani sub îndrumarea remarcabililor arhitecți ruși Barma și Postnik Yakovlev Deși, trebuie spus că problema autorului lor și chiar autenticitatea istorică a acestor arhitecți remarcabili ai Rusiei medievale este încă subiectul unei discuții științifice de lungă durată, ceea ce se vede în mod clar citind lucrările celebrului local din Moscova istoricul E I Osetrov "Descoperirea mea a Moscovei" ( ) Mai târziu, în , s-a adăugat o altă limită Catedralei Pokrovsky, ridicată peste înmormântarea unuia dintre cei mai venerați sfinți proști din Rus', Vasile cel Fericitul, după care și-a primit noul nume neoficial Trebuie spus că Biserica oficială a fost extrem de negativă în ceea ce privește clădirile realizate în stilul cortului și a continuat să susțină tradițiile arhitecturii cu cupole în cruce, al cărei model era considerată Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Kremlinului din Moscova În acest stil "bizantin" au fost construite Catedrala Sfânta Sofia din Vologda (-) și Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Treime-Serghie (-) Cu toate acestea, a fost în a doua jumătate a secolului al XVI-lea s-au răspândit așa-numitele temple "combinate", în care elemente de arhitectură cu cupolă în cruce și cort erau combinate organic Astfel de temple au fost Catedrala Epifaniei a Mănăstirii Avraamiev din Rostov, construită de Andrei Maly în anii , Biserica Treimii (Preobrazhenskaya) din satul Vyazemy, construită în anii și Catedrala Nașterii Domnului a Mănăstirii Paphnutia-Borovsky, ridicată în anii - Dezvoltarea artei picturale Noile realități politice care au apărut la sfârșitul secolelor XV-XVII, și anume, întărirea semnificativă a puterii Marelui Duce al Moscovei și Suveranului

Întregii Rusii și rolul Bisericii Ortodoxe Ruse în domeniul politic și spiritual viața țării, a dus la o și mai mare subordonare a artei ideologiei oficiale de stat Aceste fenomene au determinat în mare măsură însăși natura dezvoltării picturii de cult, care s-a manifestat cel mai clar în opera celui mai mare pictor rus Dionysius (-), care era foarte apropiat de cercurile conducătoare ale statului moscovit și, mai ales, lui Iosif Volotsky Subiect: CULTURA RUSĂ DE LA SFÂRȘITUL SECOLLOR XV-XVI La începutul călătoriei sale, Dionisie "cu tovarăși" a pictat catedralele Kremlinului din Moscova cu fresce, dar în curând a părăsit capitala pe neașteptate și a mers în regiunea Volga, unde a creat fresce uimitor de iscusite și frumoase ale Catedralei Nașterii Domnului Mănăstirea Pafnutius-Borovsky (-) și Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Iosif Volokolamsky (-), care sunt considerate apogeul creativității sale strălucite Apoi, timp de mulți ani, a lucrat la Moscova și a participat activ la pictura Catedralei Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova (-) Cu toate acestea, în cea mai mare măsură, amploarea talentului acestui mare artist s-a manifestat în picturile în frescă ale Catedralei Nașterea Maicii Domnului de la Mănăstirea Ferapontov de lângă Vologda, care au ajuns până la noi aproape în forma lor originală Toate aceste fresce, în special "Viziunea lui Petru din Alexandria" și "Viziunea fratelui Leontius", încă uimesc publicul cu o extraordinară bogăție de culori, o eleganță deosebită a texturii, o alungire exagerată a formei corpului uman , etc Cu toate acestea, potrivit multor istorici de artă, spre deosebire de Andrei Rublev, care era mult mai interesat de lumea interioară a unei persoane, Dionysius a acordat mai multă importanță frumuseții exterioare și splendorii decorative a picturilor în frescă De asemenea, trebuie remarcat faptul că, spre deosebire de predecesorii săi, Dionisie, de regulă, a lucrat cu artele ale pictorilor Prin urmare, este destul de dificil pentru cercetătorii lucrării sale (V Lazarev, M Alpatov) să determine cu exactitate gradul de participare a maestrului însuși la execuția unui număr de fresce De exemplu, a pictat pereții și bolțile Catedralei Nașterea Domnului de la Mănăstirea Pafnutius-Borovsky împreună cu bătrânul Mitrofan, iar în pictura Catedralei Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Iosif-Volokolamsk, împreună cu însuși Dionisie, fiii săi Vladimir și Teodosie au luat parte, precum și bătrânul Paisius și alți artiști Pe lângă picturile în frescă, Dionysius și școala sa (Timofey, Yarets, Kon) au pictat multe icoane care încă împodobesc altarele unui număr de temple și catedrale celebre, inclusiv Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Kremlin: "Mântuitorul este în putere", "Deesis cu sărbători și cu profeți", "Apocalipsa", "Bucură-te de tine", "Odegetria Maica Domnului", "icoane hagiografice" ale mitropoliților moscoviți Petru și Alexi, precum și celebrii asceți spirituali Dmitri Prilutki și Kirill Belozerski După celebra Catedrală Stoglavy din , arta picturii a devenit mai canonică, iar lucrările lui Andrei Rublev și școala sa, care au fost ridicate la canon, au devenit un model Pictura a început să fie direct asociată cu textele "Sfintei Scripturi", "Viețile sfinților" și alte tratate de literatură bisericească Prin urmare, icoanele, frescele și pictura cu tempera au început de foarte multe ori să fie supraîncărcate cu numeroase detalii, compozițiile au devenit fracționale, iar fostul laconism al mijloacelor artistice s-a pierdut În prima jumătate a secolului al XVI-lea sub conducerea fiului lui Dionysius Theodosius, a fost pictată Catedrala Bunei Vestiri a Kremlinului din Moscova, în frescele căreia ideea oficială de stat a succesiunii istorice a puterii marilor prinți ai Moscovei de la împărații bizantini și împărătesele a

fost întruchipată cel mai clar: mulți conducători bizantini au fost înfățișați pe stâlpii și pereții acestei catedrale (Konstantin, Mihail, Ioan, Elena) și prinți ruși (Sfântul Vladimir, Daniel al Moscovei, Dmitri Donskoy) în ținute bogate și magnifice, ceea ce a dat întreaga compoziție un aspect deosebit de elegant și solemn Mai târziu, în anii , pe a lui Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Pe pereți au apărut imagini ale gânditorilor și poeților antici remarcabili - Aristotel, Homer, Vergiliu, Plutarh și alții Potrivit multor oameni de știință, în condițiile subordonării artei picturale la cerințele Bisericii oficiale, la sfârșitul secolului al XVI-lea a apărut o nouă direcție artistică, concentrându-și atenția principală pe tehnica picturală în sine Această direcție a fost numită "Școala Stroganov", după numele principalilor săi clienți - cei mai bogați negustori de sare Stroganovs, care au contribuit la dezvoltarea acestei direcții particulare în arta picturală rusă "Școala Stroganov" se caracterizează, în primul rând, prin stăpânirea remarcabilă a performanței exterioare, în timp ce lumea interioară a personajelor portretizate, dezvăluirea lumii lor spirituale, se estompează în fundal Compoziția lucrărilor acestei școli de artă este în întregime subordonată frumuseții exterioare, elaborării fine a detaliilor individuale ale desenului, rafinamentului deosebit al figurilor care sunt îmbrăcate în haine prețioase bogate, iar icoanele în sine primesc un ornament elegant și elegant În plus, multe icoane ale "Școlii Stroganov" primesc salarii foarte bogate din aur și argint, care sunt adesea decorate cu pietre prețioase Cei mai cunoscuți pictori ai "Școlii Stroganov" au fost Prokopiy Chirin, autorul unor icoane precum "Nikita Războinicul", "Maica Domnului a lui Tikhvin" și "Maica Domnului a lui Vladimir cu sărbători și chipuri de sfinți" Nikifor Istoma, ale cărui pensule aparțin celebrei icoane "Biserica militantă", și Nazariy și Fedor Savina, care au creat icoana "Minunea lui Gheorghe despre șarpe" La sfârșitul secolului al XVI-lea, odată cu "Școala Stroganov", s-a răspândit "Școala Godunov", care, potrivit istoricilor de artă (V Yazykov), a fost rezultatul unei sinteze a tradițiilor diferitelor picturi de icoane stiluri - Kiev, Yaroslavl, Rostov, Novgorod și Pskov Principala trăsătură a pictorilor "școlii Godunov" a fost revenirea la tradițiile picturii monumentale, caracteristice celei de-a doua jumătate a secolului al XV-lea Cu toate acestea, figurile sfinților înșiși, înfățișate pe fresce și icoane, cu o alungire caracteristică a formelor, creează încă impresia de greutate excesivă a trupurilor și de umflare a fețelor personajelor reprezentate Exemple excelente ale stilului artistic al pictorilor "școlii Godunov" sunt frescele din Catedrala Schimbarea la Față din satul Vyazemy de lângă Moscova și icoanele "ritului de sărbători" din catapeteasma Catedralei Smolensk a Mănăstirii Novodevichy din Moscova Tema: RUSIA LA SFÂRȘITUL SECOLULUI - ÎNCEPUTUL SECOLULUI PROBLEME ÎN STATUL RUS Plan: Tabloul lui Fiodor Ivanovici (-) Consiliul lui Boris Fedorovich Godunov (-) Cauzele timpului de necazuri Falsul Dmitri I (-) Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS Vasily Shuisky (-) și mișcarea lui I I Bolotnikov (-) Falsul Dmitri al II-lea (-) Intervenția polono-suedeza (-) Prima și a doua Miliție (-) Zemsky Sobor în și alegerea unui nou rege Finalizarea Necazurilor și intervenția străină (-) Consiliul lui Fiodor Ivanovici (-) După moartea lui Ivan cel Groaznic, tronul regal a fost moștenit de fiul său cel mare Fiodor Ioannovici (-) Dar, din moment ce era slab și slab la minte de la naștere, conform voinței țarului Ivan, sub el a fost creat un consiliu de regență (tutela),

format din cei mai influenți cinci membri ai Dumei boierești: prințul Bogdan Yakovlevich Belsky, prințul Ivan Petrovici Shuisky, boierul Nikita Ivanovici Romanov, prințul Ivan Fedorovici Mstislavsky și boierul Boris Fedorovici Godunov Adevărat, un număr de istorici (R Skrynnikov), revizuindu-și propriile idei anterioare, au început să afirme că acest consiliu de administratori era inițial "șapte la număr" și, pe lângă cinci boieri influenți, includea încă doi membri proeminenți ai Boier Duma - șeful Ordinului de Stat, okolnichiy și trezorierul Pyotr Ivanovich Golovin și șeful Posolsky Prikaz, grefierul Dumei Andrey Yakovlevich Shchelkalov Se pare că în acest caz, profesorul R G Skrynnikov, fiind unul dintre cei mai faimoși și autoriți specialiști din istoria acelei perioade, a observat în mod absolut corect un detaliu foarte interesant că multe corpuri colegiale ale Rusiei Antice și Medievale erau tocmai "șapte la număr" În timpul Necazurilor, acest "detaliu" va deveni, în general, regula Acest organism nu a durat mult, deoarece aproape imediat a început o luptă acerbă pentru putere între membrii săi (-), în care cumnatul țarului, boierul Boris Fedorovich Godunov (-), a câștigat victorie, care a devenit conducătorul de facto al statului În anii co-domniei lui Boris Godunov și Fiodor Ioannovici, în țară au avut loc o serie de evenimente semnificative, atât în politica internă, cât și în cea externă:) în , iscusiți diplomați ruși, în frunte cu diaconul lui Posolsky Prikaz, Andrei Yakovlevich Shchelkalov, au reușit să prelungească tratatul de pace Yam-Zapolsky cu Commonwealth, încheiat în , care era foarte important pentru o țară extrem de epuizată prin razboiul Oprichnina si Livonian;) în , cu binecuvântarea Patriarhului Constantinopolului Ieremia al II-lea, care se afla la Moscova, a fost înființat un patriarh în Rusia și primul patriarh al Bisericii Ortodoxe Ruse a fost ales protejat direct și asistent al lui Boris Godunov, actuala Moscova Mitropolitul Iov (-);) în , Fiodor Ivanovici a aprobat un nou Sudebnik, care a fost mai bine sistematizat și oarecum extins, ținând cont de bogata practică judiciară, mai ales în ceea ce privește drepturile funciare ale țăranilor din Suta Neagră și puterile comunității țărănești Oricum, însăși originea și paternitatea acestui Cod de legi este încă controversată și un număr de autori (M Vladimirsky-Budanov, A Smykalin) îl consideră fie un proiect de lege care nu a fost pus în aplicare, fie un fel de manual pentru judecă zemstvo în condițiile desființării sistemului de alimentare anterior; Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII)) în - a avut loc un alt război ruso-suedez, în urma căruia a fost semnat tratatul de pace Tyavzinsky ( ), în condițiile căruia Rusia a recâștigat Yam, Koporye, Ivangorod, Oreșek și alte orașe pierdute sub armistițiul lui Plyussky ( );) în , în Uglich, în circumstanțe destul de misterioase, a murit ultimul reprezentant al dinastiei Rurik, fiul cel mic al lui Ivan cel Groaznic, țareviciul Dmitri, în vârstă de nouă ani Tradiția istorică venită din N M Karamzin și-a legat moartea cu numele lui Boris Godunov, dar această versiune este încă considerată nedovedită și este respinsă de mulți istorici (R Skrynnikov, V Kobrin, V Kozlyakov) Deși, desigur, moartea țareviciului Dmitri a jucat în mâinile lui Boris Godunov și i-a deschis drumul direct către tron Întrucât în cadrul cursului nostru nu ne putem opri asupra acestei probleme în detaliu, recomandăm cititorului nostru să se refere la lucrarea celebrului istoric sovietic Profesor V B Kobrin "Pentru cine ești periculos, istoric" ( ), care detaliază patru versiuni diferite ale morții lui țarevici Dmitri Consiliul lui Boris Fedorovich Godunov (-) După moartea lui Fiodor Ivanovici, ultimul țar din ramura mare

ducală a dinastiei Rurik, dintre cei mai influenți membri ai Dumei Boierești - B F Godunov și F N Romanov (viitorul Patriarh Filaret) a început o luptă acută pentru putere, în care a câștigat cumnatul țarului decedat În februarie , la Zemsky Sobor din Moscova, la inițiativa patriarhului Iov și după trei îndemnuri, Boris Godunov a fost ales noul țar rus și suveran al întregii Rusii Scurta lui domnie nu a fost încununată cu realizări majore, ceea ce este deosebit de trist, deoarece, potrivit multor contemporani și a unui număr de istorici cunoscuți (V Kobrin, V Kozlyakov), a fost, fără îndoială, o persoană foarte talentată și experimentată și un om de stat major care în alte condiţii istorice ar putea aduce o mulţime de foloase ţării După ce s-a întărit la putere, Boris Godunov a zguduit serios întreaga compoziție a Dumei boierești și, în primul rând, s-a ocupat de oponentul său de lungă durată Fyodor Nikitich Romanov În , împreună cu soția sa Xenia Ivanovna Shestova, a fost tunsurat cu forța ca monah și, sub numele monahal Filaret, a fost dus la Hholmogory și închis în îndepărtata Mănăstire Antoniev-Siysky Apoi, în anii - , alți oameni importanți au devenit și ei victime ale "rușinii tsdrskoi", inclusiv prințul-boier Ivan Ivanovici Shuisky-Pugovka, prințul-voievozi Ivan Vasilyevich Sitsky și Alexander Andreevich Repnin, șeful Ordinului Ambasador, grefierul duma Vasily Yakovlevich Shchelkalov și alții Între timp, a fost apoi, în - , în țară timp de trei ani la rând, din cauza condițiilor meteorologice groaznice: mai întâi secetă, apoi ploi abundente și înghețuri timpurii, a avut loc o greșeală severă a recoltei, care a provocat un masiv, foamete fără precedent în amploarea sa Guvernul lui Boris Godunov a făcut toate eforturile pentru a atenua cumva tensiunea socială din țară: a organizat lucrări publice în diferite orașe și distribuirea masivă gratuită a pâinii celor înfometați din magazinele de stat În plus, un decret regal special a redat țăranilor dreptul de a se deplasa în ziua de Sfântul Gheorghe (/) Unu- Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS Cu toate acestea, toate măsurile luate au avut un efect foarte mic, iar situația din țară a continuat să se deterioreze rapid Punctul culminant al crizei socio-economice și al "revoltelor de foame" în toată țara a fost mișcarea iobagilor-tâlhari sub conducerea atamanului Cotton Kosolap ( ), care a fost înăbușită de trupele guvernamentale cu mare dificultate și mare vărsare de sânge Trebuie spus că în știința istorică sovietică (A Zimin, I Smirnov, V Koretsky) această mișcare puternică a fost asociată în mod tradițional cu agravarea luptei de clasă și a fost numită prima etapă a Războiului Țărănesc sub conducerea lui I I Bolotnikov Deși, în , profesorul R G Skrynnikov, în cunoscuta sa monografie "Lupta socio-politică în statul rus la începutul secolului al XVII-lea", a dovedit în mod convingător că principala forță motrice din spatele mișcării Cotton nu au fost iobagii, ci iobagii militari și chiar provincial (oraș)) nobili Cauzele timpului de necazuri În știința istorică rusă, mai ales după publicarea cercetării fundamentale a academicianului S F Platonov "Eseuri despre istoria Necazurilor din statul moscovit din secolele XVI-XVIII" ( ), principala cauză a Necazurilor a fost numită combinația de crize dinastice, economice și sociale care au lovit țara la începutul secolului În același timp, a fost subliniată influența lor egală asupra apariției și dezvoltării acestui proces și s-a susținut că scindarea societății ruse a avut loc nu în funcție de interesele sociale, ci pur conform revendicărilor egoiste și egoiste ale ambelor "vârfuri" " ("Autorități") și "clasele inferioare" ("Terenuri")) În știința istorică sovietică, mai ales după

publicarea cunoscutei lucrări a profesorului I I Smirnov "Rebeliunea lui Bolotnikov" ( ), accentul a început să fie pus în mod conștient exclusiv pe aspectul social sau de clasă al crizei structurale din țară, care se încadrează perfect în formula clasică marxistă "despre esența de clasă a oricărui stat" și " despre lupta de clasă ca locomotivă a istoriei" Cu toate acestea, recent în lucrările multor istorici (A Kuzmin, R Skrynnikov, V Kozlyakov, O Tyumentsev, L Morozova), fostul concept al cauzelor și originilor Necazurilor, propus de academicianul S F Platonov a primit din nou recunoașterea și a început să fie reprodus destul de activ în literatura științifică și educațională Mai mult, la propunerea profesorului A L Stanislavsky, autorul binecunoscutei monografii Războiul civil în Rusia în secolul al XVII-lea: Cazacii la punctul de cotitură al istoriei ( ), Problemele în sine a fost numită destul de des Primul Război Civil în Rusia Falsul Dmitri I (-) În această situație socială și politică extrem de tensionată din țară apare figura lui Fals Dmitri I (-) pe arena istorică a Rusiei Acum s-a stabilit absolut că sub acest nume se ascundea un fost nobil galic, apoi un călugăr al Mănăstirii Chudov din Moscova, Iuri Bogdanovich (Grigory) Otrepiev, care a fugit în Polonia în , deși o serie de istorici ruși (N Kostomarov, S Platonov) a respins acest punct de vedere ca nedemonstrabil Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Cine a venit cu ideea de a folosi acest aventurier ambițios în propriile scopuri este încă destul de greu de stabilit cu siguranță Unii istorici (S Solovyov, V Klyuchevsky, S Platonov) îi numesc pe boierii Romanov, care au servit cândva lui Grishka Otrepyev, alții (R Skrynnikov, A Kuzmin) îi numesc pe magnații polonezi Y Mnishek și A Vishnevetsky, iar al treilea (N Kostomarov) - însuși regele polonez Sigismund al III-lea Dar, oricine a stat în spatele figurii primului impostor, este destul de evident că "a fost doar copt într-un cuptor polonez și fermentat la Moscova" (V Klyuchevsky) În primăvara anului , falsul Dmitri I a început să adune în Rusia Mică, care făcea atunci parte din Commonwealth, și pe teritoriul Câmpului Sălbatic, unde locuiau cazacii Don și Zaporojie, o armată pentru o campanie împotriva Moscovei El a reușit să adune sub stindardele sale câteva mii de cazaci Zaporizhzhya și Don și micii nobili polonezi și ruși În octombrie , cu această armată pestriță, a trecut granița statului rus și a început o campanie împotriva Moscovei La început, el a fost însoțit de un succes evident, deoarece aproape toate orașele din raioanele de sud ale țării - Cernigov, Voronezh, Putivl, Belgorod, Yelets și alții - au trecut de partea impostorului Cu toate acestea, deja în ianuarie , a suferit prima înfrângere majoră de la guvernatorul regal P F Basmanov și V V Golitsyn în regiunea Dobrynichy și a fost forțat să se retragă la Putivl, care a devenit baza principală a impostorului până la o nouă campanie împotriva Moscovei Ne este greu să ne imaginăm cum se vor dezvolta evenimentele în continuare, dar în aprilie , țarul Boris Fedorovich Godunov a murit brusc din cauza unui accident vascular cerebral apocaliptic (accident vascular cerebral ischemic) la Moscova, iar falsul Dmitri I, profitând de această împrejurare, a început o nouă campanie împotriva Moscovei Deja în mai , trupele guvernamentale ale guvernatorului V V Golitsyn și P F Basmanov și el și-au început procesiunea triumfală către capitală La începutul lunii iunie , chiar la Moscova, agenți ai impostorului, în frunte cu prințul V V Golițîn a organizat o rebeliune împotriva noului țar Fiodor Borisovici Godunov (-), în timpul căreia el și mama sa, țarina văduvă Maria Grigorievna Godunova (Skuratova-Belskaya), au fost uciși de prințul Vasily Mosalsky și de lacheii săi îndemânatici și de

sora lui Ksenia Borisovna Godunova a fost tonsurată călugăriță și exilată la Mănăstirea Fecioarelor Vladimir Între timp, impostorul a intrat în Serpuhov, de unde a plecat de urgență pentru el o deputație reprezentativă a moscoviților, care includea până la de reprezentanți ai celor mai vechi și mai nobile familii boierești - Velyaminovi și Saburov, care erau rude cu Godunov Inițial, impostorul "a primit deputații cu bunătate", dar apoi, la instigarea lui P F Basmanov, care a devenit comandantul șef al impostorului, toți au fost jefuiți și trimiși la închisoare Și deja la iunie , falsul Dmitri I a intrat solemn în Moscova, unde a fost identificat "mamei sale" de călugărița Martha (Maria Fedorovna Nagoya) drept propriul ei fiu, țarevici Dmitri, care a scăpat în mod miraculos, iar o lună mai târziu, căsătorit cu regatul sub numele de Dmitri Ivanovici (-), a devenit noul "uns al lui Dumnezeu" și conducătorul legitim al vastului stat rus În același timp, noul suveran și-a găsit și un candidat potrivit pentru noul patriarh al Moscovei, care, la "recomandarea sa", a fost "ales" de mitropolitul din Ryazan, grecul Ignatie (-) - primul dintre cei mai înalți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse, care l-au recunoscut pe falsul Dmitri drept țar legitim Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS Cu toate acestea, vârsta primului impostor de pe tronul Moscovei s-a dovedit a fi extrem de scurtă Impostorul ambițios și inteligent, conștient de precaritatea poziției sale pe tronul regal, a încercat să obțină sprijinul influenților boieri moscoviți, pentru care i-a întors din exil pe toți cei care au căzut în dizgrație sub Boris Godunov: prinții Belski, Cerkaski , Sitsky, Nagy, boierii Romanov, Golovins și alții Mai mult, a chemat pe toată lumea să se alăture guvernului său, dar mulți dintre ei, în special Romanov, cunoscând adevărata față a impostorului, au refuzat să-l sprijine și au preferat să observe evoluțiile ulterioare din exterior Compoziția actualizată a Dumei boierești a inclus doar trei "repatriați" cărora li s-a acordat rangul de sens giratoriu al Duma - Vasily Yakovlevich Shchelkalov și frații Ivan Petrovici și Petrovich Golovin În literatura istorică, au existat multe dispute cu privire la politica socială a lui Fals Dmitri I El a fost numit "rege" țăran, cazac și iobag, așa cum profesorul A G Kuzmin, desigur, nu s-a încadrat în niciuna dintre aceste categorii, deoarece urmărea un singur obiectiv: să rămână la putere doar de dragul de a-și satisface propriile capricii și ambiția aprinsă Deși, desigur, trebuia să răspundă nevoilor sociale ale diferitelor grupuri ale populației, inclusiv cazaci și nobili În ianuarie , sub presiunea oamenilor de serviciu din Moscova, ancheta de cinci ani a țăranilor fugari, care fusese anulată sub Boris Godunov, a fost reluată Drept urmare, falsul Dmitri I a pierdut sprijinul județelor sudice ale țării, care erau pilonul principal al puterii sale, întrucât proprietarii acestor județe erau interesați vital de desființarea completă a acestei norme, deoarece era în judeţele lor din sud că au fost trimişi grosul ţăranilor fugari şi iobagilor din regiunile centrale ale ţării În februarie , la Moscova au început negocierile cu ambasadorii lui Sigismund al III-lea privind transferul Comunității Smolensk, Cernigov, Pskov, Novgorod și a altor orașe rusești, promise de impostor ca răscumpărare regele polonez și patronul său, polonez magnatul Yuri Mnishek Aceste negocieri s-au încheiat în zadar și, ca urmare, impostorul s-a trezit fără sprijinul nobilității poloneze, ceea ce i-a grăbit sfârșitul inevitabil Între timp, la Moscova a apărut o conspirație împotriva falsului Dmitri I, care era condusă de membrii noii Dume boierești, prinții Vasily și Dmitri Ivanovici Shuisky, care

fuseseră înapoiați cu puțin timp înainte, chiar sub Boris Godunov, din exilul politic în capitală Ultimul pahar care a revărsat răbdarea moscoviților a fost nunta lui Dimitrie Pretendiul cu magnatul polonez Marina Yuryevna Mnishek, care a avut loc fără cea mai importantă ceremonie de nuntă din Ortodoxie, sacramentul Și la o săptămână după acest eveniment, la mai , la Moscova a izbucnit o "răzcoală populară", în urma căreia falsul Dmitri I a fost ucis, cadavrul său a fost ars, iar cenușa sa împrăștiată în vânt Atât de necinstit și tragic sa încheiat viața primului impostor din istoria Rusiei Trebuie să spun că istoricii sunt încă extrem de ambigui cu privire la personalitatea și faptele acestui personaj celebru din istoria Rusiei O parte semnificativă dintre ei (A Panchenko, R Skrynnikov, A Kuzmin) continuă să-l considere pe Falsul Dmitri I un "antihrist măgulitor", un mincinos și un furător de fonduri publice Dar alți autori, în principal din tabăra liberală (V Kobrin, A Yurganov), susțin că Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Prezența falsului Dmitri I, pe care ei îl considerau un țar rusesc foarte "creativ", a fost o șansă bună pentru Rusia de a deveni o țară europeană civilizată Adevărat, în același timp, din anumite motive, ei uită despre al cui protejat a fost acest țar "creativ" și ce fel de negocieri a purtat cu trimișii regelui polonez Vasily Shuisky (-) și mișcarea lui I I Bolotnikov (-) La mai , organizatorul conspirației împotriva falsului Dmitri I, bătrânul prinț Vasily Ivanovici Shuisky (-), a fost "ales" ca noul țar, care, la urcarea sa pe tron, a dat boierilor Moscovei o "Înregistrare a săruturilor în cruce", în care "o cruce întreagă pe acel eu, marele suveran, nu judec pe fiecare persoană cu o judecată adevărată de către războinicii tăi, nu prezint moartea, și moșii, și curți și pântece de la putere și πχ, și nu luați de la soții și copii În legătură cu acest jurământ-jurământ încrucișat în știința istorică, există încă evaluări diferite Unii autori (V Klyuchevsky, A Kuzmin, G Abramovici), referindu-se la "O altă poveste" ( ), în care a fost păstrată această "Record" unică, susțin că a limitat semnificativ puterea noului monarh în favoarea aristocrația tribală, totuși adversarii lor (S Platonov, R Skrynnikov) au negat acest fapt Între timp, un număr de istorici liberali bine-cunoscuți (V Kobrin, A Yurganov) au văzut semnificația istorică a "Registrului crucii sărutului" prin faptul că a fost primul tratat dintre țar și supușii săi din istoria Rusiei, care , desigur, este o întindere foarte mare , în plus, clar politizat La începutul lunii iulie , o schimbare similară a puterii a avut loc în Biserica Ortodoxă Rusă: "autoproclamatul patriarh" Ignatie a fost îndepărtat din preoție, luat în custodie și închis la Mănăstirea Chudov, iar un episcop influent, Mitropolitul al lui Kazan Hermogenes (-), care a fost un oponent foarte activ al impostorului demis și un susținător al noului rege Între timp, pe arena politică a Rusiei apare o nouă figură de proporții istorice - Ivan Isaevich Bolotnikov Potrivit profesorului V I Koretsky, în tinerețea sa îndepărtată, a fost un servitor militar al prințului Andrei Ivanovici Telya-tevsky, care, în timpul unei foamete, a fugit de la stăpânul său la cazacii Don, apoi a fost capturat de tătarii din Crimeea, care l-au vândut turcilor pentru galere și numai după toate aceste nenorociri a fost răscumpărat de negustorii venețieni și eliberat de aceștia în patria lor Întorcându-se în țara natală, I I Bolotnikov a ajuns la Putivl, unde guvernatorul local, prințul Grigori Ivanovici Shakhovskoy, s-a răzvrătit împotriva lui Vasily Shuisky El și fiul boier Fiodor Ivanovici (Istoma) Pașkov au fost instruiți de guvernatorul rebel să-și conducă armata rebelă și să înceapă o nouă campanie împotriva Moscovei În iulie - august I I

Bolotnikov și F I Pashkov a învins armata guvernamentală a prinților Yu N Trubetskoy și I M Vorotynsky lângă Kromy și Yelets Și în septembrie au învins trupele țariste ale principelui D I Shuisky lângă Kaluga și Kashira și, după ce și-au completat rândurile cu detașamente de nobili Tula și Ryazan, conduse de Isak Nikitich Sumbulov și Prokopy Petrovici Lyapunov, s-au mutat la Kolomna Aici a avut loc lupta lor decisivă cu armata guvernamentală sub comanda a trei guvernatori regali - prinții F I Mstislavsky Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS si eu sunt Vorotynsky și boierul M B Shein, în care rebelii au câștigat și și-au continuat marșul victorios către capitală În octombrie , armata lui I I Bolotnikova, instalând tabăra în satul Kolomenskoye de lângă Moscova, a început asediul Moscovei Cu toate acestea, în curând a avut loc o scindare în tabăra rebelilor și, ca urmare - mai întâi P P Lyapunov și I N Sumbulov, iar apoi F I Pashkov s-a dus de partea lui Vasily Shuisky La începutul lui decembrie , I I Bolotnikov a suferit o înfrângere zdrobitoare din partea prințului F I Mstislavsky și sa retras la Kaluga, care a fost asediată în ianuarie de trupele guvernamentale Între timp, în Rus' a apărut un nou impostor Ileyka Muromets-Gorchakov (Ilya Ivanovich Korovin), care s-a declarat fiul inexistent al țarului Fiodor Ivanovici Petru Sub steagul altui impostor, prinții G I Shakhovskaya și A I Telyatevski a adunat o nouă armată, care a fost trimisă în ajutorul lui I I Bolotnikov Dar în aprilie , armata "Țareviciului Petru" a fost învinsă și nu a putut niciodată să pătrundă în Kaluga Drept urmare, I I Bolotnikov s-a dus la Tula, unde i s-a alăturat I I Gorceakov În mai , armata țaristă aflată sub comanda lui Vasily Shuisky însuși a început asediul Tula, care s-a încheiat în octombrie cu înfrângerea completă a rebelilor I I Gorchakov și I I Bolotnikov a fost luat prizonier: primul a fost transferat la Moscova, unde, după ce a fost efectuată o percheziție, "la sfatul întregului pământ", a fost spânzurat, iar al doilea a fost mai întâi orbit, apoi exilat la Kargopol și înecat aici în gaura În istoriografia rusă, mișcarea lui I I Bolotnikov a fost întotdeauna evaluat extrem de ambiguu Inițial, punctul de vedere al așa-numitei "școli de academician M N Pokrovsky", care a evaluat mișcarea lui I I Bolotnikov ca o revoluție burgheză eșuată, care mai târziu istoricul Smolensk profesorul D P Makovski Apoi, în epoca Stalin-Brezhnev (I Smirnov, A Zimin, V Koretsky), mișcarea lui I I Bolotnikov a început să fie numit Primul Război Țărănesc Cu toate acestea, în perioada post-sovietică, majoritatea istoricilor (A Stanislavsky, R Skrynnikov, N Pavlenko, V Kozlyakov) spun pe bună dreptate că aceste evenimente ar trebui caracterizate ca una dintre etapele Războiului Civil, deoarece:) nici în ceea ce privește scopurile lor, nici în ceea ce privește forțele motrice, această mișcare nu trage în niciun fel un Război Țărănesc la scară largă;) toate clasele și moșiile societății ruse au fost atrase în sângeroasa confruntare armată și) reprezentanți ai tuturor grupurilor sociale și straturilor populației au ajuns ca parte a tuturor taberelor în război Falsul Dmitri al II-lea (-) În iulie , un nou impostor a apărut în Starodub - False Dmitry II, a cărui identitate este încă subiectul unor dispute științifice de lungă durată Unii autori (A Palitsyn, N Karamzin) tind să vadă în el pe fiul preotului Matyushka Verevkin, alții (R Skrynnikov) cred că a fost un evreu lituanian botezat Bogdanko Shklovsky și oponenții ambilor (V Koretsky, V Kobrin, A Kuzmin) susțin că nobilul Vyazma Mihail Andreevici Molchanov a devenit noul impostor Între timp, istoricul modern rus profesor I O Tyumentsev în ultima sa lucrare "Timpul problemelor din

Rusia la începutul secolului al XVII-lea: mișcarea Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) False Dmitry II "( ) a făcut o presupunere destul de rezonabilă că sursele disponibile fac posibilă identificarea cu acuratețe doar a cercului acelor oameni care, cu un grad ridicat de probabilitate, au stat la originile noii intrigi impostoare Dintre aceste persoane, a clasat pe cei trei favoriți ai primului impostor - copiii boieri ai M A Molchanova, B I Sutupova și G I Mikulin, precum și prințul G P Şahhovski şi fiul boier I E Mihnev Mai mult, a stabilit că niciuna dintre aceste persoane nu aparținea nici oamenilor din cercul Romanov, nici susținătorilor prințului F I Mstislavsky, așadar, observația făcută i-a permis să abandoneze vechea ipoteză a academicianului S F Platonov despre implicarea opoziției boierești în organizarea acestei intrigi și sugerează că aceasta a fost opera foștilor favoriți ai lui Fals Dmitri I În toamna anului , falsul Dmitri al II-lea cu armata sa, care se baza pe cazacii Don ai lui Ataman Ivan Martynovici Zarutsky și nobilii polonezi, l-au capturat pe Orel și, după ce iernase aici, în primăvara lui , împreună cu detașamentele poloneze de hatmanii A Lisovsky și R Rujinski, au început o nouă campanie împotriva Moscovei La începutul lui mai , impostorul, după ce a învins armata țaristă a prinților D I Shuisky și V V Golitsyn, a intrat în satul Tushino de lângă Moscova, care a devenit reședința principală a lui Fals Dmitry II, mai cunoscut sub numele de Hoțul Tushino Curând, toți oponenții lui Vasily Shuisky, inclusiv prinții D T , au început să se adună rapid în această tabără Tushino Trubetskoy, D I Cherkassky, A Yu Sitsky, G I Shakhovskoi, boierul M F Buturlin și alți oameni importanți care l-au recunoscut pe țarul legitim în "hoțul Tushinsky" și au devenit parte din Duma sa boierească Mai mult decât atât, mulți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse au fost atrași de tabăra Tushino, inclusiv oponentul de multă vreme al Godunovilor și Shuiskys, șeful clanului Romanov și fostul boier apropiat Fiodor Nikitich Romanov, care în , după eliberarea sa din Mănăstirea Antoniev-Siya, a revenit la putere și a devenit Mitropolit de Rostov Aici, lângă Moscova, a început să joace rolul "numitului patriarh" al noului "țar" rus, deși s-a prezentat tuturor oponenților lui Fals Dmitri al II-lea drept "prizonierul unui impostor" și nu a insistat asupra lui demnitate patriarhală Nu este întâmplător faptul că legitimul Patriarh Hermogene în mesajul său a afirmat direct: "și cei care sunt luați prizonieri, ca mitropolitul Fillret și se spală, nu din propria voință, ci de nevoie, și nu stau pe legea creștină și nu fac să nu vărsăm sângele autorităţilor ortodoxe, nu ne rugăm pentru ele, ci ne rugăm şi lui Dumnezeu pentru ele, având putere, ca Domnul de la ele şi de la noi să întoarcă adevărata Sa mânie şi să ne dea lor şi nouă după marea lui mila Între timp, a devenit destul de evident că întreaga țară a fost în cele din urmă împărțită în două părți: Yaroslavl, Kostroma, Rostov, Vladimir, Suzdal, Vologda, Murom au recunoscut puterea lui Fals Dmitri II, iar Smolensk, Novgorod, Ryazan, Nijni Novgorod, Kazan au rămas loial lui Vasily Shuisky Această scindare socială, precum și scindarea elitei în sine, s-au agravat odată cu începutul intervenției poloneze deschise a detașamentelor lui J Sapieha, A Lisovsky și R Ruzhinsky, care la sfârșitul anului au capturat Kostroma, Yaroslavl, Uglich și alte orașe din regiunea Volga Superioară Intervenția polono-suedeza (-) În această situație, în februarie , Vasily Shuisky a semnat un tratat aliat cu suedezii, conform căruia Rusia a refuzat condițiile favorabile lui Tyavzinsky Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS tratat ( ), iar suedezii au trimis un corp cinci mii al

generalului Jakub Delagardie pentru a lupta împotriva tușinilor și polonezilor La semnarea acestui tratat, guvernul de la Moscova a fost ghidat numai de considerația că relațiile personale dintre regele polonez Sigismund al III-lea și unchiul său, regele suedez Carol al IX-lea Vasa, erau extrem de tensionate, dacă nu chiar ostile Dar, după cum au arătat toate evenimentele ulterioare, acest acord a fost o greșeală majoră de calcul în politica externă a diplomației ruse, în primul rând, noul șef al Ordinului Ambasadorial, P A Tretiakov În primăvara anului , armata ruso-suedeză sub comanda lui Mihail Vasilevici Skopin-Shuisky a eliberat Staraya Russa, Toropets, Torzhok, Kostroma, Galich, Yaroslavl și alte orașe de la polonezi În iulie M V Skopin-Shuisky i-a învins pe tușinii de lângă Tver, dar apoi suedezii, nefiind primit salariul promis, "au pornit la jaf" În septembrie , Commonwealth-ul a început o intervenție deschisă împotriva Rusiei și armata poloneză sub comanda hatmanului complet S Zolkiewski a asediat Smolensk În același timp, toate detașamentele poloneze care se aflau în tabăra Tushino au primit ordin să părăsească impostorul și să se alăture armatei regulate Rămas fără sprijin militar, False Dmitri al II-lea a fugit la Kaluga, unde la sfârșitul anului a fost ucis în timp ce vâna de tovarășul său de băutură și șeful gărzilor personale, prințul Peter Arslanovich Urusov În această situație, un număr de membri ai Dumei Boierești Tushino s-au adresat lui Sigismund al III-lea cu cererea de a-și trimite fiul Vladislav pe tronul Moscovei, iar în februarie boierul M G Saltykov-Krivoy a semnat un acord preliminar cu polonezii privind chemarea lui Vladislav pe tronul Moscovei Între timp, în martie , un talentat comandant rus, prințul M V , a murit brusc ca urmare a otrăvirii Skopin-Shuisky, care în cele din urmă a lipsit guvernul unchiului său în vârstă, Vasily Shuisky, de orice perspective de a rămâne la putere În iunie , armata rusă condusă de Dmitri Shuisky a fost învinsă de hatmanul S Zholkevsky lângă satul Klushino de lângă Smolensk Drept urmare, polonezii au ocupat Mozhaisk, Volokolamsk și Dmitrov și au început să se deplaseze rapid spre Moscova În această situație critică, sub conducerea lui Zakhary Petrovici Lyapunov, la Moscova a izbucnit o nouă rebeliune, în timpul căreia Vasily Shuisky a fost detronat de pe tron, a tonsurat cu forța un călugăr și a fost închis la Mănăstirea Chudov După răsturnarea următorului țar, puterea de la Moscova a trecut la așa-numiții "Șapte boieri", formați din cinci prinți de serviciu și doi boieri vechi ai Moscovei - Fiodor Ivanovici Mstislavski, Ivan Mihailovici Vorotinski, Andrei Vasilevici Trubetskoy, Andrei Vasilevici Bor Mikhailovici, Lykov-Obolensky, Fiodor Ivanovici Sheremetyev și Ivan Nikitich Romanov, care au trimis imediat lui Hetman S Zholkevsky un nou proiect de tratat privind chemarea prințului Vladislav pe tronul Rusiei În august , acest acord a fost semnat de ambele părți și o lună mai târziu garnizoana poloneză a fost adusă la Moscova, iar țarul destituit Vasily Shuisky și cei doi frați ai săi mai mici, prinții Dmitri și Ivan Shuisky, au fost predați lui S Zholkevsky și trimiși sub pază puternică, mai întâi la Smolensk și apoi lângă Varșovia, unde în doi frați mai mari, Vasily și Dmitri, și-au găsit locul final de odihnă în castelul Gostynsky Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Între timp, în octombrie , la Smolensk, o delegație rusă condusă de prințul V V Golițîn, care dezerta în timp de partea celor "Șapte Boieri", și Patriarhul Tushino Filaret au început negocieri dificile cu Sigismund al III-lea pentru ca fiul său, principele Vladislav, să accepte Ortodoxia la urcarea pe tronul Rusiei Totuși, regele polonez, fiind un catolic zelos, a refuzat categoric această condiție, deoarece ea a distrus complet toate

planurile sale hegemonice pentru ținuturile rusești Prin urmare, când "numitul patriarh" Filaret și Principele V V Golitsyn s-a dovedit a susține versiunea finală a acordului în versiunea poloneză, au fost arestați și duși la Smolensk, apoi lângă Lvov, la moșia hatmanului S Zholkevsky Kamenka Prințul Vasily Vasilyevich Golitsyn, care a petrecut întreaga perioadă a Epocii Necazurilor alergând în diferite "tagăre de partid" și sprijinindu-se mereu de partea "victorioasă", nu s-a întors niciodată în Rusia și a murit în captivitate la Vilna în Și "numitul patriarh " Filaret a petrecut câțiva ani în captivitate în vechiul castel teuton din Malbork și a fost eliberat din captivitate abia după semnarea armistițiului Deulino și s-a întors la Moscova în același Trebuie spus că în istoriografia liberală rusă și sovietică (V Klyuchevsky, S Platonov, V Kobrin), Tratatul de la Smolensk, semnat de "Cei șapte boieri" și hatmanul S Zholkevsky, a fost în mod tradițional foarte apreciat ca un remarcabil monument al gândirii politice, unde pentru prima dată au fost stipulate în mod clar drepturile civile și parțial politice ale supușilor noului țar "rus" Cu toate acestea, o majoritate semnificativă a istoricilor sovietici și moderni (K Bazilevich, R Skrynnikov, A Kuzmin, V Volkov) au considerat pe bună dreptate acest tratat ca un act de trădare națională, care, în plus, a încurcat complet cea mai dificilă situație politică internă în țară Singurul om de stat major care nu a recunoscut acest act de trădare națională de către "Cei șapte boieri" a fost șeful Bisericii Ortodoxe Ruse, Patriarhul Hermogene, care, la o slujbă specială de rugăciune, a eliberat poporul rus de jurământul către domnitorul Vladislav și a chemat întregul popor să se ridice împotriva "poporului lituanian" și să alunge invadatorii polonezi din țară Prima și a doua miliție (-) Până la începutul anului , situația din țară a scăpat complet de sub controlul "Șapte boieri": în Moscova și în alte orașe din apropiere, polonezii erau la conducere, în nord, suedezii au început o intervenție deschisă împotriva Rusiei și în sud, cazacii Don ai lui Ivan Martynovici Zarutsky au devenit stăpânii situației În situația care se ivise în ianuarie la Ryazan, din inițiativa nobilului fiu boier P P Lyapunov, prințul D T Trubetskoy și Don Ataman I M Zarutsky, prima miliție (Ryazan) începe să se formeze și este creat primul guvern de opoziție - "Consiliul întregului pământ", a cărui compoziție completă nu este încă cunoscută În rândurile Primei Miliții, pe lângă nobilii Tula și Ryazan și cazacii Don, s-au alăturat și orășenii din Nijni Novgorod, Vladimir, Suzdal și o serie de alte orașe din centrul Rusiei Între timp, chiar la Moscova, sub conducerea prințului Dmitri Mihailovici Pojarski, care era atunci guvernator al orașului Zaraysk, și a lui Vasily Ivanovici Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS Buturlin a început o răscoală împotriva polonezilor, dar când Prima Garda de Interne s-a apropiat de capitală, această răscoală fusese deja zdrobită Moscova a rămas în mâinile intervenţioniştilor polonezi, iar în tabăra miliţiilor a început o confruntare între liderii săi, care s-a încheiat cu moartea tragică a lui P P Lyapunov, care a fost ucis de cazacii Don și prăbușirea Primei Miliții Între timp, în iunie , după un asediu de aproape doi ani, îndelung-suferitul Smolensk a căzut, iar în iulie suedezii au capturat Novgorod, iar vasta țară a fost pe cale de distrugere Între timp, în martie , un nou impostor, Fals Dmitri III, a apărut la Ivangorod, sub masca unui alt aventurier, cunoscut din surse sub numele călugărului Sidorka sau Matyushka Cu toate acestea, militarii și orășenii orașelor din apropiere - Pskov, Gdov, Yam și Koporye au ajuns din nou la tabăra noului impostor Adunând o armată

impresionantă de cazaci și arcași locali, s-a mutat la Pskov și la începutul lui iulie , tăbărât sub zidurile cetății sale, a început să negocieze cu pskoviții cu privire la condițiile pentru recunoașterea lui ca suveran Mai mult, dorind să cucerească milițiile "Moscova", care au rămas fără lider după uciderea lui P P Lyapunov, Fals Dmitri al III-lea a trimis în capitală unul dintre atamanii săi, care a adus doi dintre reprezentanții lor lângă Pskov - Kazarin Begichev și Nekhoroshka Lopukhin, care, cu o mare confluență de pskoviți, au declarat că înaintea lor era "adevăratul nostru suveran" Între timp, la Nijni Novgorod, la chemarea șefului local Kuzma Minich Zakharyev-Sukhoruk (-), în septembrie , a început formarea celei de-a doua Gărzi Interne (Nijni Novgorod), ale cărei forțe armate erau conduse de un voievod experimentat, prințul Dmitri Mihailovici Pojarski (-), doar care și-a revenit din răni În martie , trupele celei de-a doua Gărzi a Casei s-au mutat la Iaroslavl, unde a fost creat curând un nou guvern - al doilea "Consiliu al întregului pământ", condus de K Z Minin și D M Pozharsky și a decis să înceapă o campanie de eliberare împotriva Moscovei Compoziția personală a acestui guvern, a cărui capitală era Iaroslavl, nu este, de asemenea, cunoscută cu certitudine și este puțin probabil ca istoricii să o poată stabili pe deplin, deoarece în prima carte "Din tot pământul", din aprilie , a fost stabilit ca toate orașele rusești care au recunoscut puterea guvernului Iaroslavl, ar trebui să delege în componența sa "din toate rândurile poporului persoanei conform dvl" Cu toate acestea, se știe cu încredere că:) acest guvern a inclus un număr de reprezentanți ai aristocrației tribale care au semnat scrisoarea din aprilie "Din întregul Pământ", inclusiv Vasily Grigoryevich Dolgorukov, Andrei Petrovici Kurakin, Vasily Ivanovich Buturlin și Vasily Petrovic Sheremetyev, și) tocmai K Z Minin și D M Pojarski a stat în fruntea acestui guvern și a împărțit puterile după cum urmează: un șef experimentat de la Nijni Novgorod a condus întregul "bloc financiar și economic" și un guvernator talentat și curajos - întregul "bloc de putere" Mai mult decât atât, ceea ce este deosebit de interesant:) toate scrisorile guvernamentale cunoscute au fost semnate de toți membrii de seamă ai "Consiliului Întregului Pământ", iar din moment ce principiul străvechi al "parohialismului" era respectat cu strictețe la acea vreme, semnătura prințului D M Pozharsky era pe locul zece, iar șeful posadului K Z Minin - doar pe al cincisprezecelea;) din moment ce K Z Minin era analfabet, apoi în locul lui semnătura de pe toate scrisorile a pus-o prințul D M Pozharsky cu obligație Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) cu o postscriptie solemnă "aleasului cu tot pământul din Kozmino, prințul Dmitren Pozharsky a pus mâna în locul lui Minin" Între timp, în martie , "toți nobilii, copiii Boyarsky, chiriașii Moscovei, arcașii și prințul boier Dmitri Timofeevici Truvetskoy au sărutat crucea hoțului din Pskov", ceea ce a împrăștiat în mod natural forțele miliției, prin urmare, după ce a aflat despre noul impostor, K Z Minin și D M Pozharsky a trimis de urgență o scrisoare specială din partea "Consiliului întregului pământ" către orașele și orașele țării, în care au chemat "toți creștinii ortodocși să nu creadă nici pe Marinka și fiul său, nici pe hoțul care stă lângă Pskov" Între timp, situația din tabăra următorului impostor a escaladat brusc, deoarece, cu arbitrariul și jaful său nerușinat, s-a întors împotriva lui însuși și a "cazacilor din Moscova" care se întorseseră la Moscova și a pskoviților înșiși, care făcuseră o conspirație împotriva lui Mai mult, suedezii s-au ridicat și împotriva impostorului, care în mai a asediat suburbia Pskov Porkhov Simțind că ceva nu era în regulă, False Dmitri al III-lea a

încercat să fugă la Gdov, dar a fost prins de un detașament de gardieni din Pskov și dus în lanțuri la Pskov și de unde a fost trimis la Moscova Ce s-a întâmplat în continuare cu impostorul este "nu știe Dumnezeu", deoarece, potrivit unor surse, el a fost ucis de către pskoviți în timpul unei încălcări cu detașamentul hatmanului G Rujinski și, potrivit altora, a fost totuși dus la Moscova și decapitat aici Între timp, trupele Gărzii a II-a Internă au mărșăluit asupra capitalei Deja în iulie , detașamentele de avans ale miliției s-au apropiat de centrul Moscovei și s-au implicat imediat în ostilități împotriva a două detașamente poloneze de coloneli M Strus și Yu Budzila, care erau ferm plantate în Kitai-gorod și Kremlin Apoi, forțele principale ale Gărzii a II-a Auto, conduse de prințul D M , s-au apropiat de capitală Pozharsky, care la sfârșitul lunii august la Mănăstirea Donskoy în timpul unei bătălii de trei zile a învins armata lui Hetman Ya K Khodkevich, care a mers în ajutorul garnizoanei poloneze asediate La începutul lunii octombrie, către D M Lui Pojarski i s-au alăturat detașamentele Primei Gărzi Interne conduse de prințul D T Trubetskoy și, ca urmare, garnizoana poloneză, după ce și-a pierdut orice speranță de salvare, a capitulat la sfârșitul lunii octombrie și a părăsit teritoriul Kremlinului din Moscova Zemsky Sobor în și alegerea unui nou rege După ce intervenționiștii au fost expulzați de la Moscova, cea mai importantă problemă a alegerii unui nou țar a fost pusă pe ordinea de zi În acest scop, în ianuarie , la Moscova a fost convocat un Zemsky Sobor, fără precedent în componența sa: pe lângă tradiționala Duma boierească, Consiliul Consacrat și deputații nobilimii Moscovei și orașului și vârful clasei comercianților, acesta au fost prezenți delegați ai Sutei Negre, țărani, meșteri și cazaci Principalii pretendenți la tronul regal, sursele numite prințul polonez Vladislav, prințul suedez Carl-Philip, precum și prinții F I Mstislavsky, D T Trubetskoy, I M Vorotynsky, D I Pozharsky, P I Pronsky, I B Cherkassky și un număr de alții Dar alegerea finală i-a revenit lui Mihail Fedorovich Romanov (-), în vârstă de șaisprezece ani , care în februarie a fost ales pe tronul regal În martie , în Mănăstirea Ipatiev de lângă Kostroma, unde locuiau atunci noul suveran și mama sa, călugărița Martha (Xenia Ivanovna Shestova), Subiect: RUSIA LA sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea PROBLEME ÎN STATUL RUS ambasada zemstvo condusă de boierul F I Sheremetyev, care i-a informat despre decizia lui Zemsky Sobor, iar în iunie Mihail Romanov a ajuns la Moscova, unde a fost încoronat solemn rege și a devenit noul țar rus În știința istorică rusă, două probleme asociate cu acest eveniment epocal au fost mult timp discutate:) De ce, printre atâția pretendenți la tronul regal, alegerea a căzut asupra lui Mihail Romanov Unii autori (N Kostomarov, S Platonov) credeau că argumentul principal a fost tinerețea și lipsa de experiență a noului țar, care se potrivea destul de bine aristocrației princiare-boierești tribale Alți autori (A Kuzmin, V Kobrin, L Morozova) au susținut că figura noului țar a fost rezultatul unui compromis real între diferite forțe politice, în primul rând "Partidul Romanov" (B M Lykov, B M Saltykov, I B Cherkassky)) și "partidul guvernamental" (F I Mstislavsky, D T Trubetskoy, D M Pozharsky) Alții (A Stanislavsky, R Skrynnikov) cred că alegerea unui nou țar a fost rezultatul victoriei "partidului zemstvo" (A Palitsyn, I M Zarutsky), care s-a bazat pe clasele inferioare și pe cazacii Don În cele din urmă, al patrulea (V Kozlyakov) consideră că factorul decisiv a fost relația viitorului țar cu fosta dinastie conducătoare, despre care s-a spus într-o scrisoare specială trimisă locotenentului tronului patriarhal, Mitropolitul Kazan

Efraim: "nostru sfatul și toate rândurile oamenilor într-un singur gând și într-un singur consimțământ s-au făcut să fie în statul moscovit țarul suveran și marele prinț al întregii Rusii al Fericitei ramuri a marelui țar suveran și mare duce Ioan Vasilievici al întregii Rusii autocrat și marea împărăteasă țarina și marea ducesă Anastasia Romanovna nepotului și marele țar suveran și marele duce Fiodor Ivanovici al Întregii Rusii prin afinitate cu nepotul său Mihail Fedorovich Romanov Yuriev) A existat o "înregistrare restrictivă" care a restrâns o serie de drepturi și privilegii tradiționale ale noului rege Unii autori (P Milyukov, L Cherepnin, A Kuzmin) nu numai că i-au recunoscut existența, dar l-au considerat și cel mai important act de stat al vremii Iar adversarii lor (S Platonov, D Tsvetaev) au negat faptul că există În plus, recent un număr de istorici (R Skrynnikov, V Vyshegorodtsev) au exprimat o presupunere îndrăzneață, dar complet legitimă, că la Zemsky Sobor în a fost ales doar un nou țar, dar nu o nouă dinastie Sfârșitul necazurilor și intervenția străină (-) Alegerea legală a unui nou țar pe tronul Rusiei nu a însemnat o ieșire automată din cea mai gravă criză politică din țară Șeful cazacului excesiv de ambițios Ivan Martynovich Zarutsky a reprezentat un pericol grav pentru noul guvern, împotriva căruia au fost trimise în curând trupe guvernamentale sub comanda prințului N I Odoievski La sfârșitul anului , învins lângă Voronej, ataman I M Zarutsky, M Yu Mnishek, care i-a devenit soție, și fiul ei de trei ani, Ivan Vorenok, au fugit mai întâi la Astrakhan, apoi la Yaik Dar în au fost capturați și aduși pentru anchetă în același Astrahan, iar apoi în capitală, unde "la Moscova, Zarutskovo a fost înțepat în țeapă, iar Vorenka a fost spânzurată, iar Marina va muri la Moscova" Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Alegerea lui Mihail Fedorovich Romanov pe tronul Rusiei a dus la o escaladare a conflictului militar cu Commonwealth și Suedia În nord-vestul țării, suedezii, conduși chiar de regele Gustav al II-lea Adolf, au făcut mai multe încercări de a lua bine fortificatul Pskov Totuși, în decembrie , prin mijlocirea regelui englez Iacob I, au început negocierile de pace între cele două părți în război, care s-au încheiat în februarie odată cu semnarea tratatului de pace Stolbovsky, conform căruia Rusia a pierdut pământul Izhora (Korela, Yam) , Koporye, Oreshek) În aprilie , prințul polonez Vladislav, care se considera țarul rus legitim, cu sprijinul hatmanului Zaporozhian P K Sagaidachny, a început o nouă campanie împotriva Moscovei A reușit să captureze Vyazma, Dorogobuzh și Yelets, dar în octombrie a fost învins lângă Moscova și s-a așezat la masa negocierilor Ca urmare a acestora, în decembrie , a fost semnat armistițiul Deulino, conform căruia Rusia a dat Commonwealth-ului Smolensk, Cernigov și alte orașe rusești În plus, în condițiile acestui acord, polonezii s-au angajat să elibereze în Rusia toți captivii supraviețuitori, inclusiv părintele Mihail Romanov, patriarhul "Tushino" Filaret, care în curând avea să se întoarcă triumf în patria sa și să devină co-conducătorul fiul său și conducătorul de facto al statului rus (-) Tema: SOCIO-ECONOMIC ȘI DEZVOLTAREA POLITICĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Plan: Observații preliminare Dezvoltarea economică a Rusiei a) Agricultura b) Industria c) Începutul formării pieței integrale rusești Dezvoltarea socială: observații preliminare Structura de clasă a societății feudale ruse Codul Catedralei din Sistemul politic: principalele probleme în istoriografie Sistemul politic Începutul formării absolutismului Observații preliminare Principalele probleme ale dezvoltării socio-economice a Rusiei în secolul al XVII-lea au fost întotdeauna în centrul atenției istoricilor

ruși Deosebit de discutabilă a fost și rămâne problema timpului nașterii capitalismului în Rusia Există trei puncte de vedere principale în acest sens:) Unii autori (S Strumilin, D Makovsky) au susținut că geneza relațiilor capitaliste în Rusia a început în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, deoarece tocmai în această perioadă o a fost observată o creștere semnificativă a producției de mărfuri;) Alți istorici (M Nechkina, Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII V Buganov, A Preobrazhensky, Yu Tikhonov, I Bulygin, E Indova) au spus că formarea relațiilor burgheze în Rusia ar trebui datată la mijlocul secolului al XVII-lea c , de atunci s-a format piața integral-rusă și au apărut primele fabrici capitaliste;) În cele din urmă, al treilea autori (N Pavlenko, B Mironov) consideră în mod rezonabil că geneza relațiilor capitaliste în Rusia a început mult mai târziu, abia în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, întrucât atunci a fost unul dintre cele mai importante semne a capitalismului apare - dominarea muncii salariate Dezvoltarea economică a Rusiei a) Agricultura În secolul al XVII-lea, Rusia rămânea încă o țară predominant agrară, unde agricultura era principala ramură a economiei, iar țăranii reprezentau marea majoritate a populației țării Agricultura, ca și în secolele precedente, s-a dezvoltat în principal în mod extensiv, datorită arăturii și includerii de noi teritorii în asolamentul, în principal în regiunea Volga, Câmpul Sălbatic și Siberia Practic, s-a păstrat și sistemul tradițional de agricultură cu trei câmpuri, când o treime din pană a fost semănată cu culturi de primăvară, cealaltă cu culturi de iarnă, iar a treia a rămas în pârghie Terenul arabil era cultivat în principal cu plug și grapă, iar un plug greu cu cotă de fier era folosit mult mai rar decât se crede în mod tradițional Secara, grâul, ovăzul, orzul și hrișca au rămas principalele culturi agricole Fermele țărănești și moșiere și-au păstrat încă caracterul de semi-subzistență, legătura lor cu piața era minimă și de natură neregulată Principala formă de dependență a țăranilor proprietari (iobagi) față de domnii lor feudali era încă chiria în natură, iar renta monetară și corvée nu ocupaseră încă o poziție de frunte în economia stăpânului (patrimonial și moșier), ci tendința definitorie a Dezvoltarea socio-economică a țării nu a fost criza notorie, ci, dimpotrivă, întărirea sistemului feudal-servist Această tendință s-a manifestat cel mai clar:) printr-o creștere semnificativă a proprietății feudale și atacul statului feudal asupra drepturilor, libertății și pământurilor țărănimii cu părul negru și) în formarea și dezvoltarea sistemului corvée de economie La un moment dat, liderul bolșevicilor ruși V I Ulyanov-Lenin în celebra sa lucrare "Dezvoltarea capitalismului în Rusia" ( ) a formulat destul de corect principalele trăsături ale economiei corvée și, deși în istoriografia modernă orice referire la liderul proletariatului mondial a devenit "nu comme il faut" ", îi împărtășim totuși pe deplin punctul de vedere cu privire la această problemă Principalele trăsături ale economiei corvée au fost:) dominația completă a agriculturii de subzistență;) înzestrarea producătorului direct (țăranii) cu un mijloc de producție (pământ) și stabilirea dependenței pământului a iobagilor față de stăpânul lor feudal;) stabilirea dependenţei juridice şi personale a ţăranilor de feudal şi înregistrarea legală de către stat a regimului de iobăgie, în baza constrângerii neeconomice;) stare scăzută, de rutină a tehnologiei și culturii agriculturii Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) b) Industria Principala formă de producție industrială în Rusia a rămas mica industrie meșteșugărească sub forma a trei elemente principale:) meșteșuguri țărănești, care

serveau țăranii înșiși și parțial domnilor lor feudali,) meșteșugurile patrimoniale *, care serveau domnul feudal și slujitorii săi și) meșteșugurile urbane, care se dezvoltă încet, dar constant, în producție la scară mică, direct conectată cu piața Producția manufacturieră practic nu a fost dezvoltată, deoarece, conform estimărilor istoricilor de autor (N Pavlenko, I Smirnov, V Buganov, L Koshman), în toată țara existau doar câteva zeci de fabrici, care aparțineau în principal fie către vistierie sau străini, în special negustorii olandezi A D Vinius, P G Marselis și F F Akem, care a luat cetățenia rusă Trebuie spus că în literatura istorică există o discuție aprinsă despre natura acestor fabrici de destul de mult timp Unii autori (M Nechkina, V Buganov, V Mavrodin, I Smirnov) au susținut că erau de natură burgheză, întrucât nu se deosebeau de fabricile vest-europene în ceea ce privește nivelul de dezvoltare a tehnologiei și tehnologiilor de producție Cu toate acestea, adversarii lor (N Pavlenko) au subliniat pe bună dreptate că, pentru a determina natura fabricilor, este necesar să se studieze nu nivelul de dezvoltare a echipamentelor și tehnologiilor lor, ci natura relațiilor de producție inerente acestora Potrivit majorității istoricilor, trei caracteristici principale sunt obligatorii pentru producția de fabricație:) producția la scară largă;) producția bazată pe utilizarea muncii manuale și) producția bazată pe diviziunea muncii Dacă cel puțin unul dintre aceste semne lipsește, atunci o astfel de producție nu are nimic de-a face cu fabricarea, ci este o simplă cooperare (comerciant sau artizanat) care nu are semnificație formațională Dacă toate cele trei semne ale fabricii clasice sunt prezente, atunci este necesar să se evalueze prezența celui de-al patrulea semn definitoriu - prezența forței de muncă angajate Dacă munca salariată este folosită în producție, atunci aceasta este direct legată de geneza capitalismului Dacă munca forțată a iobagilor este folosită în fabricație, atunci o astfel de fabricație nu are nimic de-a face cu geneza capitalismului După opinia corectă a unui număr de istorici moderni, în special profesorul N I Pavlenko, fabricile rusești, care inițial, în anii - , au apărut ca manufacturi de tip burghez, foarte curând s-au trezit zdrobite de relațiile predominante feudal-iobagi și până la sfârșitul secolului s-au transformat treptat în fabrici de iobagi c) Începutul formării pieței integrale rusești În știința istorică sovietică (V Buganov, A Preobrazhensky, Yu Tikhonov, O Vilkov) a susținut în mod tradițional că în secolul al XVII-lea Rusia a intrat într-o nouă perioadă de dezvoltare, care s-a exprimat în formarea și dezvoltarea pieței întregi rusești Mai mult, aproape întotdeauna oamenii de știință sovietici au făcut o paralelă directă între formarea pieței întregi rusești și geneza relațiilor burgheze, de vreme ce V I Lenin, în celebra sa lucrare Dezvoltarea capitalismului în Rusia ( ), a afirmat fără echivoc că liderii și stăpânii acestei piețe erau "capitalistii comerciali" Cu toate acestea, după cum au subliniat pe bună dreptate o serie de autoritari Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII Oamenii de știință sovietici (S Skazkin, V Yatsunsky, N Pavlenko), de fapt, această afirmație leninistă este o greșeală metodologică gravă, deoarece capitalul comercial nu a avut niciodată o valoare formațională și ar putea servi unor formațiuni socio-economice complet diferite, inclusiv deținerea de sclavi sau feudal Prin urmare, însuși conceptul de "comercianți capitaliști" în raport cu secolul al XVII-lea este o întindere evidentă, iar faptele în sine indică faptul că formarea pieței întregi rusești s-a bazat într-adevăr exclusiv pe dominația producției la scară mică Manifestarea

externă a formării și dezvoltării pieței întregi rusești a fost:) Aprofundarea specializării diverselor regiuni ale țării De exemplu, Voronezh, Saratov și Kazan au devenit centre pentru producția de cereale comercializabile, Moscova, Novgorod, Pskov, Yaroslavl, Kostroma și Vologda au devenit centrele industriei de in, Tula, Serpuhov și Ustyug cel Mare au devenit centrele mineritului de fier și prelucrarea metalelor etc) Formarea comerțului echitabil angro și apariția primelor târguri angro rusești în Rusia Centrală, regiunea Volga, Urali și chiar Siberia, în special Arkhangelsk, Irbitskaya, Makaryevskaya și Svenskaya) Politica protecționistă a guvernului rus și sprijinul producătorilor autohtoni După numeroase petiții de comerț cu sute de locuințe și stofe în , , , , și , care s-au plâns constant de dominația străinilor în Moscova și în alte orașe rusești, în , sub pretextul execuției " şi \ Regele Kdrlusd", au fost expulzaţi din ţară toţi negustorii englezi, cărora li sa interzis comerţul cu amănuntul în toată ţara Apoi, în , la propunerea noului șef al Ordinului Ambasadorial, Afanasy Lavrentievich Ordin-Nashchekin, a fost adoptată "Carta Comerțului", care a unificat toate taxele vamale, instituind o singură taxă la ruble pentru mărfurile străine În sfârşit, în , la propunerea aceluiaşi A L Ordin-Nashchekin a adoptat "Noua Cartă a Comerțului", care interzicea complet comerțului cu amănuntul tuturor comercianților străini în întreg statul rus, chiar și în districtele de graniță și volosturile țării În același timp, este necesar să subliniem faptul izbitor că taxele vamale interne se mențineau încă în toată țara (o moștenire vizibilă a perioadei specifice), care au fost anulate abia în sub împărăteasa Elisabeta Petrovna! Dezvoltarea socială: observații preliminare Înainte de a vorbi despre structura de clasă socială a societății ruse din secolul al XVII-lea, care a fost relativ stabilă, este necesar să se dea explicațiile necesare unor astfel de concepte "clasice" precum "clasă" și "moșie" Potrivit majorității istoricilor moderni, clasele sunt grupuri mari de oameni care diferă unul de celălalt a) prin atitudinea lor față de proprietate, b) în locul și rolul în diviziunea socială a muncii, c) în raport cu exploatarea și d) în formă şi modalitatea de însuşire a surplusului de produs Moșiile, care sunt caracteristice doar unei societăți feudale, sunt mai mici, în cadrul anumitor clase, grupuri de oameni care diferă între ele în ceea ce privește drepturile, îndatoririle și privilegiile Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Între timp, trebuie spus că o serie de autori liberali moderni (I Danilevsky, N Proskuryakova), care sunt foarte pasionați de metodologia modernistă nou-născută a persuasiunii occidentale, susțin că în societatea feudală a existat o structură exclusiv de clasă și împărțirea societății în clase a fost rezultatul dezvoltării numai a societății industriale Totuși, în opinia noastră, aceasta nu corespunde deloc cu starea reală a lucrurilor, întrucât diviziunea în clasă a societății este o valoare obiectivă, independentă de reglementarea juridică prin normele dreptului cutumiar (nescris) sau public (scris), și structura de clasă a societății este doar o valoare pur subiectivă, consacrată, atât în normele cutumiare, cât și în normele de drept public, adică diverse feluri de "Cod de Legi", "Privilei", "Coduri", "Codurile" suverane Carte de scrisori", etc Structura de clasă a societății feudale ruse a) feudali Clasa conducătoare a societății ruse era încă proprietarii feudali seculari, care s-au transformat în cele din urmă într-o corporație de clasă închisă Clasa feudalilor seculari a fost împărțită în trei moșii principale:) Aristocrația domnească-boierească Potrivit multor istorici moderni (V Buganov, P Sedov, G Talina, I Mihailov), această

categorie privilegiată de feudali includea reprezentanți a de familii aristocratice princiare și boierești, care erau împărțite în a) "tipuri ale primul articol" (Cherkassky, Vorotynsky, Trubetskoy, Golitsyn, Odoevsky, Pronsky, Morozov Sheremetyev, Buynosov și alții), ai căror reprezentanți "sunt doar în voyare, dar nu sunt în sens giratoriu", și b) "tipuri de al doilea articol" (Dolgoruky, Miloslavsky, Kurakin, Romodanovsky, Pozharskys, Volkonskys, Pushkins, Pleshcheevs, Buturlins și alții), care "sunt atât în sensuri giratorii, cât și în războinici" Această categorie de domni feudali nu numai că a format coloana vertebrală a Dumei Boierești și a Curții Suveranului, dar a ocupat și poziții cheie în administrația centrală, armată și în serviciul diplomatic ca șefi de ordine, guvernatori de regiment, ambasadori suverani, etc) "Rangurile Moscovei" sau "rezidenți" - aceștia sunt nobilii capitalei care au făcut parte din Curtea Suveranului și au ocupat funcții importante în palat și administrația statului Aceiași nobili constituiau și coloana vertebrală a administrației curții (ispravnici, avocați, kravchies), iar unii dintre ei, primind rangurile de nobili duma și grefieri duma, făceau parte din Duma boierească și erau conducătorii Ordinelor (Tolstoi, Naryshkin, Apraksin, Tatishchev, Skobeltsyn, Ovtsyn, Spitsyn și alții)) "Rangurile orașului" ("nobili demni" sau "copii boieri") - cea mai mare categorie de oameni de serviciu provincial "în patrie", care a stat la baza cavaleriei locale, pentru serviciul în care au fost "alcătuiți" de către stat, adică a primit terenuri sub formă de moșie și un salariu în numerar Natura relației în cadrul primelor două moșii a fost determinată de tradițiile localismului Cu toate acestea, în , la inițiativa unor nobili din anturajul țarului Fiodor Alekseevici (-), în special prințul Vasily Vasilyevich Golițin, Duma boierească și Catedrala Consacrată au adoptat în unanimitate "Catedrala Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII sentință" privind distrugerea "parohialismului care se opune lui Dumnezeu" și arderea tuturor cărților cu cifre, pe care însuși Patriarhul Ioachim și membrii Consiliului Consacrat din anticamera Camerei Frontului a Palatului Suveranului le-au creat cu "mare bucurie" În același timp, potrivit mai multor istorici (A Bogdanov), concomitent cu acest act, a fost creată Camera Afacerilor Genealogice ("Herbalnya"), în profunzimea căreia, sub comanda principilor V D Dolgorukova, I A Golitsyn și A I Khovansky a început să elaboreze un proiect al unei noi reforme de clasă, care a devenit precursorul "Tabelului rangurilor" al lui Petru Drept urmare, deja în martie , în locul cărților de categorie arse, au fost create cărți genealogice sau "rânduri de locuri", destinate ") oamenilor genealogici;) arde;) Familiile nobiliare din Moscova;) nobil;) camere de zi și diaconi;) tuturor gradelor inferioare", care de acum a servit nu ca principal instrument de numire în diferite posturi guvernamentale, ci pentru codificarea tuturor familiilor nobiliare Astfel, desființarea parohialismului a fost un pas major spre consolidarea întregii clase de feudali și estomparea liniilor dintre diferitele sale moșii Cu toate acestea, trebuie subliniat că o serie de istorici moderni, în special profesorul P V Sedov, autorul cunoscutei monografii "Declinul țaratului Moscovei: Curtea țarului la sfârșitul secolului al XVII-lea" ( ), consideră că:) ideea nobilimii ruse a secolului al XVII-lea care mai există în istoriografia rusă ca despre un "pom înghețat și căzut" și despre dizolvarea boierilor într-o masă uriașă de nobilime provincială slujitoare, are nevoie de o revizuire radicală, deoarece în realitate, sub suveranii juvenili și bolnăvici din ultimul sfert al secolului al XVII-lea a avut loc procesul invers -

o creștere bruscă a rolului și influenței Dumei boierești cu îmbogățirea concomitentă a nobilimii princiare-boierești pe fondul sărăcirii majorității nobilimii provinciale; și) în acest moment așa-numita societate de curte a luat formă în Rusia ca o formă specială de interacțiune între Marele Suveran și elita conducătoare în perioada de tranziție de la monarhia medievală la monarhia timpurilor moderne, care se va sfârşi în secolul al XVIII-lea sub forma absolutismului În același timp, trebuie subliniat că toți feudalii laici, inclusiv cea mai întitulată nobilime princiară, indiferent de proprietatea și statutul lor oficial, erau iobagi ai Suveranului, Țarului și Marelui Duce al Întregii Rusii Adică, instituția vasalajului, tradițională pentru societatea feudală, a fost în cele din urmă înlocuită de o instituție fundamental diferită a cetățeniei feudale b) Clerului Începând din a doua jumătate a secolului al XIV-lea, după reforma monahală ("cămin") a Mitropolitului Alexie, Biserica Ortodoxă Rusă a devenit cel mai mare proprietar de pământ Autoritățile seculare au încercat în mod repetat să pună mâna pe uriașa bogăție de pământ a bisericii, dar nici Ivan cel Groaznic nu a reușit să rezolve această problemă și sub el, privilegiile fiscale ("tarkhan") ale Bisericii au fost limitate doar parțial și a fost impusă o interdicție strictă cu privire la dobândirea gratuită de noi pământuri de către mănăstiri fără raport rege La mijlocul secolului al XVII-lea cele mai mari mănăstiri (Trinity-Sergius, Solovetsky, Joseph-Volotsky, Kirillo-Belozersky) dețineau o treime din toate terenurile arabile, ceea ce a determinat în mare măsură ponderea politică a Bisericii Ortodoxe Ruse nu numai în biserică și religios, ci și în stat pur laic treburile Cu toate acestea, majoritatea mănăstirilor și parohiilor bisericești erau fără pământ și au primit "Tsdrskaya Ruga" pentru întreținerea lor Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Toți clerul ortodox rus a fost împărțit în două mari categorii:) clerul "alb" (monahal), care nu plătea impozite și taxe de stat Această categorie privilegiată de "pelerini regali" a fost cea care alcătuia o mică pătură de domni feudali spirituali - patriarhul, mitropoliții, arhiepiscopii, episcopii și arhimandriții și) clerul "negru" (parohial), care era "război", adică clasa impozabilă și constituia majoritatea "pelerinilor regali" - preoți, diaconi, protodiaconi etc c) ţăranii La începutul domniei lui Fiodor Alekseevici, în , a fost efectuat faimosul "Recensământ la Palat" al tuturor pământurilor, în urma căruia a fost stabilit numărul total și structura întregii populații rurale a țării, care a fost împărțită în trei categorii principale:) Proprietatea sau iobagii, care alcătuiau marea majoritate a întregii populații impozabile a țării și erau împărțiți în moșieri de palat (specific), monahali și patrimoniali În același timp, tendința definitorie a fost estomparea liniilor dintre diferitele sale categorii, întrucât de acum toate au fost egalate de instituția iobăgiei, instituită în final prin Codul Consiliului din În știința istorică, există în mod tradițional mai multe etape principale în înrobirea țăranilor:) - Sudebnik al lui Ivan al II-lea, care a stabilit un singur termen pentru tranzițiile țărănești de Ziua Sfântului Gheorghe și o plată unică pentru bătrâni) - Sudebnik al lui Ivan cel Groaznic, care a confirmat dreptul tranzițiilor țărănești doar de Sf Gheorghe și a dublat, ținând cont de inflație, plata pentru bătrâni) / - Decretul "Cu privire la anii rezervați", care impunea "poruncă" tuturor trecerilor țărănești de ziua Sf Gheorghe) - Decretul "Cu privire la anii de lecție", stabilind pentru prima dată o perioadă de cinci ani ("lecția") a cercetării țăranilor fugari) - - Decretele lui Boris Godunov privind restabilirea

dreptului tranzițiilor țărănești de ziua Sf Gheorghe) - Codul lui Vasily Shuisky și Decretele lui Mihail Fedorovich privind noii "ani de lecție" de depistare a țăranilor fugari și exportați) - Codul Catedralei lui Alexei Mihailovici, care a stabilit o căutare nedeterminată pentru țărani și iobagi fugari și exportați Toți țăranii proprietari de pământ aveau îndatoriri feudale sub formă de corvée și taxe (în numerar sau în natură) În plus, ei erau clasa principală, care era obligată să plătească impozite în favoarea statului Dar, întrucât iobagii nu erau persoane juridice, proprietarul lor era responsabil pentru îndeplinirea îndatoririlor lor de stat, cărora statul le-a transferat o parte semnificativă din funcțiile și drepturile administrativ-fiscale și judiciare-polițienești) Țăranii din Suta Neagră erau personal și săteni fără pământ, care plăteau impozite doar statului Principala diferență dintre această categorie de țărani era că, stând pe pământ de stat, aveau dreptul să-l înstrăineze, adică vânzare, ipotecă și moștenire Pentru țăranii din Suta Neagră, funcțiile de gestionare și colectare a impozitelor erau îndeplinite de o comunitate cu o adunare seculară și funcționari aleși - bătrâni și sotsky, care distribuiau impozite, erau responsabili pentru plata lor la timp, reparau curtea și represaliile, apărau drepturi funciare ale comunității etc) Kholops, care constituiau o pătură specială a populației rurale a țării, erau împărțiți în trei categorii principale: servitorii de curte care slujeau în moșiile feudali Subiect:
DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII
ca slujitori și funcționari personali, iobagi militari, care formau coloana vertebrală a "armatei feudale", și iobagi-suferinți care prelucrau plugul domnului În istoriografia rusă pentru o lungă perioadă de timp a existat o idee eronată că în secolul al XVII-lea instituţia socială a servilismului feudal a devenit învechită Cu toate acestea, studii recente ale unui număr de oameni de știință, în special profesorului V M Paneyakh "Sclavia în prima jumătate a secolului al XVII-lea" ( ), au arătat în mod convingător că această pătură socială și-a păstrat viabilitatea și procesul său de contopire cu țărănimea iobag nu a decurs atât de consistent și intens pe cât părea înainte Ceea ce era nou în institutul servilismului era că, conform Codului Consiliului din : a) sursele reaprovizionării sale au fost semnificativ limitate și de acum încolo doar oamenii liberi puteau deveni iobagi, iar calea către iobagi era închisă iobagilor și oamenilor de serviciu; b) a fost instituită o procedură nedeterminată de depistare a iobagilor fugari și c) după introducerea impozitului pe gospodărie în , iobagii, împreună cu țăranii, așezările și clerul parohial, au devenit o clasă impozabilă d) Posad oameni Această categorie a populației urbane a țării a fost împărțită în două mari grupuri:) Negustorii, care constituiau în mod tradițional vârful așezării în sine În cadrul acestei moșii s-au distins în mod deosebit două categorii: a) oaspeți - cea mai bogată și mai privilegiată pătură a clasei comercianților, care nu plăteau impozite, erau scutite de statut, aveau dreptul de a deține patrimonii, călătoresc liber în străinătate pe afaceri, etc (Stroganovs, Shorins, Chistye, Nikitnikovs); b) comercianți din Living Room and Cloth Hundreds, care aveau aceeași sferă de drepturi și privilegii ca și oaspeții, cu excepția dreptului de a călători liber în străinătate) Meșteri, care au constituit cea mai mare parte a populației urbane și au trăit în așezările suburbane - Kadashevskaya, ceramică, Taganskaya, fierărie și altele În același timp, conform Codului Consiliului din , toți artizanii erau atașați așezărilor și așezărilor lor, pe care nu le puteau părăsi fără permisiunea specială

În plus, "așezările albe" privilegiate care aparțineau marilor feudali au fost lichidate în toate orașele, iar de acum înainte întreaga populație artizanală a orașelor a devenit o moșie impozabilă De asemenea, este important de menționat faptul că, spre deosebire de orașele vest-europene, în Rusia până la începutul secolului al XVIII-lea nu exista o organizație de breaslă a producției artizanale Codul Catedralei din Apariția acestui celebru cod de drept feudal a fost asociată cu necesitatea urgentă de a reforma serios întregul sistem juridic al statului rus, iar Revolta de la Sarea de la Moscova a devenit doar un pretext convenabil pentru rezolvarea acestei probleme arzătoare În iunie , la cererea unor secțiuni largi ale nobilimii și orașelor, a fost convocat la Moscova un alt Zemsky Sobor, ai cărui delegați au decis să creeze o comisie specială pentru pregătirea unui nou Cod, condusă de prințul N I Odoievski În componența acestei Comisii, care a primit statutul de Ordin provizoriu, a inclus Principele-Boiar S V Prozorovsky, prințul F F Volkonsky, precum și funcționarii G P Leontiev și F A Griboedov Lucrarea acestui Ordin a continuat mai mult de Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) trei luni și deja la începutul lunii octombrie , discuția despre proiectul de cod a început în două camere ale Zemsky Sobor În "Camera țarului" stăteau însuși Suveranul, Duma boierească și Catedrala Consacrată Și în altul, "Camera de răspuns", sub conducerea prințului Yu A Dolgorukov, oameni "aleși" din nobilimea provincială, orășeanul și țăranii din Suta Neagră au conferit Lucrările la capitolele și articolele acestui proiect au durat mai mult de trei luni și s-au încheiat la ianuarie odată cu adoptarea celebrului Cod al Consiliului, "mâna rea" pe care a fost pusă de toți membrii Zemsky Sobor fără excepție Codul Catedralei consta din XXV capitole și de articole Capitolele I-IX conțin articole despre dreptul statului și drept penal, care fixau forma și structura existentă de guvernare a statului, stabileau protecția juridică penală a personalității Suveranului, onoarea Curții Suveranului și a Bisericii Ortodoxe Ruse, determinarea juridică (penală)) responsabilitatea pentru falsificarea actelor de stat și a monedelor etc Capitolele X-XV au fost dedicate sistemului judiciar și al procedurilor judiciare În special, capitolul XI "Curtea Țăranilor" a satisfăcut cerințele de lungă durată ale nobilimii urbane provinciale de a stabili o anchetă pe termen nedeterminat a iobagilor și iobagilor fugari Astfel, "anii de lecție" au fost anulați și țăranii cu urmașii lor au devenit pentru totdeauna proprietatea feudalilor laici și spirituali Capitolele XVI-XX conţineau norme de drept civil În special, capitolele XVI "Despre pământurile locale" și XVII " moșii" au fost dedicate dreptului de proprietate asupra pământului și drepturilor și obligațiilor oamenilor de serviciu "în patrie" Potrivit mai multor istorici (A Mankov, N Pavlenko), aceste articole au egalat practic statutul juridic al moșiei și al patrimoniului ca bunuri ereditare, care acum puteau participa la vânzarea gratuită și la donație pe picior de egalitate Capitolul XIX "Despre orășeni" a extins normele iobăgiei la orășeni De acum înainte, "așezările albe" au fost lichidate în toate orașele, iar toți orășenii au fost atașați pentru totdeauna de așezările și așezările lor Capitolele XXI-XXP au fost complet dedicate normelor de drept penal și, în special, au înăsprit serios pedepsele pentru infracțiuni atât de grave, cum ar fi crima, tâlhăria, tâlhăria și mita Și capitolele XXПI-XXV au determinat statutul juridic al oamenilor de serviciu "conform instrumentului" - cazaci și arcași În istoriografia sovietică (M Tikhomirov, A Mankov, P Epifanov), semnificația și scopul principal al Codului Catedralei au fost văzute

în înregistrarea legală a iobăgiei Totuși, nu ar fi în întregime corect să ne concentrăm doar pe o serie de capitole ale acestui celebru document, întrucât, după cum a spus profesorul N I Pavlenko, poate cel mai important rezultat al acestui act legislativ a fost oficializarea structurii patrimoniale a societății ruse, determinarea drepturilor și obligațiilor fiecăreia dintre cele patru moșii: nobilimea, clerul, orășenii și țăranii Sistemul politic: principalele probleme în istoriografie După majoritatea istoricilor (L Cherepnin, S Bogoyavlensky, A Leontiev, K Bazilevich), în prima jumătate a secolului al XV-lea în Rusia a existat un regim clasic Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII monarhie reprezentativă imobiliară, de când Zemsky Sobors a început să joace un rol semnificativ în guvernare Aproape întreaga perioadă a domniei lui Mihail Fedorovich (-), chiar și atunci când tatăl său imperios Patriarhul Filaret (-) a fost conducătorul real al statului, Zemsky Sobors au fost convocați destul de des și au lucrat în mod continuu În special, conform istoricilor (L Cherepnin, D Ivanov), se știe în mod sigur despre munca a șapte Zemsky Sobors - , - , - , , , - și la care sunt cele mai importante probleme ale restabilirii economice a țării, introducerea de noi taxe, declararea războiului și încheierea păcii etc În primii ani ai domniei lui Mihail Fedorovich Romanov, puterea a fost de fapt concentrată în mâinile boierilor Saltykov, rude apropiate ale mamei sale, călugărița Martha (-) Apoi, după întoarcerea părintelui Mihail Romanov din captivitatea poloneză, guvernul țării trece în mâinile atotputernicului Patriarh Filaret (-) Și în ultima perioadă a domniei lui Mihail Fedorovich (-), cei mai proeminenți membri ai Dumei boierești F I Sheremetiev, N I Odoevski și I B Cerkaski Practica înrădăcinată de a convoca Zemsky Sobors a fost păstrată în primii ani ai domniei noului țar Alexei Mihailovici (-) În special, în primul deceniu al domniei sale, au avut loc trei Zemsky Sobors în - , și , convocați pentru a rezolva cele mai acute probleme sociale, juridice și de politică externă Cu toate acestea, atunci convocarea lui Zemsky Sobors a fost încheiată și această instituție politică, și odată cu ea regimul unei monarhii reprezentative de clasă, au intrat în inexistență istorică După majoritatea istoricilor (L Cherepnin, K Bazilevici, A Mankov, G Talina), în a doua jumătate a secolului al XVII-lea Sistemul politic al Rusiei a început să evolueze treptat către absolutism În știința istorică, există încă o discuție vie cu privire la două probleme cheie legate de procesul de formare a absolutismului în Rusia:) pe ce bază socială s-a dezvoltat acest proces și) care sunt granițele cronologice ale acestui proces) Până de curând, disputa privind prima problemă s-a dezvoltat exclusiv în cadrul metodologiei marxiste, ή toți istoricii sovietici au încercat să-și fundamenteze poziția pe baza abordării formaționale În același timp, unii autori (S Skazkin, B Porshnev, V Buganov), în urma lui K Marx și F Engels, au susținut că monarhia absolută ia naștere în perioadele de tranziție, când vechile moșii feudale declin, și din perioada medievală clasa de orăşeni a format clasa burgheziei Iar adversarii lor (N Pavlenko, A Avrekh) au respins teoria "echilibrului puterii" și au declarat că formarea unei monarhii absolute (autocratice) în Rusia a procedat exclusiv pe baza dominației relațiilor feudal-serviste În prezent, majoritatea autorilor (N Pavlenko, P Sedov, G Talina) spun pe bună dreptate că problema condițiilor apariției absolutismului în Rusia necesită un studiu suplimentar, dar și acum putem spune cu siguranță că este inutil să caută premisele formării absolutismului în baza economică Motivele politice, în special nevoia de a combate o

amenințare externă, au jucat din nou de data aceasta un rol decisiv în Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) instaurarea absolutismului in tara Apropo, toți reprezentanții celebrei "școli de stat", istorici și avocați ruși remarcabili S M Solovyov, K D Kavelin, B N Chicherin și P N Milyukov) În ceea ce privește a doua problemă, există și două puncte de vedere principale O serie de autori (S Schmidt, D Alypits) susțin că monarhia absolută a devenit o realitate deja în a doua jumătate a secolului al XVI-lea, în timpul domniei lui Ivan cel Groaznic Dar majoritatea istoricilor (L Cherepnin, N Pavlenko, A Mankov, P Sedov, G Talina) datează pe bună dreptate acest proces din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea până în primul sfert al secolului al XVIII-lea Cert este că respectații profesori S O Schmidt și D N Alypits, se pare, nu au înțeles pe deplin că termenul "autocrat", care a fost folosit în titlul domnesc încă de pe vremea lui Ivan al III-lea, însemna atunci nu natura autocratică (în sensul de nelimitat) a puterii marelui duce, ci suveranitatea și independența puterii Marelui Prinț Moscova și Suveran al Întregii Rusii în raport cu "colegii" lor din meșteșugul regal, în primul rând, hanii tătari Cu toate acestea, deja din a doua jumătate a secolului al XVII-lea acest termen a început să fie folosit în scopul propus, subliniind tocmai natura absolutistă a puterii Marelui Suveran Sistemul politic Începutul formării absolutismului Principalele instituții ale puterii de stat ale regatului Moscovei în secolul al XVII-lea au fost:) Suveran, țar și mare duce, care a fost în același timp șeful statului și a întregii ierarhii feudale, destinatarul impozitelor, legiuitorul și judecătorul suprem, precum și proprietarul suprem al tuturor pământurilor și palatului (domeniului) moșii Procesul de absolutizare a puterii monarhului a fost exprimat clar: a) în schimbarea din a titlurilor regale, în care a început să fie subliniată ideea originii divine a puterii regale și natura sa autocratică - "Din harul lui Dumnezeu, marele suveran, țarul și marele prinț al tuturor autocraților rușilor mari, mici și albi"; b) în fixarea în Codul Consiliului din aspră, până la pedeapsa cu moartea, a răspunderii penale pentru insultarea prin fapte sau chiar gânduri a prestigiului puterii regale, a personalității Suveranului și a curții regale) Duma boierească, care, după expresia potrivită a Academicianului V O Klyuchevsky a fost "volantul" întregului mecanism de stat al Rusiei monarhice, a fost principala autoritate deliberativă, legislativă și executivă sub Suveran Era format din patru trepte duma: boier, okolnichiy, duma nobil și duma grefier Ultimele două grade, introduse de Ivan cel Groaznic, au început să fie destul de des acordate reprezentanților capitalei și nobilimii provinciale și reprezentanților de seamă ai aparatului administrativ central Această împrejurare a fost interpretată de o serie de istorici (V Klyuchevsky, S Platonov) ca o scădere a rolului aristocrației tribale și o creștere a influenței nobilimii moscovite și provinciale în această cea mai importantă instituție de stat, deși un număr a autorilor moderni (G Talina, P Sedov) neagă acest fapt O altă inovație a vizat o creștere fără precedent a dimensiunii Dumei Boierești de la tradiționalele rânduri - la - Duma Ca o consecință logică a acestui proces, practica comună în timpul țarului Alexei Mihailovici Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII a fost crearea unor "Camere Țarului", "Lângă Duma" sau "Comisii la Moscova" mult mai compacte (nu mai mult de - boieri), a căror componență depindea numai de voința personală a țarului Această împrejurare, potrivit istoricilor (G Talin), a provocat o scindare în clanul odinioară unic al aristocrației princiare-boierești tribale și

l-a salvat pe monarh de nevoia de a-și coordona constant cursul politic cu întreaga componență a Dumei boierești) Zemsky Sobor a fost un organism național de reprezentare a clasei, format din Duma Boierească, Catedrala Consacrată și șase curii alese -) nobilii din Moscova,) administrația prikaz din Moscova,) nobilii din județul orașului,) salonul din Moscova și sute de pânză,) orășeni din Moscova și) oameni de serviciu conform "dispozitivului", adică cazaci și arcași O astfel de compoziție a Zemsky Sobors este recunoscută de majoritatea cercetătorilor săi, în special de S F Platonov, M N Tihomirov, S V Iuşkov, L V Cherepnin, N I Pavlenko, S O Schmidt și alții Deși, trebuie să admitem că nu toți istoricii au împărtășit această idee bine stabilită a compoziției Zemsky Sobors De exemplu, profesorul B A Romanov credea că Zemsky Sobor era format din doar două "camere": prima cameră era formată din boieri, curteni, majordomi și vistierini, iar a doua - guvernatori, prinți, copii boieri și mari nobili Cu toate acestea, nu este pe deplin clar din cine era a doua "camera" - fie dintre cei care la acea vreme au ajuns la Moscova, fie dintre cei care au fost special chemați în capitală Mai mult, de multe ori discutarea problemelor avea loc separat între boieri și sensuri giratorii, cler și oameni de serviciu În plus, potrivit acestor "sceptici", datele despre participarea orășenilor la munca Zemsky Sobors sunt foarte îndoielnice, deși deciziile luate de aceștia au fost adesea foarte benefice tocmai pentru vârful orașului Între timp, de la mijlocul secolului al XVII-lea această instituție a statului a încetat mai întâi să fie convocată, apoi a încetat complet să mai existe Trebuie spus că în știința istorică rusă există încă o dispută cu privire la trei probleme cheie: a) care a fost specificul Zemsky Sobors, b) care a fost rolul Zemsky Sobors și c) care este cadrul cronologic al activităților Zemsky Sobors a) La primul număr, istoricii și avocații au fost împărțiți în două tabere:) Unii (B Cicherin, V Sergeevich, S Yushkov, L Cherepnin) au vorbit despre natura scenic generală a Zemsky Sobors, care nu diferă în vreun fel de instituţiile reprezentative de clasă ale statelor europene) Alții (V Klyuchevsky, I Belyaev) au căutat să demonstreze originalitatea Zemsky Sobors și strânsa lor legătură cu pământul național și tradițiile "lumești" b) Cu privire la a doua problemă, esența dezacordului este următoarea:) Unii istorici (S Yushkov, L Cherepnin, M Tikhomirov) au susținut că Zemsky Sobors din momentul înființării lor au fost corpuri de proprietate cu drepturi depline reprezentare și a jucat un rol semnificativ în determinarea țărilor de curs politic) Alți istorici (V Klyuchevsky, K Bazilevich, N Pavlenko, R Skrynnikov) credeau că rolul lui Zemsky Sobors în istoria Rusiei nu trebuie supraestimat, deoarece, spre deosebire de organismele similare ale statelor europene, nu erau aleși și nu au fost convocați în mod regulat, ci numai la discreția personală a regelui și a cercului său interior Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) c) Cu privire la a treia problemă, există și două puncte de vedere principale) Unii autori (L Cherepnin, V Buganov, A Bogdanov) au determinat cadrul cronologic al Zemsky Sobors din -) Și adversarii lor (N Pavlenko, G Talina) credeau că cadrul cronologic al lucrării lui Zemsky Sobors ar trebui limitat la - , de la așa-numitii Zemsky Sobors din , și au fost doar ședințe de guvern prelungite, la care au participat doar membri ai Dumei Boierești și ai Catedralei Consacrate) Comenzi Secolul al XVII-lea este considerat pe bună dreptate perioada de glorie a sistemului Prikaz al statului rus Era un sistem destul de confuz și greoi de instituții guvernamentale centrale, căruia îi lipseau atât principiile unificate ale activităților lor, cât și o

distribuție clară a funcțiilor între ele Această împrejurare explică întreaga dificultate a clasificării lor, dar, conform majorității istoricilor (S Bogoyavlensky, A Leontiev, A Mankov, N Pavlenko, I Demidov), toate ordinele, al căror număr până la sfârșitul domniei lui Alexei Mihailovici a depășit de "bucăți", împărțite în: a) Permanent și temporar Acestea din urmă au fost create pentru a rezolva probleme specifice, și au încetat să mai existe pe măsură ce au fost executate, de exemplu, Ordinul boierului N P Odoevski, creat în pentru pregătirea Codului Catedralei b) Ordinele permanente, pe baza subordonării lor, au fost împărțite în trei mari grupe - de stat, de palat și patriarhal Cel mai numeros grup a fost Ordinele de stat, care erau împărțite pe o bază teritorială în naționale (Ambasadorial, Local, Jaf, Streltsy) și regionale (Siberian, Micul Rus, Smolensk) În același timp, toate Ordinele la nivel național au fost construite după principiul sectorial Ordinul ambasadei era responsabil de relațiile cu puterile străine, ordinul de descarcare era responsabil pentru colectarea miliției nobile și numirea în funcții și posturi militare, ordinul Marelui Trezorerie gestiona industria și comerțul de stat, ordinul local se ocupa de probleme de Proprietatea locală a terenurilor și înregistrarea tranzacțiilor cu terenuri ale nobililor, ordinul de jaf a îndeplinit funcțiile unei anchete penale și investigații, ordinele Streltsy, Pushkar, străine, Reitar și cazac erau responsabile de diferite ramuri ale oamenilor militari și de serviciu "prin instrument" , etc Ordinele palatului erau responsabile de vasta economie a regelui însuși și a celor mai apropiați membri ai gospodăriei - soția și copiii săi Printre acestea, de o importanță capitală erau Ordinul Marelui Palat, care controla moșiile regale, Ordinul Trezoreriei, care era însărcinat cu depozitarea vistieriei de îmbrăcăminte, inclusiv prețioasele gunoaie moi (blanuri), Ordinul Stabil, care dispunea de ieșire regală, Camera Atelierului Regal, care se ocupa de garderoba regală etc Ordinele Patriarhale se ocupau de gospodăria patriarhului și de problemele de sprijin personal al acestuia Printre acestea, cele mai importante au fost Ordinul Palatului Patriarhal, care controla toate moșiile șefului Bisericii Ortodoxe Ruse și Ordinul Patriarhal de Stat, care se ocupa de nevoile personale ale patriarhului Un loc aparte în sistemul administrației centrale l-au ocupat Ordinul Afacerilor Secrete și Ordinul Afacerilor Contabile Primul, care, la rândul său, era condus de vicleanul Fiodor Mihailovici Rtișchev și de grefierul Dumei Dementy Minich Bashmakov, exercita controlul asupra activităților tuturor celorlalte ordine, iar al doilea, al cărui șef Subiect: DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI POLITICĂ A LUI ROSSINI ÎN SECOLUL XVII poro a fost grefierul Dumei Larion Ivanovici Ivanov, a exercitat un control strict asupra cheltuirii tuturor fondurilor publice În același timp, ambele ordine se aflau sub jurisdicția exclusivă a țarului însuși și nu erau subordonate Dumei boierești Toate Ordinele erau conduse de judecători și grefieri, mulți dintre ei membri ai Dumei Boierești, iar aparatul grefierului era format din grefieri, al căror număr a crescut de la la într-o sută de ani) Administrația locală A doua jumătate a secolului al XVII-lea a devenit o perioadă de schimbări fundamentale în sistemul de administrare judeţeană a ţării Aleșii zemstvi - grefieri și bătrâni labiali - au fost înlocuiți de institutul de voievodat, în mâinile căruia era concentrată toată puterea în localități Prin tradiție, nobilii pensionați erau numiți guvernatori de district care au suferit răni grave în campanii și, din această împrejurare, nu puteau îndeplini serviciul militar în favoarea suveranului Postul de voievodat era "mercenar", adică nu era plătită de stat, astfel că guvernatorul și

slujitorii săi erau ținuți de populația locală: când a preluat funcția, primea "mâncare de intrare", de sărbători - "oferte", iar de la petiționari - "oferte" Toate lucrările clericale din de birouri ale voievodatelor ("Prikaznye" sau "Moving out") au fost efectuate prin asediu, ocolire, cârciumă și alte capete, al căror număr total până la sfârșitul secolului al XVII-lea era de aproximativ de oameni Controlul asupra activităților guvernatorului a fost extrem de slab, ceea ce a contribuit la înflorirea arbitrarului, mită și alte abuzuri grave, în special în raioanele îndepărtate ale țării În a doua jumătate a secolului al XVII-lea au fost dezvoltate în continuare districtele militar-administrative, ranguri care au fost create în districtele de graniță (Belgorod, Smolensk, Voronezh) ale țării Voievozii treptelor, de regulă, erau numiți de boieri, cărora le erau subordonați guvernatorii de district Drepturile și obligațiile guvernanților "bit" nu erau clar definite, dar sarcina lor principală era mobilizarea forțelor pentru a respinge un inamic extern MANAGEMENT CENTRAL Suveran, Țar și Mare Duce Patria]& (Catedrala sfințită) Boier Duma (boieri, okolnichy, nobili duma și grefieri duma) Ordinele Zemsky Sobor (funcționari și funcționari) GUVERNANȚA LOCALĂ Ranguri județe (voievozi) Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Tema: BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ ÎN SECOLUL XVII Plan: Contextul diviziunii Reforma Patriarhului Nikon Rezultatele reformei și evaluarea ei în istoriografie Contextul diviziunii Cea mai gravă criză socio-politică care a zguduit Rusia la începutul secolului al XVII-lea a devenit precursorul unei crize ideologice la fel de severe, ale cărei cauze au fost întotdeauna interpretate ambiguu Unii autori (E Golubinsky, N Pavlenko) au susținut că această criză a fost cauzată de "ruirea vechilor rituri bisericești și a ritului liturgic", iar adversarii lor (N Kapterev, L Gumilyov, V Vyshegorodtsev) au considerat-o un criza ideologică și, în primul rând, criza primei doctrine istoriozofice izolaționiste "Moscova - Roma a treia", devenită deja la începutul secolului al XVI-lea ideologia oficială de stat a regatului moscovit Originile crizei religioase în sine datează de la mijlocul anilor , când în jurul confesorului țarului Stefan Vonifatiev s-a format faimosul Cerc de "zeloți ai evlaviei antice", ai cărui membri erau însuși Marele Suveran Alexei Mihailovici, vicleanul Fiodor Mihailovici Rtișchev, rectorul Mănăstirii Novospassky, arhimandritul Nikon, protopopul Catedralei din Kazan Ivan Neronov și un număr de clerici provinciali - protopopii Avvakum, Daniel, Loggin și alții Potrivit unui număr de istorici ruși și sovietici (N Kapterev, L Gumilyov, V Vyshegorodtsev), "zeloții evlaviei antice" și-au văzut principala misiune în crearea unui nou concept istoriozofic al ortodoxiei ruse Cu toate acestea, oponenții lor (E Golubinsky, A Kartashev, N Pavlenko) au susținut că pretențiile "iubitorilor de Dumnezeu regali" erau mult mai modeste și și-au văzut misiunea istorică în rezolvarea a trei sarcini principale:) unificarea întreg sistem de ritualuri bisericești și de cult, deoarece în Evul Mediu, latura rituală a religiozității nu era mai puțin importantă decât cea pur teologică;) în instaurarea disciplinei și ordinii în clerul parohiei, acolo unde au prins rădăcini vicii precum beția, desfrânarea și scăparea de bani, și) în contracararea pătrunderii principiilor seculare în viața spirituală a societății Deși, desigur, ultima sarcină nu a fost aplicată atât de mult, cât de natură istoriozofică, în spiritul ideilor unuia dintre cei mai venerati "părinți ai bisericii" Ioan Gură de Aur "despre construirea unei mănăstiri în sufletul fiecăruia creștin credincios" În orice caz, însuși programul "zeloților evlavie" în ansamblu a

îndeplinit interesele autocrației în curs de dezvoltare, prin urmare țarul Alexei Mihailovici și-a sprijinit confesorul și asociații săi în lupta pentru puritatea credinței ortodoxe în toate modurile posibile Mai mult decât atât, o serie de autori (N Kapterev, A Kartashev) au susținut că țarul Alexei Mihailovici a fost cel care a deținut însăși ideea realizării reformei bisericii, deoarece, în virtutea educației sale de familie, el, precum străbunicul său, Patriarhul Filaret, era un adevărat grecofil Subiect: BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ ÎN SECOLUL XVII În februarie , programul "zeloților evlavie" a fost supus Consiliului bisericesc, convocat la inițiativa Patriarhului Iosif, dar, în ciuda sprijinului acestuia de către însuși țar, a fost respins de majoritatea bisericilor, inclusiv de episcopi al Bisericii Ortodoxe Ruse, iar autoritățile laice au fost nevoite să se retragă temporar Între timp, unitatea de vederi a "iubitorilor de Dumnezeu" înșiși a început să se prăbușească rapid, mai ales când era vorba de alegerea modelelor după care urma să se efectueze corectarea ritului și a cărților liturgice Unii "zeloți", în special protopopii Daniel și Avvakum, credeau că "ordinul liturgic vechi" rusesc, canonizat la celebra Catedrală Stoglavy în , ar trebui luat ca bază pentru corectare, în timp ce alții - arhimandritul Nikon, F M Rtishchev și S Vo-nifatiev credeau că originalele grecești ale cărților biblice și liturgice, precum și tradițiile și ritualurile bisericești bizantine, ar fi trebuit să servească drept model pentru corectare Această poziție a "grupului Rtishchev-Nikon", conform celor mai mulți istorici (L Gumilyov, V Vyshegorodtsev R Skrynnikov), a fost dictată nu numai de motive religioase, ci și de oportunitatea politică, și anume nevoia urgentă de unificare a întregului ansamblu "grad bisericesc" cu Biserica Ortodoxă Rusă consanguină a Mitropoliei Kievului, care făcea parte din Patriarhia Constantinopolului, în ajunul reunificării istorice a Rusiei Mici cu Rusia Apropo, în același timp, în ianuarie , prima ambasadă a micului hatman rus Bogdan Hmelnițki, condusă de colonelul Siluan Muzhilovsky, a vizitat Moscova, ceea ce a adus țarului Moscovei o petiție "de a accepta Armata Zaporizhzhya sub înalta mână suverană" Inițial, această dispută s-a dezvoltat exclusiv în cadrul discuțiilor teologice de club, dar la sfârșitul anului situația s-a schimbat dramatic, deoarece:) în primul rând, la invitația țarului, care a fost crescut în spiritul grecismului, faimoșii mici teologi ruși de la Academia Kiev-Mohyla Arsenii Satanovski, Epiphanius Slavenetsky, Damaskin Ptitsky și alții au venit la Moscova pentru a corecta cărțile liturgice după modele grecești;) în al doilea rând, una dintre cele mai apropiate și de încredere persoane din mediul tânărului țar, Arhiepiscopul Nikon, conducând Mitropolia Novgorod, a început să implementeze implicit principalele postulate ale reformei bisericești în spiritul grecofil, fără a aștepta aprobarea lor chiar de către Consiliul Consacrat al Bisericii Ortodoxe Ruse Reforma Patriarhului Nikon În aprilie , bătrânul patriarh Iosif a murit și Alexei Mihailovici s-a grăbit imediat să-i anunțe pe "iubitul Bogomolets" și "prietenul bufniței", Mitropolitul Nikon, despre dorința lui de a-l vedea pe tronul patriarhal la Moscova Faptul că cercurile curții îl pregăteau pe domnitorul Novgorodului să devină patriarh a fost evidențiat în mod elocvent de faptul că țarul a refuzat categoric cererea urgentă a "iubitorilor de Dumnezeu" conduși de Ivan Neronov de a numi ca noul mărturisitor al lor Stefan Vonifatiev capul bisericii Imediat după sosirea lui Nikon la Moscova, conform unui scenariu prestabilit, a fost imediat "ales" ca noul patriarh al Bisericii Ortodoxe Ruse Cu toate acestea, în timpul consacrarii sale la demnitate

în Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Kremlinului din Moscova, el a refuzat în mod neașteptat să Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) toiagul triarh și gluga albă - principalele simboluri ale autorității bisericești supreme, iar țarul însuși, boierii și cei mai înalți ierarhi bisericești au fost nevoiți cu lacrimi, literalmente în genunchi, să roage pe îndrăgitul pelerinaj regal să nu renunțe la gluga patriarhală În istoriografia rusă (N Pavlenko, L Gumilyov, R Skrynnikov), acest pas extraordinar al viitorului patriarh este interpretat în mod tradițional ca dorința sa neobosit de a pune imediat puterea spirituală mai presus de puterea seculară, cerând pentru sine puteri speciale nu numai pentru a conduce biserica , dar și toate treburile laice ale statului Cu toate acestea, acest lucru nu este chiar adevărat După cum au remarcat în mod corect un număr de istorici pricepuți (A Kuzmin, V Vyshegorodtsev), motivele din spatele comportamentului lui Nikon nu pot fi înțelese fără o idee clară a întregului program al "iubitorilor de Dumnezeu ai curții" de a construi ortodocșii Regatul în Rusia Punctul central al acestui program a fost doctrina "simfoniei autorităților", ale cărei principale postulate au fost preluate de "iubitorii de Dumnezeu" din scrierile lui Ioan Gură de Aur și faimosul monument legislativ al Bizanțului din secolul al IX-lea Epanagogi, care a fost tradus pentru prima dată integral în rusă abia la mijlocul secolului al XVII-lea Ideea principală a lui Ioan Gură de Aur și a autorului anonim al Epanagogei a fost dubla subordonare a puterii imperiale (regale), și anume:) legile în vigoare în stat și) cele mai înalte porunci morale, care sunt stabilite de canoanele Bisericii Ortodoxe Primul pas în îndeplinirea acestor cerințe a fost adoptarea Codului Consiliului în ianuarie Al doilea pas trebuia să fie un acord între cel mai sfânt episcop și "Puterea" și "Pământul" cu privire la acordarea autorității patriarhale, ca singur gardian al morala și canonul, drepturile exclusive în biserică și treburile statului Desigur, o astfel de cerere ar putea fi înaintată numai dacă ar exista un acord preliminar între patriarh și țar La iulie , după trei "persuasiuni" și cu sprijin clar din partea țarului și a partidului de guvernământ, B I Morozova-I I Miloslavsky "bogomoleții iubiți ai țarului" și "prietenul comun", mitropolitul Nikon - în lume Nikita Minich Minov (-), s-a dezinat în cele din urmă să accepte toiagul și gluga patriarhului, ceea ce a marcat începutul implementării concrete a "simfoniei lui programul autorităților" Nici țarul însuși, nici patriarhul, nici membrii guvernului țarist nu și-au putut imagina consecințele acestui tratat Poate doar "iubitorii de Dumnezeu" provinciali, care cunoșteau bine natura imperioasă a Patriarhului Nikon și planurile sale de anvergură, au fost primii care au simțit amenințarea iminentă a atotputerniciei șefului Bisericii Ortodoxe Ruse La începutul anului , "Amintirea" Patriarhului Nikon a fost trimisă tuturor parohiilor și mănăstirilor bisericești, care a ordonat să se facă schimbări semnificative la ritul liturgic și la principalele rituri bisericești: înlocuirea celor cu două degete cu cele cu trei degete, înclinându-se în fața pământul cu arcuri de jumătate, polifonie cu unanimitate, sărarea procesiunii de Paște cu crucea îndreptată spre soare, liturghia șapte prosforă - cinci prosforă, aleluia dublu - de trei ori etc "Memoria" Patriarhului a provocat imediat o mare confuzie, iar apoi un protest deschis al "iubitorilor de Dumnezeu din provincie", care au depus în curând o petiție țarului indicând "neprdvd-ul lui Nikon" Cu toate acestea, Alexei Mihailovici Subiect: BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ ÎN SECOLUL XVII iar apropiatii lui boieri B I Morozov, I I Miloslavsky, I D Pronsky și

alții au respins toate acuzațiile petiționarilor și l-au sprijinit pe deplin pe patriarh în faptele sale bune În , la inițiativa Patriarhului Nikon și cu sprijinul activ a doi Patriarhi Ecumenici, Paisius al Alexandriei și Macarie al Antiohiei, a căror bunăstare materială depindea direct de bunăstarea lui Nikon însuși și a bogatului său tezaur patriarhal, un nou Consiliul bisericesc a fost convocat la Moscova, care a hotărât corectarea întregii literaturi liturgice în conformitate cu "cărțile în limba rusă și greacă în general" După încheierea Consiliului, Alexei Mihailovici a plecat în fruntea armatei ruse pe frontul polonez, iar atotputernicul Patriarh Nikon a devenit proprietarul deplin al Moscovei, care, având același titlu de "Mare Suveran" ( ), a început să se amestece fără ceremonie în treburile administrației statului și palatului, ceea ce a provocat o respingere puternică a multor membri ai Dumei boierești, în primul rând, rude apropiate ale țarului, prinții Miloslavsky În general, adversarii lui Nikon pot fi împărțiți condiționat în trei grupuri mari) Primul grup de oponenți ai patriarhului a fost nemulțumit nu atât de conținutul reformei în sine, cât de forma și metodele de implementare a acesteia Reprezentanților acestui grup nu le-a plăcut Nikon însuși, pofta lui de putere, aroganța, intransigența, cruzimea și alte trăsături de caracter "fără Dumnezeu" ale arhipăstorului Bisericii Ortodoxe Ruse) Al doilea grup de oponenți ai reformei era format din numeroși preoți parohi și călugări, care, din cauza analfabetismului lor, pur și simplu nu erau pregătiți pentru o muncă semnificativă cu cărți și rituri liturgice noi, corectate, pe care le cunoșteau destul de prost și numai din memorie) Cel de-al treilea grup includea oponenții ideologici ai lui Nikon, care erau paznici înfocați ai antichității în general și apărători implacabili ai vechii credințe în special Neînțelegerile lor fundamentale cu Nikon au fost următoarele: a) au apărat cu râvnă conceptul istoriozofic izolaționist de stat "Moscova este a treia Roma", considerând ca restul Bisericii Ortodoxe Ecumenice care au semnat Unirea Florenței ( ) cu Roma Catolică Bisericile Uniate "inferioare"; b) fiind susținători ai doctrinei iosifite a originii divine a puterii regale, "zeloții evlaviei", spre deosebire de patriarh, au respins supremația puterii spirituale asupra puterii seculare și au considerat doar autocratul garant al purității Ortodoxiei și figura cheie a Regatului Ortodox; c) în cele din urmă, s-au opus categoric corectării cărților teologice și a canoanelor bisericești după modele grecești, considerându-le "refaceri eretice stricate" create după semnarea "blasfemei" Unirii de la Florența la Roma, Veneția, Paris și alte orașe catolice și Europa protestantă Printre cei mai înflăcărați oponenți ideologici ai lui Nikon, care mai târziu au devenit ideologi și lideri ai schismei, nu s-au numărat doar clerul Avvakum, Ivan Neronov, Nikita Pustosvyat, Spiridon Potemkin, ci și reprezentanți de seamă ai aristocrației tribale rusești - prinții Khovansky, Urusov, boierii Sokovnin, Morozov, Streșnev și alții Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) martie și aprilie La Moscova s-au ținut două noi Sinoade bisericești, care nu numai că au confirmat oficial principalele prevederi ale reformei bisericii, dar i-au condamnat și pe cei mai înflăcărați oponenți ideologici ai patriarhului Unii dintre ei, în special Daniel și Login, au fost lipsiți de demnitatea lor spirituală și excomunicați din Biserică, în timp ce alții, Avvakum și Ivan Neronov, au fost exilați la pocăință în mănăstiri îndepărtate Între timp, caracterul rebel al lui Nikon, care a subliniat în toate privințele supremația puterii spirituale asupra puterii seculare, a început să-l enerveze pe țar

însuși Primele semne ale unei răciri a relațiilor dintre cei doi "Mari Suverani" au apărut deja în , când Alexei Mihailovici l-a numit public pe Patriarhul Nikon "ignorant, bărbat și fiu de curvă" Apoi, în iulie , după un conflict public cu țarul, Nikon a renunțat sfidător la patriarhie și s-a retras la Mănăstirea Învierea Noului Ierusalim, fondată de el, sperând prin acest act extraordinar să recâștige fosta locație a țarului Cu toate acestea, Aleksey Mikhailovici a reacționat extrem de rece la acest truc al fostului "prieten sobin" și a început să caute activ un nou candidat la tronul patriarhal În , la Moscova a avut loc un nou Conciliu bisericesc, la care Nikon a fost demis din patriarhie, dar un nou patriarh nu a putut fi ales, iar mitropolitul Pitirim de Krutitsy a fost numit locm tenens al tronului patriarhal Patru ani mai târziu, în decembrie , Nikon s-a întors pe neașteptate în capitală și a trimis un mesaj țarului de la Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Kremlinului din Moscova, în care își anunța revenirea pe tronul patriarhal Cu toate acestea, acest pas sfidător al patriarhului depus a fost perceput extrem de negativ și, la cererea episcopilor bisericești, convocați în grabă la Sinodul Consacrat de însuși țarul Alexei Mihailovici, Nikon a fost nevoit să părăsească capitala și să se întoarcă la Mănăstirea Învierii După acest demers, patriarhul dezonorat s-a resemnat cu soarta sa de neinvidiat și a acceptat să abdice, dar cu condiția să păstreze trei mănăstiri și toate privilegiile "patriarhale" Ultimul act al dramei prelungite a avut loc în - , când la următorul Sinod bisericesc, cu participarea celor doi Patriarhi Ecumenici Paisios și Macarie, Nikon a fost acuzat de teocratism și a fost din nou demis din preoție și preoție Patriarhul în dizgrație și-a petrecut ultimii ani ai vieții în captivitate în mănăstirile Feropontov și Kirillo-Beloozersky Cu toate acestea, sub țarul Fiodor Alekseevici (-), i s-a iertat și i s-a permis să se întoarcă la Mănăstirea Învierii, dar în drum spre capitală, lângă Iaroslavl în august , fostul patriarh a murit subit În mai , imediat după încheierea "Păcii eterne" între Rusia și Commonwealth, care a pus capăt vrăjmașiei de secole dintre Varșovia și Moscova pentru stăpânirea pământurilor ancestrale rusești, Patriarhul Dionisy GV al Constantinopolului a fost de acord cu subordonarea Mitropoliei Kievului Patriarhiei Moscovei, în urma căreia această biserică organizația Bisericii Ortodoxe a Patriarhiei Constantinopolului de pe teritoriul Rusiei Mici, a creat în , la scurt timp după semnarea Unirii Florenței pentru pur și simplu motive politice, a încetat să mai existe Subiect: BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ ÎN SECOLUL XVII Rezultatele reformei și evaluarea ei în istoriografie Sinodul Bisericesc din - , care a avut loc sub conducerea noului Patriarh Ioasaf al II-lea, a fost ultimul act de schismă în Biserica Ortodoxă Rusă, întrucât la acesta s-au luat două decizii importante:) toate postulatele principale ale Reforma nikoniană a fost confirmată și) toți liderii ideologici ai Vechilor Credincioși au fost oficial anatemizat și blestemat ca eretici În special, protopopul Avvakum Petrov a fost derocat și exilat la Pustoozersk, unde a fost apoi ars pe rug, nobila Feodosia Prokopievna Morozova și sora ei, Prințesa Evdokia Prokopievna Urusova au fost închise în închisoarea de pământ din Borovsk, unde au murit de foame și torturi , etc d Trebuie spus că Vechii Credincioși au fost un fenomen social destul de complex, atât în ceea ce privește componența participanților, cât și în esență Lozinca comună a Vechilor Credincioși a fost o întoarcere la "vremuri vechi", cu toate acestea, diferite grupuri sociale (aristocrație, cler, orășeni) și-au investit propria clasă și conținut moșier în acest concept Așadar, iobagii și orășenii au văzut în Vechii Credincioși o

adevărată contrabalansare la puterea statului, cu care au asociat formalizarea finală a iobăgiei și o atentare asupra întregului mod de viață care se dezvoltase de-a lungul secolelor Clerul, în primul rând călugării obișnuiți și preoții parohi, asociază "vremurile vechi" cu îndeplinirea obișnuită a ritualurilor bisericești și citirea rugăciunilor de mult memorate Pentru reprezentanții aristocrației boier-principale, Vechii Credincioși au devenit un fel de protest politic împotriva absolutismului emergent și a căderii influenței lor în instituțiile guvernamentale ale statului etc Pe calea lungă a existenței sale, Vechii Credincioși au fost fie un semn al unei lupte armate deschise împotriva autocrației (revolta Solovetsky din -), fie un simbol al nerezistenței pasive prin intrarea în păduri și crearea lui Old Believer comunități-skete de acolo (Abvakum), sau un simbol al celui mai disperat protest împotriva nikonianismului - auto-inmolarea sau "moartea" (Kapito) Trebuie spus că în secolul anterior au existat două tendințe principale în evaluarea schismei bisericești în știința istorică rusă Unii autori autorizați (S Solovyov, V Klyuchevsky, N Berdyaev, E Golubinsky) l-au considerat ca fiind un fenomen pur religios și ecleziastic Dar alți autori (A Shchapov, N Kostomarov) au fost înclinați să considere schisma ca o mișcare socio-politică îmbrăcată într-o formă religioasă Această înțelegere a diviziunii a devenit universal recunoscută atât în știința istorică sovietică, cât și în cea modernă (I Klibanov, R Skrynnikov, N Pavlenko, A Bogdanov) Potrivit majorității istoricilor moderni (R Skrynnikov, L Gumilyov, V Vyshegorodtsev), principalele rezultate ale reformei nikoniene au fost:) stabilirea caracterului universal al Ortodoxiei Ruse și) rezoluția finală a secolelor -veche dispută despre supremația autorităților spirituale și laice în favoarea acestora din urmă, care apoi va deveni o realitate tangibilă în anii reformelor lui Petru cel Mare, când Biserica Ortodoxă Rusă se va transforma într-una dintre instituțiile puterii de stat, iar împăratul rus va deveni şeful ei legal Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Subiect: MIȘCĂRILE SOCIALE ÎN RUSIA ÎN SECOLUL XVII Plan: Observații preliminare Revoltă de sare la Moscova în Revolta cuprului la Moscova în Principalele probleme ale studierii războaielor țărănești Războiul țărănesc sub conducerea S T Razin (-) Observații preliminare Contemporanii și istoricii au numit secolul al XVII-lea un secol "răzvrătit", iar acest lucru nu este deloc întâmplător, deoarece tocmai în acest secol au avut loc mișcări sociale atât de puternice precum Războiul Civil de la începutul secolului, care a primit un denumire încăpătoare și exactă a Epocii Necazurilor, revolte urbane de la mijlocul secolului, inclusiv revolte de sare și cupru de la Moscova, războiul țărănesc sub conducerea S T Revoltele Razin și Streltsy din ultimul sfert de secol Vrem să prefațăm narațiunea noastră despre cele mai puternice mișcări sociale ale "epocii rebele" cu două remarci semnificative:) Când studiem istoria tuturor mișcărilor sociale, trebuie amintit că acestea au fost produsul nu numai al antagonismelor și contradicțiilor de clasă, așa cum a fost interpretat în mod tradițional în istoriografia sovietică În multe privințe, ele au fost o combinație de conflicte sociale, religioase și chiar etnice: timp de aproape două secole, cazacii liberi au luptat împotriva guvernului de la Moscova, cazacii "calomniosi" împotriva "domoviției", nobilimea provincială împotriva aristocrației, Bătrânii credincioși împotriva "noilor botezați", iobagii împotriva proprietarilor de pământ etc) În literatura istorică, se găsesc evaluări absolut polare ale diferitelor mișcări sociale care au zguduit Rusia de-a lungul tuturor secolelor istoriei

sale bogate Dar, de regulă, acei savanți care considerau statul drept principala forță motrice a istoriei și progresului Rusiei, în special, susținătorii celebrei "școli de stat", le-au evaluat drept acte criminale - revolte și rebeliuni îndreptate împotriva autorității și legii legitime și ordine Aceiași savanți, în primul rând reprezentanți ai școlii istorice sovietice, care a priori au pornit de la doctrina marxistă a "luptei de clasă ca locomotivă a istoriei", dimpotrivă, le-au apreciat întotdeauna destul de pozitiv, deoarece credeau că conținutul principal al acestor mișcări a fost lupta împotriva iobăgiei și autocrației În același timp, mulți istorici sovietici, inclusiv oameni de știință de renume precum M N Tihomirov, P P Smirnov, V V Mavrodin, V I Koretsky și V I Buganov, a ignorat adesea în mod deliberat caracterul sincer tâlhar al acestor mișcări, care au fost însoțite de masacre, jafuri și pogromuri Revoltă de sare la Moscova în În - în diferite orașe ale Rusiei, inclusiv Pskov, Novgorod și Ustyug cel Mare, au avut loc mari demonstrații antiguvernamentale, dar, Subiect: MISCĂRILE SOCIALE ÎN RUSIA ÎN SECOLUL XVII Fără îndoială, cea mai puternică dintre ele a fost revolta de sare de la Moscova, care a izbucnit în iunie Preistoria Revoltei Sării a fost următoarea: în iulie , țarul Mihail Fedorovich a murit și, conform tradiției stabilite, urma alegerea unui nou monarh Aristocrația rusă, reprezentată de un număr de prinți și boieri influenți, în special I M Cherkassky, F F Sheremetyeva, N I Odoevski și alți membri ai Dumei Boierești au decis să-l pună pe prințul danez Voldemar pe tronul Rusiei și să creeze o monarhie electivă în Rusia în maniera poloneză Dar această intrigă de palat a eșuat, pentru că prin eforturile boierului B I Morozov, elevul său, fiul cel mare al regretatului suveran, tânărul țarevici Alexei Mihailovici (-), a fost ales pe tronul Rusiei Ca urmare a acestei "lovituri de palat", a venit la putere un nou guvern, care includea boierii B I Morozov, G G Pușkin, M M Saltykov, L S Pleshcheev, P T Trakhaniotov și alți reprezentanți ai aristocrației tribale și ai nobilimii capitalei Mai mult decât atât, este de remarcat faptul că mulți dintre ei erau legați de diverse legături de familie, cum ar fi, de exemplu, Boris Ivanovich Morozov, Leonty Stepanovici Pleshcheev și Pyotr Tihonovich Trakhaniotov, care erau rude cu socrul regal, boierul Ilya Danilovici Miloslavsky Curând, noul guvern a venit cu un program amplu de reforme economice "liberale", care includea abolirea "anilor de lecție", eliminarea "așezărilor albe", introducerea impozitelor indirecte, reducerea cheltuielilor pentru aparatul de stat, etc În februarie , la inițiativa lui B I Morozova, N I Chisty și A I Net în locul unui număr de impozite directe, în special banii "streltska" și "yamskoy", a fost introdus un impozit indirect pe sare Cu toate acestea, deja în decembrie , nefiind justificat speranțele guvernului, "banii de sare" au fost anulați, iar guvernul a decis să colecteze o datorie de doi ani pentru taxele anulate anterior, ceea ce a avut cele mai triste consecințe pentru creatori a acestei decizii La iunie , la întoarcerea țarului din pelerinajul tradițional de la Mănăstirea Treime-Serghie, o mulțime de moscoviți a încercat să-i transmită lui Alexei Mihailovici o petiție prin care i-a cerut demisia și pedepsirea principalului mituitor, șeful al lui Zemsky Prikaz, Leonty Stepanovici Pleshcheev Cu toate acestea, petiționarii au fost împrăștiați de arcași, iar apoi în - iunie , o mulțime furioasă de moscoviți a pătruns în Kremlin și a început să distrugă curțile B I Morozova, P T Trakhaniotova, G G Pușkin, M M Saltykova, V G Shorin și alți membri ai guvernului În același timp, în timpul pogromului, funcționarul Ordinului cuplului Novgorod, Nazariy Ivanovich Chistoy, a fost ucis Mai

mult, precum profesorul P P Smirnov, autorul cunoscutei lucrări "Oamenii Posad și lupta lor de clasă până la mijlocul secolului al XVII-lea" ( ), acest pogrom a fost desfășurat intenționat sub conducerea oamenilor din curte ai unchiului țarului, boierul N I Romanov și prințul D M Cherkassky, adică partidul aristocraților, înlăturat de la putere în Ca dovadă a acestei presupuneri, vorbește în mod vizibil faptul că în seara zilei de iunie N I a fost cel care a purtat negocieri cu rebelii Romanov și D M Cherkassky, care a acceptat o petiție din partea lor prin care se cere represalii împotriva membrilor cheie ai guvernului Rezultatul acestor tratative s-a dovedit a fi deplorabil pentru "cei de la putere" boierilor: şeful guvernului, boierul B I Morozov a fost exilat la Mănăstirea Kirillo-Belozersky, judecătorul Ordinului Zemsky al grefierului Dumei L S Pleșcheev a fost dat să fie sfâșiat de mulțimea rebelă, iar șeful Ordinului Pușkar, vicleanul P T Trakhaniotov a fost decapitat în Piața Roșie din Moscova Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Rezultatul real al Revoltei Sării a fost că:) Guvernul rus era din nou condus de vechiul partid al F I Sheremetyeva - I I Cherkassky, care includea prinții N I Odoevski, F F Volkonsky, M P Pronsky, S V Prozorovsky și alții;) La cererea unor secțiuni largi ale nobilimii și orașului Moscovei, s-a decis convocarea unui nou Zemsky Sobor, a cărui activitate a fost încununată cu adoptarea Codului Consiliului din , despre care am scris în detaliu în precedentul subiect Revolta cuprului la Moscova în În vara anului , la Moscova a izbucnit o nouă răscoală, numită Revolta cuprului, a cărei preistorie a fost următoarea: în , pentru acoperirea deficitului bugetar cauzat de războiul ruso-polonez (-), la sugestia favorită a țarului, sensul giratoriu F M Rtishchev, guvernul a decis, împreună cu moneda tradițională de argint (efimki), să pună în circulație bani de cupru Cu toate acestea, în curând au început să se deprecieze rapid, deoarece:) guvernul a sporit constant baterea monedelor de cupru;) un număr de oameni de afaceri descurcăreți, în special socrul țarului, boierul I D Miloslavsky, au înființat baterea propriilor monede contrafăcute;) toate impozitele și taxele erau încă adunate în monede de argint, iar salariile, dimpotrivă, au început să fie plătite din ce în ce mai mult în bani de aramă;) în cele din urmă, din cauza dificultăților financiare, guvernul a introdus o nouă taxă "pentru război" Drept urmare, deja la începutul anului valoarea nominală a unei ruble de cupru era de douăsprezece ori mai mică decât cea de argint! La iulie au apărut la Moscova "scrisorile hoților și anonime", în care un număr de membri ai guvernului, în special I D Miloslavsky, F M Rtishchev si V G Shorin, erau numiți "agenți polonezi" și "hoți" Cu aceste "scrisori anonime" un grup mare de arcași și orășeni s-au dus la țar din satul Kolomenskoye de lângă Moscova, cerând extrădarea acestor persoane pentru represalii Între timp, chiar la Moscova, au început pogromurile în curțile acelor boieri și negustori care au fost implicați în această reformă Curțile a doi negustori înstăriți, V G Shorin și S F Zadorin, căruia guvernul i-a externalizat colectarea multor impozite și taxe Potrivit cronicii, odată cu primul lot de petiționari, Alexei Mihailovici a vorbit "PENTRU UN OBIECTUL TINIȘIT ȘI LE-A PROMIS să instige la o anchetă rapidă și o primă represalii" asupra tuturor "lihoimilor și hoților" Totuși, noua mulțime de moscoviți, "bătând nepoliticos în fruntea" Suveranului, a fost împrăștiată cu brutalitate de trei regimente de tir cu arcul În timpul acestei acțiuni, câteva sute de moscoviți au murit, iar în seara aceleiași zile, peste o sută de petiționari au fost sechestrați și spânzurați Potrivit notoriului funcționar fugar al ambasadei Grigory

Karpovich Kotoshikhin, "și în aceleași zile în jurul aceleiași zile, de oameni au fost agățați, iar restul au urlat un decret, torturați și arși și, conform anchetei pentru vinovăție, au tăiat de pe brațe și picioare și de la mâini ȘI la PICIOARE DEGETE, iar Unii au fost bătuți cu biciul, i-au trimis pe toți în orașe lungi, la Kazan și la LstlrAkhan, și la Terki și la Sivir, pentru viața veșnică, și un alt hoț mai mare din aceeași zi, noaptea, a comis un uklz, legându-și mâinile pe spate, punându-l în curțile magice înecate în râul Moscova Potrivit profesorului V I Buganov, autorul cunoscutei monografii "Copper Ret: Moscow "Rebels" of " ( ), nu a fost căutat pentru această revoltă Subiect: MISCĂRILE SOCIALE ÎN RUSIA ÎN SECOLUL XVII precedente în întreaga istorie anterioară a unor astfel de evenimente, întrucât toți moscoviții alfabetizați au fost nevoiți să dea mostre din scrisul lor de mână pentru a le compara cu "foile hoților" care au servit drept semnal pentru începerea Revoltei cuprului, dar instigatorii ei nu au fost găsite niciodată Cu toate acestea, principalul rezultat al noii rebeliuni de la Moscova a fost abolirea treptată a monedei de cupru Mai întâi, în , șantierele de cupru au fost închise în Novgorod și Pskov, apoi monedele de argint au fost reluate la Moscova și Novgorod și toți banii de cupru au fost complet retrași din circulația numerarului și topit pentru nevoile aplicate Principalele probleme ale studierii războaielor țărănești Revoltele urbane și alte demonstrații antiguvernamentale majore, în special campania lui Don ataman Vasily Us împotriva Moscovei (-), au devenit vestigiile uneia dintre cele mai puternice mișcări sociale din istoria Rusiei - Războiul Țăranilor condus de S T Razin Dar înainte de a vorbi despre acest Război Țărănesc, ne vom opri asupra problemelor cheie ale istoriografiei, unde disputa este încă în desfășurare pe o serie de probleme:) Câte războaie țărănești au fost în istoria Rusiei Unii autori (V Mavrodin, V Buganov, A Mankov, A Preobrazhensky, E Podyapolskaya) au susținut că au existat patru războaie țărănești în Rusia - I I Bolotnikova (-), SF Razin (-), K A Bulavin (-) și E I Pugaciov (-) Alți istorici (N Pavlenko, A Stanislavsky) li s-au opus și au crezut în mod rezonabil că mișcările lui I I Bolotnikov și K A Bulavin, nici în scopurile lor, nici în domeniul de aplicare, nici în componența participanților lor, nu au fost războaie țărănești) Care a fost adevărata ideologie a războaielor țărănești Unii autori (V Buganov, M Belyavsky, A Preobrazhensky, E Podyapolskaya) au susținut în mod tradițional că a existat o ideologie țărănească originală, care a avut întotdeauna un caracter antimonarhist și antifeudal Alți istorici (N Pavlenko, A Stanislavsky, L Milov) au crezut mai în mod rezonabil că nu a existat o ideologie țărănească originală înainte de apariția populismului, iar opiniile "ideologice" ale marii majorități a țărănimii ruse erau pur religioase și țariste în natură) Care a fost natura războaielor țărănești Inițial, în istoriografia sovietică a vremurilor istoricului șef marxist, academicianul M N Pokrovsky, s-a stabilit o idee puternică despre natura antifeudală a tuturor războaielor țărănești din istoria Rusiei, deoarece toate aceste războaie au fost a priori revoluții burgheze eșuate Cu toate acestea, mai târziu, această interpretare evident vulgară a marxismului a fost respinsă cu hotărâre, dar însăși caracterizarea războaielor țărănești ca mișcări antifeudale a fost conservată în mod ciudat și există până astăzi în lucrările unui număr de istorici (V Buganov, A Saharov, I Zaichkin) În același timp, recent un număr de istorici cunoscuți (N Pavlenko) spun pe bună dreptate că războaiele țărănești nu au fost niciodată și nu au putut fi mișcări anti-feudale, deoarece întregul set de revendicări ale rebelilor nu a

depășit ideile tradiționale țariste și pe "sloganurile lor politice" a priori este imposibil să se găsească revendicări burgheze elementare Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) privind eliminarea autocrației, acordarea drepturilor și libertăților civile și politice etc Mai mult, războaiele țărănești nu s-au zdruncinat deloc, ci, dimpotrivă, au întărit sistemul feudal-iobăgie, deoarece imediat după suprimarea tuturor mișcărilor și protestelor sociale majore, statul, reprezentat de guvernul țarist, a înăsprit poliția și aparat represiv al puterii atât în centru cât și în regiuni În acest caz, este suficient să amintim celebra reformă provincială ( ), realizată de Ecaterina a II-a imediat după înăbușirea rebeliunii Pugaciov) Care a fost rolul diferitelor clase și moșii în organizarea războaielor țărănești În istoriografia sovietică (V Mavrodin, V Buganov, A Preobrazhensky, E Podyapolskaya) s-a afirmat în mod tradițional că iobagii au fost principala forță motrice a tuturor războaielor țărănești din istoria Rusiei, iar orășenii și cazacii au jucat doar un rol auxiliar al colegilor lor de călători Totuși, în , un articol al profesorului N I Pavlenko "Despre rolul cazacilor în organizarea războaielor țărănești", în care autorul a dovedit convingător că cazacii au fost inițiatorul și principala forță motrice a tuturor războaielor "țărănești" din Rusia Mai târziu, această concluzie destul de îndrăzneață și chiar oarecum inovatoare pentru întreaga știință istorică sovietică a autoritarului profesor din Moscova a fost pe deplin confirmată de profesorii de frunte ai Universității Rostov A P Pronstein și N A Mininkov în monografia lor fundamentală "Războaiele țărănești în Rusia în secolele XVII-XVIII și cazacii Don", publicată în Războiul țărănesc sub conducerea S T Razin (-) În știința istorică, există abordări diferite pentru a determina cadrul cronologic al acestui război țărănesc Unii istorici (V Buganov, A Saharov) o datează în - , pentru că sunt convinși că "acțiunile rebelilor de la bun început au purtat trăsături antifeudale clare și clar exprimate" Alți autori (I Stepanov, N Pavlenko) datează acest război în anii - , deoarece ei cred în mod rezonabil că evenimentele din - au fost o campanie de prădare cu totul tradițională a cazacilor Don "pentru zipuns", adică pradă militară, și nu o mișcare socială "antifeudală" de atunci Inițiatorii razinshchinei au fost cazacii Don, care au trăit pe teritoriile viitoarei Regiuni a cazacilor Don și Novorossiya Originile acestei mișcări ar trebui căutate în particularitățile vieții cazacilor Don, în special în faptul că aceștia nu aveau agricultură arabilă și forma lor tradițională de viață era campaniile militare (de jaf) și apărarea pământurilor lor , comerțul exterior, precum și sare, pește și alte industrii În plus, vastul teritoriu al regiunii Don a fost condus de multă vreme de atamani și maiștri aleși, și nu de guvernatori numiți de la Moscova Guvernul central a fost nevoit să suporte o astfel de stare de lucruri anormală, deoarece era extrem de interesat de serviciile cazacilor Don pentru a proteja granițele de sud ale statului rus de raidurile constante ale otomanilor, nogaiilor, tătarilor din Crimeea și kalmucii Compoziția socială a cazacilor Don era extrem de eterogenă Așadar, în cursurile inferioare ale Donului, locuiau în mod tradițional cazacii ereditari "domovity", care primeau salarii de cereale și praf de pușcă de la Moscova pentru serviciul militar suveran Subiect: MISCĂRILE SOCIALE ÎN RUSIA ÎN SECOLUL XVII În partea superioară a Donului, dimpotrivă, locuiau în principal cazaci de "capră", al căror număr creștea constant în detrimentul iobagilor și iobagilor fugari Acești cazaci "Verkhovsky" au fost cei care au făcut adesea acele campanii de jaf "pentru zipuni" în statele și teritoriile

vecine ale Câmpului Sălbatic, despre care am scris mai devreme Odată cu următoarea astfel de campanie, a început cea mai puternică revoltă a cazacilor Don, care a fost condusă de Stepan Timofeevich Razin (-), care provenea dintr-o familie destul de prosperă de cazaci "casnici" din satul Zimoveyskaya, situat în cursurile superioare ale Donului În mai , după ce a adunat sub stindardele săi vreo mie de cazaci "smuțoși", S T Razin s-a dus la cursurile inferioare ale Volgăi După ce au jefuit aici caravane de negustori bogate, în regiunea Astrakhan și Tsaritsyn, Razintsy au intrat în Marea Caspică, apoi de-a lungul Yaikului s-au urcat pe pluguri până în orașul de graniță Yaitsky și l-au capturat După ce a iernat pe Yaik, în martie S T Razin cu o bandă de cazaci ai săi a coborât pe coasta de vest a Mării Caspice, unde cazacii săi au jefuit cu succes populația multor orașe și sate persane, inclusiv Derbent, Farabad, Rasht și Baku Iarna - Razintsy a petrecut pe Insula Porcilor de lângă Gilan, unde în iunie au învins întreaga flotă a persanului Shah Mammad Khan Și apoi, în august , Razintsy a debarcat în Astrakhan și de acolo s-a dus la Don, în orașul Kagalnitsky, care a devenit principalul lor bastion Între timp, guvernul de la Moscova, după ce a evaluat pericolul și amploarea noii revolte cazaci, a încercat să preia controlul asupra situației de pe Don cu ajutorul cazacilor "iubitori de casă" În acest scop, nobilul duma Ivan Grigorievici Evdokimov, care era un confident al șefului ordinului ambasadorului A L Ordin-Nashchekin Cu toate acestea, S T Razin, după ce a aflat despre misiunea secretă a ambasadorului Moscovei și despre negocierile sale cu atamanul militar Korni-la Yakovlev, a ajuns pe neașteptate la cercul cazacului din Cerkassk, unde l-a executat pe bietul om I G Evdokimov și detronarea atamanului militar K Ya Yakovlev, a preluat puterea În aprilie , detașamentul șapte mii al S T Razin a traversat bazinul hidrografic Volga-Don, a mers la Tsaritsyn și a luat cu ușurință în posesia lui În timpul șederii lor aici, soții Razintsy au câștigat două victorii foarte importante: în primul rând, au învins detașamentul de tir cu arcul guvernatorului I A Lopatin, trimis aici de la Moscova, iar apoi lângă Cherny Yar i-a învins pe arcașii Astrahan, conduși de prințul S I Lvov În iunie , Razintsy au luat cu asalt Astrahanul, unde au ucis toți oamenii "inițiali", conduși de prințul-voievod I S Prozorovsky, iar apoi, lăsând o garnizoană de de oameni în oraș condusă de Ataman Vasily Rodionovich Us, S T Razin s-a întors la Tsaritsyn și de acolo s-a mutat în sus pe Volga În perioada iulie-aprilie , Saratov, Samara, Penza, Syzran, Saransk și multe alte orașe din regiunea Volga de Mijloc au trecut în mod voluntar de partea rebelilor Apoi S T Razin s-a adresat mai întâi populației locale cu celebrele "Scrisori drăguțe", în care a chemat toți iobagii, iobagii și orășenii să se alăture revoltei sale și să pornească o campanie împotriva Moscovei Apropo, mulți istorici sovietici (V Mavrodin, V Buganov, A Preobrazhensky, A Pron-gein) au prezentat tocmai aceste "Scrisori drăguțe" ca principal argument al naturii antifeudale a acestui război țărănesc Totuși, ca același profesor N I Pavlenko, chiar și în această așa-zisă etapă "socială", această răscoală a cazacilor Don nu și-a pierdut deloc caracterul de jaf și prădător Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) În septembrie , armata pestriță a lui Stepan Razin s-a apropiat de Simbirsk Voievodul local, Prințul Ivan Bogdanovich Miloslavsky nu a ispitit soarta și cu garnizoana sa de tir cu arcul de de oameni s-a refugiat în spatele zidurilor puternice de piatră ale Kremlinului Simbirsk Razintsy a luat cu asalt această cetate bine fortificată de patru ori, dar nu a putut să o ia Între timp, guvernul de la Moscova a trimis o armată de multe

mii în Volga sub comanda unui guvernator experimentat, prințul Yuri Nikitich Baryatinsky, care a distrus armata Razin într-o bătălie sângeroasă lângă zidurile Simbirskului Ataman S T Razin, după ce a primit o rană gravă, a mâncat scăpat de pe câmpul de luptă și s-a deplasat cu viteză pe Volga până la Astrakhan, unde, după moartea lui Vasily Us, a fost la conducere un alt Don ataman Fyodor Sheludyak Cu toate acestea, nu și-a atins niciodată scopul propus și a decis să se refugieze în orașul fortificat Kagalnitsky Aici, în aprilie , cazacii "domovity", conduși de atamanul militar K Ya Iakovlev i-a arestat pe Stepan și Frol Razin și i-a trimis sub o "gardă puternică" la Ordinul jafurilor de la Moscova Cercetarea și procesul conducătorilor răscoalei a durat aproximativ două luni, iar la iulie , S T Razin și unii dintre asociații săi au fost încadrați în Piața Roșie din Moscova Între timp, fratele mai mic al căpeteniei executate, Frol, care a promis că va dezvălui un secret teribil despre bogățiile nespuse ale vistieriei Razin, a fost iertat și din nou înaintat Ordinului Detectivilor către capul său, Prințul V S Volynsky, unde a fost supus unor chinuri dureroase timp de câțiva ani, dar fără să spună nimic detectivilor suverani, a fost executat în Între timp, în noiembrie , a căzut ultimul bastion al rebelilor - orașul Astrakhan, unde câteva mii de oameni Cazacii Don, conduși de ataman, au stabilit F I Sheludyak, care a fost spânzurat de prințul Ya N Odoievski în Tema: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Plan: Principalele direcții ale politicii externe Războiul de la Smolensk (-) Aderarea Siberiei de Est și a Orientului Îndepărtat Războiul de eliberare națională al Rusiei Mici împotriva Poloniei (-) Războiul ruso-polonez (-) și războiul ruso-suedez (-) Relaţiile ruso-crimeo-otomane Campaniile de Crimeea (-) și Azov (-) Principalele direcții ale politicii externe Politica externă a Rusiei de-a lungul întregului secol al XVII-lea a vizat rezolvarea a patru sarcini principale:) întoarcerea tuturor pământurilor rusești originare care făceau parte din Commonwealth;) asigurarea unei ieșiri sigure la Minge Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Marea Tiy, pierdută după tratatul de pace Stolbovsky;) asigurarea securității de încredere a granițelor sudice și a luptei împotriva Hanatului Crimeea și a Imperiului Otoman pentru accesul la Marea Neagră și) avansarea în continuare în Siberia și Orientul Îndepărtat Războiul de la Smolensk (-) După moartea bătrânului rege polonez Sigismund al III-lea Vasa, în iunie , la inițiativa Patriarhului Filaret, a fost convocat Zemsky Sobor, care a hotărât să declanșeze un nou război cu Polonia pentru întoarcerea pământurilor Smolensk și Cernigov În august , o armată rusă destul de puternică a fost trimisă la Smolensk, a cărei coloană vertebrală era formată din trei regimente de cavalerie locală - Bolșoi (voievodul Mihail Borisovici Shein), Peredovaya (voievodul Semyon Vasilyevich Prozorovsky) și Storozhevoy (voievodul Bogdan Mikhailovich) și Storozhevoy (voievodul Bogdan Mikhailovich) Regimente ale noului sistem sub o echipă de patru colonoli străini - Alexander Leslie, Hans Fuchs, Jacob Haresleben și Thomas Sanderson În toamna anului , armata rusă, după ce i-a învins pe polonezi și pe cazacii Zaporizhzhya, a capturat destul de repede Nevel, Roslavl, Serpeysk, Starodub, Trubcevsky, Sebezh și Pochep și deja la începutul lunii decembrie a început asediul Smolenskului, a cărui apărare a fost ținut de garnizoana poloneză sub comanda hatmanului A Gonsevsky Cu toate acestea, din cauza absenței complete a armelor grele, asediul Smolenskului a fost în mod clar amânat Între timp, prin înțelegere cu Varșovia, tătarii din Crimeea au făcut un raid devastator în ținuturile Ryazan, Belevsky, Kaluga, Serpuhov, Kashirsky și alte raioane sudice

ale țării, drept urmare voievodul M B Shein a început o dezertare în masă a oamenilor de serviciu din "patrie", care s-au grăbit să-și salveze moșiile devastate După cum unul dintre martorii oculari ai acelor evenimente a raportat mai târziu la Moscova, "copiii boierilor din sudul Ucrainei, văzând războinicul tdtar, că multe moșii și patrimonii au fost bătute, iar mame, soții și copii au fost prinși în întregime, împrăștiat din Smolensk, și a rămas sub Smolensk cu boierul și guvernatorul sunt puțini oameni Între timp, chiar în Polonia, s-a încheiat o criză dinastică prelungită și s-a înrădăcinat pe tron fiul cel mare al lui Sigismund al III-lea Vladislav GV (-), care, în fruntea unei armate mari, s-a grăbit în ajutorul asediatului Smolensk În septembrie , armata poloneză l-a forțat pe M B Sheina a ridicat asediul Smolenskului și apoi a înconjurat rămășițele trupelor sale la est de Nipru În februarie , suferind de lipsă de provizii și muniție, voievodul M B Shein a capitulat, lăsând inamicului toată artileria de asediu și proprietatea taberei Apoi Vladislav s-a mutat la Moscova, dar după ce a aflat că apărarea capitalei era ținută de armata rusă, condusă de prinții D M Pozharsky și D I Cherkassky, s-a așezat la masa negocierilor, care s-a încheiat în iunie odată cu semnarea tratatului de pace Polyanovsky Conform termenilor acestui acord:) Vladislav a renunțat la pretențiile la tronul Rusiei și l-a recunoscut pe Mihail Fedorovich Romanov ca țar legitim al Rusiei;) Polonia a recâștigat toate orașele Smolensk și Cernihiv;) Moscova a plătit Varșoviei o contribuție militară uriașă de de mii de ruble Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) După moartea tatălui său Filaret, Marele Suveran a suportat grea înfrângere din Războiul Smolensk cu o durere deosebită, deoarece își aminteau încă perfect circumstanțele răsturnării lui Vasily Shuisky după dezastrul militar din apropierea satului Klupshno din iunie asistenții Artemy și Vasily Izmailov au fost decapitati în Piața Roșie din Moscova Aderarea Siberiei de Est și a Orientului Îndepărtat La scurt timp după sfârșitul Epocii Necazurilor, înaintarea intensivă a oamenilor "dornici" ruși și a cazacilor în regiunile neexplorate ale Siberiei și Orientului Îndepărtat a continuat În , aici a fost fondată închisoarea Ienisei, zece ani mai târziu cazacii au tăiat închisoarea Krasnoyarsk ( ), apoi Bratsky ( ), Kirensky ( ), Yakutsky ( ), Verkholensky ( ) și alte fortărețe și închisori au apărut, care au devenit fortărețe ale poporului rus în Siberia de Est și Orientul Îndepărtat Înaintarea rușilor în Siberia și Orientul Îndepărtat a avut loc în două moduri tradiționale Prima rută se întindea de-a lungul mărilor aspre ale Oceanului Arctic, iar cea de-a doua trecea de-a lungul granițelor sudice ale Siberiei și China vecină În - Vasily Danilovici Poyarkov, șeful scris al închisorii Iakut, cu un mic detașament de cazaci și arcași, a făcut o mare expediție în sudul închisorii sale și timp de doi ani a explorat în detaliu malurile râurilor Zeya și Shilka Apoi, coborând Amurul cu mai multe bărci fluviale, a intrat în Marea Okhotsk și a explorat o parte semnificativă a coastei sale de vest În V D Poyarkov a fondat închisoarea Okhotsk pe coasta de vest a Oceanului Pacific, apoi s-a întors înapoi la Yakutsk În , fostul Ustyuzhan Semyon Ivanovich Dezhnev, care a devenit cazac siberian prin voința destinului, a navigat pe mările nordice aspre cu bărci mici și a făcut o descoperire geografică remarcabilă, stabilind că există o strâmtoare marină între continentele american și asiatic, numită mai târziu Strâmtoarea Vitus Bering În - Un alt comerciant Ustyug, Erofey Pavlovich Khabarov, a cucerit pământuri bogate de-a lungul Amurului și a fondat aici mai multe închisori și fortărețe la granița cu China,

inclusiv închisoarea Albazinsky Mici detașamente guvernamentale și bande de cazaci neînfricați și oameni "dornici" au luat parte la expedițiile militare siberiene De obicei, au numărat doar câteva zeci și mult mai rar - câteva sute de oameni De regulă, aceste detașamente militare erau echipate fie cu Ordinul Siberian, care, la rândul său, era condus de prințul A N Trubetskoy și sensul giratoriu R M Streshnev, sau administrația locală a voievodatului Cu toate acestea, adesea comercianții înșiși au echipat expedițiile militare pentru blănuri prețioase siberiene cu fondurile și economiile lor personale Detașamentele ruse s-au deplasat destul de repede de-a lungul râurilor furtunoase și formidabile siberiene și au impus tribut ("yasak") sub formă de "junk moale" (blanuri) numeroaselor triburi locale - Chukchi, Tungus, Itelmen, Buryats, Yakuts, Daurs, Nenets și Ducheri care au trăit în condițiile sistemului tribal sau descompunerea acestuia Înarmați cu un "noe de foc", cazacii siberieni, arcașii și oamenii "vânători" au subjugat cu ușurință pe cei mici, împrăștiați Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Triburile siberiene, care erau în permanență în război între ele, și numai buriații, supuși triburilor mongole vecine, au opus o rezistență serioasă trupelor ruse Trebuie spus că în istoriografia rusă a secolului anterior (G Miller, S Solovyov, V Klyuchevsky), actul de unire a Siberiei și a Orientului Îndepărtat cu statul rus a fost întotdeauna interpretat ca cucerirea acestor teritorii Totuși, mai târziu, datorită muncii lui S V Bakhrushina, A A Preobrazhensky, A P Okladnikova, G A Leontieva și alți istorici sovietici, această idee eronată a fost depășită și adevăratul proces de dezvoltare economică a părții asiatice a Rusiei a fost dezvăluit de primii exploratori ruși Până la sfârșitul secolului al XVII-lea, numărul garnizoanelor din câteva zeci de închisori și fortărețe siberiene abia depășea - de mii de militari și cazaci Prin urmare, detașamentele rusești nu au reușit niciodată să avanseze în cursurile superioare ale Ob și Yenisei, unde hoarda Kalmyk și Yenisei Kirghiz, supuși mongolilor, le-au blocat calea În plus, în regiunea Amur, Rusia s-a ciocnit cu China vecină, unde a condus dinastia Manchu Qing Principalele operațiuni militare împotriva Manchus au avut loc lângă zidurile orașului Albazinsky Inițial, armata chineză a distrus această fortăreață de graniță de pe râul Amur, dar rușii au restaurat rapid fortificațiile distruse și au apărat-o eroic de vecinul lor formidabil timp de un an întreg Cu toate acestea, când forțele părților opuse s-au secat, s-au așezat la masa negocierilor, la care delegația rusă a fost reprezentată de vicleanul Fiodor Alekseevici Golovin, trimis personal de prințul V V Golitsyn "în daurs PENTRU contracte ȘI calmarea certurilor CHINEZULUI BOGDYKHAN", grefierul ambasadei Semyon Ivanovich Kornitsky și guvernatorul Nerchinsk Ivan Evstafievici Vlasov În , Rusia și China au semnat Tratatul de pace de la Nerchinsk, conform căruia trupele ruse au părăsit ținuturile ocupate anterior din cursurile superioare ale Amurului și s-au retras la izvoarele râului Lena Cu toate acestea, în aproape un secol, de la campania lui Yermak (-) până la războiul cu China (-), Rusia a căpătat un punct de sprijin în vastele întinderi ale Siberiei de Est și Orientului Îndepărtat și s-a transformat într-o mare putere eurasiatică Motivele unei dezvoltări atât de rapide a acestei regiuni vaste au fost diverse În mod tradițional, toți istoricii disting trei dintre ele:) cazacii și oamenii "vânători" erau foarte pasionați și, în ciuda condițiilor climatice dure, a dificultăților incredibile și a amenințării constante la adresa vieții lor, s-au mutat intenționat și metodic spre est;) s-au mutat în Siberia și Orientul Îndepărtat, nu au depășit "peisajul de

hrănire" familiar lor, adică văile tradiționale ale râurilor;) Coloniștii ruși și administrația voievodatului, interesați de fluxul regulat de prețioase "juniuri moale" în vistieria suveranului, au stabilit destul de ușor contacte fructuoase și pașnice cu triburile locale siberiene, fără a încălca modul lor de viață și fără a le extermina, ca conchistadorii spanioli și portughezi și englezii "civilizați" de pe continentul american Cu toate acestea, o împrejurare importantă a fost faptul că poporul rus și-a adus în această regiune tradițiile unei comunități vecine (teritoriale) cu autoguvernare seculară, în cadrul căreia a avut loc o încorporare naturală și nedureroasă a triburilor locale siberiene în "rușii" nevăzuți până acum lume" Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Războiul de eliberare națională al Rusiei Mici împotriva Poloniei (-) Până la sfârșitul Războiului de la Smolensk (-), situația din provinciile ruse ale Commonwealth-ului a început să se înrăutățească brusc, pe măsură ce nobilii și magnații polonezi și locali mici catolici din Rusia au început să supună populația rusă locală unor dureri sociale, naționale și opresiunea religioasă, unde un strat special era alcătuit din cazaci Toți cazacii locali au fost împărțiți în oraș sau regiment și inferior sau Zaporozhye Primii locuiau pe malul stâng, în mijlocul Niprului și se numărau oficial printre cazacii "înregistrați" care se aflau în slujba coroanei poloneze Cazacii orașului, care primeau salarii de la vistieria regală pentru îndeplinirea serviciului de frontieră, erau conduși de hatmani aleși, dar aprobați de Varșovia, hatmani, colonele, maiștri și căpitani Cazacii Nizovsky locuiau pe insulele de dincolo de repezirile Niprului de pe teritoriul Sichului Zaporozhian, care a apărut la granițele cu Hanatul Crimeei la mijlocul secolului al XVI-lea Formal, cazacii din Zaporizhzhya au fost considerați, de asemenea, supuși coroanei poloneze, deși erau independenți de facto de Varșovia și au fost decise toate problemele, inclusiv alegerea unui ataman și a unui funcționar militar, deciziile privind organizarea de campanii militare și raiduri de jaf în statele vecine pe Rada de arme combinate Atamanul, care avea puteri nelimitate în timpul campaniilor militare, era subordonat tuturor căpeteniilor și colonelilor kureni aleși La sfârșitul secolului al XVI-lea coroana poloneză, interesată vital să oprească campaniile de pradă ale cazacilor, precum și serviciile lor de a proteja granițele sudice de raidurile constante ale tătarilor din Crimeea, a început să cocheteze cu elita maiștrilor, care a fost inclusă în categoria de cazaci "înregistrați" Cu toate acestea, marea majoritate a cazacilor - cazaci "descărcați", al căror număr creștea constant din cauza iobagilor și iobagilor ruși fugari, încă nu recunoșteau puterea Varșoviei Prin urmare, aici au izbucnit din când în când revolte puternice sub conducerea hatmanilor Kosh Zaporozhye K Kosinsky (-), S Nalyvaiko (-), Ya Wart (-), T Tryasyla ( )), I Sulima ( ), P Pavlyuk ( ) ş a Adevărat, după înăbușirea ultimei răscoale, aici s-a menținut un armistițiu instabil timp de un deceniu întreg, pe care nobilii polonezi l-au numit "pace de aur", dar era calmul dinaintea furtunii O nouă etapă în lupta poporului rus împotriva opresiunii sociale, naționale și religioase a Pan Poloniei este asociată cu numele lui Bogdan Mihailovici Hmelnițki (-), care în anii ultimei revolte a cazacilor din Zaporizhzhya a servit ca un funcţionar militar Pentru implicarea sa în această revoltă, a fost înlăturat din postul său și numit cu retrogradare ca centurion la granița Chigirin Aici, în , a avut un conflict puternic cu șeful local Pan A Chaplinsky, care l-a forțat să fugă în Zaporizhzhya Sich La începutul anului , la Rada All-

Arms, B M Hmelnițki a fost ales hatman al armatei Zaporizhzhya și le-a cerut cazacilor din Zaporizhzhya și micilor săteni ruși să înceapă o luptă de eliberare națională împotriva Pan Poloniei În aprilie-septembrie , cazacii au învins armatele hatmanilor coroanei N Pototsky, M Kalinovsky și I Vyshnevetsky în luptele de lângă Zhovti Vody, Korsun și Pilyavets, apoi au eliberat aproape întregul teritoriu al Podoliei și Voliniei Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII În acest moment, regele Vladislav al IV-lea (-) a murit la Varșovia și fratele său mai mic, cardinalul polonez Jan II Casimir (-), care l-a propus pe B M Hmelnițki să încheie un armistițiu Hatmanul Zaporozhye a acceptat această ofertă a părții poloneze și și-a retras armata la Kiev, unde a intrat solemn în decembrie În martie B M Hmelnițki, care căuta aliați în lupta împotriva coroanei poloneze, l-a trimis pe colonelul S A la Moscova Muzhilovsky cu un mesaj personal către țarul Alexei Mihailovici, în care i-a cerut să ia "Armata Zaporizhzhya sub mâna înaltă suverană" și să-i ofere toată asistența posibilă în lupta împotriva Poloniei Acest mesaj a fost primit favorabil la Moscova, iar din ordinul țarului, primul ambasador rus, grefierul Dumei G I Unkovsky, care a semnat cu B M Khmelnitsky următorul acord:) Deoarece Moscova este în prezent forțată să respecte termenii Tratatului Polyanovsky ( ), nu va putea încă să înceapă un nou război cu Polonia, dar va oferi toată asistența posibilă hatmanului Zaporozhye cu finante si arme;) Moscova nu va obiecta dacă, la cererea cazacilor, cazacii Don vor lua parte la ostilitățile împotriva coroanei poloneze Între timp, Ian II Casimir a reluat ostilitățile împotriva lui B M Hmelnițki, dar în august armata poloneză a fost învinsă lângă Zborov și a fost forțat să declare "Grația Majestății Sale Regale Armata Zaporizhzhya asupra punctelor propuse în petiția lor" Esența acestor privilegii era următoarea:) Varșovia a recunoscut oficial B M Hatmanul Hmelnițki al armatei Zaporizhzhya;) Varșovia ia dat controlul provinciilor Kiev, Bratslav și Cernihiv;) Pe teritoriul acestor voievodate, a fost interzisă încartierarea trupelor coroanei poloneze, totuși, nobilimea poloneză locală a primit dreptul de a se întoarce în posesiunile lor;) Numărul cazacilor înregistrați în serviciul coroanei poloneze a crescut de la la de mii de sabii Desigur, B M Hmelnițki a încercat să profite la maximum de armistițiul rezultat pentru a găsi noi aliați în lupta împotriva coroanei poloneze Obținând sprijinul Moscovei, unde ideea unei alianțe cu hatmanul Zaporizhzhya a fost susținută la Zemsky Sobor în februarie , și Bakhchisaray, care a intrat într-o alianță militară cu cazacii, B M Hmelnițki a reluat ostilitățile împotriva Poloniei Dar în iunie , lângă Berestechko, din cauza trădării ticăloase a hanului din Crimeea Islam Giray, cazacii din Zaporizhzhya au suferit o înfrângere zdrobitoare și au fost nevoiți să se așeze la masa negocierilor În septembrie , părțile în război au semnat Tratatul de la Bila Tserkva, în condițiile căruia:) hatmanul din Zaporojie a fost privat de dreptul la relații externe;) În administrația sa a rămas doar Voievodatul Kiev;) Numărul cazacilor înregistrați a fost din nou redus la de mii de sabii Cu toate acestea, noua lume s-a dovedit a fi și mai puțin durabilă decât cea anterioară, iar ostilitățile au fost reluate în curând În mai B M Hmelnițki a învins armata hatmanului M Kalinovsky lângă Batog, iar în octombrie a învins armata colonelului S Makhovsky în bătălia de la Zhvanets Drept urmare, Ian II Casimir a fost forțat să semneze tratatul de pace Jvanețki, care reproducea exact toate condițiile "favoarei Zborovsky" care i-au fost acordate în Între timp, în octombrie , a avut loc la Moscova un nou Zemsky Sobor, la care, potrivit unei noi, a cincea la rând, petiția ambasadorilor

hatmanului K I clocotind, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) CA Muzhilovsky, I E Vygovsky și G G Gulyanitsky a fost aprobată de drept decizia finală privind adoptarea armatei Zaporizhzhya sub "mâna înaltă" a țarului rus și începutul războiului cu Polonia Pentru a oficializa această decizie, B M Khmelnitsky, Marea Ambasada a fost trimisă ca parte a boierului V V Buturlin, okolnichikh I V Alferov și A M Matveev și funcționarul Duma L V Lopukhin În ianuarie , la Pereyaslavl a avut loc Rada cu toate armele, la care au fost aprobate oficial toate articolele tratatului, care a determinat condițiile pentru reunificarea Micii Rusii cu Rusia și pe hatmanul însuși, colonei, maiștri și reprezentanți ai Orașele "Cerkasy" au depus jurământul de a fi "supuse veșnice ale maiestății sale regale All-Russian și ale moștenitorilor săi În martie , la Moscova, în prezența țarului Alexei Mihailovici, ai Dumei Boierești, ai Catedralei Consacrate și a ambasadorilor hatmani, colonelei S Z Bogdanovich și P I Teteri a semnat un tratat istoric de reunificare a pământurilor rusești originale cu Rusia În conformitate cu "Articolele din martie":) Pe întreg teritoriul Rusiei Mici, a fost păstrat fostul sistem administrativ, adică sistemul militar-regimental de guvernare, "astfel încât armata Zaporizhzhya însăși a fost aleasă hetman și a informat Maiestatea Țarului pentru ca Majestatea Țarului a -a să nu aibă probleme, după acel vechi obicei militar) "În Armata Zaporizhzhya, care și-a restrâns drepturile și avea libertățile în case și în curți, astfel încât nici voievodul, nici războinicul, nici administratorul nu au intrat în curțile militare",) "Armata Zaporizhian, între , ca să fie mereu plin urlat", etc Mai mult, ceea ce este deosebit de interesant, în "Articolele de martie" s-a precizat în detaliu cuantumul specific al salariului suveranului și a averilor întregii elite cazaci, în special grefierului militar, judecătorilor militari, colonelii militari, căpitanii de regiment și centurionii Trebuie spus că în istoriografia modernă ucraineană și în conștiința publică largă a multor "ucraineni" există un mit persistent despre existența unei forme speciale de guvernare republicană în Rusia Mică (Hetmanate), care s-a manifestat în mod vizibil în imaginea unui stat cazac liber Cu toate acestea, chiar și un număr de istorici ucraineni moderni (V A Smoliy, N N Yakovenko) spun, pe bună dreptate, că în așa-numita "Republică Cazacă" elemente vizibile ale autoritarismului terry și stăpânirii oligarhice au fost prezente într-o măsură mult mai mare, mai ales în perioadele hetmanului B M Hmelnițki, I E Vygovsky, Yu B Hmelnițki și P I Teteri Mai mult decât atât, practic toți concurenții la buzduganul hatmanului, demonstrându-și în exterior angajamentul față de ideile de subordonare a puterilor hatmanului "voinței colective" a armatei Zaporizhian, au făcut de fapt toate eforturile pentru a extinde limitele autoritarismului lor și chiar a transfera buzduganul hatmanului prin moştenire Mai mult, profesorul N N Yakovenko a declarat direct că era sub conducerea lui B M Hmelnytsky în "Hetmanat" a fost instituită o dictatură militară, deoarece toate posturile de conducere de aici erau ocupate exclusiv de maistru militar De asemenea, este bine cunoscut faptul că mulți mici hatmani ruși, după venirea la putere, au dus o politică de teroare împotriva tuturor oponenților politici De exemplu, același I E Vygovsky a executat abia în iunie pe colonelul Pereyaslav Ivan Sulima, pe colonelul Korsun Timofey Onikienko și peste o duzină de centurioni de regiment Prin urmare, fugind de teroarea hatmanului, colonelul Uman a fugit din Mica Rusia Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Ivan Bespaly, colonelul Pavolotsky Mihail Sulici, generalul Yesaul Ivan Kovalevsky, hatmanul interimar

Yakim Samko și mulți alții De asemenea, referințele constante ale independentiștilor ucraineni cu privire la statutul național-autonom special al Ucrainei din Stânga (Rusia Mică) ca parte a regatului moscovit nu sunt consistente, deoarece în realitate nu era o proprietate națională sau regională, ci o proprietate militară autonomie, rezultată din poziţia specială de frontieră a ţinuturilor Micul Rus şi Novorossiysk situate la graniţele cu Hanatul Crimeei şi Commonwealth Exact aceeași autonomie de clasă militară a existat în ținuturile trupelor cazaci Don și Yaitsk, care, la fel ca cazacii Zaporizhzhya, au efectuat serviciul de frontieră la granițele de sud ale regatului moscovit și apoi Imperiul Rus Războiul ruso-polonez (-) și războiul ruso-suedez (-) Luând armata Zaporizhzhya sau Hetmanatul sub "mâna înaltă", țarul Alexei Mihailovici, desigur, a ținut cont de inevitabilitatea războiului cu Polonia, așa că această decizie a fost luată numai atunci când armata rusă a putut începe un nou război cu ea dușman vechi și puternic Noul război ruso-polonez a început în mai , când armata rusă de de oameni a pornit o campanie în trei direcții principale: însuși țarul Alexei Mihailovici, în fruntea forțelor principale, s-a mutat de la Moscova la Smolensk, prințul A N Trubetskoy cu regimentele sale au pornit din Bryansk pentru a se conecta cu trupele lui Hetman B M Hmelnițki, iar boierul V B Sheremetiev din Putivl a mers să se conecteze cu cazacii Zaporizhzhya Pentru a preveni eventuala intervenție a turcilor și a tătarilor din Crimeea, în același timp, a fost trimis la Don boierul V A Troekurov cu un ordin către cazacii Don de a păzi vigilent granițele Crimeei și, dacă este necesar, de a se opune inamicului În timpul campaniei militare din , armata rusă și cazacii din Zaporojie, provocând o serie de înfrângeri majore armatei poloneze, au luat Smolensk, Dorogobuzh, Roslavl, Polotsk, Gomel, Orșa, Shklov, Uman și alte orașe din Belarus și Rusia Mică Campania militară din s-a dovedit a fi, de asemenea, extrem de reușită pentru armata rusă, care a provocat o serie de înfrângeri majore polonezilor și a capturat Minsk, Grodno, Vilna, Kovno și a mers la Brest Dar până în vara anului , situația de pe teritoriul Rusiei Mici s-a complicat serios, deoarece o parte din bătrânii cazaci, care nu au recunoscut deciziile Radei Pereyaslav, au sprijinit nobilimea poloneză și hatmanul coroană S Pototsky a reușit să adune și să echipeze o nouă armată Cu toate acestea, deja la mijlocul lunii iunie , regimentele selectate ale B M Hmelnițki, A N Trubetskoy și V V Buturlin i-a învins pe polonezi de lângă Lvov, iar orașul însuși a fost încercuit Între timp, noul han din Crimeea Mohammed Giray a decis să ajute Varșovia și a invadat granițele Ucrainei poloneze, dar tătarii au fost înfrânți în regiunea Ozernaya și s-au retras în grabă acasă După aceste evenimente, regele polonez Ian II Casimir a fugit în panică în Silezia, iar hatmanul lituanian J Radziwill a dezertat la regele suedez Carol X Gustav, care a început Marele Război Nordic (-) cu coroana poloneză un an în urmă Înfrângerea militară zdrobitoare a Poloniei a fost folosită cu pricepere la Stockholm și deja la sfârșitul anului armata suedeză a capturat Poznan, Cracovia, Varșovia Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) si alte orase ale vecinului sudic Această situație a schimbat radical cursul evenimentelor ulterioare Nedorind să întărească poziția Suediei în regiunea baltică importantă din punct de vedere strategic, sub presiunea șefului Ordinului Ambasadoral A L Ordin-Nashchekin și Patriarhul Nikon Alexei Mihailovici au declarat război Stockholmului și în mai armata rusă s-a mutat în grabă în Marea Baltică Începutul unei noi campanii suedeze s-a dovedit a fi de mare succes pentru armata rusă, iar în doar o lună a

cucerit Dinaburg și Marienburg și a început asediul Riga Cu toate acestea, la începutul lunii octombrie, după ce a primit vestea că Carol al X-lea pregătește o campanie în Livonia, asediul Riga a trebuit să fie ridicat și retras la Polotsk În această situație, în octombrie , Moscova și Varșovia au semnat armistițiul de la Vilna și au început operațiuni militare comune împotriva armatei suedeze, care până atunci preluase controlul asupra unei părți semnificative a teritoriului polonez Această împrejurare l-a speriat foarte mult pe B M Hmelnițki și în februarie a intrat într-o alianță militară cu regele Suediei Carol al X-lea, trimițând de cazaci din Zaporozhi pentru a-și ajuta noii aliați Aflând acest lucru, polonezii au informat imediat Moscova despre acest fapt, de unde la B M Hmelnițki a fost trimisă o misiune a ambasadei condusă de boierul B M Khitrovo, care l-a găsit pe hatmanul Zaporozhye deja grav bolnav Încercând să se justifice în fața ambasadorului țarului, a povestit că, în februarie , trimisul regal, colonelul S Venevski, a venit la Cigorin și i-a propus să treacă de partea regelui, așadar "din cauza unor astfel de vicleni și ierarhi, am lansat o parte a Armatei Zlporozhsky împotriva polonezilor" Datorită acestor motive evident deznădăjduite, B M Hmelnițki a refuzat să-și amintească cazacii de pe frontul polonez, dar cazacii înșiși, după ce au aflat că campania lor nu a fost de acord cu Moscova, s-au întors singuri și i-au declarat maistrului lor: cum au văzut oamenii spațiu și multă bogăție în spatele apărării statului, și s-au îmbogățit, așa că vreau să urle ca niște domni încrezători Totodată, în februarie , armata suedeză a intrat în ofensivă în Livonia, iar la Moscova a fost adoptată o sentință boierească "de a face comerț cu tot felul de merlemy pentru a aduce la pace suedezii" În această situație, trupele ruse au intrat în defensivă și au înlăturat armata lui M Delagardie lângă Iuriev și Gdov, unde în septembrie Prințul I A Khovansky i-a învins pe războinicii suedezi și a recăpătat inițiativa strategică Între timp, conform testamentului lui B M Hmelnițki, care a murit în august , buzduganul hatmanului a fost predat fiului său, Iuri, în vârstă de ani Cu toate acestea, din cauza copilăriei sale, maistrul cazac, după ce a convocat o nouă Radă a armelor combinate la Cigorin, a predat puterile hatmanului grefierului general al armatei Zaporizhzhya, Ivan Evstafievici Vyhovsky, care a trădat în curând Moscova și în iunie a semnat pacea Gadyach tratat cu Varşovia Potrivit acestui acord, Hetmanatul sub denumirea de "Marele Ducat al Rusiei" făcea parte din Commonwealth ca parte egală a acestui stat, dotat cu autonomie internă În același timp, toate proprietățile și fostele pământuri din Mica Rusie au fost returnate nobilității poloneze și Bisericii Catolice Inițial, articolele acestui acord au fost primite cu entuziasm de către maistrul "ucrainean" Cu toate acestea, când au fost aprobate în Sejm polonez, multe dintre aceste articole au fost respinse de magnații și nobilii polonezi, iar Tratatul Hadiach a fost ratificat într-o formă foarte restrânsă Cu toate acestea, noul Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Chenny Pan I E Vyhovsky, după ce și-a asumat titlul de "Marele Hetmund al Principatelor Ruse", a dezertat de partea Varșoviei și, împreună cu aceasta, a început ostilitățile active împotriva Rusiei Apropo, noul titlu al hatmanului Zaporizhzhya este unul dintre cele mai teribile secrete ale "istoriografiei ucrainene" moderne, deoarece le distruge complet întregul concept nebun despre existența unui stat cazac ucrainean "independent" și despre vechiul "ucrainean" oameni", care se presupune că nu au nimic de-a face cu blestemații de katsap și moscoviții nu au avut În august , hatmanul I E Vygovsky, lovind pe neașteptate spatele trupelor ruse, a luat Poltava,

Dubna și Gluhov, ceea ce a complicat extrem de situația de pe "frontul ucrainean" Prin urmare, armata rusă a oprit de urgență ostilitățile împotriva suedezilor, iar la sfârșitul lunii decembrie , prințul I S Prozorovsky a încheiat un armistițiu de trei ani cu ambasadorii suedezi la Veliesar, conform căruia toate pământurile cucerite din Marea Baltică au fost transferate la Stockholm, care mai târziu avea să fie consacrat în Tratatul de pace de la Kardis, semnat în iunie La începutul anului , armata noilor Crimeea sub comanda lui I E Vygovskogo și Mohammed-Giray au provocat o înfrângere majoră trupelor ruse de lângă Konotop, unde cea mai bună parte a cavaleriei locale, condusă de prințul A N Trubetskoy Cu toate acestea, Mica Rusia de pe malul drept a ieșit în curând împotriva hatmanului Zaporizhzhya, care a fost susținut în curând în malul stâng Ca urmare, I E Vygovsky a fugit la Varșovia în panică, iar colonelul Uman Ivan Fedorovich Bespaly a fost ales noul hatman al armatei Zaporizhzhya, care a fost înlocuit câteva luni mai târziu de Yuri Bogdanovich Hmelnitsky - o persoană absolut mediocră și nesemnificativă, care suferea de excese cronice În știința istorică modernă și jurnalismul ucrainean (T Yakovleva, N Yakovenko, O Buzina), evenimentele din Ucraina poloneză care s-au desfășurat după moartea lui B M Khmelnytsky și a durat exact treizeci de ani (-) sunt denumite în mod tradițional termenul foarte încăpător și extrem de precis "Ruine" Mai mult, majoritatea acestor autori, inclusiv separatiștii ucraineni înșiși, îl caracterizează pe bună dreptate drept un Război Civil, care a avut consecințe catastrofale pentru toate ținuturile Micilor Ruse Deși, un număr de candidați moderni ai științelor ucrainene neagă categoric această caracteristică și susțin că a fost fie revoluția națională ucraineană (V Smoliy, V Stepankov), fie o luptă fatidică pentru înființarea unui stat cazac independent (T Chukhlib) , Yu Mitsyk) Cu toate acestea, toate aceste aprecieri sunt în mod clar de natură speculativă și nu sunt deloc de acord cu fapte cunoscute, care au fost recunoscute chiar și de astfel de piloni ai separatismului ucrainean precum N M Kostomarov și M S Grușevski Participarea activă la acest război civil, care a fost de o natură absolut lipsită de principii a luptei pentru putere, a fost prezentă de diferite grupuri de maiștri ale cazacilor din Zaporizhzhya și ale Micii nobili rusești, conduse de hatmanul I E Vyhovsky (-), apoi hatmanul I F Bespaly ( ), apoi hatmanul Yu B Hmelnițki (-), care, încălcând constant toate înțelegerile cu Moscova, a început să se repezi ca niște prostituate politice între Varșovia și Istanbul, încheiend cu ei diverse alianțe militare și politice În această situație, în , a fost creat la Moscova Micul ordin Rus, care era condus de boierul P M Saltykov, din moment ce situația internă din Ucraina poloneză, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) de fapt a scăpat de sub controlul unei administrații foarte slabe a hatmanului Până la sfârșitul anului , Mica Rusia a fost de facto împărțită în două părți: colonelul Pereyaslav Pavel Ivanovich Teterya (-), care a fost apoi înlocuit de generalul Yesaul Petr Dorofeevici Doroșenko (-), a devenit hatmanul dreptei banca (poloneză) Rusia Mică, iar hatmanul Rusiei Mici de pe malul stâng a fost ales ataman Ivan Martynovich Bryukhovetsky (-), care a fost înlocuit ulterior de colonelul Cernigov Demyan Ignatievich Mnogohrishny (-) În același timp, întreaga elită a hatmanului și maistrul regimentului nu numai că s-au luptat între ei, ci au condus și ostilități active pe "fronturile" polonez, Crimeea și Rusia În ianuarie , Jan Casimir a întreprins ultima ofensivă împotriva Micii Rusii de pe malul stâng, dar lângă Gluhov a fost învins de hatmanul I M Bryukhovetsky, care a făcut un raid de succes pe malul drept al

Niprului, unde i-au capturat pe Kanev și Cerkassy Între timp, chiar în Polonia, o parte a nobilii s-a răzvrătit împotriva lui Jan Casimir, iar în această situație Varșovia a oferit Moscovei să înceapă negocieri de pace, care s-au încheiat în ianuarie cu semnarea armistițiului Andrusovo pentru , ani În condițiile acestui armistițiu:) Polonia a recunoscut ținuturile Smolensk, Cernigov, Starodub și Seversky pentru Rusia;) Polonia a recunoscut toată Rusia Mică de pe malul stâng și Kiev drept Moscova;) Rusia a returnat Poloniei toate cuceririle sale în Belarus și Lituania;) Zaporizhzhya Sich a trecut sub controlul comun al Rusiei și Poloniei "pentru o legătură κχ comună de la avansul VdsurmAnsky sid";) Ambele părți și-au asumat obligația de a oferi asistență militară cazacilor din Zaporojie în cazul unui atac asupra țărilor lor de frontieră de către tătarii din Crimeea Mai târziu, în , când amenințarea otomană avea să devină o bătaie de cap constantă pentru toată Europa catolică, sub presiunea curții austriece, între Varșovia și Moscova avea să fie semnată celebra "Pace eternă", care avea să stabilească de drept toate condițiile armistițiul de la Andrusovo, care a devenit un punct de cotitură în istorie relații vechi de secole și extrem de dificile ruso-polone În același timp, trebuie subliniat că în prezent armistițiul Andrusovo a devenit foarte ambiguu evaluat în știința istorică De exemplu, toți independentiștii ucraineni cred că, prin încheierea acestui armistițiu, Rusia și-a încălcat cu perfidă toate obligațiile față de "partea ucraineană" cu privire la lupta comună împotriva pan-Poloniei Cu toate acestea, în istoriografia rusă, acest armistițiu este încă considerată cea mai mare victorie de politică externă a diplomației ruse, în urma căreia ținuturile originale rusești au fost reunite Armistițiul Andrusovo a atribuit de facto statului rus întregul teritoriu al Micii Rusii de pe malul stâng, care în istoriografia modernă ucraineană este numit "Hetmanat", care a ocupat teritoriul regiunilor moderne Cernihiv și Poltava, precum și o parte semnificativă din regiunile Kiev și Cherkasy și o parte nesemnificativă a regiunii Sumy La est, Left-Bank Little Russia se învecina cu Sloboda Ucraina, iar la sud, cu ținuturile Zaporozhian Sich Din punct de vedere administrativ, acest teritoriu, în care s-a păstrat fostul sistem de control militar-regimental, a fost împărțit în cinci regimente - Cernigov, Poltava, Pereyaslav, Prilutki și Mirgorodsky, care erau conduși de colonei militari subordonați Micul hatman și maistru general rus Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Trebuie spus că în mintea publică există o idee comună că, împreună cu Mica Rusie, Sloboda Ucraina a devenit și o parte a Rusiei, ceea ce a coincis aproape complet cu granițele moderne Harkov, Sumy, Lugansk și părți din Poltava și Regiunile Donețk Cu toate acestea, nu este deloc așa, deoarece aceste meleaguri au fost locuite de la începutul secolului al XV-lea de facto aparținea Rusiei Aici, la granițele Câmpului Sălbatic, pe vremea lui Ivan cel Groaznic, a început construcția Marii Linii de Securitate, menită să protejeze liniile de frontieră ale statului rus de raidurile constante ale Crimeei și Nogaiului tătari Guvernul țarist, vital interesat de afluxul de noi coloniști capabili să îndeplinească serviciul de frontieră al suveranului, a încurajat în mod deliberat așezarea acestor pământuri de mult pustii de către noi coloniști, fapt pentru care i-a scutit de plata taxelor de stat și le-a permis să se angajeze în distilare și producție de sare fără taxe vamale În plus, tuturor coloniștilor din Sloboda Ucraina li s-a permis să dețină o anumită cantitate de teren gratuit și să stabilească, să formeze și să aleagă guverne locale pe baza unui împrumut De la sfârşitul secolului al XVI-lea guvernul țarist

a început construcția liniei de crestătură Belgorod, unde s-a revărsat un nou flux de coloniști ruși care au fondat Belgorod, Chuguev, Tsarev-Borisov, ruso Lozovaya și rusul Tishki, precum și mici coloniști ruși din ruși, Kiev și provinciile Bratslav Cea mai mare parte a acestor coloniști erau cazaci din Zaporojie, mici săteni ruși și clerici ortodocși, dar printre aceștia s-au numărat și reprezentanți ai micii nobili ortodoxe ruse, care au fondat orașele Oleshnya ( ) și Akhtyrka ( ) Exodul în masă al cazacilor din Zaporizhzhya spre Sloboda Ucraina a început sub conducerea lui B M Hmelnițki, care a fondat orașele Krasnokutsk ( ), Ostrogozhsk ( ), Sumy ( ), Harkov ( ) și altele În perioada sângeroaselor "Ruine", a început un nou val de migrație a micilor săteni și cazaci ruși către ținuturile Sloboda Ucrainei, unde au fondat orașele Saltov ( ), Balakleya ( ), Volcansk ( ), Izyum ( ) și alții Ca și în Rusia Mică învecinată, administrația de aici se baza pe principiile sistemului regimental militar, care se baza pe regimentele Ostrogozhsky, Sumy, Akhtyrsky, Harkov și Izyumsky, ai căror comandanți erau însă subordonați guvernatorului Belgorod numit de la Moscova, și nu la administrația hatmanului Între timp, un aliat loial al Moscovei, generalul judecător militar I S a devenit noul hatman al Malului Stâng Samoylovich (-), și hatmanul de pe malul drept - generalul Yesaul P D Doroșenko (-), care până de curând a fost un înflăcărat campion al "Ucrainei independente", s-a recunoscut acum ca vasal al Hanului Crimeei și a încheiat o nouă alianță militară cu el În , armata unită din Crimeea-Turcă, cu sprijinul unei părți a cazacilor Zaporizhzhya, a invadat teritoriul provinciei Podolsk, a capturat Kamyanets-Podilsky și a asediat Lvov Noul rege polonez Mihail Vișnevețki (-), incapabil să organizeze o respingere demnă unui agresor puternic, s-a predat milei învingătorului și a încheiat tratatul de pace de la Buchach cu Istanbul, conform căruia i-a transferat întregul teritoriu al malul drept Mica Rusia, a cărui conducere a fost încredințată aceluiași hatman din sudul (Khanskaya) al Ucrainei P D Doroșenko, a cărui reședință era Chigirin Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Relaţiile ruso-crimeo-otomane Crimeea (-) şi campaniile Azov (-) În contextul intensificării agresiunii otomane, Moscova a încercat să creeze o puternică coaliție anti-turcă, dar această muncă minuțioasă, datorită poziției curților austriece și poloneze, nu a fost încununată cu succes Apoi, la Moscova s-a decis să acționeze conform propriei sale înțelegeri În , armata ruso-zaporojie sub conducerea prințului G G Romodanovsky a făcut o călătorie reușită la Chigirin, în urma căreia P D Doroșenko a fost privat de buzduganul hatmanului, iar colonelul Ivan Samoilovici Samoilovici a devenit noul hatman al întregii armate din Zaporojie În urma acestor evenimente, a început războiul ruso-turc (-), inițiat chiar de Istanbul, unde la acea vreme a venit la putere grupul militant al Marelui Vizir Kara-Mustafa Pașa În august , armata turco-crimeea a început asediul graniței Chigirin, a cărei apărare era condusă de prințul-voievod I I Rzhevsky, care a reușit să forțeze inamicul înainte de apropierea forțelor principale Și deja în septembrie , armata rusă sub comanda prințului G G Romodanovsky și hatmanul I S Samoilovici i-a învins pe războinicii din Crimeea-turci la Bujin și i-a transformat într-un zbor rușinos În anul următor, armata crimeo-otomană a invadat din nou Mica Rusia și în august , ca urmare a unui lung asalt, a capturat totuși Chigi-rin, dar nu a reușit să forțeze Niprul După mai multe lupte locale, părțile în război s-au așezat la masa negocierilor, în urma căreia, în ianuarie , a fost semnat Tratatul de la Bakhchisaray Conform termenilor săi:) Istanbulul și Bakhcisaray au recunoscut Kievul și

Mica Rusia de pe malul stâng drept Moscova;) Pe malul drept Mica Rusia a rămas sub stăpânirea sultanului turc;) Toate ținuturile Mării Negre au fost declarate neutre și nu au fost supuse reglementării de către supușii țarului rus și ai hanului Crimeei În , realizând pericolul expansiunii turcești în Europa, Varșovia și Viena au încheiat în cele din urmă o alianță militară antiotomană Imediat după acest eveniment, armata polono-austriacă aflată sub comanda noului rege polonez Jan III Sobieski (-) a provocat o înfrângere zdrobitoare armatei turce Kara Mustafa de lângă Viena, în urma căreia Istanbulul a pierdut tot sudul (Khan) Ucraina Apoi, în , Veneția și Ordinul de Malta s-au alăturat alianței austro-polone, în urma căreia a apărut celebra "Ligă Sfântă" anti-otomană în Europa În același an, Puterile Aliate s-au îndreptat către Moscova pentru a-și susține eforturile în lupta împotriva agresiunii turcești Cu toate acestea, un obstacol serios în calea intrării Rusiei în "Liga Sfântă" a fost relația sa ostilă de lungă durată cu Commonwealth Așadar, la cererea urgentă a curții de la Viena, Varșovia a intrat în tratative de pace cu Moscova, care s-au încheiat în cu semnarea celebrei "Păci Eterne" și intrarea Rusiei în "Liga Sfântă" În mai , pentru îndeplinirea obligațiilor aliate, armata rusă Zaporojie, de de oameni, sub comanda prințului V V Golitsyn și Hetman I S Samoilovici a acționat în prima campanie din Crimeea Cu toate acestea, din cauza unei veri foarte fierbinți, a foametei catastrofale și a lipsei de apă în regiunile de stepă ale Câmpului Sălbatic și Rusiei Mici, suferind pierderi uriașe, armata rusă, fără să ajungă măcar la Perekop, a fost nevoită să se întoarcă De data aceasta a fost țapul ispășitor Subiect: POLITICA EXTERNĂ A RUSIEI ÎN SECOLUL XVII Zaporozhye hatman I S Samoilovici, care a fost privat de buzduganul său de hatman și exilat în Siberia, și viitorul Iuda și trădătorul Ivan Stepanovici Mazepa (-) au devenit noul Mic hatman rus În februarie , armata ruso-zaporojie sub comanda prințului V V Golitsyna a început a doua campanie a Crimeei, care de data aceasta a fost mult mai bine pregătită, iar armata rusă a reușit chiar să ajungă la Perekop Cu toate acestea, pentru a sparge apărările inamice pe un istm bine fortificat V V Golitsyn nu a putut, iar "slurping slurp" sa întors Continuarea logică a campaniilor din Crimeea a fost campaniile Azov ale lui Petru I, comise în - În mai , armata rusă aflată sub comanda lui F A Golovina, P K Gordon și F Ya Leforta a plecat în campanie la Azov, care a închis ieșirea în Azov și Marea Neagră În iunie , regimentele rusești au început să asedieze această cetate, dar trei luni mai târziu a trebuit să fie îndepărtată, deoarece arcașii ruși și cazacii Don nu au putut-o bloca complet Astfel, campania First Azov s-a încheiat în zadar În mai , armata rusă era deja sub comanda lui Petru însuși, voievodul A S Shein și generalul F Ya Lefort a început a doua campanie Azov De data aceasta , cetatea Azov a fost înconjurată nu numai de uscat, ci și de mare, unde câteva zeci de galere militare și peste o mie de pluguri cazaci au blocat-o în mod fiabil Prinsă într-o blocadă completă, garnizoana turcă nu a putut rezista mult timp, iar în iulie Azovul asediat, distrus grav de artileria rusă, a fost înfometat, iar garnizoana sa epuizată s-a predat milei învingătorului În ianuarie , Rusia, Austria și Veneția au încheiat Alianța ofensivă vieneză împotriva Imperiului Otoman pentru o perioadă de trei ani În același timp, Moscova a decis să consolideze această uniune și să atragă noi monarhi europeni în rândurile sale În acest scop, în martie , a fost trimisă în Europa Marea Ambasada, condusă de Franz Yakovlevich Lefort, Fiodor Alekseevici Golovin și Pyotr Bogdanovich Voznitsin Cu toate acestea, nu și-a putut îndeplini misiunea diplomatică, deoarece

instanțele europene de conducere se pregăteau pentru viitorul război pentru "Succesiunea Spaniei", unde bătrânul rege fără copii Carol al II-lea de Habsburg și-a trăit ultimele zile Iar foștii aliați, pregătindu-se pentru împărțirea "moștenirii spaniole", s-au răcit brusc pentru a-și îndeplini obligațiile aliate, ceea ce l-a forțat pe țarul Petru, care făcea parte incognito a Marii Ambasade, să plece de urgență la Viena, unde negocieri dificile cu diplomaţii austrieci erau deja în plină desfăşurare Cu toate acestea, întâlnirea dintre Petru I și împăratul Sfântului Imperiu Roman Leopold I, care a avut loc în iulie , s-a încheiat neconcludent, așa că grefierul Dumei P B a rămas la Viena pentru a continua negocierile Voznitsyn În octombrie , un congres internațional convocat de Viena pentru a încheia un tratat de pace cu Istanbul și-a început activitatea în sârbii Karlovichi Cu toate acestea, din cauza unor dezacorduri puternice între delegațiile ruse, austriece și poloneze, nu a fost posibilă semnarea unui acord comun, iar în ianuarie problema s-a încheiat cu încheierea unor acorduri separate, bilaterale, între membrii Ligii Sfinte și Istanbul Mai mult, diaconul P B Vozniţîn a reușit să semneze doar un armistițiu de doi ani cu turcii, care a devenit în curând subiectul unor noi bătălii diplomatice, care trebuiau acum duse de un alt diplomat rus, ambasada Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) grefier Emelyan Ivanovici Ukraintsev În iulie , aceste bătălii grele au dat roade și s-au încheiat cu succes cu semnarea Tratatului de la Constantinopol, conform căruia Azov și pământurile adiacente lui au fost recunoscute de Rusia Tema: CULTURA RUSĂ a secolului al XVII-lea Plan: Observații preliminare Arta populară orală Alfabetizare și scriere Cunoștințe științifice Cunoașterea istorică și gândirea socio-politică Literatura nationala Creativitate arhitecturală Artă pitorească Muzică și teatru Viața și obiceiurile Rusiei medievale Observații preliminare Secolul al XVII-lea ocupă un loc special în istoria culturii ruse, deoarece în acest secol:) S -a încheiat procesul de formare, sau mai degrabă transformarea istorică a vechiului popor rus într-o națiune rusă triună, ceea ce a afectat cel mai direct creșterea fără precedent a conștiinței de sine națională a întregului popor rus;) A existat o creștere semnificativă a contradicțiilor sociale în diferitele pături ale societății ruse, ceea ce a afectat în mod firesc dezvoltarea unor ramuri întregi ale creativității culturale, dându-le un caracter și o conotație socială mai accentuată;) A început un proces treptat de distrugere a viziunii religioase medievale asupra lumii sau de secularizare (secularizare) a culturii naționale ruse Cu toate acestea, acest proces practic nu a afectat cea mai mare parte a poporului rus și s-a dezvoltat exclusiv în straturile superioare ale societății ruse Această tendință renascentist (Renaștere) s-a manifestat cel mai clar în lucrările de gândire și ficțiune socio-politică În plus, elementele laice au început să pătrundă din ce în ce mai mult în acele zone tradiționale ale culturii care au fost întotdeauna sub controlul vigilent al Bisericii Ortodoxe Ruse, și anume, arhitectura și pictura religioasă Mai mult, secolul al XVII-lea a distrus monopolul Bisericii Ortodoxe Ruse asupra întregului sistem de învățământ primar, iar de acum înainte, bazele cunoștințelor și înțelepciunii științifice au început să fie predate nu numai în chiliile monahale și școlile bisericești, ci și în pur și simplu Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII instituții de învățământ laice, care au fost create pe cheltuiala boierilor, comercianților și așezărilor meșteșugărești din oraș În același timp, trebuie spus că un număr de cunoscuți cercetători ai culturii medievale ruse (D Lihachev, A

Panchenko, N Ponyrko) au ajuns la concluzia că este vorba despre baroc, o nouă cultură paneuropeană tendință care a jucat un rol semnificativ în "secularizarea" ei, care s-a îndeplinit în Rusia aceeași misiune istorică ca și cultura Renașterii în Europa Mai mult, dacă în țările europene a fost un fel de antiteză a Renașterii, atunci în Rusia barocul s-a dovedit a fi foarte aproape de tradițiile și idealurile renascentiste, deoarece a avut un început iluminator Arta populară orală În secolul al XVII-lea, arta populară orală a fost dezvoltată în continuare Mai mult, în acest secol au apărut primele înregistrări literare de folclor În special, numeroasele proverbe și zicători reflectate în diverse culegeri ale acelei perioade, care sunt încă utilizate pe scară largă în vorbirea colocvială orală, sunt foarte interesante: "nu poți hrăni privighetoarea cu fabule", "a luat remorcherul, nu" nu spune că nu e greoi", "de cine este bolnav și cui merită", "unde e subțire, acolo se rupe", "Roagă-te lui Dumnezeu, dar nu te înșela tu", "a soțul iubește o soție sănătoasă, iar un frate iubește o soră bogată" și mulți alții De remarcat mai ales că multe proverbe din acea perioadă aveau o conotație socială pronunțată: "orice s-a întâmplat, cum ai întoarce, s-a întâmplat", "Dumnezeu a pedepsit poporul - a trimis guvernatorul", "legile noastre sunt sfinte, dar interpreții sunt niște adversari înverșunați" și alții Cântecele populare istorice au rămas genul tradițional al folclorului oral, reflectând întreaga paletă diversă de aspirații și sentimente ale poporului rus Această tendință s-a manifestat mai ales în mod clar în numeroase cântece istorice, al căror personaj principal a fost Stepan Timofeevich Razin, liderul celui mai puternic război țărănesc al secolului al XVII-lea Alfabetizare și scriere În secolul al XVII-lea, cea mai mare parte a populației țărănești a țării rămânea încă analfabetă, totuși, în această perioadă, numărul total de oameni alfabetizați a crescut semnificativ, în special în rândul orășenilor marilor centre administrative și orașelor de meșteșuguri și comerț Motivul acestei stări de lucruri a fost nu numai nevoia semnificativ crescută de dezvoltare a muncii administrative, ci și schimbări semnificative în dezvoltarea socio-economică a țării, în special, creșterea rapidă a comerțului intern și exterior Astfel, conform datelor remarcabilului filolog rus Academician A I Sobolevsky, rata de alfabetizare în rândul orășenilor a fost de %, printre nobili și reprezentanți ai administrației grefierului (funcționari și funcționari) - %, iar printre comercianți - aproape % Pe lângă extinderea semnificativă a scrisului de afaceri, cărțile scrise de mână tradiționale au devenit și mai răspândite În ciuda dezvoltării ulterioare a tipăririi, astfel de cărți erau încă la mare căutare Mai mult, multe dintre ele au fost deja făcute nu atât la comandă, ci pentru producție Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) chiar, așadar, cercul general al consumatorilor de produse de carte s-a extins destul de mult și acum nu numai nobilimea și clerul monahal, ci și orășenii de rând au dobândit biblioteci personale În același timp, a apărut primul ziar scris de mână, Chimes ( ), care era o antologie de publicații tipărite traduse publicate în Europa, pe care interpreții de la curte au început să le alcătuiască pentru țarul Mihail Fedorovich și casa lui Nevoia de producere în masă și rapidă a diferitelor manuscrise a dus la triumful final al unei tehnici speciale de scriere - așa-numita scriere cursivă, care în secolul al XVII-lea va dobândi trăsături deosebit de grațioase În același timp, s-a încercat din nou organizarea producției de hârtie proprie, iar în anii - la Moscova au fost create două "mori de hârtie", deținute de negustori

olandezi Cu toate acestea, aceste întreprinderi nu au reușit niciodată să acopere cererea în creștere de hârtie, astfel încât Olanda și Franța, ca și în secolele precedente, au rămas principalii importatori ai acestei mărfuri rare în Rusia Cu toate acestea, trebuie menționat și un fapt atât de interesant, că în unele regiuni ale țării, în principal pe Marea Albă și dincolo de Munții Urali, pergamentul și scoarța de mesteacăn erau încă folosite ca material de scris De exemplu, în Siberia, au fost compilate cărți întregi de scoarță de mesteacăn, unde au fost înregistrate date despre colecția de yasak de la triburile locale siberiene Alături de cărțile scrise de mână, tipărirea cărților a primit și o dezvoltare ulterioară Astfel, potrivit cunoscutului istoric sovietic profesor S P Lupov, autorul monografiei fundamentale "Cartea în Rusia în secolul al XVII-lea" ( ), numai în prima jumătate a "epocii răzvrătite" în Tipografia din Moscova au fost publicate aproximativ două sute de titluri de carte, dintre care jumătate erau cărți cu conținut religios tradițional - Biblii, Psaltiri și Evanghelii, iar a doua jumătate - acte oficiale de stat și literatură educațională - "Codul catedralei", "Învățătura și viclenia structurii militare a oamenilor de infanterie" și altele Mai mult, multe ediții tipărite ale acestei tipografii nu numai că au completat bogatele depozite de cărți ale diferitelor instituții de stat și mănăstiri, dar au început să fie vândute și în librăriile specializate, prima dintre acestea fiind deschisă la Moscova în În secolul al XVII-lea mari colecții de bibliotecă au apărut nu numai în mănăstiri mari și bogate, ci și într-o serie de colecții private de oameni celebri și eminenti De exemplu, colecții bogate de publicații tipărite în rusă, latină, greacă și poloneză au fost deținute de țarul Alexei Mihailovici, patriarhul Nikon și membri marcanți ai Dumei boierești, prințul V V Golitsyna, A L Ordina-Nashchekina, A S Matveev și alții Cea mai bogată bibliotecă, a cărei bază a fost darul regal al Marelui Suveran Fedor Alekseevich, se afla și în prima instituție de învățământ superior din Rusia - Academia slavo-greco-latină Distribuția largă a cărților scrise de mână și tipărite a dat un impuls pozitiv dezvoltării ulterioare a întregului sistem de învățământ primar și gimnazial din țară și, mai ales, predării alfabetizării și scrisului De mare importanță în această faptă bună a fost publicarea mai multor manuale, în special celebrul "ABC" ( ) al diaconului patriarhal Vasily Burtsev, "Gramatica" ( ) de Melenty Smotrytsky, "Lexiconul spuselor din Limbi slavone și greacă cu Inemi Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII limbi în învățarea și înțelegerea studenților" ( ) de Epiphany Slavenetsky și numeroase "Psaltiri" și "Ore" educaționale, a căror circulație totală s-a ridicat la aproape de mii de exemplare Secolul al XVII-lea a fost momentul înființării primelor școli private la mănăstiri și biserici parohiale Deja în , la îndrumarea Patriarhului Filaret, la Mănăstirea Miracle a Kremlinului din Moscova a fost deschisă prima școală greco-latină, care, după moartea preasfântului primat, a fost numită Școala Patriarhală Apoi, în , unul dintre oamenii de stat de seamă, colegul țarului Fiodor Mihailovici Rtișciov, a invitat absolvenții celebrei Academie Teologice Kiev-Mohyla de la Kiev la Moscova pentru a organiza prima școală privată în Mănăstirea Sf Andrei, unde elevii săi studiau limba latină și greacă, retorică și filozofie În anii La inițiativa cunoscutului teolog de la Kiev Epiphanius Slavinetsky, a fost creată o altă școală greco-latină în Mănăstirea Miracle, care ulterior, fuzionand cu Școala Patriarhală, a format o singură instituție de învățământ Apoi, în , în Mănăstirea Zaikono-Spassky de pe strada Nikolskaya din Moscova a fost deschisă o școală pentru a pregăti funcționari ai Ordinelor suverane

centrale, în frunte cu faimosul educator al "epocii rebele" Simeon Polotsky În , la inițiativa noului Patriarh Ioasaf al II-lea, s-a deschis un "gimnaziu" la Biserica Ioan Teologul din Kitay-gorod, iar în a fost înființată la Tipografia din Moscova o școală, condusă de ieromonahul Timotei Primele școli private din Moscova au devenit un fel de precursor al creării primei instituții de învățământ superior din Rusia - celebra Academie slavo-greco-latină, a cărei cartă este "Lexiconul academic", la instrucțiunile personale ale țarului Fiodor Alekseevici în a fost întocmit de "curtea piit" Simeon Polotsky Se presupunea că el va deveni rectorul acestei academii, dar moartea sa prematură a încurcat toate cărțile și a amânat deschiderea ei cu șapte ani întregi Abia în a avut loc deschiderea Academiei slavo-greco-latine, condusă de doi originari din Serbia, absolvenți ai celebrei universități din Padova, Ioannikius și Sofroniy Likhudy Potrivit "lexiconului" său, această academie, situată pe teritoriul Mănăstirii Za-Icono-Spassky, a fost deschisă pentru oameni "de orice rang și demnitate" și avea scopul de a instrui clerul superior și funcționarii Ordinelor suverane, deci primii săi elevi au fost absolvenți ai două școli - la curtea tipografiei din Moscova și la Mănăstirea Bobotează Această academie a fost construită pe modelul instituțiilor de învățământ europene, unde, pe lângă setul tradițional de materii - teologie, gramatică, retorică și diverse limbi, s-a predat fizica, dialectica și filozofia, ceea ce a provocat o ostilitate deosebită în rândul fanilor antichității antice În , datorită intrigilor și calomniei Patriarhului Ierusalimului Dositeu al II-lea, frații Likhud au fost nevoiți să părăsească Moscova și să se mute la Novgorod, iar studenții lor Nikolai Semyonov și Fyodor Polikarpov au condus academia Cu toate acestea, în a fost numit un nou rector al academiei, primul doctor rus în filozofie și doctor în teologie, starețul Mănăstirii Zaikonno-Spassky , Pallady Rogovsky Apropo, mult mai târziu, Academia Teologică din Moscova va fi creată pe baza acestei academii Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Cunoștințe științifice În secolul al XVII-lea, a existat o creștere vizibilă a interesului strămoșilor noștri pentru literatura științifică diversă a Renașterii europene, cu abordarea sa rațională de a explica multe fenomene naturale Prin urmare, în această perioadă au apărut primele traduceri ale unui număr de tratate științifice ale unor autori europeni celebri, în special Andrei Vesalius "Despre structura corpului uman" ( ) și Jan Hevelius "Selenografia sau descrierea Luna" ( ), care a avut un impact semnificativ asupra formării și diseminării cunoștințelor științifice în Rusia Cu toate acestea, în anii au fost publicate mai multe tratate științifice originale, inclusiv Carta militară, tunului și alte chestiuni legate de știința militară ( ), scrisă de Onisim Mikhailov (Radppevsky) și cartea anonimă a scrierii Sosh ( ) Primul tratat, bazat pe lucrarea revizuită semnificativ a landsknecht-ului german Leonard Fronsberger "Cartea militară" ( ), conținea diverse informații despre organizarea armatei regulate, semnificația artileriei și proiectarea pieselor de artilerie, metodele de efectuarea de operațiuni de luptă etc În plus, conținea informații practice din diverse domenii ale cunoașterii științifice - geometrie, mecanică, fizică și chimie În special, "Ustav" a luat în considerare în detaliu problemele de balistică și chimie aplicată, în primul rând, rețete pentru prepararea salitrului și prepararea "poțiunii de pulbere" Iar cel de-al doilea tratat a fost destinat să predea manipulări matematice importante: măsurarea suprafețelor, extragerea rădăcinilor pătrate și cubice și aplicarea lor practică la calculul a două unități

salariale - sokh și vyte, ținând cont de calitatea "tăierii, terenurilor medii și subțiri " În secolul al XVII-lea s-au folosit pe scară largă traduceri ale unor cunoscute cărți de medicină și medicină străină, dintre care cea mai populară a fost "Grădina cu flori dulci", tradusă în de grefierul Andrei Nikiforov sub titlul "Verbul de carte Vertograd Cool, ales dintre mulți înțelepți despre diverse lucruri medicale pentru sănătatea oamenilor care sunt prezenți" sau doar "Cool Heliport" În același , la conducerea țarului Alexei Mihailovici, a fost creat Aptekarsky Prikaz, unde au lucrat meșteri pricepuți ruși cu cunoștințe extinse în domeniul chimiei, botanicei și farmaceutice - Tikhon Ananyin, Vasily Shilov și Ivan Venediktov, care mai târziu a compilat primul tratat original de medicină - "Farmacopeea" În secolul al XVII-lea, a început să se manifeste un interes deosebit pentru acumularea și dezvoltarea cunoștințelor geografice Deja în , "Cartea Marelui Desen" a fost compilată în Ordinul de descărcare, care conținea date geografice extrem de interesante despre partea europeană a Rusiei Ceva mai târziu, în anii , informațiile geografice au început să fie înregistrate în volume mari în numeroși "Scribi" ai Ordinului Local Și în , în legătură cu izbucnirea războiului ruso-suedez, în Posolsky Prikaz, a fost întocmit "Desenul orașelor rusești și suedeze la Marea Varangiană" Material geografic important a fost obținut și în timpul celebrelor expediții ale lui I I Rebrova, V D Poyarkova, S I Dejneva, E P Khabarova, V V Atlasov și alți exploratori În diferitele lor rapoarte - "Chitanțe" și "Discursuri de chestionare" au conținut material geografic și etnografic foarte interesant din Siberia de Est și Orientul Îndepărtat, pe baza căruia Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII au fost întocmite primele atlase geografice consolidate: "Pictura orașelor și închisorilor siberiene" ( ), "Pictura traseului maritim de-a lungul Mării Okhotsk" ( ), faimosul "desen Godunovsky" ( ), autorul dintre care era guvernatorul Jurasic P P Godunov și alții Cărțile traduse au jucat și ele un rol important în dezvoltarea cunoștințelor geografice În , interpreții lui Posolsky Prikaz au tradus binecunoscutul geograf și cartograf olandez Gerard Mercator "Cosmografia, adică o descriere a lumii întregi" Și puțin mai târziu, în - , a fost tradus atlasul în șase volume al oamenilor de știință germani Wilhelm și Johann Bleu "Rușinea întregului univers sau Noul Atlas", care a fost realizat de Epiphanius Slavinetsky și doi călugări din cercul interior al Patriarhului Nikon Isaia și al lui Arseni Cunoașterea istorică și gândirea socio-politică Evenimentele politice tulburi din Rusia, care au zguduit-o aproape întregul secol, au contribuit la o nouă ascensiune a gândirii socio-politice, care a înflorit atât de puternic în epoca precedentă În același timp, trebuie menționat că tocmai în secolul al XVII-lea ideologia providențialismului, caracteristică gândirii medievale, care explica procesul istoric ca implementare a providenței divine, a început treptat să se "dilueze" cu încercări de a interpretează rațional evenimentele istorice și caută cauzele reale ale producerii lor Deja în anii Epocii Necazurilor, au apărut mai multe lucrări publicistice strălucitoare, cel mai probabil din mediul nobilimii, orașului și monahal, care conțineau diferite interpretări și evaluări ale evenimentelor care au avut loc: "O nouă poveste a glorioasei țarame rusești și Marea Stat Moscova" ( ), "Povestea cum să ridice tronul țarului la Moscova Boris Godunov cu minciună", "Povestea lui Grișka Otrepiev și aventurile sale", "Plângerea captivității și distrugerea finală a Preaînălțat și prea senin stat moscovit în folosul și pedeapsa celor ce ascultă" ( ), "Legenda, de dragul păcatelor ne-a îngăduit

Domnul Dumnezeu pedeapsa Sa dreaptă" ( ) și "Scriptura despre odihnă și înmormântarea prințului Mihail Vasilevici Skopin "( ) Apoi, evenimentele tragice din Epoca Necazurilor au devenit în centrul atenției unui număr de publiciști și memorialisti celebri care au fost martori și participanți activi la acele evenimente În , celebra "Povestea" sau "Istoria în memoria generațiilor anterioare" a fost creată de pivnița Mănăstirii Treime-Sergius Avraamiy Palitsyn (Averky Ivanov), care, potrivit istoricilor (S Platonov), poate fi împărțită în trei părți principale:) prima parte a conturat evenimentele din Timpul Necazurilor de la moartea lui Ivan cel Groaznic până la începutul asediului de către polonezi a Mănăstirii Treime-Serghie (-);) a doua parte conținea o descriere a asediului acestei mănăstiri în sine și a eroismului apărătorilor ei (-) și) a treia parte a prezentat o poveste foarte concisă despre evenimentele ulterioare ale Necazurilor până la semnarea Armistițiul lui Deulino în Întregul patos al acestei "Povești" a fost subordonat unei singure idei - glorificarea rolului Bisericii Ortodoxe Ruse în protejarea independenței naționale și a integrității teritoriale a țării și explicarea cauzelor timpului de Necazuri prin uitarea de către poporul rus a principiilor principale ale credinței ortodoxe Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) În , din condeiul grefierului voievodatului Iaroslavl Ivan Timofeev (Ivan Timofeevich Semenov), a apărut faimosul "Vremennik", în care autorul a văzut principalele cauze ale Necazurilor) în politica de teroare oprichnina și nelegiuirea în masă a vremurile lui Ivan cel Groaznic, care a subminat complet toate fundamentele puterii de stat din țară și) în uzurparea tronului de către "despotul blestemat" Boris Godunov și Vasily Shuisky, care nu aveau drepturi legale la tron La mijlocul anilor a apărut un răspuns polemic anonim la "Povestea" lui Avraamy Palitsyn - așa-numita "Altă poveste", precum și o serie de alte lucrări jurnalistice scrise de reprezentanți ai diferitelor grupuri sociale care, din pozițiile lor, au evaluat evenimentele cu mai multe fețe ale Timpul Necazurilor și cauzele apariției sale Cele mai interesante lucrări ale acestui ciclu au fost două povești care au ieșit din condeiul orășenilor din Pskov: "Despre ruina din Pskov" și "Despre necazurile, durerile și nenorocirile care au fost în Rusia Mare", precum și "Cuvinte" de Prințul Ivan Andreevici Hvorostin și "Povestea" de prințul Ivan Mihailovici Katyrev-Rostovsky În , s-a născut "Noul Cronicar" sau "Cronica multor revolte", unde evenimentele de la moartea lui Ivan cel Groaznic până la întoarcerea Patriarhului Filaret din captivitatea poloneză la Moscova au fost expuse pe un bogat material istoric Ideea principală a Noului Cronicar, comandată de Patriarhul Filaret, a fost de a fundamenta legitimitatea alegerii lui Mihail Romanov pe tronul regal și de a dovedi rudenia apropiată a vechii familii boierești a Romanovilor cu Ivan cel Groaznic și deci cu întreaga dinastie Rurik Mai mult, trebuie spus că "Noul Cronicar" a devenit una dintre ultimele cronici rusești, unde s-a păstrat vremea tradițională, "din vară în vară", evidență a principalelor evenimente istorice Alte cronici ale acelei vremuri erau deja lucrări pur sintetizate, în care relatarea meteorologică a evenimentelor făcea ecou în mod activ unor digresiuni destul de semnificative de natură filozofică, religioasă și de altă natură, extrase din alte scrieri, non-analistice Lucrări originale ale gândirii istorice rusești din secolul al XVII-lea au devenit așa-numitele Cronici siberiene Una dintre ele - "Cronica Esipovskaya" sau "Regatul siberian și domnitorul și despre capturare", a fost scrisă în de diaconul arhiepiscopului siberian Sava Esipov Această cronică este mai

degrabă o operă pur literară decât un cod analistic cu drepturi depline, deoarece grila meteorologică a evenimentelor este complet absentă, iar Yermak Timofeevich devine personajul principal al întregii povești, care este descris ca principalul luptător pentru triumful lui Creștinismul și Ortodoxia Rusă în Siberia La mijlocul secolului al XVII-lea S-a scris un întreg ciclu de lucrări jurnalistice, constând din patru povestiri "La începutul Moscovei", care a continuat linia de glorificare a Moscovei ca centru al adevăratei ortodoxii și adunătorului pământurilor rusești într-un singur stat Un loc special în dezvoltarea cunoștințelor istorice l-au jucat faimoasa "Sinopsis" a rectorului Academiei Teologice Kiev-Mogiliansk și a rectorului Mănăstirii Kiev-Pechersk Innokenty Gizel, care conținea o scurtă prezentare a istoriei Rusiei din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul anilor În timpul vieții lui I Gizel însuși, opera sa a trecut prin trei ediții, în , , , iar apoi timp de o jumătate de secol Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII folosit ca un excelent manual de istorie rusă pentru școlari În același timp, au fost publicate o serie de alte tratate istorice interesante, în special, eseul lui Sylvester Medvedev "O scurtă contemplare " ( ), dedicat rebeliunii Streltsy din și "Istoria scitică" ( ) de stewardul regal Andrei Lyzlov, care a acoperit în detaliu istoria luptei Rusiei împotriva agresiunii otomano-crimee timp de un secol și jumătate Unul dintre cele mai interesante monumente ale gândirii sociale rusești din a doua jumătate a secolului al XVII-lea au fost lucrările celebrului teolog uniat, croatul Yuri Krizhanich (-), care în a fost invitat de ambasadorul rus la Viena, Yakov Likharev, în Rusia pentru "slujirea suveranului rus" Inițial, a lucrat la Moscova, dar apoi, suspectat pe bună dreptate că simpatiza cu catolicismul, în a fost exilat la Tobolsk, unde, după ce a trăit cincisprezece ani, a scris aproximativ o duzină de lucrări diferite, dintre care cel mai faimos a fost tratatul său " Gândurile sunt politice" sau "politică" În această lucrare, Yu Krizhanich a conceput un program de transformări profunde în Rusia, ca o condiție necesară pentru avansarea sa cu succes prin:) schimbarea structurii statale a țării prin trecerea de la un reprezentant de clasă la o monarhie autocratică , cu o respingere necondiționată a metodelor despotice și nelegiuite de guvernare și) dezvoltarea prioritară a industriei și comerțului, care avea să devină baza puterii economice a Rusiei și, prin urmare, creșterea influenței acesteia în întreaga lume creștină În tratatul său, Y Krizhanich a abordat și problemele iobăgiei în Rusia Fiind un susținător ferm al conservării acestei instituții socio-juridice, a susținut în același timp o reducere semnificativă a sarcinii de antrenare a fermelor țărănești, deoarece altfel acestea ar cădea în decădere și își vor pierde capacitatea elementară de tiraj, ceea ce ar duce la o inevitabil criză economică în ţară şi noi răsturnări sociale În plus, în lucrarea sa, Yu Krizhanich a venit pentru prima dată cu ideea panslavismului și a declarat că Rusia ar putea și ar trebui să unească popoarele slave în lupta împotriva amenințării otomane (musulmane) Adevărat, în același timp, el credea că, pentru a-și îndeplini această misiune istorică, Rusia trebuie să treacă de la ortodoxie la catolicism, care era o utopie absolută din punct de vedere istoric, politic și ideologic Nu întâmplător, cunoscutul cercetător al lucrării sale, profesorul L N Pușkarev în cartea sa "Gândirea socio-politică în Rusia în a doua jumătate a secolului al XVII-lea" ( ) a scris că, în doctrina sa politică, Yu Krizhanich a încercat să conecteze incompatibilul Un gânditor remarcabil din a doua jumătate a secolului al XVII-lea a fost Afanasy

Lavrentievich Ordin-Nashchekin (-), care, bineînțeles, fiind familiarizat cu lucrările lui Yu Krizhanich, a propus un program de reforme puțin diferit, mai în concordanță cu interesele naționale ale țării Fiind la început guvernatorul Pskovului, iar apoi șeful influent al Ordinului Ambasadorial, A L Ordin-Nashchekin a scris trei "Memorie", care conțineau un program holistic al transformărilor economice ale țării Pe baza intereselor fundamentale ale statului rus și a întăririi puterii autocratice a monarhului, el a insistat asupra necesității unui sprijin global pentru industria și comerțul național, precum și întărirea poziției Rusiei Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) în regiuni importante din punct de vedere strategic ale lumii, în primul rând pe coasta baltică Prin urmare, el a fost cel mai ferm susținător al războiului ruso-suedez (-), care, din păcate, s-a încheiat în zadar A L De asemenea, Ordin-Nashchekin a sprijinit activ negustorii ruși și a susținut acordarea de diverse privilegii și beneficii Deci, fiind guvernator din Pskov, a încercat să introducă un sistem de autoguvernare locală în oraș și districtul său și să protejeze comercianții locali de arbitrariul și mită din partea funcționarilor birocrați și a nobilimii feudale În plus Ordin-Nashchekin a fost un susținător înflăcărat al protecționismului și a susținut instituirea unor tarife vamale ridicate pentru mărfurile importate din străinătate și privarea comercianților "de peste mări" de diferite tipuri de privilegii, crezând că, altfel, Rusia se va confrunta cu pierderea independenței naționale și aservirea de către capital comercial european Prin urmare, nu este o coincidență că, devenind șeful Ambasadorului Prikaz, în a obținut imediat adoptarea celebrei "Noui Carte Comerțului", care interzicea complet comerțului cu amănuntul pe teritoriul statului rus pe toți comercianții străini Potrivit multor istorici (L Pushkarev, A Bogdanov, V Vyshegorodtsev), a doua jumătate a secolului al XVII-lea a devenit o perioadă de confruntare între două tendințe religioase și culturale, care au predeterminat în mare măsură dezvoltarea ulterioară a țării, mai ales în anii reformelor lui Petru cel Mare Vorbim despre confruntarea dintre așa-numitul "partid latin", care era de natură pro-occidentală și mai laică, și "partidul grecofil", care s-a bazat pe tradițiile creștinismului timpuriu și pe dogmele aspre bizantine Primul partid a fost condus de Simeon Polotsky și studentul său Sylvester Medvedev, iar al doilea de Epifanie Slavinețki și Patriarhul Ioachim Lupta acestor partide a devenit deosebit de acerbă în a doua jumătate a anilor , când principalii oponenți au fost frații Ioanniky și Sophrony Likhud și Sylvester Medvedev, care au avut sprijin la curte în persoana Prințesei Sofia și a influentului ei favorit, prințul Vasily Vasilyevich Golitsyn Prin urmare, prima rundă a acestor bătălii a rămas cu S Medvedev, deoarece în frații Likhud au fost îndepărtați de la conducerea Academiei slavo-greco-latine și trimiși într-o misiune diplomatică la Veneția Cu toate acestea, după dizgrația Prințesei Sofia, S Medvedev și-a pierdut sprijinul în instanță și a fost acuzat de erezie În , Consiliul bisericesc a decis să-i ardă toate lucrările, iar în februarie , acuzat că a complotat în favoarea Sofiei, a fost condamnat la moarte și decapitat Comunitatea noastră științifică liberală atât înainte (A Lappo-Danilevsky), cât și acum (R Skrynnikov, A Bogdanov) a deplâns întotdeauna cu sinceritate victoria "grecofililor" și a susținut că această "victorie pirică" "a ridicat o barieră de nepătruns în calea răspândirii" al Culturii și Științei Europei de Vest în Rusia Cu toate acestea, desigur, aceasta este o idee prea părtinitoare a poziției "grecofililor", deși există o anumită cantitate de adevăr în

această judecată Dar a-i prezenta pe "grecofili" ca obscurantişti şi obscurantişti completi este prea mult, ei nu erau deloc adversari ai iluminismului şi ştiinţei, ci doar s-au opus modelelor occidentale care au fost plantate cu pricepere şi subtil de Biserica Romano-Catolică Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII Literatura nationala Literatura rusă a secolului al XVII-lea a fost cel mai strâns legată de gândirea socio-politică, reflectând în lucrările sale, ca niciodată înainte, interesele socio-politice ale diferitelor grupuri sociale și pături ale societății ruse În același timp, atunci literatura rusă a intrat într-o nouă etapă în dezvoltarea sa, care i-a afectat vizibil atât conținutul, cât și dezvoltarea diferitelor forme de creativitate literară Potrivit multor oameni de știință celebri (I Eremin, V Adrianov-Peretz, D Lihachev, V Istrin), cea mai importantă, într-un anumit sens chiar revoluționară, a fost răspândirea principiului secular (personal) în literatură și eliberarea sa treptată de viziunea religioasă asupra lumii și de ideologia tradițională providențială O altă particularitate a literaturii ruse din această perioadă a fost formarea și dezvoltarea unei direcții democratice și a unui gen fundamental nou de creativitate literară - genul satirei democratice, care se baza pe tradițiile populare profunde ale "culturii comice" Mai mult, academicianul D S Lihaciov și profesorul A M Panchenko, în cunoscuta sa monografie "Lumea care râde a Rusiei antice" ( ), analizând literatura "râsului" din acea vreme, a scris că "se opune nu numai "neadevărului" oficial despre lume, ci și la folclor cu visele sale utopice " În general, potrivit acestor oameni de știință, apariția unui nou sistem de genuri bazat pe un principiu personal este principalul semn al "tranziției literaturii ruse de la tipul medieval la tipul modern" Biserica Ortodoxă Rusă a fost prima care a experimentat pe deplin tot sarcasmul noului gen literar În acest gen au fost scrise, în prima jumătate a secolului al XV-lea, astfel de povești cunoscute ca Povestea puiului și vulpei, în care ipocrizia și scăparea de bani a clerului era condamnată în culori satirice strălucitoare, The Parodia Slujba cârciumii a fost supusă ritualului slujbei de toată noaptea și "petiția Kalyazin", care denunța astfel de vicii pernicioase înrădăcinate în mediul monahal precum beția și desfrânarea și ridiculiza, de asemenea, ordinele și obiceiurile monahale arhaice O critică nu mai puțin ascuțită a desfrânării și beției călugărilor și clerului a fost conținută în Povestea lui Karp Sutulov, în Povestea preotului Savva și gloria sa, în Povestea Brazhniki și în alte lucrări Istoricii literari au observat de multă vreme faptul remarcabil că o satiră ascuțită și uneori caustică asupra slujitorilor bisericii a fost cea mai izbitoare și convingătoare dovadă a declanșării unei crize a viziunii religioase asupra lumii și a "secularizării" întregului proces cultural Cu toate acestea, este important de înțeles că aceste lucrări de "literatură a râsului" au fost îndreptate numai împotriva reprezentanților nedemni ai Bisericii Ortodoxe Ruse, și nu împotriva cultului religios și a credinței ortodoxe în sine Obiectul satirei literare nu era doar clerul Satira nu mai puțin caustică și plină de duh într-o serie de lucrări geniale, cum ar fi "Povestea curții Shemyakin" și "Povestea lui Erș Erșovici, fiul lui Shchetinnikov", a fost supusă curții imobiliare (feudale) a statului Moscova , cu birocrația sa tradițională, chicanele și venalitatea judecătorilor Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) A doua jumătate a secolului al XVII-lea a fost momentul nașterii unui alt gen literar - genul poveștii realiste de zi cu zi Cea mai frapantă lucrare a acestui gen a fost celebra "Povestea lui Frol Skobeev", care a descris într-o manieră distractivă aventurile

unui descendent nobil, un escroc și un necinstit care au reușit să se învârtească în jurul nasului boierului Nordin-Nashchekin însuși , care, după ce s-a căsătorit cu fiica sa Annushka, a luat totul în propriile mâini starea noului socru Cu toate acestea, dacă această "Povestea" a fost în mod clar de natură apologetică, atunci o altă lucrare dedicată urmașilor nobili - "Povestea lui Toma și Yerema", care a apărut într-un mediu democratic, dimpotrivă, a ridiculizat într-o formă peiorativă pe cei inactiv și viata lipsita de griji a tupusului nobil-cu maini albe Mulți cercetători ai creativității literare ruse din acea perioadă (V Adrianov-Peretz, D Lihachev, V Kuskov, A Panchenko) notează că, odată cu îndepărtarea de la providențialism și triumful principiului rațional, în limba rusă pătrund două inovații fundamentale literatură, care a determinat o nouă etapă dezvoltarea acesteia:) interpretarea individuală a personajelor și un accent deosebit pe lumea interioară a eroilor narațiunilor literare și) respingerea "istoricismului" literar tradițional, i e trecerea de la personajele literare istorice la cele fictive și crearea de imagini generalizate pur literare De exemplu, în două lucrări remarcabile ale acelei vremuri, în "Povestea lui Savva Grudtsyn" și "Povestea durerii-nenorociri", care erau în mod clar moralizatoare în natură, ideea pericolului de moarte al abandonării bazelor tradiționale patriarhale al familiei "domostroevskaya" era un fir roșu Într-o altă lucrare la fel de cunoscută, Povestea Ulianei Osoryina, scrisă de soțul ei, nobilul Murom Druzhina Osoryin, a creat o imagine idealizată a unei femei ruse inteligente și active, demnă de orice fel de imitație Mai mult, această "Povestea" a devenit prima poveste laică cu elemente ale unei cronici de familie, care mai târziu, împreună cu "Povestea Martei și Mariei" și "Povestea Mănăstirii Tver Otroche", va fi refăcută într-o "Viață" separată " și vor fi incluse în colecțiile morale bisericești În a doua jumătate a secolului al XVII-lea În literatura rusă apare un alt gen - memorii, cea mai faimoasă operă a cărora a fost celebra "Viața protopopului Avvakum, scrisă de el însuși", al cărei autor a fost unul dintre cei mai ireconciliabili oponenți ai reformei bisericii nikoniene și un ideolog proeminent al Vechii Credincioși, "violentul" Avvakum Petrov (-) În același timp, nu se poate decât să fie de acord cu academicianul D S Likhachev, care a susținut că lucrările lui Avraamy Palitsyn, Ivan Timofeev, Ivan Khvorostin și alți autori celebri ai Epocii Necazurilor au fost, de asemenea, pline de elemente autobiografice Potrivit multor oameni de știință (N Gudziy, E Petryaev, V Kuskov, A Panchenko), celebra "Viața protopopului Avvakum" nu este doar o lucrare biografică, ci și o operă puternic polemică și satirică, care în limbajul său și conținutul intern nu este suficient decât seamănă cu genul tradițional al hagiografiei În operele tradiționale ale acestui gen, toți eroii literaturii hagiografice sunt înzestrați cu toate virtuțile și virtuțile umane Aici, dimpotrivă, personajul principal este o figură istorică reală, care se caracterizează în egală măsură atât prin avantaje, cât și prin dezavantaje De fapt, aceasta este prima autobiografie-confesiune din literatura rusă Mai mult, o serie de studii Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII Vateley (V Kozhinov) consideră că opera protopopului Avvakum a devenit granița dintre literatura Evului Mediu și literatura timpurilor moderne În același timp, a fost dezvoltat și mai mult genul tradițional de hagiografie, cel mai viu reprezentat de Povestea vieții nobilei Feodosya Prokopyevna Morozova, scrisă în timpul domniei țarului "liberal" Fiodor Alekseevici (-) Printre strălucitele opere literare ale "timii noi" se numără așa-numitele "Povești cazaci", care au continuat cele mai bune tradiții

ale "Poveștilor militare" Printre lucrările acestui gen, trebuie menționat în special "Scrierea despre campania lui Yermak Timofeevici în Siberia" ( ), "Povestea istorică despre Azov" și "Povestea despre capturarea și ședința Azov", care au fost scrise în fierbinte urmărirea unui eveniment istoric celebru și, cel mai probabil, au fost programate să coincidă cu deschiderea Zemsky Sobor în - , la care urma să fie rezolvată problema Azov Paternitatea primei lucrări nu a fost încă stabilită, iar majoritatea istoricilor îl consideră pe Fedor Ivanovich Proshin, fostul iobag al prințului I N Odoevski, care, după ce a fugit la Don, a devenit căpitan și funcționar militar acolo Un monument literar extrem de interesant din a doua jumătate a secolului al XV-lea este opera fostului funcționar al Ordinului Ambasadoral Grigori Karpovici Kotoshikhin (-) "Despre Rusia în timpul domniei lui Alexei Mihailovici", care în forma sa originală a fost numită "Despre unele ceremonii rusești" ( ) Ca membru al delegației ruse a Prințului I S Prozorovsky în negocierile cu suedezii privind demarcarea graniței, a devenit de bunăvoie agent plătit al curții suedeze și în , temându-se de expunerea sa, a fugit la Vilna, apoi la Lübeck, iar de acolo la Narva și Stockholm, unde, pe Instrucțiunile guvernului suedez, el a compilat o descriere detaliată a aparatului de stat rus din vremurile țarului Alexei Mihailovici Potrivit istoricilor sovietici părtinși din punct de vedere ideologic (A Saharov, A Muravyov), această lucrare în sine s-a remarcat prin sarcasm caustic revelator în legătură cu aristocrația conducătoare a regatului Moscovei și purta trăsături vizibile ale libertății politice Cu toate acestea, în opinia noastră, multe pasaje din această lucrare au fost în mod deliberat rău intenționat și evident părtinitoare, ceea ce a fost dictat de personalitatea inestetică a autorului însuși, care a fost executat la Stockholm pentru uciderea domestică a "colegului său", interpretul suedez Daniel Anastasius În domeniul literar și-a încercat însuși Marele Suveran Alexei Mihailovici, care, fiind un vânător pasionat, a alcătuit un întreg set de reguli pentru șoimărie, pe care l-a iubit în mod deosebit - "Carta Căii șoimului", scrisă în anii Un nou fenomen în literatura rusă a fost utilizarea pe scară largă a versificației silabice sau a versurilor, a căror formare era direct legată de activitățile celebrului om de știință și educator, originar din Lituania rusă, Samuil Efimovici Petrovsky-Sitniakovich, mai cunoscut sub numele de Simeon de Polotsk (-), care în a fost invitat personal de țarul Alexei Mihailovici la Moscova pentru a preda diferite științe descendenților regali S Polotsky însuși a primit până atunci o educație foarte decentă la Academia Teologică Kiev-Mohyla și la Colegiul Iezuit din Vilna, unde Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) a studiat "tokmo în latină" Probabil că de acolo a îndurat admirația pentru autoritatea lui Platon, Aristotel, Toma d'Aquino și a altor gânditori ai antichității și ai Evului Mediu timpuriu Activitatea educațională a lui S Polotsky este împărțită condiționat în două componente: în primul caz, a acționat ca poet și traducător interesant și original, iar în celălalt, ca editor și șef al Tipografiei Superioare Moștenirea literară a lui Simeon din Polotsk este destul de extinsă și variată În - a creat două colecții de predici "Prânzul sufletesc" și "Cina sufletească", celebrul catehism "Coroana credinței", patru colecții de versuri - "Vulturul rus", "Gusl cu voce bună", "Vertograd multicolor" și "Rhymologion, sau Vers", unde, pe lângă cele de versuri panegirice, au fost incluse piesele sale "Comedia-Pilda fiului risipitor" și "Despre țarul Novokhudonosar" și mai multe satire, printre care "Negustorul" și "Călugărul" În cele din

urmă, cu puțin timp înainte de moartea sa, în , a luat naștere faimosul său "Psaltire rimată", care era o transcriere completă în versuri a cărții de psalmi din Vechiul Testament Apropo, acest "Psaltire" a fost folosit multă vreme ca un excelent ajutor didactic, conform căruia mulți tineri au învățat să citească și să scrie, să scrie și să retorică Potrivit multor oameni de știință sovietici (A Morozov, D Likhachev, I Eremin, A Robinson, A Panchenko), așa-numitul "stil literar baroc" a fost cel mai clar întruchipat în opera lui Simeon Polotsky, care a fost caracterizată de o pasiune pentru decorarea exterioară a versurilor, alegorism, puzzle-uri poetice, criptograme etc Mai mult, potrivit academicianului D S Lihaciov, și-a logic poezia, a adus-o mai aproape de știință și a îmbrăcat-o cu moralizare De fapt, toate colecțiile de poezii ale sale semănau cu dicționare enciclopedice extinse, în care existau povești istorice, hagiografice, apocrife, mitologice, basme și chiar fabule Cu toate acestea, adversarii lor (P Berkov, V Kozhinov, G Makogonenko) s-au opus ferm acestui punct de vedere Primul autor credea că poezia și dramaturgia lui Virche din a doua jumătate a secolului al XVII-lea ar trebui privit ca nașterea unei noi tendințe clasice în literatura rusă Și alți doi autori au afirmat că epoca Renașterii ruse își are originea în literatura de atunci, ceea ce va determina natura întregii creativități literare din Rusia până la Nikolai Vasilyevich Gogol În calitate de șef al Tipografiei Superioare, Simeon Polotsky a fost implicat activ în activitățile de publicare Sub el au fost publicate în mod repetat "Primerul" lui Vasily Burtsev și diverse tratate filozofice, pilde și legende, inclusiv "Testamentul sau Testamentul lui Vasile regele Greciei către fiul său Leon Filosoful", "Povestea lui Barlaam, locuitorul deșertului" și Iosaf regele indian" și mulți alții Mai târziu, tradițiile literare stabilite de S Polotsky au fost continuate de studenții săi Sylvester Medvedev și Karion Istomin Sylvester Medvedev (Semyon Agafonnikovich Medvedev) (-) - faimosul originar din Kursk, după ce a primit o educație bună acasă, s-a mutat la Moscova în , unde a fost imediat repartizat în serviciul unui funcționar în Ordinul Afacerilor Secrete și a devenit în curând șef al școlii Zaikono-Spassky a lui Simeon Polotsky Apoi a devenit călugăr la Mănăstirea Putivl Molchensky, iar în a fost transferat pentru a sluji la Mănăstirea Zaikono-Spassky, unde a devenit secretarul personal al lui Simeon de Polotsk Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII În , după moartea mentorului său, a devenit șeful "Imprimeriei superioare" și a luat locul poetului de curte sub persoana noului țar Fedor Alekseevici (-) Totodată, în - a condus școala Zaikono-Spassky, unde și-a continuat munca profesorului său, depunând în Prințesei Sofia (-) un nou proiect pentru înființarea Academiei slavo-greco-latine Cu toate acestea, aflându-se curând în epicentrul luptei dintre partidele "latino" și "grecofil", a pierdut "bătălia" în fața fraților Likhud, care, cu sprijinul patriarhului Ioachim, au condus Academia slavo-greco-latină Apoi, pentru o scurtă perioadă de timp, a reușit încă să câștige, dar în august , după înfrângerea Prințesei Sofia în lupta împotriva țarului Petru, a fugit din Moscova, dar a fost capturat în Dorogobuzh și trimis la Ordinul Detectivilor Aici a fost acuzat de legături penale cu șeful executat al Streltsy Prikaz, sensul giratoriu F L Shaklovity și condamnat la moarte prin decapitare În ciuda faptului că multe opere poetice ale lui S Medvedev au fost arse prin decizia Consiliului Bisericii din , un număr dintre ele au supraviețuit, în special, Epitafion, Salutări de căsătorie lui Fiodor Alekseevici, Plângere și mângâiere la moartea lui Fiodor Alekseevici ", "Semnături pentru portretul Prințesei Sofia", "Versuri pentru Sâmbăta Mare",

"Felicitări Prințesei Sofia cu ocazia Paștelui" și altele Cu toate acestea, toți cercetătorii lucrării sale (V Kuskov, V Kozhinov) cred că în calitate de poet S Medvedev nu este foarte original, foarte rezonabil și chiar rece În același timp, S Medvedev a fost un teolog polemic strălucit care, din postura de "latinism", a scris astfel de tratate precum "Pâinea animalelor" și "Vești adevărate", îndreptate împotriva "grecofililor" În plus, i se atribuie autorul a două lucrări celebre: tratatul istoric "Contemplarea este scurtă ", dedicat evenimentelor revoltei Streltsy din , și prima lucrare bibliografică "Cuprinsul cărților" și Cine le-a împăturit" Deși, în mod corect, trebuie remarcat că un număr de istorici (R Agarkova, A Bogdanov) atribuie paternitatea primului tratat lui Karion Istomin, iar autoritatea celui de-al doilea fie Epiphanius Slavinetsky, fie Efimy Chudovsky Dar un strălucit cunoscător al culturii ruse din "epoca rebelă" academicianul A M Panchenko, autorul cunoscutei monografii "Cultura rusă în ajunul reformelor lui Petru" ( ), a dovedit în mod convingător dreptul de autor al lui S Medvedev asupra acestor lucrări Karion Istomin (-), ca și Sylvester Medvedev, a fost călugăr al Mănăstirii Putivl Molchensky, apoi a devenit ierodiacon al Mănăstirii Kremlin Chudov și, în același timp, a predat teologie și retorică la Școala Zaikono-Spassky În - a slujit în biroul patriarhal și a fost secretarul personal al ultimilor doi patriarhi - Ioachim și Adrian, și în același timp în - a fost șeful Tipografiei din Moscova Trebuie să spun că în literatura istorică Karion Istomin a fost multă vreme "amestecat" cu contemporanul său, rectorul Mănăstirii Simonov din Moscova, arhimandritul Karion Zaulonsky, dar o serie de cercetători ai lucrării sale (R Agarkov) au demonstrat în mod convingător că acestea sunt figuri istorice diferite Moștenirea literară a lui K Istomin este foarte extinsă și variată În special, el a fost autorul unor primare scrise de mână ("Mici") și tipărite ("Mare") publicate în - , Catehismul, tratatul istoric Cronicarul Marelui Pământ Rus și alte lucrări Dar în istoria literaturii ruse Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) A intrat în rânduri, în primul rând, ca un poet strălucit, care a continuat tradițiile versificației baroce, stabilite de Simeon Polotsky și Sylvester Medvedev Printre cele mai strălucitoare și mai talentate versuri ale lui K Istomin se numără Cartea mustrării, Edenul, Eklessia, Poezii pentru Învierea Domnului nostru Iisus Hristos, Cartea Stamnei purtătoare de duh și tratatul enciclopedic în versuri, Orașul Împărăția Cerurilor sau "Politică" În mijlocul a doua jumătate a secolului al XV-lea interes crescut semnificativ pentru literatura tradusă, care a devenit un element important în dezvoltarea culturii naționale ruse Printre cele mai populare traduceri ale vremii, care au venit în Rusia din Germania, Polonia și chiar Orientul Mijlociu, se numără:) "Povestea Regelui Bova", care, eliberată de atributele tradiționale ale romantismului cavaleresc german sub condeiul unui interpret rus, a căpătat un caracter fabulos, încorporând multe motive ale folclorului rus) "Povestea celor șapte înțelepți", care, practic, se întoarce la legendele antice despre filosoful Simbad, care în versiunea tradusă a început să reprezinte un întreg ciclu de șapte nuvele diferite, unite printr-o poveste comună) "Povestea lui Yeruslan Lazarevich", care a glorificat isprăvile eroului-erou în căutarea iubirii și a gloriei, care, ca și povestea anterioară, venită în Rusia din mediul cazac, a cunoscut și o puternică influență a folclorului rus În a doua jumătate a secolului al XVII-lea în Rusia au început să traducă în mod activ diverse romane de dragoste și aventură care au apărut în Europa de Vest

în Evul Mediu timpuriu Printre aceste romane, "Povestea curajosului cavaler Petru de la Izvoarele de Aur și a frumoasei regine a Magilenei napolitane", "Povestea lui Otto Cezarul Romei și a soției sale prințesa Olunda", "Povestea prințului ceh Vasily" " și un număr de alții au primit o mare faimă Lucrările traduse de alte genuri s-au răspândit și în Rusia De exemplu, patru cărți din Apophegmata au fost deosebit de populare , care erau culegeri de anecdote și zicători, al căror autor a fost atribuit unor politicieni și filozofi vechi celebri Nu mai puțin populare au fost colecția de povestiri moralizatoare "Fapte romane" și colecția de povestiri despre isprăvi și păcate lumești "Oglinda Exemplar" sau "Marea Oglindă" Creativitate arhitecturală Secolul al XVII-lea ocupă un loc aparte în dezvoltarea arhitecturii ruse, deoarece procesul de "secularizare" a culturii, obișnuit pentru acest secol, a afectat cel mai direct munca unor arhitecți ruși de seamă În același timp, trebuie remarcat faptul remarcabil că cultura urbană seculară a început să exercite o influență deosebită asupra întregii creativități arhitecturale, care a înlocuit semnificativ tradițiile arhitecturii religioase În același timp, majoritatea covârșitoare a clădirilor, nu numai în zonele rurale, ci și în orașe, erau încă construite din lemn, iar templele de piatră și clădirile seculare erau încă destul de rare, fiind insule deosebite într-o mare de clădiri din lemn Celebrul Palat al Țarului din satul Kolomenskoye de lângă Moscova a fost o lucrare remarcabilă a arhitecturii rusești din lemn Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII construit în - Artizani ruși sub conducerea șefului tâmplarului Semyon Petrov, a arcașului moscovit Ivan Mikhailov și a palatului unic al suveranului Savva Dementyev Palatul regal al lui Alexei Mihailovici era format din numeroase clădiri de diferite tipuri, interconectate prin numeroase pasaje și galerii Era format din de camere și de ferestre și ferestre, așa că la exterior semăna foarte mult cu un întreg oraș de basm, cu numeroase turnulețe, acoperișuri solzoase, "ambulanțe", "kokoshniks", pridvor cu coloane răsucite etc Din păcate, în timpul Ecaterinei a II-a, în , această "a opta minune a lumii" a fost dezasamblată din cauza deteriorării și restaurată ca "remake" abia în anii Dar, desigur, arhitectura din lemn a fost folosită cel mai pe scară largă în districtele de nord ale țării, unde diferite temple cu șolduri în stilul "octogon" pe "chetverik" erau încă foarte activ construite Printre cele mai cunoscute clădiri ale acelei vremuri se numără Biserica Ioan Botezătorul de pe Shirokov Pogost de lângă Vologda ( ), Biserica Înălțarea din Torzhok ( ) și Catedrala Treimii de lângă Arhangelsk ( ) În același timp, trebuie remarcat faptul că cultura de artă populară s-a manifestat cu o forță deosebită în arhitectura din lemn, care reflectă nu asceza strictă caracteristică clădirilor religioase oficiale, ci veselia lumească a sătenilor obișnuiți și a orășenilor din nordul Rusiei În secolul al XVII-lea elementele seculare au început să pătrundă din ce în ce mai mult în arhitectura din piatră Construcția structurilor din piatră în acea perioadă a primit o mare importanță națională, întrucât:) a fost dictată de nevoile militare și defensive ale statului, care de-a lungul secolului al XVII-lea a purtat războaie grele și lungi de-a lungul întregului perimetru al granițelor sale și) a fost legată cel mai direct de întărirea puterii de stat, a cărei autoritate și măreție necesitau o expresie adecvată în arhitectura monumentală din piatră În aceste scopuri, în , la conducerea lui Boris Godunov, a fost creat un Ordin suveran special pentru afacerile pietrei Un monument remarcabil de arhitectură seculară din prima jumătate a secolului al XVII-lea Este considerat pe bună dreptate Palatul Terem al Kremlinului din Moscova,

care a fost construit în - sub îndrumarea celebrilor arhitecți ruși Bazhen Ogurtsov, Trefil Sharutin, Antip Konstantinov și Larion Ushakov Acest palat era o clădire cu trei etaje pe subsoluri înalte, încununată cu un "teremk" înalt, în care erau executate cu o grație deosebită așa-numitul hol al Pasajului, camerele Crucii și Tronului și turnul de Sus Iar acoperișul aurit al Palatului Terem și două curele de cornișe de țiglă azurie au dat reședinței regale un aspect deosebit de elegant și fabulos Trăsăturile secularizării și pătrunderea elementelor populare în arhitectura din piatră s-au reflectat clar în construcția religioasă În prima jumătate a secolului al XVII-lea bisericile cu cort cu cupolă au rămas un tip preferat de clădiri religioase, care la începutul noului secol au început să fie bogat decorate cu diverse kokoshniks, platbands și coloane, ceea ce a conferit acestor clădiri un aspect și mai rafinat și mai elegant Odată cu aceasta, a continuat vechea tradiție de a construi biserici tradiționale cu cupole în cruce, care, însă, erau inferioare ca monumentalitate față de clădirile similare din secolele trecute Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Monumente remarcabile de arhitectură religioasă din prima jumătate a secolului al XVII-lea a existat un templu al Mijlocirii Fecioarei în satul Medvedkovo de lângă Moscova, construit în anii - din ordinul prințului D M Pozharsky, Catedrala Kazan din Piața Roșie din Moscova, ridicată în în cinstea eliberării Mamei Scaun de intervenționistii polonezi, Biserica Mijlocirii Fecioarei din satul regal Rubtsovo ( ), Adormirea Maicii Domnului (" Minunat") Biserica Mănăstirii Alekseyev din Uglich ( ), biserica Zosima și Savvaty din Mănăstirea Treime-Serghie (-), Catedrala Sfânta Treime din Vyazma ( ), Biserica Schimbarea la Față a Domnului din satul Ostrov de lângă Moscova ( ), Catedrala Treimii a Mănăstirii Ipatiev de lângă Kostroma (-) și, în sfârșit, celebra Biserică a Nașterii Maicii Domnului din Putanki (-) În - celebra biserică a Treimii din Nikitniki a fost comandată de bogatul negustor din Yaroslavl Grigory Leontyevich Nikitnikov din Moscova, ceea ce a avut un impact uriaș asupra mai multor clădiri religioase din alte orașe rusești, cum ar fi Catedrala Mănăstirii Treimi din Murom (-) , Catedrala Înălțării Domnului din Ustyug Veliky, construită din ordinul negustorului Nikifor Fedorovich Revyakin în , Biserica Treimii din Moscova, ridicată în - , și Biserica Sf Nicolae din Bersenev, construită în Potrivit multor oameni de știință (M Ilyin, I Buseva-Davydova, A Muravyov, V Marov), un rol important în "secularizarea" arhitecturii bisericești a fost jucat de faptul că ordinele pentru construirea bisericilor parohiale și a templelor au început să vină din ce în ce mai mult din partea celor mai înalți feudali seculari și spirituali, și din partea artelelor comerciale și a așezărilor orașului În efortul de a se elibera de asceza tradițională și religiozitatea deliberată a fostelor clădiri religioase, arhitecții secolului al XVII-lea, îndeplinind ordinea socială a orășenilor "simpli", au început să acorde mult mai multă atenție decorațiunii decorative a clădirilor de cult , oferindu-le un aspect elegant si vesel Multe elemente de decorare decorativă a clădirilor laice și religioase, în anii a început să pătrundă activ într-o zonă atât de specifică a arhitecturii precum arhitectura fortărețelor În această perioadă au fost înlocuite ansamblurile aspre de cetăți din secolele XV-XVII vin complexe elegante, bogat decorate și solemne de structuri defensive ale multor orașe și mănăstiri rusești În aceeași perioadă, Kremlinul din Moscova a fost și el supus unei restructurări semnificative În - sub îndrumarea arhitectului englez Christopher Galovey și a remarcabilului arhitect rus Bazhen Ogurtsov,

pe turnurile Spasskaya și Nikolskaya ale Kremlinului din Moscova au fost ridicate tavane "solzoase" care nu numai că le-au crescut semnificativ înălțimea, dar le-au și conferit un aspect extrem de elegant si aspect sofisticat Mai târziu, în - , peste restul turnurilor Kremlinului au fost ridicate tavane similare Ceva mai târziu, turnurile și zidurile Kalyazinsky, Trinity-Sergius, Spaso-Evfimiye, Simonov, Novodevichy, Donskoy și multe alte mănăstiri din diferite orașe și orașe ale țării au suferit o restructurare similară "grațioasă" Dar celebra Mănăstire Kirillo-Belozersky, construită în anii - , s-a remarcat prin grație deosebită și frumusețe nordică severă Procesul de "secularizare" a arhitecturii religioase a provocat o reacție puternic negativă din partea celor mai înalți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse Prin urmare, la începutul anilor noul patriarh Nikon a stabilit reguli mult mai stricte, Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII prin care ar fi trebuit călăuziţi arhitecţii şi meşterii în piatră în construcţia clădirilor de cult În special, noul șef al Bisericii Ortodoxe Ruse a impus o altă interdicție asupra construcției de biserici cu cupolă de cort și a recomandat cu fermitate reînvierea tradițiilor antice ruso-bizantine ale clădirilor cu cupole în cruce cu structuri clasice cu cinci cupole, care s-au distins întotdeauna prin monumentalitatea lor deosebită şi rigoarea formelor A fost sub influența noilor tendințe, la mijlocul - a doua jumătate a secolului al XVII-lea în toată ţara a început construcţia grandioasă a clădirilor religioase monumentale şi a ansamblurilor laice Printre clădirile seculare din a doua jumătate a secolului al XVII-lea De remarcate sunt capodopere ale arhitecturii ruse precum Palatul Patriarhal din Kremlinul din Moscova, construit în - sub conducerea lui Dmitri Okhlebnin și Averky Mokeev, Camera Tsaritsyna a Mănăstirii Savvino-Storojevoy de lângă Zvenigorod (-), Palatul de distracții din Kremlinul din Moscova (-), construit pentru influentul socrul regal , Prințul I D Miloslavsky, Camerele Patriarhale și trapeza Mănăstirii Valdai Iversky (-), Khamovny Dvor din Moscova (-), Gostiny Dvor din Moscova (-) și Arhangelsk (-), clădirea Zemsky Prikaz la Moscova ( ) , trapeza patriarhală a Mănăstirii Treime-Serghie ( ) și Casa Episcopală din Suzdal (-) Printre ansamblurile de cult notabile din acest timp ar trebui numite Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Valdai Iversky, construită de arhitectul Averky Mokeev în - , Catedrala celor Doisprezece Apostoli din Kremlinul din Moscova, ridicată în - , Biserica a Învierii lui Hristos ( ) și a clopotniței (-) a Kremlinului din Rostov, Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Kolomna (-), un complex de clădiri ale Mănăstirii Sfânta Cruce din Golful Onega al Mării Albe de pe Kiy -insula, construită în anii - , Catedrala Mare a Mănăstirii Donskoy din Moscova (-) și Catedrala Adormirea Maicii Domnului din Ryazan (-) Printre ansamblurile de cult remarcabile din a doua jumătate a secolului al XVII-lea Un loc aparte îl ocupă "creția preferată" a Patriarhului Nikon, celebra Mănăstire Noul Ierusalim de lângă Moscova, construită în anii - În ciuda interdicției stricte a lui Nikon însuși, complexul acestei mănăstiri a fost o sinteză unică a stilurilor arhitecturale cu cupolă în cruce și corturi, unde clădirile monumentale ale templului au fost încununate cu clădiri tradiționale cu cinci cupole, iar clopotnițele au fost încununate cu corturi elegante Cea mai semnificativă clădire a acestei mănăstiri a fost Catedrala Catedrala Învierii ( ), care, după planul creatorului ei, urma să reproducă în înfățișarea ei Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim În - Sub conducerea mitropolitului Rostov Iona Sysoevich, în orașul antic al Rusiei de Nord-Est, a fost ridicat un ansamblu unic al Curții

Mitropolitane din Rostov - așa-numitul Kremlin din Rostov, care este considerat pe bună dreptate o adevărată capodoperă a religioase și rusești arhitectura de cetate a întregului secol al XVII-lea În același timp, în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, în ciuda interdicțiilor stricte, tendința seculară sau "posad" în arhitectura religioasă a continuat să se dezvolte cu succes, a cărei trăsătură distinctivă erau încă diverse "modele" Cele mai interesante monumente ale acestei perioade sunt considerate a fi Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) Biserica Mijlocirea Preasfintei Maicii Domnului din Medvedkovo (-), Biserica Sf Ioan Gură de Aur din Korovniki (-), Biserica Cosma și Domian din Sadovniki (-), Biserica din Lazăr din Suzdal ( ), Biserica Treimii din satul Ostankino de lângă Moscova, construită de Pavel Potekhin în - , Biserica Sf Nicolae din Khamovniki ( ) și multe altele Potrivit multor savanți (I Grabar, I Busev-Davydova, A Muravyov, A Melnik), începutul secular s-a manifestat mai ales puternic în arhitectura religioasă din Iaroslavl, unde bogatele corporații comerciale ocupau o poziție deosebită În acest mare centru comercial și meșteșugăresc al regiunii Volga Superioară, în timpul construcției clădirilor religioase, s-a acordat mult mai multă atenție decorațiunii exterioare și splendorii bisericilor parohiale, care, potrivit clienților lor, ar fi trebuit să simbolizeze bogăția și puterea clasa comerciantului Yaroslavl Monumente tipice ale arhitecturii Yaroslavl de mijloc - al doilea secol al XV-lea sunt Biserica Profetul Ilie, construită de negustorii Skripins în anii - , Biserica Sfântul Ioan Gură de Aur, construită în anii - pe râul Kotorosl la ordinul negustorilor Nezhdanovsky și templul Sfântului Nicolae Wet, construit în anii - pe cheltuiala negustorilor bogați Andrei Lemin și Astafy Luzin, care se remarca prin cărămidă specială, multe țigle elegante și acoperișuri și cupole de țiglă În - pe cheltuiala enoriașilor de rând din satul Tolchkovo de lângă Iaroslavl a fost construită o grandioasă biserică a lui Ioan Botezătorul care, după expresia figurată a unui strălucit cunoscător al culturii medievale rusești, profesorul N N Voronin, a fost o "simfonie jubiloasă a fanteziei populare" Monumente remarcabile de arhitectură religioasă, realizate în stilul "orașanului", au fost construite în multe alte orașe rusești, de exemplu, Biserica Învierii din Kostroma ( ) și Romanov-Borisov ( ) La sfârşitul secolului al XVII-lea în Rusia a apărut un alt stil arhitectural, numit stilul Naryshkin sau baroc moscovit, ale cărui baze au fost puse în arhitectura vest-europeană încă de la începutul secolului al XV-lea și a venit în Rus', cel mai probabil prin Rusia Mică și Commonwealth Trăsăturile caracteristice ale noului stil arhitectural au fost:) claritatea și simetria compoziției,) aspirația accentuată în sus a întregii clădiri,) structura cu mai multe niveluri și) dezvoltarea atentă a diverselor detalii (culoare azurie) gresie si sculpturi pe piatra alba), care au dat un aspect deosebit de elegant si maiestuos tuturor cladirilor În acești ani au fost ridicate numeroase clădiri laice și religioase în diverse orașe și sate ale țării, care au intrat în vistieria culturii domestice și mondiale: trapeza Mănăstirii Treime-Serghie (-), clopotnița cu mai multe etaje a Mănăstirii Novodievichy (-), Catedrala Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Iosif-Volotsky (-), Catedrala Icoanei Don a Maicii Domnului a Mănăstirii Donskoy (-)), clădirea Tipografiei Capitalei ( ), Biserica Înălțării Domnului din satul Ubory, construită de Iakov Bukhvostov în anii - , Complexul Krutitsy din Moscova (-), autorul căruia a fost cel mai remarcabil Arhitectul rus Osip Startsev, Camerele Grefierului Dumei Averky Kirillov din Moscova (-), faimosul

Turn Sukharev, construit în - Mihail Choglokov și, bineînțeles, capodopera de referință a Bisericii Baroce din Moscova a Mijlocirii din Fili, construită în - comandat de Lev Kirillovich Naryshkin, unchiul țarului Petru Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII Arta picturii Multă vreme, literatura istorică a fost dominată de ideea că secolul al XVII-lea a fost o perioadă de declin și regres în dezvoltarea artei picturale rusești Această opinie s-a bazat doar pe faptul că în - cele mai înalte autorități laice și ecleziastice în persoana țarului Alexei Mihailovici și a noului patriarh Ioasaf al II-lea au decis reglementarea strictă a tuturor subiectelor și mostrelor de pictură bisericească și respectarea obligatorie a canonului picturii icoanelor aprobat de Catedrala Stoglavy în Cu toate acestea, lucrările marilor istorici și istorici de artă (I Grabar, V Lazarev, N Mneva) au infirmat în mod convingător această opinie părtinitoare și au demonstrat că procesul de "secularizare" a culturii a fost inexorabil și încolțirea de noi elemente în creativitatea artistică erau evidente Nu întâmplător s-a născut în această perioadă faimosul "Mesaj" al unuia dintre reprezentanții de seamă ai picturii rusești de șevalet, Iosif Vladimirov, către Simeon Polotsky, în care a susținut că:) nu se poate copia orbește tehnici antice de artă picturală și urmează tradițiile pictorilor ruși din secolele trecute în toate și) nu ar trebui să se concentreze numai pe tradițiile școlii de pictură cu icoane rusești și să ignore experiența artistică a altor popoare și state "Epoca răzvrătită" a devenit momentul dezvoltării ulterioare a tehnicii picturii în frescă și tempera, care a fost reprezentată de faimoasele fresce ale Catedralei Treimii a Mănăstirii Treime-Serghie ( ) și Catedralei Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova (-), realizată de artelul remarcabilului pictor Ivan Paissein, frescele mănăstirii Knyazhin din Vladimir (-) și Catedrala Arhanghel din Kremlinul din Moscova ( ), realizate de maeștrii Armureriei conduse de Yakov Kazanets și Stepan Ryazantsev, fresce ale Bisericii Treimii din Nikitniki ( ), create de Vasily Ilyin și Gury Nikitin, precum și picturi murale Catedrala Trinității din Mănăstirea Danilov din Pereyaslavl-Zalessky (-), Biserica Profetului Ilie la Yaroslavl (-), Catedrala Schimbarea la Față a Mănăstirii Spaso-Evfimiy din Suzdal ( ), realizată sub conducerea lui Gury Nikitin și altele În același timp, trebuie menționat că în toate aceste picturi, nu numai motive pur religioase, în special tema Judecății de Apoi, ci și glorificarea puterii supreme seculare și imaginile chipurilor marilor suverani Mihail Fedorovich , Alexei Mihailovici și Fiodor Alekseevici sunau distinct Tendințele realiste în arta picturală s-au dezvoltat extrem de lent, iar vechea tradiție a reprezentării dogmatice și alegorice abstracte ocupa încă un loc important Ca urmare a respectării acestei tradiții, picturile și icoanele în frescă au fost foarte atent și bine scrise, dar supraîncărcate cu mici scene, detalii și obiecte, lumea interioară a personajelor din icoane și fresce a rămas un "secret cu șapte peceți" și principalul s-a acordat atenție descrierii acțiunilor și faptelor lor exterioare În plus, vechile tehnici de reprezentare plană s-au păstrat în arta picturală, drept urmare interioarele templului arătau foarte adesea ca covoare de perete țesute dintr-o varietate de picturi în frescă În pictura icoanelor, tradițiile celebrei "școli Stroganov" erau încă puternice, dar s-a înregistrat o îngroșare semnificativă a tehnicii de scriere și simplificarea compozițiilor artistice Ei au încercat să compenseze aceste defecte evidente în tehnica picturii cu salarii bogate și scumpe, care erau adesea făcute din Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE

XIII-XVII) metale pretioase si pietre Ca urmare, multe icoane au început să semene mai mult cu bijuterii decât cu pictura de șevalet Cu toate acestea, a fost în secolul al XVII-lea au apărut o serie de inovații care au distins semnificativ tradiția picturii icoanelor din această perioadă de epocile anterioare În special, pictorii au început să descrie spațiul cu mai multă acuratețe și au început să folosească în mod activ tehnicile de iluminare atunci când pictează icoane Potrivit unui strălucit cunoscător al artei ruse din acea epocă, profesorul V G Bryusova, cei mai faimoși reprezentanți ai "Școlii Stroganov" au fost Procopius Chirin ("Nikita Războinicul" și "Doamna noastră din Tikhvin"), Nazariy Istomin (Savin) ("Doamna noastră din Petrovskaya", "Regina apare în dreapta ta mâna", "Adormirea", "Țareviciul Dmitri" și "Îngerul păzitor"), Guriy Nikitin ("Anunț", "Coborârea în iad" și "Înălțarea și intrarea în Ierusalim") și Fyodor Zubov ("Apostolul Andrei", "Hodegetria") din Smolensk" și "Ioan Botezătorul în deșert") Potrivit majorității oamenilor de știință, cea mai înaltă etapă în dezvoltarea artei picturale rusești din secolul al XVII-lea este asociat cu numele genialului artist rus Simeon (Pimen) Fedorovich Ushakov (-), care din a condus artela pictorilor din Armeria Kremlinului din Moscova și s-a bucurat de dispoziția deosebită a conducătorului său, boierul Bogdan Matveevici Khitrovo, care era reputat a fi un cunoscător subtil și un cunoscător al artei Ca mulți pictori ai vremii, S F Ushakov a adus un omagiu picturii în frescă și a luat parte activ la picturile murale ale Camerei cu fațete, Catedralele Arhanghel și Adormirea Maicii Domnului din Kremlinul din Moscova Dar, totuși, a intrat în istoria artei ruse ca un maestru strălucit al picturii de șevalet Cele mai cunoscute lucrări ale sale au fost icoanele "Marele Episcop al Mântuitorului" (-) și "Mântuitorul nefăcut de mână" (-), pe care le-a pictat pentru Biserica Treimii din Nikitniki Mai mult, particularitatea acestor creații de pictură cu icoane a fost că aici S F Ushakov a descris un chip clasic sau canonic corect, care a devenit o referință pentru mulți artiști din secolele XV-XVII Apoi, în , a creat o altă capodoperă a artei picturale - o pictură-icoană mare "Plantând Arborele Statului Rus" sau "Vladimir Maica Domnului", care a fost dedicată glorificării puterii autocratice ruse Compoziția acestei icoane a fost extrem de alegoric: pe fundalul Catedralei Adormirea Maicii Domnului a Kremlinului din Moscova, simbol al puterii supreme a suveranilor ruși, au fost așezate figurile lui Ivan Kalita și Mitropolitul Petru, udând un copac mare cu o coroană uriașă , în ramurile cărora au fost așezate medalioane înfățișând toți marii prinți și țari ai Moscovei Și de-a lungul marginilor icoanei au fost plasate imagini ale țarului Alexei Mihailovici și ale țarinei Maria Ilyinichna Miloslavskaya cu copiii lor În S F Ushakov a creat o nouă icoană bazată pe complotul tradițional al "Trinității" divine, care era foarte diferită de celebrul analog Rublev atât în modul de execuție, cât și în conținutul său filosofic profund De fapt, "Trinitatea" lui Rublev s-a opus unei imagini complet diferită a celor trei ipostaze divine: tinerii sublimi și rafinați au fost înlocuiți cu figuri "carnale" grele, care se așează la masa trapezei bogat încărcate cu diverse feluri de mâncare Mai târziu S F Ushakov a întărit în continuare elementele principiului secular în lucrările sale, ceea ce se vede clar Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII pe exemplul unor icoane alegorice cunoscute precum "Pacea" și "Avertisment", scrise în maniera gravurilor vest-europene Aproape toți cercetătorii modului creator al S F Ushakov, ei sunt solidari cu faptul că acest maestru remarcabil, respingând fabulozitatea și fantasticitatea frescelor și icoanelor

anterioare, s-a străduit pentru cea mai exactă reprezentare corporală a figurilor și și-a concentrat atenția asupra noilor forme de artă picturală, în special, acuratețea portretistică a personajelor înfățișate de el, cu utilizarea maximă posibilă a tehnicii clarobscurului și recepții ale celui de-al doilea plan sau volum Desigur, S F Ushakov a avut o influență imensă asupra dezvoltării întregii picturi rusești în a doua jumătate a secolului al XVII-lea și a creat o școală strălucită de pictori, ai cărei reprezentanți de seamă au fost elevii săi Grigory Zinoviev, Tihon Filatiev, Nikita Polovets, Fyodor Zubov și mulți alții În plus, a intrat în istoria artei ruse ca un teoretician major care a scris două tratate - "Cuvântul picturii cu icoană iscoditoare" ( ) și "Alfabetul artelor" ( ), în care a apărat cu hotărâre tendințele realiste în arta picturală Potrivit majorității oamenilor de știință (V Bryusov, A Muravyov, N Yazykov), școala maeștrilor din Iaroslavl a devenit un fenomen remarcabil în istoria artei picturale rusești, în a cărei opera influența multor elemente de "posad" secular cultura s-a manifestat cu o forță deosebită Acest lucru se vede clar în picturile în frescă ale multor biserici și catedrale din Yaroslavl, care sunt adesea dedicate nu numai motivelor religioase, ci subiectelor și temelor pur cotidiene Așadar, în biserica profetului Ilie, Guriy Nikitin și Sila Savin au înfățișat foarte realist sezonul recoltei în celebra frescă "Recolta" ( ), iar în biserica lui Ioan Botezătorul, colegul lor Dmitri Plehanov a descris două frumuseți biblice - Bathsheba și Solomeya (-) nu mai puțin realist) Alături de formele tradiționale de artă plastică, la începutul secolului al XVII-lea apare un nou gen de portrete parsun, care inițial nu diferă de icoanele obișnuite În acest fel, la începutul secolului, parsunele au fost scrise cu imaginea lui Ivan cel Groaznic și Mihail Vasilievici Skopin-Shuisky Cu toate acestea, din a doua jumătate a secolului al XV-lea imaginile cu analizarea caracterelor au început să capete un caracter mai realist Dar, după cum profesorul E S Ovchinnikova, autoarea cunoscutei monografii "Portret în arta rusă a secolului al XV-lea" ( ), în parsuni, precum și în icoane, în prim-plan nu exista încă lumea interioară a unei persoane, ci atribute pur exterioare ale apartenenței sale la straturile superioare ale societății, prin urmare, pe bună dreptate, parsunii s-au referit întotdeauna la categoria a așa-numitelor "portrete ceremoniale" Printre cei mai faimoși parsuni din a doua jumătate a secolului al XV-lea aparțin portretului țarului Alexei Mihailovici ( ), scris de Yerofey Yelin, portretul țarului Fedor Alekseevici ( ), al cărui autor a fost Luka Smolyanin, și portretele anonime ale țarinei Natalya Kirillovna Naryshkina, fratele ei Lev Kirillovich Naryshkin, administratorul Grigori Petrovici Godunov, prințul Boris Ivanovici Repnin și un număr de alții O serie de autori moderni (N Pavlenko) cred că în a doua jumătate a secolului al XV-lea, împreună cu portretul, a apărut un alt gen de pictură seculară - peisajul, Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) care, însă, nu a depășit nici felul similar de a scrie, care era caracteristic oricărei iconografii Peisajul nu a devenit încă obiect de reprezentare independentă și în icoane a îndeplinit o funcție pur auxiliară, fiind doar un fundal pentru personajele înfățișate ale istoriei biblice și ale sfinților Muzică și teatru La începutul secolului al XVII-lea, cultura muzicală rusă avea tradiții stabile de secole, cu toate acestea, ca și alte domenii ale artei populare, era în mare parte fără nume Trăsăturile tradiționale ale artei muzicale rusești, care au fost moștenite de el din secolele trecute, au fost distribuirea pe scară largă a cântului polifonic coral și bogăția de

gen a cântecelor și cântecelor populare rusești În același timp, în acest secol au apărut anumite inovații:) În primul rând, au apărut așa-numitele "kants" - opere muzicale nebisericești, care se distingeau printr-o splendoare deosebită a spectacolului și nu erau prea încărcate cu "severitatea" canonică caracteristică, care era un element indispensabil tuturor muzicale bisericești lucrări) În al doilea rând, polifonia corală tradițională a fost completată de așa-numitul "cânt parthenos" pentru trei voci, care își ia tradițiile din îndepărtata Veneție Mai mult, un mare interes, mai ales la curtea regală, a început să se manifeste pentru muzica de orgă Ca și în secolele anterioare, au fost deosebit de populare circulul urșilor, teatrul popular al bufonilor și teatrul de păpuși Petrushka, al cărui repertoriu era extrem de variat și variat Cu toate acestea, autoritățile oficiale și Biserica au persecutat întotdeauna aceste forme de artă teatrală populară, declarându-le "jocuri demonice" Mai mult, în , țarul Alexei Mihailovici a emis un decret special, conform căruia "rușinea" (ochelarii) bufoanilor erau interzise, iar "χαρπ" (măștile) și "vasele lui Vesov" urmau să fie distruse Un nou fenomen în arta teatrală rusă a fost apariția primului teatru de curte, al cărui inițiator a fost fie însuși țarul Alexei Mihailovici, fie confidentul său, șeful Ordinului Ambasadorial, boierul Artamon Sergheevici Matveev Mai mult, crearea teatrului în sine a fost programată să coincidă cu ziua de naștere a țareviciului Petru (mai), care a fost decis să fie sărbătorită cu un fast deosebit Numai membrii familiei regale și persoanele apropiate suveranului puteau asista la spectacole de teatru În același timp, femeile puteau vedea spectacolul de teatru doar dintr-o cameră închisă de ochii curioșilor Inițial, trupa de teatru, care includea de actori, a fost recrutată dintre locuitorii așezării germane (Kokui) de lângă Moscova, iar directorul șef al acestui teatru a fost numit pastorul local Johann Gottfried Gregory Mai mult, ca remarcabilul istoric rus profesorul S K Bogoyavlensky, autorul cunoscutului articol "Teatrul din Moscova sub țarul Alexei Mihailovici" ( ), aproape întregul repertoriu al "conacului de la curte" a constat în principal din lucrări ale autorilor europeni, în special ale lui Johann Palzer, scrise pe baza biblică subiecte Deși, o serie de spectacole au fost puse în scenă conform "pieselor" lui Johann Gregory însuși, Simeon Polotsky, Stepan Chizhevsky și arhimandritul Dmitri Savin Printre cele mai notabile producții ale acestui teatru trebuie remarcate astfel Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII spectacole precum "Acțiunea Artharxerxes", "Judith", "Tobius", "Despre fiul risipitor", "Despre Egor cel viteaz", "Căderea lui Adam", "Comedia plânsă despre Adam și Eva", "David și Solomon" "Mică comedie despre Bayazet și Tamerlan", "Comedia despre Bacchus cu Venus" și o serie de altele În , Stepan Chizhevsky (Chizhinsky), absolvent al Academiei Teologice Kiev-Mohyla, a devenit directorul artistic al teatrului, a pus în scenă primul balet din istoria artei ruse, Orfeu, și două comedii, Adam și Eva și Iosif Dar în , imediat după moartea țarului Alexei Mihailovici, la insistențele Patriarhului Ioachim, primul teatru rus a fost închis Viața și obiceiurile Rusiei medievale O trăsătură caracteristică a modului de viață rusesc în Rusia medievală a fost conservatorismul inerent tuturor societăților agraro-patriarhale, astfel încât schimbările în viața de zi cu zi au avut loc foarte lent, iar multe tradiții ale modului de viață și ale modului de viață familial au fost păstrate pentru secole, transmise din generație în generație a) locuințe Cea mai mare parte a populației țării locuia încă în zonele rurale - sate, sate sau curțile bisericilor, și doar o foarte mică parte a acesteia în orașe de diferite dimensiuni Așezarea

urbană din acea vreme era un complex de moșii de curte din lemn, care erau foarte diferite în ceea ce privește dotările și dimensiunile lor În astfel de moșii de curte, pe lângă coliba de pui în sine sau "horomina", existau diverse anexe - hambare, cuști, ghețari, curți și pivnițe Cea mai mare parte a clădirilor urbane și rurale, cu excepții foarte rare, erau cabane din bușteni, iar pinul și numai ocazional stejarul au fost folosite ca material de construcție cel mai popular Practic nu existau clădiri seculare din piatră, cu excepția palatelor mari ducale și, mai târziu, regale, și a camerelor celor mai nobili și bogați prinți, boieri și negustori Aproape toate casele, indiferent de statutul social al proprietarilor lor, erau încălzite în mod negru, iar sobele de piatră cu horn se găseau doar în "conacele" reprezentanților foarte bogați și nobili ai aristocrației boier-principale Astfel de conace sau camere "albe" constau, de obicei, din mai multe cabane din lemn, aflate pe subsoluri înalte, interconectate prin pasaje de la nivelul etajului doi Pe lângă încăperea propriu-zisă și anexe tradiționale, pe teritoriul moșiei boierești se aflau colibe pentru servitorii din curte și așa-numitul "jgheab" sau turn Toate clădirile erau decorate cu sculpturi complicate de tei, iar ferestrele din astfel de conace erau închise nu cu o vezică de taur tradițională, ci cu mica scumpă, care în Europa era numită chiar moscovit, și obloane sculptate elegante Astfel de încăperi, ale căror ferestre lasă să pătrundă multă lumină naturală, au fost numite "roșii" sau "svetlitsy", conform unei lungi tradiții Pe vreme întunecată sau nefavorabilă, de regulă, pentru iluminarea colibei se folosea fie o torță, care era introdusă în crăpătura cuptorului sau un țăruș de metal, fie lumânări de seu, care erau așezate pe sfeșnice din lemn sau metal În casele nobilimii boierești se găseau ocazional "șandale" de argint sau lămpi cu ulei vegetal Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) b) Haine Cea mai mare parte a orășenilor și a populației rurale a țării purta încă cămăși de casă sau "păroase", destul de lungi în formă de tunică, rochii de soare și cămăși, port sau pantaloni și fuste, care erau cusute din pânză de casă sau de in În același timp, ceea ce este extrem de interesant, pentru o lungă perioadă de timp rochia de soare a fost pur și simplu îmbrăcăminte bărbătească și a devenit un accesoriu exclusiv al garderobei femeilor abia la mijlocul secolului al XVII-lea Primăvara și toamna, peste cămăși și rochii de soare, atât bărbații cât și femeile purtau mai întâi pelerina de ploaie (secolele XIV-XV), iar apoi (secolele XVI-XVII) pânză pe un singur rând - rochii larg deschise, fără căptușeală, cu mâneci lungi pliabile și fante pentru brațe la armuri În plus, femeile la modă aveau pulovere scurte fără mâneci - dushegrey, iar bărbații - ohabni, care diferă de puloverele cu un singur rând, cu un guler larg pliabil Cele mai populare exemple de îmbrăcăminte stradală exterioară au fost zipunurile, care erau purtate peste o cămașă, sub un caftan Caftanele în sine, care au început să fie purtate abia în secolul al XV-lea, diferă semnificativ în formă, lungime și croială și, prin urmare, aveau denumiri diferite: rusă, poloneză, turcă, maghiară etc În același timp, fără a schimba însăși croiala hainelor de casă și de stradă, reprezentanții aristocrației boier-principale au preferat să-și coasă ținutele din țesături scumpe de peste mări: catifea venețiană și persană "rytny", pânză Flandra, brocart oriental, satin sau tafta Aceeași diferență a fost observată și la îmbrăcămintea exterioară de iarnă: oamenii de rând și cea mai mare parte a "oamenilor de serviciu" purtau haine de blană, "carcasă" sau "blană" cusute din blană de oaie, urs, iepure sau veveriță, iar nobilimea feudală și-a cusut iarna ținute din samur, jder sau hermină

În plus, hainele de blană boierească și princiară erau adesea decorate cu "păduchi", adică broderii cu aur și pietre prețioase Coifurile (șepci, murmoni, nauruze, "treukhs" sau "malakhai") ale oamenilor de rând erau de obicei cusute din pâslă, mukhoyar și blănuri ieftine de iepure și veveriță, iar poșcile nobilimii erau făcute din pâslă subțire elegantă, tunsă cu zibel sau jder, care adesea decorat cu smaralde, safire, iaht și perle de râu În plus, în rândul nobilimii boierești a existat o modă constantă pentru căptușelile orientale - bonete și tafyas Pantofii de vară și de iarnă, dimpotrivă, nu diferă în mare varietate: husele de pantofi, pantofii bast sau "lychanitsy" erau purtate numai în zonele rurale, iar orășenii preferau să se etaleze în cizme de piele multicolore, cusute din piele brută piele, și doar pe un picior Printre reprezentanții nobilimii boierești, cizmele erau confecționate din maroc și decorate cu broderii de aur, perle și pietre prețioase Îmbrăcămintea exterioară de ceremonie a nobilimii ruse era un feryaz și pălării cu gât Feryazul, care era cusut din brocart sau tafta de peste mări și căptușit cu blană de samur, era o rochie cu fustă lungă, cu mâneci pliabile, care era decorată cu broderii complicate și pietre prețioase Și conform vechilor obiceiuri, o pălărie guturală era cusută din blană de castor și era un semn distinctiv al membrilor Dumei Boierești sau funcționarilor Ordinelor Suverane centrale Echipamentul militar, care era doar proprietatea nobilimii locale "slujitoare", se distingea și prin diversitatea sa La "oamenii de serviciu" obișnuiți Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII acestea erau matlasate "tegilyai" sau "kuyaki", cu inele de zale și plăci de oțel cusute pe ele, iar în rândul nobilimii feudale, zale, baydan, armuri, bakhterets, yushmans și oglinzi erau comune în armurile militare Coșca majorității militarilor a fost matlasată cu câlți sau vată, "căști" din pânză kuyachny, iar capetele comandanților militari au fost decorate cu căști elegante de oțel-shishak, la care era atașată o plasă de zale - aventail Armele de luptă diferă, de asemenea, în mare varietate Era împărțit în frig (topoare de luptă, buzdugane, biți, trestie, sabii "tătare", monede sau kleveți, shestopers sau pernachs), aruncări (jiride și saadaks) și arme de foc (scârțâit, fuzei și saltele) c) Ustensile de uz casnic și ustensile de bucătărie În viața de zi cu zi tradițională, marea majoritate a populației țării avea ustensile de faianță sau din lemn (cuve, chums, koshas, linguri, linguri, korchagi etc), iar vasele, ceștile și stavtsy-ul de cositor au acționat ca ustensile ceremoniale În casele boierilor și prinților bogați, vasele de cositor serveau ca feluri de mâncare de zi cu zi, iar felurile de mâncare de ceremonie erau de argint sau de aur, care erau adesea decorate cu pietre prețioase Lista de vesela era diferită în mare varietate: acestea erau tot felul de farfurii, castroane, frați, oale, chivote, potire, doage etc Bucătăria națională rusă a rămas practic tradițională și foarte abundentă timp de multe secole Din preparate din carne, ei au mâncat în principal carne de miel și mult mai rar carne de vită și porc În același timp, nobilimea cu o cinste deosebită avea "carne întoarsă" gătită la scuipă, precum și potârnichi prăjite, lebede, bibilici, gâște și cocoși negri O dragoste deosebită a strămoșilor noștri s-a bucurat de diverse mâncăruri din pește preparate din hering, somon alb, nelmizh, sturion, somon, sterlet, biban, pește alb, biban, platică, screech și mulți alți pești În plus, peștele, ca și carnea, a fost sărat, afumat, uscat și uscat pentru utilizare ulterioară Caviar granulat și presat de pește roșu și alb, precum și Xenia acestuia, i e ficatul, care era considerat o delicatesă, era gătit într-o saramură specială, deși sarea în sine era un produs foarte scump Dintre cereale,

în dieta zilnică predominau clătitele de secară, prăjiturile plate și clătitele, iar pâini de sărbători, kalachi, kulebyaki, rostigai și plăcinte de vatră au fost coapte din grâu Din cereale se făceau și diverse băuturi, inclusiv kvas de pâine de secară și bere de orz În plus, în cinstea strămoșilor noștri erau tot felul de băuturi din fructe, hidromel și lichioruri, care se făceau din merișoare, coacăze, cireșe, mere, prune, pere și miere Strămoșii noștri venerau diverse terciuri și jeleuri de fulgi de ovăz, orz, mei și hrișcă Iar printre culturile de grădină, dieta a fost dominată de napi, ridichi, castraveți, morcovi, varză, usturoi, ceapă și sfeclă Au crescut și pepeni verzi și pepeni, care erau sărați sau conservați în melasă pentru iarnă Din secolul al XVII-lea pe mesele de trapeză ale nobilimii capitalei au început să apară condimente orientale scumpe (scorțișoară, piper, cuișoare), precum și stafide, migdale, lămâie și chiar budincă neagră, care au început să fie gătite cu terci de hrișcă Toată această abundență era servită pe masă numai în post și sărbători, iar în perioada posturilor mari și mici, care constau în de zile pe an, toate produsele din carne, untul și laptele de vacă și chiar și peștele erau excluse din alimentație Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) d) Ceremonia căsătoriei și viața de familie În Rusia medievală, toate legăturile de căsătorie, ca și înainte, erau încheiate la voința părinților mirilor, care, înainte de nuntă, au încheiat un "acord verbal" între ei cu privire la timpul și locul miresei și vizionarea mirelui Sensul acestei proceduri era că înainte de mireasa miresei, părinții miresei colectau informații despre reputația viitorului ginere, iar părinții mirelui studiau cu sârguință lista cu ceea ce va primi viitoarea noră ca zestre Dacă rezultatul acestei munci minuțioase convenea ambelor părți, atunci ar începe ritul miresei miresei, în care, din nou, în locul mirelui, în numele lui, mama și surorile sale, precum și "prietenii din sân" au acționat ca observatori Scopul miresei a fost de a stabili absența deficiențelor mentale, fizice și de altă natură la viitoarea mireasă Iar rezultatul pozitiv al emisiunii a dat temei pentru încheierea unui "record de rând" sau "contract de nuntă", care prevedea diverse condiții pentru sărbătorirea nunții, inclusiv cuantumul pedepsei pe care vinovatul trebuia să o plătească pentru "conspirația" anterioară care nu avusese loc dintr-un motiv sau altul căsătorie" În ziua nunții, mireasa a mers la biserică într-un voal gros care îi acoperea fața și doar în timpul nunții putea tânărul soț să se uite bine la proaspăt făcută soție Destul de des, incidente amuzante s-au întâmplat și când s-a descoperit la masa de nuntă că mireasa este oarbă, surdă sau slabă la minte Soțul înșelat nu a mai putut rezolva problema, întrucât mitropolitul, și apoi patriarhul, solicitați de divorț, au fost ignorați, ghidându-se după regula tradițională nescrisă: "fără a fi verificat cu adevărat, nu vă căsătoriți" În acest caz, soțul putea divorța doar chinuindu-și zilnic soția, cerând ca aceasta să fie tonsurată într-o mănăstire Dacă tânăra nu a vrut să poarte o schemă monahală și să meargă definitiv într-o chilie monahală, atunci părinții ei au fost "preocupați" de patriarh de cruzimea soțului ei Dacă plângerea părinților a ajuns în mintea și inima patriarhului, atunci misoginul și monstrul au fost trimiși ca novice la mănăstire pentru un an și jumătate Iar divorțul se dădea numai dacă, întorcându-se de la pocăința monahală, credincioșii continuau să-și ciugulească și să-și lovească din inimă logodnica Pentru uciderea propriei soții, și soțul trebuia să se pocăiască, dar pentru uciderea soțului ei, o moarte dureroasă o aștepta pe soție: ea a fost îngropată până la gât în pământ, lăsând-o fără mâncare și băutură

până ea moarte S-au căsătorit și s-au căsătorit destul de devreme: vârsta obișnuită a căsătoriei era - ani, iar căsătoria - ani Nunta a fost întotdeauna însoțită de un festin de căsătorie, care se numea "terci" Au umblat "terci de nuntă", de regulă, în casa tatălui miresei timp de trei zile, iar apoi tânăra soție și-a părăsit pentru totdeauna adăpostul parental și s-a mutat la soțul ei Apropo, de aici provine celebra zicală de până acum "nu poți găti terci cu tine" nu te vei căsători Viața de familie a fost construită pe baza supunerii necondiționate față de capul familiei a tuturor membrilor gospodăriei sale, inclusiv a soției și a copiilor Pentru neascultarea de voința tatălui, a urmat imediat pedeapsa corporală severă - bătaia cu biciul sau orice altceva Obligația tradițională de construcție a casei de a asculta fără îndoială de voința părinților a căpătat putere de lege după adoptarea celebrului Cod al Consiliului din , potrivit căruia toți petiționarii împotriva părinților erau pedepsiți cu biciul Diviziunea de lungă durată a muncii a continuat să existe în familie Cea mai grea muncă agricolă (aratul) a căzut în sarcina bărbaților Subiect: CULTURA RUSĂ SECOLUL XVII acela, grapa, semănat și fân), precum și lemn de foc, vânătoare și pescuit Îndatoririle femeilor includ participarea la recoltare, precum și îngrijirea animalelor, grădinilor și caselor Copiii mici erau și ei în grija lor Deosebit de dificilă era munca norelor sau a nurorilor, care se aflau sub supravegherea soțului, a socrului și a soacrei lor Îndatoririle soțului și ale tatălui includeau învățământul gospodăriei, care consta în bătăi sistematice, la care erau supuși atât soția credincioasă, cât și copiii nerezonabili Se credea că un bărbat care nu-și bate soția "nu își construiește casa și nu-i pasă de sufletul său", fapt pentru care "Va fi distrus atât în acest secol, cât și în viitor" Abia la mijlocul secolului al XVI-lea societatea însăși a încercat cumva să protejeze jumătatea slabă a umanității și să limiteze arbitrariul soțului Așadar, celebrul "Domostroy" i-a sfătuit pe soții geloși și mai ales zeloși "să răsucească o soție nu în fața oamenilor, dar să nu învețe singuri", și în același timp "să nu bată cu pumnul la vedere, nu sub inimă , nu cu lovitura, nu cu toiagul, nu bate cu nici un fier sau lemn nu rasuci Și cine "din inimă sau chinul atât de viberă, se întâmplă o mulțime de pilde: orbire și surditate, și brațul și piciorul vor fi luxați, și degetul, și capul și durerea de dinți, și pentru gravide și copii , pagubele au loc dimineața " Prin urmare, Domostroy a dat un sfat foarte valoros să nu-și bată soția "pentru toate greșelile și doar să răsuci politicos o cămașă cu un bici, ținându-se de mână, pentru că este rezonabil, și dureros, și înfricoșător și grozav" Totodată, trebuie remarcat faptul că în preconstrucția medievală Rus', o femeie avea o serie de drepturi De exemplu, legea a stabilit amenzi foarte mari pentru "ciocănirea" (viol) și insultarea unei femei cu "vorbe rușinoase" Cu toate acestea, o femeie a câștigat libertate reală numai după moartea soțului ei Văduvele se bucurau în mod tradițional de un mare respect în societate și, în plus, deveneau amante cu drepturi depline în casă, deoarece după moartea soțului de drept, le trecea rolul de cap de familie și de administrator al tuturor bunurilor e) Nume, prenume și porecle În Rusia medievală se distingeau denumiri canonice și necanonice Numele canonic (sau adevărat), consacrat în tradițiile credinței ortodoxe, a fost împărțit în botez (biserică), monahală (monahală) și schemă a) Numele de botez a fost dat unei persoane la botez, în strictă conformitate cu calendarul ortodox, al cărei înger păzitor era exact hramul, în cinstea căreia i s-a numit pruncul În același timp, trebuie menționat că până la mijlocul

secolului al XV-lea cea mai mare parte a populației țării a preferat să folosească în viața de zi cu zi nume păgâne necalendarizate b) Numele monahal era al doilea nume canonic pe care îl primea o persoană când era tunsurată într-o mănăstire De obicei, cel care lua tonsura primea numele sfântului a cărui amintire era sărbătorită în acea zi, sau numele calendaristic care începea cu aceeași literă cu numele lumesc al unui călugăr sau călugăriță c) Numele de schemă a fost dat unui călugăr sau călugăriță la "al treilea botez", adică acceptarea marii scheme De asemenea, a fost dat tuturor prinților și boierilor moscoviți mari și specifici, dintre care mulți, conform unei tradiții străvechi, au acceptat schema înainte de moarte și ascensiunea viitoare la paradis Numele non-canonic sau laic al unei persoane nu era asociat cu tradițiile religioase și era al doilea nume (opțional) al fiecărui secular Capitolul doi Rus' ÎN EVUL MEDIU TÂRZIU (SECOLELE XIII-XVII) persoană: Emelya, Nezhdan, Elisei, Dyadyata, Omrosiya, Oaspeți și alții Porecla unei persoane, spre deosebire de numele său, reflecta întotdeauna fie etnia sa, fie locul de reședință, fie proprietățile personale și trăsăturile de caracter etc Printre poreclele medievale, ai căror purtători erau și reprezentanți ai nobilimii princiare-boierești, existau și porecle obscene și chiar jignitoare precum Ciocănitoarea, Iapa, Shevlyaga (Klyacha), Vozgrivaya (Snotty) Mug, Turutai și altele O parte importantă de clarificare a unui nume uman a fost porecla patronimică sau patronimică, care a fost folosită cu numele său și provine de la numele tatălui său Patronimul indica în mod direct originea și legăturile de familie ale persoanei În același timp, patronimul indica și apartenența socială a unei persoane, deoarece era considerat un nume de onoare Dacă reprezentanții celei mai înalte nobilimi feudale au fost numiți de patronimul complet, care se termină în "vich", atunci restul fie s-au descurcat deloc, fie s-au mulțumit cu semi-patronimul, care se termină în "ov", "ev" sau "în" Nume de familie - nume oficiale moștenite care indicau apartenența unei persoane la o anumită familie, au apărut abia în secolul al XV-lea și apoi inițial printre marii feudali din rândul aristocrației princiare-boierești

LITERATURĂ Abramovici G V , Prinții Shuisky și tronul Rusiei L , Averianov K A Cumpărarea lui Ivan Kalita M , Averianov K A Serghie din Radonezh Personalitate și epocă M , Adrianov-Perets V P "Povestea campaniei lui Igor" și monumente ale literaturii ruse din secolele XI-XIII L , Adrianov-Perets V P Satira democratică rusă a secolului al XVII-lea M , Alekseev Yu G Sub steagul Moscovei M , Alekseev Yu G La cârma statului rus Eseu despre dezvoltarea aparatului administrativ din secolele XIV-XV SPb , Alekseev Yu G Sudebnik al lui Ivan al III-lea tradiţie şi reformă SPb , Alpatov M V Andrei Rublev M , Alpatov M V Teofan Grecul M , Alyiits D N Începutul autocrației în Rusia: starea lui Ivan cel Groaznic L , Andreev I L Alexei Mihailovici M , Arsenev B V Moscova și bătălia de la Kulikovo M , Bazilevici K V Politica externă a statului centralizat rus M , Bogdanov A P Prințesa Sofia și Peter Drama Sofia M , Bogdanov A P Lordi războinici dizgrați M , Bogdanov A P Împăratul eșuat Fedor Alekseevici M , Literatură Bogoyavlensky S K aparatul clerical din Moscova și munca de birou din secolele XVI-XVII M , Borisov N S Biserica Rusă în lupta politică a secolelor XIV-XV M , Borisov N S Conducătorii bisericești din secolele XIII-XVII Rusiei medievale M , Borisov N S Politica prinților Moscovei: sfârșitul secolului XIII - prima jumătate a secolului XIV M , Borisov N S Ivan Kalita M , Borisov N S Serghie din Radonezh M , Borisov N S Ascensiunea Moscovei M , Borisov N S Dmitri Donskoy M , Bryusova V G Gury Nikitin M , Bryusova V G Pictura rusă din secolul al XVII-lea M , Buganov V I

Revoltă de cupru Moscova se "răzvrăteşte" în M , Buganov V I Războaiele ţărăneşti din Rusia în secolele XVII-XVIII M , Buganov V I Evoluţia feudalismului în Rusia Probleme socio-economice M , Buganov V I Bătălia Kulikovo M , Budovnits I U Jurnalismul rus al secolului al XVI-lea M , Buseva-Davydova I L Templele Kremlinului din Moscova: altare şi antichităţi M , Buseva-Davydova I L Cultura şi arta într-o eră a schimbării: Rusia în secolul al XVII-lea M , Veselovsky S B Proprietatea feudală în nord-estul Rusiei M , Veselovsky S B Eseuri despre istoria Oprichninei M , Vinogradov A V Relaţiile ruso-crimeene în anii - al -lea secol M , Vipper B A Arhitectura baroc rusesc M , Volkov V A Războaiele şi trupele statului moscovit: sfârşitul secolului al XV-lea - prima jumătate a secolului al XVII-lea M , Voronin N N Arhitectura Rusiei de Nord-Est in secolele XX-XV M , Vyshegorodtsev V I Ţarul Alexei Mihailovici şi Patriarhul Nikon M , Gorskaya NA Satul feudal rus în istoriografia secolului XX M , Gorsky A A Moscova şi Hoarda M , Gorsky A A De la aşezarea slavă până la regatul moscovit M , Grekov B D Ţăranii din Rus' din cele mai vechi timpuri până la sfârşitul secolului al XVII-lea M , Grekov I B Reunificarea Ucrainei cu Rusia în M , Grekov I B Europa de Est şi declinul Hoardei de Aur M , Gumiliov L N Rus' antic şi Marea Stepă M , Danilova L V Comunitate rurală în Rus' medieval M , Demidova N F Birocraţia de serviciu în Rusia în secolul al XVII-lea şi rolul său în formarea absolutismului M , Dmitriev M V Ortodoxia şi reforma M , Dmitriev M V Între Roma şi Tsargrad Geneza Unirii Bisericii din Brest din - M , Epifanov P P Codul Catedralei din M , Eremin I P Prelegeri şi articole despre istoria literaturii ruse M , Zimin A A ESTE Peresvetov şi contemporanii săi M , Zimin A A Reformele lui Ivan cel Groaznic M , Zimin A A Oprichnina lui Ivan cel Groaznic M , Zimin A A Rusia la începutul secolelor XV-XVII M , Zimin A A Cavaler la răscruce Războiul feudal în Rusia în secolul al XV-lea M , Ilyin M A Arhitectura cortului rusesc M , Kazakova N A , Lurie Y S Mişcări eretice anti-feudale în Rusia în - secolul al XV-lea M , Kazakova N A Vassian Patrikeyev şi scrierile sale M , Kazakova N A Eseuri despre istoria gândirii sociale ruse Prima treime a secolului al XVI-lea M , Kapterev N F Patriarhul Nikon şi ţarul Alexei Mihailovici M , Kargalov V V Bătălia de la Kulikovo M , Kartashev A V Eseuri despre istoria Bisericii Ruse M , Kashtanov S M Istoria socio-politică a Rusiei la sfârşitul secolului al XV-lea - prima jumătate a secolului al XVI-lea M , Kirpichnikov A N Bătălia Kulikovo M , Klibanov A I Mişcările de reformă în Rusia în a -a - prima jumătate secolele al XVI-lea M , Kloss B M Codul lui Nikon şi cronicile ruseşti din secolele XVII-XV M , Kobzareva E I Luptă diplomatică pentru accesul la Marea Baltică în - M , Kobrín V B Puterea şi proprietatea în Rusia medievală M , Kobrín V B Ivan groznyj M , Kobrín V B Materiale ale genealogiei aristocraţiei domneşti-boiereşti din secolele XV-XVII M , Kobrín V B Compoziţia socială a curţii Oprichny M , Kovalenskaya L M Istoria artei ruse a secolului al XVII-lea M , Kozlyakov V N Probleme în Rusia Secolul XVII M , Kozlyakov V N Vasily Shuisky M , Kozlyakov V N Fals Dmitri I M , Kozlyakov V N Boris Godunov M , Kozlyakov V N Eroii problemelor M , Kozhinov V V Istoria Rus' şi cuvântul rusesc Aspect modern M , Komech A I Cronica de piatră din Pskov XII - începutul secolului XVI M , Komech A I mănăstiri ruseşti Istoria şi cultura secolelor X-XV M , Koretsky V I Înrobirea ţăranilor şi lupta de clasă în Rusia în a doua jumătate a secolului al XVI-lea M , Koretsky V I Formarea iobăgiei şi primul război ţărănesc din Rusia M , Koretsky V N Istoria scrierii cronicilor ruseşti în a doua jumătate a secolului al XVI-lea - începutul secolului al XV-lea M , Korolyuk A S Războiul

Livonian M , Kostomarov N I Epoca necazurilor în statul moscovit la începutul secolului al XV-lea M , Krivosheev Yu V Rus' si mongolii SPb , Literatură Kudryavtsev M P Moscova - a treia Roma Cercetări istorice și urbanistice M , Kuzmin A G Mari pastori spirituali ai Rusiei M , Kuzmin A G Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri până în M , Kuzmin A G Marauders pe drumurile istoriei M , Kuskov V V Literatura și cultura Rusiei antice M , Kuchkin V A Formarea teritoriului de stat al Rusiei de Nord-Est secolele X-XGV M , Kuchkin V A Scrisorile de tratat ale prinților de la Moscova din secolul al XIV-lea: tratate de politică externă M , Lazarev V N Teofan Grecul și școala lui M , Lazarev V N Andrei Rublev și școala lui M , Lazarev V N Arta Rusiei antice Mozaice și fresce M , Lazarev V N Simeon Uşakov M , Lappo-Danilevsky A S Istoria gândirii și culturii sociale rusești din secolele XVII-XVIII M , Leontiev A K Formarea sistemului de management al comenzilor în statul rus M , Lihaciov D S Originile ficțiunii rusești L , Lihaciov D S Pre-renașterea rusă în istoria culturii mondiale M , Lihaciov D S Cultura Rus' pe vremea lui Andrei Rublev si a lui Epifanie cel Intelept L , Lobin A N Bătălia de la Orsha pe septembrie SPb , Loshchits Yu M Dmitri Donskoy, nobilul prinț M , Lupov S P Carte în Rusia în secolul al XVII-lea L , Lurie Ya S Cronici întregi rusești din secolele XIV-XV L , Lurie Ya S Contemporani ruși ai Renașterii M , Makovsky D V Dezvoltarea relațiilor marfă-bani în agricultură Statul rus în secolul al XVI-lea S , Makovsky D P Primul Război Țărănesc din Rusia S , Maleto E I Călătoriile călătorilor ruși din secolele XII-XV M , Mankov A G Dezvoltarea iobăgiei în Rusia în a doua jumătate a secolului al XVII-lea M , Mankov A G Codul din este un cod de drept feudal din Rusia L , Mankov A G Legislația și dreptul Rusiei în a doua jumătate a secolului al XVII-lea SPb , Milov L V Marele plugar rus și caracteristicile procesului istoric rusesc M , Milyukov P N Eseuri despre istoria culturii ruse M , Mneva NU Arta Rusiei Moscovei: a doua jumătate a secolelor XV-XVII M , Morozova L E Probleme: eroii săi, participanții, victimele M , Morozova L E Rusia pe cale de ieșire din timpul necazurilor: alegerea lui Mihail Fedorovich în regat M , Morozova L E Istoria Rusiei: vremea necazurilor: adevăr și ficțiune, mărturii ale contemporanilor M , Muravieva L L Cronica Rusiei de Nord-Est secolele XIII-XV M , Nasonov A N Mongolii și Rus': o istorie a politicii tătarilor în Rus' M , Nemirovsky E L Pe urmele pionierului M , Nikitin NI Epopeea siberiană a secolului al XVII-lea M , Nosov N E Formarea instituțiilor reprezentative de clasă în Rusia M , Ovchinnikova E A Portret în arta rusă a secolului al XVII-lea M , Pavlenko NI Probleme controversate ale genezei capitalismului în Rusia // VI , nr , Pavlenko NI Despre istoria Zemsky Sobors din secolele XVI-XVII // VI , nr , Pavlenko N I Tranziția de la feudalism la capitalism în Rusia M , Pavlenko N I Pe problema genezei absolutismului în Rusia // Și URSS, nr , Pavlenko N I La întrebarea rolului cazacilor Don în războaiele țărănești // VI , nr , Paneyakh B M Iobăgie în secolele al XVI-lea - începutul secolului al XVII-lea L , Panchenko A M Cultura poetică rusă a secolului al XVII-lea L , Panchenko A M Cultura rusă în ajunul reformelor lui Petru M , Panchenko A M Despre istoria și cultura Rusiei SPb , Panchenko A M Istoria literaturii ruse din secolele XI-XVII L , Perevezentsev S V Gândirea religioasă și filozofică rusă din secolele X-XV M , Pochekaev R Yu Etichetele Hanilor Hoardei de Aur: un studiu istoric și juridic SPb , Pochekaev R Yu Regii Hoardei Biografii ale hanilor și conducătorilor Hoardei de Aur SPb , Platonov S F Ivan groznyj Pg , Platonov S F Eseuri despre istoria Epocii Necazurilor în statul Moscova din secolele XVI-

XVII M , Preobrazhensky A A Uralii și Siberia de Vest la sfârșitul secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVIII-lea M , Preobrazhensky A A Evoluția feudalismului în Rusia Probleme socio-economice M , Presnyakov A E Formarea Marelui Stat Rus M , Pushkarev L N Gândirea socio-politică în Rusia în a doua jumătate a secolului al XVII-lea M " Robinson A N Lupta ideilor în literatura rusă a secolului al XVII-lea M , Rappoport P A Arhitectura Rusiei antice L , Rogojin NM Posolsky Prikaz: leagănul diplomației ruse M , Rybakov B A Meșteșugul Rusiei antice M , Saharov A M Orașele Rusiei de Nord-Est din secolele XIV-XV M , Saharov A M Formarea și dezvoltarea statului rus în secolele XIV-XV M , Saharov A N Satul rusesc din secolul al XVII-lea Conform materialelor economiei patriarhale M , Saharov A I Stepan Razin M , Sedov V V Arhitectura Pskov din secolele XIV-XV M , Sedov V V Arhitectura Pskov a secolului al XVI-lea M , Literatură Sedov P V Apus de soare al regatului moscovit: curtea țarului la sfârșitul secolului al XVII-lea SPb , Sinitsyna NV A treia Roma: Originile și evoluția conceptului medieval rusesc M , Skrynnikov R G Boris Godunov M , Skrynnikov R G Minin și Pojarski M , Skrynnikov R G Rusia în ajunul vremurilor tulburi M , Skrynnikov R G Rusia la începutul secolului al XVII-lea "Necazuri" M , Skrynnikov R G Statul si Biserica in Rus' in secolele XV-XVII M , Skrynnikov R G regim de teroare M , Skrynnikov R G Țarul Bori și Dmitri Pretendiul M , Skrynnikov R G Minin și Pojarski M , Smirnov I I Răscoala lui Bolotnikov - M , Smirnov I I Eseuri despre istoria politică a statului rus în anii - al -lea secol M , , Smirnov P P Posad și lupta lor de clasă până la mijlocul secolului al XVII-lea L , Stanislavsky A L Războiul civil în Rusia în secolul al XVII-lea: cazacii la punctul de cotitură al istoriei M , Stanislavsky A L Lucrări despre istoria curții suveranului din Rusia în secolele XVI-XVII M , Stepanov IV Războiul țărănesc în Rusia în - L , Tairova-Yakovleva T G Hetmanate în cealaltă jumătate a anilor ai secolului al XVII-lea, cauze și urechea Ruinei K , Tairova-Yakovleva T G Hetmanii din Ucraina SPb , Talina G V Alegerea căii: autocrația rusă în a doua jumătate a secolului al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea M , Talina G V Guvernatori și vicegerenți la sfârșitul secolelor XVI-XVIII M , Cheag O V Cronografe rusești antice M , Tihomirov M N Rusia în secolul al XVI-lea M , Tihomirov M N Lupta de clasă în Rusia în secolul al XVII-lea M , Tikhomirov M N Statul rus din secolele XV-XV M , Tihonov Yu A Țărani moșieri din Rusia: chiria feudală în secolele al XVII-lea - începutul secolului al XVIII-lea M , Tihonov Yu A Evoluția feudalismului în Rusia Probleme socio-economice M , Tyumentsev I O Necazuri în Rusia la începutul secolului al XVII-lea: mișcarea lui Fals Dmitri II M , Filyushkin A I Povestea unei singure farse: Ivan cel Groaznic și Rada aleasă M , Filyushkin A I Andrei Kurbsky M , Filyushkin A I Vasile III M , Filyushkin A I Inventarea primului război al Rusiei și Europei: Războaiele baltice din a doua jumătate a secolului al XVI-lea prin ochii contemporanilor și descendenților Sankt Petersburg, Florya B N Ivan groznyj M , Froyanov I Ya Drama istoriei Rusiei: pe drumul spre Oprichnina M , Tsvetaev D V Alegerea lui Mihail Fedorovich în regat M , Cherepnin L, V, Formarea statului centralizat rus în secolele XIV-XV M , Cherepnin L V Zemsky Sobors al statului rus din secolele XVI-XVII M , Chernoe V A Forțele armate ale statului rus din secolele XV-XVIII M , Chicherin B N Instituțiile regionale ale Rusiei în secolul al XVII-lea M , Chistyakova E V Revolte urbane în Rusia în prima jumătate a secolului al XVII-lea V , Khoroshkevich A L Statul rus în sistemul relațiilor internaționale de la sfârșitul secolului al XV-lea - începutul secolului al XVI-lea M , Shapiro A L

Țărănimea rusă înainte de aservire în secolele XIV-XVII L , Schmidt S O Formarea autocrației ruse M , Schmidt S O Rusia lui Ivan cel Groaznic M , Iuşkov S V Istoria statului și a dreptului URSS M , Yazykova N K Icoane de teologie M , Yakovenko N N Desenați istoria Ucrainei din cele mai recente ore până la sfârșitul secolului al XVIII-lea K , Literatură Lectură recomandată De la ruină la bogăție Autor: Nechvolodov Alexander Dmitrievich Volum: pagini Legare: moale De la autor: Lucrarea propusă se bazează pe o serie de cifre binecunoscute Luate împreună, aceste cifre aruncă o lumină strălucitoare asupra cauzei principale a calamităților noastre de astăzi Ele arată, de asemenea, care este secretul puterii cămătarilor lumii, care au încurcat cu pricepere toată omenirea muncitoare cu plasele lor invizibile În cele din urmă, aceste cifre ne arată calea pentru trecerea de la ruina generală actuală la prosperitate în viitor mai Sankt Petersburg Editura "Conceptual" Lectură recomandată tkish VELES BOOK $|?-SHSHSH VELES BOOK fflî= aiyaimyim VELES BOOK j ?= Examinarea cărții Veles Autor: Klyosov A A , Loginov D S , Maksimenko G Z , Osipov V D , Tsybulkin V V , Gnatyuk V S Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Cartea Veles Unii spun că este fals, alții spun că este real Dar ambele opinii nu au o bază solidă La urma urmei, nu a existat un studiu științific cu drepturi depline al Cărții lui Veles De fapt, nu a fost până acum Reunind lingviști, istorici, etnografi și biologi cu opinii diferite în cadrul unui singur proiect, a fost posibil să se efectueze un studiu academic cuprinzător și să se răspundă pentru prima dată la întrebări dificile: autorul probabil, timpul și locul scrierii Cărții Veles; cele mai adecvate opțiuni pentru traducerea textului în limba rusă modernă; posibile cauze ale inconsecvenței în gramatică și litere; o evaluare cronologică a migrațiilor descrise în termenii studiilor recente ale ADN-ului uman; relația Cărții lui Veles cu Povestea anilor trecuti și alte surse antice O parte semnificativă a Expertizei este dedicată comparării argumentelor "pentru" și "împotriva" istoricității Cărții lui Veles, care pune capăt multor ani de dispute Moștenirea cuiva nu poate fi nici respinsă, nici luată de bună Este necesar să-l studiați și să trageți propriile concluzii Editura "Conceptual" Lectură recomandată Principiile politicii de personal Autor: Predictorul intern al URSS Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Cadrele decid totul - această expresie este familiară pentru mulți Dar câți o corelează cu viața? Dar politica de personal a societății este cea care determină calitatea managementului - calitatea vieții oamenilor și perspectivele de dezvoltare În această lucrare, bazată pe exemple istorice ale trecutului îndepărtat și apropiat, principiile administrației publice și ale politicii de personal, care timp de multe secole au fost considerate norma, și "mulțumită" cărora umanitatea a ajuns într-o criză globală în toate sferele viata, sunt luate in considerare Se arată rolul psihologiei și fundamentele viziunii asupra lumii, care determină capacitatea și gradul de înțelegere a "managerilor" Depășirea crizei necesită o regândire a tot ceea ce a fost considerat firesc și general acceptat, precum și dezvoltarea și implementarea unor principii alternative de administrație publică și politică de personal O astfel de alternativă este prezentată în carte în legătură cu psihologia individului, bazele unei viziuni adecvate asupra lumii, principiile formării și funcționării eficiente a unei echipe bine coordonate Dezvoltarea cunoștințelor propuse este nevoia și sarcina tuturor celor care doresc să transforme societatea în umanitate și dreptate Editura "Conceptual" Lectură recomandată Silvio Gesell ORDINE ECONOMICA NATURALA Ordinea economică naturală Autor: Silvio

Gesell Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Reformatorul financiar de la începutul secolului al XX-lea, Silvio Gesell, nu este foarte cunoscut astăzi printre economiștii "profesioniști" Dovada "profesionalismului" lor este sistemul financiar și creditar actual La fiecare - ani este zguduit de crizele globale Numărul milionarilor este în continuă creștere în ea, dar, în același timp, economia este foarte lipsită de bani De ce? Pentru că banii tradiționali sunt profitați de păstrat în bancă, unde aduc dobândă În timpul unei crize, acest lucru vă permite să cumpărați proprietățile altora la ieftin, parazitând necazurile restului societății Banii tradiționali sunt potriviti doar pentru fraudă, spune Gesell și creează bani care își pierd regulat din valoare! Deci, într-un an, o bancnotă Gesell de de unități va costa de unități, în doi ani - , iar în ani și luni nota se va transforma în ZERO! Va deveni o prostie să păstrezi banii și se va revărsa în sectorul real, revitalizând schimbul de bunuri și servicii Testarea acestei idei în practică (inclusiv în Rusia) a dus de fiecare dată la o redresare rapidă a economiei John Keynes, cel mai mare economist al secolului al XX-lea, spunea: "Viitorul va învăța mai mult de la Gesell decât de la Marx" Și acel viitor este deja aici! Editura "Conceptual" Lectură recomandată Fenomenul puterii conceptuale Analiza socio-filozofică Autor: Igor Solonko Volum: pagini Format: >< / (x mm) Legare: tare Monografia examinează sistemul de management civilizațional supranațional al societății care s-a dezvoltat pe o perioadă lungă de timp și este definit ca un tip special de putere - puterea conceptuală Puterea conceptuală este puterea oamenilor care sunt capabili să genereze procese sociale în societate care acoperă viața societății timp de multe generații și procedează conform conceptului dezvoltat În plus, este și puterea conceptului (design sau sistem de idei) prin care trăiește societatea Monografia dezvăluie modalitățile și mijloacele de gestionare a societății, folosite de puterea conceptuală Sunt luate în considerare funcția puterii conceptuale și algoritmul interacțiunii acesteia cu alte tipuri de putere în procesul managementului social Editura "Conceptual" Lectură recomandată Mihail Velichko Vasily Efimov Heydar Imanov ZYUNPZHM "NB&EFERL" Economie și noosferă Autor: Velichko M V , Efimov V V , Imanov G M Volum: pagini Format: * / (* mm) Legare: tare Civilizația umană este sub amenințarea autodistrugerii Crizele economice, problemele de mediu, sociale și tensiunile militare în creștere sunt toate consecințele unei crize SISTEMICE, a unui conflict sinucigaș cu biosfera • Ce factori noosferici și biosferici influențează viața și moartea unei civilizații? • Care este funcția deplină a managementului ca mijloc de rezolvare a oricărei probleme? • Cât de mult depinde bunăstarea de moralitatea umană? • Cine și de ce urmează o politică de distrugere a instituției familiei? • Cum putem recâștiga un sentiment de încredere în viitor? Modelul liberal al economiei nu rezolvă problemele sociale În ultimii de ani, acest lucru a devenit destul de evident în Rusia Autorii propun un alt model economic care va face din Rusia un lider în dezvoltarea durabilă în armonie cu biosfera planetei și ne va conduce pe toți către bunăstare și prosperitate! Editura "Conceptual" CĂRȚILE NOASTRE ENGROS PATRIOTICII Uniunea Editorilor și Antreprenorilor "Patriotika" invită editurile, autorii, magazinele cu amănuntul, magazinele online și punctele de vânzare pentru promovarea în comun a produselor și cooperarea reciproc avantajoasă Dacă cărțile dumneavoastră au o orientare patriotică, contribuie la transformarea morală, culturală, spirituală și fizică a omului modern, suntem gata să vă întindem mâna prieteniei și a parteneriatului de afaceri Uniunea

"Patriotika" dispune de cele mai noi tehnologii pentru publicarea și promovarea cărților, precum și propriile sale media online Avantajele noastre: • Gamă ajustată de cărți patriotice; • Un sistem modern de stabilire a celor mai populare posturi; • Logistica clară; • Politica de preturi prietenoasa (lucram direct doar cu edituri); • Stabilirea de parteneriate cu cele mai mari rețele rusești de vânzări de cărți; • Contabilitate transparenta si plata la timp; • Posibilitatea de publicitate gratuită în cărțile publicate de partenerii noștri; • Suport informaţional în mass-media + ( ) - - soy uz @ patriotika com Detalii și cel mai recent preț pe patriotika com Responsabil pentru Patria Mamă - patriotika com - CĂRȚILE NOASTRE "LIVE" - Moscova - "Conceptual" pe Komsomolskaya: Piața Komsomolskaya, clădirea Ia, clădirea Telefon: + ( ) - - E-mail: kob@konzeptual ru "Conceptual" în "Olimpic": m Prospekt Mira, Clubul de carte SC "Olympiysky", punct de vânzare № (etaj) Program: : - : Luni închis Duminică : - : Saint Petersburg Magazin "Galaktika" m Elizarovskaya, bulevardul Obukhovskaya Oborona, casa DK im N K Krupskoy (scara din dreapta, etajul) Magazinul nr , holul principal (sediul nr); balcon (numarul locului); Program: : - : , luni închis Telefoane: + ( ) - - , + ( ) - - Casa vieții (etajul): stația de metrou Narvskaya, perspectiva Narvsky, clădirea Program: : - : , zi liberă - duminică Telefoane: + ( ) - - , + ( ) - - konzeptual ru SPITSYN Evgheni Iurievici ANTIC ŞI MEDIEVAL Rus' IX-XVH cc Curs complet de istorie a Rusiei pentru profesori, lectori și studenți Cartea tipărire pe septembrie Format x / Hartie offset Tiraj exemplare Ordinul Nr Filiala "Tipografie Cehov" , Regiunea Moscova, Cehov, st Polygraphistov, Site: www chpd ru E-mail: sales@chpd ru tel ( ) - - Conceptual - A ÎNTELEGE - Media, publishing și Internet TV Distribuim informații care ajută o persoană să alcătuiască, ca un mozaic, o imagine adecvată a lumii conceptual rf konzeptual ru konzeptuaLtv eu J i Spitsyn Evgeniy Iurievici - istoric, publicist, absolvent cu distincție a Facultății de Istorie a Universității Pedagogice de Stat din Moscova IN SI Lenin Printre profesorii săi s-au numărat mulți istorici sovietici ruși de seamă, inclusiv doctor în științe, profesorul A G Kuzmin, N I Pavlenko, V B Kobrín, V G Tyukav- | rude, L M Lyashenko, G A Koshelenko și alții E Yu Spitsyn a lucrat timp de douăzeci de ani ca profesor de istorie și director al uneia dintre școlile din Moscova A publicat zeci de articole și câteva cărți pentru profesorii de istorie, solicitanții și studenții facultăților de istorie, printre care "Istoria Rusiei din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul secolului al XIX-lea" ( ), "Istoria culturii ruse a IV-lea- secole " ( ) și "Istoria Rusiei - " ( ) ȘI / Cititorii de istorie și profesorii Yegoricheo prezintă un interes incontestabil pentru universitățile pedagogice, elevii de liceu și participanții, xia trecutul Yutechie-ului nostru, este dezorientat-de secol în piața cărții și în rețeaua Inter-NT litera -zhaniya și calitate; cu evenimente extrem de subiective '· '-·-ies, neavând nimic